

DOCTRINA SECRETĂ

SINTEZĂ A ȘTIINȚEI, RELIGIEI ȘI FILOZOFIEI

Volumul 2

EVOLUȚIA SIMBOLISMULUI

Simbolismul și ideografii • Limbajul misterelor și cheile sale • Substanța primordială și Gândirea Dumnezeiască • Oul lumii • Zilele și nopțile lui Brahma • Luna, zeul Lunus, Phoebe • Teologia zeilor creatori • Cele patru elemente • Despre *Știința ocultă* și *Știința modernă*: viața, forța sau gravitația • Elementele și Atomii • Evoluția ciclică și Karma • Zodiacul și vechimea sa

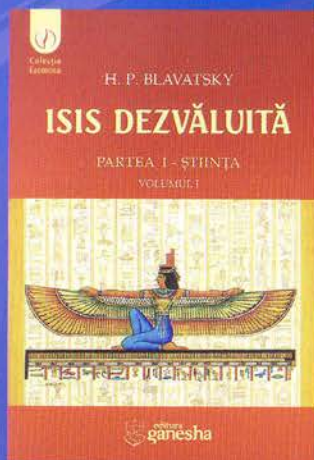
H. P. BLAVATSKY

Un simbol este pentru acela care știe să-l descifreze o revelație clară a ceea ce este divin. Cercetările neobosite ale simboलिștiilor occidentali au determinat studenții lipsiți de prejudecăți și toți ocultiști să vadă că fără ajutorul simbolismului nicio Scriptură Sfântă antică nu poate fi înțeleasă corect. Este necesar ca simbolismul să fie studiat sub fiecare dintre aspectele sale, căci fiecare națiune își avea modalitățile sale de exprimare. Într-un cuvânt, niciun papirus egiptean, nicio olla indiană, nicio tăbliță de lut asiriană niciun rulo ebraic nu ar trebui citit și interpretat literal. Fiecare simbol găsit într-un papirus sau într-o olla este un diamant cu fațete multiple și fiecare dintre acestea nu doar comportă diverse interpretări, ci este legată de diverse științe.

O embleă este în mod obișnuit compusă dintr-o serie de tablouri grafice, ce sunt considerate și explicate alegoric și care dezvoltă o idee pe nivele panoramice, succesive. Astfel, Puranele sunt embleme scrise, precum și Testamentele mozaic și creștin sau Biblia și toate Scripturile Sfinte exoterice.

Persoanele formate în științele hieratice deduceau un eveniment real și istoric din emblemele și simbolurile conservate în vechile arhive ale templelor. Istoria religioasă și ezoterică a fiecărei națiuni era ascunsă în simboluri; nu era niciodată exprimată literalmente prin cuvinte. Toate gândurile și emoțiile, toată cunoașterea și înțelepciunea, revelate și dobândite de primele rase, și-au găsit expresia picturală în alegorie și parabolă.

DE ACELAȘI AUTOR LA

editura
ganesha

HELENA
PETROVNA
BLAVATSKY
(1831-1891)

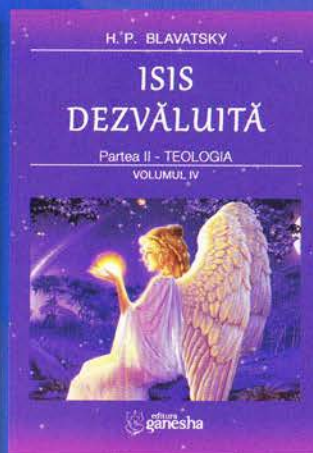
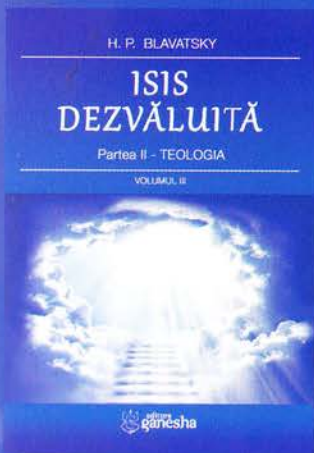
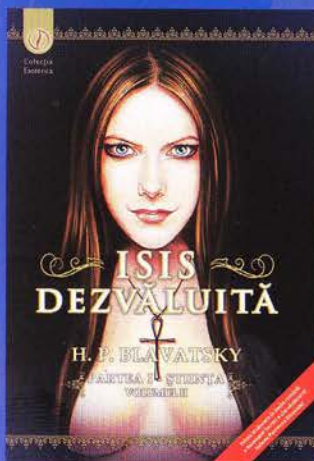
Născută în Ekaterinoslav, Rusia, pe 31 iulie 1831, este una dintre cele mai enigmatice personalități ale secolului trecut.

Punctul de început al adevăratei ei cariere a fost întemeierea Societății Teozofice în decembrie 1875.

Aceasta își propunea să explice tradiția ezoterică orientală și avea ca scop formarea unei fraternități universale a oamenilor, studierea și mediatizarea religiilor, filozofiilor și științelor antice, precum și investigarea legilor naturii și trezirea puterilor divine latente în om.

Isis dezvăluită, este o compilație de 1300 de pagini de misticism, povestiri inedite și arheologie, care face aluzie la o cunoaștere pierdută ce le era familiară inițiaților din antichitate.

Doctrina secretă a fost scrisă în cea mai mare parte în stare de transă și expune ocultismul promovat de H.P.B. Doctrina secretă situează procesul evoluției individuale într-o cosmologie complexă și vastă în care evoluția unor rase întregi de pe Pământ capătă o nouă semnificație.

H.P. Blavatsky DOCTRINA SECRETĂ

VOLUMUL II

*Satyat nasti paro dharmah
„Nu există Religie superioară Adevărului”*

editura
ganesha

Traducere: Andreea Talmaciu
Grafica: Amitabha

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BLAVATSKY, HELENA PETROVNA

Doctrina secretă / Helena Petrovna Blavatsky. - București
: Editura Ganesha, 2017 -

6 vol.

ISBN 978-606-8742-30-4

Vol. 2. : Evoluția simbolismului. - 2018. - ISBN 978-606-8742-32-8
524.8

Copyright © 2018

Toate drepturile acestei ediții în limba română aparțin
Editurii Ganesha

Tel: 0722 264 594

e-mail: contact@edituraganesha.ro

site: edituraganesha.ro

Tiparul executat la

Ganesha Publishing House

Tel: 021-423.20.58, tel/fax: 0372.896.105

e-mail: contact@ganesa.ro, site: ganesa.ro

H.P. Blavatsky

DOCTRINA SECRETĂ

SINTEZĂ A ȘTIINȚEI, RELIGIEI ȘI FILOZOFIEI

— Volumul II —

EVOLUȚIA SIMBOLISMULUI

- » *Simbolismul și Ideografia*
- » *Limbajul misterelor și cheile sale*
- » *Substanța primordială și Gândirea Dumnezeiască*
- » *Oul lumii*
- » *Zilele și nopțile lui Brahma*
- » *Luna, zeul Lunus, Phoebe*
- » *Teologia Zeilor creatori*
- » *Cele patru elemente*
- » *Despre Știința ocultă și Știința modernă:
viața, forța sau gravitația*
- » *Elementele și Atomii*
- » *Evoluția ciclică și Karma*
- » *Zodiacul și vechimea sa*

DOCTRINA SECRETĂ

VOLUMUL I: EVOLUȚIA COSMICĂ

Stanțele Cărții lui Dzryan – Timpul și mentalul universal – Cauzele Ființei – Cauzele Existenței – Forma Unică de Existență – Alaya, Sufletul Universului. Ierarhiile septenare – Antichitatea științelor fizice – Monade și Atomi – Chimia ocultă

VOLUMUL II: EVOLUȚIA SIMBOLISMULUI

Symbolism și Ideografie – Limbajul misterelor și cheile sale – Substanța primordială și Gândirea Dumnezeiască – Oul lumii – Zilele și nopțile lui Brahma – Luna, zeul Lunus, Phoebe – Teologia Zeilor creatori – Cele patru elemente – Despre Știința ocultă și Știința modernă: Viața, forța sau gravitația – Elementele și Atomii – Evoluția ciclică și Karma – Zodiacele și vechimea sa

VOLUMUL III: ANTROPOGENEZA

Note preliminare asupra stărilor arhaice și cele patru continente preistorice – Începuturile Vieții – Crearea primelor rase – De la rasele semidivine la primele rase umane – Evoluția animalelor – Prima cădere – Evoluția ultimă a omului – Cea de-a cincea rasă și învățătorii ei divini

VOLUMUL IV: SIMBOLISMUL ARHAIC AL RELIGIILOR LUMII

Principiile ezoterice coroborate din fiecare Scriptură – Adam-Adami – Legenda îngerilor căzuți – Titanul Prometeu – Symbolismul numelor misterioase ale lui Iao și Iehova. Crucea și decada pitagoreică – Misterele lui șapte

VOLUMUL V: MISCELLANEA

Originea magiei – Secretul inițiaților – Câteva motive ale secretului – Pericolele magiei practice – Doctrinile ermetice și cabalistice – Appolonius din Tyana – Magia egipteană – Proba inițiatului solar – Ultimul dintre misterele Europei

VOLUMUL VI: MISCELLANEA

Symbolismul Soarelui și al Stelelor – Astrologie și Astrolatrie – Cicluri și Avatari – Cicluri secrete – Doctrina Avatarilor – Cele șapte principii – Misterul lui Buddha – Nirvana – Moksha

Dedic această lucrare tuturor adevăraților teosofi din toate țările și de toate rasele. Ei sunt cei care au solicitat apariția ei, și pentru ei a fost scrisă.

H.P. Blavatsky

CUPRINS

SECȚIUNEA I	SIMBOLISMUL ȘI IDEOGRAFII	7
SECȚIUNEA II	LIMBA MISTERELOR ȘI CHEILE EI	18
SECȚIUNEA III	SUBSTANȚA PRIMORDIALĂ ȘI GÂNDIREA DIVINĂ	43
SECȚIUNEA IV	HAOS THEOS COSMOS	69
SECȚIUNEA V	DIVINITATEA ASCUNSĂ, SIMBOLURILE ȘI GLIFELE EI	80
SECȚIUNEA VI	OUL LUMII	94
SECȚIUNEA VII	ZILELE ȘI NOPTILE LUI BRAHMA	109
SECȚIUNEA VIII	LOTUSUL, SIMBOL UNIVERSAL	125
SECȚIUNEA IX	LUNA, DEUS LUNUS, PHOEBE	136
SECȚIUNEA X	CULTUL ARBORELUI, AL ȘARPELUI ȘI AL CROCODILULUI	162
SECȚIUNEA XI	DEMON EST DEUS INVERSUS	175
SECȚIUNEA XII	TEOGONIA ZEILOR CREATORI	195
SECȚIUNEA XIII	CELE ȘAPTE CREAȚII	227
SECȚIUNEA XIV	CELE PATRU ELEMENTE	251
SECȚIUNEA XV	DESPRE KWAN-SHI-YIN ȘI KWAN-YIN	267
ANEXĂ - DESPRE ȘTIINȚA OCULTĂ ȘI ȘTIINȚA MODERNĂ		272
SECȚIUNEA I	RAȚIUNEA DE A FI A ACESTEI ANEXE	273
SECȚIUNEA II	FIZICIENII MODERNI SE JOACĂ DE-A V-AȚI ASCUNSELEA	281
SECȚIUNEA III	GRAVITAȚIA ESTE O LEGE?	294
SECȚIUNEA IV	TEORIILE ROTAȚIEI ÎN ȘTIINȚĂ	310
SECȚIUNEA V	MĂȘTILE ȘTIINȚEI	322
SECȚIUNEA VI	UN OM DE ȘTIINȚĂ ATACĂ TEORIA ȘTIINȚIFICĂ A FORȚEI	349
SECȚIUNEA VII	VIAȚĂ, FORȚĂ SAU GRAVITAȚIE	358
SECȚIUNEA VIII	TEORIA SOLARĂ	376
SECȚIUNEA IX	FORȚA CARE VINE. POSIBILITĂȚILE ȘI IMPOSIBILITĂȚILE EI	398
SECȚIUNEA X	DESPRE ELEMENTE ȘI ATOMI	419
SECȚIUNEA XI	GÂNDIREA ANTICĂ ÎN VEȘMINTE MODERNE	440
SECȚIUNEA XII	DOVEZI ȘTIINȚIFICE ȘI EZOTERICE ALE TEORIEI NEBULARE ȘI OBIECTELOR PE CARE LE RIDICĂ	456
SECȚIUNEA XIII	FORȚELE MODURI DE MIȘCARE SAU INTELIGENȚE?	477
SECȚIUNEA XIV	ZEL, MONADE ȘI ATOMI	492
SECȚIUNEA XV	EVOLUȚIA CICLICĂ ȘI KARMA	527
SECȚIUNEA XVI	ZODIACUL ȘI VECHIMEA LUI	548
SECȚIUNEA XVII	REZUMAT	579

SECȚIUNEA I

SIMBOLISMUL ȘI IDEOGRAFII

*Un simbol nu este oare pentru acela care știe să-l descifreze o
revelație mai mult sau mai puțin clară a ceea ce este divin?...
Prin toate... ceva din Ideea Divină strălucește cu o slabă licărire.
Mai mult chiar, emblema cea mai elevată sub care oamenii s-au
întâlnit și îmbrățișat, Crucea însăși, nu avea altă semnificație
decât una extrinsecă și accidentală.*

CARLYLE (Sartor Resartus)

Studiul semnificației ascunse în toate legendele religioase și profane ale oricărei națiuni, mici sau mari, și, în principal, în tradițiile din Orient, a ocupat cea mai mare parte a vieții celei care scrie aceste rânduri. Ea aparține categoriei celor care au convingerea că nicio creație mitologică, niciun eveniment tradițional din folclorul unui popor nu a fost vreodată, în vreo epocă, o pură ficțiune, ci deține un fond istoric real. Din acest punct de vedere, autorul nu este de acord cu simboलिști, chiar dacă se bucură de mare faimă, care nu văd în mituri altceva decât o dovadă în plus a mentalității superstițioase a antecilor și care cred că toate mitologiile își au originea în miturile solare pe care sunt bazate. Dl. Gerald Massey, poet și egiptolog, într-o conferință despre „Cultul Lunii antic și modern” i-a pus la punct în mod admirabil pe acești gânditori superficiali.

Critica lui mușcătoare este o reflectare foarte fidelă a sentimentelor pe care le-am exprimat în mod deschis încă din 1875, scriind *Isis Dezvăluită*, încât merită să fie reprodusă în această parte a prezentei lucrări.

De treizeci de ani, profesorul Max Müller susține, în cărțile și conferințele sale, în publicații precum *Times*, *Saturday Review* și diverse reviste, de la estrada Institutului Regal, din amvonul Abăției Westminster și de la catedra sa de la Oxford, că mitologia este o boală a limbajului și că simbolismul antic era rezultatul unei aberații mentale primitive.

„Noi știm”, spune Renouf, preluând teza lui Max Müller din cadrul conferințelor Hibbert, „știm că mitologia este boala ce se dezvoltă într-o etapă anume a culturii umane”. Aceasta este explicația futilă pe care o dau ne-evoluționiștii, și asemenea explicații mai sunt încă acceptate de publicul britanic care își construiește modul de a gândi prin procură. Profesorul Max Müller, Cocs, Gubernatix și alți promotori ai Mitului solar, l-au descris pe creatorul de mituri primitiv ca pe un fel de metafizician germano-hindus, ce-și proiectează propria umbră pe un fond de ceață mentală și vorbește cu ingeniozitate despre fum sau cel puțin despre mori, iar cerul de deasupra capului său devenea asemenea bolții din tărâmul viselor acoperită de imaginile fanteziste ale coșmarurilor indigene. Ei îl concep pe omul primitiv după chipul și asemănarea lor și consideră că acesta are o tendință perversă spre automistificare sau, cum spune Fontenelle, ca „fiind înclinat să vadă lucruri ce nu există”. Astfel, ei l-au reprezentat în mod fals pe omul primitiv sau arhaic ca fiind condus prosteste, de la început, de o imaginație activă, dar dereglată să creadă în tot felul de idei false pe care experiența vieții cotidiene le dezmințea în mod direct și constant; un nebun sclav al imaginației în mijlocul acestor realități sumbre, de care se lovea impregnându-se de experiențele lor așa cum munții de gheață își lasă urmele pe stâncile submarine. Mai rămâne să spunem, și într-o zi acest fapt va fi recunoscut, că acești învățători, acceptați în prezent, nu s-au aflat mai aproape de originile mitologiei și

ale limbajului decât s-a aflat poetul Willie din Burns de Pegas. Răspunsul meu este următorul: Visul teoreticianului metafizic face din mitologie o maladie a limbajului sau a orice altceva numai a propriului creier nu. Originea și semnificația mitologiei au fost complet pierdute din vedere de acești „solari” și vânzători de vânt! Mitologia era o modalitate primitivă de a obiectiva gândirea antică. Ea se baza pe fapte naturale și este încă verificabilă în fenomene. Nu conține nimic nebunesc, nimic irațional, atunci când o privim din lumina evoluției și când modul său de exprimare prin limbajul semnelor este înțeles în întregime. Nebunia constă în a o confunda cu istoria omenirii sau cu Revelația Divină¹. Mitologia este depozitarea celei mai vechi științe omenești, și ceea ce ne interesează în primul rând este că atunci când va fi din nou interpretată corect, va da lovitura de grație acestor false teologii cărora le-a dat ea însăși naștere, din greșală!²

În frazeologia modernă, se spune uneori că o informație este mitică, proporțional cu gradul ei de falsitate, dar mitologia antică nu era un sistem sau un procedeu de falsificare de acest fel. Fabulele sale erau un mijloc de a prezenta faptele, dar nu erau nici șmecherii, nici ficțiuni... Spre exemplu, când egiptenii reprezentau Luna printr-o pisică, nu erau atât de ignoranți încât să presupună că Luna era o pisică, și nici nu aveau o fantezie atât de aberantă încât să găsească asemănări între Lună și pisică. Mitul pisicii nu era deloc o simplă dezvoltare a unei metafore verbale și, în plus, ei nu aveau nici intenția să afișeze niște enigme... Luna era astrul ce se vedea pe timp de noapte pe cer, iar pisica era echivalentul ei pe Pământ, prin urmare, pisica domestică a fost adoptată ca reprezentantă, ca emblemă naturală și reproducere vie a globului lunar... Și, prin urmare,

1 În ce privește „Revelația Divină”, suntem de acord. Dar nu este la fel când vine vorba despre „istoria umană”, căci în cea mai mare parte a alegoriilor și „miturilor” Indiei există „istorie”, și evenimente și fapte reale sunt ascunse în ea.

2 Când „falsele teologii” vor dispărea, vom găsi veritabile realități preistorice mai ales în mitologiile arienilor și ale vechilor hinduși și chiar ale elenilor prehomericici.

Soarele, care privea lumea de jos în timpul nopții, putea fi și el numit pisica, după cum s-a și petrecut, deoarece și el vedea în întuneric. Numele pisicii în egipteană este *mau*, care înseamnă văzător și derivă din *mau*, a vedea. Un autor ce trata subiecte mitologice, afirmă că egiptenii „își imaginau o pisică mare în spatele Soarelui, care era pupila ochiului acestei pisici”. Dar această formă de imaginație este complet modernă. Ea face parte din fondul de comerț al lui Max Müller. Luna, văzută ca pisică, era ochiul Soarelui deoarece reflecta lumina solară și deoarece ochiul reflectă imaginea în oglinda ei. Întruchipată de zeița Pasht, pisica veghează asupra Soarelui strivind cu laba capul șarpelui tenebrelor, veșnicul său dușman!

Iată o prezentare foarte exactă a mitului lunar, sub aspectul său astronomic. Selenografia este, totuși, diviziunea cea mai puțin ezoterică a simbolismului lunar. Pentru o asimilare completă a selenognozei – dacă ne este permis să creăm un nou termen – este necesar să stăpânim mult mai multe aspecte decât semnificația ei astronomică. Luna este intim legată de Pământ, după cum s-a văzut în Stanța 6, și este într-o relație mult mai directă cu toate misterele Globului nostru decât Venus-Lucifer, sora ocultă și *alter ego* al Terrei³.

Cercetările neobosite ale simboliştilor occidentali, mai ales germani, din ultimul secol și secolul actual⁴ au determinat studenții cei mai lipsiți de prejudecăți și toți ocultiștii (nu mai e cazul să spunem) să vadă că fără ajutorul simbolismului – cu cele șapte departamente ale sale despre care modernii nu știu nimic – nicio Scriptură Sfântă antică nu poate fi înțeleasă corect. Este necesar ca simbolismul să fie studiat sub fiecare dintre aspectele sale, căci fiecare națiune își avea modalitățile sale de exprimare. Într-un cuvânt, niciun papirus egiptean, nicio olla⁵ indiană, nicio tăbliță de lut asiriană niciun rulu ebraic nu ar trebui citit și interpretat literal.

3 A se vedea Secțiunea IX, *Luna, Deus Lunus, Phoebe*.

4 Sec. al XIX-lea.

5 Tamil *Olai*, foaie de palmier.

Orice literat cunoaște deja acest lucru. Savantele conferințe ale dlui Gerald Massey sunt suficiente prin ele însele să convingă orice creștin cu mintea deschisă că acceptarea literei moarte a Bibliei echivalează cu a cădea într-o eroare și o superstiție mai grosolane decât orice născocire a creierului vreunui sălbatic din insulele mărilor Sudului. Dar aspectul în fața căruia orientaliștii, chiar și aceia care iubesc și caută adevărul – fie ei arianiști sau egiptologi – par a fi orbi, este că fiecare simbol găsit într-un papirus sau într-o olla este un diamant cu fațete multiple și că fiecare dintre acestea nu doar comportă diverse interpretări, ci este legată de diverse științe. Vedem un exemplu în acest sens în interpretarea pe care tocmai am citat-o, a pisicii ce simbolizează Luna – exemplul unui sistem de reprezentare sidero-terestru, căci Luna are pentru alte popoare numeroase alte semnificații.

După cum a demonstrat un erudit mason și teozof, răposatul Kenneth Mackensie, în lucrarea sa *Royal Masonic Cyclopaedia*, există o mare diferență între emblemă și simbol. Prima „cuprinde o serie mai mare de gânduri decât un simbol, care poate fi considerat mai degrabă ca un instrument-slujitor ce clarifică o idee specială unică”. De aici rezultă că simbolurile – lunare sau solare, spre exemplu – din mai multe țări care clarifică fiecare în parte câte o astfel de idee specială sau o serie de idei, formează la nivel colectiv o emblemă ezoterică. Aceasta este „un tablou, sau un semn vizibil și concret ce reprezintă principii sau o serie de principii ce pot fi recunoscute de cei care au primit anumite instrucțiuni (Inițiații)”. Ca să vorbim și mai clar, o emblemă este în mod obișnuit compusă dintr-o serie de tablouri grafice, ce sunt considerate și explicate alegoric și care dezvoltă o idee pe nivele panoramice, succesive. Astfel, Puranele sunt embleme scrise, precum și Testamentele mozaic și creștin sau *Biblia* și toate Scripturile Sfinte exoterice.

După cum arată aceeași autoritate:

Toate societățile ezoterice, precum Societatea Pitagorică, Leuesinia, Confreriile Hermetice ale Egiptului, Rozacrucienii și Francmasonii, s-au folosit de embleme și simboluri. Multe dintre aceste embleme nu trebuie să fie dezvăluite ochilor întregii lumi, și o diferență foarte redusă poate modifica amplu semnificația emblemei sau a simbolului. Sigiliile magice, care au la bază anumite principii numerologice fac parte din această categorie și oricât de monstruoase sau ridicole sunt în ochii ignoranților, ele transmit un corp de doctrină celor care au învățat să le recunoască.

Societățile enumerate mai sus sunt relativ moderne, niciuna nu este mai veche de Evul Mediu. Cu atât mai firesc este ca cei ce studiază școlile arhaice mai vechi să aibă grijă să nu divulge secrete mult mai importante pentru omenire (căci acestea devin periculoase în mâinile ignoranților) decât așa-numitele „Secrete Masonice” care au devenit în prezent, după cum spun francezii, secrete cunoscute de toată lumea! Dar această restricție nu se poate aplica decât semnificației psihologice sau mai degrabă psihofiziologice și cosmice a unui simbol și a unei embleme, și chiar și în această privință, doar parțial. Căci deși un Inițiat este constrâns să refuze comunicarea condițiilor și mijloacelor ce duc la corelațiile Elementelor – psihice sau fizice – care pot produce rezultate nocive, precum și benefice, el este totuși gata să comunice studentului serios secretul gândirii antice, în tot ce ține de istoria ascunsă sub simbolismul mitologic și să ofere astfel câteva repere în plus pentru o vedere retrospectivă asupra trecutului, în măsura în care aceasta furnizează informații utile asupra originii Omului, evoluția Raselor și a geognozei (științei Pământului). Și totuși, plângerea răsunătoare pe care o auzim în zilele noastre nu numai în rândul teozofilor, ci și al câtorva profani interesați de această temă este: de ce Inițiații nu dezvăluie ce știu? La aceasta am putea răspunde: De ce ar face-o știind

dinainte că niciun om de știință nu ar accepta viziunea lor nici măcar drept ipoteză, cu atât mai puțin ca teorie sau axiomă. Ați acceptat oare fie și numai ABC-ul Filosofiei Oculte cuprins în *Theosophist*, „Budismul ezoteric”, și în alte lucrări și periodice, sau ați crezut în ele? Puținul ce a fost dezvăluit nu a fost ironizat, ridiculizat și comparat, pe de o parte, cu teoriile „animale” și „centrate pe maimuță” ale lui Huxley și Haeckel și, pe de altă parte, cu coasta lui Adam și mărul? În ciuda perspectivei puțin dezirabile, în această lucrare este oferită o cantitate importantă de fapte, iar autorul tratează cât de exhaustiv poate subiecte referitoare la originea omului, evoluția Pământului și a raselor, umane și animale.

Dovezile oferite drept susținere a vechilor învățături sunt presărate în toate scrierile civilizațiilor antice. Puranele, Zend-Avesta și clasicii antici sunt pline de astfel de fapte, dar nimeni nu a făcut vreodată efortul de a le aduna și a le compara. Motivul este că toate evenimentele de acest fel erau povestite simbolic și că cei mai savanți și pătrunzători dintre arianiști și egiptologi ai noștri au fost deseori blocați de câte o idee preconcepută, și mult prea adesea de o viziune parțială asupra semnificației secrete. O parabolă este însă un simbol vorbit: o ficțiune sau o fabulă, spun unii, o reprezentare alegorică, spunem noi, a realităților vieții, ale evenimentelor și faptelor. Și așa cum dintr-o parabolă se trăgea întotdeauna o morală cu valoare efectivă, despre un aspect real al vieții umane, tot astfel, persoanele formate în științele hieratice deduceau un eveniment real și istoric din emblemele și simbolurile conservate în vechile arhive ale templelor. Istoria religioasă și ezoterică a fiecărei națiuni era ascunsă în simboluri; nu era niciodată exprimată literalmente prin cuvinte. Toate gândurile și emoțiile, toată cunoașterea și înțelepciunea, revelate și dobândite de primele rase, și-au găsit expresia picturală în alegorie și parabolă. De ce? Deoarece cuvântul articulat deține o putere, nu doar necunoscută și chiar nebănuită de „înțelepții” moderni, care, evident, nu cred în ea; deoarece sunetul și ritmul sunt strâns legate de cele patru Elemente ale

Anticilor și o anume vibrație în aer trebuie să trezească în mod inevitabil Puterile corespondente, uniunea cu ele dând naștere, după caz, unor rezultate pozitive sau negative. Niciun student nu avea permisiunea să recite vreodată evenimentele istorice, religioase sau reale, de niciun fel, în cuvinte ce nu s-ar fi putut preta erorii de interpretare, de teamă că Puterile ce au legătură cu evenimentul să nu fie atrase din nou. Astfel de evenimente nu erau povestite decât în timpul Inițierii, și fiecare student trebuia să le înregistreze sub formă de simboluri adecvate ce erau extrase din propria sa minte și controlate mai târziu de Maestru înainte de a fi definitiv acceptate. În acest fel a fost creat alfabetul chinezesc, pas cu pas, după cum, cu puțină vreme înainte fuseseră fixate simbolurile hieratice ale vechiului Egipt. În limba chineză, ale cărei caractere pot fi citite în orice limbă⁶ și sunt, după cum tocmai am spus, doar ceva mai recente decât alfabetul egiptean al lui Thoth, fiecare cuvânt este reprezentat de un simbol grafic. Această limbă deține numeroase mii de litere-simboluri sau logograme, fiecare semnificând un cuvânt întreg, căci litere veritabile sau un alfabet în sensul pe care noi îl dăm acestui cuvânt, nu există în limba chineză, așa cum nu exista nici în limba Egiptului până într-o perioadă mai târzie.

Încercăm acum să explicăm principalele simboluri și embleme, deoarece volumele al treilea și al patrulea care vorbesc despre Antropogeneza ar fi foarte dificil de înțeles fără o cunoaștere pregătitoare cel puțin a simbolurilor metafizice.

În altă ordine de idei, nu ar fi corect să începem explicația ezoterică a simbolismului fără să achităm o datorie de onoare față de acela care a adus cele mai mari servicii acestor studii, în acest secol, descoperind cheia principală de descifrare a vechii simbologiei ebraice, intim legată de

6 Astfel, un japonez care nu înțelege niciun cuvânt în chineză și este împreună cu un chinez care nu a auzit niciodată limba japoneză, ar putea conversa în scris și s-ar înțelege perfect – căci scrierea lor este simbolică.

metrologie; una dintre cheile limbii Misterelor, odinioară universală. Îi mulțumim dlui Ralston Skinner, din Cincinnati, autorul lucrării *The Key to the Hebrew-Egyptian Mystery in the Source of Measures*. Mistic și cabalist în esență, el a lucrat mulți ani în această direcție, iar eforturile sale au fost încununuate de un mare succes.

Iată ce spune:

Autorul este convins că exista o limbă antică, și aceasta, în timpurile moderne și până în prezent, pare să se fi pierdut, dar din ea rămân numeroase vestigii... Autorul a descoperit că această proporție geometrică [raportul integral între diametru și circumferința unui cerc] constituia originea foarte veche și probabil divină a...măsurilor liniare... Pare să se fi stabilit oarecum că același sistem al geometriei, numerelor, proporțiilor și măsurilor era cunoscut și folosit pe continentul nord-american, chiar înainte ca posteritatea semită să-l fi cunoscut...

Specificitatea acestui limbaj era că el putea fi conținut în alt limbaj și ascuns astfel încât prezența să nu-i poată fi bănuită, fără ajutorul unei învățături speciale; literele și semnele silabice posedau simultan puterile sau semnificațiile numerelor, formelor geometrice, ale imaginilor sau ideogramelor și ale simbolurilor, al căror înțeles intenționat era secundat în mod determinant de parabole, sub forma unor povestiri complete sau parțiale, dar care putea fi expus și separat, independent și în diverse moduri, prin imagini picturale, lucrări din piatră sau construcții din pământ.

Să eliminăm orice ambiguitate pe care termenul limbaj ar putea-o avea: mai întâi, acesta înseamnă exprimarea ideilor prin cuvinte, dar mai poate însemna și exprimarea unor idei printr-un alt mijloc. Această limbă veche este compusă în textul ebraic astfel încât, folosind caracterele scrise – acestea, prin articulare, constituie limba a cărei definiție a fost dată la

început – să poată fi produsă în mod intenționat o serie de idei, complet diferită de cea născută din lectura semnelor fonetice. Acest limbaj secundar producea într-un mod voalat serii de idei, copii imagineare ale lucrurilor sensibile ce puteau fi puse în imagini și ale lucrurilor ce puteau fi clasificate drept reale, fără a fi sensibile; spre exemplu, numărul 9 poate fi considerat o realitate, deși nu are existență sensibilă; sau o revoluție a Lunii, ce este considerată independent de Luna însăși, care a realizat revoluția, poate fi luată drept originea sau cauza unei idei reale, deși o asemenea revoluție nu are nicio substanță. Această limbă-idee poate consta în simboluri reduse la termeni și semne arbitrare cu un conținut foarte limitat de idei și complet lipsit de valoare, sau pot servi la descifrarea naturii în anumite manifestări ale ei, cu o valoare aproape incomensurabilă pentru civilizația umană. Imaginea unui lucru natural poate da naștere unor idei ce se referă la subiecte de același ordin și iradiind în sensuri diferite și chiar opuse, asemenea spițelor unei roți și producând realități naturale, în genuri ce diferă mult de tendința imprimată aparent prin examinarea primei imagini sau a imaginii originale. O noțiune poate da naștere unei noțiuni conexe; dar dacă este așa, oricât de nefiresc ar putea părea, toate ideile ce rezultă din ea trebuie să decurgă din imaginea originală și să aibă între ele legături sau raporturi armonioase. Astfel, dintr-o idee suficient de importantă și consolidată pe care ne-am format-o, putem extrage concepția despre Cosmosul însuși și toate detaliile construcției sale.

O asemenea utilizare a limbajului obișnuit a căzut astăzi în desuetudine, dar autorul se întreabă dacă, la un moment dat, în vremuri foarte îndepărtate, acest limbaj sau unul similar, nu era limbajul adoptat în mod universal, admitând totodată că a devenit apanajul unei secte sau al unei caste alese pe măsură ce a îmbrăcat forme din ce în ce mai ascunse. Prin aceasta înțeleg că limba populară sau vernaculară a fost ea însăși folosită, la origini, ca vehicul al acestui mod particular de comunicare a ideilor. Pe această temă, există dovezi foarte serioase și se pare că a

existat cu adevărat în istoria rasei umane, drept consecință a unor cauze ce ne scapă, cel puțin în prezent, o alterare sau chiar pierderea unei limbi originare perfecte, precum și a unui sistem științific perfect – perfecțiunea lor datorându-se originii și provenienței lor divine?⁷

„Originea divină” nu înseamnă aici o revelație făcută de un Dumnezeu antropomorf, pe un munte, în mijlocul tunetului și al fulgerelor, ci, după părerea noastră, o limbă și un sistem științific ce au fost oferite primelor rase umane de o umanitate mai avansată, care era suficient de elevată din punct de vedere spiritual pentru a părea divină în ochii umanității pe cale să se nască: într-un cuvânt, de o „umanitate” ce provenea din alte sfere. Această idee nu conține nimic supranatural în ea însăși, dar acceptarea sau respingerea ei depind de gradul de vanitate și de aroganță a celui căreia îi este prezentată. Căci dacă profesorii cunoașterii moderne ar fi de acord să mărturisească faptul că, deși nu știu nimic – sau mai degrabă nu vor să știe nimic – despre viitorul omului dezîncarnat, acest viitor poate fi totuși plin de surprize pentru ei și de revelații neașteptate, când egourile lor vor fi eliberate de trupurile materiale – incredulitatea materialistă va avea mai puțin succes decât în prezent. Care dintre ei știe sau ar putea spune ce se va petrece, când ciclul vieții globului pământesc se va încheia, iar mama noastră Terra va cădea ea însăși în somnul ei de veci? Cine este atât de cutezător încât să pretindă că individualitățile divine ale rasei noastre umane – cel puțin aleșii din mulțimea celor ce vor pleca pe alte sfere – nu vor deveni la rândul lor instructorii „divini” ai unei noi umanități, generate de ei pe un nou glob și chemate la viață și activitate de „principiile” dezîncarnate ale Pământului nostru? Toate acestea este posibil să fi făcut parte din experiența TRECUTULUI, iar aceste anale străine se găsesc ascunse în „Limba Misterului” epocilor preistorice, limbă numită în prezent SIMBOLISM.

7 Extras dintr-un Manuscris, pp. 1, 6.

SECȚIUNEA II

LIMBA MISTERELOR ȘI CHEILE EI

Descoperiri recente, făcute de mari matematicieni și cabaliști, dovedesc fără nicio urmă de îndoială că orice teologie, de la prima până la ultima, nu s-a născut numai dintr-o sursă comună de idei abstracte, ci dintr-o limbă ezoterică universală sau, altfel spus, limba misterelor. Acești savanți sunt în posesia cheii limbii universale de odinioară și au învățat-o cu succes, deși o singură dată, în ușa hermetic închisă ce dă în Sala Misterelor. Marele sistem arhaic cunoscut din vremuri preistorice sub numele de Știință-Înțelepciune sacră, sistem ce este conținut în toate religiile atât în cele vechi, cât și în cele noi, în care-i putem descoperi urmele, avea și mai are încă limba sa universală – bănuită de francmasonul Ragon – limba hierofanților ce cuprinde ca să ne exprimăm astfel, șapte „dialecte”, fiecare fiind corelat cu unul dintre cele șapte mistere ale Naturii, la care este adaptat. Fiecare dintre aceste dialecte își avea propriul simbolism. Puteam descifra astfel Natura în plenitudinea ei sau sub unul dintre aspectele ei speciale.

Dovada acestui fapt este că până în prezent, orientaliștii, în general, și indianiștii și egiptologii, în particular, întâmpină mari dificultăți în a interpreta scrierile alegorice ale arienilor și arhivele hieratice ale Egiptului antic. Și aceasta deoarece nu vor să-și amintească faptul că toate arhivele

antice au fost scrise într-o limbă care era universală odinioară și cunoscută de toate popoarele, dar care acum este de neînțeles pentru oameni, cu excepția unei minorități. Așa cum cifrele arabe sunt înțelese de membrii tuturor popoarelor sau cuvântul englez *and* ce devine *et* pentru francez și *und* pentru german și așa mai departe, poate fi exprimat pentru toate națiunile civilizate prin semnul & - la fel, toate cuvintele limbii misterioase aveau aceeași semnificație pentru toți oamenii, indiferent de naționalitatea lor. Mai multe personalități celebre precum Delgarme, Wilkins, Leibniz, au încercat să reînsuflească o limbă de acest fel, universală și filosofică; dar Demaimieux, în a sa *Pasigrafie*, este singurul ce i-a dovedit posibilitatea. Metoda lui Valentinus, numită „*Cabala greacă*”, ce se bazează pe combinația de caractere grecești, ar putea servi de model.

Diferitele aspecte ale Limbii misterelor au condus la adoptarea unei mari varietăți de dogme și de rituri, în exoterismul ritualurilor Bisericii. Tot aceste aspecte sunt la originea majorității dogmelor Bisericii creștine; spre exemplu, cele șapte Sacramente, Trinitatea, Învierea, cele șapte Păcate Capitale și cele șapte Virtuți. Totuși, cele Șapte Chei ale Limbii misterelor fiind mereu sub paza celor mai importanți dintre hierofanții inițiați ai Antichității, numai modul de utilizare parțial al câtorva dintre ele a trecut, în urma trădării câtorva dintre Părinții Bisericii – foști inițiați ai templelor – în mâinile noii secte a Nazarinenilor. Câțiva dintre primii Papi erau inițiați, dar ultimele rămășițe ale cunoașterii lor au căzut acum în mâinile iezuiților, care le-au transformat într-un sistem de vrăjitorie.

Se pretinde că INDIA – nu cea redusă la granițele ei actuale, ci cea cuprinsă în vechile frontiere – este singura țară din lume care numără încă printre fiii ei Inițiați cu o cunoaștere completă a acestor șapte subsisteme și care deține cheia întregului sistem. După căderea Memphisului, Egiptul a început să-și piardă cheile una după alta, iar Caldeea nu deținea decât trei în epoca lui Berosius. Cât despre evrei, prin scrierile lor, ei demonstrează doar că au avut acces la cunoașterea profundă a sistemelor astronomic,

geometric și numeric, ce foloseau în a simboliza funcțiile umane și în particular funcțiile fiziologice. Ei nu au deținut niciodată cheile superioare.

Dl. Gaston Maspero, marele egiptolog francez, succesorul lui Mariette Bey, scrie:

De fiecare dată când aud vorbindu-se despre religia Egiptului, sunt tentat să întreb despre care dintre religiile Egiptului vrem să vorbim? Despre religia egipteană a celei de-a patra dinastii sau despre cea din perioada ptolemaică? Despre religia mulțimii sau despre cea a erudiților? Despre religia predată în școlile din Heliopolis sau despre cea care este impregnată în mintea și concepțiile tagmei sacerdotale din Theba? Căci între primul mormânt din Memphis, ce conține sarcofagul unui rege din a treia dinastie și ultimele pietre gravate la Esneh sub Filip-Cezar, Arabul, există o distanță de cel puțin cinci mii de ani. Lăsând deoparte invazia Păstorilor, dominația etiopienilor și a asirienilor, cucerirea persană, colonizarea greacă și nenumăratele revoluții ale vieții sale politice, Egiptul a traversat, în acest interval de cinci mii de ani, numeroase vicisitudini morale și intelectuale. Capitolul al XVII-lea din *Cartea Morților*, care pare să conțină descrierea sistemului de organizare a lumii așa cum era el înțeles la Heliopolis, în epoca primelor dinastii, nu ne este cunoscut decât prin câteva copii rare, ce datează din dinastia a unsprezecea și a douăsprezecea. Fiecare dintre versetele ce îl alcătuiesc fusese deja interpretat în trei sau patru moduri diferite, atât de diferite între ele încât, în funcție de o școală sau alta, Demiurgul era fie focul solar – Ra-shoo – fie apa primordială. Cincisprezece secole mai târziu, numărul semnificațiilor crescuse considerabil. Timpul, în trecerea sa, le modificase mult concepțiile cu privire la Univers și forțele care-l guvernau. În timpul scurtei sale existențe de optsprezece secole, creștinismul a fondat, dezvoltat și transformat majoritatea dogmelor sale; de câte ori preoții egipteni nu le-au modificat

pe ale lor în cursul acestor cincizeci de secole ce-l despart pe Theodosius de regii care au construit piramidele⁸.

Credem că eminentul egiptolog merge prea departe aici. Este posibil ca dogmele exoterice să fi fost modificate adeseori, dar cele ezoterice niciodată. El nu ține cont de caracterul imuabil sacru al adevărilor originare, revelate numai prin misterele Inițierii. Preoții egipteni au uitat multe, dar nu au alterat nimic. Pierderea unei mari părți a învățăturilor originare a fost cauzată de moartea bruscă a marilor hierofanți, care au trecut în celălalt plan, neavând timp să reveleze totul succesorilor lor și mai ales fără să-și fi putut găsi urmași demni de cunoașterea lor. Ei au conservat totuși în ritualurile și dogmele lor principalele învățături ale DOCTRINEI SECRETE.

Astfel, găsim în capitolul *Cărții Egiptene a Morților*⁹ despre care vorbește Maspero,

1. Osiris spunând că este *Toum* – forța creatoare a Naturii, care dă formă tuturor ființelor, spiritelor precum și oamenilor, autogenerată și autoexistentă – ieșit din *Noun*, fluviul celest, numit Tatăl-Mama Zeilor, divinitatea primordială, care este Haosul sau Abisul impregnat de Spiritul invizibil.

2. Osiris l-a găsit pe Shou, forța solară, pe Scara din Orașul celor Opt (cele două pătrate ale Binelui și Răului) și a anihilat Copiii Revoltei, principiile rele din Noun (Haosul).

3. El este Focul și Apa, Noun Părintele Primordial și el a creat Zeii scoțându-i din Membrele sale – paisprezece Zei (doi ori șapte), șapte Zei ai întunericului și șapte ai luminii – cele șapte Duhuri ale Prezenței Creștinilor și cele șapte Duhuri Rele ale întunericului.

4. El este Legea Existenței și a Ființei, Bennoo sau Phoenix, Păsărea Învierii în Veșnicie, în care Noaptea îi urmează Zilei și Ziua Noptii –

⁸ *Guide du Musée de Boulaq*, pp. 148, 149.

⁹ *Le Livre des Morts*, trad. fr. de Pierret

aluzie la ciclurile periodice ale învierii cosmice și ale reîncarnării umane. Într-adevăr, ce altă semnificație ar putea avea? „Călătorul ce străbate milioane de ani este numele unuia și Marele Verde [Apa Primordială sau Haosul], al celuilalt”, unul dând naștere la milioane de ani succesivi, celălalt, distrugându-i ca să-i facă iar să apară.

5. El vorbește despre cele Șapte Entități Luminoase care își urmează Domnul, pe Osiris, care face dreptate în Amenti.

Am arătat în acest moment că toate acestea au constituit sursa și originea dogmelor creștine. Ceea ce evreii au luat din Egipt, prin intermediul lui Moise și al Inițiaților, era destul de confuz și desfigurat în ultima vremea, dar ceea ce Biserica a luat și de la unii și de la alții este și mai greșit interpretat.

Totuși, s-a dovedit că sistemul ebraic, în ceea ce privește în special simbolismul – această cheie a misterelor astronomiei, corelate cu cele ale generării și concepției vieții – este identic cu ideile care, în religiile antice, au dezvoltat elementul falic al teologiei. Sistemul ebraic al măsurilor sacre, aplicat simbolurilor religioase, este același cu al Greciei, Caldeei și Egiptului, în privința combinațiilor geometrice și numerice, cel puțin, deoarece a fost adoptat de izraeliți în timpul sclaviei și robiei lor seculare în aceste două ultime țări¹⁰. În ce consta acest sistem? Autorul lucrării *The Source of Measures* crede cu tărie că „scrierile lui Moise erau destinate să expună prin intermediul unor artificii de limbaj un sistem geometric și

10 După cum am afirmat în *Isis Dezvăluită* (IV, 125??): „Până în prezent, în ciuda tuturor controverselor și a cercetărilor lor, istoria și știința sunt încă ignorante cu privire la originea evreilor. Ei ar putea fi la fel de bine Tchandalas exilați, paria din India antică, «zidarii» menționați de Vina-Svati, Veda Vyasa și Manu, precum și fenicienii lui Herodot sau Hyk-sus ai lui Josephus sau urmașii păstorilor pali sau un amestec din toți aceștia. Biblia vorbește despre tyrieni ca fiind un popor înrudit, și pretinde să exercite un anumit drept asupra lor... Totuși, chiar dacă așa stau lucrurile, acest fapt nu face decât să confirme ideea noastră că evreii sunt o rasă hibridă, căci *Biblia* îi prezintă în orice moment căsătorindu-se liber nu numai cu cananeenii, ci și cu toate celelalte popoare și rase cu care intră în contact.”

numeric specific unei științe exacte, care trebuia să fie folosit ca origini ale măsurilor”. Piazz Smyth împărtășește aceeași opinie. Câțiva erudiți sunt de părere că acest sistem și aceste măsuri sunt cele folosite la construirea Marii Piramide: dar aceasta nu este decât parțial adevărat. „Baza acestor măsuri era proporția Parker”, susține Ralston Skinner în *The Source of Measures*.

Autorul acestei cărți nemaipomenite spune că el a descoperit-o folosind raportul integral dintre diametrul și circumferința unui cerc, descoperit de John A. Parker, din New York. Această proporție este 6.561 ca diametru și 20.612 ca circumferință. Pe deasupra, spune el, această proporție geometrică era originea foarte veche și probabil divină a ceea ce în prezent a devenit, în urma manipulărilor exoterice și a aplicațiilor practice, măsurile lineare britanice, „a căror unitate subiacentă, adică degetul, erau de asemenea baza unității de măsură a coșilor regali egipteni și a piciorului roman”.

El a mai descoperit că exista o altă formă a acestei proporții, și anume 113 / 355, și că, în timp ce aceasta din urmă era corelată prin originea ei la valoarea exactă n , sau raportul de 6.561 / 20.612, ea servea de asemenea drept bază calculelor astronomice. Autorul a descoperit că un sistem științific exact, geometric, numeric și astronomic, bazat pe aceste proporții și a cărui aplicare se constată cu ocazia construirii Marii Piramide din Egipt, constituia parțial o povară impusă acestei limbi, așa cum este ea conținută și disimulată sub flecăreala textului ebraic al *Bibliei*. S-a demonstrat că degetul și măsura celor două picioare de 24 de degete, aplicate prin intermediul elementelor cercului și al proporțiilor mai sus menționate, formau baza sau fundamentul acestui sistem științific natural, egiptean și ebraic, în același timp părând a fi evident că sistemul

în sine era considerat ca având origine divină și provenind în urma unei revelații divine¹¹.

Dar să vedem ce spun adversarii acestor măsuri ale Piramidei propuse de profesorul Piazza Smyth.

Dl. Petrie pare să refuze acceptarea lor și să fi distrus în întregime calculele lui Piazza Smyth sub aspectul lor biblic. Dl. Proctor, campionul „coincidențelor”, de mai mulți ani, în toate chestiunile privind artele și știința antice face același lucru. Vorbind despre „marele număr al raporturilor, independente de Piramidă care au luat naștere în timp ce piramidalității încercau să coreleze Piramida cu sistemul solar”, el spune:

Aceste coincidențe [care ar exista și în absența Piramidei] sunt mult mai ciudate decât oricare dintre cele care există între Piramidă și numerele astronomice. Primele sunt la fel de misterioase și de remarcabile pe cât sunt de reale, în timp ce ultimele, care nu sunt decât imaginare (?), nu au fost stabilite decât cu ajutorul a ceea ce școlarii numesc «glume» și din cauza măsurilor noi și recente, toată munca trebuie refăcută¹².

Pe această temă, Dl. C. Staniland Wake remarcă pe bună dreptate:

Ele trebuie totuși să fi fost mai mult decât niște simple coincidențe dacă constructorii piramidei posedau cunoașterea astronomică, folosită în perfectă ei orientare și în celelalte trăsături ale sale pur astronomice¹³.

Ei o dețineau cu siguranță, și pe această „cunoaștere” era fondat programul Misterelor și al seriei Inițierilor. Rezultatul a fost construirea Piramidei, arhive eterne și simbol indestructibil al acestor Mistere și al acestor Inițieri pe Pământ, așa cum este mersul stelelor pe cer. Ciclul Inițierii era o reproducere în miniatură a acestei mari serii de transformări cosmice, căreia astronomii i-au dat numele de An Tropic sau Astral. Așa

11 A se vedea Manuscris, p. 7.

12 *Knowledge*, vol. I : a se vedea și scrisoarea lui Petrie The Academy din 17 decembrie 1881.

13 *The Origin and Significance of the Great Pyramid*, p. 8. Notă. 1882.

cum la sfârșitul ciclului Anului Astral (25.868 de ani), corpurile cerești revin la aceleași poziții pe care le ocupau la începutul său, în mod similar, la sfârșitul ciclului Inițierii, Omul Lăuntric și-a recâștigat starea primordială de puritate și cunoaștere divine, din care a pornit ca să realizeze ciclul încarnării terestre.

Moise, Inițiat al Mistagogiei egiptene, a întemeiat misterele religioase ale noii națiuni pe care a fondat-o, pe aceleași formule abstracte derivate din ciclul astral, simbolizat de forma și dimensiunile Tabernacolului, pe care se presupune că l-a construit în deșert. Pornind de la aceste date, Marii Preoți evrei de după el au clădit alegoria Templului lui Solomon – construcție ce nu a existat niciodată în realitate, cum de altfel nici Regele Solomon însuși, care nu este decât un mit solar, precum și mai recentul Hiram Abif al masonilor, după cum a demonstrat Ragon. Prin urmare, dacă măsurile acestui Templu alegoric, simbol al ciclului Inițierii, coincid cu cele ale Marii Piramide, totul se explică prin faptul că ele derivă din acestea, trecând prin măsurile Tabernacolului lui Moise.

Faptul că autorul¹⁴ nostru a descoperit în mod de netăgăduit una și chiar două dintre chei este demonstrat din plin în lucrarea pe care tocmai am citat-o. Este suficient să o citești și simți o convingere tot mai mare că semnificația ascunsă a alegoriilor și parabolelor din cele două Testamente este *dezvăluită* acum. Dar nu este mai puțin sigur, ba poate chiar mai mult, că datorează această descoperire mult mai mult propriului geniu decât lui Parker și Piazza Smyth. Într-adevăr, cum tocmai am expus, nu este deloc sigur că măsurile Marii Piramide, adoptate de piramidalității biblici sunt deasupra oricărei bănuieli. Găsim o dovadă în acest sens în lucrarea dlui F. Petrie, intitulată *The Pyramids and Temples of Gizeh*, și în alte cărți scrise foarte recent împotriva acestor calcule, pe care autorii le califică drept corupte. Din câte vedem, aproape toate măsurile lui Piazza

14 Este vorba se pare despre cartea mai sus-menționată a lui C. Staniland Wake, N.D.E.

Smyth diferă de cele luate mai recent și cu mai mare grijă de dl. Petrie, care își încheie Introducerea lucrării sale cu aceste cuvinte:

În ce privește rezultatul final al cercetărilor, mulți teoreticieni vor împărtăși probabil opinia unui american care, când a sosit la Gizeh, era un înflăcărat partizan al teoriilor despre piramide. Am avut plăcerea să petrece acolo două zile împreună cu el și, în timpul ultimei noastre mese, mi-a spus cu tristețe: „Ei bine, domnule, am impresia că am luat parte la o înmormântare. Să înmormântăm vechile teorii cu demnitate, dar să avem grijă ca nu cumva cuprinși de grabă, să nu îngropăm de vie vreuna doar rănită.”

În ceea ce privește calculele făcute de J. A. Parker, în general, și mai ales cea de-a treia propunere a lui, am consultat matematicieni eminenți și iată rezumatul afirmațiilor lor:

Raționamentul lui Parker se bazează pe considerații sentimentale mai degrabă decât matematice, și nu este concludent din punct de vedere logic.

Propoziția a III-a, între altele, care spune că:

Cercul este baza naturală a oricărei suprafețe, iar a transforma pătratul în această bază, în știința matematică, este artificial și arbitrar.

este un exemplu de propoziție arbitrară, în care nu ne-am putea încrede într-un raționament matematic. Aceeași remarcă se aplică, cu și mai multă forță, propoziției a VII-a, care declară că:

Întrucât cercul este forma primară în Natură și, prin urmare, baza suprafeței, și întrucât cercul are drept măsură un pătrat și nu-i este egal decât în raportul dintre semicircumferință și rază, rezultă că circumferința și raza, și nu pătratul diametrului, sunt singurele elemente naturale și legitime ale suprafeței, cu ajutorul cărora toate formele regulate pot fi reduse la pătrat sau cerc.

Propoziția a IX-a este o mostră remarcabilă de raționament vicios, deși pe acesta se bazează în principal Cuadratura dlui Parker; ea afirmă că:

Cercul și triunghiul echilateral sunt opuse unul celuilalt în toate elementele construcției lor, de unde rezultă că diametrul fracțional al unui cerc dat, care este egal cu diametrul unui pătrat, dar este invers proporțional cu dublul diametrului unui triunghi echilateral a cărui suprafață este unitatea etc.

Admițând de dragul raționamentului că putem vorbi despre raza unui triunghi, în sensul pe care îl dăm cuvântului rază a unui cerc – căci ceea ce Parker numește raza unui triunghi este cea a cercului înscris și, prin urmare, nicidecum raza triunghiului – și admițând provizoriu toate aceste propoziții, deopotrivă fanteziste și matematice, pe care le introduce în premisele sale, de ce am trage concluzia că dacă triunghiul echilateral și cercul sunt opuse în toate elementele construcției lor, diametrul unui cerc oarecare este invers proporțional față de dublul diametrului unui triunghi echivalent oarecare? Ce relație necesară există între premise și concluzie? Un raționament de acest fel este necunoscut în geometrie și nu este acceptabil de către matematicienii riguroși.

Dacă sistemul arhaic ezoteric a dat naștere inciziei britanice (unitate de măsură pentru lungime egală cu 2,54 centimetri, n.red.) său nu, acest lucru este prea puțin important pentru metafizicianul riguros și veritabil. Iar modul ezoteric de a citi Biblia al dlui Ralston Skinner nu devine incorect numai din cauza faptului că măsurile Piramidei pot să nu concorde cu cele ale templului lui Solomon, cu ale arcei lui Noe, etc. sau pentru că matematicienii refuză să accepte Cuadratura Cercului dlui Parker. Procedul dlui Skinner se sprijină, într-adevăr, în primul rând pe metodele cabaliste și pe valoarea pe care rabinii o dădeau literelor alfabetului evreiesc. Dar este extrem de important să se stabilească dacă măsurile utilizate în evoluția religiei simbolice a arienilor, în construcția templelor lor, în cifrele conținute de Purane și mai ales în cronologia lor, în simbolurile lor astronomice, în durata ciclurilor și în celelalte calcule, erau sau nu erau aceleași cu cele folosite în calculele și glifele Bibliei. Acest

lucru ar demonstra, într-adevăr, că evreii trebuie să le fi preluat din India, doar dacă nu le-au împrumutat unitățile de măsură și cotul sacru de la egipteni – Moise fiind inițiat de preoții lor. În orice caz, ei le-au transmis primilor creștini. Așadar, ocultistii și cabaliștii sunt adevărații moștenitori ai Cunoașterii sau Înțelepciunii Secrete, pe care o găsim și în Biblie, căci numai ei îi înțeleg acum adevărata semnificație, pe când profanii, evrei și creștini, nu se agață decât de exterior și de litera moartă. Autorul lucrării *The Source of Measures* a demonstrat astăzi că acestui sistem de măsuri i s-a datorat inventarea numelor Elohim și Iehova precum și adaptarea lor la Cultul falusului și că Iehova este o copie puțin flatantă a lui Osiris. Dar același autor și dl. Piazzi Smyth par să împărtășească amândoi impresia

- a) că Prioritatea sistemului aparține izraeliților, limba ebraică fiind limba divină, și
- b) că această limbă universală aparține revelației directe!

Această ultimă ipoteză nu este corectă decât în sensul indicat în ultimul paragraf al Secțiunii precedente; dar nouă ne revine sarcina să înțelegem natura și caracterul divinului „Revelator”. Corectitudinea primei ipoteze privind prioritatea va depinde fără îndoială în cazul profanilor de

- a) dovezile interne și externe ale revelației și
- b) de prejudecățile individuale ale fiecăruia.

Ceea ce nu va împiedica de altfel pe cabalistul teist sau pe ocultistul panteist să creadă fiecare în felul său, fără ca vreunul să-l convingă pe celălalt. Datele istorice sunt prea inconsistente și puțin satisfăcătoare pentru ca unul dintre cei doi să-i poată dovedi scepticului că dreptatea este de partea sa.

Pe de altă parte, probele furnizate de tradiție sunt respinse cu prea mare insistență pentru ca noi să putem spera să rezolvăm chestiunea în această epocă. Între timp, știința materialistă își va bate joc atât de cabaliști, cât și de ocultști. Dar odată lăsată la o parte dificila chestiune

a priorității, Știința, prin ramurile ei Filologia și Religiile Comparate, va sfârși prin a se trezi blamată și va fi forțată să admită afirmațiile comune.

[Afirmațiile sunt admise, una după alta, pe măsură ce savanții se văd forțați succesiv să recunoască faptele susținute de DOCTRINA SECRETĂ, chiar dacă nu recunosc decât arareori, în cazul în care o fac, că au fost devansate în declarațiile lor. Spre exemplu, în epoca în care opinia dlui Piazzi Smyth era general împărtășită privind Piramida din Gizeh, el susținea teoria conform căreia sarcofagul de porfir din Camera Regelui era „unitatea de măsură a două dintre cele mai iluminate națiuni de pe Pământ, Anglia și America”, și nu era altceva decât o „ladă pentru grâu”. Exact această teză a fost energic combătută de noi în *Isis Dezvăluită* ce tocmai fusese publicată de curând. Presa din New York (în principal ziarele Sun și World) au trecut la atac numai la ideea că aveam pretenția de a-i da o lecție unui asemenea astru al cunoașterii. În această lucrare, spusesem că Herodot, atunci când vorbea despre această Piramidă:

„... el ar mai fi adăugat și faptul că forma exterioară a piramidelor simbolizează principiul creator al Naturii și ilustrează de asemenea principiile geometriei, ale matematicii, astrologiei și astronomiei. Din punct de vedere al interiorului, piramida era un templu maiestuos, în ale cărui cotloane întunecoase avea loc ceremonia Misterelor și ai cărui pereți au fost de multe ori martorii scenelor de inițiere a membrilor familiei regale. Sarcofagul din porfir, căruia profesorul Piazzi Smyth, astrolog regal al Scoției, îi atribuie rolul trivial de ladă pentru depozitarea grânelor, era baptisteriul din care neofitul era „renăscut” și devenea un *adept*¹⁵.

Mulți și-au bătut joc de afirmațiile noastre. Am fost acuzați că ne-am preluat ideile din „mania” lui Shaw, scriitor englez, care susținuse că sarcofagul fusese utilizat în celebrarea Misterelor lui Osiris, deși nu

15 *Op. cit.*, vol. II, p. 407.

auziserăm vreodată despre acest scriitor. Iar acum, după ce au trecut șase sau șapte ani (1882), iată ce scrie dl. Staniland Wake:

Pretinsa Cameră a Regelui – despre care un piramidist entuziast spune descriind-o: „Pereții șlefuiți, materialele de cea mai bună calitate, proporțiile impunătoare și situația dominantă vorbesc elocvent despre gloria viitoare”, cu condiția să nu fie „camera perfecțiunilor” mormântului lui Keops, era probabil locul unde era primit neofitul, după ce trecuse prin pasajul îngust și ascendent și prin marea galerie la al cărei capăt tavanul este mult coborât, care-l pregăteau treptat pentru faza finală a Misterelor sacre¹⁶.

Dacă dl. Staniland Wake ar fi fost un teozof, ar fi putut adăuga faptul că pasajul îngust ascendent ce ducea în Camera Regelui avea de fapt o „poartă strâmtă”, această „poartă strâmtă” ce „conduce la viață” sau la noua renaștere spirituală, la care face aluzie Iisus în Evanghelia după Sfântul Matei¹⁷ și că la această poartă a Templului Inițierii se gândea scriitorul ce relatea cuvintele despre care se pretinde că ar fi fost rostite de un Inițiat.]

Astfel, cei mai mari erudiți ai Științei, în loc să-și râdă de această pretinsă „masă de închipuiri și de superstiții absurde”, cum este numită în mod obișnuit literatura brahmanică, vor încerca să învețe limba simbolică universală, cu ale sale chei numerice și geometrice. Dar și în această direcție vor avea puțin succes, dacă-și imaginează că sistemul cabalist evreiesc conține cheia întregului mister, căci nu este deloc așa. De altfel, în prezent, ea nu se află în nicio Scriptură, întrucât Vedele însele nu sunt complete. Fiecare religie antică nu reprezintă decât unul sau două capitole din întregul volum al misterelor arhaice primordiale; or, numai ocultismul oriental se poate mândri că deține secretul integral, cu cele șapte chei. Vom stabili comparații și vom da cât de multe explicații ne va fi cu putință în această lucrare; restul va fi lăsat în seama intuiției personale

16 *The Origin and Significance of the Great Pyramid*, p. 98. 1882

17 VII, 14.

a cititorului. Spunând că Ocultismul Oriental deține secretul, autorul nu pretinde că deține cunoașterea „completă”, nici măcar aproximativă, căci ar fi absurd. Ceea ce știu, dau mai departe; ceea ce nu pot explica, cititorul trebuie să descopere singur.

Dar, deși am putea presupune că întregul ciclu al Limbii universale a Misterelor nu va fi cunoscut decât peste câteva secole, nu este mai puțin adevărat că puținul ce s-a descoperit în *Biblie*, de către câțiva savanți, este suficient pentru a demonstra în mod matematic existența întregului. Dat fiind că iudaismul folosea două chei din cele șapte și că au fost descoperite din nou, nu ar mai fi vorba despre o speculație sau o ipoteză individuală, cu atât mai puțin despre o „coincidență”, ci pur și simplu despre lectura corectă a textelor biblice, așa cum o persoană care știe aritmetică citește și verifică totalul unei adunări. [Într-un cuvânt, tot ceea ce am afirmat în *Isis Dezvăluită*, este confirmat în prezent în *Egyptian Mystery* sau *The Source of Measures*, prin acest mod de a interpreta Biblia cu ajutorul cheilor numerice și geometrice].

În câțiva ani, acest sistem va eradică interpretarea Bibliei bazată pe litera moartă, simultan cu cea a tuturor celorlalte credințe exoterice, arătând dogmele în adevărata lor lumină și dezgolate. În acel moment, această semnificație de netăgăduit, deși incompletă, va dezvălui misterul Ființei și, în același timp, va transforma integral sistemele științifice moderne ale Antropologiei, Etnologiei și mai ales ale Cronologiei. Elementul falic pe care îl găsim în fiecare dintre numele date lui Dumnezeu, în fiecare dintre povestirile din *Vechiul Testament* și într-o anumită măsură, în *Noul Testament*, vor ajunge, în timp, să transforme ideile materialiste moderne asupra biologiei și fiziologiei.

Dezbrăcate de cruditatea modernă șocantă, aceste imagini ale Naturii și ale omului vor dezvălui, sprijinindu-se pe autoritatea corpurilor cerești și a misterelor lor, evoluția mentalului uman și vor dovedi cât de naturală este această modalitate de a vedea lucrurile. Așa-zisele simboluri falice

nu au devenit șocante decât prin prisma elementului material și animal pe care-l conțin. La început, aceste simboluri nu erau decât naturale, deoarece luaseră naștere în sânul raselor arhaice, care, știindu-se originare din strămoși androgini, reprezentau în proprii lor ochi primele manifestări fenomenale ale separării sexelor și ale misterului în virtutea căruia creau la rândul lor. Dacă rasele ulterioare și mai ales „poporul ales” au degradat aceste simboluri, acest lucru nu schimbă cu nimic starea originară a lucrurilor. Acest mic trib semit – una dintre cele mai mici ramuri născute, după dispariția marelui Continent, din amestecul subraselor a patra și a cincea, mongolo-turanienii și preținșii indo-europeni – nu putea accepta aceste simboluri decât cu semnificația pe care le-o dăduseră popoarele care i le transmiseseră. Probabil că la începutul epocii mozaice, simbolurile nu erau atât de grosiere pe cât au devenit mai târziu, sub îndrumarea lui Ezra care a reformulat Pentateuhul integral. Ca să dăm un exemplu, glifa fiicei Faraonului (femeia), a Nilului (Marele Abis și Apa) și a copilului de sex masculin găsit plutind pe ape, într-un coș de răchită, nu a fost la început compusă pentru Moise, nici de el. Ea fusese utilizată deja, conform fragmentelor descoperite pe plăcile babiloniene, în istoria regelui Sargon, care trăise mult înaintea lui Moise.

[În lucrarea *Assyrian Antiquities* 18, dl. George Smith afirmă: „În palatul lui Sennacherib din Kouyundjik, am găsit un alt fragment al curioasei povești a lui Sargon tradus de mine în *Transactions of the Society of Biblical Archeology* 19. Capitala lui Sargon, echivalentul babilonian al lui Moise, era marele oraș Agadi, pe care semiții îl numesc Akkad și care este menționat în Geneză²⁰ ca fiind capitala lui Nemrod... Akkad se afla nu departe de cetatea Sippar pe Eufrat și la nord de Babilon²¹”. Există o altă

18 p. 224.

19 Vol. I, partea I, 46.

20 X, 10.

21 A se vedea *Isis Dezvăluită*, IV, 129??.

„coincidență” stranie în faptul că numele Sippar, orașul vecin, este același cu al soției lui Moise - Țipora²². Nu mai este cazul să spunem că această poveste este o interpolare abilă a lui Ezra care nu putea să nu o cunoască pe cea veritabilă. Această poveste ciudată se găsește pe niște fragmente de tăblițe provenind din Kouyundjik și este concepută astfel:

1. Sunt Sargon, puternicul rege al Akkadului.
2. Mama mea era o prințesă; nu mi-am cunoscut tatăl; un frate al tatălui meu guverna țara.
3. În cetatea Azupirana care este situată pe malurile Eufratului,
4. Mama mea, prințesa, m-a conceput; ea m-a adus pe lume în dureri.
5. M-a așezat într-un coș din răchită pe care l-a uns cu catran pe fund.
6. M-a lăsat să plutesc în voia apelor râului care nu m-a înecat.
7. Râul m-a dus la Akki, căraușul de apă.
8. Akki, căraușul de apă, m-a ridicat, luându-mă cu afecțiune ce izvora din adâncul ființei sale²³.

Să comparăm acum acest text cu relatarea din Biblie, în Exod:

Dar, fiindcă nu putea să-l mai dosească, a luat mama lui un coș de papură și l-a uns cu catran și cu smoală și, punând copilul în el, l-a așezat în păpuriș, la marginea râului²⁴.

G. Smith continuă:

Se presupune că acest fapt a avut loc cu circa 1600 de ani î.Hr., cu puțin înaintea epocii atribuite lui Moise și, cum știm că faima lui Sargon a ajuns până în Egipt, este posibil ca această povestire să aibă legături cu evenimentele menționate în cartea a II-a a Exodului, căci orice act care a fost realizat are tendința să se repete.

22 Exod, II, 21.

23 George Smith, *Chaldean Account of Genesis*, pp. 299-300.

24 II, 3.

Dar acum, după ce profesorul Sayce a avut curajul să împingă cu două mii de ani în urmă datele atribuite regilor caldeeni și asirieni, Sargon îl precedă pe Moise cu cel puțin 2000 de ani. Mărturisirea este sugestivă, dar lipsesc încă unul sau două zerouri din numărul de mai sus.]

Ce concluzie logică vom trage din toate acestea? Cu siguranță avem dreptul să spunem că povestea lui Moise, relatată de Ezra, fusese aflată de acesta în timpul sejurului în Babilon și că i-a aplicat legislatorului evreu alegoria referitoare la Sargon. Cu alte cuvinte, că Exodul nu a fost vreodată scris de Moise, ci refăcut de Ezra cu materiale mai vechi.

Dacă este așa, de ce alte glife și simboluri, mult mai grosiere sub aspect falic nu ar fi putut fi adăugate de acest inițiat în cultul falic posterior caldeean și sabian? Suntem învățați că credințele primitive ale izraeliților erau cu totul diferite de cele care au fost dezvoltate cu multe secole mai târziu, de talmudiști și, înainte de ei, de David și Ezechiel.

Toate acestea, abstracție făcând de elementul exoteric așa cum apare în prezent în cele două Testamente, sunt de departe suficiente pentru a clasa Biblia printre lucrările ezoterice și a pune sistemul său secret în legătură cu simbolismul indian, caldeean și egiptean. Ciclul întreg al glifelor și cifrelor biblice, așa cum a fost sugerat de observațiile astronomice – astronomia și teologia fiind intim legate – se găsește în sistemele indiene atât cele exoterice, cât și cele ezoterice. Aceste figuri și simbolurile lor, semnele zodiacului, planetele, aspectele și nodurile lor – acest ultim termen trecând chiar în terminologia botanicii noastre moderne – sunt cunoscute în astrologie sub numele de sextile, cuadraturi și așa mai departe, iar popoarele arhaice s-au folosit de acestea multe secole la rând; într-un sens, ele au aceeași semnificație ca cifrele ebraice. Primele forme ale geometriei elementare trebuie cu siguranță să fi fost sugerate de observarea corpurilor celeste și a grupărilor lor. Prin urmare, simbolurile cele mai vechi ale ezoterismului oriental sunt cercul, punctul, triunghiul, pătratul, pentagonul, hexagonul și alte figuri plane cu diverse laturi și unghiuri. Acest lucru demonstrează

că atât cunoașterea, cât și utilizarea simbolismului geometric sunt vechi de când lumea.

Pornind de aici, este ușor să înțelegem cum Natura, chiar fără ajutorul instructorilor săi divini, a putut învăța omenirea primitivă primele principii ale unei limbi simbolice, numerice și geometrice²⁵. Din acest motiv găsim numerele și cifrele folosite în exprimarea și înregistrarea gândirii în toate vechile Scripturi Sfinte simbolice. Sunt mereu aceleași, cu excepția anumitor variații ce decurg din primele cifre. Astfel, evoluția și corelarea misterelor Cosmosului, al creșterii și dezvoltării sale – spirituale și fizice, abstracte și concrete – au fost mai întâi înregistrate prin modificări geometrice de formă. Fiecare cosmogonie a început cu un cerc, un punct, un triunghi și un pătrat²⁶, până la numărul 9 și a fost sintetizată de prima linie și un cerc – Decada mistică a lui Pitagora, suma totală, conținând și exprimând misterele Cosmosului întreg; mistere înregistrate cu o exactitate de o sută de ori mai mare în sistemul hindus decât în alte părți, pentru cel ce-i poate înțelege limbajul mistic. Cifrele 3 și 4, a căror combinație dă cifra 7, precum și cifrele 5, 6, 9 și 10, sunt pietrele unghiulare ale Cosmogoniilor Oculte. Această Decadă, cu ale sale o mie de combinații, se regăsește în toate părțile globului. O recunoaștem în peșterile și templele săpate în stâncă din Hindustan și Asia Centrală, în Piramide și Lithoi din Egipt și America, în Catacombele de la Ozimandyas, pe vârfurile înzăpezite ale întinderilor din Caucaz, în ruinele din Palenque, pe Insula Paștelui, pretutindeni unde omul de odinioară a pus piciorul. Cifrele 3 și 4, triunghiul și pătratul, sau glifele universale, masculinul și femininul, arătând primul aspect al divinității în evoluție,

25 Ca să ne reamintim de câte ori religia ezoterică a lui Moise a fost zdrobită și înlocuită de cultul lui Iehova în forma restabilită de David, între alții de către Ezechiel, comparați cu *Isis Dezvăluită* (IV, 122). Cu siguranță trebuie să fi existat motive întemeiate pentru ca saducheii, din rândul cărora se trăgeau aproape toți Marii Preoți ai Iudeii, să se fi apropiat de Legile lui Moise și să fi respins așa-zisele „Cărți ale lui Moise”, *Pentateuhul* sinagogii și Talmudul.

26 Cub, în ediția din 1888.

sunt reprezentate în ceruri de Crucea Sudului, precum și de Crucea cu ansă egipteană. După cum spune atât de bine autorul lucrării *The Source of Measures*:

Dezvoltarea Cubului generează fie Tau sau crucea egipteană, fie crucea creștină... Adăugând un cerc celei dintâi, obținem crucea cu ansă... Numerele 3 și 4 numărate pe cruce dau forma sfeșnicului (ebraic) din aur (din Sfânta Sfințelor) și $3 + 4 = 7$ sau $6 + 1 = 7$, sugerând ideea Zilelor săptămânii ca cele 7 lumini ale Soarelui. Așa cum săptămâna cu șapte lumini este originea lunii și a anului, ea marchează data nașterilor... Forma crucii fiind astfel stabilită prin utilizarea simultană a formulei 113:355, simbolul este completat prin adăugarea unui om pe Cruce²⁷. Acest tip de măsurătoare era legat de ideea originii vieții umane, de unde forma falică²⁸.

STANȚELE dovedesc faptul că crucea și aceste numere joacă un rol important în Cosmogonia arhaică. Între timp, putem profita de dovezile adunate de același autor, în partea pe care o intitulează, în mod justificat, „Vestigiile primordiale ale acestor Simboluri”, pentru a arăta identitatea simbolurilor și a semnificației lor ezoterice pe toată suprafața globului.

După ce am aruncat o privire de ansamblu asupra naturii formelor numerice... devine foarte interesant să cercetăm unde și când au luat naștere și au fost folosite mai întâi. Sunt produsul unei revelații făcute în ceea ce numim vremurile istorice – epoci extrem de moderne pe care le considerăm epoca rasei umane? Cât privește utilizarea lor de către om, se pare într-adevăr că datează dintr-o epocă mai îndepărtată față de egipteni decât sunt aceștia față de noi.

27 Amintiți-vă, încă o dată, de hindusul Wittoba [o formă a lui Vishnu] crucificat în spațiu; de importanța „semnului sacru”, Svastika; de Omul crucificat în spațiu, de Platon etc.

28 A se vedea manuscrisul, p. 27 etc.

Insulele Paștelui, în „mijlocul Pacificului”, par a fi tot ce mai rămâne din vârfurile unor munți ce aparțineau unui continent scufundat, având în vedere că aceste vârfuri sunt acoperite cu statui ciclopice, relicvele civilizației unui popor numeros și cultivat care trebuie în mod necesar să fi ocupat o suprafață foarte întinsă. Pe spatele acestor statui, găsim „crucea cu ansă” și chiar crucea modificată astfel încât să prezinte contururile formei umane. În numărul din ianuarie 1870 a publicației *London Builder* găsim o descriere detaliată a lor, însoțită de gravuri ce reprezintă țara înșesată de un mare număr de statui și care oferă desenul acestora...

În unul dintre primele numere (aproximativ 36) din *Naturalist*, publicat în Salem, Massachusetts, găsim descrierea unor foarte ciudate și vechi sculpturi descoperite pe crestele munților din America de Sud și care sunt în mod incontestabil mai vechi decât rasele actuale. Ciudățenia acestor sculpturi constă în faptul că ele reprezintă contururile unui bărbat întins pe cruce²⁹, într-o serie de desene în care forma unui bărbat ajunge să se transforme în forma unei cruci, dar care sunt astfel desenate încât crucea poate fi luată drept bărbat sau bărbatul drept cruce...

Se cunoaște faptul că aztecii păstrasera tradiția foarte clară a potopului... Baronul Humboldt spune că trebuie să căutăm ținutul Aztalan, țara de origine a aztecilor, cel puțin la nivelul paralelei 42 nord, de unde au călătorit până în valea Mexicului. În această vale, movilele de pământ din extremul nord devin elegantele piramide din piatră și celelalte construcții ale căror vestigii le găsim până astăzi. Legăturile existente între relicvele aztecilor și cele ale egiptenilor sunt bine cunoscute... Atwater, după ce a examinat sute dintre ele, este convins că autorii lor cunoșteau astronomia. Unele dintre cele mai desăvârșite construcții, în formă de piramidă, lăsate de azteci, este descrisă astfel de Humboldt:

29 Vedeți mai departe descrierea primei Inițieri Ariene: Vishvakarman crucificând pe o scândură sub formă de cruce, Soarele, Vikartana, dezbrăcat de razele sale.

„Forma acestei Piramide [cea din Papantla], care are șapte etaje, este mult mai ascuțită decât a oricărui alt monument de acest gen descoperit până acum, dar înălțimea ei nu este deloc impresionantă, deoarece nu atinge decât 57 de picioare, și baza ei nu măsoară decât 25 de picioare de fiecare latură. Totuși, este remarcabilă prin faptul că este construită în întregime din pietre de mărime ieșită din comun, și forma ei este foarte pură.

Trei scări ale căror trepte erau ornate cu hieroglife sculptate și cu mici nișe dispuse foarte simetric duceau în vârf. Numărul acestor nișe pare a fi corelat cu cele 318 semne simple și compuse ale zilelor din calendarul lor civil.”

„Numărul 318 este valoarea gnostică a lui Christos”, remarcă autorul, „precum și faimosul număr al servitorilor antrenați sau circumciși de Abraham. Dacă luăm în calcul faptul că 318 este un număr abstract și universal ce exprimă valoarea unui diametru a cărui circumferință este unitatea, modul său de utilizare în alcătuirea unui calendar civil devine evident.”³⁰

În Egipt, Peru, Mexic, în Insula Paștelui, India, Caldeea și Asia Centrală, găsim glife, numere și simboluri ezoterice identice – de Bărbați Crucificați și simbolurile evoluției raselor ce se trag din Zei – și totuși vedem cum Știința respinge ideea unei rase umane care nu ar fi făcute după chipul și asemănarea noastră; Teologia se cramponază la cei 6.000 de ani ai săi de la crearea lumii; Antropologia ne învață că ne tragem din maimuță, și clerul ne duce înapoi până la Adam, cu 4.004 ani î.Hr!

De teama de a nu fi catalogați drept superstițioși nebuni și chiar mincinoși, trebuie oare să ne abținem pe cât posibil să oferim dovezi atât de bune, din simplul motiv că suntem încă departe de ziua în care cele ȘAPTE CHEI vor fi accesibile Științei, sau mai degrabă erudiților și cercetătorilor care studiază simbologia? În prezența descoperirilor

30 Skinner, *Source of Measures*, ediția din 1875, Sect. II, § 24, pp. 54 la 59.

zdrobitoare ale geologiei și antropologiei cu privire la vechimea omului, trebuie oare – pentru a evita pedeapsa ce-i așteaptă în mod obișnuit pe cei ce se abat de la cărările bătute ale teologiei sau ale materialismului – să ne agățăm de cei 6.000 de ani și de „creația specială” sau să acceptăm, cu o admirație plină de supunere, genealogia ce ne face să descindem din maimuță? Nu, atâta vreme cât vom ști că Arhivele Secrete conțin cele ȘAPTE CHEI ale misterului *Genezei* omului. Oricât de greșite, materialiste și preconcepute ar putea fi teoriile științifice, ele sunt de o mie de ori mai aproape de adevăr decât divagațiile Teologiei. Acestea au zilele numărate, pentru toți cei care nu sunt niște bigoți și fanatici incurabili. [Unii dintre apărătorii lor trebuie să-și fi pierdut rațiunea. Căci ce putem gândi când, în ciuda absurdității literei moarte a *Bibliei*, aceasta este încă susținută în mod public, cu tot atâta vigoare ca întotdeauna, și că mai găsim teologi care susțin că „deși Scripturile Sfinte se abțin (?) cu grijă să contribuie în mod direct la cunoașterea științifică, ele nu au dat niciodată din întâmplare peste vreo declarație care să nu fie de natură să susțină lumina Științei aflate pe calea progresului!”³¹]

Prin urmare, singura noastră resursă este fie de a accepta orbește deducțiile Științei, fie să ne distanțăm de ea și să o înfruntăm cu hotărâre, proclamând ce ne învață DOCTRINA SECRETĂ și fiind pregătiți pe deplin să suportăm consecințele acestei poziții.

Dar să vedem dacă Știința, în speculațiile ei materialiste, și chiar Teologia, care se plânge în lupta ei supremă pentru a concilia cei 6.000 de ani de la Adam cu *Geological Evidences of the Antiquity of Man* de Sir Charles Lyelle, nu ne întind în mod inconștient o mână de ajutor. Etnologia, conform mărturisirilor unora dintre cei mai erudiți partizani ai ei, recunoaște deja că este imposibil să explice variațiile rasei umane, dacă nu se admite ipoteza creației din mai mulți Adam. Ei vorbesc despre „un

31 *Primeval Man Unveiled*, sau *the Anthropology of the Bible*, de autorul (necunoscut) al lucrării *The Stars and the Angels*, 1870, p. 14.

Adam alb și un Adam negru, un Adam roșu și un Adam galben³². Hindușii ce înșiră renașterile lui Vamadeva, după *Linga Purana*, nu ar putea spune altceva. Într-adevăr, când enumeră nașterile succesive ale lui Shiva, ei ni-l înfățișează într-o Kalpa cu un ten alb, în alta, cu un ten negru, apoi cu un ten roșu, după care Kumara se transformă „în patru adolescenți de culoare galbenă”. Această stranie „coincidență”, cum ar spune dl. Proctor, pledează în favoarea intuiției științifice, căci Shiva-Kumara nu este decât reprezentarea alegorică a Raselor omenești în timpul *Genezei* omului. Ea a dat naștere unui alt fenomen intuitiv – în rândurile teologilor de astă dată. Autorul necunoscut al lui *Primeval Man*, într-un efort disperat de a proteja Revelația Divină de nemiloasele și elocventele descoperiri ale Geologiei și Antropologiei, observă că „ar fi supărător ca apărătorii Bibliei să fie puși în fața alternativei de a abandona caracterul inspirat al Sfintei Scripturi sau de a nega concluziile geologilor” și găsește un compromis. El consacră chiar un volum substanțial pentru a dovedi aceasta: „Adam nu a fost primul om³³ creat pe acest pământ”. Relicvele omului preadamic care au fost exhumate, „în loc să ne zguduie încrederea în Sfânta Scriptură, îi întăresc veridicitatea³⁴. Cum așa? În cel mai simplu mod cu putință: căci autorul declară că de-acum înainte „noi, [clerul] vom putea lăsa oamenii de știință să-și continue studiile, fără a încerca să-i contrazicem din teama de erezie”. Într-adevăr, ce ușurare pentru domniile Huxley, Tundall și Sir Charles Lyell!

Povestea biblică nu începe cu Creația, cum se presupune de obicei, ci cu formarea lui Adam și a Evei, la milioane de ani după crearea planetei noastre. Istoria ei anterioară, în ceea ce privește Scripturile, nu a fost încă

32 *Op. cit.*, p. 195.

33 Mai ales în fața dovezii furnizate de Biblie în *Geneza* (IV, 16, 17) unde se vorbește despre Cain care se duce în ținutul Nod să-și ia nevastă.

34 *Primeval Man Unveiled*, p. 194.

scrisă... este posibil să fi existat nu una, ci douăzeci de rase diferite pe Pământ, înainte de epoca lui Adam, așa cum pot exista douăzeci de rase diferite de oameni în alte lumi³⁵.

Cum erau oare aceste rase, dat fiind că autorul susține în continuare că Adam este primul om din rasa noastră? Erau Rasa și Rasele Satanice! „Satan nu s-a aflat niciodată în cer, Îngerii și oamenii (fiind) o singură specie”. Aceasta a fost rasa preadamică a „Îngerilor care au păcătuit”. Citim că Satan „era primul prinț al acestei lumi”. Murind în urma revoltei sale, el a rămas pe Pământ ca spirit dezincarnat și i-a ispitit pe Adam și pe Eva.

„Primele epoci ale rasei satanice și mai ales în timpul vieții lui Satan (!!!) au fost probabil o perioadă de civilizație patriarhală și de relativ repaus – o perioadă a lui Tubal-Cain și a lui Jubal, când științele și artele au încercat să-și înfigă rădăcinile în pământul blestemat... Ce subiect nemaipomenit pentru un poem epic!... Cu siguranță au avut loc accidente inevitabile. Vedem scenele în fața ochilor... fericitul amant primordial, curând-o pe iubita lui cu obraji purpurii, la căderea rouă de seară, sub stejarii danezi care pe-atunci creșteau acolo unde astăzi nu mai crește niciun stejar... acest bătrân patriarh primordial... cu tinerețea primordială hoinărind cu pași mari pe lângă el... O sumedenie de imagini de acest fel apar înaintea ochilor noștri!”³⁶

Evocarea retrospectivă a acestei „iubite cu obraji purpurii” satanică, în epoca inocenței lui Satan nu pierde în poezie cât câștigă în originalitate. Dimpotrivă. Logodnica creștină modernă – care nu mai roșește deloc în zilele noastre în prezența iubiților ei fericiți – ar putea chiar lua o lecție de morală de la această fiică a lui Satan, creația exuberantei imaginații a primului ei biograf uman. Aceste imagini – ce nu pot fi cu adevărat apreciate decât studiindu-le în volumul unde sunt descrise – se nasc din

35 *Ibid.*, p. 55.

36 *Ibid.*, pp. 206-207.

dorința de a reconcilia infailibilitatea Scripturii Sfinte revelate în *Antiquity of Man* de Sir Charles Lyell cu alte lucrări științifice periculoase. Dar cu toate acestea, constatăm că aceste divagații, pe care autorul nu a îndrăznit să le semneze nici cu numele său nici măcar cu un nume de împrumut, au la bază fapte reale. Căci aceste Rase preadamice – nu satanice, ci pur și simple atlanții, precum și rasele androginale care le-au precedat – sunt menționate în Biblie, dacă o citim dintr-o perspectivă ezoterică, așa cum sunt și în DOCTRINA SECRETĂ. Cele ȘAPTE CHEI deschid tainele trecute și viitoare ale celor șapte mari Rase-Rădăcini și ale celor șapte *kalpas*. Deși Geneza omului și chiar geologia ezoterismului cu siguranță trebuie să fie respinse de știință precum și rasele satanice și preadamice, totuși, dacă savanții sunt forțați să aleagă între cele două, neavând altă cale de a ieși din încurcătură, suntem convinși că oricât ar fi Scriptura de Sfântă, în momentul în care Limba Misterelor va fi înțeleasă fie și aproximativ, învățătura arhaică va fi cea acceptată.

SECȚIUNEA III

SUBSTANȚA PRIMORDIALĂ ȘI
GÂNDIREA DIVINĂ

„Așa cum ar fi absurd să afirmăm că cunoaștem deja toate cauzele existente, ar trebui să ni se acorde permisiunea de emite, în caz de nevoie, ipoteza existenței unui agent în întregime nou...”

Presupunând ceea ce încă nu este întru totul exact, anume că ipoteza privind undele explică toate fenomenele, ne rămâne să decidem dacă ea demonstrează existența eterului ondulator. Nu putem afirma în mod cert că nicio altă ipoteză nu va explica faptele... Este admis faptul că ipoteza corpusculară a lui Newton a eșuat la nivelul interferențelor; și în prezent nu cunoaște rival.

Totuși, este foarte de dorit, în toate ipotezele de acest fel, să descoperim câteva confirmări accesorii, câteva dovezi altunde [din altă parte] ale existenței presupusului Eter... Unele ipoteze constau în presupuneri legate de detaliul structurii și operațiunilor corpurilor. Prin natura lucrurilor, temeiul acestor supoziții nu poate fi dovedit prin mijloace directe. Singurul lor merit constă în faptul că pot exprima fenomenele. Sunt Ficțiuni Reprezentative”.

Logic, de Alexandre BAIN, L.L.D., partea a II-a, pp. 131-132 (1873).

ETERUL – acest Proteus ipotetic, una dintre „ficțiunile reprezentative” ale Științei moderne, care a fost totuși atât de multă vreme acceptat –

este unul din „principiile” inferioare a ceea ce noi numim Substanța Primordială (*akasha*, în sanscrită), unul dintre visele de odinioară, care a redevenit visul Științei moderne. Aceasta este cea mai mare și totodată cea mai îndrăzneță speculație a filosofilor antici ce au supraviețuit până la noi. Pentru ocultiști, ETERUL împreună cu Substanța Primordială sunt realități. Pe scurt, ETERUL este Lumina astrală, iar Substanța Primordială este AKASHA, UPADHI a GÂNDIRII DIVINE.

În limbajul modern, am numi-o pe aceasta din urmă mai degrabă IDEAȚIA COSMICĂ, Spiritul, și Eterului i s-ar da numele de SUBSTANȚĂ COSMICĂ sau Materie. Acest Alfa și Omega al Ființei nu sunt decât două aspecte ale unicei Existențe Absolute. În Antichitate, oamenii nu se adresau niciodată Absolutului, nu era menționat cu niciun nume, decât prin alegorii. În cea mai veche dintre rasele ariene, rasa hindusă, cultul practicat de elitele intelectuale nu a constatat niciodată în adorarea, oricât de ferventă ar fi fost, a minunilor formei și artei, ca la greci, adorație ce a dus mai târziu la antropomorfism. Dar, în timp ce filosoful grec adora forma, și Înțeleptul hindus, singur, „percepea raportul real existent între frumusețea terestră și adevărul veșnic”, ignoranții tuturor națiunilor nu au înțeles niciodată, niciuna dintre aceste abordări.

Nu le înțeleg nici chiar în zilele noastre. Evoluția ideii de Dumnezeu are loc concomitent cu propria evoluție intelectuală a omului. Este atât de adevărat încât idealul cel mai nobil pe care-l poate atinge spiritul religios al unei epoci pare să nu fie, în ochii filosofilor epocii următoare, decât o caricatură grosolană! Filosofii înșiși trebuiau să fie inițiați în anumite mistere perceptive înainte de a putea înțelege ideea veritabilă pe care și-o făceau anticii în această chestiune de metafizică superioară. Altfel – adică în lipsa acestei Inițieri – capacitatea intelectuală a fiecărui gânditor ar spune: „Vei merge până acolo, dar nu și mai departe”, la fel de clar și de evident pe cât legea karmei impune o limită progresului fiecărei națiuni sau rase în ciclul lor. Fără Inițiere, idealul gândirii religioase contemporane

va avea mereu aripile frânte și nu va fi capabil să zboare la înălțimi mari, căci gânditorii idealști și realiști și chiar liber-cugetătorii nu sunt decât rezultatul și produsul natural al propriului mediu și al vremii lor. Idealul fiecăruia dintre ei nu este decât rezultatul inevitabil al temperamentului său și produsul gradului de progres intelectual atins de o națiune, luată în ansamblul ei. Din acest motiv, așa cum am atras deja atenția, cele mai înalte cu culmi ale metafizicii occidentale moderne au rămas mult sub nivelul adevărului. Majoritatea speculațiilor agnostice despre existența „Cauzei Prime” nu sunt decât materialism deghizat – doar terminologia este diferită. Un gânditor atât de mare ca dl. Herbert Spencer vorbește uneori despre „Incognoscibil” în termeni ce dovedesc influența fatală a gândirii materialiste care, asemenea vântului sirocco aducător de moarte, vestește și usucă toate teoriile ontologice curente.

[Spre exemplu, când el numește „Cauza Primă”, „Incognoscibilul”, o „putere care se manifestă prin fenomene” și „o energie infinită și eternă”, este clar că nu a surprins decât aspectul fizic al Misterului Ființei, doar Energiile Substanței Cosmice. Aspectul co-etern al REALITĂȚII UNICE, Ideia Cosmică, nu este deloc luat în considerație și, în ceea ce privește numenul ei, nu pare să fie prezent în spiritul marelui gânditor. Fără nicio îndoială, această modalitate parțială de a trata problema se datorează, în mare măsură, obișnuinței supărătoare a Occidentului de a subordona Conștiința (materie) sau de a o considera un „subprodus” al mișcării moleculare.]

De la începuturile Celei de-a Patra Rase, pe când era adorat doar Spiritul și Misterul era manifestat, până în ultimele zile ale splendorii artei grecești, în zorii Creștinismului, doar elenii îndrăzniseră să înalțe public un altar închinat „zeului Necunoscut”. Indiferent ce o fi gândit în profunzime sfântul Pavel când le spunea atenienilor că acest „Necunoscut” pe care-l adorau fără să-l cunoască era Dumnezeu adevărat, a cărui venire o vestea el, această Divinitate nu era „Iehova” și nici „Creatorul Lumii

și al tuturor lucrurilor”. Căci nu „Zeul lui Israel”, ci „Necunoscutul” panteiștilor antici și moderni este cel care „nu locuiește în temple făcute de mâinile oamenilor”³⁷.

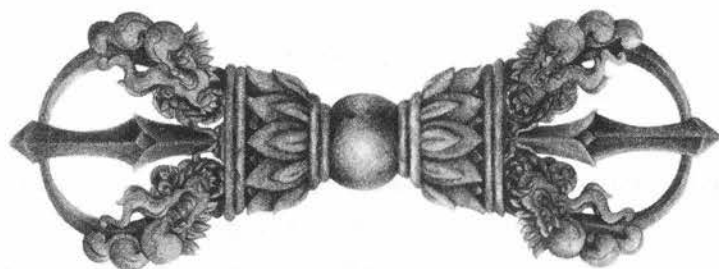
Gândirea Divină nu poate fi definită, nici semnificația sa explicată, decât prin nenumăratele manifestări ale Substanței Cosmice, în care această gândire este percepută spiritual de cei care sunt capabili. A spune acest lucru după ce am descris-o ca fiind Divinitatea Necunoscută, abstractă, impersonală, fără sex, ce trebuie așezată la rădăcina oricărei Cosmogonii și a evoluției sale ulterioare, echivalează cu a nu spune nimic. Este ca și cum am încerca să rezolvăm o ecuație transcendentă de condiții având la dispoziție pentru a determina valoarea reală a termenilor săi, doar un anumit număr de cantități necunoscute. Locul ei se găsește în documentele antice simbolice unde, după cum am menționat deja, este reprezentată prin întuneric nesfârșit, pe suprafața căruia apare, în alb, primul punct central – simbol al Spiritului-Materie contemporan și co-etern, făcându-și apariția în lumea fenomenală, înaintea primei diferențieri. Când „Unicul devine Doi”, îl putem descrie drept Spirit și Materie. Putem atribui „Spiritului” orice manifestare a Conștiinței, reflectată sau directă, și „intenția inconștientă” (ca să adoptăm o expresie modernă utilizată de așa-numita filozofie occidentală) după cum o dovedește Principiul Vital și supunerea Naturii ordinii maiestuoase a Legii imuabile. Trebuie să considerăm „Materia” ca fiind cea mai pură abstracție a obiectivității, baza ce există prin ea însăși, ale cărei diferențieri manvantarice septenare constituie realitatea obiectivă ascunsă sub fenomenele fiecărei faze a existenței conștiente. În timpul perioadei de *Pralaya* Universală, Ideia Cosmică nu există; iar stările diferențiate în mod divers ale Substanței Cosmice sunt resorbite în starea primordială de obiectivitate potențială abstractă.

37 *Fapte*, XVII, 23, 24.

Impulsul manvantaric începe cu trezirea Ideii Cosmice, a Mentalului Universal, din starea sa pralaică nediferențiată, concomitent și în paralel cu apariția primordială a Substanței Cosmice – aceasta din urmă fiind vehiculul manvantaric al celei dintâi. Înțelepciunea Absolută se reflectă în Ideia sa care, printr-un proces transcendental, superior Conștiinței umane și de neînțeles pentru ea, se transformă în Fohat, Energia Cosmică. Vibrând în sânul Substanței inerte, Fohat o împinge spre activitate și îi dirijează primele diferențieri pe toate cele șapte planuri ale Conștiinței Cosmice. Există astfel cei Șapte Protily – cum sunt numite în prezent, în timp ce Antichitatea ariană le numea cele Șapte Prakriti sau Naturi – servind fiecare drept bază relativ omogenă care, în cursul eterogenității crescânde, în evoluția Universului, se diferențiază în minunata complexitate a fenomenelor ce se produc în planurile percepției. Termenul „relativ” este folosit în mod intenționat, deoarece existența însăși a unui asemenea proces având drept rezultat segregările primare ale Substanței Cosmice nediferențiate, conform celor șapte baze de evoluție, ne obligă să considerăm Protylul fiecărui plan ca fiind doar o fază intermediară parcursă de Substanță în timpul trecerii sale de la obiectivitatea abstractă la obiectivitatea completă³⁸.

Se spune că ideea cosmică nu există în perioadele de *pralaya* din simplul motiv că nu există nimic și nimeni care să-i perceapă efectele. Nu pot exista manifestări de conștiință, de semiconștiință sau chiar de „intenție inconștientă”, fără un vehicul de Materie; aceasta înseamnă că în planul nostru actual, în care conștiința umană, în starea sa normală, nu se poate ridica deasupra a ceea ce numim metafizica transcendentă,

38 Termenul protyl i se datorează Prof. Crookes, eminent chimist care a dat acest nume *premateriei*, dacă putem numi astfel substanța primordială pur omogenă despre care Știința presupune că există în compoziția ultimă a atomului, fără să o fi descoperit încă. Dar separarea incipientă a materiei primordiale în atomi și molecule nu se dezvoltă decât după evoluția celor Șapte Protily. Pe ultimul dintre ei îl caută Prof. Crookes, după ce a recunoscut recent posibilitatea existenței lui în planul nostru.

numai în virtutea anumitor agregări sau construcții moleculare, Spiritul țâșnește ca un torent de subiectivitate individuală sau subconștientă. Și cum Materia, separată de percepție, nu este decât o pură abstractizare, aceste două aspecte ale ABSOLUTULUI – Substanța Cosmică și Ideea Cosmică – depind reciproc una de cealaltă. Pentru a fi extrem de corecți și a evita orice confuzie și orice concepție falsă, termenul „Materie” ar trebui aplicat ansamblului obiectelor a căror percepție este posibilă, iar termenul „Substanță”, Numenilor. Într-adevăr, întrucât fenomenele din planul nostru sunt creațiile egoului care percepe – niște modificări ale propriei subiectivități – toate „stările materiei ce reprezintă ansamblul obiectelor percepute” nu pot avea decât o existență relativă și pur fenomenală pentru copiii din planul nostru. Cum ar spune idealistii moderni, cooperarea Subiectului și a Obiectului are drept rezultat obiectul simțurilor sau fenomenul.

Dar aceasta nu conduce în mod necesar la concluzia că lucrurile sunt identice pe toate celelalte planuri; că cooperarea celor două, în planurile diferențierii lor septenare, are drept rezultat un ansamblu septenar de fenomene de asemenea inexistente *per se*, deși sunt realități concrete pentru

Entitățile din care constituie o parte a experienței, după cum stâncile și fluviile din jurul nostru sunt reale în ochii fizicianului, dar nu sunt decât niște iluzii înșelătoare ale simțurilor pentru metafizician. Ar fi o greșeală să spunem sau chiar să concepem așa ceva. Din punct de vedere al celei mai înalte metafizici, Universul întreg, inclusiv Zeii, este o iluzie (*Maya*). Dar iluzia celui care nu este el însuși decât o iluzie variază în fiecare plan al conștiinței și noi nu avem dreptul să dogmatizăm cu privire la natura posibilă a facultăților de percepție ale unui ego din planul al șaptelea, spre exemplu, după cum nu avem dreptul să ne identificăm percepțiile cu cele ale unei furnici sau să le luăm drept model pentru tipul ei specific de conștiință. Ideea Cosmică centrată într-un Principiu, sau *upadhi* (Baza), are drept rezultat conștiința egoului individual. Manifestarea sa variază în funcție de natura lui *upadhi*. Prin ceea ce numim *manas*, spre exemplu, ea se manifestă drept Conștiință Mentală; prin *buddhi*, format din elementele cele mai fin diferențiate (a șasea stare a materiei) și având drept bază experiența realizată prin *manas*, ea se manifestă sub forma unui curent de Intuiție Spirituală.

Obiectul pur, separat de conștiință, ne este necunoscut, atâta timp cât trăim în planul tridimensional al lumii noastre, căci noi nu cunoaștem decât stările mentale pe care le trezește în egoul care îl percepe. Și atâta timp cât va dura conflictul între Subiect și Obiect – adică atâta vreme cât nu ne vom bucura decât de cele cinci simțuri ale noastre și nu vom ști cum să ne eliberăm Egoul (Sinele Superior), care percepe totul, din sclavia acestor simțuri – îi va fi imposibil egoului personal să spargă bariera ce-l separă de o conștiință a „lucrurilor în sine” sau Substanța.

Acest ego, progresând conform unui arc de subiectivitate ascendentă, trebuie să epuizeze experiența fiecărui plan. Dar înainte ca Unitatea să se dizolve în TOT, indiferent dacă este în acest plan sau în altul, și înainte ca Subiectul și Obiectul să dispară în absoluta negare a Stării de Nirvana – negare doar din perspectiva planului nostru, vă reamintim – nu vom putea

urca pe vârful Omniscienței care este cunoașterea lucrurilor-în-sine, și să ne apropiem de soluția enigmei și mai teribile, în fața căreia cel mai înalt dintre Dhyan Chohan trebuie să se prosterneze în tăcere fără să înțeleagă – Misterul Inexprimabil, ceea ce vedantinii numesc *Parabrahman*.

Astfel, lucrurile fiind ceea ce sunt, toți cei care au încercat să dea un nume Principiului Incognoscibil pur și simplu l-au degradat. Chiar și a vorbi despre Ideea Cosmică – altfel decât în aspectul ei fenomenal – echivalează cu a încerca să îmbrățișezi Haosul primordial sau a lipi o etichetă Eternității.

Ce este așadar „Substanța Primordială”, acest aspect misterios despre care vorbeau dintotdeauna adepții Alchimiei și care servea drept temă speculațiilor filosofice din toate epocile? Ce poate fi, la urma urmei, chiar în prediferențierea ei fenomenală? Chiar aceasta este TOT în Natura manifestată – dar nimic pentru simțurile noastre. Se vorbește despre ea sub diverse nume în toate Cosmogoniile, se face referire la ea în toate filosofiele și până în zilele noastre, este Proteul Naturii, ce scapă mereu cuprinderii. O atingem fără să o simțim; o privim fără să o vedem; o respirăm fără a fi conștienți de ea; o auzim și simțim fără a avea cea mai mică noțiune despre prezența ei, căci se găsește în fiecare moleculă a ceea ce, în iluzia și ignoranța noastră, considerăm a fi Materia într-una din formele sale, sau pe care o concepem ca fiind o senzație, un gând, o emoție. Într-un cuvânt, este *upadhi*, sau Vehiculul oricărui fenomen posibil, fie el fizic, mental sau psihic. În primele fraze ale Genezei și în cosmogonia caldeeană, în Puranele din India și în Cartea egipteană a morților, peste tot ea deschide ciclul manifestării. Este numită Haosul și Suprafața Apelor născută din Spiritul ce țâșnește din Necunoscut, oricum s-ar numi acest Spirit (A se vedea secțiunea 4).

Autorii Sfintelor Scripturi ale Indiei merg mai profund în originea evoluției lucrurilor decât Thales sau Iov, căci ei spun:

„Din Inteligență [numită *Mahat* în Purane] asociată cu Ignoranța [*Ishvara*, ca divinitate personală], asistată de puterea sa de proiecție, în care domină greutatea [*tamas*, inerția], se trage Eterul – din eter, aerul; din aer, căldura; din căldură, apa și din apă, pământul cu tot ce conține”³⁹.

„Din Acesta, din chiar acest Sine, Eterul a fost născut”, spune Veda⁴⁰.

Astfel devine evident că nu acest Eter – provenit dintr-o emanație a „Inteligenței asociate cu Ignoranța” în al patrulea grad – este Principiul superior, Entitatea divină adorată de greci și de latini sub numele de *Pater Omnipotens Eter* și acela de *Magnus Eter* în forma sa colectivă. Gradarea septenară și nenumăratele subdiviziuni și diferențe stabilite de antici între puterile Eterului din punct de vedere colectiv – de la segmentul exterior al efectelor sale, care este atât de familiar Științei noastre, până la „Substanța Imponderabilă” a cărei existență era admisă odinioară, ca „Eter al Spațiului”, dar pe care în prezent suntem pe punctul de a o îndepărta – au fost dintotdeauna o enigmă deconcertantă pentru toate ramurile cunoașterii. Mitologii și simboliztii (în sensul de cercetători ai simbolurilor, n.t.) din zilele noastre, derutați de glorificarea de neînțeles, pe de o parte, și de degradarea, pe de altă parte, a aceleiași unice entități divinizate, în aceleași sisteme religioase, au fost adesea conduși spre erori ridice. Biserica, neclintită ca o stâncă în fiecare dintre primele ei greșeli de interpretare, a făcut din Eter lăcașul legiunilor demonice. Întreaga ierarhie a „Înșelătorilor decăzuți” este acolo: *Cosmocratores* sau „Purtătorii Lumii”, după Bossuet; *mundi Tenentes*, „Stâlpii Lumii”, cum îi numește Tertullian; *Mundi Domini*, „Stăpânirile Lumii” sau mai degrabă Stăpânitorii; *Curbati* sau „Curbății” etc., transformând astfel stelele și globurile/planetele cerești pe traiectoria lor în diavoli!

39 Comparați *Samkhya Karika*, V, III și Comentarii.

40 *Taittiriya Upanishad*. Cap II, I Anuvâka. A se vedea și Neuf Upanishads, trad. fr. de E. Mareault, p. 123.

[Căci în felul acesta a interpretat Biserica versetul: „Căci lupta noastră nu este împotriva trupului și a sângelui, ci împotriva începătorilor, împotriva stăpânirilor, împotriva stăpânitorilor întunericului acestui veac, împotriva duhurilor răutății, care sunt în văzduh”⁴¹. Sfântul Pavel menționează mai departe duhurile răului spiritual RĂSPÂNDITE ÎN VĂZDUH – *spiritualia nequitiae coelestibus*⁴² - iar textele latine dau diverse nume acestor „duhuri rele” care sunt „Elementalii” nevinovați. Dar, de data aceasta, Biserica are dreptate, deși greșește calificându-i pe toți drept demoni. Lumina Astrală sau Eterul inferior abundă în entități conștiente, semiconștiente și inconștiente; numai că Biserica are mai puțină putere asupra lor decât asupra microbilor invizibili sau a Țânțarilor.]

Distincția stabilită între cele șapte stări ale Eterului – care nu este decât unul dintre cele Șapte Principii Cosmice, în timp ce eterul anticilor este Focul Universal – poate fi constatată în poruncile lui Zoroastru, respectiv Psellus. Primul spunea: „Nu-l consulta decât atunci când nu are nici formă, nici figură” – *absque forma et figura* – ceea ce înseamnă, fără flăcări, nici tăciuni aprinși. „Când este îmbrăcat într-o formă, ne învață Psellus, nu-i da atenție, ci când este lipsit de formă, ascultă de el, căci atunci este focul sacru și tot ce-ți va dezvălui va fi adevărat”⁴³. Acest lucru dovedește că Eterul, care este el însuși unul dintre aspectele lui *akasha tattva*, deține la rândul său, mai multe aspecte sau „principii”.

Toate popoarele antice zeificau Eterul, sub aspectul și puterea sa imponderabile. Virgiliu îl numește Jupiter, *Pater Omnipotens Aether*, „Marele Eter”⁴⁴. Hindușii l-au plasat și ei în rândul divinităților cu numele de *akasha*, sinteza Eterului. Și autorul sistemului filosofic homoiomerian, Anaxagoras din Clazomene, credea cu tărie că prototipurile spirituale ale

41 Efeseni, VI, 12.

42 [Literalmente: entități nedrepte din „planurile” superioare.]

43 *Les Oracles de Zoroastre*, „Effatum”, XVI.

44 *Georgice*, Cartea II, 325.

tuturor lucrurilor, precum și elementele lor, se găseau în Eterul nemărginit, acolo unde erau generate, de unde au evoluat și unde se întorceau; aceasta este învățătură ocultă.

Rezultă în mod evident că din Eter, în aspectul său sintetic cel mai elevat, se naște, în momentul antropomorfizării sale, prima idee a unei Divinități Creatoare personale. Pentru filosofii hinduși, elementele sunt *tamasa*, adică „neilluminate de intelectul pe care-l întunecă”.

Acum trebuie să lămurim chestiunea legată de semnificația mistică a „Haosului Primordial” și a Principiului-Rădăcină și să arătăm cum erau legate, în filosofiele antice, cu *akasha*, tradus în mod greșit prin Eter, și de asemenea cu *Maya*, Iluzia, al cărei aspect masculin este *Ishvara*. Vom vorbi mai târziu despre Principiul inteligent, sau mai degrabă despre proprietățile invizibile și imateriale ale elementelor vizibile și materiale „ce se nasc din Haosul Primordial”.

Căci „ce este Haosul Primordial dacă nu Eter?”, ne întrebăm în *Isis Dezvăluită*. Nu Eterul modern, așa cum este unanim acceptat astăzi, ci așa cum era cunoscut de filosofii antici, cu mult înaintea epocii lui Moise – Eterul cu toate proprietățile lui misterioase și oculte ce conținea în el însuși germenii creației universale. Eterul Superior, sau *akasha*, este Fecioara și Mama Celestă a tuturor formelor și a tuturor ființelor care există, din sânul căreia sunt chemate în existență Materia și Viața, Forța și Acțiunea, de îndată ce au fost supuse „incubației” Spiritului Divin. Eterul este *Aditi* al hindușilor și în același timp *akasha*. Electricitatea, magnetismul, căldura, lumina și acțiunea chimică sunt atât de puțin înțelese, chiar în zilele noastre, deși noi fapte ne largesc fără încetare câmpul cunoștințelor. Cine știe unde se termină puterea acestui gigant proteic – Eterul; sau care este originea sa misterioasă? Cine poate nega Spiritul ce lucrează în el și determină evoluția tuturor formelor vizibile?

Va fi o sarcină ușoară să demonstrăm că legendele cosmogonice de pe întregul Pământ se întemeiază pe cunoașterea pe care o aveau anticii

despre aceste științe care, în zilele noastre, s-au unit pentru a susține doctrina evoluției. Cercetări mai ample ar putea demonstra că anticii aceștia cunoșteau mai bine decât noi însăși evoluția și aspectele ei fizice și spirituale.

„La filosofii din vechime, evoluția era o teoremă universală, o doctrină care îmbrățișează *totul*, și un principiu consacrat, în vreme ce evoluționiștii noștri moderni sunt capabili să ne prezinte doar teorii speculative, cu teoreme limitate la cazuri *particulare*, dacă nu pe de-a-ntregul *negativiste*. Este stupid din partea reprezentanților cunoașterii noastre moderne să încheie dezbateră și să pretindă că problema este rezolvată, doar pentru că frazeologia ermetică din relatările mozaice nu se potrivește cu interpretarea riguroasă a «științei exacte»⁴⁵.

Dacă analizăm Legile lui Manu, găsim în ele prototipul tuturor acestor idei. deși majoritatea lor sunt pierdute, în forma lor originală, pentru lumea occidentală, mutilate de interpolări și adăugiri, ele au păstrat totuși destul de multe urme din spiritul vechi, ca să-i reflecte caracterul.

„[Împrăștiind întunericul], Domnul, existând prin el însuși [Vishnu, Narayana, etc.], se manifestă... [și] dorind să dea naștere unor ființe din trupul său [Esența], mai întâi nu creă decât apa singură. În această apă aruncă sămânța. Iar sămânța se transformă într-un ou de aur.⁴⁶”

De unde vine acest Domn ce există prin el însuși? Este numit ACESTA și este descris drept „tenebre imperceptibile, fără calități definite, indistincte, incognoscibile, ca și cum ar fi cufundate într-un somn profund⁴⁷. După ce a locuit în acest Ou timp de un An Divin, cel „pe care lumea îl numește Brahman⁴⁸ sparge acest Ou în două, formează

45 *Isis Dezvăluită*, vol. I, p. 271.

46 *Op. cit.*, I, V, 6-9. A se vedea traducerea A.C. Burnell.

47 *Op. cit.*, V, 5.

48 *Op. cit.*, V, 11.

cerul din partea sa superioară și pământul din partea inferioară și din centru, bolta și „veșnicul sălaș al apelor”⁴⁹.

Dar imediat după aceste versete din Legile lui Manu, există ceva și mai important pentru noi, căci acest lucru confirmă în mod absolut învățăturile noastre ezoterice. De la versetul 14 până la versetul 36, evoluția este prezentată în ordinea descrisă de Filosofia Ezoterică. Acest lucru nu poate fi deloc contestat. Medhatithi, el însuși, fiul lui Virasvamin și autorul comentariului intitulat *Manubhasya*, care datează, după orientaliștii occidentali, din anul 1000 al erei noastre, ne vine în ajutor, datorită observațiilor pe care le face ca să elucideze adevărul. El se arată fie reticent deoarece știa că trebuie să păstreze tăcerea în fața profanilor, fie foarte stânjenit. Totuși, puținul pe care-l divulgă este suficient pentru a stabili cu claritate principiul septenar în om și Natură.

Vom începe cu Capitolul I din Porunci sau „Legi”, după ce Domnul existent prin El însuși, Logosul nemanifestat din „Tenebrele” Necunoscute s-a manifestat în Oul de Aur. Din acest „Ou”

„ 11. care este cauza imperceptibilă [nediferențiată], eternă, care este și care nu este, din Acesta a ieșit această Ființă Masculină care este numită în lume *Brahman*”.

Aici, ca în toate sistemele filosofice autentice, găsim chiar „Oul” sau Cercul sau Zero-ul, Infinitul Fără Margini, desemnat prin termenul „Acesta”⁵⁰ și *Brahman*, care nu este decât prima Unitate, numit Zeul Masculin, adică Principiul dător de viață. Este ⊕ sau 10 (zece), decada. În planul Septenarului, adică doar în Lumea noastră, este numit *Brahman*. În planul Decadei Unificate, în împărăția Realității, acest *Brahman* masculin este o Iluzie.

49 *Op. cit.*, V (13), traducerea engleză a lui Burnell. A se vedea și traduceri franceze ale lui Loiseleur și Pauthier, în *Livres sacrés de l'Orient*, de G. Pauthier, Paris, Abel Pilon, 1875, p. 333.

50 Vârful ideal al Triunghiului lui Pitagora.

„14. Din Sine (*Atman*) creă Mentalul (*manas*), care este și nu este; și din Mental, egoul [conștiința de sine] (a), regentul (b), Domnul”⁵¹.

a. Mentalul este *manas*. Medhatithi, comentatorul, atrage atenția aici în mod justificat că este exact contrariul și că acest fapt dovedește deja existența unor interpolări și aranjamente; într-adevăr, *manas* izvorăște din *ahamkara* sau conștiința de sine (universală), după cum *manas*, în Macrocosmos, se naște din *Mahat* sau *Maha-Buddhi* (...). *Manas* este dublu. După cum demonstrează Colebrooke în traducerea sa, „Mentalul, fiind de folos atât simțurilor, cât și acțiunii, este un organ, prin afinitate, care este analog cu restul”⁵²; prin rest se înțelege aici că *manas*, al Cincilea Principiu al nostru (al cincilea, deoarece trupul era considerat primul, contrar ordinii filosofice veritabile), are afinități atât cu *Atma-Buddhi*, cât și cu cele Patru Principii inferioare. De aceea, noi susținem îndeosebi că *manas* urmează pe *Atma-Buddhi* în Devachan și că aspectul inferior al lui *manas*, adică reziduul sau zațul de *manas*, rămâne cu *Kama-Rupa* în Limburi, sau *Kama-Loka*, ce este sălașul „Scoicilor”.

b. Acesta este sensul lui *manas*, „care este și care nu este”. Medhatithi îl traduce prin „cel care este conștient de eu” sau ego și nu prin „stăpânitorul”, cum fac orientaliștii. În acest fel traduc și *sloka* următoare:

„16. De asemenea, El făcând părțile subtile ale acestora șase [Marele Sine și cele cinci organe de simț] de o strălucire nemăsurată, pentru a intra în elementele Sinelui (*atma-matra*), a creat toate ființele”⁵³.

Însă după Medhatithi, ar trebui să citim *matra-Chit* în loc de *atma-matra* și să traducem astfel:

51 Traducerea Pauthier, p. 334.

52 A se vedea traducerea lui A. Coke Burnell, editată de Ed. W. Hopkins, Ph.D.

53 Traducerea Pauthier, p. 33 – Traducerea literală a traducerii lui Burnell este destul de diferită; o reproducem aici: 16. „El însuși, dând părților subtile ale acestora șase (marele Eu și cele cinci organe de simț) o strălucire nemăsurată, pentru a intra în elementele sinelui (*atma-matra*), a creat toate ființele.” (NAT.)

„El, pătrunzând părțile subtile ale acestora șase cu o strălucire nemăsurată, prin elemente din El Însuși, a creat toate ființele.”

Ultima traducere trebuie să fie singura corectă, întrucât El, Sinele, este ceea ce numim *Atman* și constituie astfel cel de-al șaptelea principiu, sinteza celor „șase”. Aceasta este opinia editorului lui *Manava Dharma Shashtra*, care pare să fi intrat, prin intuiție, mult mai înainte în spiritul filosofiei decât a făcut-o traducătorul „Poruncilor lui Manu”, regretatul doctor Burnell; într-adevăr, el nu ezită deloc între textul lui Kulluka Bhatta și comentariul lui Medhatithi, respingând *tanmatra*, sau elementele subtile, și *atma-matra* ale lui Kulluka Bhatta; el spune, aplicând principiile Sinelui Cosmic:

„Cele șase par a fi mai degrabă *manas* plus primele cinci principii ale eterului, aerului, focului, apei și pământului; unind cinci din cele șase părți cu elementul spiritual [al șaptelea], el a creat (astfel) toate lucrurile care există;... *atma-matra* este, prin urmare, atomul spiritual, prin opoziție cu atomul elementar și nu prin reflexia „elementelor sale înseși”.

El corectează astfel traducerea din versetul 17:

„Cum elementele subtile ale formelor corporale ale acestui Unic depind de acestea șase, de aici rezultă că înțelepții numesc forma sa *sharira*.”

Și adaugă că „elementele” înseamnă aici porțiuni sau părți (sau principii), interpretare ce se sprijină pe versetul 19 care spune:

„Acest (Univers) ne-etern iese așadar din Cel Veșnic, cu ajutorul elementelor subtile ale formelor acestor șapte Principii preaglorioase (*Purusha*)”.

Comentând acest amendament al lui Medhatithi, editorul observă că „se înțelege probabil prin acestea cele cinci elemente plus mentalul [*manas*] și conștiința de sine [*ahamkara*]⁵⁴, „elementele subtile” [însemnând], ca mai înainte, părțile fine ale formei [sau principii]”. Versetul 20 îl arată spunând despre aceste cinci elemente „sau părți fine ale formei” (*rupa* la care s-a adăugat *manas* și conștiința de sine) că ele constituie cele „Șapte *Purusha*” sau Principii, numite în Purane cele „Șapte *Prakritis*”.

Pe deasupra, aceste „cinci elemente” sau „părți fine” sunt descrise în versetul 27 ca „cele ce sunt numite părțile atomice ce pot fi distruse” și, ca atare, „distincte de atomii lui *Nyaya*”.

Acest *Brahman* creator, care iese din Oul de Aur al Lumii, reunește în el însuși principiile masculin și feminin. Într-un cuvânt, el este identic cu toți Protologii creatori. Despre *Brahman* totuși nu s-ar fi putut spune ca despre Dionysos, „πρωτόγονον διφυῆ τρίγονον Βακχεῖον Ἀνακτα Ἄγριον ἀρρητὸν κρύβιον δίκερωτα δίμορφον” [care este „întâiul-născut, bisexual, cu aspect triplu, Domnul Bachus lipsit de constrângere, sfânt, ca să nu spunem deschis, cu două coarne și dublu”] – un Iehova lunar, un adevărat Bachus, cu David dansând gol în fața simbolului său în

⁵⁴ *Ahamkara*, în calitate de conștiință de sine universală, are un aspect triplu, ca și *manas*. Căci această „concepție a eului” sau ego este fie *sattva* „liniște pură” fie apare ca *rajas* „activ” sau rămâne *tamas* „inactiv” în obscuritate. Ea aparține Cerului și Pământului și ia trăsăturile Eterului.

arcă – pentru că nu fuseseră instituite vreodată Dionisiace licențioase în numele lui sau în onoarea lui. Orice cult public de acest gen era exoteric, și marile simboluri universale erau desfigurate pretutindeni, precum cele ale lui Krishna sunt în prezent mutilate de Vallabacharyas din Bombay, adepții Zeului copil. Dar acești zei populari sunt ei Divinitatea adevărată: Sunt ei culmea și sinteza Creației Înșeptite, inclusiv cea a omului? Este imposibil! Fiecare dintre ei și cu toții sunt grade ale acestei scări septenare ale Conștiinței Divine, fie ea păgână sau creștină. Se spune că Aîn Soph se manifestă prin cele Șapte Litere ale numelui lui Iehova care, după ce a uzurpat locul Necunoscutului fără Limite, a fost înzestrat de adoratorii săi cu cei Șapte Îngeri ai Prezenței – în realitate cele Șapte Principii ale sale. Se vorbește totuși despre ele în aproape fiecare școală. În pura filosofie *Samkhya*, *Mahat*, *ahamkara* și cele cinci *tanmatra* sunt numite cele Șapte *Prakriti*, sau Naturi și sunt enumerate de la *Maha-Buddhi* sau *Mahat*, până pe Pământ⁵⁵.

Totuși, oricât de mutilată ar fi fost de către Ezra în scopuri rabinice versiunea originală elohistă, oricât de respingătoare ar putea fi uneori interpretarea ezoterică a textelor ebraice, cu mult mai mult decât poate fi vâlul sau veșmântul să exterior – de îndată ce eliminăm părțile impregnate de Iehova, ne dăm seama că Tăblițele lui Moise conțin cunoștințe inestimabile pur oculte, mai ales în primele șase capitole. Citindu-le cu ajutorul *Cabalei*, descoperim un templu fără egal de adevăruri oculte, o sursă de frumusețe adânc ascunsă sub o construcție a cărei arhitectură vizibilă, în ciuda aparentei sale simetrii, nu poate rezista criticii rațiunii reci, sau să-și dezvăluie vârsta, căci aparține tuturor epocilor. Există mai multă Înțelepciune ascunsă sub fabulele exoterice din Purane și Biblie, decât în toate faptele și toată știința exoterice ale literaturii din lumea întreagă și mai multă Știință ocultă adevărată decât toată cunoașterea

⁵⁵ A se vedea *Samkhya Karika*, III și Comentariile. (A se vedea traducerea franceză a lucrării *Essais sur la Philosophie des Hindous*, de Pauthier. N.d.T.)

acumulată de academiile lumii. Sau, ca să vorbim clar și cu fermitate, există tot atâta înțelepciune ezoterică în câteva fragmente din Puranele exoterice și în Pentateuh câtă prostie și fantezie voit infantilă, atunci când este citită doar litera moartă, prin interpretările criminale ale religiilor dogmatice și mai ales ale sectelor lor.

Să citim primele versete ale *Genezei* și să reflectăm bine asupra lor. Vedem în ele pe „Dumnezeu” poruncind altui „dumnezeu” care-l ascultă – și aceasta, chiar în traducerea autorizată și circumspectă a protestanților englezi din epoca lui James I.

La „început” – limba ebraică neavând un termen care să exprime ideea de eternitate⁵⁶ – „Dumnezeu” creează Cerul și Pământul; și acesta din urmă este „fără formă - netocmit și gol”, iar primul, de fapt nu este Cerul, ci „Abisul”, Haosul, acoperit de întuneric⁵⁷.

„Și Duhul lui Dumnezeu se purta pe deasupra apelor”⁵⁸, adică peste Marele Abis al Spațiului Infinit. Și acest spirit este Narayana sau Vishnu.

56 Cuvântul „eternitatea” prin care teologii creștini interpretează sintagma „în vecii vecilor” nu există în limba ebraică. „*Ulam*”, spune Le Clerc, nu înseamnă decât o epocă ale cărei început și sfârșit nu sunt cunoscute. Nu înseamnă „durată infinită”, și termenul „în veci” din *Vechiul Testament* nu înseamnă decât o „epocă de lungă durată”. Nici în *Purane* nu este folosit cuvântul „eternitate” în sensul creștin. Căci în *Vishnu Purana* se explică în mod clar că prin Eternitate și Nemurire nu înțelegem decât „existența până la sfârșitul lui Kalpa”. (Cartea II, Cap. VIII.)

57 Teologia orfică este pur orientală și indiană în spiritul ei. Transformările succesive suferite au îndepărtat-o mult în prezent de spiritul Cosmogoniei antice, după cum putem vedea comparând-o cu Teogonia lui Hesiod. Spiritul arian autentic răzbate însă pretutindeni în sistemele hesiodice și orfice. (A se vedea munca remarcabilă a lui James Darmesteter, *Cosmogonies Aryennes* în *Essais Orientaux*). Prin urmare, concepția greacă originală despre Haos este cea a Religiei Înțelepciune Secrete. La Hesiod de asemenea, Haosul este infinit, fără margini, cu o durată fără început și fără sfârșit, într-un cuvânt, o abstracție și o prezență vizibilă în același timp, spațiul plin de tenebre, care este materia primordială în starea sa precosmică. Căci, în sens etimologic, Haosul și Spațiul, după Aristotel, și Spațiul, în filosofia noastră, este Divinitatea de-a pururi Invizibilă și Incognoscibilă.

58 *Geneza*, I, 2.

„Și a zis Dumnezeu: «Să fie o tărie» (I-6). Și Dumnezeu al doilea a ascultat și a făcut «tăria»” (I-7). „Și a zis Dumnezeu: «Să fie lumină!» Și a fost lumină”. Ultimul verset nu se referă de fapt la lumină, ci, ca în *Cabală*, la androginul „Adam Kadmon”, sau Sephira (Lumina Spirituală), căci exprimă unul și același aspect; sau, conform Cărții caldeene a Numerelor, îngerii secundari, primii fiind elohimii, care sunt part din acest Dumnezeu „creator”: Căci cui sunt adresate aceste cuvinte de poruncă? Și cine poruncește? Cel ce poruncește este Legea eternă și cel ce ascultă este Elohim, cantitatea cunoscută acționând în și cu x, sau coeficientul cantității necunoscute, Forțele Puterii UNICE. Aceste concepții se găsesc în Ocultism și în STANȚELE arhaice. Este cu totul lipsit de importanță dacă numim aceste „Forțe” Dhyan Chohan sau Auphanim, cum face Ezechiel.

„Lumina Universală unică, cea care pentru omul ignorant este Întuneric, există întotdeauna”, spune Cartea Numerelor caldeeană. Din aceasta curge periodic Energia, care este reflectată în Abis sau Haos, acest depozit al lumilor viitoare, și care, odată trezită, agită și fecundează Forțele latente ce constituie potențialitățile veșnic prezente în el. Atunci se trezesc din nou Brahamanii și Buddha – forțele coeternale – și un nou Univers intră în starea de existență...

În *Sepher Yetzirah*, Cartea Cabalistă a Creației, autorul a repetat în mod limpede cuvintele lui Manu. Substanța Divină este reprezentată ca existând singură din veci, nelimitată și absolută, și ca emanând din ea însăși și Spiritul⁵⁹. „Spiritul lui Dumnezeu viu este Unic, binecuvântat fie numele LUI, care trăiește în veci! Vocea, Spiritul și Verbul, iată ce este Duhul Sfânt”⁶⁰. Aceasta este Trinitatea Cabalistă abstractă, antropomorfizată fără

59 Spiritul *manifestat*: Spiritul Divin Absolut este una cu Substanța Absolută divină; Parabrahman și Mulaprakriti sunt una în esență. Prin urmare, Ideea Cosmică și Substanța Cosmică, în forma lor primordială, nu sunt decât una, și ele.

60 *Sepher Yetzirah*, Cap. I, Mishma IX.

menajamente de către Părinții creștini. Din această triplă UNITATE a emanat Cosmosul în întregime. Mai întâi, din Unu a apărut Doi, sau Aerul (Tatăl), Elementul creator, apoi Trei, Apa (Mama), s-a născut din Aer; Eterul, sau Focul completează numărul Mistic Patru, Arba-il/Arbo-al⁶¹. „Când Cel Mai Tainic dintre cele Tainice a voit să Se reveleze, a făcut mai întâi un Punct [punctul primordial, sau prima Sefhira⁶², Aerul sau Duhul Sfânt], plăsmuit într-o Formă sacră [cei zece Sefiroți, sau Omul Ceresc] și l-a acoperit cu un veșmânt bogat și strălucitor, care este lumea⁶³”.

„El face din Vânturi mesagerii Săi, din Focurile arzătoare slujitorii săi”⁶⁴, spune Yetzirah, arătând caracterul cosmic al Elementelor euhemerizate mai târziu, și demonstrând că Spiritul pătrunde orice atom al Cosmosului.

[Pretutindeni în *Faptele Apostolilor*, Pavel invocă Ființele Cosmice invizibile, „elementele”. Dar în prezent, Elementele au fost degradate și reduse la rangul de atomi, despre care nu se știe încă nimic și care nu sunt decât „copiii nevoii”, ca Eterul însuși, Am spus în *Isis Dezvăluită* (vol. I, p. 352): „Bietele inocente elemente primordiale, atât de mult timp exilate! Acum, ambițioșii noștri oameni de știință se întrec în a determina cine va mai adăuga un element în plus la cele șaiszeci și trei (sau mai multe) substanțe elementare proaspăt ieșite din ou. // Bietele Elemente primordiale au fost vreme îndelungată exilate și ambițioșii noștri fizicieni se întrec să vadă cine va adăuga mai repede o nouă substanță elementară la familia celor șaiszeci și ceva pe care le avem deja. Între timp, în chimie se dă un adevărat război cu privire la termenii folosiți. Ni se contestă dreptul de a numi aceste substanțe „elemente chimice”, deoarece nu sunt „principii primordiale sau esențe de sine stătătoare din care este format Universul”.

61 *Ibid.* Din „Arba” a derivat Abraham.

62 Sefirot în ediția din 1888.

63 *Zohar*, I, 2, a.

64 *Sepher Yetzirah*, Mishna IX, 10.

Aceste idei asociate cuvântului *element* au fost suficient de bune pentru „vechea filosofie greacă”, dar știința modernă le respinge, deoarece, după cum afirmă profesorul Cooke, sunt „niște termeni nepotrivii”, iar știința experimentală „nu vrea să aibă deloc de-a face cu niciun fel de esență, cu excepția celor pe care le poate vedea, mirosi sau gusta”. El vrea să cunoască doar esențele pe care le poate aduce în fața ochilor, a nasului sau a gurii, lăsându-le pe toate celelalte metafizicienilor!” Pe deasupra, mai trebuie să fim și recunoscători pentru atâta lucru!]

Această „Substanță primordială” este numită de unii Haosul. Platon și pitagoricenii o numeau Sufletul Lumii, după ce fusese impregnată de Spiritul a ceea ce plutește deasupra Apelor Primordiale, sau Haosul. Cabaliștii spun că oglindindu-se în el, Principiul incubator a creat fantasmagoria unui Univers vizibil și manifestat. Fie că este Haosul înainte, iar Eterul după această „reflectare”, întotdeauna Divinitatea penetrează Spațiul și toate lucrurile. Spiritul Invizibil și imponderabil al lucrurilor și fluidul invizibil, dar care nu este decât mult prea tangibil, este cel ce țâșnește din degetele magnetizatorului sănătos, căci aceasta este Electricitatea Vitală – Viața însăși. Numit în mod ironic „Atotputernicul nebulos”, de către marchizul de Mirville, este de asemenea numit, până în zilele noastre, „Focul viu”⁶⁵ de către teurgi și ocultști și nu există hindus

65 Tratatând această chestiune în *Isis Dezvăluită*, am spus: „Haosul celor din Antichitate; focul sacru al zoroastrienilor, sau *antusbyrum* al parșilor; focul lui Hermes; focul Elmes al germanilor din Antichitate; fulgerul lui Cybelê; torța arzândă a lui Apollo; flacăra de pe altarul lui Pan; focul peren din templul de pe Acropole și cel al Vestei; flacăra de foc de pe coiful lui Pluto; scânteele strălucitoare de pe pălăriile Dioscurilor, de pe capul Gorgonei, de pe coiful lui Pallas Atena și de pe toiagul lui Mercur; *pyr asbestos*; *Phtha*-ul egiptean, sau Ra; *Zeus Kataibates* (cel care coboară); limbile de foc de la Rusalii; tufșul în flăcări al lui Moise; coloana de foc din *Exod*, precum și „lampa arzândă” a lui Avraam; focul veșnic al „prăpastiei fără fund”; vaporii oraculari din Delfi; lumina siderală a rozacrucienilor; *akasha* adeptilor hinduși; lumina astrală a alchimiștilor; aura și fluidul magnetizatorilor; od-ul lui Reichenbach; globul de foc sau pisica-meteor a lui Babinet; psihodul sau forța ectenică a lui Thury; forța psihică a lui Sergeant Cox și Crookes; magnetismul atmosferic al unora dintre naturaliști; galvanismul; și, în cele din urmă, electricitatea, toate acestea

care să practice în zori orice tip de meditație și care să nu-i cunoască efectele. Este „Spiritul Luminii” și este Magnes. După cum spune atât de bine un adversar, Magus și Magnes sunt două ramuri născute din același trunchi, ce produc aceleași efecte rezultante. Și în această denumire de „Foc viu” putem descoperi de asemenea semnificația frazei enigmatice din Zend Avesta: există un „Foc ce îți oferă cunoașterea viitorului, știința și ușurința de a vorbi”, ce dezvoltă o elocvență extraordinară la sibilă, la persoana senzitivă și chiar la anumiți oratori.

Se vorbește despre acest „Foc” în toate cărțile sacre hinduse, precum și în lucrările de *Cabała*. *Zoharul* îl descrie ca fiind „focul alb ascuns în Risha Havurah” (Capul alb), a cărui Voință face ca fluidul arzător să curgă în 370 de curenți în toate direcțiile Universului. El este identic cu „șarpele care aleargă făcând 370 de salturi” din Siphad Dtzeniutha, Șarpele care, atunci când „Omul Perfect”, Metatron, este produs, adică atunci când omul divin locuiește în omul animal, devine trei spirite, sau Atma-Buddhi-Manas, în limbajul teozofic⁶⁶.

Astfel, Spiritul sau Ideea Cosmică și Substanța Cosmică – cel al cărui „principiu” este Eterul – nu sunt decât unul și același și cuprind ELEMENTELE în sensul pe care li-l dă Sf. Pavel. Aceste elemente sunt sinteza voalată ce reprezintă Dhyan Chohan, Devas-ii, Sefiroții, Amshaspenzii, Arhanghelii etc. Eterul Științei – *Ilus* al lui Berossius sau protylul chimiei – constituie, ca să spunem așa, materia relativ grosieră din care „Constructorii”, despre care am vorbit deja, formează sistemele Cosmosului, urmând planul ce le este veșnic trasat în GÂNDIREA DIVINĂ. Ni se spune că acestea sunt „mituri”. Vom răspunde că nu sunt

nu sunt altceva decât nume diferite pentru mai multe manifestări sau efecte diferite ale unei aceleiași cauze misterioase atotpătrunzătoare – Arheul grecilor sau *Archaios*” (vol. I, pp. 257-8). Acum putem adăuga: toate acestea și mult mai multe.

66 A se vedea ulterior (Vol. 4, Partea 2, Secțiunea 4) Numeroasele Semnificații ale „Războiului în Cer”.

mituri în mai mare măsură decât Eterul și Atomii. Aceste două elemente sunt necesități absolute pentru știința fizică, și constructorii sunt o necesitate absolută, în mod similar, pentru metafizică. Ni se obiectează ironic: Nu i-ați văzut niciodată. Noi îi întrebăm pe materialisti: ați văzut vreodată Eterul sau atomii sau chiar FORȚA? De altfel, unul dintre cei mai mari evoluționiști occidentali al zilelor noastre, cel care a făcut aceeași descoperire precum Darwin, dl. A.R. Wallace, discutând despre insuficiența selecției naturale în a explica singură forma fizică a omului, admite acțiunea directoare a unor „inteligente superioare” ca „parte necesară a marilor legi ce guvernează Universul material”⁶⁷.

Aceste „inteligente superioare” sunt Dhyan Chohanii ocultiștilor.

Este adevărat că există puține mituri, în orice religie demnă de acest nume, care să nu aibă o bază istorică, precum și una științifică. „Miturile”, după cum remarcă Pococke pe bună dreptate, „sunt considerate în prezent drept fabule în mod proporțional cu falsă interpretare pe care le-o dăm; și drept adevăruri în măsura în care erau înțelese odinioară.”

Ideea cea mai frapantă și mai răspândită pe care o întâlnim în toate învățăturile antice, pe tema Evoluției Cosmice și a primei „creații” a Globului nostru, cu toate produsele sale, organice și anorganice – ciudat cuvânt scris de un ocultist! – este că întregul Cosmos s-a născut din GÂNDIREA DIVINĂ. Această Gândire impregnează Materia, care este coeternă cu REALITATEA UNICĂ, și tot ceea ce trăiește și respiră decurge din emanațiile UNITĂȚII imuabile, *Parabrahman-Mulaprakriti*, Rădăcina Unică veșnică. Prima parte a acestei expresii, considerată drept Punct Central alocată, ca să spunem așa, unor zone absolut inaccesibile intelectului uman, reprezintă abstracțiunea absolută, în timp ce sub aspectul său de *Mulaprakriti*, Rădăcina eternă a totului, ea ne oferă, cât de cât, o vagă idee despre Misterul Ființei.

67 *Contributions to the Theory of Natural Selection*.

Prin urmare, în templele interioare se învăța că „Universul vizibil al spiritului și al materiei, spun ei, nu este decât imaginea concretă a abstractului ideal; el a fost construit după modelul primei IDEI divine. Astfel, Universul nostru a existat dintotdeauna într-o stare latentă. Sufletul care dă viață acestui Univers pur spiritual este soarele central, însăși cea mai înaltă divinitate. Nu el (acest suflet) este cel care a modelat concretul conform cu ideea primordială, ci primul său născut. Și deoarece a fost construit pe baza figurii geometrice a dodecaedrului⁶⁸, primul născut „a fost mulțumit că i-a luat douăsprezece mii de ani pentru a-l crea”. Acest număr apare în cosmogonia tireniană⁶⁹, care arată că omul a fost creat în mileniul șase. Aceasta este în acord cu teoria egipteană a celor 6.000 de „ani”⁷⁰ și cu calculele evreilor.

Dar aceasta este forma exoterică. Calculele secrete explică faptul că „12.000 de ani și 6.000 de ani” sunt de fapt ani ai lui Brahma; o zi a lui Brahma echivalând cu 4.320.000.000 de ani.

Sanchuniathon, în *Cosmogonia*⁷¹ sa, declară faptul că atunci când vântul (spiritul) s-a îndrăgostit de propriile sale principii (haosul), a avut loc o uniune intimă, care a fost numită *pothos* (πόθος), iar din aceasta a rezultat sămânța a tot ceea ce există. Iar kaosul nu cunoștea ce a produs, deoarece era *fără de simțuri*; însă din îmbrățișarea sa cu vântul a fost creat *mot* sau *ilus*-ul („noroii”) ⁷². De aici au apărut sporii creației și generarea universului⁷³.

68 Platon, *Timaios*.

69 SUIDAS, *sub. voc.* „Tyrrhenia”. A se vedea *Ancient Fragments de Cory*, p. 309, ed. a 2-a (nota trad. Suidas sau Suda este lexicul și enciclopedia bizantină din sec. X, dedicate civilizației antice mediteraneene).

70 Prin „ani” cititorul va înțelege „ere”, nu simple perioade a câte douăsprezece / treisprezece luni fiecare.

71 Vezi traducerea grecească a lui Filon din Byblos.

72 Cory, *op. cit.*, p. 3.

73 *Isis Dezvăluită*, vol. II, pp. 146-147.

„La greci, Zeus-Zen (eterul) și Htonia (pământul haotic) și Metis (apa), soțiile sale; Osiris și Isis-Latona – zeul reprezentând tot eterul, prima emanație a Zeității Supreme, Amun, sursa de lumină primordială, iar zeița, pământul și apa; Mithras⁷⁴, zeul născut din stâncă, simbolul focului lumii masculin, sau lumina primordială personificată, și Mithra, zeița focului, mama și soția sa în același timp; elementul pur al focului (principiul activ, sau masculin), privit ca lumină și căldură, în conjuncție cu pământul și apa, sau materia (elementele feminine sau pasive ale generării cosmice). Mithras este fiul lui Bordj, Muntele Lumii⁷⁵ al perșilor, din care acesta emană o rază strălucitoare de lumină. *Brahma*, zeul focului, și consoarta sa prolifică; și *Agni* al hindușilor, zeitatea strălucitoare, al cărei corp emite o mie de raze de glorie și șapte limbi de foc, și în a cărei onoare anumiți brahmani păstrează un foc *perpetuu* chiar și astăzi; Shiva, personificat de Muntele Lumii al hindușilor – *Meru* (Himalaya): acest teribil zeu al focului, despre care legenda spune că a coborât din Ceruri, precum Iehova al evreilor, într-o coloană de foc, și o duzină de alte zeități arhaice, androgine, toate își proclamă cu voce tare semnificația lor ascunsă. Și ce semnifică aceste mituri duale dacă nu principiul fizico-chimic al creației primordiale? Prima revelație a Cauzei Supreme în tripla sa manifestare de Spirit, forță și materie; *corelația* divină, la punctul său de pornire evolutiv, alegorizată prin căsătoria dintre *foc* și *apă*, produse ale spiritului electrizant – uniunea principiului masculin activ cu principiul feminin pasiv – care devin părinții copilului lor teluric, materia cosmică, *materia prima*, al cărei Spirit este eterul și a cărei umbră este LUMINA ASTRALĂ!”⁷⁶

Dar fragmentele sistemelor cosmogonice care au ajuns până la noi sunt acum respinse ca fiind niște fabule absurde. Totuși, Știința

74 Mithras era privit de către persani ca *Theos ek petros* – zeul pietrei.

75 *Bordj* este numit Munte de Foc – vulcan; prin urmare, conține foc, rocă, pământ, și apă – elementele masculin (activ) și feminin (pasiv). Mitul este sugestiv.

76 *Op. cit.*, vol. I, pp. 302-303.

Ocultă – care a supraviețuit chiar Marelui Potop care a înghițit Giganții antediluvieni și chiar și amintirea lor, cu excepția analelor păstrate în DOCTRINA SECRETĂ, în Biblie și în alte Scripturi – încă deține cheia tuturor problemelor lumii.

Să aplicăm așadar această cheie rarelor fragmente din Cosmogoniile uitate de multă vreme și, cu ajutorul fragmentelor lor împrăștiate, să încercăm să restabilim Comogonia Universală de odinioară, a DOCTRINEI SECRETE. Cheia se adaptează tuturor. Nimeni nu poate studia în mod serios filosofile antice fără să remarce că similaritatea frapantă a concepțiilor lor, vizibilă adesea în forma lor exoterică și întotdeauna în spiritul lor ascuns, nu este rezultatul unei simple coincidențe, ci al unui plan comun; și că, în timpul copilăriei omenirii, nu exista decât un limbaj, o cunoaștere, o religie universală, pe când nu existau nici biserici, nici crezuri, nici secte, fiecare om fiind propriul său preot. Și dacă se demonstrează că în aceste epoci îndepărtate și ascunse privirii noastre de creșterea exuberantă a tradițiilor, gândirea religioasă umană se dezvoltă deja în toate regiunile globului cu o simpatie uniformă, devine evident faptul că această gândire religioasă, indiferent de latitudinea pe care s-a născut, în nordul de gheață sau în sudul arzător, în occident sau în orient, era inspirată de aceleași revelații și că oamenii creșteau la umbra protectoare a aceluiași COPAC AL CUNOAȘTERII.

SECȚIUNEA IV

HAOS THEOS COSMOS

Acestea trei sunt elemente componente ale Spațiului, conținutul acestuia; sau, după cum l-a definit un cabalist erudit: „Spațiul care nu este conținut, ci conține totul este încorporarea primară a unității simple... extinderea fără limite”⁷⁷. Extinderea fără limite a ce? Adaugă el, și răspunde pe deplin justificat astfel: „Conținătorul necunoscut al întregului spațiu, Cauza primă necunoscută”. Iată o definiție și un răspuns care sunt foarte corecte; foarte ezoterice și adevărate din toate punctele de vedere ale Învățăturii Oculte.

Spațiul despre care, în ignoranța și cu tendința lor iconoclastă de a distruge toate concepțiile filosofice de odinioară, savanții moderni pretind a fi o „idee abstractă” și un vid, este în realitate Conținătorul și corpul Universului cu cele șapte principii ale sale. Este un corp de o întindere nemărginită, ale cărui PRINCIPII, în frazeologia ocultă – fiecare fiind la rândul său un septenar – nu manifestă în Lumea fenomenală decât partea cea mai grosieră a subdiviziunilor lor. „Nimeni nu a văzut vreodată Elementele în forma lor desăvârșită”, afirmă DOCTRINA. Este necesar să ne căutăm înțelepciunea în expresiile originale ale popoarelor primitive și în sinonimele lor. Chiar și ultimii dintre aceștia, evreii, prezintă aceeași

⁷⁷ HENRY PRATT, M.D., *New Aspects of Life*, pp. 3-4.

idee în învățăturile cabaliste, când vorbesc despre Șarpele cu șapte capete al Spațiului, numit „marea Mare”.

La început, Alhim au creat Cerurile și Pământul; cei Șase [Sefiroți]... Ei a creat șase virgula și pe aceștia toate lucrurile se întemeiază. Iar aceștia [cei șase] depind de cele șapte forme ale Craniului până la Demnitatea tuturor Demnităților⁷⁸.

Or Vântul, Aerul și Spiritul au fost întotdeauna sinonime la toate popoarele. *Pneuma* (Spiritul) și *Anemos* (Vântul) la greci, *Spiritus* și *Ventus* la latini erau termeni interschimbabili, chiar separați de ideea originală de Suflu al Vieții. În „Forțele” Științei nu vedem decât efectul material al efectului spiritual al unuia sau al altuia dintre cele patru elemente primordiale, care ne-au fost transmise de Cea de-a Patra Rasă, așa cum noi vom transmite Eterul sau mai degrabă subdiviziunea sa cea mai grosieră în plenitudinea sa, celei de-a șasea Rasă-Rădăcină.

„Haosul” era calificat drept lipsit de sens de antici, deoarece – Haos și Spațiu fiind sinonime – el reprezenta și conținea în el însuși toate Elementele, în starea lor rudimentară și nediferențiată. Ei au făcut din Eter sau al cincilea element sinteza celorlalte patru, căci Eterul filosofilor greci nu era un reziduu al său, deși în realitate ei știau despre acesta mai mult decât știe în prezent știința despre aceste reziduuri ce sunt considerate pe deplin justificat ca fiind agentul operațional a numeroase forțe ce se manifestă pe Pământ. Eterul lor era *akasha* hindușilor; Eterul fizicienilor nu este decât una dintre subdiviziunile sale în planul nostru, Lumina Astrală a cabaliștilor cu toate efectele sale, bune și rele.

Esența Eterului sau Spațiul Invizibil era considerată divină deoarece se presupunea a fi Vălul Divinității; ea a fost considerată elementul intermediar între viața aceasta și următoarea. Anticii credeau că atunci când inteligențele active directoare – zeii – se retrăgeau din indiferent ce

78 *Siphrah Dzenioutha*, I, 16. A se vedea partea II, vol. II. Ancient Divisions and the Mystic Numbers.

parte a Eterului, în Spațiul nostru, – din cele patru împărății pe care le stăpânesc – atunci acest loc special era lăsat pradă răului, ce era numit astfel din cauza absenței binelui.

Existența spiritului în intermediarul comun, eterul, este negată de materialism, în vreme ce teologia îl transformă într-un Dumnezeu personal. Cabalistul susține că ambii greșesc, și că în eter elementele reprezintă doar materia – forțele cosmice oarbe ale Naturii, iar Spiritul reprezintă inteligența care le dirijează. Doctrinile cosmologice ariene, hermetice, orfice și pitagoreice, precum și cele ale lui Sanchuniathon și Berossus sunt toate bazate pe o formulă irefutabilă, și anume, faptul că eterul și haosul sau, în limbajul lui Platon, mintea și materia, au fost cele două principii primordiale și eterne ale Universului, complet independente de orice altceva. Primul era principiul intelectual ce însușește tot ceea ce există, iar haosul era un principiu fără de formă, lichid, fără „formă sau sens”, iar din uniunea celor două rezulta Universul, sau mai degrabă lumea universală, prima zeităate androginală – materia haotică devenindu-i trup, iar eterul suflet. Conform cu frazeologia din lucrarea *Fragment of Hermias*, „haosul, din această uniune cu spiritul, dobândind un sens, a strălucit de plăcere și, în felul acesta, a fost produs *Protogonos*, lumina (prima-născută)⁷⁹. Aceasta este trinitatea universală, bazată pe concepțiile metafizice ale antichității, care, raționând prin analogie, au făcut din om, care este un compus al intelectului și al materiei, un microcosmos ce oglindește în el Macrocosmosul sau marele Univers⁸⁰.

„Natura are oroare de Vid”, spuneau peripateticienii care, deși erau un fel de materialisti în felul lor, înțelegeau probabil de ce Democrit și maestrul său Leucip au învățat că primele principii ale tuturor lucrurilor conținute în Univers erau atomii și vidul. Acesta din urmă înseamnă pur și

79 Damascius, în lucrarea *Teogonia*, o numește *Dis*, „cel ce dispune cu privire la toate aspectele”, Cory, *Ancient Fragments*, p. 314.

80 *Isis Dezvăluită*, vol. II, p. 145.

simplu Divinitatea sau Forța latentă care, înaintea primei sale manifestări – când devine VOINȚĂ, și a imprimat primul impuls acestor atomi – era marele Neant, Ain Soph sau NIMICUL și, prin urmare, în toate sensurile, un VID sau HAOSUL:

Acest Haos, totuși, a devenit „Sufletul Lumii”, după Platon și pitagoricieni. Conform învățaturii hinduse, Divinitatea, sub forma Eterului sau *akasha*, penetrează toate lucrurile. Din acest motiv a fost numit de teurghi „Focul Viu”, „Spiritul Luminii” și uneori „Magneș”. În concepția lui Platon, cea mai înaltă Divinitate construiește ea însăși Universul, în forma geometrică a Dodecaedrului și „primul ei vlăstar” s-a născut din Haos și din Lumina Primordială – Soarele Central. Acest „Prim-Născut” nu era totuși decât agregatul Armatei „Constructorilor”, primele forțe constructoare numite în Cosmogoniile antice Anticii (născuți din Abis sau din Haos și „Primul Punct”). Acesta este așa-zisul Tetragrammaton care se află în fruntea celor Șapte Sefiroți inferiori. Aceasta era și credința Caldeenilor. Filon Evreul, vorbind cu ușurătate despre primii instructori ai strămoșilor săi, a scris cele ce urmează:

„După știința caldeenilor, Cosmosul, printre toate lucrurile care există (?), este un singur Punct, ce este el însuși Zeu [Theos] sau îl cuprinde pe Zeu în el și conține sufletul tuturor lucrurilor.”⁸¹

Haos, Theis și Cosmos nu sunt decât cele trei aspecte ale sintezei lor – SPAȚIUL. N-am putea spera să rezolvăm vreodată misterul acestui Tetraktys, cramponându-ne de litera moartă, chiar a vechilor filosofii, așa cum există ele la ora actuală. Dar chiar în acestea, HAOS – THEOS – COSMOS = SPAȚIU sunt identificate în întreaga Eternitate, ca fiind Spațiul Unic Necunoscut, al cărui ultim cuvânt nu va fi probabil niciodată cunoscut înaintea Rundeii a șaptea. Totuși, alegoriile și simbolurile

⁸¹ Vezi *Migration of Abraham*, 82.

metafizice despre CUBUL primordial și perfect sunt remarcabile, chiar în Puranele exoterice.

Și acolo *Brahman* este Theos, evoluând din Haos sau din Marele „Abis”, Apele pe deasupra cărora Spiritul sau SPAȚIUL, personificat prin *ayana* [perioade] – Spiritul mișcându-se pe suprafața Cosmosului viitor și nemărginit – plutește în tăcere, la primul ceas al zorilor (trezirii). Este și *Vishnu* care doarme pe Ananta-Shesha, marele Șarpe al Eternității, pe care Teologia occidentală, necunoscând Cabala, singura cheie ce deschide secretele Bibliei, l-a făcut Diavol. Este primul triumghi sau tirada pitagoreică, „Zeul cu trei aspecte”, înaintea transformării sale, prin cuadratura perfectă a cercului infinit, în Brahman „cu patru fețe”. „Din cel ce este și totuși nu este, din Ne-Ființă, Cauza Eternă, s-a născut Ființa, *Purusha*”, spune Manu legiuitorul.

În mitologia egipteană, Kneph, Dumnezeu cel Etern *nerevelat*, este reprezentat printr-o emblemă ce reprezintă șarpele eternității care înconjoară o urnă cu apă, cu capul plutind deasupra apelor, pe care le incubează cu suflarea sa. În acest caz, șarpele este Agathodaimon, spiritul cel bun; în aspectul său opus, el este Kakodaimon – cel rău. În *Edda* scandinavă, roua de miere, hrana zeilor și a albinelor creative și harnice din Yggdrasill, se așterne în timpul nopții, când atmosfera este impregnată cu umiditate. În mitologiile nordice, ca principiu pasiv al creației, ea simbolizează crearea Universului *din apă*; această rouă este lumina astrală, într-una din ipostazele sale, și posedă atât proprietăți creatoare, cât și distrugătoare. În legenda caldeeană a lui Berosus, Oannes sau Dagon, omul-pește, îi învață pe oameni că, în stadiul incipient, lumea a fost creată din *apă*, și toate ființele provin din această *materia prima*. Moise spune că numai pământul și *apa* pot da naștere unui suflet viu; de asemenea, citim în Scripturi că ierburile nu au putut crește până când Eternul nu a făcut să *plouă* pe pământ. În culegerea de povestiri *Popol-Vuh* a mexicanilor, se spune că omul a fost creat din *noroi* sau lut (*terre glaise*),

luat de sub apă. *Brahma* îl creează pe Lomus, marele Muni (sau primul om), așezat pe lotusul său, doar după ce dă ființă *spiritelor*, care astfel se bucură de prioritate existențială printre muritori; *Brahma* îl creează pe acesta din apă, aer și pământ. Alchimiștii afirmă că pământul primordial sau preadamic, atunci când este redus la substanța sa inițială este, în cel de-al *doilea* stadiu de transformare a sa precum apa limpede, primul fiind *alkahest-ul propriu-zis*. Despre această substanță primordială se spune că ar conține în ea însăși esența tuturor elementelor care vor compune omul; ea conține nu numai toate elementele ființei sale fizice, ci chiar „suflul vieții” însuși, într-o stare latentă, gata spre a fi trezit. Aceasta rezultă din „incubarea” de către Spiritul lui Dumnezeu a suprafeței apelor, haosul; de fapt, această substanță este haosul însuși. Din acesta, Paracelsus a afirmat că a fost capabil să producă „homunculi” săi; și de aceea Thales, marele filosof naturalist, a susținut că *apa* este principiul a tot ce există în Natură⁸²... Iov menționează că lucrurile moarte sunt formate din ceea ce există sub ape și de locuitorii acelor locuri⁸³. În textul original, în loc de „lucruri moarte”, găsim termenul *Rephaim*-i (uriași sau oameni primitivi puternici) morți, din care poate într-o zi vom descoperi că ne tragem, în virtutea „evoluției”⁸⁴.

„În starea primordială a Creației”, afirmă Polier în *Mitologia Hindușilor* a sa, „Universul rudimentar, cufundat în apă, se odihnea în sânul lui Vishnu. Născut din acest haos și tenebre, *Brahman*, arhitectul Lumii, așezat în echilibru pe o frunză de lotus, pluti [se mișcă] pe ape, nefiind în stare să distingă altceva decât apa și tenebrele.” Văzând această stare deplorabilă a lucrurilor, *Brahman*, consternat, își spuse lui însuși:

82 La greci, „Zeii fluviilor”, Fii ai Oceanului primordial – Haosul sub aspectul său masculin – erau strămoșii raselor elene. Pentru ei, oceanul era Tatăl Zeilor, astfel încât din acest punct de vedere anticipaseră teoriile lui Thales, după cum remarcă pe bună dreptate Aristotel (*Metafizica*, I, 3-5).

83 Cartea lui Iov, XXVI, 5.

84 *Isis Dezvăluită*, vol. I, pp. 269-270.

„Cine sunt eu? De unde am venit?” Atunci auzi un Glas⁸⁵: „Îndreaptă-ți gândurile asupra lui Bhagavat”. *Brahman*, ridicându-se în poziție verticală, se așază pe lotus într-o atitudine de contemplare și reflectă la Cel Veșnic care, mulțumit de această dovadă de devoțiune, alungă tenebrele primordiale și îi revelă înțelegerea. „După aceasta, *Brahman* ieși din Oul Universal [Haosul infinit] sub formă de Lumină, căci i se trezise înțelegerea, și își începu acțiunea. Se mișcă deasupra Apelor veșnice, având în el Spiritul lui Dumnezeu, și, în aspectul său de Stăpân al Apelor, este *Vishnu* sau *Narayana*.”

Această prezentare este evident ezoterică; totuși, la modul general, este aproape identică cu cosmogonia egipteană, care, în primele rânduri, ni-l înfățișează pe Athtor⁸⁶ sau Noaptea-Mamă, reprezentând tenebrele fără margini ca element primordial ce acoperă abisul infinit, însuflețit de Apă și de spiritul universal al Celui Veșnic, sălășluind singur în Haos. De asemenea, în scripturile evreiești, istoria Creației începe cu Spiritul lui Dumnezeu și Emanația sa creatoare – o altă Divinitate⁸⁷.

Potrivit *Zoharului*, acestea sunt elementele primordiale – trinitatea Focului, a Aerului și a Apei – cele patru puncte cardinale și toate Forțele Naturii care formează în mod colectiv vocea VOINȚEI, Memrab sau „Verbul”, Logosul TOTULUI Absolut și Silențios. „Punctul indivizibil, fără limite și incognoscibil” se întinde peste spațiu și formează astfel un Vâl, *Mulaprakriti* a lui *Parabrahman*, care ascunde acest Punct Absolut. (*Vide infra*)

În Cosmogoniile tuturor popoarelor, „Arhitecții”, sintetizați de Demiurgi, în Biblie, Elohim sau Alhim, sunt cei ce modelează Cosmosul

85 Spiritul sau Glasul ascuns al mantrelor; manifestarea activă a Forțelor latente sau a puterii oculte.

86 Ortografia din *Archaic Dictionary*.

87 Nu vorbim despre *Biblia* comună sau acceptată, ci despre adevăratele Scripturi Evreiești care sunt acum explicate cu ajutorul Cabalei.

din Haos și care constituie Theos-ul colectiv, masculin-feminin, Spirit și Materie. „Printr-o serie (*yom*) de temelii (*hasoth*), *Alihim* dă naștere Pământului și Cerului”⁸⁸. În Geneză, apare mai întâi *Alhim*, apoi *Iahva-Alhim*, și la sfârșit *Iehova* – după separarea sexelor, în capitolul IV.

Este necesar să remarcăm faptul că nicăieri, în afară de cele mai recente, sau mai corect spus, de ultimele Cosmogonii ale rasei noastre, a Cincea, nu se vede NUMELE inefabil și impronunțabil⁸⁹ – simbolul Divinității Necunoscute, ce nu era utilizat decât în MISTERE – folosit în legătură cu „Creația” Universului. „Agitatorii”, „Mișcătorii”, Theoi (de la θεός, a alerga) sunt cei care se ocupă cu Creația, ei sunt „Trimișii” din Legea Manvantarică, deveniți în creștinism simpli „Mesageri” (Malachim). Se pare că la fel stăteau lucrurile și în hinduismul și brahmanismul de la origini, căci în *Rig Veda* nu *Brahman* este cel ce creează, ci Prajapatis, „Domnii Ființei” care sunt deopotrivă *Rishi*; termenul *Rishi*, în opinia profesorului Mahadeo Kunte, este corelat cu termenul a mișca, a conduce, și le este aplicat atunci când, în forma lor pământeană, în calitate de Patriarhi, își conduc armatele pe cele Șapte Râuri.

Pe lângă acestea, termenul „Dumnezeu” la singular, ce conține toți Zeii sau Theoi, a ajuns la popoarele cu o civilizație „superioară” dintr-o sursă străină, o sursă falică la fel de completă și preeminentă precum Lingamul Indian, despre care se vorbește cu atâta sinceritate și deschidere. Ideea de a deriva termenul God⁹⁰ din sinonimul anglosaxon Good⁹¹ a fost abandonată, căci în nicio altă limbă, de la Khoda persan până la Deus latin, nu am găsit vreun exemplu de nume al lui Dumnezeu derivat din

88 A se vedea *Geneza*, II, 4.

89 Este „impronunțabil” pentru simplul motiv că nu există. Nu a existat vreodată un nume sau un cuvânt, ci o idee imposibil de exprimat. O reprezentare a lui a fost creată în secolul anterior erei noastre.

90 Dumnezeu (n. trad.)

91 Bine sau Bun (n. trad.)

calitatea de *Goodness* (Bunătate). La rasele latine, vine din arianul *Dyaus* (Ziu); la cele slave din *Vacchus* grecesc (*Bagh-Bog*) și la cele saxone direct din ebraicul *Yod* sau *Jod*. Acesta din urmă este ך, litera-cifra 10, masculin și feminin, iar *Yod* este cârligul falic. De aici provine saxonul *Godh*, cu formele *Gott*, în germană și *God*, în engleză. Se poate spune că acest termen simbolic reprezintă Creatorul Umanității Fizice în plan terestru, dar cu siguranță nu are nimic de făcut cu Formarea sau „Creația” atât a Spiritului, cât și a Zeilor și a Cosmosului.

Chaos-Theos-Cosmos, Divinitatea Triplă este totul în tot. Din acest motiv, se spune că este masculină și feminină, bună și rea, pozitivă și negativă; toată seria de calități complementare. Când este în stare latentă, în *Pralaya*, este incognoscibilă și devine Divinitatea de neconceput. Ea nu poate fi cunoscută decât în funcțiile ei active, prin urmare, ca Forță-Materie și Spirit viu, corelațiile și rezultatul, sau expresia, în planul vizibil, a Unității ultime și pe veci necunoscute.

La rândul său, această Unitate Triplă este sursa celor Patru „elemente” primare⁹² cunoscute, în natura noastră terestră vizibilă, drept cele șapte (până în prezent cinci) elemente, fiecare împărțindu-se în patruzeci și nouă – șapte ori șapte – subelemente, dintre care chimia cunoaște circa șaptezeci. Fiecare Element Cosmic, precum Focul, Aerul, Apa și Pământul, cu ponderea sa de calități și defecte preluate de la elementele primare, este prin natura sa, Bine și Rău, Forță sau Spirit și Materie etc., și fiecare, în continuare, este simultan Viață și Moarte, Sănătate și Boală, Acțiune și Reacțiune. Ele formează fără încetare Materie, sub impulsul continuu al Elementului Unic, al Incognoscibilului, reprezentat în lumea fenomenelor de Aether. Aceștia sunt „Zeii nemuritori care dau naștere și viață totului”.

92 Tabernacolul cosmic al lui Moise, ridicat de el în deșert, era *pătrat* și reprezenta cele patru Puncte Cardinale și cele patru Elemente, după cum le explică Josephus cititorilor săi (*Antiq.*, I, VIII, c. II). El se inspira de la piramidele din Egipt și Tyr, unde piramidele deveniseră niște stâlpi. Geniile sau Îngerii locuiesc în aceste patru puncte (A se vedea § XIV Cele patru elemente).

În Scrierile filosofice ale lui Salomon Ben Yehudah Ibn Gebirol, se spune, în legătură cu structura Universului:

R. Yehudah a început astfel, este scris: „Elohim spune: să fie un firmament, cer - o tărie - în mijlocul apelor” (*Geneza*, I, 6). Veniți să vedeți: Când Cel Preasfânt... a creat lumea. El a creat 7 ceruri Sus. El a creat 7 pământuri Jos, 7 mări, 7 zile, 7 fluvii, 7 săptămâni, 7 ani, 7 epoci și 7.000 de ani în timpul cărora lumea a existat. Cel Sfânt este al șaptelea dintre toți (millenium)⁹³ etc.

Pe lângă asemănarea ciudată cu Cosmogonia din Purane⁹⁴, această descriere confirmă toate învățăturile noastre despre numărul șapte, așa cum sunt expuse pe scurt în budismul ezoteric.

Hindușii au o serie interminabilă de alegorii ca să exprime această idee. În Haosul Primordial, înainte ca el să fie transformat în *Sapta Samudra* sau cele Șapte Oceane – emblemă a celor Șapte *guna*-uri sau calități condiționate, compuse din *trigunas* (*sattva*, *rajas* și *tamas*) – se găsesc în stare latentă *Amrita*, sau Nemurirea, precum și *Visha* sau Otrava, Moartea, Răul. Aceasta se regăsește în alegoria „agitării oceanului” de către Zei. *Amrita* este deasupra tuturor *guna*-urilor, căci ea este necondiționată, în sine; dar de îndată ce a căzut în creația fenomenală, s-a amestecat cu Răul, cu Haosul, ce-l ține în el pe Theos în stare latentă, înainte de evoluția Cosmosului. Din acest motiv, îl vedem pe *Vishnu*, care este personificarea Legii Veșnice, chemând periodic Cosmosul la activitate sau, conform frazeologiei alegorice, extrăgând prin agitare, din Oceanul primitiv sau din Haosul Nemărginit, *Amrita* Eternității rezervată doar Zeilor și *Devas*-ilor și, în îndeplinirea acestei sarcini, el trebuie să se folosească de *Nagas* și *Asuras*, sau demonii din hinduismul exoteric. Alegoria în complexitatea ei ascunde o filosofie înaltă și, într-adevăr, o găsim reprodușă în toate vechile sisteme filosofice. O întâlnim, spre exemplu, la Platon care, îmbrățișând din plin ideile aduse de Pitagora din India, le-a compilat și publicat sub

93 *Qabbalah* de Isaac Myer, publicată în 1888, p. 415.

94 Ca, spre exemplu, în *Vishnu Purana*, cartea I-1.

o formă mai ușor de înțeles decât misteriosul sistem numeric original al Înțeleptului Grec. Astfel, Cosmosul, la Platon, este „Fiul” ce are drept Tată și Mamă Gândirea Divină și Materia⁹⁵.

„Egiptenii”, spune Dunlap, „stabileau o distincție între un Horus mai Mare și unul, mai Mic; primul era fratele lui Osiris, cel de-al doilea, fiul lui Osiris și Isis⁹⁶. Primul reprezintă Ideea Lumii ce rămâne în Mentalul Demiurgului, „născut în Tenebre înainte de Creația Lumii”. Cel de-al doilea Horus reprezintă această „Idee” ce iradiază din Logos, îmbrăcându-se cu materie și căpătând o existență reală⁹⁷.

Oracolele caldeene vorbesc despre „Zeul Lumii, veșnic, fără margini, tânăr și bătrân, de formă unduitoare⁹⁸. Această „formă unduitoare” este o metaforă pentru a exprima mișcarea vibratorie a Luminii Astrale pe care preoții antici o cunoșteau perfect, deși numele de „Lumină Astrală” a fost inventat de martiniști.

Știința modernă arată plină de dispreț cu degetul Cosmolatria superstițioasă. Totuși, această știință, înainte de a râde, ar trebui, așa cum o sfătuia un savant francez, „să-și reformeze complet propriul sistem de educație cosmo-pneumatologic”. *Satis eloquentiae, sapientiae parum!* [Multe cuvinte, puțin sens]. Cosmolatria, ca și panteismul, în expresia sa finală, poate fi făcută să producă aceiași termeni utilizați de Purane pentru a-l descrie pe *Vishnu*:

El nu este altceva decât cauza ideală a potențelor care trebuie să fie produse în procesul Creației și din el decurg potențele ce trebuie să fie create, după ce au devenit cauza reală. Cu excepția acestei cauze ideale, nu există niciuna la care lumea să se poată raporta... Prin potența acestei cauze, orice lucru creat se produce prin propria-i natură⁹⁹.

95 PLUTARH, *De Iside et Osiride*, LVI.

96 *Vestiges of the Spirit History of Man*, par S.F. Dunlap, p. 189 (1858).

97 MOVERS, *Phoinizer*, 268.

98 CORY, *Ancient Fragments*, 240.

99 *Vishnu Purana*, I-66.

SECȚIUNEA V

DIVINITATEA ASCUNSĂ, SIMBOLURILE ȘI GLIFELE EI

Logosul sau Divinitatea Creatoare, „Verbul făcut Carne” al oricărei religii, trebuie să fie urmărit până la izvorul și Esența sa primordială. În India, acesta este un Proteus ce cunoaște 1.008 nume divine și aspecte în fiecare dintre transformările sale personale, de la *Brahma-Purusha* până la Avatarii divino-umani, trecând prin cei Șapte *Rishi* divini și cei Șapte *Prajapati* semidivini care sunt de asemenea *Rishi*. Aceeași problemă enigmatică a lui „Unu în mai mulți” și a multitudinii în Unu se găsește în alte panteonuri: ale egiptenilor, grecilor și iudeo-caldeenilor, aceștia din urmă sporind și mai mult confuzia de vreme ce își reprezintă Zeii ca euhemerizări, sub formă de Patriarhi. Iar acești Patriarhi sunt acceptați astăzi de cei care-l resping pe Romulus ca fiind un mit și sunt reprezentați ca niște Entități vii și istorice. *Verbum satis sapienti!* [Un cuvânt este de ajuns înțeleptului].

În *Zohar*, Ain-Soph este de asemenea Unu, Infinita Unitate. Câțiva dintre cei mai erudiți Părinți ai Bisericii știau de asemenea că Iehova nu era Zeul „cel mai înalt”, ci o Putere de rangul al treilea. Dar plângându-se amar de gnostici și spunând: „ereticii noștri cred... că PROPATOR nu este cunoscut decât SINGURULUI FIU NĂSCUT¹⁰⁰ (care este

100 De asemenea, *Mūlaprakriti* nu este cunoscută decât de *Ishvara*, Logosul, după cum îl numește T. Subba Row.

Brahma), adică doar mentalului (*Nous*)”. Ireneu omite să spună că evreii procedau la fel în cărțile lor secrete autentice. Valenti, „cel mai profund învățat al Gnozei” era de părere „că existase, înainte de Bythos [primul Părinte de natură insondabilă care este logosul Secund] un Aion perfect numit Propator”. Acest AION țâșnește ca o rază din Ain-Soph, care nu creează și acest Aion este cel ce creează sau mai degrabă prin intermediul lui totul este creat sau evoluează. Căci după cum au învățat basilidenii, „exista un Zeu Suprem, Abrasax, prin care a fost creat Mentalul [*Mahat* în sanscrită; *Nous*, în greacă]. Din Mental s-a născut Verbul, Logosul; din Verb, Providența [sau mai degrabă Lumina Divină]; apoi, din aceasta, Virtutea și Înțelepciunea, în Împărății, Puteri, Îngeri etc. „Prin acești Îngeri au fost creați cei 365 de Eoni”. Într-adevăr, printre cei mai puțin înalți și printre cei care au făcut această lume, Basilides îl așează în ultimul rând pe Dumnezeu Evreilor, pe care refuză [pe bună dreptate] să-l accepte ca fiind Dumnezeu, afirmând că este unul dintre Îngeri”.

Prin urmare, găsim aici același sistem ca în Purane, unde Cel Incomprehensibil lasă să cadă o Sămânță, care devine Oul de Aur de unde iese *Brahman*. *Brahman* îl creează pe *Mahat* etc. Totuși, adevărata Filosofie Ezoterică nu vorbește nici despre „Creație” nici despre „evoluție”, în sensul pe care religiile exoterice îl dau acestor cuvinte. Toate aceste Puteri personificate nu au evoluat unele din altele, ci sunt tot atâtea aspecte al unice și singulare manifestări a TOTULUI ABSOLUT.

Același sistem ca cel al Emanățiilor Gnostice prevalează în aspectele sefirote ale lui Ain-Soph, și cum aceste aspecte există în Spațiu și în Timp, este păstrată o anumită ordine în aparițiile lor succesive. Așadar, este cu neputință să nu ținem cont de marile schimbări pe care *Zoharul* le-a suferit ca urmare a manipulării operate de numeroase generații de mistici creștini. Căci chiar în metafizica Talmudului, „Fața Inferioară”, „Înfățișarea mai mică” sau *Microprosopus* nu putea fi niciodată plasată pe același plan de idei abstracte cu cel al „Feței Superioare” sau al „Înfățișării mai mari” sau *Macroprosopus*. Aceasta din urmă, în cabala caldeeană, este o pură abstracțiune; Cuvântul sau LOGOS-ul sau, în ebraică, DABAR,

Cuvânt care se multiplică prin el însuși, devenind mai multe, sau „Cuvinte” - D (a) B (a) RIM, când se reflectă pe el însuși, sau când decade până la aspectul de Legiune (de Îngeri sau de sefiroți - „Numărul”) este Unul, iar în planul ideal un zero, 0, „Nimic”. Este fără formă sau ființă, „nu seamănă cu nimic altceva”¹⁰¹. Filon însuși numește Creatorul LOGOS, care vine imediat după Dumnezeu sau, cu alte cuvinte, „Dumnezeul secund”, atunci când vorbește despre „Dumnezeul Secund care este ÎNȚELEPCIUNEA [Dumnezeului Superior]”¹⁰². Divinitatea nu este totuna cu Dumnezeu. Ea este NIMICUL și TENEBRELE. Ea nu are nume și din acest motiv este numită Ain-Soph, cuvântul „*Ayin* însemnând nimic”¹⁰³. „Dumnezeul Superior”, Logosul Nemanifestat este Fiul Său.

Majoritatea sistemelor gnostice care au ajuns până la noi, mutilate de Părinții Bisericii, nu sunt cu nimic mai bune decât cochiliile desfigurate ale speculațiilor originale. De altfel, ele nu au fost niciodată deschise publicului sau cititorului obișnuit; căci dacă semnificația lor ascunsă sau ezoterismul lor ar fi fost revelat, aceasta n-ar mai fi fost o învățătură ezoterică și așa ceva nu era cu puțință. Marcus, șeful marcozienilor, care a trăit pe la jumătatea secolului al II-lea, și care susținea că divinitatea trebuia să fie cercetată prin prisma simbolului celor patru silabe, a dezvăluit publicului mai multe adevăruri ezoterice decât orice alt gnostic. Dar el însuși nu a fost niciodată înțeles pe deplin. Căci numai la suprafață sau rămânând la litera moartă a Revelației sale pare că Dumnezeu este un Cuaternar, adică „Inefabilul, Tăcerea, Tatăl și Adevărul”, căci în realitate este cu totul greșit și nu divulgă decât o enigmă ezoterică în plus. Învățătura lui Marcus a fost cea a primilor cabaliști și este a noastră. Căci el face din Divinitate numărul 30, în patru silabe, ceea ce, tradus în limbaj ezoteric, înseamnă o Triadă sau un Triunghi sau un Cuaternar sau Pătrat, șapte în total, care,

101 FRANCK, *La Cabbale*, Paris, 1843.

102 PHILON, *Quoest. et Solut.*

103 FRANCK, *Op. Cit.*, 153. A se vedea și Secțiunea 12, „Teogonia Zeilor Creatori”.

în planul inferior, au constituit cele șapte litere divine sau secrete din care este compus numele lui Dumnezeu. Aceasta necesită o demonstrație. În Revelația sa, vorbind despre misterele divine exprimate prin litere și simboluri, Marcus povestește cum „Tetrada Supremă a coborât până la el din regiunea ce nu poate fi nici văzută nici numită, într-o formă feminină, deoarece lumea nu ar fi fost în stare să-i suporte apariția într-o formă masculină” și cum ea i-a dezvăluit „felul în care a luat naștere Universul lucru ce nu fusese dezvăluit niciodată înainte nici Zeilor, nici oamenilor”.

Prima frază conține deja o dublă semnificație. De ce o apariție feminină ar fi suportată sau ascultată de lume mai ușor decât o formă masculină? La prima vedere, ar părea un nonsens. Dar pentru cel ce cunoaște Limba Misterelor, este foarte limpede și simplu. Filosofia Ezoterică sau Înțelepciunea Secretă era simbolizată printr-o formă feminină, în timp ce Misterul Nedezvăluit era reprezentat de o formă masculină. Din acest motiv lumea, nefiind pregătită să-l primească, nu-l putea suporta, iar Revelația lui Marcus trebuia să fie făcută în mod alegoric. În felul acesta, scrie:

Când mai întâi Cel De Neconceput, Fără-ființă, Fără sex [Ain-Soph cabalistic] a început să intre în faza conceperii (adică, atunci când ceasul manifestării sale a bătut) și a dorit ca Inefabilul său [Primul Logos sau Aeon] să se nască, și ca Invizibilul Său să îmbrace formă, gura Sa s-a deschis și a rostit Cuvântul ca pentru sine însuși. Acest Cuvânt [Logos] s-a manifestat în forma Invizibilului Unic. Numele [Inefabil] a fost emis [de Cuvânt] în felul următor. El [Logosul Suprem] a rostit primul cuvânt al Numelui său... care era o combinație [silaba] de patru elemente [litere]. Apoi a fost adăugată a doua silabă, compusă tot din patru litere. În sfârșit, cea de-a treia, compusă din zece litere, și apoi cea de-a patra, conținând douăsprezece litere, au fost rostite. Întregul nume cuprinde așadar treizeci de litere și patru silabe. Fiecare literă are propriul accent și mod de scriere; dar niciuna dintre ele nu percepe forma Numelui întreg al cărui element

este, nici nu înțelege puterea literei ce stă lângă El însuși (Cel Fără ființă și De Neconceput. Toate acestea sunete, când sunt unite, formează la nivel colectiv pe Cel fără ființă, Aeonul nenăscut, și aceștia sunt Îngerii ce privesc fără încetare Chipul Tatălui¹⁰⁴ [Logosul, „Dumnezeu Secund”, ce se află imediat după Dumnezeu Cel De neconceput al lui Filon]¹⁰⁵.

Este clar atât cât secretul ezoteric antic permitea. Este și cabalistic, deși mai puțin ascuns decât *Zoharul*, în care numele sau atributele mistice sunt tot cuvinte de patru, de douăsprezece, de patruzeci și două și chiar de șaptezeci și două de silabe! Tetrada îi arată lui Marcus ADEVĂRUL sub forma unei femei goale și indică printr-o literă fiecare dintre membrele acestei forme, numindu-i capul ΑΩ, gâtul ΒΨ, umerii și mâinile Γ și Χ etc. Recunoaștem cu ușurință în ea Sefira, capul sau Coroana, Kether, având numărul 1; creierul sau Chokmah, 2; inima sau Inteligența, Binah, 3 și ceilalți șapte Sefiroți reprezentând membrele corpului. Arborele Sefirotic este Universul, iar în Occident este personificat de *Adam Kadmon*, așa cum în India este *Brahman*.

Pretutindeni, cei Zece Sefiroți sunt reprezentați ca fiind împărțiți în Trei superiori sau Triada spirituală și într-un Septenar inferior. Adevărata semnificație ezoterică a numărului sacru Șapte, deși disimulată cu grijă în *Zohar*, este trădată de modalitatea dublă de scriere a expresiei „la început” sau *Bre-rasheeth* și *Be-raishath*, acesta din urmă însemnând „Înțelepciunea Superioară sau cea mai înaltă”. După cum au demonstrat S.L. Mac-Gregor Mathers¹⁰⁶ și Isaac Myer¹⁰⁷, fiecare dintre acești cabaliști sprijinindu-se pe cele mai importante autorități antice, aceste cuvinte au o semnificație dublă și secretă. *Braisheth barah Elohim* înseamnă că cele șase, deasupra cărora stă cel de-al șaptelea Sefirot, aparțin clasei inferioare

104 După creștini, „Cei Șapte Îngeri ai Chipului”.

105 *Philosophumena*, VI, 42.

106 *The Kabbalah Unveiled*, 47.

107 *Qabbalah*, 233.

și materiale sau, după cum spune autorul: „Șapte... sunt aplicate Creației Inferioare și Trei Omului Spiritual, Prototipul Ceresc sau Primul Adam”.

Când teozofii și ocultiștii spun că Dumnezeu nu este o FIINȚĂ, căci El este Nimic, NICIUN LUCRU, ei sunt mai reverențioși și mai respectuoși din punct de vedere religios față de Divinitate decât cei care îl numesc pe Dumnezeu EL și astfel îl transformă într-un MASCUL uriaș.

Cel ce studiază Cabala va descoperi în curând aceeași idee în gândirea finală a autorilor ei, primii și marii inițiați evrei, care au primit Înțelepciunea Secretă în Babilon de la hierofanții caldeeni, așa cum Moise a dobândit-o pe a lui în Egipt. *Zoharul* nu poate fi judecat corect pornind de la traducerea sa latinească sau în alte limbi, deoarece toate ideile sale au fost îmblânzite și conformate ideilor și politiciii adaptorilor creștini; căci ideile sale originale sunt identice cu cele din toate celelalte sisteme religioase. Diferitele Cosmogonii demonstrează că Sufletul Universal¹⁰⁸ era considerat de fiecare popor arhaic ca fiind „Mentalul” Creatorului Demiurg, și că a fost numit Mama, Sophia sau Înțelepciunea feminină de gnostici, Sefira de evrei, Saravasti sau Vach de hinduși: Duhul Sfânt fiind și el un principiu feminin.

Prin urmare, Kurios sau Logosul născut din ea era, la greci, „Zeul, Mentalul” (*Nous*). „*Koros (Kurios)*... [înseamnă] natura pură și fără amestec a intelectului [Înțelepciune]”, spune Platon, în *Cratylus*, și *Kurios* este Mercur (*Mercurios, Mar Kurios*), Înțelepciunea Divină și „Mercur este *Sol* [Soarele]”¹⁰⁹ de la care Thot-Hermes a primit această Înțelepciune Divină. Astfel, în timp ce Logoi din toate țările și din toate religiile sunt corelate – în corespondență (în aspectele lor sexuale) cu Sufletul feminin al Lumii sau „Marele Abis”, Divinitatea din care s-au născut acești Doi în Unu este întotdeauna ascunsă și numită Unul Ascuns și nu este legată

108 În ediția din 1888 fraza este următoarea : „Sufletul arhaic universal era considerat de fiecare popor...???”

109 ARNOBIUS, VI, XII

decât în mod indirect de „Creație”¹¹⁰, căci ea nu poate acționa decât prin mijlocirea Forței Duble ce emană din Esența Veșnică. Esculap însuși, care a fost numit „Salvatorul tuturor” este identic, după scriitorii antici clasici, cu Ptah egiptean, Intellectul creator sau Înțelepciunea Divină și Apollo. Baal, Adonis și Hercule¹¹¹ și Ptah, într-unul din aspectele sale, este „*Anima Mundi*”, Sufletul Universal al lui Platon, „Spiritul Divin al Egiptenilor, „Sfântul Spirit” al primilor creștini și gnostici, *akasha* hindușilor și chiar, în aspectul său inferior, Lumina astrală. Căci Ptah era la origini „Zeul Morților”, cel în sânul căruia erau primiți aceștia, de unde se trage *Limbus* al creștinilor greci sau Lumina Astrală. Mult mai târziu, Ptah a fost clasat printre Zeii Solari, numele său semnificând „cel ce deschide”, căci este reprezentat ca fiind primul ce descoperă fața mumiei moarte și cheamă Sufletul la viață în sânul său¹¹². Kneph, Veșnicul Nerevelat, este reprezentat de emblema șarpelui veșniciei înconjurând un vas cu apă, capul mișcându-i-se deasupra „Apelor” pe care le fecundează cu suflul său, ceea ce este o altă formă a ideii unice originale a „Tenebrelor”, cu Raza sa mișcându-se deasupra Apelor etc. În calitate de „Suflet - Logos”, această permutare este numită Ptah; în calitate de Logos – Creator, ea devine Imhotep, fiul său, „Zeul cu chip frumos”. În caracterele lor primitive, cei doi formau prima Diadă Cosmică, Noot, Spațiul sau „Cerule” și Noon, „Apele Primordiale”, Unitatea Androgină, deasupra căreia se afla SUFLUL Ascuns al lui Kneph. Și tuturor li se consacrau animalele și plantele acvatice, ibisul, lebăda, gâsca, crocodilul și lotusul.

Revenind la Divinitatea Cabalistică, această Unitate Ascunsă este așadar Ain-Soph Τὸ πᾶν = τὸ ἄπειρον [totul, infinitul]), Fără Sfârșit, Fără Margini, Non-Existent atâta timp cât Absolutul este conținut în

110 Utilizăm acest termen în accepțiunea lui consacrată de întrebuintarea curentă și care este mai ușor de înțeles pentru cititor.

111 A se vedea DUNLAP, Sôd ; „*The Mysteries of Adoni*”, 23.

112 A se vedea *Bulag Museum* de Maspero.

Oulom¹¹³, Timpul Fără Margini și limite; în această calitate, Soph nu poate fi nici Creatorul, nici Modelatorul Universului, nici măcar *Aur* (Lumina). Prin urmare, Ain-Soph este și Obscuritatea. Infinitul imuabil și cel Fără Margini absolut nu poate nici să aibă voință, nici să gândească, nici să acționeze. Pentru a face toate acestea, trebuie să devină Finit și realizează acest lucru făcând să pătrundă Raza sa în Oul Lumii sau Spațiul Infinit, și ieșind ca un Zeu Finit. Procesul este lăsat în seama Razei care este latentă în Unu. Când sosește momentul, voința absolută își activează în mod natural Forța ce se află în ea, în acord cu Legea a cărei lăuntrică și ultimă Esență este. Evreii nu au adoptat Oul drept simbol, ci l-au înlocuit cu „Cerurile Duble”, căci, tradusă corect, fraza „Dumnezeu a făcut Cerurile și Pământul” ar trebui redată astfel: „În și în afara esenței sale, ca Matrice [Oul Lumii], Dumnezeu a creat cele Două Ceruri”. Creștinii au ales totuși Porumbelul, pasărea, și nu oul, ca simbol pentru Duhul Sfânt în versiunea lor.

„Oricine dobândește cunoașterea lui Houd, a Mercabei și a lui Lahgash [limba sau incantația secretă], află secretul secretelor”. Semnificația lui Lahgash este aproape identică cu a lui *Vak*, puterea ascunsă a mantrelor.

Când a venit momentul perioadei active, Sefira, Puterea activă, numită Punctul Primordial și Coroana, Kether, țâșnește din esența veșnică a lui Ain-Soph. Doar prin mijlocirea ei „Înțelepciunea Fără Limite” putea da o formă concretă Gândirii abstracte. Două laturi ale Triunghiului superior, prin care Esența inefabilă și corpul său manifestat, Universul, sunt simbolizate, latura dreaptă și baza sunt compuse din linii continue, latura a treia, stângă, din linii punctate. Din aceasta din urmă iese la suprafață Sefira. Răspândindu-se în toate direcțiile, ea înconjoară în sfârșit întregul Triunghi. În această emanație, Triada triplă este formată din Roua

113 La anticii evrei, după cum a demonstrat le Clerc, cuvântul Oulom însemna pur și simplu un timp ale cărui început și sfârșit nu erau cunoscute. Drept vorbind, cuvântul „Eternitate” în limba ebraică nu avea aceeași semnificație pe care o atribuie vedantinii, spre exemplu, lui *Parabrahman*.

invizibilă ce cade din Triada Unică superioară, „Capul” – nelăsând astfel decât șapte sefiroți – Sefira creează Apele Primordiale, sau, în alte cuvinte, Haosul ia formă. Este prima etapă către solidificarea Spiritului care, în urma diverselor modificări, va da naștere Pământului. „Este nevoie de pământ și de apă ca să crezi un suflet viu, spune Moise”. Este nevoie de imaginea unei păsări acvatice pentru a o lega de Apă, elementul feminin al procreării, de oul și de pasărea care-l fecundează.

Când Sefira țâșnește ca Putere Activă afară din Divinitatea Latentă, ea este feminină; când ia rolul unui Creator, devine masculină; apoi este androgin. Ea este „Tatăl și Mama, *Aditi*” din Cosmogonia hindusă și DOCTRINA SECRETĂ. Dacă cele mai vechi scrieri ebraice ar fi fost conservate, adoratorul modern al lui Iehova ar fi descoperit că simbolurile Dumnezeuului creator erau multiple și neortodoxe. Broasca în Lună, emblema tipică a caracterului său fecundator, era cel mai frecvent. Toate păsările și animalele pe care Biblia le numește acum „impure” au fost în vremurile de odinioară simbolurile acestei Divinități. Li se puneau o mască de impuritate ca să fie protejate de distrugere, deoarece erau prea sacre. Șarpele de aramă nu are nimic mai poetic decât lebăda sau gâsca, dacă trebuie să luăm simbolurile *ad litteram*.

Urmând exprimarea din *Zohar*:

Punctul Indivizibil, care nu are limite și nu poate fi înțeles din cauza purității și a strălucirii Sale, s-a dilatat din exterior, dând naștere unei splendori ce a servit drept Vâl Punctului Indivizibil; [totuși, acest vâl, el însuși] nu putea fi contemplat din cauza Luminii Sale infinite. Și el s-a dilatat din exterior, și această expansiune i-a format Veșmântul. Astfel, printr-o succesiune de ridicări [mișcări], lumea sfârși prin a se fi născut¹¹⁴.

Substanța spirituală ce a țâșnit din lumina infinită este prima Sefiră sau *Shekinah*. Sefira, în plan exoteric, conține în ea însăși ceilalți nouă Sefiroți; în plan ezoteric, nu conține decât doi, *Chokmah* sau Înțelepciunea, „puterea masculină activă al cărei nume divin este *Jah*” și *Binah* sau

¹¹⁴ *Zohar*, Partea I, fol. 20 a.

Inteligența, puterea feminină pasivă, reprezentată prin numele divin Iehova. Aceste două puteri formează, împreună cu Sefira, cea de-a treia, Trinitatea ebraică sau Coroana, KETHER: Acești doi Sefiroți numiți *Abba*, Tată și *Amona*, Mamă, sunt Diada sau Logosul bisexuat, din care au ieșit ceilalți șapte Sefiroți. Astfel, prima triadă ebraică (Sefira, *Chokmah* și *Binah*) este Trimurti hindusă¹¹⁵. Oricât de disimulat ar fi, chiar și în *Zohar* și cu atât mai mult în Panteonul exoteric al Indiei, fiecare detaliu ce se referă la unul este reprodus și în celălalt. Prajapatis sunt Sefiroții. Zece cu Brahman, nu sunt mai mulți de șapte atunci când Trimurti, sau Triada Cabalistică, este separată de rest. Cei șapte Constructori (sau Creatori) devin cele șapte Prajapatis, sau cei șapte *Rishi* în aceeași ordine în care Sefiroții devin Creatorii, apoi Patriarhii etc. În cele două Sisteme Secrete, Esența Unică Universală este incomprehensibilă și inactivă în starea sa de absolut și nu poate fi corelată cu construirea Universului decât într-un mod indirect. În ambele, principiul primordial Masculin-Feminin sau Androgin și cele zece și șapte Emanații – Brahma-Viraj și Aditi-Vak, pe de o parte, și Elohim-Iehova, sau Adam-Adami (Adam-Kadmon) și Sefira-Eva, pe de altă parte, cu Prajapati și Sefiroții respectivi – reprezintă, în totalitatea lor, în primul rând Omul Arhetip, Protologos și doar sub aspectele lor secundare devin puteri cosmice și corpuri astronomice sau astrale. Dacă Aditi este Mama Zeilor, Deva-Matri, Eva este Mama Tuturor Celor Vii: amândouă sunt Shakti sau Puterea Creatoare, a „Bărbatului ceresc” sub aspectul său feminin și amândouă sunt deopotrivă Creatori complecși. O sutră din *Gupta Vidya* spune:

La început, o rază țâșnind din Paramarthika [unica și singura Existență Adevărată] s-a manifestat în Vyavaharika [existența condițională], ce a fost utilizată ca Vahan pentru a coborî în Mama Universală și a o determina să se dilate [să se umfle, *brih*].

În *Zohar* se spune:

¹¹⁵ În Panteonul indian, Logosul bisexuat este *Brahman*, Creatorul ai cărui „fiu născuți din Mental” sunt *Rishi* primordialii, Constructorii.

Unitatea infinită, fără formă și asemănare, după ce a fost creată Forma Bărbatului Celest, s-a folosit de ea. Lumina Necunoscută¹¹⁶ [Obscuritatea] s-a folosit de Forma Celestă – Adam-Ilaah ca de un Cărucior (Mercaba) cu ajutorul căruia ea a coborât și a dorit să fie numită cu numele acestei Forme, care este numele sacru de Iehova.

Și Zoharul spune mai departe:

La început a fost Voința Regelui, ce a precedat orice altă existență... Ea [Voința] a schițat forma tuturor lucrurilor care fuseseră ținute ascunse, dar care acum au ieșit la lumină. Și asemenea unui secret ascuns, din capul lui Ain-Soph a țâșnit o scânteie nebuloasă de materie, fără contururi nici formă... Viața este trasă de jos și izvorul se reînnoiește de sus, marea este mereu plină și-și întinde pretutindeni apele.

Divinitatea este astfel comparată cu o mare fără țărmuri, cu Apa care este „izvorul vieții”¹¹⁷. Cel de-al șaptelea palat, izvorul vieții, este primul începând de sus¹¹⁸. De acolo provine dogma cabalistă pe care o regăsim pe buzele prea-cabalistului Solomon, care spune în Pilde: „Înțelepciunea și-a zidit casă rezemată pe șapte stâlpi”¹¹⁹.

De unde s-ar putea trage această identitate a Ideilor dacă nu ar fi existat o Revelație Universală Primordială? Cele câteva aspecte prezentate până aici sunt cât niște fire de paie smulse dintr-o căpiță, în comparație cu tot ce vom explica în continuarea lucrării. Dacă ne raportăm la Cosmogonia chineză, cea mai obscură dintre toate, găsim inclusiv acolo aceeași idee. Tsi-Tsai, Sinele-Existent (prin El însuși) este Obscuritatea necunoscută, rădăcina lui Wu-liang-sheu (Epoca fără Margini); doar mult mai târziu au venit Amitabha și Tien (Cerul). „Marea Extremă” a lui Confucius oferă

116 Rabinul Simeon spune: „Tovarăși, omul, ca emanație, era în același timp bărbat și femeie, era deopotrivă de partea „Tatălui” cât și de partea „Mamei”. Și aceasta este semnificația cuvintelor: „Și Elohim a spus: Să fie lumină și s-a făcut lumină”... și acesta este omul dublu. (*Auszüge aus dem Sohar*, 13, 15). Prin urmare, lumina, în *Geneză*, reprezintă raza androgenă sau „Omul Celest”.

117 *Zohar*, III, 290.

118 *Op. cit.*, II, 261.

119 IX, I.

aceeași idee, în ciuda „paielor” sale. Acestea din urmă îi amuză mult pe misionari, care își bat joc de religia „păgână”, o disprețuiesc și detestă pe cea a fraților creștini aparținând altor denomițiuni și totuși, cu toții acceptă *ad litteram* *Geneza*.

Dacă examinăm Cosmogonia caldeeană, îl descoperim pe Anu, Divinitatea Ascunsă, Unicul, al cărui nume indică originea sanscrită, căci Anu, în sanscrită, înseamnă atom, aniyamsam-aniyasam (cel mai mic dintre cei mici) fiind un nume al lui Parabrahman în filosofia Vedanta, unde Parabrahman este reprezentat ca fiind mai mic decât cel mai mic atom și mai mare decât cel mai mare glob sau univers, Anagraniyam și Mahatorvavat¹²⁰. În primele versete ale Genezei akkadiene, așa cum s-a descoperit în textele cuneiforme, pe tăblițele babiloniene sau Lateres Coctiles și după cum reiese din traducerea lui George Smith, îl găsim pe Anu, Divinitatea pasivă sau Ain-Soph; Bel, creatorul, spiritul lui Dumnezeu (Sefira) mișcându-se deasupra Apelor, prin urmare, Apa însăși și Hea, Sufletul universal sau înțelepciunea celor trei la un loc

Iată primele opt versete:

1. Când sus cerurile nu erau create.
2. Și când jos, pe pământ, nicio plantă nu crescuse.
3. Abisurile nu-și sfârâmaseră încă granițele.
4. Haosul (sau apa), Tiamata (marea), era Mama din care toți iau naștere. [Este Aditi și Sefira Cosmice].
5. La început, aceste ape au fost ordonate, dar,
6. Niciun copac nu crescuse, nicio floare nu înflorise.
7. Cât timp nu răsărise vreunul dintre Zei
8. Nicio plantă nu crescuse și ordinea nu exista¹²¹.

Era perioada haotică sau anterioară fazei Generatoare; Lebăda dublă și Lebăda Întunecată care a devenit albă când Lumina a fost creată¹²².

120 Cel mai mare dintre cei mari.

121 *Chaldean Account of Genesis*, 62, 63.

122 Cele șapte lebede despre care se crede că au coborât din cer pe lacul Manosarovara reprezintă, în imaginația populară, cei Șapte Rishi ai Ursei Mari, care iau această formă ca

Simbolul ales pentru idealul maiestuos al Principiului Universal este posibil să pară a corespunde prea puțin caracterului său sacru. O găscă sau chiar o lebădă poate părea fără îndoială un simbol prea puțin adecvat pentru a reprezenta măreția Spiritului. Totuși, trebuie să fi avut o profundă semnificație ocultă, deoarece nu doar că îl întâlnim în toate Cosmogoniile și în toate Religiiile Lumii, dar fusese ales de Cruciați, creștinii din Evul Mediu, ca vehicul al Duhului Sfânt, despre care se credea că era în fruntea armatei în Palestina, pentru a smulge mormântul Mântuitorului din mâinile sarazinilor. Dacă este să dăm crezare afirmațiilor Profesorului Draper, în lucrarea sa *Intellectual Development of Europe*, Cruciații, conduși de Petru Pustnicul, aveau drept conducător, în fruntea armatei, pe Duhul Sfânt sub forma unui găscan alb însoțit de o capră. Seb, zeul egiptean al timpului, are o oaie pe cap; Jupiter ia forma unei lebede, ceea ce face și Brahman, iar la rădăcina întregului este misterul misterelor: OUL LUMII. Ar trebui să descifrăm semnificația unui simbol înainte de a-l defăima. Elementul dublu al Aerului și al Apei este cel al ibisului, al lebedei, al găștei și al pelicanului, al crocodililor și broaștelor, al florii de lotus și al nufărului etc., și rezultatul este alegerea celor mai neobișnuite simboluri, de către misticii tuturor timpurilor, antici și moderni. Pan, marele Zeu al Naturii, era în general reprezentat în compania unor păsări acvatice, mai ales găște, precum și alți zei. Dacă, mai târziu, odată cu degenerarea gradată a religiei, Zeii căror le fuseseră consacrate păsările acvatice au devenit divinități priapice, nu este un motiv pentru a crede că păsările acvatice au fost consacrate lui Pan și altor divinități falice, după cum spun unii antici¹²³ în mod ironic, ci că puterea abstractă și divină a Naturii Procreatoare fusese antropomorfizată în mod grosolan. Nici lebăda Ledei nu reprezintă „acte priapice de care ea s-ar fi bucurat”, după cum spune în mod cast dl. Hargrave Jennings, căci acest mit nu este decât o altă versiune a aceleiași idei filosofice a Cosmogoniei. Adesea

să viziteze localitatea unde fuseseră scrise *Vedele*.

123 A se vedea PETRONIUS, *Satyricon*, CXXXVI.

găsim lebedele ca fiind asociate lui Apollo, deoarece ele sunt emblema apei și a focului precum și a luminii Soarelui, înainte de separarea Elementelor.

Specialiștii moderni în simbologie ar putea profita de câteva remarci făcute de un scriitor binecunoscut, dna Lydia Maria Childa, care afirma:

Din vremuri imemorabile, o emblemă a fost adorată în Hindustan drept prototip al creației sau al originii vieții... Shiva sau Mahadeva fiind nu numai reproducătorul formelor umane, ci și principiul dător de viață, puterea generatoare ce penetrează Universul. Emblema maternă este și ea un prototip religios. Acest respect pentru crearea vieții a introdus emblemele sexuale în cultul lui Osiris. Este oare straniu ca ei să fi venerat marele mister al nașterii umane? Erau ei impuri pentru că simțeau acest respect? Sau noi suntem impuri pentru că nu îl respectăm astfel? Nicio inteligență pură și adâncă nu i-ar putea considera astfel... Am călătorit mult, și impure au fost cărările, încă din epoca în care vechii pustnici au vorbit pentru prima dată despre Dumnezeu și suflet, în atmosfera profund solemnă a primelor sanctuare. Haideți să nu zâmbim văzând modul în care ei au mers pe urma Cauzei infinite și de necuprins cu mintea, străbătând toate misterele Naturii, de teamă ca procedând astfel am putea proiecta propria noastră natură grosieră asupra simplității pure patriarhale¹²⁴.

124 *Progress of Religious Ideas*, I, 17 et seq.

SECȚIUNEA VI

OUL LUMII

De unde vine acest simbol universal? Oul a apărut ca emblema sfântă în Cosmogoniile tuturor popoarelor de pe Pământ și a fost venerat, atât din cauza formei sale, cât și a misterului pe care-l conține. De la originile primelor concepții mentale ale omului, el a fost considerat drept un simbol ce reprezenta cel mai bine originea și secretul Ființei. Dezvoltarea gradată a germenului imperceptibil în găoacea închisă; activitatea interioară care, fără ajutorul aparent al unei forțe exterioare, dintr-un *nimic* latent produce un *ceva* activ, fără vreun aport în afara căldurii și care, după ce a adus la maturitate o creatură vie și concretă, își sparge găoacea și iese la lumină perceptibil pentru simțurile exterioare ale tuturor ca o ființă autogenerată și autocreată; acest proces trebuie să fi constituit de la început un miracol permanent.

Învățătura Secretă explică această venerație prin Simbolismul raselor preistorice. La început, „Cauza Primă” nu avea nume. Mai târziu, ea a fost reprezentată în imaginația gânditorilor printr-o Pasăre, invizibilă și misterioasă, ce lasă să cadă în haos un Ou ce devine Universul. Din acest motiv, Brahman a fost numit Kalahamsa, „Lebăda în [Spațiu] și Timp”. El a devenit „Lebăda Eternității”, care ouă la începutul fiecărei Mahamanvantara, un Ou de Aur, prototipul marelui Cerc, sau O, care este el însuși un simbol al Universului și al corpurilor sferice.

Al doilea motiv pentru care Oul a fost ales drept reprezentare simbolică a Universului și a Pământului nostru, este forma lui. El este un Cerc și totodată o Sferă; iar forma ovoidă a Globului terestru trebuie să fi fost cunoscută de la începuturile simbologiei, dat fiind că oul a fost adoptat la scară universală. Prima manifestare a Cosmosului sub forma unui Ou era credința cea mai răspândită a Antichității. După cum demonstrează Bryant¹²⁵, acesta a fost un simbol adoptat de greci, sirieni, persani și egipteni. În ritualul egiptean, Seb, Zeul Timpului și al Pământului, era reprezentat ca ouând un ou sau Universul, un „ou conceput în momentul unu al manifestării Forței Duale”¹²⁶.

Ra este reprezentat, asemenea lui Brahman, dezvoltându-se în Oul Universului. Defunctul este „strălucitor în oul Tărâmului Misterelor”¹²⁷, căci acesta este „Oul căruia i se dă Viața în rândul Zeilor”¹²⁸. „Este Oul mării Găini care cântă, Oul lui Seb, care iese sub forma unui șoim”¹²⁹.

La greci, Oul orfic este descris de Aristofan și făcea parte din Misterele Dionisiace și altele, în timpul cărora era consacrat Oul lumii și explicată semnificația lui. Porfir ni-l descrie și el ca fiind o reprezentare a Lumii [Oul exprimă (reprezintă) lumea]. Faber și Bryant au încercat să demonstreze că Oul reprezenta Arca lui Noe, credință îndrăznească, ce ar fi putut fi acceptată doar într-o formă pur simbolică și alegorică. El nu ar fi putut reprezenta Arca decât ca sinonim al Lunii, *argha* ce poartă cu ea sămânța universală a vieții, dar cu siguranță nu avea nicio legătură cu Arca biblică. În orice caz, credința că Universul exista la început sub forma unui Ou era generală. Și, așa cum spune Wilson:

125 *An Analysis of Ancient Mythology*, III, 165.

126 *Cartea egipteană a morților*.

127 Cap. XXII, 1.

128 Cap. XLII, 13.

129 Cap. LXIV, 1, 2, 3; LXXVII, 1).

„O relatare asemănătoare cu prima agregare a elementelor sub forma unui Ou este prezentată în toate Puranele, cu epitetul obișnuit de Haima sau Hiranya «de aur», după cum o găsim în Manu, I, 9¹³⁰.”

Hiranya, totuși, înseamnă „cel strălucitor”, „lucitor”, mai degrabă decât „de aur”, după cum demonstrează învățatul hindus, regretatul Swami Dayanand Sarasvati, în polemicile sale inedite cu Max Muller. După cum se spune în *Vishnu Purana*:

„Intellectul [Mahat]... inclusiv elementele grosiere [nemanifestate] au dat formă unui ou... și Domnul Universului a sălășluit El însuși în el, sub întruchiparea lui Brahma. În acest ou, O, Brahman, se găseau continentele, mările și munții, planetele și diviziunile Universului, zeii, demonii și neamul omenesc¹³¹.”

În Grecia, ca și în India, prima Ființă masculină vizibilă întrunind în ea însăși natura celor două sexe, a sălășluit în ou; și a ieși din el. „Întâiul-Născut al lumii” era, după părerea unor greci, Dyonyos, Zeul din care a ieșit Oul Lumii și din care s-au tras muritorii și nemuritorii. Zeul Ra, în *Cartea egipteană a Morților*, este reprezentat strălucind în oul său [Soarele] și iese din el de îndată ce Zeul Shu [Energia Solară] se trezește și-i dă impulsul¹³². „El este în Oul Solar, oul căruia Viața îi este dată în rândul Zeilor”¹³³. Zeul Solar exclamă: „Eu sunt Sufletul creator al Abisului Ceresc. Nimeni nu-mi vede Cuibul, nimeni nu-mi poate sparge Oul. Eu sunt Domnul!”¹³⁴

Având în vedere această formă circulară, „I” emanând din „O” sau din Ou, sau masculinul emanând din feminin în androgin, este ciudat să găsim un învățat ce pretinde că vechii arieni nu cunoșteau scrierea

130 *Vishnu Purana*, I, 39 (notă).

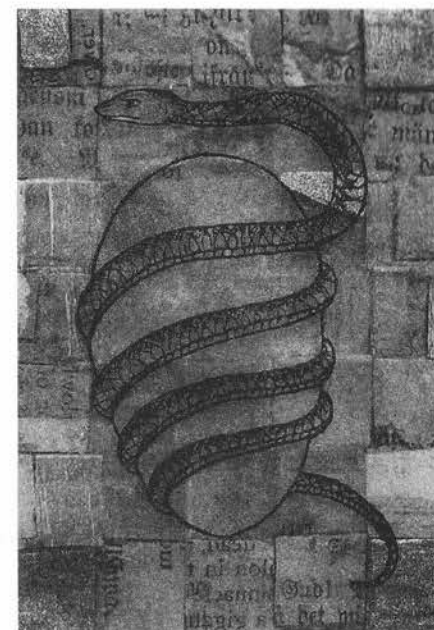
131 *Op. cit.*, ibid.

132 Cap. XVII, 50, 51.

133 Cap. XLII, 13.

134 Cap. LXXX, 9.

zecimală, întrucât manuscrisele hinduse cele mai vechi nu păstrează nicio urmă în acest sens. Cifra 10, fiind numărul sacru al Universului, era secret și ezoteric, atât sub aspectul unității, cât și al lui zero, cercul. Profesorul Max Muller ne mai spune că „cele două cuvinte *cipher* și *zero* care nu sunt decât unul singur, sunt de-ajuns să dovedească faptul că cifrele noastre sunt preluate de la arabi”¹³⁵. *Cipher* este cuvântul arab *cifron* și înseamnă „vid”; este o traducere a sanscritului

shunyam sau „nimic”, spune profesorul¹³⁶. Arabii și-au luat cifrele din Hinudstan și nu au pretins vreodată că le-ar fi descoperit ei înșiși. Cât privește pitagoreicii, nu avem decât să consultăm vechile manuscrise ale tratatului lui Boethius, *De arithmetica*, scris în secolul al VI-lea, și vom găsi în numerotarea pitagoreică „1” și „0” ca prima și ultima cifră¹³⁷. Și Porfir, care-l citează pe pitagoricianul Moderatus¹³⁸, spune că numerotarea lui Pitagora consta în „simboluri hieroglifice cu ajutorul cărora el explica ideile privind natura lucrurilor” sau originea Universului.

135 A se vedea „Our Figures”, de Max Muller.

136 Un cabalist ar fi mai degrabă înclinat să creadă că, așa cum cuvântul arab *cifron* venea din cuvântul indian *shunyam* (*nimic*), tot astfel sefiroții (Sephirim) proveneau din cuvântul *cipher*, nu în sensul de vid, ci în sensul creației prin numerele și gradele evoluției. Iar Sefiroții sunt 10 sau 10.

137 A se vedea *Gnostics and their Remains*, de King, p. 370 (ed. a 2-a).

138 *De vita Pythag.*

Or, dacă, pe de o parte, manuscrisele indiene cele mai vechi nu conțin până în prezent nicio urmă a notării zecimale, și dacă Max Muller declară foarte clar că nu a găsit decât nouă litere inițiale ale cifrelor sanscrite, pe de altă parte, noi avem arhive la fel de vechi ce pot furniza dovada cerută. Ne referim la sculpturi și imagini sacre ce se află în templele cele mai vechi din Extremul Orient. Pitagora și-a luat cunoștințele din India și vedem că profesorul Muller confirmă această afirmație, cel puțin până la a admite că neoplatonicienii au fost primii care au învățat arta cifrelor în civilizația greacă și romană: „Căci ei au învățat în Alexandria sau în Siria să cunoască cifrele indiene și le-au adaptat abacului pitagoreic (cifrele noastre)”. Această acceptare precaută implică faptul că Pitagora însuși nu cunoștea decât nouă cifre. Deci am putea răspunde pe deplin justificat că, deși nu deținem din punct de vedere exoteric nicio dovadă absolută care să stabilească faptul că Pitagora, care a trăit chiar la sfârșitul epocii arhaice¹³⁹, cunoștea notația zecimală, avem totuși suficiente probe ca să stabilim că seria completă de cifre, așa cum o transmite Boethius, era cunoscută de către pitagoreici, chiar înainte de construirea Alexandriei¹⁴⁰. Găsim aceste dovezi la Aristotel, care spune că „anumiți filosofi pretind că ideile și numerele au o natură comună și sunt în număr de Zece în total”¹⁴¹. Credem că aceasta va fi suficient pentru a dovedi că notația zecimală le era deja cunoscută, cel puțin cu patru secole î.Hr., deoarece Aristotel nu pare să trateze chestiunea ca fiind o inovație a neopitagoricienilor.

Dar noi știm și mai mult de-atât: știm că omenirea în primele epoci arhaice trebuie să se fi folosit de sistemul zecimal, deoarece întreaga parte astronomică și geometrică a limbii sacerdotale se baza pe numărul 10, sau combinația principiilor masculin și feminin și că „Piramida lui Cheops”, cum este numită, este construită după măsuri făcute în sistemul

139 Data sa de naștere este fixată în anul 608 î.Hr.

140 Adică în anul 332 î.Hr.

141 *Metafizica*, VII, E.

de notație zecimal, sau mai degrabă după cifrele și combinațiile lor cu zero. De altfel, am dezvoltat pe larg acest subiect în *Isis Dezvăluită*, prin urmare, nu are sens să revenim asupra lui.

Symbolismul Divinităților Lunare și Solare este amestecat într-un mod atât de încălțit încât este aproape imposibil să separăm unele de celelalte glife precum Oul, Lotusul și Animalele „Sacre”. Ibisul, spre exemplu, era foarte venerat în Egipt. Era consacrat lui Isis, care este adesea reprezentată cu capul acestei păsări, și totodată lui Mercur sau Thoth, despre care se spune că i-au luat forma în momentul în care fugeau de Typhon. Existau două feluri de ibiși în Egipt, ne spune Herodot¹⁴²: unul în întregime negru, și altul alb. Se spune că prima specie ataca și extermina șerpii înaripați ce veneau în fiecare primăvară din Arabia și năpădeau țara. Cealaltă era consacrată Lunii, deoarece acest astru este alb și strălucitor pe partea exterioară, și negru și întunecat pe partea pe care nu o arată niciodată Pământului. Mai mult, ibisul omoară șerpii de pământ și distruge cantități enorme de ouă de crocodili și... prin urmare, protejează Egiptul împotriva pericolului de a vedea Nilul infestat de aceste oribile șopârle. Se spune că pasărea își îndeplinește această sarcină la lumina Lunii și, prin urmare, cu ajutorul lui Isis, al cărei simbol astral este Luna. Dar, cel mai corect adevăr ezoteric, ascuns sub aceste mituri populare, este că Hermes, după cum explică Abenephios¹⁴³, veghea asupra egiptenilor sub forma acestei păsări și îi învăța artele și științele oculte. Aceasta înseamnă pur și simplu că *ibis religiosa* deținea și mai deține încă proprietăți „magice”, ca multe alte păsări, mai ales albatrosul și lebăda albă mitică, Lebăda Eternității sau a Timpului, KALAHANSA.

Dacă ar fi fost altfel, de ce toate popoarele antice, care nu erau mai proaste decât noi, ar fi avut o teamă superstițioasă să ucidă anumite animale? În Egipt, cel ce omora ibisul sau Șoimul Auriu, simbolul

142 *Euterpe*, 75, 76.

143 *De Cultu Egypt*.

Soarelui și al lui Osiris, risca să fie omorât, și cu greu putea scăpa de pedeapsă. Anumite popoare venerau cu atâta ardoare anumite păsări, încât Zoroastru, în preceptele sale, a interzis uciderea lor ca fiind o crimă odioasă. În zilele noastre, râdem de orice gen de divinație și totuși cum se face că atâtea generații au crezut în divinația cu ajutorul păsărilor și chiar în zoomanție¹⁴⁴, introdusă din câte spune Suda, de către Orfeu, care a învățat cum să se poate vedea, în anumite condiții, în gălbenușul și albușul unui ou ceea ce pasărea ce urma să se nască din el ar fi văzut în timpul scurtei sale vieți. Această artă ocultă care, în urmă cu 3.000 de ani, necesita o mare cunoaștere și utilizarea unor calcule matematice extrem de complexe, a căzut astăzi pe cea mai de jos treaptă a degradării; astăzi, bătrânele bucătărese și ghicitoarele citesc într-un albuș de ou pus într-un pahar viitorul tinerelor slujnice care caută un soț.

Și creștinii își au până în zilele noastre păsările lor sacre; spre exemplu, porumbelul, care este simbolul Duhului Sfânt. Nu au neglijat nici animalele sacre. Zoolatria evanghelică, cu Taurul, Vulturul, Leul și Îngerul – în realitate, Heruvimul sau Serafimul, Șarpele cu aripi de foc – este la fel de păgână precum cea a egiptenilor sau caldeenilor. Aceste patru animale sunt, în realitate, simbolurile celor patru Elemente și ale celor patru Principii inferioare ale omului. Ele corespund, în plan fizic și material, celor patru constelații ce formează, ca să spunem așa, alaiul sau cortegiul Zeului Solar și care, în timpul solstițiului de iarnă, ocupă cele patru puncte cardinale ale cercului zodiacal. Putem vedea aceste patru „animale” în mai multe ediții ale *Noului Testament* romano-catolic în locurile unde se găsesc portretele Evangheliștilor. Acestea sunt animalele Mercabei lui Ezechiel.

După cum spune Ragon, pe bună dreptate:

144 Oomanție în ediția din 1893.

„Hierofanții antici au combinat cu atâta măiestrie dogmele și simbolurile filosofiilor lor religioase, încât nu putem explica aceste simboluri într-un mod satisfăcător decât prin utilizarea și cunoașterea tuturor cheilor.”

Nu le putem interpreta decât cu aproximație, chiar dacă descoperim trei din cele șapte sisteme, adică sistemele antropologic, psihic și astronomic. Cele două interpretări principale, cea mai înaltă și cea mai joasă, cea spirituală și cea fiziologică, erau ținute în foarte mare secret, până în momentul în care ultima a ajuns în mâna profanilor. Nu ne referim decât la hierofanții *preistorici*, pentru care ceea ce actualmente a devenit pur (sau impur) falic era o știință la fel de profundă și misterioasă pe cât sunt astăzi biologia și fiziologia. Era proprietatea lor exclusivă, rodul studiilor și al descoperirilor lor. Celelalte două interpretări tratau despre Zeii Creatori sau Teogonie și despre omul creator: adică despre idealul și practica Misterelor. Aceste interpretări erau atât de iscusit combinate și oculte, încât erau numeroși cei care, deși descopereau o semnificație, nu reușeau să le descifreze pe celelalte și nu puteau vreodată să le descâlcească atât de mult încât să comită indiscreții periculoase. Cele mai înalte dintre toate, prima și a patra – Teogonia în relațiile sale cu Antropogonia – erau aproape imposibil de aprofundat. Găsim dovezile în acest sens în „Scrierea Sfântă” a evreilor.

Deoarece șarpele este ovipar devine simbolul Înțelepciunii și emblema logoi-lor sau al CELOR NĂSCUȚI DIN EI ÎNȘIȘI. În templul din Philae, în Egiptul de Sus, era pregătit în mod artificial un ou, dintr-un amestec de argilă cu diverse tipuri de tămâie. Era pus la clocit printr-un procedeu special și din el ieșea o viperă cu coarne. Odinioară se realiza aceeași practică în templele din India, pentru cobra. Zeul creator apare la lumină din Oul ce iese din gura lui Kneph, sub forma unui Șarpe înaripat, căci Șarpele este simbolul Înțelepciunii Atotcuprinzătoare. La evrei, aceeași divinitate este reprezentată de „Șerpii de Foc” sau Zburători,

ai lui Moise, în deșert; iar la misticii din Alexandria, ea devine Orphio-Hristos, Logosul gnosticilor.

Protestanții încearcă să dovedească faptul că alegoria Șarpelui de Aramă și „Șerpilor de Foc” are un raport direct cu misterul lui Hristos și al Crucificării, când de fapt ea are legături infinit mai strânse cu misterul creării vieții când este disociată de Oul cu un Germen Central, sau cu Cercul și Punctul său Central. Teologii protestanți ar dori ca noi să le acceptăm interpretarea [doar pentru că șarpele de aramă era înălțat în vârful unui stâlp! Când de fapt alegoria era corelată mai degrabă cu Oul egiptean, ținut în picioare și susținut de Tau cel sfânt, deoarece Oul și Șarpele sunt de neseplat în vechiul cult și în simbologia Egiptului, iar Șerpilor de Aramă întocmai precum Șerpilor de Foc, erau serafimi, Mesagerii de foc sau Zeii-Șerpi, Nagas ai Indiei. În absența Oului, acesta ar fi fost un simbol pur falic, dar când era asociat cu acesta, se referea la creația cosmică]. Șarpele de Aramă nu avea deloc semnificația sacră pe care protestanții ar dori să i-o atribuie și nici nu a fost slăvit mai presus decât „șerpilor de foc”, împotriva mușcăturii cărora nu exista decât un remediu natural; semnificația simbolică a cuvântului „Aramă” fiind principiul feminin, iar cea a cuvintelor „Arzător” sau „Aur”, principiul masculin.

[Arama este un metal ce simboliza lumea inferioară... cea a matricei din care se naște viața... Termenul ebraic pentru șarpe era *nachash*, și înseamnă totodată și *aramă*.

Se spune în Numeri că evreii se plâneau că în deșert nu era apă¹⁴⁵, apoi „a trimis Domnul asupra poporului șerpi veninoși” ca să-i muște și Apoi, ca să-i facă pe plac lui Moise, i-a dat drept remediu șarpele de aramă pe un stâlp, ca să-l privească; apoi, „când un șarpe mușca vreun om, acesta privea la șarpele cel de aramă și trăia”. Apoi, „Domnul”, adunând poporul la fântâna din Beer, i-a dat apă, și Israel plin de recunoștință cântă imnul:

145 XXI, 5, et seq.

„Lăudați fântâna aceasta, cântați imnuri în cinstea ei!”¹⁴⁶ Atunci când, după ce a studiat simbologia, cititorul creștin începe să înțeleagă semnificația interioară a acestor trei simboluri, Apa, Arama și Șarpele, și a câtorva încă, în sensul ce li se dă în Sfânta Biblie, nu mai are nicio dorință să stabilească vreo legătură între numele sfânt al Salvatorului său și incidentul cu „Șarpele de Aramă”. Serafimii sau Șerpilor Înaripați de Foc sunt fără îndoială inseparabili legați de ideea „Șarpelui eternității - Dumnezeu”, după cum este explicat în Apocalipsa lui Kenealy, dar cuvântul Heruvim însemna și Șarpe într-un anume sens, deși semnificația lui curentă a fost diferită, căci Heruvimii și Dragonii Înaripați ai Perșilor, care sunt păzitorii muntelui de aur sunt identici, iar compoziția numelui celor dintâi le descrie caracterul, căci este format din Kr, cercul, și din *aub* sau *ob*, șarpe, și înseamnă, așadar, un „șarpe în cerc”. Acest aspect stabilește caracterul falic al Șarpelui de Aramă și justifică gestul lui Ezechiel de a-l fi distrus¹⁴⁷. *Verbum satis sapient!*]

În *Cartea egipteană a Morților*, după cum tocmai am arătat¹⁴⁸, se vorbește adesea despre Ou. Ra, cel puternic, rămâne în Oul lui cât ține lupta dintre „copiii revoltei” și Shu (Energia Solară și Dragonul Tenebrelor). Defunctul este strălucitor în Oul său, când pornește spre tărâmul misterului. El este Oul lui Seb. Oul era simbolul Vieții într-un nemurire și eternitate și, în același timp, glifa matricei generatoare, în timp ce Tau, care îi era asociat, nu era decât simbolul vieții și al nașterii în timpul procesului creator. Oul Lumii era așezat în *Knum*, „Apa Spațiului”, principiul feminin abstract, *Knum* devenind, după căderea omenirii în procesul creației și cultul falusului, Amon Zeul creator. Când Ptah, „Zeul de Foc” ține Oul Lumii în mână sa, simbolismul devine cu totul pământesc și concret în semnificația lui. Prin Șoim, simbolul lui Osiris-Soarele,

146 *Ibid*, 16-7.

147 II Regi, XVIII, 4.

148 *Supra* pp. 73-74.

simbolul este dublu și este corelat cu cele două vieți – cea muritoare și cea nemuritoare. Gravura de pe papyrusul lui Kircher¹⁴⁹, *Oedipus Egyptiacus*, înfățișează un ou plutind deasupra unei mumii. Acesta este simbolul speranței și al promisiunii unei a doua nașteri pentru Mortul Osirificat; Sufletul său, după purificarea necesară în Amenti, își va petrece perioada de gestație în acest Ou al Nemuririi, ca să renască într-o viață nouă pe pământ. Căci acest Ou, în acord cu Doctrina Ezoterică, este *Devachan* sau lăcașul Fericii; scarabeul înaripat este un alt simbol al său. „Globul înaripat” nu este decât o altă formă a Oului și are aceeași semnificație ca și scarabeul, *khopiroo* – termen ce provine din rădăcina *khoproo*, care înseamnă a deveni, a renaște – ce se referă la renașterea omului precum și la regenerarea sa spirituală.

În Teogonia lui Mochus, găsim mai întâi Eterul și apoi Aerul, cele două principii prin care Ulom, Divinitatea inteligibilă (Νοητός), Universul vizibil al Materiei, se naște din Oul Lumii¹⁵⁰.

În Imnurile Orfice, Eros-Phanes iese din Oul spiritual (divin), fecundat de vânturile eterice, vântul fiind aici „Spiritul lui Dumnezeu” sau mai degrabă „Spiritul Tenebrelor Necunoscute” – Ideea Divină a lui Platon – despre se care se spune că se mișcă în Eter¹⁵¹. În *Katakupanisad*-a hindusă, Purusha, Spiritul Divin, precede materia originală: prin uniunea lor se naște marele Suflet al Lumii, „Maha Atma, Brahma, Spiritul Vieții”¹⁵²; [aceste ultime denumiri sunt identice cu Sufletul Universal, sau *Anima Mundi*, și Lumina Astrală a teurgilor și cabaliștilor sau „Oul Tenebrelor”]. Mai există, de asemenea, diverse alegorii fermecătoare pe această temă, pe care le găsim răspândite în Cărțile Sacre ale Brahmanilor. Într-una dintre ele, creatorul femeie este mai întâi un germen, apoi o

149 III, 124.

150 MOVERS, *Phoinizer*, 282.

151 A se vedea *Isis Dezvăluită*, vol. I, pp. 150-151.

152 WEBER, *Akad-Vorles*, 213 et seq.

picătură de rouă celestă, o perlă și în sfârșit un ou. În aceste cazuri, care sunt prea numeroase pentru a fi enumerate separat, din Ou apar patru Elemente ce sunt conținute în cel de-al cincilea, Eterul; Oul este acoperit cu șapte straturi, ce devin mai târziu cele șapte lumi superioare și cele șapte lumi inferioare. Găoacea, spărgându-se în două, formează Cerurile, iar conținutul ei formează Pământul, albușul constituind Apele terestre. Apoi Vishnu este cel ce iese din Ou, ținând un Lotus în mână. Vinata, fiica lui Daksha și soția lui Kashyapa, „cel autogenerat, aflat dincolo de Timp”, unul dintre cei șapte „creatori” ai Lumii noastre, face să apară un Ou, ce i-a dat naștere lui Garuda, vehiculul lui Vishnu; această alegorie se referă doar la Pământul nostru, deoarece Garuda este Marele Ciclu.

Oul îi era consacrat lui Isis, de aceea preoții săi nu mâncau niciodată ouă.

[Isis este aproape tot timpul reprezentată ținând într-o mână un Lotus și în cealaltă un Cerc și o Cruce (*crux ansata*)].

Diodor din Sicilia spune că Osiris se născuse dintr-un Ou, la fel ca Brahma. Din Oul Ledei s-au născut Apollo și Latona, precum și Castor și Pollux, Gemenii strălucitori. Și deși budiștii nu-i atribuie aceeași origine fondatorului lor, totuși, nici ei nu mănâncă ouă, ca vechii egipteni și brahmanii moderni, de teamă să nu distrugă germenul vieții care se găsește în el latent și să comită astfel vreun păcat. Chinezii cred că Primul Om s-a născut dintr-un Ou pe care Tien l-a lăsat să cadă din Cer pe pământ, în Ape¹⁵³. Acest simbol mai este considerat de unii ca reprezentând Ideea originii vieții, ceea ce este un adevăr științific, deși *ovum* uman este invizibil ochiului. Astfel, constatăm că din cele mai îndepărtate vremuri, acest simbol era respectat de greci, fenicieni, romani, japonezi, siamezi, de

153 Chinezii par să fi devansat astfel teoria lui Sir William Thomson, conform căreia primul germen al vieții ar fi căzut pe Pământ de pe vreo cometă rătăcitoare. O întrebare: De ce această idee ar fi considerată științifică, iar ideea chineză, o teorie superstițioasă și irațională?

triburile din America de Nord și de Sud și chiar de sălbaticii din insulele cele mai îndepărtate.

La egipteni, Zeul ascuns era Ammon [sau Mon, „cel ascuns”, Spiritul Suprem]. Toți zeii lor erau duali – Realitatea științifică pentru sanctuar, dublul său, entitatea fabuloasă și mitică pentru mase. Spre exemplu, după cum am atras atenția în Secțiunea intitulată „Haos Teos, Cosmos”, Horus Cel Mare reprezenta Ideea Lumii, conținută și în Spiritul Demiurgic „născut din Tenebre, înainte de creația Lumii”; cel de-al doilea Horus reprezenta aceeași Idee ce se năștea din Logos, îmbrăcată în Materie și asumându-și o existență reală¹⁵⁴. [Horus „Cel Mare” sau Haroirir, este un aspect antic al Zeului Solar contemporan al lui Ra și Shu. Deseori, Haroiri este confundat cu Hor (Horsusi), fiul lui Osiris și al lui Isis. Egiptenii reprezentau foarte des Soarele răsărind sub forma lui Hor, Mărețul, ieșind dintr-un Lotus înflorit, Universul, și găsim întotdeauna discul solar pe capul de șoim al acestui Zeu. Haroiri este *Knum*.] La fel stau lucrurile cu *Knum* și Ammon; amândoi sunt reprezentați având capete de berbeci și adesea sunt confundați, deși atribuțiile lor sunt diferite. *Knum* este „modelatorul de oameni”, cel ce trage oamenii și lucrurile din Oul Lumii și îi modelează pe o roată de olar. Ammon-Ra, Creatorul, este aspectul secundar al Divinității Ascunse. *Knum* era adorat la Elefanta și la Philae¹⁵⁵, iar Ammon la Theba. Dar Emepht, Principiul Planetar Unic și Suprem, este cel ce face să țâșnească Oul din gura sa cu suflul său și care este, în consecință, Brahma. Umbra Divinității Cosmice și Universale, a celui care clocește Oul și-l penetrează cu Spiritul său dătător de viață, până când Germenul conținut în el ajunge la maturitate; era Zeul Misterului al cărui nume nu putea fi rostit. Totuși, Ptah este „cel ce deschide”, cel care

154 Comparați cu *Phoinizer* de Movers, 268.

155 Zeițele din triada sa sunt Sati și Anuki.

deschide Viața și Moartea¹⁵⁶ și care iese din Oul Lumii ca să-și înceapă munca în dualitatea¹⁵⁷.

În viziunea grecilor, fantoma lui Chemis (*Chemi*, Egiptul antic) care plutește pe valurile eterice ale Sferei Empireului, era creată de Horus-Apollo, Zeul-Soare, care i-a dat naștere în afara Oului Lumii.

[*Brahmanda Purana* conține în întregime misterul despre oul de aur al lui Brahma, și poate că din acest motiv această Purana nu este accesibilă orientaliștilor care spun că, în mod similar cu Skanda, „nu o putem cuprinde în întregime”, dar „ea este reprezentată de un anumit număr de Khanda și Mahatmyas despre care se spune că provin din ea”. *Brahmanda Purana* este descrisă ca având 12.200 de versuri despre splendoarea Oului lui Brahma și conținând o descriere a *Kalpa*-elor viitoare și că a fost revelată de Brahma¹⁵⁸. Toate acestea sunt adevărate și mult mai mult, probabil].

În Cosmogonia Scandinavă, pe care profesorul Max Muller o consideră „mult anterioară Vedelor”, în poemul lui Wöluspa (Cântecul Profetesei), regăsim Oul Lumii în Gernenele-fantomă al Universului, care este reprezentat zăcând în Ginnungagap, Cupa Iluziei, Maya, abisul fără margini și vid. În Matricea acestei Lumi, odinioară tărâmul nopții și al deznădejdiei, NEFELHEIM (sălașul brumei, al nebuloasei, cum este numit acum în Lumina Astrală), s-a abătut o Rază de Lumină Rece care a făcut să se verse această cupă și a înghețat în ea. Invizibilul a suflat un Vânt fierbinte care a topit Apele înghețate și a împrăștiat bruma. Aceste Ape (Haosul), numite torenții lui Elivagar, răspândindu-se în picături dătătoare de viață, au căzut și au creat Pământul, așa cum uriașul Ymir care nu avea decât „înfațișarea unui om” (Omulele Celest) și Vaca, *Audhumla*

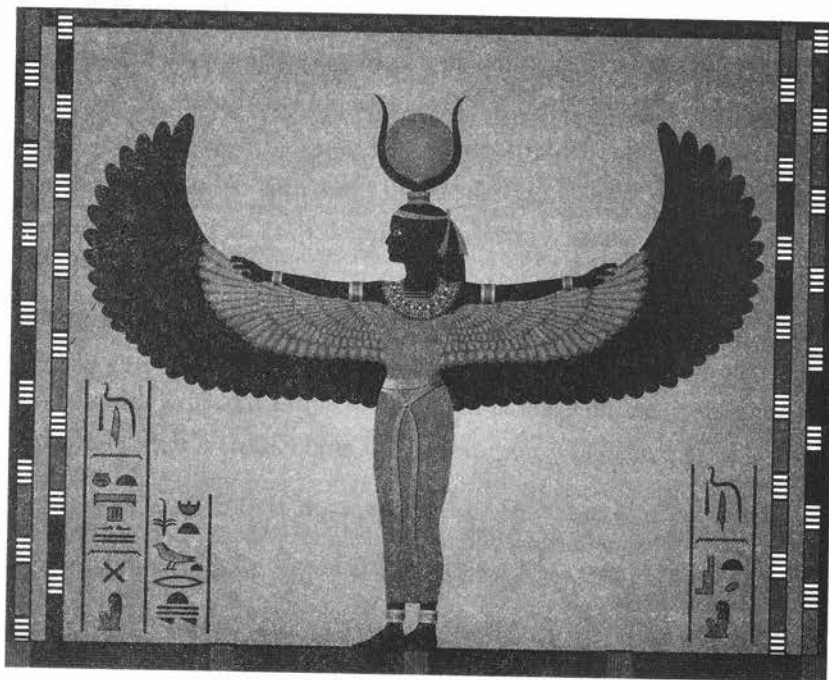
156 Ptah a fost la început Zeul Morții și al *distrugerii*, la fel ca Shiva. El nu este un Zeu solar decât în virtutea faptului că focul Soarelui ucide și dă viață în același timp. Era zeul național din Memphis, Zeul radios și „cu chip frumos”. (A se vedea bronzurile din Saquara, Epoca Saitică).

157 *Book of Numbers*.

158 Wilson, *Vishnu Pourana*, I, Pref. LXXXIV-V.

(“Mama”, Lumina Astrală sau Sufletul Cosmic), din al cărei uger au țâșnit patru râulețe de lapte – cele patru puncte cardinale; cele patru izvoare ale celor patru râuri din Eden etc. – cele „patru” sunt simbolizate alegoric de Cub în toate semnificațiile lui multiple și mistice.

Creștinii – mai ales Bisericele Greacă și Latină – au adoptat complet acest simbol și văd în el celebrarea vieții veșnice, a salvării și a învierii. Acesta este confirmat de obiceiul de a dăruia „Ouă de Paște”. Din *anguinum*, „Oul” druidului „păgân”, la rostirea numelui căruia Roma tremura de spaimă, până la Oul de Paște roșu al țăranului slavon, s-a scurs un ciclu. Și totuși, în Europa civilizată sau prin sălbaticii decăzuți din America Centrală, găsim întotdeauna aceeași gândire primitivă arhaică, cu condiția să o căutăm și nu abuzăm de pretinsa noastră superioritate mentală și fizică, pentru a mutila ideea originală a simbolului.

SECȚIUNEA VII

ZILELE ȘI NOPTILE LUI BRAHMA

Acestea sunt numele date perioadelor numite MANVANTARA (MANU-ANTARA sau între Manu) și PRALAYA sau Disoluția; prima se referă la perioadele de activitate ale Universului, cealaltă la epocile de repaus relativ și de Repaus complet, care au loc la sfârșitul unei Zile sau a unei „Epoci” (a unei vieți) a lui Brahma. Aceste perioade ce se succed cu regularitate, mai sunt numite și micile și marile Kalpa, Kalpa minore și Maha Kalpa, deși, la drept vorbind, Maha Kalpa nu este niciodată o „zi”, ci o întreagă viață sau epocă a lui Brahma, căci în Brahma Vaivarta se spune: „Cronologii numără o Kalpa pentru fiecare Viață a lui Brahma. Kalpa minore, precum Samvarta și celelalte sunt numeroase”. În realitate, numărul lor este infinit, căci ele nu au avut vreun început, sau, cu alte cuvinte, nu a existat niciodată o primă Kalpa și nu va exista ultima, în Veșnicie.

O Parardha, sau jumătatea existenței lui Brahma, în accepțiunea obișnuită a acestei măsuri a timpului, s-a scurs deja în Maha Kalpa actuală. Ultima Kalpa era Padma, sau cea a lotusului de Aur; Kalpa actuală este Varaha¹⁵⁹, Încarnarea sau Avatarul „Mistrețului”.

159 Există o informație destul de curioasă în tradițiile ezoterice ale budiștilor. Biografia exoterică sau alegorică a lui Gautama Buddha ni-l arată pe acest mare Înțelept murind

Un lucru trebuie să observăm în primul rând când studiem religia hindusă a Puranelor. Nu trebuie să luăm niciodată *ad litteram* și într-un singur sens afirmațiile din ele, iar cele referitoare la Manvantara sau la Kalpa trebuie mai ales să fie considerate sub diversele lor semnificații. Astfel, aceste perioade sunt corelate, în aceiași termeni, cu Perioadele mari și mici, cu Maha Kalpa și cu Ciclurile minore. Matsya, sau Avatarul Peștelui, a avut loc înainte de Avatarul Mistrețului sau Varaha; prin urmare, alegoriile trebuie să se refere atât la Padma Manvantara cât și la Manvantara actuală și de asemenea, la Ciclurile minore care s-au scurs de la reparația Lanțului nostru de Lumi și Pământ. Și cum Avatarul Matsya al lui Vishnu și Potopul lui Vaivasvata sunt legate, în mod justificat, de un eveniment care s-a produs pe Pământ în timpul Ciclului actual, este evident că deși se poate raporta la evenimente precosmice (din punctul de vedere al Cosmosului sau al Sistemului nostru solar), în cazul nostru se raportează la o perioadă geologică îndepărtată. Filosofia ezoterică însăși nu poate pretinde să știe, decât prin deducție analogică, ceea ce s-a petrecut înainte de reparația Sistemului nostru Solar și înaintea ultimei Maha Pralaya. Totuși, ea arată limpede că după primul cataclism geologic care a

de o indigestie de „porc și orez”; un sfârșit foarte prozaic, de fapt, prea puțin solemn în sine! Această poveste este explicată drept o aluzie alegorică la ce s-a născut în Kalpa „Mistrețului” sau Varaha-Kalpa, când Vishnu a luat forma acestui animal pentru a scoate Pământul din „Apele Spațiului”. Or, cum Brahmanii descind direct din Brahma și sunt, ca să spunem așa, identificați cu el și cum sunt, în același timp, dușmanii de moarte ai lui Buddha și ai Budismului, avem substratul sau morala acestei curioase combinații alegorice. Brahmanismul (din Kalpa Mistrețului sau Varaha Kalpa) a distrus religia lui Buddha în India și a alungat-o din țară. Din acest motiv Buddha care este identificat cu filosofia sa apare ca murind deoarece a mâncat carnea unui porc sălbatic. Ideea în sine că cel ce a pus bazele vegetarianismului și a respectului față de viață, în cel mai riguros mod, care refuza să mănânce ouă deoarece erau purtătoarele unei vieți latente viitoare, ar fi putut muri de la o indigestie cu carne este absurdă și contradictorie în așa măsură încât a derutat numeroși orientaliști. Totuși, explicația pe care o dăm în acest moment, face să cadă vâlul alegoriei și explică tot restul. Vahara nu este, totuși, un simplu Mistreț, ci pare să fi desemnat odinioară un anume animal lacustru antediluvian „ce se desfăta zbcnguindu-se în apă” (*Vayu Purana*).

afectat axa Pământului, și care s-a sfârșit cu prăbușirea pe fundul mărilor a celui de-al doilea Continent în întregime, cu rasele lui primordiale – Continente sau „Pământuri” succesive, dintre care Atlantida era a patra – s-a produs un alt cataclism, deoarece axa a revenit la gradul ei inițial de înclinare la fel de rapid pe cât fusese modificat; când Pământul a fost ridicat din nou din Ape – precum este sus, așa este și jos; și viceversa. În această epocă existau „Zei” pe Pământ; Zei și nu oameni, cum îi cunoaștem astăzi, spune tradiția. După cum vom demonstra în volumul al III-lea, calculul perioadelor, în Hinduismul exoteric, se raportează atât la marile evenimente cosmice, cât și la micile evenimente și la micile cataclisme terestre și se poate demonstra că este la fel și în privința numelor. Spre exemplu, numele de Yudishthira – primul rege al Sacae sau Shakas, care deschide era Kali Yuga, a cărei durată trebuie să fie de 432.000 de ani, „un rege real care a trăit la 3.102 ani î. Hr.” – se aplică și marelui Potop, epocii în care s-a produs prima înghițire a Atlantidei. Este „Yudishthira”¹⁶⁰ născut pe muntele cu o sută de vârfuluri, la capătul lumii și dincolo de care nimeni nu poate trece” și „imediat după potop”¹⁶¹. Nu avem cunoștință despre niciun „Ptop” la 3.102 ani î.Hr., nici măcar cel al lui Noe, căci, conform cronologiei iudeo-creștine, acesta a avut loc cu 2.349 de ani î.Hr.

Acestea corespund unei diviziuni ezoterice a timpului și unui mister pe care îl vom explica în altă parte și pe care îl putem lăsa deoparte pentru moment. Ne mulțumim să spunem, deocamdată, că toate eforturile de imaginație ale unora ca Wilford, Bentley și alți așa-zisi Oedipi ai Cronologiei ezoterice hinduse au eșuat jalnic. Niciun calcul referitor atât la cele Patru Vârste, cât și la Manvantara, nu a fost vreodată clarificat de

160 După Colonelul Wilford, „Marele Război” s-a încheiat cu 1.370 de ani î.Hr. (*Asiatic Researches*, IX, pp. 88-9); după Bentley, cu 575 de ani î.Hr.!!! Putem trage nădejde că vom vedea până la sfârșitul acestui secol [al XIX-lea], datarea *Mahabharatei* în aceeași epocă cu războaiele marelui Napoleon.

161 A se vedea *Royal Asiat. Soc.*, IX, 364.

prea-savanții noștri orientaliști care, prin urmare, au tranșat nodul gordian declarând că totul nu era decât „o ficțiune a creierului brahmanic”. Fie, și marii savanți să se odihnească în pace! Această „ficțiune” este prezentată la sfârșitul Comentariilor STANȚEI a II-a a Antropogenezei, în Volumul III, cu completările ezoterice.

Să vedem, totuși, care erau cele trei tipuri de Pralaya și care era credința populară pe această temă. Măcar de această dată, ea este în acord cu ezoterismul.

În *Vishnu Purana*, se spune, în esență, următoarele despre Pralaya ce este precedată de paisprezece Manvantara, având în fruntea lor un număr identic de Manu ca să le dirijeze și la sfârșitul cărora are loc Disoluția „incidentă” sau Disoluția lui Brahma:

„La sfârșitul a o mie de cicluri de câte patru vârste, care formează o zi a lui Brahma, Pământul este aproape sfârșit. Atunci veșnicul (Avyaya) Vishnu își asumă rolul de Rudra, distrugătorul (Shiva) și își cheamă la el toate creaturile. Intră în cele șapte raze ale Soarelui și bea toate apele (globului): face să se evapore umiditatea, uscând astfel întregul Pământ. Oceanele și râurile, torențele din munți și izvoarele, sunt absorbite. Astfel hrănite cu umiditate din belșug, cele șapte raze de soare devin prin dilatare șapte Sori și, în cele din urmă, dau foc celor trei lumi. Hari, distrugătorul tuturor lucrurilor, care este flacăra timpului (Kalagni), [sfârșește prin a consuma Pământul]. Atunci Rudra, devenind Janardana, degajă nori și ploaie¹⁶².”

Există mai multe tipuri de Pralaya, dar în vechile cărți hinduse se vorbește mai ales despre trei perioade principale. Prima, după cum demonstrează Wilson, este numită NAIMITTIKA¹⁶³, „ocazională” sau

162 Cartea VI, cap. III.

163 În Védanta și Nyaya, Nimitta, de unde Naimittika, se traduce prin Cauza Eficientă, când este în opoziție cu Oupadana, Cauza Fizică sau Materială. În Sankhya, Pradhana este o cauză inferioară lui Brahma, sau, mai degrabă, Brahma fiind el însuși o cauză,

„incidentă” și este produsă de intervalele dintre „Zilele lui Brahma”; înseamnă distrugerea creaturilor, a tot ceea ce trăiește și are o formă, dar nu a substanței, care rămâne în *status quo* până la o nouă AURORĂ ce urmează acestei Nopti. A doua este numită PRAKRITIKA și se produce la sfârșitul Vârstei sau Vieții lui Brahma, când tot ce există este retopit în Elementul Primordial, pentru a fi modelat din nou la sfârșitul acestei Nopti mai lungi. Cea de-a treia, ATYANTIKA, nu are în vedere nici Lumile, nici Universul, ci numai individualitățile câtorva persoane. Aceasta este așadar Pralaya individuală sau NIRVANA, după atingerea căreia nu mai există nicio existență ulterioară posibilă, nu mai există renaștere până după Maha Pralaya. Această ultimă Noapte – a cărei durată este de trei sute unsprezece mii patruzeci de miliarde de ani, cu posibilitatea de a fi aproape dublată pentru fericitul Jivanmukta care a atins Nirvana aproape la începutul unui Manvantara – este destul de lungă pentru a fi considerată veșnică, deși nu este fără sfârșit. *Bhagavata Purana*¹⁶⁴ vorbește despre un al patrulea tip de Pralaya, Nitya, sau disoluția constantă și o descrie ca fiind transformarea care se produce imperceptibil, dar fără încetare, în tot ce conține acest Univers, de la globul terestru până la atom. Este creșterea și descreșterea, viața și moartea.

Când vine momentul lui Maha Pralaya, locuitorii din Svar Loka (sfera superioară), tulburați de conflații, se refugiază „împreună cu Pitris, strămoșii lor, Manu, cei șapte Rishi, diversele ordine de Spirite celeste și Zeii în Mahar Loka”. Când acest ultim sălaș este atins, toate celelalte ființe pe care tocmai le-am enumerat emigrează la rândul lor din Mahar Loka și se duc în Jana Loka, „în formele lor subtile, menite să se reîncarneze, cu

este superior lui Pradhana. Prin urmare, „Incidentă” este o traducere greșită și ar trebui înlocuită, după unii erudiți, cu cauză „Ideală”: Cauza Reală ar fi fost chiar și mai bine.

164 XII, IV, 3[La *Bhagavata Purana*, de Purnendu Narayan Sinha. Skanda XII, c. IV, prezintă cele patru Pralayas astfel: Nitya, Nimittika, Prakritika și Atyantika.]

capacități similare celor pe care le aveau înainte, când lumea este reînnoită la începutul Kalpei următoare”¹⁶⁵.

„Niște nori uriași și plini de tunete umplu întreg Spațiul [Nabhas-tala]. Vărsând șuvoaie de apă, acești nori sting focurile cumplite... și plouă astfel fără încetare timp de o sută de ani [divini] și vine potopul asupra întregii lumi [Sistemul solar]. Căzând în picături de grosimea unor zaruri de joc, aceste ploi invadează pământul, umplu zona de mijloc (Bhavar Loka) și inundă Cerurile. Lumea este atunci învăluită în tenebre și toate obiectele însuflețite sau neînsuflețite pier, în timp ce norii continuă să își reverse apele... [și Noaptea lui Brahma domnește suverană peste priveriștea jalnică]”¹⁶⁶.

Aceasta este ceea ce în Doctrina Ezoterică numim Pralaya Solară. Când Apele au atins zona celor Șapte Rishi, și lumea, Sistemul nostru Solar a devenit un Ocean, ele se opresc. Suflul lui Vishnu devine un vânt violent care suflă timp de o sută de Ani [divini], până când toți norii sunt împrăștiți. Atunci vântul este resorbit și Cel din care se nasc toate lucrurile, Domnul prin care totul există, Cel ce este de neconceput, fără început, care este începutul Universului, se odihnește dormind pe Shesha [Șarpele Infinitului] în mijlocul abisului. Adikrit [Creatorul?] Hari, doarme (pe oceanul) [Spațiului] sub forma lui *Brahma* – slăvit de Sanaka¹⁶⁷ și de Sfinții (*Siddhas*) din Jana Loka și contemplant de locuitorii sfinți din Brahma Loka ce doresc eliberarea finală – adâncit într-un somn mistic, personificarea celestă a propriilor iluzii... Iată Pratisanchara [disoluția?], numită Incidentă deoarece *Hari* este cauza incidentă [ideală]¹⁶⁸. Când Spiritul universal se trezește, lumea revine la viață; când el închide ochii,

165 *Vayu Purana*.

166 Wilson, *Vishnu Purana*, Vol. V, p. 194.

167 Principalul *Kumara* sau Zeul-Fecioară, un Dhyan Chohan care refuză să creeze. Un prototip al Sf. Mihail care a făcut același lucru.

168 A se vedea ultimele rânduri ale secțiunii: „Haos, Theos, Cosmos”.

toate lucrurile cad într-un somn mistic. După cum o mie de mari vârste formează o zi al lui Brahma [în original este *Padmayoni*, același ca *Abjayoni* „născut din Lotus” și nu Brahma] la fel noaptea sa este alcătuită din aceleași perioade... trezindu-se la sfârșitul nopții sale, nenăscutul... creează din nou Universul¹⁶⁹.

Aceasta este Pralaya „incidentă”. Ce este disoluția elementală [Prakritika]? Parashara o descrie lui Maitreya după cum urmează:

„Când prin foamete și foc toate lumile și Patalas [Infernuri] sunt distruse...¹⁷⁰ a început procesul disoluției elementale. Atunci, mai întâi, apele absorb proprietatea Pământului [subtil] (care este rudimentul mirosului) și pământul, lipsit de această proprietate începe să se distrugă... și ajunge să fie una cu apa... Când Universul este astfel invadat de undele elementului acvatic, gustul său rudimentar este absorbit de elementul focului... și apele însele sunt distruse... și ajung să fie una cu focul; Universul este, din acel moment, cuprins în întregime de flacăra [eterică] și ea se răspândește încet, încet pe întregul Pământ. Când spațiul nu mai este decât [o] flacăra... elementul vântului pune stăpânire pe proprietatea rudimentară sau a formei, care este cauza luminii, și aceasta fiind retrasă (*pralina*) totul capătă consistența aerului. Rudimentul formei fiind distrus și Vibhavasu [focul?] lipsit de rudimentul său, aerul stinge focul și se răspândește... prin spațiul ce este lipsit de lumină, în timp ce focul se amestecă cu aerul. Atunci aerul, însoțit de sunet, care este sursa eterului, se întinde peste tot prin cele zece regiuni... până când eterul pune stăpânire pe coeziune [Sparsha - atingere?], proprietatea sa rudimentară, a cărei pierdere duce la distrugerea aerului și *Kha* [eterul?] rămâne nemodificat; fără formă, fără gust, fără simțul tactil (*Sparsha*) și fără miros; el există [neîncarnat - *murtimat*] și vast și penetrează întregul

169 *Ibid.*, V, pp. 195-6.

170 Această perspectivă nu ar fi de acord cu teologia creștină care preferă un infern veșnic, fără sfârșit, pentru cei ce aderă la ea.

spațiu. Eterul [*Akasha*] a cărui proprietate caracteristică și rudiment este sunetul „Cuvântul” există singur, ocupând întregul vid al spațiului [sau mai degrabă, ocupând întreaga capacitate a Spațiului]. Atunci (Originea) [numenul?] elementelor (*Bhutadi*) devorează sunetul [Demiurgul colectiv]; [și legiunile de Dhyan Chohan] și toate Elementele [existente]¹⁷¹ sunt simultan cufundate în sursa lor originară. Acest element primar este conștiința combinată cu proprietatea obscurității [*Tamasa* mai degrabă Obscuritatea Spirituală] și este el însuși absorbit [dezintegrat] de *Mahat* [Intellectul universal], a cărui proprietate caracteristică este inteligența [*Buddhi*], iar pământul și *Mahat* sunt limitele interioare și exterioare ale Universului. Astfel, așa cum [la început] am luat în calcul cele șapte forme ale Naturii [*Prakriti*] de la *Mahat* până la pământ, la fel... acestea șapte intră succesiv una în alta¹⁷².”

Oul lui Brahma (*Sarva-mandala*) este dizolvat în apele ce-l înconjoară, cu ale sale șapte zone (dvipas), șapte oceane, șapte regiuni și munții lor. Învelișul acvatic este băut de foc; stratul de foc este absorbit de stratul de aer: aerul se amestecă cu eterul [*Akasha*]; elementul primar [*Bhutadi*, originea sau mai degrabă cauza elementului primar] devorează eterul și este (el însuși) distrus de intelect [*Mahat*, cel Mare, Mentalul Universal] care, împreună cu toți aceștia, este cuprins de Natură [*Prakriti*] [și dispare]... Această *Prakriti* este în esență aceeași, indiferent că este compusă din părți

171 Prin termenul „Elemente” trebuie să înțelegem nu numai elementele vizibile și fizice, ci și ceea ce Sf. Pavel numește duhuri – Puterile spirituale Inteligente – Îngeri și Demoni sub formele lor manvantarice.

172 Atunci când această descriere va fi înțeleasă corect de orientaliști, în semnificația sa ezoterică, se va recunoaște că această corelație Cosmică a Elementelor Lumii explică mai bine corelarea forțelor fizice decât corelațiile pe care le cunoaștem în prezent. În orice caz, teozofii vor remarca faptul că *Prakriti* are șapte forme sau principii „numărate de la *Mahat* până la Pământ”. „Apele” înseamnă aici „Mama” mistică; Matricea Naturii Abstracte, în care este conceput Universul Manifestat. Cele șapte „zone” se raportează la cele Șapte Diizuni ale acestui Unnivers sau la Numenii Forțelor care sunt cauza existenței sale. Totul este alegoric.

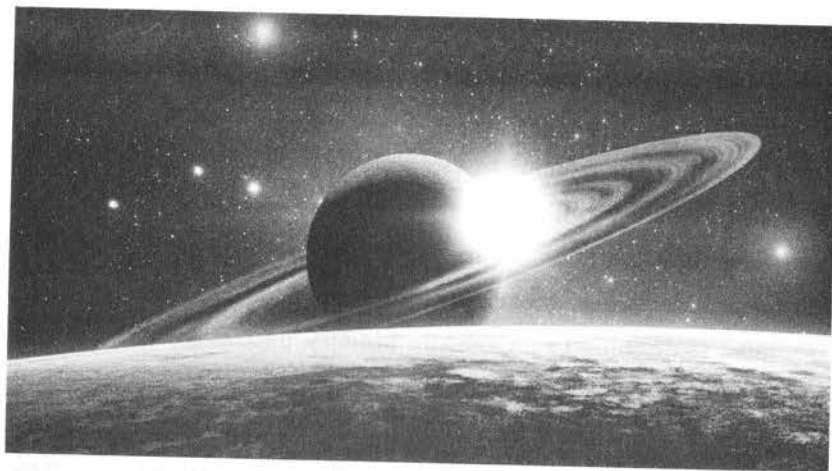
distincte sau nu; numai ceea ce este alcătuit din părți distincte este în cele din urmă pierdut sau absorbit în ceea ce nu este. Spiritul [*Pums*] de asemenea, care este unu, pur, nepieritor, veșnic, ce pătrunde totul, este o parte a acestui spirit suprem care este toate lucrurile. Acest spirit [*sarvesha*] care este diferit de spiritul (încarnat) și în care nu există atributele numelui, ale spațiului [*naman* și *jati*, sau *rupa*, prin urmare corp mai degrabă decât spațiu] și altele... [subzistă] ca (singura) existență [*Satta*]. Natura și spiritul [*Purusha*] se descompun [în cele din urmă] și unul și celălalt în spiritul suprem¹⁷³.

Aceasta este PRALAYA finală¹⁷⁴, Moartea Cosmosului, după care Spiritul său se odihnește în Nirvana, sau în Cel pentru care nu există nici Zi nici Noapte. Toate celelalte Pralaya sunt periodice și urmează în mod regulat lui Manvantara, așa cum noaptea urmează zilei pentru orice creatură umană, orice animal și plantă. Ciclul creației vieților Cosmosului s-a scurs; energia „Verbului” manifestat avându-și creșterea, punctul culminant și declinul, ca toate celelalte lucruri temporare, oricât de lungă le-ar fi durată. Forța Creatoare este Veșnică, în calitate de Numen; în calitate de manifestare fenomenală, sub diversele ei aspecte, ea are un început și, prin urmare, trebuie să aibă un sfârșit. În acest timp, are perioadele ei de activitate și perioadele ei de repaus, care sunt Zilele și Noptile lui Brahma. Dar Brahma, Numenul, nu se odihnește niciodată, deoarece EL nu se schimbă niciodată, ci ESTE în permanență, deși nu se poate spune că EL este într-un loc anume...

Cabaliștii evrei au simțit nevoia acestei imuabilități la o Divinitate veșnică, infinită și, în consecință, au aplicat această viziune Dumnezeuului

173 *Vishnu Purana*. Cartea VI, cap. IV, după corectarea greșelilor lui Wilson, cu termenii originali puși între paranteze.

174 Aici este descrisă Pralaya Maha, cea mare, sau cea numită Finală, când totul este resorbit în Elementul Unic original; se spune că „Zei înșiși, Brahma și tot restul” dispar în această Noapte lungă.

antropomorf. Ideea este poetică și foarte convenabilă în felul în care a fost aplicată. În *Zohar* citim următoarele:

„Moise veghea pe Muntele Sinai, în tovărășia Divinității, care era ascunsă văzului său de un nor, și simți cum îl cuprinde o spaimă mare și întreabă brusc: «Doamne, unde ești... oare dormi, Doamne?...» Și Spiritul îi răspunse: «Eu nu dorm niciodată; dacă m-ar lua somnul o singură clipă, ÎNAINTE DE CEASUL MEU, întreaga Creație s-ar prăbuși de îndată.»»

Expresia „Înainte de ceasul meu” este foarte sugestivă. Ea demonstrează faptul că Dumnezeu lui Moise nu este decât un substitut temporar, asemenea lui Brahma, masculin, un substitut și un aspect al ACESTUIA care este imuabil și care, prin urmare, nu poate nicidecum participa la „zile” sau „nopti”, nici să se ocupe în vreun fel de reacție sau de disoluție.

În timp ce Ocultiștii din Orient au șapte moduri de interpretare, evreii nu au decât patru, și anume: interpretarea real-mistică, alegorică, morală și literală sau *Pashut*. Aceasta din urmă este cheia aleasă de bisericile exoterice și nu merită să fie luată în discuție. Iată câteva fraze care, citite cu ajutorul primei chei, sau cheia mistică, arată identitatea fundamentului pe care se sprijină toate Scrierile Sacre. Ele sunt redată în excelenta lucrare a lui Isaac Myer despre lucrările cabalistice pe care se pare că le-a studiat temeinic. Citez textual.

„*B'raisheeth barah elohim ath hashama' yem v'ath haa'retz*”, adică: „La început, Zeii au creat cerurile și pământul” (semnificația căruia este) cei șase Sefiroți ai construcției¹⁷⁵, deasupra cărora se află B'raisheeth, aparțin cu toții Lumii de Jos. El a creat șase și pe aceștia se sprijină toate Lucrurile. Și acestea depind de cele șapte forme ale craniului până la Demnitatea tuturor Demnităților. Al doilea „Pământ” nu intră în calcule și din acest motiv s-a spus:

„Și din acest Pământ care a fost blestemat a ieșit... El (Pământul) era fără formă și gol și tenebrele se aflau la suprafața Abisului și spiritul lui Elohim... sufla (*me'racha'pheth*, adică plutea, clocea, se mișca...) pe ape. Treisprezece depind de treisprezece (forme) ale Demnității celei mai respectabile. Șase mii de ani atârnă de (sunt corelați cu) primele șase cuvinte. A șaptea mie (mileniu) deasupra Pământului blestemat este cel puternic prin El însuși. Și a fost pustiită în întregime timp de douăsprezece ore (o... zi...). În a treisprezecea, Ea (Divinitatea) i-a reasezat în ordine... și totul va fi reînnoit ca mai înainte și toți aceștia șase vor continua”¹⁷⁶

„Sefiroții Construcției” sunt cei șase Dhyan Chohan, sau Manu sau Prajapatis, sintetizați de al șaptelea „B'raisheeth”, Prima Emanație sau Logosul, și care sunt numiți, în consecință, Constructorii Universului Inferior sau fizic, aparținând nivelului de jos. Acești șase agenți¹⁷⁷, a căror esență ține de al Șaptelea, sunt *Upadhi*, baza sau Piatra Fundamentală pe care este clădit Universul obiectiv, numenul tuturor lucrurilor. Ei sunt așadar, în același timp, Forțele Naturii; cei Șapte Îngeri ai Prezenței; al șaselea și al șaptelea Principiu al Omului; Sferele spiritualo-psiho-fizice ale Lanțului Septenar, Rasele-Mame etc. Ei „depind cu toții de cele

175 „Constructorii” STANȚELOR.

176 Din *Siphra Dtzenioutha*, c. 1, § 16 et seq. ; așa cum este citată în *Qabbalah* de Myer, 232-3.

177 Agenți simbolizați de triunghiul dublu suprapus a cărui reproducere nu a fost posibilă conform originalului (nota red. ediției franceze)

șapte forme ale Craniului”, până la cel mai de sus. „Al doilea” Pământ „nu intră în calcule”, deoarece nu este nicidecum un Pământ, ci Haosul sau Abisul Spațiului, în care rezida paradigma, sau Universul model în ideea SUPRA-SUFLETULUI care-l clocește. Cuvântul „Blestem” este foarte înșelător aici, căci înseamnă pur și simplu Destin sau soartă, sau fatalitatea care l-a trimis în starea obiectivă. Acest lucru este demonstrat de faptul că „Pământul”, supus „Blestemului”, era reprezentat ca fiind „fără formă și gol”, în abisurile profunde ale lui, „Suflul” lui Elohim (sau a Logoi-lor colectivi) a produs sau, ca să spunem așa, a fotografiat prima IDEEA divină a lucrurilor ce vor veni. Acest proces este repetat după fiecare Pralaya, înainte de începerea unei noi Manvantara, sau a unei perioade de existență sensibilă și individuală. „Treisprezece depind de treisprezece forme” se referă la cele treisprezece perioade, personificate de cei treisprezece Manus, cu Svayambhuva, al paisprezecelea – 13 în loc de 14, nefiind decât un vâl adăugat – acești paisprezece Manus care domnesc de-a lungul unei Maha Yuga, a unei „Zile” a lui Brahma. Aceștia (treisprezece-paisprezece) ai Universului obiectiv depind de cele treisprezece (paisprezece) forme paradigmatică și ideale. Semnificația celor „șase mii de ani” care „atârnu de primele șase cuvinte” trebuie căutată în Înțelepciunea Indiană. Este vorba despre primii șase (șapte) „Regi ai Edomului” care sunt prototipurile lumilor sau ale sferelor Lanțului nostru, în timpul Primei Runde, precum oamenii primordiali ai Runde noastre. Ei sunt Prima Rasă-Rădăcină, septenară și preadamică, sau cei care au existat înaintea celei de-a Treia Rase Separate. Cum erau niște umbre lipsite de simțuri, căci încă nu gustaseră din fructul Pomului Cunoașterii, ei nu puteau vedea *Parguphim*-ii sau „Fața nu putea vedea Fața”, adică oamenii primordiali erau „inconștienți”. „Din acest motiv, cei (șapte) Regi primordiali au murit”, adică au fost distruși¹⁷⁸. Acum cine sunt acești

178 Comparați cu *Siphra Dtzienutha*.

Regi? Acești Regi sunt cei „șapte Rishi, anumite divinități (secundare), Indra [Shakra] Manus și regii, fiii săi, [care] sunt creați și pier în timpul unei perioade”, după cum se afirmă în *Vishnu Purana*¹⁷⁹. Pentru a șaptea („mie”) care nu este mileniul creștinismului exoteric, ci al antropogenezei, el reprezintă, în același timp, „A Șaptea perioadă a Creației”, cea a omului fizic, după *Vishnu Purana* și al șaptelea Principiu atât macrocosmic, cât și microcosmic, și totodată Pralaya care urmează celei de-a șaptea Perioade, „Noaptea” care are aceeași durată cu „Ziua” lui Brahma. „Ea a fost pustiită în întregime timp de douăsprezece ceasuri”. În cea de-a treisprezecea (doi ori șase și Sinteza) totul va fi reșezat în ordine și „cei șase vor continua”.

Prin urmare, autorul lucrării *Qabbalah* remarcă pe deplin justificat că:

„Chiar înaintea epocii sale [a lui Ibn Gébirol]... cu multe secole înaintea erei creștine, exista în centrul Asiei o «Religie Înțelepciune», fragmente ale ei apărând mai târziu printre învățații Egiptului arhaic, la anticii chinezi, la hinduși etc. Și Qabbalah se trage după toate probabilitățile din surse ariene, prin Asia Centrală, Persia, India și Mesopotamia, căci din Ur și Haran au venit în Palestina Abraham și mulți alții¹⁸⁰.”

Vamadeva Modelyar descrie foarte poetic „noaptea” viitoare. Deși l-am citat deja în *Isis Dezvăluită*, merită să repetăm aceste rânduri:

„Se aud din toate părțile zgomote ciudate... Sunt zgomotele ce precedă Noaptea lui Brahma; apusul urcă la orizont și Soarele se culcă în spatele celui de-al treisprezecelea grad al lui *Makara* [al zecelea semn al Zodiacului] și nu va mai atinge semnul *Minas* [semnul zodiacal al Peștilor]. Guru din Pagode, însărcinați să vegheze asupra lui *Rashichakram* [Zodiac], acum își pot sparge cercul și instrumentele, căci acestea sunt inutile, pe mai departe.

179 Cartea I, cap. III.

180 Pp. 219, 221.

Lumina păleşte încet încet, căldura scade, locurile nelocuite se înmulţesc pe pământ, aerul devine din ce în ce mai rarefiat; izvoarele de apă seacă, marile fluvii îşi văd valurile secătuite, oceanul dă la iveală fundul de nisip şi plantele pier. Statura oamenilor şi a animalelor scade pe zi ce trece. Viaţa şi mişcarea îşi pierd forţa, planetele abia mai gravitează prin spaţiu; ele se sting una după alta, asemenea unei lămpi pe care mâna lui *chakra* [slujitorul] neglijează să o umple. Surya [Soarele] pâlpâie şi se stinge, materia este cuprinsă de disoluţie [Pralaya] şi Brahma intră în starea de Dyaus, Zeul Nerevelat şi, sarcina sa fiind îndeplinită, adoarme. O nouă zi tocmai s-a scurs, noaptea începe şi continuă până la viitoarea Auroră.

Şi acum germenii a tot ceea ce există intră din nou în oul de aur al gândirii sale, după cum ne spune Omul divin. În timpul repausului său liniştit, fiinţele însufleţite, înzestrate cu principiile acţiunii, îşi încetează funcţiile şi orice sentiment [Manas] adoarme. Când toţi sunt absorbiţi în SUFLETUL SUPREM, acest Suflet al tuturor fiinţelor doarme într-un repaus complet, până în Ziua în care îşi reia forma şi se trezeşte iar din întunericul primordial¹⁸¹.

Aşa cum „Satya Yuga” este întotdeauna prima în seria celor patru Epoci sau Yuga, la fel Kali vine întotdeauna la sfârşit. Kali Yuga domneşte astăzi împărăteşte în India şi pare să coincidă cu cea a Vârstei Occidentale. În orice caz, este ciudat să vedem până la ce punct autorul lui *Vishnu Purana* era profetic în privinţa aproape a tuturor temelor, când îi prezicea lui Maitreya unele dintre influenţele nefaste şi păcatele acestei Kali Yuga. Căci după ce a spus că „barbarii” vor fi stăpâni peste ţărmurile Indusului, ale regiunilor Chandrabhaga şi Kashmir, adaugă:

„Vor fi monarhi contemporani ce vor domni pe pământ, regi cu spirit brutal şi caracter violent, care neîncetat se vor deda minciunii şi răutăţii.

181 A se vedea *Fils de Dieu et l'Inde des Brahmes*, de JACOLLIOT, p. 230.

Vor ucide femei, copii şi vaci; vor pune stăpânire pe bunurile supuşilor [sau, după o altă tradiţie, vor dori femeile altora]; vor avea o putere limitată... vieţile lor vor fi scurte, dorinţele lor, de nestăvilit... Popoarele din diverse ţări, amestecându-se cu ei, le vor urma exemplul, iar barbarii, fiind puternici [în India] sub protecţia prinţilor, în timp ce triburile pure vor fi neglijate, poporul va pieri [sau după cum spune comentatorul: «Mlechchas vor fi în centru şi Aryas la coadă»]¹⁸². Bogăţiile şi pietatea vor scădea în fiecare zi, până când lumea va fi întru totul stricată... Bunurile singure vor conferi rangul; bogăţiile vor fi singurul izvor de devoţiune; pasiunea va fi singura legătură dintre sexe; minciuna va fi singurul mijloc al succesului în dispute, şi femeile nu vor fi decât nişte obiecte de gratificare a simţurilor... Tipurile externe vor fi singura distincţie a diferitelor ordine de viaţă, lipsa onestităţii [*anyaya*] va fi mijlocul (universal) de subzistenţă; slăbiciunea... cauza dependenţei; ameninţarea şi prezumţia vor ţine loc de cunoaştere; libertarianismul va fi devoţiune... consimţământul reciproc va înlocui căsătoria; hainele frumoase vor ţine loc de demnitate... Cel care va fi mai puternic va domni... poporul, neputând să mai îndure poverile atât de grele [*Khara bhara*, greutatea impozitelor] se va refugia în văi... Astfel, în epoca lui Kali, decăderea va continua fără încetare până când rasa omenească se apropie de anihilare [pralaya]. Când... sfârşitul epocii lui Kali va fi foarte aproape, o parte din această Fiinţă divină care există prin propria natură spirituală [Kalki Avatara]... va coborî pe pământ... înzestrată cu opt facultăţi supraomeneşti... El va reinstitui justiţia pe pământ... şi minţile celor ce vor trăi spre sfârşitul lui Kali Yuga se vor trezi şi vor fi transparente precum cristalul. Oamenii astfel schimbaţi... vor constitui sămânţa Fiinţelor umane şi vor da naştere unei rase ce va urma legile epocii lui *Krita* [sau vârsta purităţii]. După cum este spus:

182 Dacă aceste cuvinte nu sunt profetice, atunci cum sunt?

«Când Soarele, Luna (asterismul lunar) Tishya și planeta Jupiter vor fi în aceeași casă, Epoca lui Krita [sau Satya] își va face iar apariția...¹⁸³»

Două persoane, Devapi, din rasa lui Kuru, și Moru, din familia lui Ikshvaku... continuă să trăiască în timpul celor Patru Epoci și rămân la... Kalapa¹⁸⁴. Ei se vor întoarce aici la începutul Epocii lui Krita¹⁸⁵... Moru¹⁸⁶, fiul lui Shighra, datorită puterii devoțiunii (Yoga) trăiește încă și va fi cel care va restabili rasa Kshatriya a Dinastiei Solare¹⁸⁷.

Indiferent dacă mențiunile din ultima profeție sunt adevărate sau false, „binecuvântările” din Kali Yuga sunt descrise corect și se potrivesc de minune, inclusiv cu ceea ce vedem și auzim în Europa și în celelalte țări civilizate și creștine în plin secol al XIX-lea și în zorii secolului al XX-lea ai marii noastre ere de LUMINĂ.

183 WILSON, *Vishnu Purana*, cartea IV, cap. IV.

184 *Matsya Pourana* sau Katapa.

185 *Vishnu Purana*, ibid.

186 Max Müller traduce numele Morya, al dinastiei Morya, din care făcea parte Chandragupta (A se vedea *History of Ancient Sanskrit literature*). În *Matsya Purana*, capitolul CCLXXII, este citată dinastia celor zece Moryas, ou Maureyas. În același capitol, se spune că Moryas vo domni într-o bună zi în India, după ce vor restabili rasa Kshatriya, în câteva mii bune de ani. Numai că această împărăție va fi pur spirituală, nu „din această lume”. Va fi împărăția viitorului Avatar. Colonelul Tod crede că numele Morya (sau Maruya) este o corupere a lui Mori, numele unui trib Radjpoute, și comentariul lui Mahavansa crede că unii prinți și-au tras numele de Maurya de la orașul lor Mori, sau, după profesorul Max Müller, din Morya-Nagara, ceea ce este mai corect conform cu Mahavansa original. Enciclopedia sanscrită *Vachaspathya*, ne spune fratele nostru Devan Badhadur R. Ragoonath Rao, din Madras, plasează Katapa (Kalapa) pe versantul nordic al munților Himalaya, așadar în Tibet. Se afirmă același lucru în *Bhagavata Purana*, Skanda XII.

187 *Ibid.*, chap. III, p. 325. *Vayu Purana* afirmă că Moru va restabili Kshatriyas în a nouăsprezecea Yuga viitoare. (A se vedea *Five Years of Theosophy*, 482, articol intitulat: *The Puranas on the Dynasty of the Moryas and on Kuthumi*).

SECȚIUNEA VIII

LOTUSUL, SIMBOL UNIVERSAL

Nu există simboluri antice cărora să nu li se atribuie o semnificație profundă și filosofică, și ale căror importanță și sens cresc în virtutea vechimii lor. Astfel este Lotusul. Este floarea consacrată Naturii și Zeilor ei; ea reprezintă Universul Abstract și Concret, și este emblema puterilor de reproducere atât ale naturii spirituale cât și ale naturii fizice. Din Antichitatea timpurie era considerată sacră de hindușii arieni, egipteni și, după ei, de budiști. A fost venerată în China și în Japonia și adoptată drept emblema creștină de bisericile greacă și latină, care au făcut din ea un mesager, așa cum procedează acum creștinii, care au înlocuit-o cu nufărul.

[În orice reprezentare a Bunei Vestiri din religia creștină, Arhanghelul Gabriel îi apare Fecioarei Maria ținând în mână o floare de nufăr. Această ramură reprezentând focul și apa sau ideea creației și a generării, simbolizează întocmai aceeași idee ca Lotusul pe care îl ține în mână Bodhisattva care-i vestește lui Maha-Maya, mama lui Gautama, nașterea lui Buddha, Salvatorul lumii. De asemenea, Osiris și Horus erau în mod constant reprezentați de egipteni cu floarea de lotus, căci erau amândoi zei solari sau zei ai focului, după cum Duhul Sfânt este reprezentat în Faptele Apostolilor prin „limbi de foc”.]

Lotusul avea și mai are o semnificație mistică, identică la toate popoarele de pe pământ. Trimitem cititorul la Sir William Jones¹⁸⁸.

188 A se vedea *Dissertations relating to Asia*.

La hinduși, Lotusul este emblema puterii generatoare a Naturii, prin intermediul focului și al apei sau al spiritului și materiei. „O, Veșnicule! Îl văd pe Brahma, Creatorul, întronat în tine, deasupra Lotusului!” spune un verset din *Bhagavad Gita*. Și Sir W. Jones demonstrează, după cum fusese deja menționat în STANȚE, că semințele Lotusului, chiar înainte de a încolți, conțin în ele frunze formate desăvârșit, miniaturi ale plantelor perfecte ce vor deveni într-o zi. Lotusul, în India, este simbolul pământului fertil și, mai mult, a Muntelui Meru. Cei patru îngeri sau genii ai celor patru cadrane ale Cerului, maharaja din STANȚE, stau fiecare pe câte un Lotus. Lotusul este tipul dublu al hermafroditului divin și uman, având, ca să spunem așa, două sexe.

La hinduși, Spiritul Focului (sau al Căldurii) – care însuflețește, fertilizează și dezvoltă într-o formă concretă (ce provine din prototipul său ideal), tot ce s-a născut din APĂ sau Pământul Primordial – i-a dat naștere lui Brahma. Floarea de Lotus, reprezentată ieșind din ombilicul lui Vishnu, Zeul ce se odihnește în apele Spațiului pe Șarpele Infinitului, este simbolul¹⁸⁹ cel mai sugestiv imaginat vreodată. Acesta este Universul ce evoluează din Soarele central, PUNCTUL, Germenele ascuns pentru totdeauna. Lakshmi, care este aspectul feminin al lui Vishnu și care mai este numită Padma, Lotusul, în Ramayana, este de asemenea reprezentată plutind pe o floare de Lotus, în momentul „Creației” și în timpul „baterii oceanului (de lapte)”, precum și ieșind din „Marea de Lapte” asemenea zeiței Venus/Afrodita din Spuma Oceanului.

„...Așezată pe un Lotus,
Zeița strălucind de Frumusețe, Shri fără seamăn,
Ieși din valuri...”

Astfel cântă un orientalist și poet englez, Sir Monier Williams.

Ideea subînțeleasă în acest simbol este foarte frumoasă și pe deasupra are o filiație identică în toate sistemele religioase. Indiferent că este lotusul sau nufărul, ea implică o idee filosofică unică și identică; și anume,

189 Alegorie în ediția din 1888.

emanația obiectivului din subiectiv, Ideea divină trecând de la abstract la concret sau la forma vizibilă. Căci de îndată ce TENEBRELE, sau mai degrabă ceea ce din ignoranță se consideră ca atare, au dispărut în împărăția Luminii Veșnice, nelăsând în urma lor decât Ideea divină manifestată, înțelegerea Logoi-lor creatori este deschisă și ei văd în Lumea Ideală (până atunci ascunsă în Gândirea Divină) formele arhetipale ale tuturor lucrurilor și încep să copieze și să construiască sau să modeleze, după aceste modele, forme efemere și transcendente.

În timpul acestei faze de Acțiune, Demiurgul nu este încă Arhitectul. Născut în amurgul acțiunii, trebuie să-și dea seama mai întâi care este Planul, să-și facă o idee despre Formele Ideale ascunse în sânul Ideii Veșnice, întocmai cum frunzele de lotus, petalele imaculate, sunt ascunse în sămânța acestei plante¹⁹⁰.

Într-un capitol din *Cartea egipteană a Morților*, intitulat „Transformarea în Lotus”, Dumnezeu, reprezentat printr-un cap ce iese din această floare, exclamă:

„Sunt lotusul pur ce iese din cei ce sunt luminoși... Aduc mesaje lui Horus. Sunt lotusul pur ce vine din Câmpiile Soarelui¹⁹¹.”

După cum am afirmat în *Isis Dezvăluită*, ideea lotusului poate fi regăsită chiar în primul capitol elohistic al *Genezei*. În această idee trebuie să căutăm originea și explicația versetului următor al cosmogoniei ebraice: „Și Dumnezeu spune: pământul să rodească... un copac roditor purtător

190 În filosofia ezoterică, Demiurgul sau Logosul, considerat a fi Creatorul, nu este decât un termen abstract, o idee, precum cuvântul „armată”. Așa cum acesta este un termen generic ce indică o grupare de forțe active sau de unități de acțiune, de soldați, tot astfel, Demiurgul este format din punct de vedere calitativ dintr-o mulțime de Creatori sau Constructori. E. Burnouf, marele orientalist, a surprins ideea pe deplin, când a spus că Brahma nu creează Pământul în mai mare măsură decât restul universului. El spune: „Evoluând din Sufletul Lumii, odată separat de Cauza Primă, el se evaporă și emană toată natura din el însuși în exterior. Nu o domină, ci ia parte la ea; Brahma și Universul sunt o singură Ființă, fiecare părticică din ea este, în esență, Brahma însuși, care s-a născut din el însuși”.

191 Cap. LXXXI.

al unui fruct din soiul său, care își ține sămânța închisă în el însuși”¹⁹². În toate religiile primitive, Zeul Creator este „Fiul Tatălui”, adică Gândul acestuia devenit vizibil; și înainte de era creștină, de la Trimurti a hindușilor până la cele trei capete cabaliste din Scripturi, după cum le explică evreii, Zeitatea triplă a fiecărui popor era pe deplin definită și stabilită în alegoriile sale.

Aceasta este semnificația cosmică și ideală a acestui simbol important la popoarele orientale. Dar când este aplicat în cultul practic și exoteric, care își avea propria simbologie ezoterică, Lotusul a devenit, cu timpul, vehiculul și receptacolul unei idei mai pământești. Nicio religie dogmatică nu a scăpat de influența elementului sexual și, până în zilele noastre, aceasta murdărește frumusețea morală a ideii originare a simbologiei. În continuare, redăm un extras din același manuscris cabalistic pe care l-am citat în alte câteva rânduri:

„Lotusul ce creștea din apele Nilului avea aceeași semnificație. Creșterea sa particulară îl făcea deosebit de potrivit pentru a servi drept simbol activităților generatoare ale vieții. Floarea de Lotus, care conține

¹⁹² I, II.

sămânța reproducătoare, după maturitate, este conectată prin legătura sa sub formă de placentă de pământul-mamă, sau matricea lui Isis, prin apa matricei, adică prin fluviul Nil, prin tulpina sa lungă sub formă de coardă, un fel de cordon ombilical. Nimic nu ar putea fi mai limpede decât acest simbol și, pentru a fi în armonie perfectă cu semnificația ce-i este atribuită, uneori în reprezentări apare un copil așezat în floare sau ieșind din ea¹⁹³. În acest fel, Osiris și Isis, copiii lui Kronos sau timpul fără sfârșit, în desfășurarea forțelor naturale, devin în acest tablou părinții omului, sub numele de Horus (A se vedea cap. X., „Deus Lunus”)

Nu putem să insistăm prea mult asupra folosirii acestei funcții de generare ca bază a unui limbaj simbolic și mod de a vorbi științific. Reflectând la această idee, ajungem să medităm pe tema cauzei creatoare. Remarcăm că Natura în lucrările sale a modelat un mecanism viu minunat, guvernat de un suflet viu adăugat, a cărui dezvoltare vitală și istorie trecută, prezentă și viitoare, depășesc toate eforturile intelectului omenesc¹⁹⁴. Nou-născutul este un miracol ce se repetă la nesfârșit, o mărturie a faptului că în atelierul matricei o putere inteligentă și creatoare a intervenit și a conectat un suflet viu cu o mașină fizică. Caracterul extraordinar de miraculos al acestui fapt conferă o aură particulară de

¹⁹³ În *Puranele* indiene, Vishnu, primul logos și Brahma, cel de-al doilea logos, sau creatorii ideal și practic, sunt reprezentați unul manifestând lotusul, iar celălalt, ieșind din el.

¹⁹⁴ Totuși, nu și eforturile facultăților psihice exercitate de un inițiat în *Metafizica Orientală* și în *Misterele Naturii creatoare*. Profanii epocilor trecute sunt cei ce au degradat idealul pur al creației cosmice într-o simplă emblemă a procesului de reproducere umană și a funcțiilor sexuale. Învățăturile ezoterice și inițiații viitorului au și vor avea misiunea de a dezvălui și înnobila concepțiile primitive, profanate în mod deplorabil de aplicarea lor frustră și grosieră dogmelor și personificărilor exoterice de către teologi și cler. Cultul tăcut al Naturii abstracte și numenale, singura manifestare divină, este singura religie a umanității care înobilează.

sfințenie tuturor aspectelor legate de organele reproducătoare, ca fiind sălașul și locul intervenției constructive a divinității¹⁹⁵.”

Iată o interpretare corectă a ideilor antice fundamentale, a concepțiilor pur panteiste, impersonale și respectuoase, ale filosofilor arhaici din epocile preistorice. Nu este totuși la fel atunci când sunt aplicate umanității păcătoase, ideii grosiere atașate personalității. Prin urmare, niciun filosof panteist nu ar putea trece cu vederea observațiile ce urmează și care reprezintă antropomorfismul simbologiei iudaice ca fiind periculoase sfințeniei adevăratei religii și care sunt adecvate numai epocii noastre materialiste, rezultatul direct și produsul acestei viziuni antropomorfe. Căci ea este principala notă distinctivă a întregului spirit și a esenței *Vechiului Testament*, după cum afirmă manuscrisul ce tratează simbolismul și artificiiile de limbaj ale *Bibliei*.

„Din acest motiv, amplasarea matricei trebuie să fie considerată ca fiind Locul cel Mai Sacru, *Sanctum-Sanctorum*, și adevăratul templu al Dumnezeului Viu¹⁹⁶. Pentru bărbat, posedarea femeii a fost întotdeauna considerată ca fiind o parte esențială a lui însuși, pentru ca două ființe să se topească în una singură, și gelozia a fost considerată sfântă. Chiar zona casei obișnuite rezervate femeii era numită *penetralia*, partea secretă sau sacră, și de aici a luat naștere metafora Sfintei Sfințelor și edificiile sacre inspirate de ideea sfințeniei organelor dătătoare de viață. Metafora,

195 *The Source of Measures*, manuscr. pp. 15-16.

196 Cu siguranță, cuvintele inițiatului antic în misterele primitive ale creștinismului: „Nu știți, oare, că voi sunteți templu al lui Dumnezeu și că Duhul lui Dumnezeu locuiește în voi?” nu i se puteau aplica în acest sens omului, deși cu siguranță acesta era sensul avut în minte de compilatorii ebraici ai *Vechiului Testament*. Acesta este abisul dintre simbolismul Noului Testament și canonul ebraic. Acest abis nu ar fi dispărut și s-ar fi accentuat tot mai mult, dacă creștinismul și, mai ales, Biserica Latină nu ar fi aruncat un pod peste el, cu mare pompă. Papalitatea modernă l-a umplut în întregime în prezent prin dogma celor două imaculate concepțiuni și prin caracterul antropomorf și în același timp idolatru pe care i-l atribuie Maicii Dumnezeului ei.

împingând descrierea până la extrem¹⁹⁷, descrie această parte a casei, în Cărțile Sfinte, ca aflându-se «între coapsele casei». Iar uneori ideea este dezvoltată din punct de vedere arhitectural în marea deschizătură a ușilor bisericilor plasate în interior, între cele două grinzii¹⁹⁸.”

Nicio astfel de gândire „împinsă la extrem” nu a existat vreodată la vechii arieni primitivi. Acest lucru este dovedit prin faptul că, în timpul perioadei vedice, femeile lor nu erau separate de bărbați în *penetralia* sau „Zenana”. Această separare nu a început decât atunci când mahomedanii – primii moștenitori ai simbolismului ebraic, după curentul ecleziastic creștin – au cucerit țara și au impus, treptat, hindușilor uzanțele și datinile lor. Femeia, înainte precum și după perioada vedică, era la fel de liberă ca și bărbatul și niciun gând pământesc impur nu a întinat vreodată simbologia religioasă a primilor arieni. Ideea și aplicarea ei sunt pur semitice. Acest aspect este întărit de autorul acestei erudite revelații cabaliste, în încheierea fragmentelor pe care tocmai le-am citat, afirmând:

„Dacă putem atribui acestor organe, în calitate de simboluri ale agenților creatori cosmici, ideea originii măsurilor, precum și a perioadelor de timp, atunci este adevărat că în construirea templelor ca Lăcașuri ale Divinității sau ale lui Iehova, partea numită Sfânta Sfințelor sau Locașul Cel mai Sfânt, trebuie să-și fi luat numele de la sfințenia recunoscută a organelor dătătoare de viață, considerate drept simboluri ale măsurilor precum și ale cauzei creatoare. La înțelepții antici, nu exista nume, idee sau simbol referitor la o Căuză primă¹⁹⁹.”

Cu siguranță, nu. Mai degrabă nu s-ar fi gândit deloc la el și l-ar fi lăsat pe veci nenumit, după cum procedau anticii panteiști, decât să degradeze sfințenia acestui Ideal al Idealurilor, decăzând aceste simboluri până la forme atât de antropomorfe! Și în acest punct constatăm abisul ce

197 Nu a fost astfel decât în *Biblia ebraică* și în copia sa servilă, teologia creștină.

198 *The Source of Measures*, 16-17.

199 *Ibid.*, p. 17.

există între concepțiile religioase ariană și semită, cele două poluri opuse, al Sincerității și al Disimulării. La brahmani, care nu au asociat niciodată funcțiile naturale procreatoare ale umanității cu element precum „păcatul original”, este o datorie religioasă să ai un fiu. În vremurile de odinioară, un brahman, după ce și-a îndeplinit misiunea de creator uman, se retrăgea în junglă și își petrecea restul zilelor în meditație religioasă. Își îndeplinise datoria față de natură, în calitate de muritor și de colaborator, și apoi își consacra toate gândurile părții spirituale și nemuritoare a lui însuși, considerând latura pământească drept simplă iluzie, un vis efemer – ceea ce și este, în realitate. La semiți, lucrurile stăteau altfel. Ei au inventat o ispită carnală în grădina Edenului și l-a înfățișat pe Zeul său – din punct de vedere ezoteric Ispititorul și Conducătorul Naturii – BLESTEMÂND pe veci un act ce făcea în mod logic parte din programul acestei Naturi²⁰⁰. Toate acestea, în plan exoteric, sub umbrela și litera moartă a *Genezei* și tot restului. În același timp, în plan ezoteric, ei considerau acest păcat și această CĂDERE ca un act atât de sacru încât au ales organul responsabil al păcatului original ca fiind simbolul cel mai adecvat și mai sfânt pentru a-l reprezenta pe acest Dumnezeu, care este înfățișat stigmatizând intrarea sa în funcții ca o formă de nesupunere și un PĂCAT veșnic!

Cine va putea oare pătrunde abisurile paradoxurilor spiritului semit! Iar acest element paradoxal, dezbrăcat de semnificația sa secretă, a trecut în întregime în teologia și dogma creștină!

Posteritatea va decide dacă primii Părinți ai Bisericii cunoșteau semnificația ezoterică a Testamentului ebraic sau dacă doar unii dintre ei o cunoșteau, în timp ce ceilalți ignorau secretul. Cel puțin un lucru este sigur. Având în vedere că ezoterismul *Noului Testament* este în concordanță perfectă cu cel al cărților mozaice ebraice și că în același

200 Aceași idee este reprezentată sub aspect exoteric, în incidentele din Egipt. Domnul Dumnezeu îl ispitește cu cruzime pe Faraon și „îl umple de plăgi” ca nu cumva regele să scape de pedeapsă și să nu lase niciun pretext unei noi victorii a „poporului ales”.

timp un anumit număr de simboluri pur egiptene și de dogme păgâne în general – Trinitatea, spre exemplu – au fost copiate și încorporate în Evangheliile Sinoptice și în Evanghelia lui Ioan, reiese că natura acestor simboluri era cunoscută scriitorilor din *Noul Testament*, indiferent cine erau ei. Trebuie să fi fost la curent și cu înțâietatea ezoterismului egiptean, deoarece au adoptat mai multe simboluri care încrăpesc concepții și credințe pur egiptene în semnificațiile lor exterioare și interioare și care nu se regăsesc în canonul ebraic. Unul dintre aceste simboluri este nufărul așezat în mâinile Arhanghelului în primele tablouri ce reprezintă apariția sa în fața Fecioarei Maria – iar aceste imagini simbolice sunt păstrate până în zilele noastre în iconografia bisericilor greacă și romană. Tot astfel, Apa, Focul, Crucea precum și Porumbelul, Mielul și alte animale sacre cu toate combinațiile lor, au o semnificație identică din punct de vedere ezoteric și trebuie să fi fost adoptate ca o ameliorare a iudaismului pur și simplu.

Lotusul și Apa se află într-adevăr printre simbolurile cele mai vechi, și originea lor este pur ariană, deși au intrat în posesia tuturor în cursul ramificării Rasei a Cincea. Ca să dăm un exemplu, literele precum și numerele erau toate mistice atât în combinații, cât și separat. Litera cea mai sacră este litera M. Este în același timp feminină și masculină sau androgină și simbolizează APA la originea ei, marele Abis. Este o literă mistică în toate limbile orientale și occidentale și este folosită drept glifă pentru a reprezenta astfel valurile: $\Lambda\Lambda\Lambda$. În ezoterismul arian precum și în cel al semiților, această literă a reprezentat întotdeauna Apele. În sanscrită, spre exemplu, MAKARA, cel de-al zecelea semn al Zodiacului, înseamnă un crocodil, sau mai degrabă un monstru acvatic asociat întotdeauna cu Apa. Litera MA echivalează și corespunde numărului 5, care este compus dintr-un *binar*, simbolul celor două sexe separate, și dintr-un *terțiar*, simbolul celei de-a treia vieți, produsul *binarului*. Acesta este adesea simbolizat printr-un pentagon, un semn sacru, o monogramă divină. MAITREYA este numele secret al celui de-al cincilea Buddha și

al lui Kalki Avatar al brahmanilor, cel din urmă MESIA ce va veni la sfârșitul Marelui Ciclu. Este și litera inițială a cuvântului grecesc Metis sau Înțelepciunea Divină; a lui Mimra, „Verbul” sau Logosul și a lui Mithras [Mihr], Monada, Misterul. Toate aceste elemente sunt născute în Marele Abis și din el au ieșit și sunt Fiii lui Maya, Mama; în Egipt, Moot; în Grecia, Minerva (înțelepciunea divină); Maria sau Miriam, Myrrha etc, Mama Logosului creștin și Maya, mama lui Buddha. Madhava și Madhavi sunt titlaturile celor mai importanți zei și zeițe din panteonul hindus. În sfârșit, Mandala înseamnă în sanscrită un „cerc” sau un glob și desemnează și cele zece diviziuni din *Rig Veda*. Numele cele mai sacre ale Indiei încep de obicei cu această literă, de la *Mahat*, primul intelect manifestat și *Mandara*, marele munte de care s-au servit zeii ca să bată Oceanul, până la *Mandakini*, *Ganga* (sau Gangele) celest, Manu etc., etc.

Să fie oare o coincidență? Ar fi una foarte bizară, în realitate, căci vedem că până și Moise, găsit pe apele Nilului, are în numele său consoana simbolică. Fata lui Faraon „i-a pus numele Moise, pentru că își zicea: „Din apă l-am scos!”²⁰¹. Pe deasupra, în limba ebraică, numele sacru al lui Dumnezeu ce se aplică acestei litere M este *Meborah*, „Sfântul” sau „cel Binecuvântat”, și numele apei potopului este *Mbul*. Și în încheierea acestui șir de exemple, putem aminti cele „Trei Marii” din momentul Răstignirii și legătura lor cu Mare, Marea sau Apa. Din acest motiv, în iudaism și creștinism, Mesia este întotdeauna în legătură cu Apa prin botez și cu Peștii, semnul din Zodiac numit în sanscrită *Minam*, precum și cu avatarul lui Matsya (Pește) și Lotusului, simbolul matricei sau cu nufărul care are aceeași semnificație.

201 *Exod*, II, 10. Inclusiv fetele preotului din Madian, care au venit să ia apă și pe care Moise le-a ajutat să-și adape turmele: în schimbul acestui serviciu, madianitul i-a dat de nevastă pe fiica sa Zipporah sau Țipora, Unda strălucitoare (*Exod*, II, 16-21). Toate acestea au aceeași semnificație ocultă.

Printre relicvele din Egiptul antic, cu cât simbolurile votive și emblemele obiectelor exhumate sunt antice, cu atât mai mult găsim florile de Lotus și Apa în legătură cu Zeii Solari. Zeul Khnoom, puterea umidă sau apa, după cum învăța Thales, fiind principiul tuturor lucrurilor, este așezat pe un tron prins într-un Lotus. Zeul Bes stă pe un Lotus, gata să-și devoreze copiii. Thot, zeul misterului și al înțelepciunii, scribul sacru al lui Amenti ce poartă pe cap discul solar, având un cap de taur – taurul sacru din Mendes fiind una dintre formele lui Thot – și un trup uman, este așezat pe un Lotus înflorit. În sfârșit, zeița Hiqit, sub forma unei broaște, se odihnește pe Lotus, subliniind astfel legătura ei cu apa. Și pornind de la forma prea puțin poetică a acestui simbol al broaștei, incontestabil glifa celei mai vechi dintre divinitățile egiptene, egiptologii au încercat în zadar să descâlcească misterul și funcțiile zeiței. Adoptarea lui în biserici, de către primii creștini, arată că ei îl cunoșteau mai bine decât orientaliștii noștri moderni. „Divinitatea broască sau broască râioasă” era una dintre principalele divinități cosmice legate de Creație, din cauza naturii de amfibian a acestui animal și, mai ales, din cauza aparentei ei învieri după lungi perioade de viață solitară, retras în ziduri vechi, printre stânci etc. Ea nu numai că participa la organizarea lumii, în același timp cu Khnoom, ci era legată și de dogma Învierii²⁰². Trebuie să fi existat o semnificație foarte profundă și foarte sacră atribuită acestui simbol, întrucât, cu riscul de a fi acuzați că practică o formă dezgustătoare de zoolatrie, primii creștini egipteni au adoptat-o în bisericile lor. O broască sau o broască râioasă aflată într-o floare de lotus sau chiar singură, fără această emblemă, era forma aleasă pentru lămpile bisericii, pe care erau gravate cuvintele: „'Εγώ ειμι ἀνάστασις”. Eu sunt Învierea²⁰³. Aceste zeițe-broaște se găsesc astfel pe toate mumiile.

202 La egipteni, era vorba despre învierea prin renaștere după 3.000 de ani de purificare, fie în Devachan, fie pe „Câmpiile Fericirii”.

203 Putem vedea astfel de „Zeițe-broaște” la Boulaq, în Muzeul din Cairo. Legat de afirmațiile noastre despre lămpile din biserică și inscripțiile lor, responsabilitatea îi revine dlui Gaston Maspero, savantul ce a fost director al Muzeului din Boulaq (A se vedea lucrarea *Guide au Musée de Boulaq*, p. 146).

SECȚIUNEA IX

LUNA, DEUS LUNUS, PHOEBE

Acest simbol arhaic este cel mai poetic dintre toate simbolurile și în același timp cel mai filosofic. Grecii antici i-au acordat un loc important, iar poeții moderni l-au utilizat până la epuizare. Regina Noptii, ce străbate Cerurile în toată maiestatea luminii sale fără seamăn, cufundând totul în întuneric, inclusiv pe Hesperus și întinzându-și mantia de argint peste toată lumea astrală, a fost dintotdeauna tema favorită a tuturor poezilor creștinătății, de la Milton și Shakespeare până la cei mai moderni versificatori. Dar strălucitoarea lampă a nopții, cu al său alai de stele fără număr, nu vorbea doar imaginației profanilor. Nu cu multă vreme în urmă, religia și știința nu se interesau de acest frumos mit. Totuși, Luna cea rece și castă, cea care, în viziunea lui Shelley:

„...înfrumusețează tot ce atinge suav al său surâs,

Acest sanctuar rătăcitor, cu o flacără blândă, dar de gheață.

Care se prefăce mereu și rămâne aceeași,

Care nu încălzește, dar iluminează...”²⁰⁴,

întreține cu Pământul relații mai strânse decât orice alt corp astral. Soarele dă viață întregului sistem planetar; Luna o dă globului nostru terestru, aceasta înțelegeau și știau rasele primitive încă din copilărie.

204 În *Epipsychidion*.

Ea este Regina și ea este Regele. Ea era regele Soma înainte de a fi transformat în Phoebe și în casta Diana. Ea este mai presus de toate divinitatea creștinilor, prin intermediul evreilor, mozaici și cabaliști, deși lumea civilizată a ignorat acest aspect vreme îndelungată; de fapt, din momentul în care ultimul Părinte al Bisericii a murit, ducând cu el în mormânt secretele templelor păgâne. Pentru Părinți precum Origene sau Clement din Alexandria, Luna era simbolul viu al lui Iehova, cel ce împărțea Viața și Moartea, administratorul ființei în lumea noastră. Căci dacă Artemis era Luna în cer, iar pentru greci, Diana pe pământ, zeița care asista la nașterea copiilor și la venirea pe lume a vieții, pentru egipteni, era Hekat (Hecate) în Infern, Zeița Morții, patroana magiei și a vrăjilor. Mai mult, în calitate de personificare a Lunii, ale cărei fenomene sunt triadice, Diana-Hecate-Luna este cele trei în una. Căci ea este *Diva triformis, tergemina, triceps* [Zeița cu trei forme, triplă sau cu trei capete], trei capete pe un singur gât²⁰⁵, asemenea lui Brahma-Vishnu-Shiva. De aceea, ea este prototipul Treimii noastre, care nu a fost întotdeauna exclusiv masculină. Numărul șapte, atât de important și prezent în Biblie, atât de sacru în timpul celei de-a șaptea zile, cea a Sabatului, a ajuns la evrei din Antichitate și își trage originea din cvadruplul lui 7, din cele 28 de zile ale lunii lunare, al cărei fiecare septenar este caracterizat de un pătrar al Lunii.

Merită să prezentăm în această lucrare o privire de ansamblu rapidă asupra originii și dezvoltării mitului și cultului lunar în antichitatea istorică, în părțile lumii în care trăim. Originea sa primordială nu poate fi găsită cu ajutorul științei exacte, care respinge orice tradiție, în vreme ce pentru teologie, care, sub abila îndrumare a papilor, a pus interdicție pe orice fragment literar ce nu avea dreptul de tipar (*imprimatur*) al Bisericii Romei, istoria arhaică a acestui mit este o carte pecetluită. Faptul că

205 Zeița Τριμορφος [cu trei forme] în reprezentările sculptorului Alcaménès.

filosofia religioasă egipteană sau cea a arienilor hinduși este mai veche – DOCTRINA SECRETĂ afirmă că cea din urmă – are prea puțină importanță în această chestiune, deoarece „cultele” lunar și solar sunt cele mai vechi din lume. Ambele au supraviețuit și există încă în zilele noastre în întreaga lume; la unii, în mod deschis, la alții – ca, spre exemplu, în simbologia creștină – în secret. Pisica, simbol lunar, i-a fost asociată lui Isis care, într-un anume sens, era Luna, după cum Osiris era Soarele, și o vedem adesea pe vârful lui *Sistrum* în mâna Zeiței. Acest animal era foarte venerat în orașul Bubaste, care purta doliu foarte strict la moartea pisicilor sacre, căci Isis, sub forma Lunii, era adorată în mod deosebit în acest oraș al misterelor. Am vorbit deja în Secțiunea I despre simbolismul astronomic ce-i era atribuit și nimeni nu l-a descris mai bine decât dl Gerald Massey în Lecturile sale și în lucrarea *The Natural Genesis*. Se spune că ochiul pisicii pare să urmeze fazele Lunii de creștere și descreștere, iar globii ei strălucesc ca două stele în întunericul nopții. De aici provine alegoria mitologică în care Diana se ascunde în Lună, sub forma unei pisici, când căuta să scape, împreună cu alte divinități, de urmărirea lui Typhon, după cum relatează *Metamorfozele* lui Ovidiu. În Egipt, Luna era în același timp „ochiul lui Horus” și „ochiul lui Osiris”, Soarele.

Același lucru este valabil pentru *Cynocephalus*. Maimuța cu cap de câine era atât un simbol al Soarelui, cât și un simbol al Lunii, deși, în realitate, *Cynocephalus* a fost mai degrabă un simbol hermetic decât un simbol religios. Este, de fapt, hieroglifa planetei Mercur și al lui Mercur al filosofilor alchimiști, care afirmă că:

„Mercur trebuie să fie mereu aproape de Isis, ca slujitor al ei, căci fără Mercur, nici Isis, nici Osiris nu pot realiza nimic în MAREA OPERĂ.”

Când *Cynocephalus* este reprezentat cu Caduceul, Semiluna sau Lotusul, el este o glifă a lui Mercur „filosofic”, dar când îl vedem cu o trestie sau un sul de pergament, el îl reprezintă pe Hermes, secretarul și consilierul lui Isis, funcții pe care Hanuman le îndeplinea pe lângă Rama.

Deși adoratorii obișnuiți ai Soarelui, perșii, sunt puțin numeroși, nu este mai puțin adevărat nu numai că cea mai mare parte a mitologiei hinduse și a istoriei sale se bazează pe și este împletită cu aceste două culte, dar că însăși religia creștină procedează la fel. De la originile sale și până în zilele noastre, această mitologie a nuanțat teologiile Bisericii Romano-catolice și ale Bisericilor Protestante. În realitate, diferența dintre credința ariană hindusă și cea a arienilor europeni este foarte redusă, dacă nu luăm în considerație decât ideile lor fundamentale. Hindușii se mândresc cu titlurile lor de *Suryavamsha* și *Chandravamsha*, (adică din dinastiile solară și lunară). Creștinii pretind că aceasta este idolatrie, cu toate că propria lor religie este în întregime bazată pe cultul Soarelui și al Lunii. În zadar protestanții nu mai conținesc să-i critice pe romano-catolici cu privire la cultul idolatru al Mariei, bazat pe cultul antic al zeițelor lunare, căci ei înșiși îl adoră pe Iehova, un zeu lunar prin excelență și ambele biserici acceptă în teologiile lor pe Hristos-Soare și Treimea lunară.

Se cunosc extrem de puține aspecte despre cultul caldeean al Lunii și al zeului babilonian Sin, pe care greci îl numeau *Deus Lunus* și ele sunt de natură să-l deruteze pe studentul profan care nu surprinde semnificația ezoterică a simbolurilor. Conform credinței populare a scriitorilor antici și a filosofilor profani – căci inițiații erau obligați prin jurământ să păstreze tăcerea – caldeenii erau adoratorii Lunii sub diversele ei nume, masculine și feminine, și tot astfel evreii care au venit după ei.

În manuscrisul inedit despre Arta de a Vorbi, menționat deja, care oferă o cheie despre formarea anticei limbi simbolice, este prezentată o rațiune de a fi ce este logică pentru explicarea acestui cult dublu. Această lucrare este scrisă de un mistic erudit, uluit de bine informat, care o expune sub forma accesibilă a unei ipoteze. Totuși, aceasta devine prin forța lucrurilor un fapt dovedit al istoriei evoluției religioase, pentru oricine a întrezărit vreodată secretul simbologiei antice. Iată ce spune:

„Una dintre primele preocupări ale oamenilor, dintre cele cu adevărat necesare, ar fi percepția despre perioadele timpului²⁰⁶, marcate pe bolta cerească, cum se ivesc și se ridică deasupra suprafeței unite a orizontului sau a nivelului apelor liniștite. Aceste perioade ar fi determinate de zi și de noapte, de fazele Lunii, de revoluțiile sale stelare și sinodice și de durata anului solar cu anotimpurile ce se repetă, aplicând acestor perioade măsura naturală a zilei și a nopții, sau a zilei împărțite în lumină și întuneric. S-ar descoperi astfel că exista în aceeași perioadă a unui an solar, o zi solară mai lungă și una mai scurtă decât toate celelalte, precum și două zile solare, în timpul cărora ziua și noaptea aveau aceeași durată, și că epoca din an ce corespundea acestor zile putea fi marcată cu cea mai mare precizie în grupurile de stele de pe cer sau în constelații, cu excepția mișcării lor retrograde care, cu timpul, ar necesita o corecție prin intercalare, după cum a fost cazul cu povestea Potopului, unde s-a realizat o corecție de 150 de zile la o perioadă de 600 de ani, în timpul căreia confuzia cu privire la semnele indicatoare ale timpului crescuse... [Acest lucru] trebuia în mod natural să se aplice tuturor raselor, în toate epocile și trebuie să considerăm această cunoaștere ca fiind inerentă rasei umane, înainte de ceea ce numim perioada istorică, precum și în timpul acestei perioade²⁰⁷.”

Pe această bază, autorul caută o funcție naturală fizică ce se afla în posesia rasei umane și era legată de manifestări periodice, precum „legătura între cele două tipuri de fenomene... a ajuns să se fixeze în uzanța comună sau populară”. Și o găsește în:

- a) Fenomenul fiziologic feminin – menstruația – ce se produce în fiecare lună în ziua 28, sau la 4 săptămâni de câte 7 zile fiecare, astfel încât, în 364 de zile (adică anul solar împărțit în 52 de săptămâni a

206 Mitologia antică cuprinde astronomia precum și astrologia. Planetele erau acele care marchează pe cadranul sistemului nostru solar orele anumitor evenimente periodice. Astfel, Mercur era mesagerul ce trebuia să țină cont de timp în cursul fenomenelor zilnice, solare și lunare, și se găsea, pe de altă parte, în legătură cu Zeul și Zeița Luminii.

207 Pp. 7-8.

câte 7 zile fiecare), acesta se repetă de 13 ori.

- b) Mișcarea fetusului marcată de o perioadă de 126 de zile sau 18 săptămâni a câte 7 zile fiecare.

- c) Perioada numită „perioada de viabilitate” este o perioadă de 210 zile, sau de 30 de săptămâni a câte 7 zile fiecare.

- d) Perioada sarcinii la femeie este de 280 de zile sau 40 de săptămâni a câte 7 zile fiecare, sau 10 luni lunare de 28 de zile sau 9 luni de 31 de zile fiecare, socotind pe arcul bolții cerești măsura perioadei traversate din adâncul tenebrelor matricei până la lumina și gloria existenței conștiente, acest mister și acest miracol insondabil, ce sunt reînnoite neîncetat... Astfel, perioadele observate ce marchează elaborarea funcției de reproducere a vieții ar fi devenit în mod firesc o bază de calcule astronomice... Putem afirma... că aceasta era modalitatea de calcul folosită de toate popoarele, fie în mod independent, fie indirect și prin intermediul învățaturii. Era modalitatea folosită de evrei, căci până în prezent calendarul lor se întemeiază pe cele 354 și 355 de zile ale anului lunar și deținem date speciale ce ne permit să spunem că același sistem era folosit și de egiptenii antici; iată dovada:

„Idea fundamentală a filosofiei religioase a evreilor era că Dumnezeu conținea toate lucrurile în el însuși²⁰⁸ și că bărbatul, precum și femeia, erau făcuți după chipul Lui... Locul bărbatului și al femeii la evrei era ocupat la egipteni de taur și de vacă, consacrați lui Osiris și Isis²⁰⁹, ce erau reprezentați printr-un bărbat cu cap de taur, respectiv de o femeie cu cap de vacă, simbolurienerate printr-un cult. Era notoriu faptul că Osiris reprezenta Soarele și fluviul Nil, anul tropical de 365 de zile, numărul ce corespunde valorii cuvântului Neilos, și taurul, acesta fiind și el principiu al focului și al forței dătătoare de viață; în timp ce Isis era

208 O versiune caricaturizată și diminuată a noțiunii vedantine despre Parabrahman ce conține întregul Univers în sine însuși, căci este nemărginit și *nu există nimic în afara sa*.

209 Întocmai cum sunt încă în zilele noastre în India; taurul lui Shiva și vaca reprezintă mai multe Shakti-uri sau zeițe.

Luna, patul fluviului Nil, sau Mama noastră Pământ, pentru ale cărei energii fecundatoare apa era o necesitate, anul lunar de 354-364 de zile, regulatoarea perioadelor de gestație și vaca marcată de Luna nouă în creștere...”

„Dar faptul că egiptenii rezervau vacii rolul pe care femeia îl juca la evrei, nu implica o diferență radicală, ci mai degrabă o identitate voită în învățătură și pur și simplu substituirea unui simbol cu semnificație comună, și anume faptul că perioada de gestație la vacă și la femeie era considerată ca fiind aceeași, adică de 280 de zile sau 10 luni lunare a câte patru săptămâni fiecare. Durata acestei perioade conferea valoarea esențială a acestui simbol animal, a cărui emblemă era Luna în creștere²¹⁰... Putem observa că aceste perioade naturale de gestație au servit drept bază simbolismului în întreaga lume... hindușii se foloseau de el și se recunoaște faptul că vechii americani le scoteau clar în evidență, pe tăblițele de la Richardson și Gest, în Crucea de la Palenque și în alte locuri, și ele serveau în mod limpede drept bază în alcătuirea calendarele mayase din Yucatan, ale hindușilor, ale asirienilor și babilonienilor antici, precum și ale egiptenilor și evreilor din vechime. Simbolurile naturale... ar fi fie falusul, fie falusul și yoni-ul... organul masculin și cel feminin. În realitate, cuvintele traduse prin termenii generici de mascul și femelă în versetul 27 din primul capitol al *Genezei* sunt... *sacr* și *n'cabvah* sau, literalmente, falus și yoni²¹¹, în timp ce reprezentarea emblemelor falice cu greu ar fi indicat organele genitale ale trupului omenesc, sub aspectul funcțiilor lor și al dezvoltării veziculelor seminale, mai degrabă ar fi indicat o modalitate de măsurare a perioadelor lunare și, prin acestea, ale celor solare²¹².”

Aceasta este cheia fiziologică sau antropologică a simbolului lunar. Cheia ce deschide misterul teogoniei sau al evoluției zeilor manvantarici

210 De aici provine cultul pe care evreii îl închină Lunii.

211 „I-a făcut bărbat și femeie”.

212 Manuscris, pp. 11-15.

este mai complicată și nu comportă nimic falic. Totul este mistic și divin. Dar evreii, pe lângă faptul că au stabilit o relație directă între Iehova și Lună, în calitate de Dumnezeu creator, au preferat să ignore ierarhiile superioare și au făcut din unele dintre aceste constelații zodiacale și din zeii planetari proprii Patriarhi, euhemerizând astfel ideea pur teozofică și coborând-o la nivelul omenirii păcătoase.

Manuscrisul din care am extras cele afirmate explică foarte clar căreia ierarhii de zei aparținea Iehova și ce era acest Dumnezeu evreu; căci demonstrează într-un limbaj precis aspectul asupra căruia autorul a insistat întotdeauna, și anume că Dumnezeul a cărui povară a fost preluată de creștini nu era altceva decât simbolul lunar al capacității de reproducere sau regenerare a Naturii. Ei nu l-au cunoscut pe Dumnezeul ebraic secret al cabaliștilor, Ain Soph, care în concepția primelor reprezentări cabaliste și mistice era la fel de mare ca Parabrahman. Dar nu Cabala lui Rosenroth poate oferi adevăratele învățături originale ale lui Simeon ben Iochai care erau la fel de metafizice și filosofice ca oricare altele. Câți dintre cei care au studiat Cabalei nu știu câte ceva despre el doar prin intermediul traducerilor latinești incorecte? Să examinăm un moment ideea ce i-a determinat pe evreii antici să adopte un substitut pentru CEL VEȘNIC INCOGNOSCIBIL și care i-a indus în eroare pe creștini, astfel încât au luat substitutul drept realitate.

„Dacă putem atribui acestor organe [falus și yoni], în calitate de simboluri ale agenților creatori cosmici, ideea originii măsurilor, precum și a perioadelor de timp, atunci este adevărat că în construirea templelor ca Lăcașuri ale Divinității sau ale lui Iehova, partea numită Sfânta Sfințelor sau Locașul Cel mai Sfânt, trebuie să-și fi luat numele de la sfințenia recunoscută a organelor dătătoare de viață, considerate drept simboluri ale măsurilor, precum și ale cauzei creatoare. La înțelepții antici, nu exista

nume, idee sau simbol referitor la o Cauză primă²¹³. La evrei, concepția indirectă era de altfel exprimată printr-un termen ce neagă înțelegerea, adică Ain-Soph sau Cel Fără Margini. Dar simbolul *primei sale manifestări inteligibile* era diametrul unui cerc, ce exprima totodată sensul geometric, falic și astronomic, căci unitatea ia naștere din zero sau cerc, fără de care nu ar putea exista, iar din 1 sau din unu primordial ies cele nouă cifre și, în sens geometric, toate formele plane. Astfel, în Cabala, acest cerc cu diametrul său reprezintă cei 10 sefiroți sau emanații ce compun Adam Kadmon sau Omul Arhetipal, originea creatoare a tuturor lucrurilor... Această idee de a stabili un raport între reprezentarea cercului și a diametrului său, adică între cifra 10 sau semnificația organelor genitale și Locul Cel mai Sacru era aplicată în construirea Camerei Regelui sau a Sfintei Sfintelor din Marea Piramidă, a Tabernacolului lui Moise și a Sfintei Sfintelor din Templul lui Solomon... Este reprezentarea unei matrici duble, căci în ebraică litera He (ה) este în același timp numărul 5 și simbolul matricii, și de două ori 5 face 10, adică numărul falic²¹⁴.”

Această „dublă matrice” arată de asemenea dualitatea ideii transferate din planul superior sau spiritual în planul inferior sau terestru și limitată la acesta din urmă de către evrei. La aceștia, în consecință, numărul șapte a luat locul cel mai important în religia exoterică, ce este cultul formelor exterioare și al ceremoniilor goale de sens, cum ar fi de exemplu sabbatul, cea de-a șaptea zi ce este consacrată Divinității lor, Luna, simbolul lui Iehova creatorul. Dar la alte popoare, numărul șapte reprezenta evoluția teogonică, ciclurile, planurile cosmice și cele Șapte Forțe sau Puteri Oculte ale Cosmosului considerat ca un Tot Fără Margini, al cărui prim triumphi superior era inaccesibil intelectului limitat al omului. În timp ce alte

213 Căci era prea sacră. În *Vede* se vorbește despre ea ca despre Aceasta. Este „Cauza Eternă” și ca atare nu se poate vorbi despre ea ca despre „Cauza Primă”, termen ce implică absența Cauzei la un moment dat.

214 Manuscris, pp. 18-20.

națiuni, în limitarea lor forțată a Cosmosului în Spațiu și Timp, nu se ocupau așadar decât de planul său septenar manifest, evreii nu plasau acest număr decât în Lună și își bazau pe el toate calculele sacre. Din acest motiv îl vedem pe autorul rațional al manuscrisului pe care tocmai l-am citat, atrăgând atenția în legătură cu metrologia evreilor, astfel:

„Dacă înmulțim 20.612 cu $\frac{4}{3}$, produsul va da o bază pentru a ajunge să determinăm revoluția medie a Lunii, și dacă înmulțim iar rezultatul cu $\frac{4}{3}$, noul produs va da o bază pentru a fixa perioada exactă a anului solar mediu... această formă... devenind de o mare utilitate găsirea perioadelor astronomice de timp²¹⁵.”

Acest număr dublu – masculin și feminin – este simbolizat de asemenea prin câțiva idoli binecunoscuți; spre exemplu:

Ardhanari-Ishvara, Isis a hindușilor, Eridanus sau Ardan, sau Iordanul evreilor, sau sursa coborârii. Ea stă pe o frunză de lotus ce plutește pe apă. Dar acest lucru înseamnă că ea este androgin sau hermafrodit, adică falusul și yoni-ul combinate, numărul 10, litera ebraică Yod [י], conținutul lui Iehova. Ea, sau mai degrabă ea-el [indică] minutele aceluiași cerc de 360 de grade²¹⁶.”

„Iehova”, sub aspectul său cel mai bun, este Binah „Mama Superioară mijlocitoare, Marea cea Mare sau Duhul Sfânt” și, prin urmare, mai degrabă un sinonim al Mariei, mama lui Iisus, decât a tatălui; această „Mamă, care reprezintă cuvântul latinesc *Mare*”, Marea este prezentă și ea prin Venus, Stella del Mare sau „Steaua Mării”.

Strămoșii misterioșilor akkadieni - *Chandravansa* sau *Indovansa*, Regii lunari pe care tradiția ni-i prezintă domnind la Prayaga (Allahabad), cu mult timp înaintea erei noastre – veniseră din India și aduseseră cu ei cultul strămoșilor lor, al lui Soma și al fiului său Buddha, cult ce devine mai târziu cel al caldeenilor. Totuși, această formă de adorație, diferită de

215 *Ibid.*, pp. 21-22.

216 *Ibid.*, pp. 23-24.

Astrolatria și de Heliolatria populare, nu era nicidecum idolatrie. În orice caz, nu mai mult decât simbolismul modern al romano-catolicilor care stabilește o legătură între Fecioara Maria, Magna Mater a sirienilor și a grecilor cu Luna.

Romano-catolicii cei mai credincioși sunt foarte mândri de acest cult și îl afirmă sus și tare. Într-un Memoriu adresat Academiei franceze, Marchizul de Mirville spune:

„Este cât se poate de natural ca, într-un fel de profeție inconștientă, Ammon-Ra să fie soțul mamei sale, căci Magna Mater a creștinilor este chiar soția fiului pe care-l concepe... Noi [creștinii] putem înțelege acum de ce Neithis își proiectează lumina asupra Soarelui rămânând totuși Luna, întrucât Fecioara, care este Regina Cerurilor, cum era Neithis, îl îmbracă pe Hristos-Soarele așa cum face Neithis și este îmbrăcată de el: *Tu vestis Solem et te Sol vestit* [așa cântă romano catolicii în timpul slujbelor].

Noi [creștinii] înțelegem de asemenea cum se face că inscripția faimoasă din Sais ar fi spus că «nimeni nu mi-a ridicat vreodată vâlul [*peplum*]», deoarece această frază, tradusă literal, este rezumatul a ceea ce se cântă în biserică în ziua Imaculatei Concepțiuni²¹⁷.”

Cu siguranță nimic nu putea fi mai sincer decât aceasta! Aici găsim o justificare integrală a ceea ce a spus dl Gerald Massey în Conferința sa pe tema „Cultul Lunii, la antici și moderni”:

„Omul pe Lună [Osiris-Sut, Iehova-Satan, Hristos-Iuda și alți gemeni lunari] este adesea acuzat de un comportament greșit... În fenomenele lunare, Luna era una, în calitate de Lună, care era dublă în privința sexului și cu caracter triplu, în calitatea sa de mamă, copil și mascul adult. Acest lucru nu putea fi evitat dacă reproducerea trebuia să aibă loc. El era forțat să fie propriul său tată! Aceste tipuri de rudenie erau respinse de sociologia posterioară, iar omul primitiv pe lună a devenit tabu. Totuși, în ultima

sa fază, cea mai inexplicabilă, aceasta a devenit doctrina fundamentală a celei mai grosiere superstiții pe care lumea a văzut-o vreodată, căci aceste fenomene lunare și gradele lor de rudenie reprezentate la scară umană, inclusiv cele incestuoase, sunt baza însăși a Treimii Creștine în Unitate. Prin necunoașterea simbolismului, simpla reprezentare a vremurilor de început a devenit cel mai profund mister religios al Cultului Lunii modern. Biserica Romană, fără să se rușineze câtuși de puțin de dovadă, o reprezintă pe Fecioara Maria, îmbrăcată cu Soarele și având cornul Lunii sub picioare, ținând copilul lunar în brațe – în calitate de copil și de soț al Lunii-mamă! Mama, copilul și masculul adult sunt fundamentali...

În acest mod putem dovedi că cristologia noastră nu este decât mitologie mumificată și tradiție legendară care ne-au fost impuse prin Vechiul și Noul Testament, ca o revelație divină articulată prin însuși glasul lui Dumnezeu²¹⁸.”

În Zohar găsim o alegorie fermecătoare ce dezvăluie mai bine ca oricare alta adevăratul caracter al lui Iehova sau YHVH, conform concepției primitive a cabaliștilor evrei. O găsim în prezent în filosofia Cabalei lui Ibn Gebirol, tradusă de Isaac Myer.

În introducerea scrisă de R. 'Hiz' qee-yah, care este foarte veche și formează o parte a ediției Brody a *Zoharului* ((I. 5 b. sq.) există relatarea unei călătorii întreprinse de R. El'azar, fiul lui B. Shim-on b. Yo'haï, și R. Abbah... Ei au întâlnit un bărbat ce căra o povară grea... Au vorbit cu toții..., iar explicațiile Thorei date de bărbatul ce purta povara cea grea au fost atât de minunate încă ei l-au întrebat cum se numește; el a răspuns: „Nu mă întrebați cine sunt, dar vom continua cu toții explicația Thorei [Legea]”. Eu am întrebat: „Cine te-a pus să mergi astfel și să duci o povară atât de grea?” El a răspuns: „Litera ’, (yod care = 10, litera simbolică a lui Kether și esența precum și germenul sacru יהוה YHVH).”

217 *Pneumatologie : Des Esprits*, t. III, p. 117 ; „Archéologie de la Vierge Mère”.

218 Pagina 23.

... Ei i-au spus: „Dacă ești de acord să ne spui numele Tatălui tău, vom săruta praful de pe picioarele tale”. El a răspuns: „Cât despre tatăl meu, el locuia în Marea cea Mare unde era pește [ca Vishnu și Dagon sau Oannes] care [mai întâi] a distrus Marea cea Mare..., și el era mare și puternic și „Veteranul Zilelor” până când a înghițit toți ceilalți pești din (Marea Mare)... El'azar a ascultat aceste cuvinte și i-a spus: „Ești fiul Flăcării Sacre, ești fiul lui Rab Ham-'nun-ah Sabah (bătrânul), [pește în aramaică sau în caldeeană se spune *nun* (*noon*)], tu ești Fiul Luminii lui Thorah [*Dharma*] etc.”²¹⁹

Autorul explică atunci că Sefira feminină Binah este numită de cabaliști Marea cea Mare; prin urmare, Binah, ale cărei nume divine sunt Iehova, Yah și Elohim nu este alta decât Tiamat a caldeenilor, Puterea Feminină, Thalath al lui Berosus care stăpânește peste Haos și care devine mai târziu, în teogonia creștină, Șarpele și Diavolul. Ea-el (Yah-Hovah) este He celestă și eva. Acest Yahhovah sau Iehova este, prin urmare, identic cu Haosul nostru – Tată Mamă, Fiu – în plan material și în lumea pur fizică, Deus și Demon împreună; Soarele și Luna, binele și răul, Dumnezeu și Demonul.

Magnetismul lunar dă naștere vieții, o conservă și o distruge atât psihic, cât și fizic. Și dacă, din punct de vedere astronomic, Luna este una dintre cele șapte planete ale lumii vechi, în Teogonie, ea este una dintre puterile lor guvernatoare – la creștini acum, precum și la păgâni, primii făcând aluzie la ea sub numele unui arhanghel, iar ultimii sub numele unui dintre zeii lor.

Astfel, este ușor de înțeles semnificația „basmului” tradus de Chwolson după versiunea în arabă a unui vechi manuscris caldeean, în care Qu-tamy este instruit de idolul Lunii. Seldonus ne spune secretul, precum și Maimonide în al său Ghid pentru cei ce sunt perplecși²²⁰.

219 *Qabbalah* de Myer, 335-6.

220 *Moreh Nebhuchim*, III, XXX.

Adoratorii Teraphimilor (oracolele evreilor), „au sculptat imagini și au pretins că lumina stelelor [planete] principale după ce le-au penetrat complet, VIRTUȚILE angelice [sau Guvernatorii stelelor și planetelor?] vorbeau cu ei și-i învățau un mare număr de lucruri și de arte folositoare”. Și Seldenus explică faptul că Teraphim erau construiți și alcătuiți după poziția anumitor planete, cele pe care grecii le numeau στοιχεῖα, [elementele], după figurile plasate în cer și numite [apărătorii] sau Zeii tutelari. Cei ce trasau erau numiți ghicitori prin στοιχεῖα²²¹.

Există totuși asemenea fraze în Agricultura Nabateană care i-au speriat pe oamenii de știință și i-au determinat să proclame faptul că era „o lucrare apocrifă sau un basm nedemn de atenția unui academician”. În același timp, după cum am văzut, romano-catolicii și protestanții plini de zel l-au sfâșiat în bucăți, metaforic vorbind, primii pentru că „descria cultul demonilor”, ceilalți, pentru că nu era „pios”. Încă o dată s-au înșelat cu toții. Acesta nu este un basm și, în ceea ce-i privește spiritele religioase pioase, putem găsi același cult în Scripturile lor Sfinte, oricât de mutilate ar fi de traducere. Cultul solar și lunar, precum și cultul stelelor și al elementelor, pot fi descoperite în teologia creștină unde și-au găsit loc. Papiștii le iau apărarea, și protestanții le neagă asumându-și riscurile. Putem cita două exemple.

Ammianus Marcellinus susține că vechile acte divinatorii erau în continuare realizate cu ajutorul Spiritelor Elementelor (*Spiritus Elementorum* și, în greacă, πνεύματα τῶν στοιχείων)²²².

Dar s-a descoperit în prezent că planetele, elementele și zodiacul erau reprezentate nu numai la Heliopolis de cele douăsprezece pietre numite „misterele elementelor” (*Elementorum Arcana*), ci și în Templul lui Solomon și, după cum au remarcat diverși scriitori, în mai multe

221 A se vedea *De Diis Syriis*, Têraph., II, Synt., p. 31.

222 I, I, 21.

biserici vechi italiene și chiar la Notre-Dame din Paris, unde pot fi văzute până astăzi.

Niciun simbol, fără a-l excepta pe cel al Soarelui, nu era în diversitatea semnificațiilor sale mai complex decât simbolul lunar. Sexul său, este de la sine înțeles, era dublu. Pentru unii, era masculin; ca, spre exemplu, „Regele Soma” hindus și Sin caldeean; pentru alte națiuni, era feminin, ca frumoasele zeițe Diana-Luna, Ilithya [zeița grațioasă sau binefăcătoare], Lucina. În cetatea Taurida, erau sacrificate victime omenești lui Artemis, unul dintre aspectele zeiței lunare; cretanii o numea Dictyma, iar mezii precum și perșii, Anaitis, după cum se poate vedea într-o inscripție din Coloe: Ἀρτέμιδι Ἀνάεττι [Artemis sau Diana care vine în ajutor]. Dar acum ne ocupăm mai ales de cea mai pură și mai castă dintre zeițele fecioare Luna-Artemis, pe care Pamphos a supranumit-o primul Καλλιρτή [cea mai frumoasă] și despre care Euripide, în Hippolitus a scris: Καλλιρτή πολὺ παρθένων [cea mai frumoasă dintre multe tinere fete]²²³. Această Artemis Lochia, zeița ce patrona conceperea și nașterea copiilor (Iliada, Pausanias, etc.) este, în funcțiile sale și în calitatea sa de triplă Hecate, divinitatea orfică, predecesoarea Dumnezeului rabinilor și al cabaliștilor precreștini și prototipul său lunar. Zeița Τρίμορφος [cu formă triplă] era simbolul personificat al aspectelor variate și succesive reprezentate de Lună în fiecare dintre cele trei faze ale sale, și această interpretare era deja cea a stoicilor²²⁴, în timp ce orficii explicau epitetul Τρίμορφος prin cele trei regnuri ale naturii pe care ea o stăpânea. Gelosă, dornică de sânge, răzbunătoare și exigentă, Hecate-Luna este contrapartea demnă a „Dumnezeului gelos” al profeților evrei.

Întreaga enigmă a culturilor solar și lunar, așa cum este ea înfățișată în prezent în biserici, se întemeiază de fapt pe acest mister, vechi de când lumea, al fenomenelor lunare. Forțele corelate ale „Reginei Noptii”, care

223 A se vedea Pausanias, VIII, 35-8.

224 CORNUTUS, *De Natura Deorum*, XXXIV, I.

sunt încă latente pentru știința modernă, dar care se manifestă din plin din punctul de vedere al inițiaților orientali, explică bine multitudinea imaginilor sub care Luna era reprezentată de antici. Ele demonstrează totodată că anticii erau mult mai experimentați și cunoscători în Misterele Selenare decât astronomii moderni. Întregul panteon al zeilor și zeițelor lunare, Nephtys sau Neithis, Proserpina, Milyyta, Cybela, Isis, Astarte, Venus și Hecate pe de o parte și Apollo, Dionysos, Adonis, Bacchus, Osiris, Aty, Thammuz etc., pe de altă parte, toți își dovedesc prin chiar numele și titlurile lor – de „Fiu” și „Soț” al „Mamelor” lor – identitatea cu Treimea creștină. În orice sistem religios, Zeii au fuzionat funcțiile de Tată, Fiu și Soț în una singură, și Zeițele erau identificate drept Soția, Mama și Sora Zeului masculin. Ei sintetizau atributele umane ale „Soarelui dător de Viață”, iar ele, topind toate celelalte titluri în marea sinteză cunoscută sub numele generic de Maia, Maya, Maria etc. – Maia, printr-un proces de derivare forțat, a ajuns să însemne la greci „Mamă”, din rădăcina *ma* (doică) și chiar să dea numele lunii mai care, înainte de a fi consacrată Mariei, era consacrată tuturor acestor zeițe²²⁵. Semnificația sa primitivă, totuși, era Maya, Durga, pe care orientaliștii o traduc prin „inaccessibilă”, dar care înseamnă în realitate „cea imposibil de atins”, în sensul de iluzie și de non-realitate, ca fiind sursa și cauza farmecelor, personificarea iluziei.

În riturile religioase, Luna slujea unui dublu scop, ce era personificat sub forma unei zeități feminine de uzanțele exoterice sau a unui zeu masculin în alegorie și simbolistică, satelitul nostru era considerat de filosofia ocultă ca o putere fără sex, ce trebuia studiat bine, căci inspira teamă. La inițiații arieni, khaldii [caldeeni], greci și romani, soma, Sin, Artemis, Soteira (Apollo hermafrodit al cărui atribut este lira și Diana

225 Romano-catolicii îi datorează păgânului Plutarh ideea de a consacra luna mai Fecioarei, căci el demonstrează că „Mai este consacrat lui Maia (Μαῖα) sau Vesta” (Aulus Gellus, *sub. Voc. Maia*) personificarea Mamei noastre Pământ, cea care ne hrănește și ne îngrijește.

cea cu barbă, înarmată cu arc și săgeți), Deus Lunus și mai ales Osiris-Lunus și Thot-Lunus²²⁶ erau puterile oculte ale Lunii. Dar indiferent că este bărbat sau femeie, Thot sau Minerva, Soma sau Astoreth, Luna este misterul misterelor oculte și mai degrabă un simbol al răului decât al binelui. Cele șapte faze ale ei, în diviziunea originală ezoterică, sunt repartizate în trei fenomene astronomice și în patru faze pur psihice. Că Luna nu era întotdeauna respectată se vede în misterele în care moartea Zeului Lunus – adică cele trei faze de descreștere gradată și de dispariție finală – era simbolizată prin Luna ce reprezenta geniul răului care, pentru o vreme, triumfă asupra Zeului dătător de viață și lumină, Soarele; și era nevoie de întreaga dibăcie și știință a anticilor hierofanți în magie ca să preschimbe acest triumf în înfrângere.

Era cel mai vechi dintre toate cultele, cel al Rasei a Treia din Ciclul nostru, Hermafrodiții, cult în cadrul căruia Luna masculină a devenit sacră, când după așa-zisa „cădere” sexele au fost separate. „Deus Lunus” a devenit atunci un androgin, deopotrivă masculin și feminin, pentru ca în cele din urmă să fie folosit în practici de vrăjitorie drept putere dublă de cea de-a Patra Rasă-Rădăcină, atlantii. Odată cu rasa a Cincea, a noastră, cultul lunar-solar a împărțit popoarele în două tabere distincte și opuse. Acesta a fost cauza evenimentelor descrise eoni mai târziu în Războiul din Mahabharata, care este considerat de către europeni ca o bătălie fabuloasă, iar de către hinduși și ocultști ca fiind lupta istorică dintre *Suryavansa* și *Indovansa*. După ce motivul principal al luptei a fost aspectul dublu al Lunii, și anume cultul principiilor masculin și feminin, lupta s-a încheiat prin adoptarea culturilor solar și lunar separate. La rasele semitice, Soarele a fost vreme îndelungată feminin, și Luna, masculină; această concepție a fost preluată de ei din tradițiile atlante. Luna era numită „Domnul Soarelui”, Bel-Shemesh, înaintea cultului lui Shemesh.

226 Thot-Lunus este Buddha-Soma al Indiei sau „Mercur și Luna”.

Necunoașterea motivelor inițiale ale acestei distincții și a principiilor oculte a condus popoarele la cultul antropomorf al idolilor. [În timpul acestei perioade despre care nu s-a vorbit în cărțile mozaice, adică de la exilul din Eden până la potopul alegoric, evreii precum și ceilalți semiți, l-au adorat pe Dayanisi²²⁷, „Suveranul Oamenilor”, „Judecătorul” sau SOARELE. Deși canonul evreiesc și creștinismul au transformat Soarele în „Domnul Dumnezeu” și „Iehova” în Biblie, aceasta abundă în aluzii indiscrete la divinitatea androgină care era Iehova, Soarele, și Astoreth, Luna, sub aspectul său feminin, fără niciun fel de metaforă, ca în zilele noastre. Dumnezeu este un „foc ce consumă”, el apare în foc și „este înconjurat de foc”. Ezechiel i-a văzut pe evrei „adorând Soarele” nu numai în viziunile sale²²⁸. Baal al israeliților – Shemesh al moabiților și Moloch al amoniților – era același „Iehova-Soare” și este până astăzi „regele Oștirilor cerești”, Soarele, așa cum Astoreth era „Regina cerului” sau Luna. Doar în vremurile recente „Soarele Dreptății” a devenit o expresie metaforică.] Religiile tuturor popoarelor antice se bazaseră mai întâi pe manifestările oculte ale unei Forțe sau ale unui Principiu pur abstract care astăzi este numit „Dumnezeu”. Însăși stabilirea unui asemenea cult arată, prin detaliile și riturile sale, că filosofii care au stabilit asemenea sisteme ale Naturii, subiective și obiective, dețineau o înțelegere profundă și cunoșteau numeroase aspecte cu caracter științific. Lăsând la o parte latura lor strict ocultă, riturile cultului lunar se bazau, de fapt, după cum tocmai am văzut, pe cunoașterea fiziologiei – știință care, pentru noi, este modernă – a psihologiei, matematicii sacre, a geometriei și metrologiei, în aplicațiile lor corecte asupra simbolurilor și figurilor, care nu sunt decât glife ce rememorează fapte naturale și științifice care au fost observate, într-un cuvânt, pe cunoașterea cea mai amănunțită și profundă a Naturii. După cum tocmai am spus, magnetismul lunar generează viața, o conservă

227 Dayaneesh.

228 Ezechiel, VIII, 16.

și o distruge. Soma încarnează tripla putere a lui Trimurti, deși acest fapt nu este recunoscut până în prezent de profani. Alegoria ce prezintă pe Soma, Luna, ca rezultând din Baterea Oceanului Vieții (Spațiul) de către Zei în timpul altei Manvantara (adică într-o epocă anterioară Genezei sistemului nostru planetar) și mitul²²⁹ ce-i reprezintă pe „Rishi mulgând pământul, al cărui vițel era Soma sau Luna” au o profundă semnificație cosmografică, întrucât nu Pământul nostru este muls și nici Luna pe care o cunoaștem nu este vițelul²³⁰. Dacă oamenii noștri de știință ar ști tot atâtea despre misterele Naturii cât anticii arieni, cu siguranță nu și-ar fi imaginat niciodată că Luna fusese proiectată de pe Pământ. Încă o dată este necesar să ne amintim și să luăm în considerare cele mai vechi permutări din Teogonie, Fiul devenind propriul său Tată, și Mama născută de Fiu, dacă vrem să înțelegem limbajul simbolic al anticilor. Altfel, mitologia va continua să-i obsedeze pe orientaliști, nefiind altceva „decât o boală ce apare într-o anumită epocă a culturii umane!” – după cum afirmă cu gravitate Renouf într-o Conferință Hibbert.

Anticii susțineau autogenerarea Zeilor, ca să spunem așa; Esența Divină Unică nemanifestată dă naștere în permanență unui Sine Secund manifestat, care, androgin prin natura sa, dă naștere printr-un proces creator „imaculat” tuturor lucrurilor macrocosmice și microcosmice în acest Univers. Acest fapt este demonstrat în Cercul și Diametrul sau Sacrul Zece (10) pe care le-am menționat puțin mai sus.

Dar orientaliștii noștri, în ciuda dorinței lor extreme de a descoperi un element omogen în Natură, nu doresc să-l vadă. Limitați în cercetările lor

229 Această alegorie – în ediția din 1888.

230 În alegorie, Pământul fuge ca să-și salveze viața de Prithu care îl urmărește. Ia forma unei vaci și, tremurând de spaimă, aleargă să se ascundă chiar în teritoriile lui Brahma. Deci aceasta nu este Terra noastră. De asemenea, în fiecare Purana, vițelul își schimbă numele. În una este Manu Svayambhuva, în alta este Indra, în a treia, Himavat (Himalaya) însuși, iar Meru era cel ce mulgea. Această alegorie este mai profundă decât am putea presupune.

de o asemenea ignoranță, arianștii și egiptologii se îndepărtează constant de adevăr în speculațiile lor. Astfel, de Rougé este incapabil să înțeleagă, în textul pe care-l traduce, semnificația a ceea ce Ammon-Ra îi spune regelui Amenophes, despre care se crede că este Memnon: „Tu ești fiul meu, pe tine te-am născut”. Și cum găsește aceeași idee în mai multe texte și sub diverse forme, acest orientalist creștin ajunge să afirme cu uluire:

„Pentru ca această idee să fi pătruns în spiritul unui hierogramat, trebuie să fi existat în religia lor o doctrină mai mult sau mai puțin definită, *indicând, ca un fapt posibil, ce poate avea loc, o încarnare divină și imaculată sub o formă umană.*”

Chiar așa și este. Dar de ce să căutăm o explicație într-o profeție imposibilă, când tot secretul este explicat de religia mai recentă ce a copiat-o pe cea veche?

Această doctrină era universală, și nu mintea vreunui hierogramat o dezvoltase, căci avataarii indieni dovedesc contrariul. Apoi, ajungând „să înțeleagă mai clar”²³¹ ce anume erau „divinii Tată și Fiu” la egipteni, de Rougé nu a reușit să explice și să conceapă ce erau funcțiile atribuite principiului *feminin* în cadrul procesului primordial al Creației. El nu-l identifică în Zeița Neithis din Saïs. Citează totuși fraza rostită de Comandor în fața lui Cambyse, când l-a introdus pe acest rege în templul din cetate: „I-am explicat Maiestății Sale demnitatea cetății Saïs, care este locuința lui Neithis, marea fecundatoare (femeie), mama Soarelui, care este *întâiul născut și care nu a fost zămislit ci doar adus pe lume*”, deci este creatura unei Mame Imaculate.

Cu atât mai grandioasă, mai filosofică și mai poetică – pentru cine este în stare să o înțeleagă și să o aprecieze – este adevărata distincție stabilită între fecioara imaculată a anticilor păgâni și concepția papală modernă. La

231 Înțelegerea clară se referă la faptul că egiptenii l-au profețit pe Iehova (!) și pe Salvatorul Său încarnat (zeul șarpe) etc., etc.; chiar la identificarea lui Typhon cu șarpele cel șiret din grădina Edenului, iar aceasta a trecut drept știință sobră și serioasă.

primii, Natura-Mamă, veșnic tânără, antitipul prototipurilor sale, Soarele și Luna, creează și aduce pe lume pe Fiul „născut din mental”, Universul. Soarele și Luna, în calitate de divinități masculin-feminine, fertilizează Pământul, Mama microcosmică, iar aceasta, la rândul ei, concepe și dă naștere. La creștini, „întâiul născut” (*primogenitus*) este într-adevăr născut, adică zămislit (*genitus non factus*, născut, iar nu făcut) și conceput și adus pe lume în mod concret: „*Virgo pariet* [Fecioara va naște prunc]”, explică Biserica Latină. În felul acesta, ea coboară la nivelul cel mai profan idealul nobil și spiritual întruchipat de Fecioara Maria și o face să decadă în rândul celor mai de jos zeițe antropomorfe ale plebei.

Este adevărat că Neithis, Isis, Diana etc. (indiferent de nume) era „o Zeiță demiurgică, deopotrivă vizibilă și invizibilă, avându-și locul în Cer și ajutând la generarea speciilor – Luna, într-un cuvânt. Aspectele și puterile ei oculte sunt nenumărate și sub unul dintre aceste aspecte, Luna devine la egipteni Hathor, un alt aspect al lui Isis²³², și aceste două zeițe sunt

232 Hathor este Isis *infernală*, zeița prin excelență a Occidentului sau lumea *inferioară*.

reprezentate alăptându-l pe Horus. Puteți vedea în sala egipteană de la British Museum pe Hathor adorată de faraonul Thotmes care se află între ea și Domnul Cerurilor. Acest monolit a fost luat din Karnac. Următoarea legendă este înscrisă pe tronul zeiței: „DIVINA MAMĂ ȘI DOAMNĂ SAU REGINĂ A CERULUI” și „STEAUA DIMINEȚII” și „LUMINA MĂRII” – *Stella Matutina* și *Lux Maris*. Toate zeițele lunare aveau un dublu aspect, unul divin, altul infernal. Toate erau Fecioare Mame ale unui Fiu – Soarele – născut printr-o concepere imaculată. Raoul Rochette o descrie pe Zeița Lunară a Atenienilor, Pallas sau Cybele, Minerva sau Diana, ținându-și în poală tânărul fiu, invocată în perioada sărbătorii dedicate ei cu numele de Μονογενής θεοῦ, „Mama unică a Zeului”, așezată pe un leu și înconjurată de douăsprezece personaje, în care ocultistul recunoaște pe cei douăsprezece mari zei, iar piosul orientalist creștin, pe apostoli sau mai degrabă profeția păgână a grecilor referitoare la ei.

Amândoi au dreptate, căci zeița imaculată a Bisericii latine este o copie fidelă a zeițelor păgâne din Antichitate; numărul apostolilor este acela al celor douăsprezece triburi care nu sunt decât personificarea celor doisprezece mari zei și a celor douăsprezece semne ale Zodiacului. Aproape fiecare detaliu al dogmei creștine este împrumutat de la păgâni. Semele, soția lui Jupiter și mamă a lui Bacchus, Soarele, este în viziunea lui Nonnus „dusă” sau înălțată după moarte la Cer, unde prezidează între Marte și Venus, sub numele de „Regina Lumii” sau a Universului [πανβασίλεια]; „la auzul numelui ei” precum și al lui Hathor, Hecate și al altor zeițe infernale „toți demonii tremură”²³³.

“Σεμελῆν τρέμουνσι δαίμονες” [Demonii fug de Semele]. Această inscripție grecească ce decora un mic templu și reprodușă pe o piatră găsită de Beger și copiată de Montfaucon, după cum spune de Mirville,

233 Citat din lucrarea lui de Mirville, care afirmă cu mândrie similitudinea și el *trebuie să știe*. A se vedea „l'Archéologie de la Vierge Mère” în „*Des Esprits*”, Tom III, pp. 111-113.

ne aduce la cunoștință faptul uimitor că Magna Mater a lumii antice era un „plagiat” rușinos al Imaculatei Fecioară Maria în biserica ei, realizat de către Diavol. Că este așa sau invers, nu are importanță. Este interesant să constatăm identitatea perfectă între copia arhaică și originalul modern.

Dacă spațiul ne-ar permite, am putea scoate în evidență fervoarea și nerușinarea de neconceput de care dau dovadă anumiți membri ai Bisericii Romano-catolice când sunt constrânși să privească în față revelațiile trecutului. Observațiilor lui Maury că „Fecioara a pus stăpânire pe toate sanctuarele lui Ceres și Venus și că riturile păgâne proclamate și celebrate în onoarea acestor zeițe au fost în mare parte transferate Mamei lui Hristos”²³⁴, apărătorul Romei răspunde că întocmai așa stau lucrurile și că este firesc și corect să fie astfel.

Dat fiind că dogma, liturgia și riturile practicate de Biserica Romană Apostolică în anul 1862 au fost găsite gravate pe monumente, înscrise pe papirusuri și suluri datate cu puțin după Potop, pare imposibil să negăm existența unui prim catolicism [roman] preistoric, a cărui continuare fidelă este al nostru... [Dar, în timp ce primul era culmea, *summum*-ul obrăzniciei demonilor și al necromanției goetice... cel din urmă este divin]. Dacă în revelația noastră [creștină], (Apocalipsa), Maria, înveșmântată în Soare și având Luna sub picioare, nu mai are nimic în comun *cu slujitoarea umilă din Nazaret* [sic], este pentru că acum a devenit cea mai mare dintre puterile teologice și cosmologice ale Universului²³⁵.

Cu siguranță, de vreme ce Pindar cântă astfel „înălțarea ei la cer”: „Ea este așezată la dreapta Tatălui [Jupiter]... și este mai puternică decât toți ceilalți [Îngeri sau] Zei”²³⁶ - imn înălțat deopotrivă și Fecioarei. Sf.

234 *Magie*, p. 153.

235 De Mirville, *Ibid.*, pp. 116 et 119.

236 *Imnuri către Minerva*, p. 19.

Bernard, citat de Cornelius *a Lapide*, se adresează astfel Fecioarei Maria: „Hristos-Soarele trăiește în tine, și tu trăiești în el”²³⁷.

Același personaj sfânt și credibil admite că Fecioara nu este alta decât Luna. Cum ea este *Lucina* Bisericii, în momentul nașterii, i se aplică acest vers din Virgiliu: „*Casta fave Lucina, tuus iam regnat Apollo*” [Fii binevoitoare, castă Lucina, Apollo al tău domnește acum]²³⁸. „Ca Luna, Fecioara este Regina Cerului”, adaugă sfântul inocent²³⁹.

Astfel, chestiunea este tranșată. După scriitorii din tagma lui de Mirville, cu cât există similitudini mai mari între concepțiile păgâne și dogmele creștine, cu atât mai mult religia creștină pare divină, și vedem că este singura cu adevărat inspirată, mai ales în forma romano-catolică. Savanții și academicienii sceptici care văd în Biserica Latină exact contrariul unei inspirații divine și care refuză să creadă în trucurile satanice ale plagiatului cu anticipație sunt blamați cu severitate. Căci se plânge autorul memoriului, „ei nu cred în nimic și exclud inclusiv Agricultura Nabateană ca fiind un roman și o adunătură de prostii superstițioase. După părerea lor irațională, idolul Lunii din Qu-tamy și statuia Madonei sunt același lucru”! Un nobil marchiz [J.-E. de Mirville] scria, în urmă cu douăzeci și cinci de ani, șase volume groase sau, după cum le numește el însuși, șase mari „Memorii către Academia Franceză”, cu unicul scop de a demonstra că religia romano-catolică era odinioară inspirată și revelată. El oferă drept dovezi, nenumărate fapte care ar demonstra că lumea antică, de la Potop încoace, plagiase în mod sistematic cu ajutorul diavolului riturile, ceremoniile și dogmele viitoare Sfinte Biserici care nu trebuia să se nască decât cu multe secole mai târziu. Ce-ar fi spus acest credincios fiu al Romei dacă și-ar fi auzit coreligionarul, pe dl Renouf, distinsul

237 Sf. Bernard, *Predică despre Sfânta Fecioară*.

238 *Verg. Ec.*, IV, 10.

239 *Apoc.*, c. XII.

egiptolog de la British Museum, declarând într-o conferință erudită că „nici evreii, nici grecii nu-și luaseră vreo idee din Egipt”²⁴⁰

Poate că dl Renouf voia să spună că egiptenii, grecii și arienii își împrumutaseră ideile de la Biserica Latină? Și dacă este așa, de ce, în numele logicii, pașiștii resping informațiile suplimentare pe care ocultiştiile le pot da cu privire la cultul Lunii, dat fiind că ei tind cu toții să demonstreze că Biserica Romano-catolică are un cult vechi de când lumea – de la SABIANISM ȘI ASTROLATRIE?

Astrolatria primilor creștini și a romano-catolicilor de mai târziu sau cultul simbolic al Soarelui și al Lunii, identic cu cel al gnosticilor, deși mai puțin filosofic și mai puțin pur decât „cultul soarelui” zoroastrienilor, este consecința firească a nașterii și originii sale. Adoptarea de către Biserica Latină a simbolurilor precum apa, focul, soarele, luna, stelele și multe altele, nu este decât continuarea de către primii creștini a cultului antic al popoarelor păgâne. Astfel, Odin își dobândește înțelepciunea, puterea și cunoașterea așezându-se la picioarele lui Mimir, *Jotun* cel de trei ori mai înțelept, care și-a petrecut viața lângă fântâna Înțelepciunii primordiale, ale cărei ape cristaline îi sporeau în fiecare zi cunoașterea. „Mimir a primit cea mai înaltă cunoaștere din fântână, căci lumea se născuse din apă, așa încât înțelepciunea primordială trebuia să se regăsească în acest element misterios. Ochiul pe care Odin trebuia să-l dea drept gaj ca să dobândească această cunoaștere este, probabil, „soarele care luminează și pătrunde toate lucrurile, celălalt ochi al său fiind Luna, a cărei reflexie zace pe fundurile abisurilor și care, la sfârșit, când dispare, se aruncă în Ocean”²⁴¹. Dar mai este ceva. Loki, zeul Focului, se spune că s-a ascuns în apă, precum și în Lună, cea care împrășteie lumină, a cărei imagine a găsit-o în apă. Această credință că focul își găsește refugiul în apă nu aparținea doar anticilor scandinavi. Ea era împărtășită de toate popoarele

240 Citat într-o conferință a dlui G. Masey.

241 Wagner și Mc. Dowall, *Asgard and the Gods*, p. 86.

și în cele din urmă a fost adoptată de primii creștini, care au simbolizat Duhul Sfânt sub forma focului, „limbi despicate ce seamănă cu focul” – suflul SOARELUI-Tată. Acest foc coboară de asemenea în apă sau mare – *Mare*, Maria. Porumbelul era simbolul Sufletului la mai multe popoare; îi era consacrat lui Venus, zeița născută din spuma mării, și a devenit mai târziu simbolul lui Anima Mundi creștin sau Duhul Sfânt.

Unul dintre capitolele cele mai oculte din *Cartea egipteană a Morților* este capitolul LXXX, intitulat: „Cum transformarea în Zeu aduce lumină pe drumul spre Întineric”, unde „Femeia-Lumină a Umbrei” îl slujește pe Thot în retragerea sa în Lună. Se spune că Thot-Hermes se ascunde acolo deoarece el este reprezentantul Înțelepciunii Secrete. El este Logosul manifestat în aspectul său luminos și divinitatea ascunsă sau „înțelepciunea obscură” atunci când se presupune că se retrage în emisfera opusă. Vorbind despre puterea sa, Luna se numește pe sine în repetate rânduri: „Lumina care strălucește în Întineric”, „Femeia-Lumină”, Ea devine, în consecință, simbolul acceptat al tuturor zeitelor fecioare-mame. Așa cum spiritele nefaste ale „răului” au luptat la începuturi împotriva Lunii, se presupune că fac același lucru în prezent, fără însă a avea câștig de cauză în fața Reginei actuale a Cerului, Maria, Luna. Din acest motiv, în teogoniile păgâne, Luna era atât de intim legată de Dragon (Balaur), veșnicul ei dușman. Fecioara sau Madona calcă pe Satan mitic astfel simbolizat, care zace strivit și neputincios sub picioarele ei. Și aceasta deoarece capul și coada Dragonului, care până în zilele noastre, în astronomia orientală, reprezintă nodurile, ascendent și descendent, ale Lunii, erau simbolizate și în Grecia antică prin cei doi șerpi. Hercule îi ucide în ziua nașterii, și copilul din brațele mamei sale fecioare face la fel. După cum spune în mod întemeiat dl Gerald Massey:

„Toate aceste simboluri reprezentau încă de la început propriile lor fapte și nu prefigurau altele, dintr-o categorie cu totul diferită. Iconografia [și dogmele deopotrivă] supraviețuiseră la Roma dintr-o perioadă cu mult anterioară erei creștine. Nu a existat o falsificare sau o interpolare a tipurilor, ci doar o continuitate a imaginilor însoțită de pervertirea semnificației lor.”

SECȚIUNEA X

CULTUL ARBORELUI, AL ȘARPELUI ȘI AL CROCODILULUI

Indiferent dacă este un obiect ce trezește respingere sau adorație, oamenii au fie o ură de neabătut față de șarpe, fie se prosternază înaintea geniului său. Minciuna îl cheamă, prudența îl revendică, pofta îl duce în inima ei, iar elocvența pe caduceul ei. În Infern, el încordează biciul Furiilor, în cer, Veșnicia îl face simbol.

(Chateaubriand)

Ofiții susțineau că există mai multe categorii de Genii, de la Dumnezeu până la om, că superioritatea lor depindea de câtă Lumină îi fusese atribuită fiecăruia dintre ei și afirmau că trebuia să facem apel în mod constant la Șarpe și să-i mulțumim în semn de recunoaștere a serviciului pe care-l făcuse omenirii. Căci el, de fapt, îl învățase pe Adam că dacă ar fi mâncat din Pomul Cunoașterii binelui și răului, și-ar fi înălțat Ființa prin cunoașterea și înțelepciunea pe care le-ar fi dobândit în acest mod. Aceasta era motivația exoterică oferită.

Este ușor să vedem de unde vine ideea inițială a caracterului dublu, asemănător cu cel al lui Ianus, pe care o atribuiam Șarpelui – binele și răul. Acest simbol este unul dintre cele mai vechi, deoarece reptila a

existat înaintea păsării, iar pasărea, înaintea mamiferului. De aici se trage credința sau mai exact superstiția triburilor sălbatice care cred că sufletele strămoșilor lor trăiau sub această formă, precum și apropierea generică dintre Șarpe și Pom. Legende de privire la diferitele sale semnificații sunt nenumărate, dar cum majoritatea sunt alegorice, ele sunt în prezent categorisite drept fabule bazate pe ignoranța și superstiția cea mai obscură. Spre exemplu, când Filostrate povestea că băștinașii din India și din Arabia se hrăneau cu inimă și ficat de șarpe ca să învețe limbajul tuturor animalelor, capacitate atribuită Șarpelui, el nu se aștepta să vadă că aceste cuvinte erau luate *ad litteram*²⁴². După cum vom vedea adeseori în cursul acestei lucrări, li se dădea numele de „șerpi” și de „dragoni” înțelepților, adepților inițiați din vremurile de demult. Înțelepciunea și cunoașterea lor erau absorbite sau asimilate de ucenicii lor, ceea ce a dat naștere alegoriei. Când Sigurd scandinavul este reprezentat frigând la foc inima dragonului Fafner pe care-l ucisese, devenind astfel cel mai înțelept dintre oameni, semnificația este aceeași. Sigurd învățase runele și farmecele magice; primise „Cuvântul” de la un inițiat cu numele Fafner sau de la un vrăjitor, după ce acesta murise ca atâția alții după ce „transmisese cuvântul”. Epifanius dezvăluie un secret al gnosticilor, încercând să le expună ereziile. Ofiții gnostici, după părerea lui, aveau un motiv de a onora Șarpele; și anume acela că *el* îi învățase Misterele pe primii oameni²⁴³. Într-adevăr, totuși, când ei învățau această dogmă nu se gândeau la Adam și Eva în Grădină, ci pur și simplu la ceea ce tocmai am susținut. *Nagas* ai adepților hinduși și tibetani erau *Nagas* (șerpi) umani, și nu reptile. Mai mult, Șarpele a fost întotdeauna prototipul întineririi succesive sau periodice, al NEMURIRII și al TIMPULUI.

Comentariile numeroase și foarte interesante precum și interpretările și faptele corelate cultului Șarpelui, pe care le găsim în *Natural Genesis*

242 A se vedea *De Vita Apollonii*, I, XIV.

243 *Adv. Hoerès*, XXXVII.

a dlui Gerald Massey, sunt foarte ingenioase și corecte din punct de vedere științific. Dar nu reprezintă nici pe departe toate semnificațiile pe care acesta le comportă. Ele nu dezvăluie decât misterele astronomice și fiziologice, precum și câteva fenomene cosmice. În planul cel mai de jos al materialității, Șarpele era, fără îndoială, „marea emblemă a Misterului în Mistere” și era foarte probabil adoptată ca simbol al pubertății feminine, din cauză că-și schimba pielea și se autoregenera. Totuși, nu era așa decât în ce privește misterele vieții terestre animale, dat fiind că în calitate de simbol al „regenerării și al renașterii în Misterele [universale], faza sa finală”²⁴⁴ sau mai degrabă fazele prin care începe și atinge punctul culminat, nu aparțineau acestui plan. Aceste faze erau generate în împărăția pură a Luminii Ideale, și după ce realizaseră turul întreg al ciclului adaptărilor și a simbolismului, „Misterele” reveneau în punctul din care veniseră, în esența cauzalității imateriale. Ele țineau de cea mai înaltă Gnoză și cu siguranță numele și renumele lor nu se datorau doar adaptării lor la funcții fiziologice și în special feminine!

În calitate de simbol, Șarpele avea la fel de multe aspecte și semnificații oculte ca însuși Pomul; „Pomul Vieții” de care era legat aproape indisolubil la nivel emblematic. Indiferent dacă sunt considerate un simbol metafizic sau fizic, Pomul și Șarpele, împreună sau separat, nu au fost niciodată atât de degradate de Antichitate pe cât sunt în prezent, în epoca noastră ce dărâmă idolii, și nu din iubire de adevăr, ci pentru a glorifica materia cea mai grosolană. Revelațiile și interpretările conținute în lucrarea *Rivers of Life* a Generalului Forlong i-ar fi uluit pe adoratorii Pomului și al Șarpelui în zilele înțelepciunii arhaice a caldeenilor și egiptenilor și chiar primii shaivas s-ar fi retras îngroziți în fața teoriilor și sugestiilor autorului acestei lucrări. „Ideea lui Payne Knight și a lui Inman potrivit căreia Crucea sau Tau nu este decât o copie a organelor

244 GERALD MASSEY, *The Natural Genesis*, I, 340 (1883).

masculine sub formă de triadă este complet falsă”, scrie dl. G. Massey, care își dovedește afirmațiile. Dar același lucru am putea spune pe bună dreptate despre aproape toate interpretările moderne ale simbolurilor antice. *The Natural Genesis*, lucrare monumentală de cercetare și gândire, cea mai completă publicată vreodată pe această temă, căci îmbrățișează un domeniu mai larg și oferă mai multe explicații decât toți specialiștii în simbolism anteriori, nu merge totuși dincolo de faza „psihoteistă” a gândirii antice. Payne Knight și Inman nu greșeau în întregime, doar că nu-și dădeau seama că semnificația de Cruce și Falus atribuită de ei Copacului Vieții nu era adecvat acestui simbol decât în fazele ultime și cele mai joase ale dezvoltării evolutive a ideii de DĂTĂTOR DE VIAȚĂ. Aceasta era ultima și cea mai grosieră transformare fizică a Naturii, la animal, insectă, pasăre și chiar plantă, căci dublul magnetism creator, sub forma atracției contrariilor sau a polarizării sexuale, acționează asupra constituției reptile și a păsării ca și asupra celei umane. De altfel, Simboliștii și orientaliștii moderni ignorând de la primul la ultimul adevăratele Mistere revelate de Ocultism, prin forța lucrurilor nu pot percepe decât această ultimă fază. Dacă li s-ar spune că acest mod de procreare, care este comun pe acest pământ totalității ființelor, nu este decât o fază trecătoare, un mijloc fizic de a oferi condițiile necesare producerii fenomenelor vieții și că el se va transforma în timpul existenței Rasei actuale ca să dispară cu viitoarea Rasă-Rădăcină, ei ar râde de o idee atât de superstițioasă și atât de puțin științifică. Dar ocultiștii cei mai instruiți îl susțin pentru că ei știu. Ființele vii, cele care-și procrează specia, sunt martorii vii ai existenței diverselor moduri de procreare în evoluția speciilor și a raselor animale și umane, iar naturalistul ar trebui să aibă intuiția acestui adevăr, deși este deocamdată incapabil să-l demonstreze. De altfel, cum ar putea fi oare cu modul de gândire actual! Reperele istoriei arhaice ale Trecutului sunt puțin numeroase, iar cele întâlnite de oamenii de știință sunt luate de ei drept stâlpi indicatori ai infimei noastre ere. Chiar și pretinsa „istorie universală”

(?) nu îmbrățișează decât un domeniu minuscul din întinderea aproape nemărginită a regiunilor neexplorate ale Rasei a Cincea și a ultimei Rase-Rădăcină. Astfel, fiecare nou stâlp indicator, fiecare nouă glifă a trecutului arhaic pe care le descoperim, se adaugă vrafului vechi de informații și sunt interpretate în același fel precum concepțiile preexistente și fără a ține deloc cont de ciclul special al gândirii din care această glifă particulară poate face parte. Cum oare ar putea să iasă la lumină Adevărul dacă nu schimbăm metoda?

La începutul existenței lor comune, în calitate de glifă a Ființei Nemuritoare, Copacul și Șarpele erau realmente imagini divine. Copacul era răsturnat, rădăcinile lui se nășteau în Cer și emanau din Rădăcina fără Rădăcină a Ființei Asolute. Trunchiul lui s-a mărit și s-a dezvoltat, străbătând planurile Pleromei; și-a proiectat în toate sensurile crengile luxuriante, mai întâi în planul materiei puțin diferențiate, apoi de sus în jos, până când ele ating planul terestru. Din acest motiv Arborele Ashvattha al Vieții și al Ființei, prin distrugerea căruia se ajunge la nemurire, este descris în *Bhagavad Gita* crescând cu rădăcinile în sus și crengile în jos²⁴⁵. Rădăcinile reprezintă Ființa Supremă sau Cauza Primă, LOGOSUL, dar trebuie să mergem dincolo de aceste rădăcini pentru a ne uni cu Krishna care, după spusele lui Arjuna, este „mai mare decât Brahman și decât Cauza Primă... indestructibilă, ceea ce este, ceea ce nu este și ceea ce este dincolo de acestea două”²⁴⁶. Ramurile lui sunt Hiranyagarbha (Brahma sau Brahman în cele mai înalte manifestări ale sale, spun Shridhara Svamin și Madhusudana), cei mai înalți Dhyan-Chohani sau Devas. Vedele sunt frunzele sale. Acela singur care va merge dincolo de rădăcini nu se va mai întoarce niciodată, adică nu se va mai reîncarna în această „Epocă” a lui Brahma.

245 Capitolul XV, v. 1-2.

246 Capitolul XI, v. 37.

Numai în momentul în care ramurile sale pure au atins noroiul terestru din Grădina Edenului a Rasei noastre Adamice, Copacul a fost murdărit de acest contact și și-a pierdut puritatea primitivă, iar Șarpele Eternității, LOGOSUL născut din Cer, a fost în final degradat. În vremurile de odinioară, în epoca dinastiilor divine de pe pământ, reptila astăzi temută era considerată ca fiind prima rază de lumină care a țâșnit din abisul Misterului divin. Formele ce i se atribuiă erau multiple și numeroase simboluri naturale i-au fost adaptate, în cursul eonilor pe care i-a traversat; din Timpul infinit (Kala) însuși, el a căzut în spațiul și timpul create de gândirea umană. Aceste forme erau cosmice și astronomice, teistice și panteistice, abstracte și concrete. Ele au devenit pe rând Dragonul Polar și Crucea Sudului, Alfa Dragonului Piramidelor și Dragonul hindo-budist care amenință mereu Soarele în timpul eclipselor sale, dar fără să-l înghită vreodată. Până în acea epocă, Arborele rămânea mereu verde căci era udat de Apele Vieții; marele Dragon rămânea mereu divin atâta timp cât era menținut în limita câmpurilor siderale. Dar Arborele creștea, iar ramurile sale inferioare ajunseră să atingă regiunile infernale ale Pământului. În acel moment, marele șarpe Nidhogg, cel ce devorează cadavrele ființelor rele în „Sala Suferinței” (viața umană), de îndată ce sunt cufundate în „Hwergelmir” – cazanul clocotind (al pasiunilor umane) – a mistuit Arborele răsturnat al Lumii. Viermii materialității au acoperit rădăcinile, odinioară sănătoase și viguroase, și urcă acum din ce în ce mai sus pe trunchi; în acest timp, Șarpele Midgard, încolăcit în jurul lui însuși pe fundul mărilor, înconjoară pământul și, prin influența suflului său veninos, îl fac neputincios să se apere.

Dragonii și Șerpii din Antichitate au cu toții șapte capete conform alegoriei - „un cap pentru fiecare rasă, fiecare cap având șapte fire de păr”. Da, de la Ananta, Șarpele Eternității ce-l poartă pe Vishnu în timpul Manvantarei, de la primul Shesha original, ale cărui șapte capete sunt transformate în „o mie de capete” de imaginația puranică, până la

Șarpele Akadian cu șapte capete. Acesta simbolizează cele Șapte Principii în întreaga Natură și în om, iar capul cel mai înalt sau cel din mijloc este al șaptelea. Filon în a sa *Creație a Lumii* nu mai vorbește despre sabatul mozaic sau evreiesc, când spune că lumea a fost încheiată „după natura perfectă a numărului 6”, căci:

„Când rațiunea [*nous*] care este sacră în acord cu numărul 7 a pătruns în suflet [sau mai degrabă în trupul viu] numărul 6 se oprește, precum și toate lucrurile muritoare ieșite din acest număr.”

Și, de asemenea:

„Numărul 7 este ziua de sărbătoare a întregului Pământ, aniversarea Lumii. Nu știu dacă cineva ar fi în stare să sărbătorească numărul 7 în termeni potriviți²⁴⁷.”

Autorul lucrării *The Natural Genesis* consideră că:

„Grupul celor șapte stele care este vizibil în Ursa Mare [*Saptarishis*] și Dragonul cu șapte capete, în mod vizibil au furnizat o bază diviziunii simbolice a timpului la șapte, citată mai sus. Zeița cu șapte stele era mama timpului, sub numele de Kep, din care se trag cuvintele Kepti și Sebti ce desemnează cele două timpuri și numărul 7. Ea este numită așadar steaua celor Șapte. Sevekh (Cronos), fiul zeiței, este numit șapte sau al șaptelea. La fel și Sefekh Abu care construiește casa sus, după cum Înțelepciunea (Sophia) a construit-o pe a ei cu șapte stâlpi... cronotipurile primitive erau șapte, astfel încât începutul timpului în ceruri se baza pe numărul șapte și pe numele său, după cum o demonstrează stelele. Cele șapte stele, în cursul revoluției lor anuale, puteau fi arătate cu arătătorul de la mâna dreaptă întins descriind un cerc pe cerul superior și cerul inferior²⁴⁸. Numărul 7 conținea în mod firesc ideea unei măsuri de șapte, care a dus la ceea ce am putea numi numerotarea septagesimală și la aranjarea și

247 *De Mundi Opif.*, Par., pp. 30 și 419.

248 Din același motiv este numărată astfel și diviziunea principiilor în om, deoarece ele descriu același cerc în natura umană superioară și inferioară.

divizarea cercului în șapte secțiuni corespondente care fuseseră atribuite celor șapte mari constelații. În acest fel s-a format în ceruri heptanomis-ul celest al Egiptului.

Când heptanomis-ul stelar a fost rupt și împărțit în patru părți, a fost înmulțit cu patru, iar cele douăzeci și opt de semne au luat locul celor șapte constelații inițiale; zodiacul lunar, care cuprindea douăzeci și opt de semne, era rezultatul obținut calculând douăzeci și opt de zile pe lună sau pentru o lună lunară²⁴⁹. În sistemul chinezesc, cei patru de șapte sunt atribuiți celor patru genii care prezidează cele patru puncte cardinale²⁵⁰ sau mai degrabă cele șapte constelații ale Nordului constituie Războinicul Negru, cele șapte ale Orientului (toamna chinezească) constituie Tigrul Alb, cele șapte ale Sudului sunt Pasărea Roșie, și cele șapte ale Occidentului (numite de primăvară) sunt Dragonul Albastru. Fiecare dintre aceste patru spirite prezidează heptanomis-ul său timp de o săptămână lunară. Sursa primului heptanomis (Typhon al celor șapte stele) a luat atunci un caracter lunar... În această fază, constatăm că zeița Sefekh, al cărui nume înseamnă 7, este cuvântul feminin sau Logosul în locul mamei timpului, care era primul Cuvânt, în calitatea sa de zeiță a celor Șapte Stele²⁵¹.

Autorul arată că zeița Ursei Mari și Mama Timpului, care era în Egipt, din cele mai vechi timpuri, „Cuvântul Viu” și că Sevekh-Kronos, al cărui tip era Crocodilul-Dragon, forma pre-planetară a lui Saturn, a fost numit fiul și soțul său; el era Cuvântul-Logos²⁵².

Ceea ce tocmai am scris este foarte simplu, dar nu numai cunoașterea astronomiei i-au determinat pe antici să folosească numerotarea

249 Astfel diviziunea septenară este cea mai veche și a precedat diviziunea cvadruplă. Este sursa clasificării arhaice.

250 În budismul și ezoterismul chinezesc, geniile sunt reprezentate de patru dragoni – Maharajahii Stanțelor.

251 *Op. cit.*, II, 312-313.

252 *Ibid.*, I, 321.

septagesimală. Cauza principală este mult mai profundă, și o vom explica la momentul oportun.

Citatele pe care tocmai le-am dat nu constituie digresiuni. Ele explică motivul pentru care un inițiat complet este numit un „Dragon”, „Șarpe”, „Naga” și faptul că preoții din primele dinastii ale Egiptului se foloseau de diviziunea noastră septenară din același motiv și pornind de la aceeași bază ca și noi. Acest lucru necesită totuși o explicație complementară. După cum am spus deja, ceea ce dl Gerald Massey numește cele Patru Genii ale celor patru puncte cardinale, iar chinezii, Războinicul Negru, Tigru Alb, Pasărea Roșie și Dragonul Albastru, este numit în Cărțile Secrete „Cei Patru Dragoni Ascunși ai Înțelepciunii” și „Nagas Cerești”. S-a arătat în altă parte că Dragonul-Logos cu șapte capete sau septenar a fost împărțit, ca să spunem așa, în cursul timpului în patru porțiuni heptanomice sau în douăzeci și opt de părți. În luna lunară, fiecare săptămână are un caracter ocult diferit, fiecare dintre cele douăzeci și opt de zile are caracteristicile ei speciale, căci fiecare dintre cele douăsprezece constelații, fie luată separat, fie în combinație cu alte semne, are o influență ocultă atât în sens pozitiv, cât negativ. Aceasta reprezintă cea mai vastă cunoaștere pe care oamenii o pot dobândi pe această planetă; dar puțin numeroși sunt cei ce o dobândesc, și mai rar încă oamenii înțelepți care ajung la rădăcina cunoașterii simbolizate de marele Dragon-Rădăcină, LOGOSUL Spiritual al acestor semne vizibile. Dar cei ce reușesc primesc numele de „Dragon” și sunt „Arhați ai celor Patru adevăruri ale celor Douăzeci și Opt de Facultăți” sau atribute, și întotdeauna au fost numiți astfel.

Neoplatonicienii din Alexandria afirmă că pentru a deveni veritabili caldeeni sau magi trebuia să fie asimilată știința sau cunoașterea perioadelor celor Șapte Guveratori ai Lumii, în care rezidă întreaga înțelepciune. Lui Iamblichos i se atribuie o altă versiune care nu schimbă totuși semnificația celei anterioare, căci el spune:

„Asirienii au conservat nu numai anelele celor douăzeci și șapte de miriade de ani, după cum dă asigurări Hipparhus, ci și pe cele ale tuturor apocatastazelor și tuturor perioadelor celor Șapte Guveratori ai Lumii²⁵³.”

Legende ale tuturor națiunilor și ale tuturor triburilor atât civilizate, cât și sălbatice, proclamă credința odinioară universală în marea înțelepciune și iscusința Șerpilor. Aceștia sunt niște „fascinatori-magicieni”. Ei hipnotizează pasărea cu privirea, iar adesea omul însuși nu reușește să depășească influența lor fascinatoare. Așadar, simbolul este foarte bine ales.

Crocodilul este Dragonul egiptenilor. Era simbolul dublu al Cerului și al Pământului, al Soarelui și al Lunii, și era consacrat lui Osiris și lui Isis din cauza naturii sale de amfibie. În opinia lui Eusebiu, egiptenii reprezentau Soarele într-un vas al cărui pilot este el însuși, tras de un Crocodil „pentru a indica mișcarea Soarelui în Umiditate (Spațiul)”²⁵⁴. Crocodilul era pe deasupra simbolul Egiptului de Jos însuși, partea cea mai mlăștinoasă a țării. Alchimiștii pretind a avea o altă interpretare. Ei spun că simbolul Soarelui în Vasul ce plutea pe Eterul Spațiului însemna că Materia Hermetică este principiul sau baza Aurului sau chiar a Soarelui filosofic. Apa în care înoată Crocodilul este această Apă sau Materie lichefiată; în sfârșit, Vasul însuși reprezintă Vasul Naturii, în care Soarele sau principiul sulfuric aprins de foc joacă rolul de pilot, deoarece Soarele este cel ce dirijează munca prin acțiunea lui asupra Umidității sau Mercur. Acestea sunt doar pentru alchimiști.

Șarpele nu a devenit tipul și simbolul răului și al Diavolului decât în timpul Evului Mediu. Primii creștini, precum și gnosticii ofiți, își aveau Logosul lor dublu; Șarpele Bun și Șarpele Rău, *Agathodaimon* și *Kakodaimon*. Este demonstrat prin scrierile lui Marcus, Valentin și ale multor alora, și mai ales în *Pistis Sophia*, document ce datează cu siguranță

253 PROCLUS, Tim., I.

254 Prep. Evang., I, III, 3.

din primele secole ale creștinismului. Pe sarcofagul de marmură al unui mormânt descoperit în anul 1852 lângă Porta Pia, vedem scena adorării Magilor, sau după cum spune regretatul C. W. Kings, în *The Gnostics and Their Remains*, „prototipul acestei scene, Nașterea Noului Soare”. Mozaicul de pe podea lăsa să se vadă un desen curios, care ar fi putut reprezenta fie pe Isis alăptându-l pe Harpocrate copil, fie pe Fecioară hrănindu-l pe copilul Iisus. În sarcofagele mai mici care le înconjurau pe cel mai mare s-au găsit unsprezece foi de plumb înfășurate ca niște manuscrise și dintre care trei au putut fi descifrate. Ar trebui să considerăm conținutul lor drept soluția finală a unei chestiuni foarte controversate, căci el demonstrează fie că primii creștini, până în sec. al VI-lea, au fost păgâni *bona fide*, fie că creștinismul dogmatic a fost un împrumut global și a trecut ca atare în Biserica Creștină – Soarele, Copacul, Șarpele, Crocodilul și tot restul.

Pe prima foaie îl vedem pe Anubis... ținând un sul; la picioarele sale se află două busturi feminine, deasupra se văd doi șerpi încolăciți în jurul unui cadavru înfășurat ca o mumie. În al doilea sul, Anubis ține o cruce, „Semnul Vieții”. Sub picioarele lui zace cadavrul înfășurat în trupul unui șarpe enorm cu multe încolăcituri, Agathodaimon, paznicul unui defunct... În al treilea sul... același Anubis duce pe braț un obiect alungit... ținut astfel încât să dea personajului în ansamblul său forma unei cruci latine complete... La picioarele lui Dumnezeu se află un romboid, „Oul Lumii”, al egiptenilor, spre care se târăște un șarpe în cerc... Sub busturi... este litera ω reproducă de șapte ori pe o linie și amintind unul dintre „Nume”... Deosebit de semnificativă este și linia caracterelor, aparent palmiriene, care se află pe picioarele primului Anubis. Cât despre forma șarpelui, presupunând că aceste talismane provin nu din cultul lui Isis, ci din cel mai recent al ofiților, ea poate reprezenta acest „Șarpe adevărat și perfect” ce „duce afară din Egipt, adică din corp, sufletele tuturor celor care au încredere în el, și le conduce peste Marea Roșie a

Morții în Tărâmul Făgăduinței, protejându-le de-a lungul drumului împotriva Șerpilor Deșertului, adică a Guvernatorilor Stelelor²⁵⁵.

Acest „Șarpe Adevărat și desăvârșit” este Dumnezeu cu șapte litere care trece acum drept Iehova, și Iisus Unul cu el. Candidatul la inițiere este trimis acestui Dumnezeu cu șapte vocale de către „Primul Mister”²⁵⁶, în *Pistis Sophia*, operă anterioară Apocalipsei Sf. Ioan și care este evident că se datorează aceleiași școli. „(Șarpele celor) Șapte Tunete au articulat aceste șapte vocale”, dar „pecetluiește cele ce au spus cele șapte tunete și nu le scrie”, spune Apocalipsa²⁵⁷. „Căutați voi aceste mistere?” întreabă Iisus în *Pistis Sophia*. „Nici un mister nu este mai extraordinar decât ele [cele șapte vocale], căci ele vor călăuzi sufletele voastre în Lumina Luminilor”, adică în adevărata Înțelepciune. „Nimic nu este așadar mai extraordinar decât misterele pe care voi le căutați cu excepția misterului celor Șapte Vocale, al celor patruzeci și nouă de puteri ale lor și ale numerelor lor”.

În India, era misterul celor șapte FOCURI, al celor patruzeci și nouă de Focuri sau aspecte sau al „numerelor lor”.

255 *Op. cit.*, pp. 366-8.

256 „Este trimis de Hristos” în ediția din 1888.

257 X, 4.

Aceste Șapte Vocale sunt reprezentate de semnele Svasticii pe coroanele celor șapte capete ale Șarpelui Veșniciei, în India, la budiștii ezoterici, în Egipt, în Caldeea etc. și la inițiații din toate celelalte țări. Aceste sunt cele Șapte Regiuni ale ascensiunii *post mortem* în scrierile hermetice, în fiecare din aceste regiuni „Muritorul” părăsește câte unul din „Suflete” sau Principii, până când ajuns la planul ce domină toate zonele, rămâne acolo în calitate de mare Șarpe Fără Formă al Înțelepciunii Absolute sau al Divinității înseși. Șarpele cu șapte capete are mai multe semnificații în învățăturile ascunse. Este Dragonul cu șapte capete, fiecare reprezentând o stea din Ursa Mică; dar era de asemenea, și înainte de orice, Șarpele Tenebrelor, de neconceput și de neînțeles, ale cărui șapte capete erau cei șapte Logoi, reflexiile primei și unice Lumini manifestate – Logosul Universal.

SECȚIUNEA XI

DEMON EST DEUS INVERSUS

Această frază simbolică, sub aspectele ei multiple, este cu siguranță foarte periculoasă și foarte iconoclastă în ochii tuturor religiilor sau mai degrabă ai tuturor teologiilor dualiste moderne, și cu precădere în ochii creștinismului. Totuși nu este nici just, nici corect să spunem că Satan este creația creștinismului. Satan a existat dintotdeauna în calitate de „Adversar”, Puterea opusă necesară echilibrului și armoniei lucrurilor în Natură, după cum Umbra este necesară pentru ca Lumina să fie mai strălucitoare, Noaptea ca să scoată în relief Ziua și Frigul ca să ne facă să apreciem mai bine confortul Căldurii. Omogenitatea este una și indivizibilă. Dar dacă Unicul și Absolutul omogen nu este o simplă figură de stil, și dacă heterogenitatea, sub dublul său aspect, este produsul său, umbra sau reflexia sa bifidă, atunci această omogenitate divină însăși trebuie să conțină în ea simultan esența binelui și a răului. Dacă „Dumnezeu” este Absolut, Infinit și Rădăcina Universală a tuturor lucrurilor în Natura și în Universul său, de unde s-ar trage Răul sau Diavolul, dacă nu din această „Matrice de Aur” a Absolutului? Prin urmare, suntem forțați fie să acceptăm emanația binelui și a răului, a lui Agathodaimon și a lui Kakodaimon, ca provenind din același trunchi al Copacului Ființei, fie să ne resemnăm cu absurditatea credinței în două Absoluturi veșnice!

Cum noi trebuie să căutăm originea ideii întorcându-ne în timp până la începuturile spiritului uman, este just să-i dăm atenția cuvenită Diavolului proverbial. Antichitatea nu cunoștea vreun „zeu al răului” distinct, care să fie rău în mod total și absolut. Gândirea păgână reprezenta binele și răul ca fiind frați gemeni, născuți din aceeași mamă, Natura, și de îndată ce acest gând a încetat să mai fie arhaic, Înțelepciunea s-a transformat în filosofie. La început, simbolurile binelui și ale răului nu erau decât simple abstracțiuni, Lumina și Întunericul; mai târziu, au fost alese printre fenomenele cosmice periodice cele mai naturale și constante, precum Ziua și Noaptea sau Soarele și Luna. Legiunile Divinităților Solare și Lunare au fost chemate să le reprezinte, iar Dragonul Întunericului a fost opus Dragonului Luminii. Legiunea lui Satan este un Fiu al lui Dumnezeu, pe același plan cu B'ne Alhim, copiii lui Dumnezeu care au venit „să se prezinte în fața Domnului”, Tatăl lor²⁵⁸. „Fiii lui Dumnezeu”

nu au devenit „Îngeri Căzuți” decât după ce și-au dat seama că ficele oamenilor erau frumoase²⁵⁹. În filosofia indiană, Sura sunt clasați printre primii și cei mai strălucitori zei, și nu devin Asura decât atunci când sunt detronați de imaginația brahmanică. Satan nu a îmbrăcat niciodată o formă antropomorfă și individualizată, până în momentul în care omul a creat un „Dumnezeu viu unic și personal”, și atunci doar dintr-o nevoie urgentă. Era nevoie de un ecran, de un țap ispășitor pentru a explica cruzimea, erorile și nedreptatea mult prea evidente a celui căruia i se atribuia perfecțiunea absolută, milostivirea și bunătatea. Acesta a fost primul efect karmic al renunțării la un panteism filosofic și logic, pentru a construi în ajutorul omului leneș „un Tată milostiv în Cer”, ale cărui acțiuni de fiecare zi și din fiecare ceas, precum *Natura naturans*, „Mama frumoasă, dar rece ca piatra” îi contrazic existența. De aici s-au născut gemenii primordialii, Osiris-Typhon, Ormazd-Ahriman și, în sfârșit, Cain-Abel și toate celelalte perechi de contrarii.

„Dumnezeu”, Creatorul, care începuse prin a fi sinonim cu Natura, a sfârșit prin a fi autorul ei. Pascal a rezolvat cu iscusință dificultatea spunând:

„Natura conține perfecțiuni pentru a dovedi că ea este imaginea lui Dumnezeu și defecte pentru a arăta că ea nu este decât imaginea lui.”

Cu cât ne întoarcem mai mult în timp, în negura epocilor preistorice, cu atât mai mult forma prototip a recentului Satan pare filosofică. Primul „Adversar”, îmbrăcat într-o formă umană individuală, pe care-l întâlnim în vechea literatură puranică, este unul dintre cei mai mari printre Rishi ai săi și Yogi-Narada, supranumit „cel ce iscă luptele”.

Acesta este un Brahmaputra, un fiu al lui Brahma, masculin. Dar vom vorbi despre el mai târziu. Ne putem asigura că este realmente marele „Înșelător”, căutându-l cu ochii deschiși și cu un spirit lipsit de prejudecăți, în toate Cosmogoniile și în toate Scripturile Antichității.

Este Demiurgul antropomorfizat, Creatorul Cerului și al Pământului, când este separat de Legiunile colective ale Cocreatorilor săi, pe care le reprezintă și sintetizează ca să spunem așa. Este în prezent Dumnezeu teologiilor. „Dorința este tatăl gândirii”. Ceea ce fusese un simbol filosofic lăsat odinioară să pervertească imaginația oamenilor, a fost transformat mai târziu într-un Dumnezeu ostil, mincinos, viclean și gelos.

Dat fiind că despre dragoni și alți îngeri căzuți se vorbește în alte părți ale acestei lucrări, câteva cuvinte vor fi de-ajuns aici despre Satan, care are o faimă atât de proastă. Studentul va face bine să-și amintească faptul că, la toate popoarele, cu excepția națiunilor creștine, Diavolul nu este considerat până în prezent ca fiind o entitate mai rea decât aspectul ei opus, în natura dublă a pretinsului Creator. Nu este decât ceva natural. Nu ni-l putem reprezenta pe Dumnezeu ca fiind sinteza Universului întreg, ca fiind Omniprezent, Omniscient și Infinit și să-l separăm de Rău. Cum în această lume există mai mult Rău decât Bine, rezultă logic că Dumnezeu trebuie să includă Răul sau să reprezinte cauza sa directă, altfel ar trebui să renunțe la pretențiile lui de Absolut. Anticii înțelegeau atât de bine acest lucru încât filosofi lor, imitați acum de cabaliști, defineau Răul ca fiind „dublura” lui Dumnezeu sau a Binelui, căci *Demon est Deus inversus* este o sintagmă foarte veche. Într-adevăr, Răul nu este decât o forță antagonistă oarbă din Natură: este reacția, opoziția și contrastul; este răul pentru unii și binele pentru ceilalți. Nu există *malum in se* [rău prin el însuși]; nu există decât Umbra Luminii, fără de care aceasta nu ar putea exista, chiar pentru percepțiile noastre. Dacă Răul ar dispărea, Binele ar dispărea în același timp cu el de pe Pământ. „Bătrânul Dragon” era pur Spirit, înainte de a deveni Materie; pasiv înainte de a deveni activ. În magia asiro-caldeeană, Ophis și Ophiomorphos sunt reuniți în Zodiac în semnul androgin al Fecioarei-Scorpion. Înainte de căderea sa pe Pământ, „Șarpele” era Ophis-Hristos, iar după cădere a devenit Ophiomorphos-CHRESTOS. Teoriile cabaliștilor reprezintă pretutindeni Răul ca o FORȚĂ care este

antagonistă dar, în același timp esențială binelui, conferindu-i vitalitatea și existența pe care altfel nu le ar putea avea. Nu ar putea exista Viață (în sensul mayavanic) fără Moarte; regenerare și reconstrucție fără distrugere. Plantele ar muri dacă ar sta tot timpul la soare, și la fel ar fi și cu omul, care ar deveni un automat fără jocul liberului său arbitru și al aspirației sale spre această lumină solară, ce și-ar pierde esența și valoarea pentru el, dacă nu ar fi decât această lumină. Binele nu este infinit și veșnic decât în măsura în care este veșnic ascuns nouă, de aceea ni-l imaginăm veșnic. În planurile manifestate, un fapt îl echilibrează pe celălalt. Foarte rari sunt teiștii care cred într-un Dumnezeu personal, care să nu-l considere pe Satan umbra lui Dumnezeu; sau care, confundându-i pe ambii, să nu creadă că au dreptul de a-și invoca idolul pentru a-i solicita ajutorul și protecția, cu scopul de a săvârși nepedepsiți acțiunile rele și crude. „Nu ne duce pe noi în ispită” este o rugăciune adresată în fiecare zi „Tatălui nostru din Ceruri” și nu Diavolului, de milioane de inimi creștine. Ei o fac repetând formal chiar cuvintele atribuite Mântuitorului fără să se gândească o singură clipă, asemeni lui Iacob, „Nimeni să nu zică, atunci când este ispitit: De la Dumnezeu sunt ispitit, pentru că Dumnezeu nu este ispitit de rele și El însuși nu ispitește pe nimeni”²⁶⁰.

Atunci de ce să spunem că Diavolul este cel ce ne ispitește, când Biserica ne învață prin autoritatea lui Hristos, că Dumnezeu o face? Deschideți orice carte bisericească în care este definit cuvântul „ispită” în sensul său teologic și veți găsi două definiții:

1. Necazurile și îngrijorările prin intermediul cărora Dumnezeu își pune poporul la încercare.
2. Mijloacele și metodele de seducție de care se folosește Diavolul pentru a prinde oamenii în capcană și a-i momi²⁶¹.

260 *Epistola Sf. Iacob*, I, 13.

261 *Epistola Sf. Iacob*, I, 2,12; *Sf. Matei*, VI, 13. A se vedea Cruden, sub. Voc.

Luete *ad litteram*, învățăturile lui Hristos și cele ale lui Iacob se contrazic; și ce dogmă le-ar putea concilia dacă eliminăm interpretarea ocultă?

Printre aceste ispite alternative, deștept va fi filosoful ce va putea decide în care moment dispare Dumnezeu pentru a-i face loc Diavolului! Astfel, atunci când citim că „Diavolul este un mincinos și tatăl minciunii”, adică o MINCIUNĂ ÎNCARNATĂ și când ni se spune în același timp că Satan, Diavolul, era un Fiu al lui Dumnezeu și cel mai frumos dintre Arhanghelii săi, preferăm mai degrabă să credem că Tatăl și Fiul sunt personificarea unei MINCIUNI enorme și veșnice, și să ne adresăm panteismului și filosofiei păgâne pentru a ne informa.

Deoarece cheia Genezei este în posesia noastră, Cabala științifică și simbolică ne dezvăluie secretul. Marele Șarpe din Grădina Edenului și „Domnul Dumnezeu” sunt identici, precum și Iehova și Cain – acest Cain despre care Teologia vorbește ca despre un „ucigaș” și un MINCINOS față de Dumnezeu! Iehova îl împinge pe regele Israelului să facă recensământul poporului, și în alt loc Satana îl determină să facă același lucru. Iehova se preschimbă în Șerpi de Foc ca să-i muște pe cei care nu-i sunt pe plac și același Iehova îi dă viață Șarpelui de Aramă care-i tămăduiește.

Aceste relatări scurte și aparent contradictorii pe care le găsim în *Vechiul Testament* – contradictorii deoarece cele două puteri sunt separate, în loc să fie considerate ca fiind două aspecte ale aceleiași lucru – sunt ecourile, deformate de exoterism și teologie astfel încât ajung de nerecunoscut – ale dogmelor universale și filosofice despre Natură, pe care înțelepții antici le înțelegeau atât de bine. Regăsim același fond la baza mai multor personificări ale Puranelor, dar acolo este mai amplu și mult mai sugestiv din punct de vedere filosofic.

Spre exemplu, Pulastya, un „Fiu al lui Dumnezeu”, unul dintre primii descendenți, este reprezentat ca fiind primul tată al Demonilor, Rakshasa, ispititorii și devoratorii oamenilor. Pishacha, un demon feminin, este

o fiică a lui Daksha, și el „Fiu al lui Dumnezeu”; și ea este un zeu și mama tuturor Pishacha²⁶². Cei numiți demoni în Purane sunt diavoli cu totul extraordinari dacă sunt judecați din perspectiva ideilor europene și ortodoxe, deoarece toți, Danvas, Daityas, Pishachas și Rakshasa sunt reprezentați ca fiind extrem de pioși, conformându-se preceptelor Vedelor și unii, chiar, ca fiind mari yoghini. Dar ei se opun clerului, ritualului, sacrificiilor și formulelor, ceea ce marii yoghini practică până în zilele noastre în India, fără a fi mai puțin respectați pentru asta, deși nu le este permis să aparțină niciunei caste și niciunui rit; și iată de ce acești giganți și titani puranici sunt numiți Diavoli. Misionarii întotdeauna pregătiți să dovedească, atât cât este cu putință, faptul că tradițiile hinduse nu sunt decât reflectarea Bibliei evreiești, au compus un adevărat roman despre pretinsa identitate dintre Pulastya și Cain și dintre Rakshasa și descendenții lui Cain, „blestemații” care au fost cauza „Potopului lui Noe”. (A se vedea lucrarea abatelui Gorresio care atribuie numelui Pulastya sensul etimologic de „cel respins”, adică de Cain, dacă doriți.) Pulastya, spune abatele nostru, locuiește în Kedara, al cărui nume semnifică „așezare săpată”, o mină, iar tradiția, la fel ca Biblia, ni-l arată pe Cain ca fiind primul care a prelucrat metalele și le-a extras!

Dacă este foarte posibil că Gibborim sau Uriașii din Biblie sunt Rakshasa ai hindușilor, este și mai sigur că toți sunt atlanți și aparțin raselor scufundate. Oricum ar fi, niciun Satan nu ar putea fi mai persistent în a-și desconsidera dușmanii sau mai plin de dispreț în ura sa decât teologii creștini, blestemându-l pe el, Satan, drept tată al tuturor relelor. Comparați denigrările și opiniile lor despre Diavol cu ideile filosofice ale înțelepților puranici și cu blândețea lor, asemănătoare celei a lui Hristos. Când Parashara, al cărui tată a fost devorat de un Rakshasa, se pregătea să distrugă rasa întreagă prin mijloace magice, bunicul său, Vasishta, după

262 *Padma Purana*.

ce i-a demonstrat înțeleptului iritat, prin propria-i mărturisire, că răul și karma există, dar că „Spiritele răufăcătoare” nu există, rostește următoarele cuvinte sugestive:

„Furia să ți se potolească; rakhasa nu sunt vinovați; moartea tatălui tău a fost lucrarea destinului [karma]. Furia este patima celor lipsiți de minte; ea nu îi stă bine omului înțelept. Ne putem întreba de cine este ucis cineva? Fiecare om culege roadele propriilor sale fapte. Furia, fiul meu, este distrugerea a tot ceea ce un om obține... și îl împiedică să atingă eliberarea. Înțelepții se țin departe de furie; nu te lăsa, copilul meu, sub influența ei. Nu mai îngădui ca vreunul dintre aceste spirite inofensive ale întunericului să se consume; (sacrificiul tău să înceteze). Milostivirea este puterea celor buni²⁶³.”

Orice „sacrificiu” de acest fel, sau orice rugăciune adresată lui Dumnezeu pentru a obține ajutorul său, nu este așadar altceva decât un act de magie neagră. Ceea ce Parashara cerea în rugăciunea sa era distrugerea Spiritelor Întunericului, pentru răzbunarea sa personală. Este tratat drept păgân, iar creștinii l-au condamnat astfel la infernul veșnic. Totuși, cu ce este mai bună rugăciunea pe care o fac suveranii și generalii înainte de fiecare bătălie, cu scopul de a obține distrugerea dușmanului? O asemenea rugăciune este întotdeauna un act de magie neagră de cea mai joasă speță, ce se ascunde asemenea demonului „Mister Hyde” sub înfățișarea extraordinarului „doctor Jekyll”²⁶⁴.

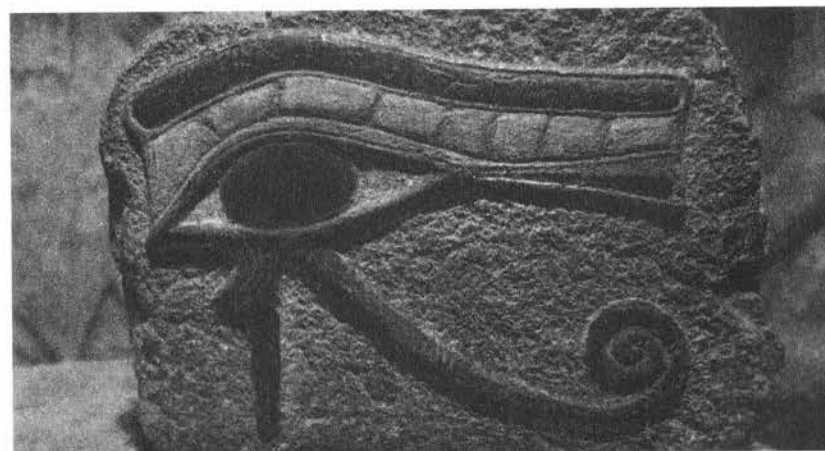
În natura umană, răul nu indică decât polaritatea Materiei și a Spiritului, o luptă pentru viață între cele două principii manifestate în Spațiu și Timp, principii ce nu sunt decât una în sine, deoarece își au rădăcina în Absolut. În Cosmos, echilibrul trebuie să fie menținut. Acțiunile celor două contrarii produc armonia, asemenea forțelor

263 *Vishnu Purana*, I, 1.

264 Aluzie la romanul lui Stevenson: Ciudatul caz al lui Dr. Jekyll și M. Hyde. (Nota trad.)

centripetă și centrifugă care, depinzând reciproc una de cealaltă, sunt necesare una celeilalte „pentru ca ambele să poată trăi”. Dacă una s-ar opri, acțiunea celeilalte ar deveni imediat autodistructivă.

Deoarece personificarea numită Satan a fost analizată în detaliu sub aspectul său triplu în Vechiul Testament, în teologia creștină și în viziunea antică a Neamurilor, cei ce ar dori să afle mai multe pe această temă sunt trimiși către lucrarea *Isis Dezvăluită*²⁶⁵ și cea de-a doua parte a Volumului IV din prezenta lucrare. Dintr-un motiv foarte bine întemeiat, am atins aici acest subiect și am încercat să oferim câteva explicații noi. Înainte de a putea ajunge la evoluția omului fizic și divin, este necesar mai întâi să avem o idee foarte clară despre evoluția ciclică, să ne informăm cu privire la filosofii și credințele celor patru rase anterioare rasei noastre actuale și să știm cum arătau ideile acestor titani și uriași – adevărați uriași din punct de vedere mintal, cât și fizic. Antichitatea întreagă era impregnată de această filosofie care susține involuția spiritului în materie, coborârea ciclică progresivă sau evoluția activă și auto-conștientă. Gnosticii alexandrini au divulgat suficient de mult secretele inițierilor, iar analele

265 Vol. IV, cap. X.

lor abundă în „căderi ale Eonilor”, în dubla lor calitate de Ființe Angelice și Ere, unii fiind evoluția naturală a celorlalți. Pe de altă parte, tradițiile orientale de pe cele două țărmuri ale „Apelor Negre”, oceanele care separă cele două Orienturi sunt de asemenea pline de alegorii pe tema căderii Pleromei sau a Zeilor și a *Devas*-ilor. Toate au reprezentat CĂDEREA ca pe o alegorie a dorinței de a învăța și a dobândi cunoașterea – de A CUNOAȘTE. Consecința firească a evoluției mentale este că Spiritualul se transmută în Material sau Fizic. Aceeași lege a coborârii în materie și a ascensiunii spre spiritualitate s-a afirmat în timpul erei creștine, reacția încetând abia acum, în timpul sub-rasei speciale din care facem parte.

Alegoria prezintă deja în *Pymander*, probabil în urmă cu zece mii de ani, susceptibilă de o triplă interpretare și care trebuia să servească drept memento al unui eveniment astronomic, antropologic și chiar alchimic, adică alegoria celor Șapte Rectori traversând cele Șapte Cercuri de Foc, a fost transpusă și depreciată într-o interpretare materială și antropomorfă – Rebeliunea și Căderea Îngerilor. Povestea atât de bogată și profund filosofică, sub forma sa poetică de „Căsătorie a Cerului și Pământului”, a iubirii dintre Natură și Forma Divină și a „Omului Ceres” fascinat de propria sa frumusețe reflectată în Natură, adică Spiritul atras în Materie, s-a transformat în prezent, în urma intervenției teologilor, în „cei Șapte Rectori ce nu l-au mai ascultat pe Iehova, admirația de sine generând orgoliul satanic urmat de CĂDEREA lor, căci Iehova nu îngăduia ca cineva să se închine altcuiva decât lui”. Într-un cuvânt, frumoșii Îngeri Planetari, glorioșii Eoni Ciclici ai anticilor au fost sintetizați în forma lor cea mai ortodoxă în Samael, Căpetenia Demonilor în Talmud, „acest Mare Șarpe cu douăsprezece aripi care antrenează odată cu el în cădere sistemul solar sau titanii”. Dar Schemal – alter ego-ul și tipul sabian al lui Samael – semnifica, în plan filosofic și ezoteric, „Anul” sub aspectul să astrologic negativ, cu ale sale douăsprezece luni, sau „aripi”, forme ale răului inevitabile în Natură. În Teogonia ezoterică, Schemal și Samael

reprezentau o divinitate specifică²⁶⁶. Pentru cabaliști, ei sunt „Spiritul Pământului”, Dumnezeu personal care-l guvernează și, prin urmare, *de facto*, identic cu Iehova. Talmudiștii înșiși admit, într-adevăr, că SAMAEL este un nume divin al celor șapte elohimi. Mai mult, cabaliștii îi reprezintă pe Schemal și pe Samael ca fiind amândoi o formă simbolică a lui Saturn-Cronos; cele „douăsprezece aripi” reprezentând cele douăsprezece luni, iar simbolul, în ansamblul său, indicând ciclul unei rase. În calitate de glife, Iehova și Saturn sunt de asemenea identici.

Acest fapt duce ulterior la o deducție foarte curioasă ce a fost extrasă dintr-o dogmă romano-catolică. Mulți scriitori renumiți, aparținând Bisericii Latine, admit că există și trebuie stabilită o diferență între titanii uranieni, uriașii antediluvieni, care au fost și ei titani, și uriașii post-diluvieni în care romano-catolicii persistă să vadă descendenții miticului Ham. Pentru a vorbi mai limpede, trebuie stabilită o diferență între Forțele Cosmice contrare primordiale, ghidate de legea ciclică, uriașii umani atlanti și marii adepți post-diluvieni, indiferent că erau de mâna dreaptă sau de mâna stângă. În același timp, acești autori demonstrează că Mihail „generalisimul Legiunilor de Ostași Cerești, garda de corp a lui Iehova” ca să folosim o expresie a lui de Mirville, este și el un titan, dar numai cu epitetul „divin” înaintea numelui său. Așa încât acești „uranizi” care pretutindeni sunt numiți „titani divini” – și care, revoltându-se împotriva lui Cronos sau a lui Saturn, el însuși unul dintre elohimi și sinonim al lui Iehova în colectivitatea sa – sunt identici cu Mihail și legiunea sa. Într-un cuvânt, rolurile s-au inversat, toți luptătorii sunt amestecați și niciun student nu poate face o distincție clară între ei. Explicația ezoterică poate totuși pune puțină ordine în această confuzie, în mijlocul căreia Iehova devine Saturn, iar Mihail cu oștirea sa devine Satan cu Îngerii săi rebeli, datorită eforturilor indiscrete ale unor credincioși prea plini de zel, de a

266 A se vedea Chwolsohn, *Nabathean Agriculture*, II, 217.

transforma fiecare zeu păgân într-un diavol. Semnificația veritabilă este mult mai filosofică, iar legenda primei „Căderi” a îngerilor ia un aspect științific atunci când este corect înțeleasă.

Cronos reprezintă Durata fără sfârșit și, prin urmare, imuabilă, fără început, fără sfârșit, dincolo de Timpul divizat și dincolo de Spațiu. Îngerii, Geniile sau Devas care s-au născut pentru a acționa în spațiu și timp, adică pentru a traversa cele șapte cercuri ale planurilor superspirituale și să intre în regiunile fenomenale sau circumscrise, superterestre, sunt alegoric reprezentați ca revoltându-se împotriva lui Cronos și înfruntând [Leul] care era pe-atunci unicul Zeu viu, suprem. Când Cronos, la rândul său, este reprezentat mutilându-l pe Uranus, tatăl său, semnificația acestei mutilări [alegorice] este foarte simplă. Timpul Absolut este reprezentat ca devenind finit și condiționat; o parte este sustrasă totului, arătând astfel că Saturn, Tatăl Zeilor, a fost transformat din Durata Veșnică într-o perioadă limitată. Cronos, cu seceră lui, taie până și ciclurile cele mai lungi, care ni se par interminabile și care, totuși, sunt limitate în Eternitate și, cu aceeași seceră, distruge rebelii cei mai puternici. Niciunul nu va scăpa de seceră Timpului! Că aducem laude lui Dumnezeu sau Zeilor sau că-i luăm în derâdere, această seceră nu va tremura în timpul milionimii de părți dintr-o secundă în cursa ei ascendentă și descendentă.

Titanii din Teogonia lui Hesiod au fost copiați în Grecia după Suras și Asuras din India. Acești titani ai lui Hesiod, uranizii erau odinioară reprezentați ca fiind în număr de doar șase, dar datorită unui vechi fragment dintr-un manuscris ce trata mitul grecesc, s-a descoperit recent că erau șapte și că cel de-al șaptelea se numea Phoreg. Acest aspect demonstrează în mod absolut identitatea lor cu cei Șapte Rectori. După părerea noastră, originea „Războiului din Cer” și a CĂDERII trebuie să fie în mod cert atribuită Indiei și probabil că datează dintr-o perioadă cu mult anterioară relatării lui din *Purane*. Taramaya era într-adevăr posterioară și avem descrierea celor trei războaie distincte în aproape toate cosmogoniile.

Primul război a avut loc în negura timpurilor, între zei și asuras și a durat un întreg An Divin²⁶⁷. În această împrejurare, divinitățile au fost învinse de Daityas, conduși de Hrada. Dar apoi, printr-o viclenie a lui Vishnu, căruia zeii învinși i-au cerut ajutor, aceștia i-au pus pe asuras în derută. În *Vishnu Purana* nu găsim niciun interval între cele două războaie. În Doctrina Ezoterică, totuși, unul dintre războaie a avut loc înainte de formarea sistemului solar, celălalt, pe pământ, în momentul „facerii” omului și se vorbește despre un „al treilea” ce ar fi avut loc la sfârșitul Rasei a Patra, între Adeptii săi și cei din Rasa a Cincea, adică între Inițiații de pe „Insula Sacră” și Vrajitorii Atlantidei. Vom vorbi despre prima luptă, așa cum este descrisă de Parashara și vom încerca să stabilim o distincție între cele două relatări care în mod intenționat se confundă.

Se spune că Daityas și Asuras, ocupându-se de îndatoririle ordinelor lor respective (*varnas*) și urmând calea prescrisă de Scripturile sfinte,

267 O Zi a lui Brahma durează 4.320.000.000 de ani – înmulțiți această cifră cu 360! A-suras (non-zeii sau demonii) sunt încă Suras aici, zei de un rang mai înalt decât anumiți zei secundari care nici măcar nu sunt menționați în Vede. Durata războiului arată importanța sa și dovedește de asemenea că luptătorii nu sunt alții decât puterile cosmice personificate. În mod evident, din motive sectare și din *odium theologicum*, forma iluzorie luată de Vishnu *Mayamoha* a fost atribuită în edițiile posterioare ale vechilor texte lui Buddha și Daityas, precum în *Vishnu Purana*, doar dacă nu a fost o pură fantezie a lui Wilson. El a crezut că a descoperit o aluzie la budism în *Bhagavad Gita*, când de fapt el nu făcuse decât să stabilească, după cum demonstrează K. T. Telang, o confuzie între budiști și Charvakas materialisti mai vechi. Versiunea nu există nicăieri în celelalte *Purane*, dacă este adevărat că putem, așa cum afirmă profesorul Wilson, trage această concluzie pe baza lui *Vishnu Purana*; traducerea acestui text, mai ales a cărții a III-a, cap. XVIII, unde venerabilul orientalist îl introduce în mod arbitrar pe Buddha și ni-l arată învățând budismul Daityas-ilor, a avut drept consecință un alt „mare război” între el și Colonelul Vans Kennedy. Acesta l-a acuzat public că modifică în mod voit textele puranice. „Afirm, a scris colonelul în Bombay, în 1840, că *Puranele* nu conțin ceea ce profesorul Wilson a pretins că ar conține... până când respectivele pasaje vor fi produse, sunt îndreptățit să revin la prima mea concluzie și anume că opinia profesorului Wilson, conform căreia *Puranele*, în forma existentă astăzi, nu sunt decât rodul unor compilații realizate între sec. VIII și XVII [d.Hr.] nu se bazează decât pe niște *prezumții gratuite și pe aserțiuni lipsite de fundament* și că raționamentul prin care el încearcă să le apere este futil, incorect, contradictoriu sau improbabil”. (A se vedea *Vishnu Purana* tradus de Wilson și editat de Fitzedward Hall, vol. V, p. 375, Apendice).

impunându-și inclusiv penitențe religioase – (preocupări ieșite din comun pentru niște demoni dacă sunt similari diavolilor noștri, așa cum se presupune) – zeilor le era imposibil să-i distrugă. Rugăciunile adresate lui Vishnu de către zei sunt curioase, deoarece scot la lumină idei ce presupun o divinitate antropomorfă. După înfrângere, zeii învinși au fugit spre partea de nord a Oceanului de Lapte (Oceanul Atlantic)²⁶⁸ și i-au adresat numeroase rugă fierbinți „celei dintâi dintre Ființe, divinului Vishnu” și între altele, pe următoarea:

„Slavă ție, cel ce ești una cu sfinții, a cărui natură perfectă este în veci demnă de binecuvântare, și care treci fără nicio reținere prin elementele permeabile! Slavă ție, care ești una cu rasa Șarpelui cu limba dublă, impetuos, crud, nesățios de plăcere și care are mari bogății... Slavă ție... O Doamne, tu care nu ai nici culoare, nici întindere, nici trup (*ghana*), nici vreo calitate universală, și a cărui esență (*rupa*), pură între cele pure, nu poate fi apreciată decât de sfinții înțelepți (Paramarshi) [cei mai mari înțelepți sau rishi]. Ne înclinăm înaintea ta, în natura lui Brahma, necreată, ce nu se corupe (*Avyaya*); înaintea ta, care ești în trupurile noastre și în toate celelalte trupuri și în toate creaturile vii; și în afara căruia nimic nu există. Noi îl glorificăm pe acest Vasudeva, (suveranul) Domn (al tuturor), care este fără domeniu, care este sămânța tuturor lucrurilor, ce nu poate fi atins de disoluție, care este necreat și veșnic, care este în esența sa (Paramapadatmavat) condiția supremă a spiritului și în substanța sa (*rupa*) ansamblul acestui univers²⁶⁹.”

Cităm rândurile de mai sus ca exemplu de câmp vast oferit de *Purane* criticilor ostile și eronate ale tuturor europenilor bigoți, care-și întemeiază pe simple aparențe exterioare opinia pe care și-o fac despre alte religii decât a lor. Orice om ce este obișnuit să supună ceea ce citește unei analize

268 Această povestire se referă la al treilea război, deoarece se vorbește în ea despre continentele terestre, despre mări și râuri.

269 *Vishnu Purana*, III, XVII. (Wilson, vol. III, 203-5.)

inteligente va vedea de la prima privire incongruența ce există în a interpela „Incognoscibilul”, ABSOLUTUL fără forme și atribute, așa cum îl descriu vedantinii pe BRAHAMA, ca „fiind una cu rasa Șarpelui cu limba dublă, crud și avid” și asociind astfel abstractul cu concretul, atribuind adjective celui nelimitat și fără condiții. Profesorul Wilson însuși care ar fi trebuit să știe mai bine după ce a trăit atâția ani în India înconjurat de brahmani și pandiți nu a lăsat să-i scape nici măcar o singură ocazie de a critica scripturile hinduse pe această temă. El subliniază cu precădere:

„Puranele susțin constant doctrine incompatibile! Conform cu acest pasaj²⁷⁰, Ființa Supremă nu este doar cauza inertă a creației ci îndeplinește funcțiile unei providențe active. Comentatorul citează un text din *Veda* în sprijinul acestei viziuni: Sufletul Universal pătrunzând în oameni le călăuzește comportamentul. Inconsecvențele sunt de fapt la fel de frecvente în *Vede*, cât și în *Purane*.”

Mai puțin frecvente în realitate decât în Biblia mozaică. Dar prejudecățile sunt mari în inimile orientaliștilor noștri, mai ales ale erudiților noștri „reverenți”. SUFLETUL UNIVERSAL nu este Cauza inertă a Creației sau (Para) Brahman, ci pur și simplu ceea ce noi numim al Șaselea Principiu al Cosmosului intelectual în planul manifestat al ființei. Este Mahat sau *Mahabuddhi*, Marele Suflet, vehiculul Spiritului, prima reflexie primordială a CAUZEI fără formă și ceea ce este chiar dincolo de SPIRIT. Cam atât despre atacul nejustificat al Profesorului Wilson la adresa *Puranelor*. Cât despre apelul în aparență neadecvat pe care zeii învinși i-l adresează lui Vishnu, explicația lui se află în textul din *Vishnu Purana* dacă orientaliștii ar dori să-i acorde atenție. Filosofia învață că există Vishnu în calitate de Brahma și Vishnu sub cele două

270 *Vishnu Purana*, Wilson, vol. II, 36, în istoria lui Prahlada, fiul lui Hiranyakashipu, Satan puranic, marele dușman al lui Vishnu și rege al celor Trei Lumi, în inima căruia a intrat Vishnu.

aspecte ale sale. NU există decât un Brahman, care este „esențialmente *Prakriti* și *Spiritul*...”.

[Această ignoranță este în mod veritabil și admirabil exprimată în laudele pe care yoghinii le adresează lui Brahma, „susținătorul pământului”, când spun:

„Cei care nu au practicat devoțiunea își fac o idee greșită despre natura lumii. Ignoranții care nu înțeleg că acest Univers are la bază substanța Înțelepciunii și îl judecă doar ca pe un obiect de percepție sunt cufundați în oceanul ignoranței spirituale. Dar cei ce cunosc adevărata Înțelepciune și ale căror inteligențe sunt pure contemplă această lume în totalitatea ei ca fiind una cu Cunoașterea Divină, una cu tine, o Dumnezeu! Fii binevoitor, Spirit universal!²⁷¹”]

Prin urmare, nu Vishnu, „cauza inertă a creației” este cel ce exercită funcțiile unei Providențe active, ci Sufletul Universal, ceea ce Eliphas Levi numește, sub aspectul său material, *Lumina Astrală*. Iar acest „Suflet” este, sub dublul său aspect de Spirit și de Materie, adevăratul Dumnezeu antropomorf al teiștilor; căci acest Dumnezeu este o personificare a acestui Agent Creator Universal, în același timp pur și impur, ca urmare a manifestării sale și a diferențierii sale în această Lume Mayavică – Dumnezeu și Diavol, în realitate. Dar Profesorul Wilson nu a putut vedea cât de mult seamănă Vishnu în acest rol cu Domnul Dumnezeu lui Israel, „mai ales în practicile sale de înșelătorie, ispitire și viclenie”. Acestea sunt indicate cât se poate de limpede în *Vishnu Purana*, când se spune că:

„La sfârșitul rugăciunilor (*siora*), zeii au văzut divinitatea suverană Hari [Vishnu], înarmată cu platoșă, cu scut și cu o ghioagă călare pe Garuda²⁷².”

Or, Garuda este ciclul manvantaric, după cum vom demonstra la momentul și în locul potrivit. Vishnu este așadar Divinitatea în Spațiu și

271 *Ibid.*, Wilson, vol. I, 64.

272 *Vishnu Purana*, vol. III, p. 205.

în Timp, Zeul special al lui Vaishnavas. Zeii de acest gen sunt numiți, în Filosofia Ezoterică tribali sau ai raselor, adică ei sunt unii dintre numeroșii Dhyani sau Zei sau Elohim, dintre care unul era în mod obișnuit ales dintr-un anume motiv special de o națiune sau un trib și devenea astfel, treptat, un „Dumnezeu mai presus de toți dumnezeii”²⁷³, „Dumnezeu Cel Preaînalt” precum Iehova, Osiris, Bel sau oricare altul dintre cei Șapte Guvernatori.

„Copacul se cunoaște după roade”; natura unui zeu, după acțiunile sale. Trebuie să-i judecăm acțiunile, fie luând *ad litteram* relatările în care sunt descrise, fie alegoric. Dacă noi în comparăm între ei pe Vishnu, în calitatea sa de apărător și campion al zeilor învinși și pe Iehova, în calitatea sa de apărător și campion al poporului „ales” numit astfel, fără îndoială prin antifrază, căci evreii erau cei care îl aleseseră pe acest Dumnezeu „gelos”, vom constata că ambii recurg la înșelătorie și vicleșug. Ei acționează astfel în virtutea principiului conform căruia „scopul scuză mijloacele”, pentru a se impune în fața adversarilor și dușmanilor lor – demonii. Astfel, în timp ce, conform cabaliștilor, Iehova ia forma șarpelui ispititor în Grădina Edenului, îl trimite pe Satan cu misiunea specială de a-l ispiti pe Iov, îl hărțuiește și obosește pe faraon cu Sarah, soția lui Avram și „împietrește” inima unui alt faraon împotriva lui Moise, pentru a nu scăpa ocazia de a-i lovi victimele cu „mari plăgi”²⁷⁴, Vishnu este reprezentat în *Purana* sa recurgând la o viclenie nu mai puțin demnă de un Zeu respectabil.

Zeii învinși i se adresează lui Vishnu în acești termeni:

„Fie-ți milă de noi, o Doamne! Și apără-ne, căci am venit să-ți cerem ajutor împotriva Daityas [Demoni]. Ei au pus stăpânire pe cele trei lumi și și-au însușit ofrandele ce ni se cuveneau, având grijă să nu încalce preceptele din *Veda*. Deși suntem și noi, ca și ei, părți din tine²⁷⁵... angajați [cum

273 *Cartea a II-a a Cronicilor*, 2, 5.

274 Geneza, XII, 17. Exod, VIII-XI.

275 „A fost o zi în care Fiii lui Dumnezeu veniră înaintea Dmnlui și Satan veni și el cu

sunt și ei]... pe căile prescrise de sfânta scriptură... ne este cu neputință să-i distrugem. Tu, a cărui înțelepciune este fără limite (Ameyatman), arată-ne vreun artificiu cu ajutorul căruia să putem extermina dușmanii Zeilor!”

Când puternicul Vishnu le-a auzit cererea, a făcut să țâșnească din trupul său o formă iluzorie (Mayamoha, „înșelătorul prin iluzie”), pe care l-a dat Zeilor, spunând: „Această viziune înșelătoare [Mayamoha] va înșela în întregime Daityas, astfel încât abătându-se de la calea Vedelor, pot fi omorâți... Mergeți și nu vă temeți de nimic. Această viziune înșelătoare o să v-o ia înainte. Ea vă va fi de mare folos astăzi, Zeilor! Apoi, când această mare iluzie [Mayamoha] s-a dus pe pământ a văzut pe Daityas dedicându-se practicilor ascetice... și apropiindu-se de ei sub forma unui Digambara (cerșetor gol) cu capul ras... le-a vorbit cu aceste cuvinte, pe un ton blând: «Vai! domnilor din rasa Daitya, de ce practicați aceste acte de penitență?» etc.²⁷⁶”

În cele din urmă, Daityas au fost seduși de cuvintele viclene ale lui Mayamoha, așa cum Eva a fost ispitită de sfaturile Șarpelui. Ei au renegat Vede. Doctorul Muir traduce astfel acest fragment:

„Marele Înșelător, punând iluzia în practică, i-a înșelat apoi și pe alți Daityas, prin erezii de alt gen. În foarte scurtă vreme, acești Asuras (Daityas), induși în eroare de Înșelător [care era Vishnu] au părăsit întregul sistem bazat pe poruncile triplei Veda. Unii au batjocorit Vede; alții, ceremoniile de sacrificiu și alții, pe brahmani. Aceasta (strigară ei) este o doctrină ce nu va suporta discuție; omorârea (animalelor pentru sacrificiu) nu duce la niciun merit religios. (A spune că) jertfe de unt, consumate în foc, aduc o recompensă viitoare nu este decât o afirmație copilărească... Dacă ar fi adevărat că un animal înjunghiat drept jertfă a fost dus în Cer, de ce credinciosul nu și-ar înjunghia tatăl?... Cuvintele

frații săi înaintea lui” (Iov, II, Abyss. text etiopian).

276 *Ibid.*, vol. III, 205-7.

infailibile, o, Mari Asura, nu cad din ceruri; doar formulările întemeiate pe raționament sunt acceptate de mine și de alte persoane [inteligente] ca voi! Astfel, prin diverse mijloace, Daityas au fost tulburați de marele Înșelător [Rațiunea]... Când Daityas o apucară pe calea greșelii, Divinitățile și-au adunat toate puterile și s-au apropiat ca să îi înfrunte. A urmat o luptă între Zei și Asuras, iar aceștia din urmă, care se abătuseră de la calea cea dreaptă, au fost învinși de cei dintâi. În trecut, ei fuseseră salvați de platoșa dreptății pe care o purtau, dar când aceasta fusese distrusă, au pierit și ei.”²⁷⁷

Indiferent ce-am putea gândi despre hinduși, niciunul dintre dușmanii lor nu i-ar putea considera lipsiți de minte. Un popor ai cărui sfinți și înțelepți au lăsat moștenire lumii cele mai mărețe și sublime filosofii emenate vreodată din spiritul uman, trebuie să fi cunoscut diferența dintre bine și rău. Și un sălbatic poate distinge albul de negru, binele de rău și iluzia de sinceritate și adevăr. Cei care au povestit acest episod în biografia Zeului lor trebuie să fi înțeles că, în acest caz, însuși acest Zeu era Arhi-Înșelătorul, iar Daityas, care „nu încălcase niciodată preceptele Vedelor”, aveau rolul pozitiv în toată povestea și erau adevărații „zei”. Așadar trebuie să fi existat și să mai existe o semnificație secretă ascunsă în această alegorie. În nicio pătură socială, la niciun popor, înșelătoria și viclenia nu sunt considerate drept virtuți divine, decât poate în mediile clericale ale teologilor și ale iezuitismului modern.

*Vishnu Purana*²⁷⁸, asemenea tuturor celorlalte lucrări de acest gen, a căzut mai târziu în mâinile brahmanilor din temple, iar vechile manuscrise au fost fără îndoială falsificate de sectari. Dar a existat o vreme când

277 *Journal of the Royal Asiatic Society*, XIX, 302.

278 Părerea lui Wilson că *Vishnu Purana* este o producție a erei noastre și că, în forma sa actuală, nu datează dinaintea perioadei cuprinse între sec. VIII-XVII (!!) este absurdă și nu merită a mai fi comentată.

Puranele erau lucrări ezoterice și ele mai sunt încă pentru inițiații care pot să le citească având cheia potrivită.

Dacă brahmanii inițiați vor oferi vreodată semnificația completă a acestor alegorii este o întrebare ce nu o privește pe autoarea acestei lucrări. Scopul ei în acest moment este acela de a demonstra că deși onora puterile creatoare, sub formele lor multiple, niciun filosof nu a putut accepta și nici n-a acceptat vreodată alegoria așa cum este ea prezentată, cu excepția, poate, a câtorva filosofi aparținând raselor creștine actuale „superioare și civilizate”. După cum am văzut, într-adevăr, Iehova nu este cu nimic superior lui Vishnu în plan moral. Din acest motiv, ocultștii și chiar câțiva cabaliști, indiferent dacă ei consideră sau nu aceste Forțe creatoare ca fiind entități vii și conștiente – și nu vedem de ce nu ar fi astfel – nu vor confunda niciodată CAUZA cu EFECTUL, nici nu vor lua Spiritul Pământului drept Parabrahman sau Ain Soph. În orice caz, ei cunosc bine adevărata natură a ceea ce grecii numeau Părintele Aether, Jupiter-Titan etc. Ei știu că sufletul Luminii Astrale este divin și că trupul său – undele de Lumină din planurile inferioare – este infernal. Această Lumină este simbolizată în Zohar de „Capul Magic”, Chipul Dublu pe Piramida Dublă; Piramida neagră, înălțându-se pe un sol alb, pur, cu un cap și un chip albe în interiorul triunghiului său negru; Piramida albă răsturnată – reflexia celei dintâi în Apele întunecate și lăsând să se vadă imaginea neagră a Feței albe.

Aceasta este Lumina Astrală, sau *DEMON EST DEUS INVERSUS*.

SECȚIUNEA XII

TEOGONIA ZEILOR CREATORI

Pentru a înțelege bine ideea ce se ascunde în spatele tuturor Cosmologiilor antice, este necesar să studiem și să analizăm comparativ toate marile religii ale Antichității, căci doar prin această metodă ideea originară – sursă poate fi pusă în evidență. Știința exactă, dacă s-ar putea ridica la o asemenea înălțime, ajungând la sursa primă și originară a operațiunilor Naturii, ar numi această idee ierarhia Forțelor. Concepția originară, transcendentă și filosofică, era una. Dar cum, de-a lungul epocilor, sistemele au început să reflecte din ce în ce mai mult idiosincraziile națiunilor și cum acestea, după ce se separaseră, s-au cristalizat în grupuri distincte, fiecare evoluând conform direcției specifice națiunii sale sau tribului său, dezvoltarea excesivă a imaginației umane a aruncat treptat un văl peste ideea principală. În timp ce în unele țări FORȚELE sau mai degrabă Puterile inteligente ale Naturii au primit onoruri divine pe care nu le meritau deloc, în altele – ca în zilele noastre în Europa și în țările civilizate – numai ideea că aceste Forțe ar fi înzestrate cu inteligență pare absurdă și este declarată antiștiințifică. Prin urmare, ne simțim ușurați de datele oferite în Introducerea la *„Asgard and the Gods: Tales and Traditions of our Northern Ancestors”*, publicată de W. S. W. Anson, unde se spune:

„Deși în Asia centrală, pe malurile Indusului, în țările piramidelor, în peninsulele greacă și italiană și chiar în nord, unde s-au perindat celții,

teutonii și slavii, concepțiile religioase ale popoarelor au îmbrăcat forme diferite, originea lor comună este totuși încă recognoscibilă. Atragem atenția asupra raportului existent între istoriile zeilor, gândirea profundă pe care o conțin și importanța lor, pentru ca cititorul să poată vedea că aceasta nu este o lume magică, rodul unei imaginații scăpate din frâu care se deschide în fața lui, ci că... Viața și Natura au constituit baza existenței și a acțiunii acestor divinități²⁷⁹.”

Deși este imposibil pentru un ocultist sau pentru un student al ezoterismului oriental să accepte ideea ciudată conform căreia „concepțiile religioase ale celor mai faimoase popoare ale Antichității sunt corelate cu începuturile civilizației în rândul raselor germanice”²⁸⁰, nu este mai puțin bucuros să vadă exprimate adevăruri precum acestea: „Aceste basme nu sunt niște povești lipsite de semnificație, scrise pentru delectarea celor ce huzuresc; ele conțin în ele religia profundă a strămoșilor noștri”²⁸¹.

Întocmai. Nu numai Religia lor, ci și Istoria lor, căci un mit, în greacă μῦθος, înseamnă tradiție orală, transmisă din gură în gură, de la o generație la alta. Și chiar conform cu etimologia sa modernă, acest cuvânt înseamnă o afirmație fabuloasă ce exprimă un adevăr important, istoria unui personaj extraordinar, biografiei căruia imaginația populară i-a dat o dezvoltare excesivă, datorită a actului de venerație al unui șir de generații, dar care nu este în întregime o fabulă. Întocmai ca strămoșii noștri, arienii preistorici, noi credem cu fermitate în personalitatea și inteligența mai multor Forțe ce produc fenomenele în Natură.

Cu timpul, învățătura arhaică a devenit mai puțin clară; națiunile au pierdut mai mult sau mai puțin din vedere Principiul superior și unic al tuturor lucrurilor și au început să transfere atributele abstracte ale „cauzei fără cauză” asupra efectelor produse, care au devenit la rândul

lor cauzative, adică Puterilor creatoare ale Universului. Marile națiuni au acționat astfel din teama de a profana IDEEA; cele mai mici, fie pentru că nu au înțeles, fie pentru că nu aveau nivelul de concepție filosofică indispensabil pentru a o păstra în toată puritatea ei imaculată. Dar toate, cu excepția ultimilor arieni, deveniți astăzi europeni și creștini, au dat mărturie despre această venerație în Cosmogoniile lor. După cum arată Thomas Taylor²⁸², dintre toți traducătorii, acela înzestrat cu cea mai mare intuiție, nicio națiune nu a considerat vreodată Principiul Unic ca fiind creatorul imediat al Universului vizibil, deoarece niciun om cu rațiune nu și-ar imagina că un desenator sau arhitect ar fi construit cu propriile sale mâini clădirea pe care-o admiră. După mărturia lui Damascius din lucrarea sa intitulată *Despre primele principii* (Περὶ Πρώτων Αρχῶν), ei vorbeau despre ele ca fiind „ÎNTUNERICUL necunoscut”. Babilonienii treceau sub tăcere acest principiu. Porfir spune în tratatul său *Despre Abstenență* (Περὶ ἀποχῆς ἐμψυχῶν)²⁸³ că „acestui Zeu, care este mai presus de toate lucrurile, nu trebuie să-i adresăm nici cuvinte articulate, nici gânduri interioare”. Hesiod își începe Teogonia cu aceste cuvinte: „Haosul a fost creat înaintea tuturor lucrurilor”²⁸⁴, făcând astfel posibilă concluzia că Cel care-l generase sau Cauza trebuia să fie trecută respectuos sub tăcere. Homer, în poemele sale, nu se ridică mai sus decât Noaptea, pe care o reprezintă ca fiind respectată de Jupiter. Conform tuturor teologilor antici și doctrinelor lui Pitagora și Platon, Zeus sau Artizanul imediat al Universului, *nu este cel mai înalt zeu*; după cum nici Sir Christopher Wren nu este, sub aspectul său fizic și uman, MENTALUL său, care a produs marile sale opere de artă. Și Homer păstrează tăcerea, nu numai cu privire

282 A se vedea *Monthly Magazine* din aprilie 1797.

283 [Cu privire la abstenența lucrurilor vii]

284 Ἦτοι μὲν πρότιστα χάος γένετ' (I. 166) ; γένετο fiind considerat în Antichitate cu sensul „a fost generat” și nu pur și simplu „a fost”. (A se vedea *Introduction to the Parmenides of Plato*, de Taylor, p. 260.)

279 Pagina 3.

280 *Ibid.*, p. 2.

281 *Ibid.*, p. 21.

la primul Principiu, ci și a celor două Principii care urmează imediat după primul, Eterul și Haosul lui Orfeu și Hesiod, Finitul și Infinitul lui Pitagora și Platon²⁸⁵. Vorbind despre Principiul cel mai elevat, Proclus spune că este „Unitatea Unităților ce se află dincolo de primul Adyta... mai inefabilă decât orice Tăcere, mai ocultă decât orice Esență... ascunsă printre zeii inteligibili”²⁸⁶.

Am putea adăuga ceva la cele scrise de Thomas Taylor în 1797, și anume că „evreii nu par să se fi ridicat mai sus decât... Artizanul imediat al Universului, căci Moise vorbește despre întunericul ce acoperea abisul fără măcar să insinueze că Existența lui ar fi avut o cauză”²⁸⁷. Niciodată în *Biblia* lor – lucrare pur ezoterică și simbolică – evreii nu și-au degradat divinitatea metaforică pe cât au făcut-o creștinii, acceptându-l pe Iehova drept Dumnezeu cel viu, unic și totuși personal.

Acest Principiu Prim, sau mai degrabă UNIC, era numit „Cercul Cerului”, simbolizat de o hierogramă reprezentând un Punct într-un Cerc sau într-un Triunghi Echilateral, Punctul fiind LOGOSUL. Astfel, în *Rig Veda*, unde Brahma nici măcar nu este numit, Cosmogonia începe cu Hiranyagarbha, „Oul de aur” și Prajapati (mai târziu Brahma) din care emană toate ierarhiile „Creatorilor”. Monada sau Punctul este originea simultan cu Unitatea din care decurge întregul sistem numeric. Acest Punct este Cauza Primă, dar CEL din care emană sau mai degrabă a cărui expresie este, Logosul, este trecut sub tăcere. La rândul său, simbolul universal, Punctul în cerc, nu era încă Arhitectul, ci Cauza acestui Arhitect, iar raportul dintre acesta din urmă și Punct era identic cu cel dintre Punctul însuși și circumferința Cercului, raport care, după Hermes Trismegistul,

285 Confuzia dintre „Finit” și „Infinit” este ironizată cu sarcasm de Kapila în discuțiile sale cu yoghinii brahmani ce pretind că îl văd pe cel „Prea Înalt” în viziunile lor mistice.

286 *Ibid.*

287 A se vedea articolul lui T. Taylor, în *Monthly Magazine* citat în *The Platonist*, numărul din februarie 1887, editat de T. M. Johnson, F.T.S., Osceola, Missouri.

nu poate fi definit. Porfir arată că Monada și Diada lui Pitagora sunt identice cu Infinitul și Finitul lui Platon din *Philebus*, sau ceea ce Platon numește ἄπειρον [fără limită] și πέρας [limitat]. Diada doar este Mama substanțială, Monada fiind „cauza oricărei unități și măsura tuturor lucrurilor”²⁸⁸; Diada, Mulaprakriti, VĂLUL [lui Parabrahman] este astfel reprezentată ca fiind în același timp Mama Logosului și fiica sa – adică obiectul percepției sale – produsul producător și cauza sa secundară. După Pitagora, MONADA intră în Tăcere și în întuneric, de îndată ce ea a evoluat în Triadă, din care emană ultimele șapte din cele zece numere care servesc drept bază Universului Manifestat.

În Cosmogonia scandinavă este la fel.

„La început era un mare Abis [Haosul], nu existau nici ziua nici noaptea; abisul era Ginnungagap, prăpastia larg deschisă, fără început nici sfârșit. Părintele a toate, Necreatul, invizibilul, rămânea în adâncimile abisului [Spațiul], și-a exprimat voința și tot ce a dorit a luat naștere”²⁸⁹.

La fel ca în cosmogonia hindusă, evoluția Universului este divizată în două acte, care sunt numite în India, creația *Prakriti* și creația *Padma*. Înainte ca razele calde provenind de la „Sursa Luminii” să dea naștere vieții în Marile Ape ale Spațiului, elementele primei creații s-au arătat, și din ele s-au format uriașul Ymir sau Orgelmir (*ad litteram* argilă fierbinte), materia primordială diferențiată din Haos. Apoi vin la rând vaca Audumla, Doica²⁹⁰, din care s-a născut Buri, producătorul, al cărui fiu Bor (Born) a avut de la Bestla, fiica Uriașilor Gerului (fiii lui Ymir) trei fii, Odin, Willi și We, sau „Spiritul”, „Voința” și „Sfințenia”²⁹¹. Aceasta a avut loc atunci când Întunericul domnea încă peste Spațiu, când Ases, Puterile creatoare

288 *Vit. Pythag.*, p. 47.

289 *Asgard and the Gods*, p. 22.

290 Vach, „vaca armonioasă din care se mulge hrana și apa” și care ne oferă „hrană și sprijin”, după cum este descris în *Rig Veda*.

291 Comparați *Geneza Raselor Primordiale* din prezenta lucrare.

sau Dhyān-Chohan nu erau încă evolute, Yggdrasil, copacul Universului, al Timpului și al Vieții nu crescuse încă și nu exista încă Walhalla sau Atriumul Eroilor. Legende scandinave ale Creației Pământului nostru și a Lumii noastre încep cu Timpul și Viața umană. Tot ce le precedă este pentru ele „Întinericul” unde locuiește Tatăl Totului, Cauza Totului. După cum remarcă editorul lucrării *Asgard and the Gods*, deși aceste legende conțin în ele ideea acestui TATĂ A TOTULUI, a cauzei originare a totului, „el este abia menționat în poeme”, aceasta nu pentru că, așa cum crede el, înainte ca Evanghelia să fie predicată, ideea „nu putea să se ridice până la o concepție clară despre Cel Veșnic”, ci datorită caracterului său profund ezoteric. Din acest motiv, toți zeii creatori sau Divinitățile personale nu apar decât în faza secundară a Evoluției Cosmice. Zeus s-a născut în și din Cronos – Timpul. De asemenea, Brahma este produsul emanației lui Kala „veșnicia și timpul”, care este unul din numele lui Vishnu. Din același motiv, îl găsim pe Odin, *tatăl Zeilor și al lui Ases*, după cum Brahma este *Tatăl Zeilor și al Asuras-ilor* și constatăm de asemenea caracterul androgin al tuturor principalilor zei creatori, de la cea de-a doua MONADĂ a grecilor până la Sephira Adam Kadmon, până la Brahma sau Prajapati-Vak din Vede și androginul lui Platon care nu este decât o altă versiune a simbolului indian.

Cea mai bună definiție metafizică a teogoniei primitive, conform ideilor vedantinilor, se găsește în *Note la Bhagavad Gita* de T. Subba Row. Parabrahman, Necunoscutul și incognoscibilul, după cum spune conferențiarul publicului său:

„...nu este nici măcar Atman... nu este Ego și nu este Non-Ego, și nici conștiința... și deși nu este el însuși un obiect susceptibil de a fi cunoscut, aceasta nu-l împiedică să susțină și să dea naștere feluritelor obiecte și forme de existență ce devin obiecte ale cunoașterii... Este unica esență în care se naște un centru de energie...”, pe care el îl numește Logos²⁹².

292 *The Theosophist*, februarie 1887, pp. 302-3.

Acest Logos este Shabda Brahman al hindușilor pe care nici măcar nu dorește să-l numească Ishvara („Domnul” Dumnezeu), de teamă ca acest termen să nu creeze o confuzie în spiritul publicului. Acesta este Avalokitesvara al budiștilor, Verbul creștinilor, în semnificația sa veritabilă ezoterică și așa cum este desfigurat de teologie.

„Acesta este”, spune el, „primul *Jnata* sau Ego în Cosmos și orice alt Ego... nu este decât reflexia sau manifestarea... el există în stare latentă în sânul lui Parabrahman în epoca lui *Pralaya*... [În timpul lui *Manvantara*] el are o conștiință și o individualitate ce-i sunt proprii... [El este un centru de energie, dar] astfel de centre de energie sunt aproape nenumărate în sânul lui Parabrahman. Nu trebuie să presupunem că însuși acest Logos este Creatorul sau că nu există decât un singur centru de energie... Numărul lor este aproape infinit... Acesta este primul Ego care apare în Cosmos și este sfârșitul întregii evoluții. Este Ego-ul abstract... Este prima manifestare sau aspect al lui Parabrahman... În momentul în care acest Ego își începe existența de Ființă conștientă... din punct de vedere obiectiv, Parabrahman îi apare drept Mulaprakriti. Vă rog să vă amintiți aceasta... căci aici se află rădăcina tuturor dificultăților legate de Purusha și Prakriti de care s-au izbit diferenții autori care s-au ocupat de filosofia vedantină... Această Mulaprakriti este materială pentru el [Logosul], așa cum un obiect este material pentru noi. Această Mulaprakriti nu mai este Parabrahman, așa cum colecția de atribute agățate de un stâlp nu este stâlpul însuși; Parabrahman este o realitate necondiționată și absolută, iar Mulaprakriti este un fel de vâl aruncat peste el. Parabrahman, în sine, nu poate fi văzut așa cum este. El este văzut de Logos cu un voal aruncat peste el, iar acest voal este extensia puternică a materiei cosmice... Parabrahman, după ce a apărut pe de o parte ca Ego și pe de alta ca Mulaprakriti, acționează prin mijlocirea Logosului ca unică energie²⁹³.”

293 *Ibid.*, pp. 303-4.

Conferențiarul explică, printr-o frumoasă comparație, ce dorește să spună atunci când se referă la activitatea a Ceva care nu este Nimic, dar care este însă TOTUL. El compară Logosul cu Soarele prin care iradiază lumina și căldura, dar ale cărui energie, lumină și căldură există în Spațiu doar sub formă de lumină și căldură vizibile, Soarele nefiind decât agentul acestei energii. Aceasta este prima ipostază triadică. Cuaternarul este constituit din lumina plină de energie, ce este răspândită de Logos.

Cabaliștii evrei au formulat aceste lucruri într-un mod identic din punct de vedere ezoteric cu cel al vedantinilor. Ei au susținut că AIN-SOPH nu putea fi înțeles, că nu putea fi nici localizat, nici numit, deși era Cauza fără Cauză a Totului. De aici îi vine numele de Ain-Soph care este un termen ce exprimă o negație, „cel imposibil de scrutat, cunoscut și numit”. Ei l-au transpus într-un Cerc Fără Sfârșit, o Sferă, din care inteligența umană, într-un efort extrem, nu putea percepe decât bolta. Pentru a ne folosi de termenii utilizați de cel care a descifrat complet multe dificultăți din sistemul cabalistic, vorbind despre una dintre semnificațiile sale, ale ezoterismului său geometric și numeric:

„Închideți ochii și, utilizând propria voastră facultate de percepție conștientă, încercați să vă proiectați gândirea în exterior până la marginile cele mai îndepărtate, în toate direcțiile. Veți descoperi că linii egale sau raze de percepție egale se întind cu regularitate în toate direcțiile, astfel încât efortul suprem al percepției va avea drept rezultat formarea *boltei unei sfere*. Limita acestei sfere va fi, în mod necesar, un mare cerc, și razele directe ale gândirii în toate direcțiile vor trebui să fie razele drepte ale cercului. Aceasta trebuie să fie, așadar, din punct de vedere uman, concepția extremă, atotcuprinzătoare a lui Ain-Soph manifestat, ce se exprimă sub forma unei figuri geometrice, adică a unui cerc, cu elementele sale constituite de o circumferință curbă și un diametru în linie dreaptă divizat

în raze. Rezultă că o formă geometrică este primul mijloc recognoscibil de a stabili un raport între Ain-Soph și inteligența omului²⁹⁴.”

Acest Mare Cerc, pe care Ezoterismul Oriental îl reduce la Punct în Cercul Infinit, este Avalokitesvara, Logosul sau Verbul despre care vorbește T. Subba Row. Dar acest cerc, sau acest Dumnezeu manifestat este pentru noi la fel de necunoscut, altfel decât prin Universul său manifestat, cum este Cel Unic, deși el este pentru noi mai ușor sau mai cu puțință de a-l concepe. Acest Logos care se află în stare latentă în sânul lui Parabrahman în timpul Pralaya-ei, după cum „egoul nostru este latent în noi în momentul lui Sushupti, somnul”, care nu-l poate concepe pe Parabrahman decât sub formă de Mulaprakriti – care este un Vâl Cosmic format prin „puternica expansiune a materiei cosmice” – nu este așadar decât un organ al Creației cosmice, prin intermediul căruia radiază Energia și Înțelepciunea lui Parabrahman, *ce este necunoscut Logosului, așa cum ne este și nouă necunoscut*. Pe deasupra, dat fiind că Logosul este pentru noi la fel de necunoscut cum Parabrahman este pentru Logos, ezoterismul oriental și Cabala, pentru a aduce Logosul în limitele concepțiilor noastre, au transpus sinteza abstractă în imagini concrete, reprezentate de reflexiile sau aspectele multiple ale acestui Logos, Avalokitesvara, Brahma, Ormazd, Osiris, Adam Kadmon sau orice alt nume vă este pe plac – aspecte sau emanații manvantarice care sunt Dhyan-Chohanii, Elohimii, Devas, Amshaspende etc. Metafizicienii explică, după afirmațiile lui T. Subba Row, rădăcina și germenul acestora din urmă ca fiind prima manifestare a lui Parabrahman, „trinitatea cea mai elevată pe care o putem înțelege”, care este Mulaprakriti (Vălul), Logosul și energia conștientă „a acestuia din urmă”, sau puterea și lumina sa (care sunt numite în *Bhagavad Gita* Daiviprakriti) sau „materia, forța și Egoul, rădăcina unică a Eului - oricare alt eu nefiind decât o manifestare sau reflexie a acestuia. Prin urmare, doar în această Lumină (a conștiinței), a percepției mentale și fizice ocultismul practic poate face vizibil Logosul prin forme geometrice care, atunci când

294 *The Masonic Review*, iunie 1886.

sunt studiate îndeaproape, nu doar oferă o explicație științifică a existenței reale și obiective²⁹⁵ a „celor Șapte Fii ai Divinei Sophia” care este Lumina Logosului, ci arată cu ajutorul unor chei ce nu sunt încă descoperite, că în ceea ce privește umanitatea, acești „Șapte Fii” și nenumăratele lor emanații, centre de energie personificate, sunt o necesitate absolută. Îndepărtați-le și misterul Ființei și al Umanității nu numai că nu va fi niciodată descoperit, ci nici măcar nu ne vom apropia cât de cât de el.

Prin această Lumină totul este creat. Această RĂDĂCINĂ a Sinelui mental este de asemenea rădăcina Sinelui fizic, căci această Lumină este transformarea, în lumea noastră manifestată, a lui Mulaprakriti, numită *Aditi* în Vede. Sub cel de-al treilea aspect al salut, ea devine *Vach*²⁹⁶, Fiica și Mama Logosului, așa cum Isis este Fiica și Mama lui Osiris, care este Horus, și Mont, Fiica, Soția și Mama lui Ammon, în glifa lunară egipteană. În Cabala, Sefira este aceeași cu Shekinah și ea este, conform unei alte sinteze, Soția, Fiica și Mama Omului Celest, Adam Kadmon și este chiar identic cu el, după cum Vak este identic cu Brahma și este numită Logosul feminin. În *Rig Veda*, Vak este „limbajul cuvânt mistic” prin intermediul căruia Cunoașterea Ocultă și Înțelepciunea sunt transmise omului, și din acest motiv se spune că Vak a „intrat în Rishi”. Ea este „generată de Zei”; ea este Vak divină, „Regina Zeilor” și este asociată cu Prajapati în lucrarea lor de creație, după cum Sefira este asociată cu Sefiroții. Ea mai este numită „Mama Vedelor”, „întrucât datorită puterii sale [ca limbaj mistic] Brahman le-a revelat, și că tot datorită puterii sale el a creat Universul”, adică prin Cuvânt, prin *cuvinte* (sintetizate în „VERB”) și prin numere²⁹⁷.

295 Obiectiv – în lumea lui Maya este de la sine înțeles; dar la fel de reală cum suntem noi.

296 „În cursul manifestării cosmice, această *Daiviprakriti*, în loc să fie mama Logosului, ar trebui să fie numită, strict vorbind, Fiica sa.” (*The Theosophist*, februarie 1887”, *Notes on the Bhagavad Gita*, op. cit., p. 305.)

297 Înțelepții care, asemenea lui Stanley Jevons, dintre moderni, au inventat un mijloc pentru ca încomprehensibilul să dobândească o formă tangibilă, nu au putut-o face decât folosindu-se de numere și de figuri geometrice.

Dar când se vorbește de asemenea despre Vak ca fiică a lui Daksha, „zeul care trăiește în toți Kalpa”, acest fapt îi demonstrează caracterul mayavic; ea dispăre în timpul *Pralaya*-ei, absorbită în unica Rază ce devorează totul.

Ezoterismul universal prezintă două aspecte distincte, cel al Orientului și cel al Occidentului, în toate aceste personificări ale Puterii feminine în Natură sau Natura numenală și fenomenală. Unul este aspectul său pur metafizic, după cum l-a descris savantul conferențiar în *Notes on the Bhagavad Gita*, celălalt este terestru și fizic și în același timp divin, din punct de vedere al concepției umane practice și a ocultismului. Ele sunt toate simboluri și personificări ale Haosului, ale „Marelui Abis” sau ale Apelor Primordiale ale Spațiului, VOALUL impenetrabil care se găsește între INCOGNOSCIBIL și Logosul Creației. „Conectându-se pe sine prin mintea sa cu Vak, Brahma (Logosul) a creat apele primordiale”. În *Katha Upanishad* este descris și mai clar:

„Prajapati era acest Univers. Vak venea după el. El s-a unit cu ea... ea a dat naștere acestor creaturi și a intrat din nou în Prajapati.

[Acesta face legătura dintre Vak și Sephira cu zeița Kwan-Yin, „Mama Milostivă”, VOCEA divină a Sufletului, chiar în budismul exoteric; și cu aspectul feminin al lui Kwan-Shai-Yin, Logosul, Verbul Creației, și în același timp cu Vocea care-i vorbește în mod distinct Inițiatului, conform budismului ezoteric. Bath Kol, *Filia Vocis*, Fiica Vocii Divine a evreilor, răspunzând din înaltul Jițului Milostivirii din spatele Vălului Templului este un rezultat].

Aici putem semnală incidental unul dintre numeroasele reproșuri pe care „bunii și pioșii” misionari ai Indiei le-au adus religiei acestei țări. Alegoria prezentă în *Shatapatha Bruhmana*, conform căreia Brahma, în calitatea sa de Părinte al oamenilor, realizează opera de procreare

printr-o legătură incestuoasă cu propria sa fiică, Vak, numită și *Sandhya* (Crepusculul) și *Shatarupa* (cu o sută de forme) este neîncetat aruncată în față brahmanilor, ca un motiv de condamnare a „detestabilei și FALSEI lor religii”. În afara faptului uitat intenționat de către europeni, că patriarhul Loth este reprezentat ca fiind vinovat de aceeași fărâdelege, în cazul lui aceasta luând formă umană, în timp ce Brahma sau mai exact Prajapati a consumat incestul cu fiica sa având forma unui cerb, iar ea, forma unei căprioare (*rohit*), semnificația ezoterică a celui de-al treilea capitol din Geneză dovedește același lucru. Mai mult, există cu siguranță o semnificație cosmică și nu fiziologică corelată cu alegoria hindusă, deoarece Vak este o transformare a lui Aditi și Mulaprakriti (Haos), iar Brahma este o transformare a lui Narayana, Spiritul lui Dumnezeu care intră în Natură și o fecundează, astfel încât nu există nimic falic în acest act de procreare.

După cum am spus deja, Aditi-Vak este Logosul feminin sau Verbul, „Cuvântul”, iar Sefira are aceeași semnificație în *Cabala*. Acești Logoi feminini, sub aspectul lor numenal de Lumină, Sunet și Eter, sunt cu toții corelații ce dovedesc cât de știutori erau anticii atât în știința fizică, așa cum este ea cunoscut astăzi de moderni, cât și în nașterea acestei științe în sferele spirituală și astrală.

„Anticii noștri spuneau că Vak era de patru tipuri, și lua numele de *Para*, *Pashyanti*, *Madhyama* și *Vaikhari*. Veți găsi aceasta chiar în *Rig Veda* și în multe Upanishade. *Vaikhari Vak* este ceea ce noi rostim.

Este Sunetul, Cuvântul; este de asemenea ceea ce devine comprehensibil și obiectiv pentru unul dintre sensurile noastre fizice și poate fi supus legilor percepției. Prin urmare:

Fiecare tip de *Vaikhari Vak* există în forma sa de *madhyama...* *pashyanti* și, în cele din urmă, în forma *para...* Motivul pentru care acest

*Pranava*²⁹⁸ este numit Vak este următorul: cele patru principii ale marelui Cosmos corespund celor patru forme de Vak... Cosmosul întreg, în forma sa obiectivă, este *Vaikhari Vak*; Lumina Logosului este forma *madhyama*, și Logosul însuși forma *pasyanti*, în timp ce Parabrahman [cel aflat dincolo de numenul tuturor numenilor] este aspectul *para* al acestei Vak²⁹⁹.”

Prin urmare, Vak, Shekinah sau „muzica sferelor”, a lui Pitagora, nu sunt decât același lucru, dacă ne alegem exemplele în cele trei filozofii religioase ale acestei lumi care sunt (în aparență) cele mai neasemănătoare între ele, cea a hindușilor, a grecilor și a evreilor caldeeni. Aceste personificări și alegorii pot fi studiate sub patru aspecte (principale) și sub trei aspecte (mai puțin importante), adică șapte în total, ca în ezoterism. Forma *para* este Lumina și sunetul, mereu subiective și latente, care există veșnic în sânul INCOGNOSCIBILULUI; când este transferată în ideea Logosului sau în Lumina latentă, ea se numește *pashyanti*, și când devine această Lumină exprimată este *madhyama*.

Cabala dă următoarea definiție:

„Există trei feluri de lumini, pe lângă a patra care le interpenetreză pe celelalte: 1) Lumina limpede și pătrunzătoare, lumina obiectivă, 2) lumina reflectată și 3) lumina abstractă.

Cei zece Sefiroți, cei Trei și cei Șapte, sunt numiți în Cabală cele Zece Cuvinte D-BRIM (Dabarim), Numerele și Emanațiile Luminii Celeste, care este simultan Adam Kadmon și Sefira, sau (Brahma) Prajapati-Vak. În *Cabala*, Lumina, Sunetul și Numărul sunt cei trei factori ai creației. Parabrahman nu poate fi cunoscut decât prin Punctul luminos (LOGOS), ce nu-l cunoaște pe Parabrahman, ci doar pe Mulaprakriti.

298 *Pranava* sau Om, este un cuvânt mistic rostit de yoghini în timpul meditației; dintre toate cuvintele rostite de comentatorii exoterici, Vyakritis, sau Om, Bhur, Bhuva, Svar (Om, Pământul, Firmamentul, Cerul), *Pranava* este poate cel mai sacru. Ele sunt rostite prin retenția respirației. A se vedea *Manu* II, 76-81, și comentariul lui Mitakshara la *Yājñavalkya-Smṛiti*, I, 23. Totuși, explicația ezoterică merge mult mai departe.

299 *Notes on the Bhagavad Gita*, ibid, p. 307.

De asemenea, Adam Kadmon nu o cunoștea decât pe Shekinah, deși ea era vehiculul lui Ain-Soph. În calitatea sa de Adam Kadmon, el este, conform interpretării ezoterice, totalul Numărului Zece, Sefiroții (fiind el însuși o Trinitate sau cele trei atribute în unul singur ale DIVINITĂȚII incognoscibile³⁰⁰). Când Omul Celest (Logosul) a luat mai întâi forma de Coroană [Kether] și s-a identificat cu Sefira, din Coroană au emanat Șapte Lumini strălucitoare³⁰¹, ceea ce face ca în total să fie Zece; de asemenea, Brahma-Prajapati, de îndată ce a fost separat de Vak, fiind totuși identic cu ea, a făcut să țâșnească din această Coroană cei șapte Rishi și cei șapte Manu sau Prajapati. În exoterism, vom găsi mereu 10 și 7, indiferent că este vorba despre Sefiroți sau Prajapati; în interpretare ezoterică, întotdeauna 3 și 7 care fac tot 10. Numai că atunci când, în sfera manifestată, sunt împărțiți în 3 și 7, ei formează $\oplus$, androgenul, și $\otimes$ sau figura X manifestată și diferențiată.

Acest aspect va ajuta studentul să înțeleagă de ce Pitagora considera Divinitatea, Logosul, ca fiind Centrul Unității și „Sursa Armoniei”. Noi spunem că această Divinitate era LOGOSUL și nu MONADA care locuiește în Solitudine și Tăcere, deoarece Pitagora susținea că UNITATEA, fiind indivizibilă, nu era un număr. De aceea, candidaților care cereau să fie admiși la școala lui li se cerea, drept condiție pregătitoare, să fi studiat Aritmetica, Astronomia, Geometria și Muzica, discipline ce formau cele patru diviziuni ale Matematicilor³⁰². Acest fapt explică de ce pitagoricienii afirmău că doctrina Numerelor, cea mai importantă în ezoterism, fusese

300 Această Trinitate este desemnată prin „cei trei pași ai lui Vishnu” care, dat fiind că exoterismul îl consideră pe Vishnu ca fiind Infinit, înseamnă că din Parabrahman au ieșit Mulaprakriti, Purusha (Logosul) și Prakriti: cele patru forme de Vach (ea fiind sinteza tuturor). În *Cabala*, Ain-Soph, Shekinah, Adam Kadmon și Sefira, cele patru sau trei emanații sunt distincte și totuși una.

301 *Cartea Numerelor Caldeene*. În *Cabala* curentă, numele lui Iehova îl înlocuiește pe cel al lui Adam Kadmon.

302 Justin Martirul ne povestește că din cauza necunoașterii acestor patru științe, pitagoricienii au refuzat să-l accepte drept candidat la școala lor.

revelată omului de Divinitățile Celeste; că Lumea fusese scoasă din Haos cu ajutorul Sunetului sau al Armoniei, și clădită după principiile măsurii muzicale; că cele șapte planete ce susțin destinul muritorilor au o mișcare armonioasă și, după cum spune Censorinus:

„Intervale ce corespund intervalelor muzicale, fac anumite sunete atât de perfect armonioase, încât ele produc cea mai plăcută melodie, pe care nu o putem însă auzi, din cauza măreției sunetului pe care urechile noastre nu sunt în stare să-l perceapă.”

În Teogonia pitagoreică, Ierarhiile Legiunii Celeste și Zeii erau numărați și exprimați prin numere. Pitagora studiasse știința ezoterică în India și de aceea elevii săi afirmă:

„Monada (Unicul manifestat) este principiul tuturor lucrurilor. Din Monada și Diada nedeterminată (Haosul), Numerele; din Numere, Punctele; din Puncte, Liniile; din Linii, Suprafețele; din Suprafețe, Solidele; din acestea, Corpurile Solide, dintre care elementele sunt în număr de patru, Focul, Apa, Aerul și Pământul; din acestea este formată întreaga Lume, după transformarea (corelarea) lor și schimbarea lor totală³⁰³.”

Dacă aceasta nu explică în întregime misterul, totuși ridică măcar un colț din vălul ce acoperă aceste minunate alegorii în spatele cărora sălășluiește Vak, cea mai misterioasă dintre toate Zeițele brahmanice; ce este numită „Vaca armonioasă care face să țâșnească din ugerile ei hrană și Apă” (Pământul cu toate puterile sale mistice), sau cea „care ne asigură hrana și supraviețuirea” (Pământul fizic). Isis este de asemenea Natura mistică și Pământul; iar coarnele ei de vacă o identifică cu Vak, care, după ce a fost recunoscută în forma sa cea mai elevată drept *Para*, devine, în planul inferior și material al creației, *Vaikhari*. Astfel, deși este fizică, ea reprezintă Natura mistică cu toate mijloacele și toate proprietățile sale magice.

303 Diogene Laertius, în *Vit. Pythag.*

În calitate de zeiță a Limbajului și a Sunetului și transformare a lui Aditi, ea este într-un anume sens și Haosul. În orice caz, ea este „mama Zeilor” și Brahma, Ishvara sau Logosul și Vak, precum și Adam Kadmon și Sefira, care trebuie să servească drept punct de pornire adevăratei Teologii manifestate. Mai departe, totul este Întuneric și speculații abstracte. Cu și Zeii, Văzătorii, Profeții și Adepții în general sunt pe un teren solid. Că este vorba despre Aditi sau divina Sophia a gnosticilor greci, ea este mama a Șapte Fii, „Îngerii Feței”, ai „Abisului” sau ai „Marelui Unu Verde” din *Cartea Morților*. Iată ce spune *Cartea lui Dzyan* (Cunoaștere obținută prin meditație):

„Marea Mamă se află cu Δ, având pe | și pe □, al doilea | și pe ☆³⁰⁴ în sânul ei, gata să dea naștere vajnicilor Fiii ai lui □ Δ | | [sau 4.320.000, Ciclul] dintre care Seniorii (Cei mai mari) sunt O[Cercul] și • [Punctul].”

La începutul fiecărui ciclu de 4.320.000, cei Șapte sau, cum pretindeau câteva popoare, cei Opt Mari Zei coboară pentru a instaura noua ordine a lucrurilor și pentru a da un impuls unui nou ciclu. Acest al optulea Zeu era Cercul ce unifică, sau LOGOSUL, separat și diferențiat de Legiunea sa în dogma exoterică, așa cum cele trei ipostaze divine ale grecilor antici sunt considerate acum de Biserici ca fiind trei personaje distincte. După cum spune un comentariu:

„Cei PUTERNICI își realizează marile opere și lasă în urma lor monumente nepieritoare care să amintească de vizita lor, de fiecare dată când pătrund sub vălul nostru mayavic [atmosfera]³⁰⁵.”

Astfel am fost învățați că marile piramide au fost construite sub supravegherea lor directă, „când Dhruva [steaua polară de atunci] era în

304 3.1415 sau π, sinteza sau Legiunea unificată în Logos și Punctul, numit de Catolicismul roman „Îngerul Feței” și în ebraică מִיכָאֵל Mihail care „este [asemenea sau identic] cu Dumnezeu”, reprezentarea manifestată.

305 Aceste ființe apar la începutul ciclurilor și de asemenea la începutul fiecărui an sideral de 25.868 de ani. De aici provin numele Kabeiri sau Kabarim, ceea ce semnifică în caldeeană „Cei care măsoară Cerul” (Kob „măsură” și Urim „Cerurile”).

momentul cel mai de jos al ascensiunii sale și când Kritikas (Pleiadele) priveau pe deasupra capului ei [se aflau pe același meridian, dar mai sus], ca să supravegheze munca Uriașilor”. Rezultă așadar că primele piramide, fiind construite la începutul anului stelar, sub Dhruva (Alfa-Polaris), trebuie să se fi construit în urmă cu mai bine de 31.000 de ani (31.105). Bunsen avea dreptate când admitea o vechime mai mare de 21.000 de ani Egiptului, dar această concesie nu ar fi deloc de-ajuns să epuizeze adevărul și faptele legate de acest subiect. După cum spune dl. Gerard Massey:

„Relatările preoților și ale altor personaje egiptene, despre măsura timpului în Egipt, încep să pară mai puțin false în ochii celor care au scăpat de obstacolele biblice. Recent au fost descoperite la Sakkarah inscripții ce menționează două cicluri sothiace... înregistrate în această epocă, în urmă cu 6.000 de ani. Astfel, în epoca în care Herodot se afla în Egipt, egiptenii, după cum se știe în prezent, au notat cel puțin cinci cicluri sothiace diferite a câte 1.461 de ani...”

Preoții i-au spus istoricului grec că ei înregistraseră timpul pe o perioadă atât de îndelungată încât soarele răsărise de două ori acolo unde apunea și apusese de două ori acolo unde răsărea. Așa ceva... nu poate fi înțeles ca un fapt natural decât ca urmare a două cicluri de precesiune sau a unei perioade de 51.736 de ani³⁰⁶.”

Mor Isaac³⁰⁷ arată că sirienii antici își defineau lumea prin intermediul „Guvernatorilor” și ai „Zeilor Activi”, în mod similar cu cel al caldeenilor. Lumea inferioară era lumea SUBLUNARĂ (a noastră), supravegheată de „Îngerii” din primul ordin sau ordinul cel mai de jos; cel imediat următor era Mercur, guvernat de „ARHANGHELI”; apoi venea Venus, ai cărui Zei erau „PRINCIPATELE”, al patrulea ordin era cel al SOARELUI, domeniu și sălaș al celor mai înalți și puternici Zei din sistemul nostru, Zeii solari ai tuturor națiunilor; cel de-al cincilea, al lui Marte, guvernat de „VIRTUȚI”; al șaselea, al lui Bel sau Jupiter, era dominat de „STĂPÂNIRI”; cel de-al

306 *The Natural Genesis*, II, 318.

307 A se vedea *OEdipus Aegypt*. de Kircher, II, 423.

șaptelea, lumea lui Saturn, era guvernat de „TRONURI”. Aceste Lumi sunt cele ale Formei. Deasupra se găsesc cele Patru lumi superioare, care formează din nou numărul șapte, căci cele Trei, care sunt cele mai de sus, sunt „imposibil de menționat și de numit”. Cel de-al optulea, format din 1.122 de stele, este domeniul Heruvimilor; cel de-al nouălea, aparținând stelelor mișcătoare ce nu pot fi numărate din cauza distanței la care se află, este deținut de Serafimi; cât despre al zecelea, Kircher spune, citându-l pe Mor Isaac, că este alcătuit din „stele invizibile ce ar putea fi luate, se spune, drept nori, atât de comasate sunt în zona pe care noi o numim Via Straminis sau Calea Lactee”, și se grăbește să explice că „acestea sunt stelele lui Lucifer, înghițite odată cu el în cumplitul naufragiu”. Ceea ce urma după și mai departe de cele zece Monade (Cuaternarul nostru sau decât Lumea Arupa), sirienii nu puteau spune. „Tot ceea ce știau era că acolo începea vastul și incomprehensibilul ocean al infinitului, sălașul divinității adevărate, fără limite și fără de sfârșit”.

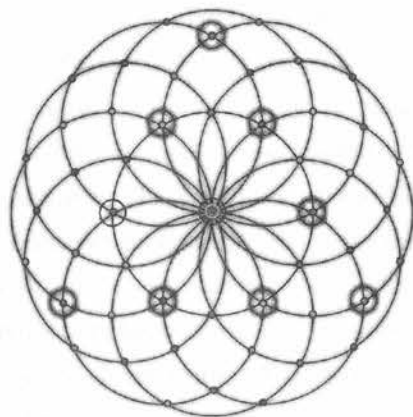
Champollion arată că egiptenii aveau aceeași credință. Hermes, după ce a vorbit despre Tată-Mamă și Fiul al cărui Spirit (la nivel colectiv DIVINUL FIAT) dă formă Universului, spune: „Șapte Agenți [Media] au fost astfel formați, ca să conțină Lumile Materiale [sau manifestate] în Cercurile lor respective, și acțiunea acestor agenți a primit numele de Destin”. El enumeră apoi șapte, zece și douăsprezece ordine, dar ar lua prea mult timp să le detaliem aici.

Dat fiind că doctorul Weber și alte persoane declară că *Rig Vidhana* precum și *Brahmanda Purana* și toate celelalte lucrări de acest gen în care este descrisă eficiența magică a mantrelor *Rig Veda*-ice sau viitoarele Kalpa sunt compilații moderne „ce nu aparțin probabil decât epocii Puranelor”, este inutil să trimitem cititorul la explicațiile lor mistice și este mai bine să cităm pur și simplu cărțile arhaice care le sunt cu totul necunoscute orientaliștilor. Aceste lucrări explică un aspect ce-i pun în mare încurcătură pe savanți, și anume că Saptarshi, „Fiii născuți din

Mentalul” lui Brahma, sunt menționați cu anumite nume în *Shatapatha Brahmana*, sub altele în *Mahabharata* și că *Vayu Purana* citează nouă Rishi în loc de șapte, adăugând la listă numele lui Brighu și Daksha. Totuși, este la fel în toate scripturile sfinte exoterice. Doctrina Secretă oferă o lungă genealogie a Rishilor, dar îi separă în mai multe clase. Așa cum zeii egipteni erau împărțiți în șapte și chiar douăsprezece Clase, Rishi indieni sunt divizați în ierarhii. Primele trei grupuri sunt grupul Divin, grupul Cosmic și grupul Sublunar. Apoi vin Zeii Solari ai Sistemului nostru, Zeii Planetari, Zeii Submundani și Zeii pur Umani, adică Eroii și Manoushi.

În acest moment, totuși, noi nu ne ocupăm decât de Zeii Precosmici și Divini, Prajapati sau cei Șapte Constructori. Găsim în mod regulat acest grup în toate Cosmogoniile. Din cauza pierderii documentelor egiptene arhaice, căci, după părerea dlui Maspero, „materialele și datele istorice pe care le posedăm ca să studiem istoria evoluției religioase în Egipt, nu sunt nici complete, nici foarte adesea inteligibile”, este necesar să recurgem la vechile imnuri și la inscripțiile din morminte, pentru a corobora parțial și indirect informațiile oferite de DOCTRINA SECRETĂ. Una dintre aceste informații demonstrează că Osiris, asemenea lui Brahma-Prajapati, Adam Kadmon, Ormazd și mulți alți Logoi, era căpetenia și sinteza grupului „Creatorilor” sau Constructorilor. Înainte ca Osiris să devină „Unicul” și Dumnezeu cel mai elevat al Egiptului, a fost adorat la Abydos drept Căpetenie sau Călăuză a Legiunii Celeste a Constructorilor aparținând unuia dintre cele mai elevate trei Ordine. Imnul gravat pe steaua votivă a unui mormânt din Abydos (registru al 3 lea) se adresează lui Osiris în acești termeni:

„Salutare ție, Osiris, fiul cel mare al lui Seb; tu, cel mai mare dintre cei șase Zei născuți din zeița Noo [Apa primordială], tu, marele preferat al tatălui tău Ra; Tatăl Taților, Rege al Duratei, Maestru al Eternității... care, de îndată ce aceștia s-au născut din sânul mamei tale, a adunat toate

coroanele și l-a prins pe *Uraeus* [șarpele sau naja]³⁰⁸ pe capul tău; Zeul multiform al cărui nume este necunoscut și care are numeroase nume în orașe și în provincii.”

Ieșind din Apa primordială încoronat cu *Uraeus*, care este șarpele-emblemă al Focului Cosmic și fiind el însuși al șaptelea, dominându-i pe cei șase Zei primari născuți din Tatăl-Mamă, Noo și Noot, Cerul, care poate fi așadar Osiris dacă nu este principalul Prajapati, principala Sefira, principalul Amshaspend, Ormazd! Este sigur că acest ultim Zeu solar și cosmic ocupa, la începutul evoluției religioase, aceeași poziție ca Arhanghelul „al cărui nume era secret”. Acest Arhanghel era Mihail, reprezentantul pe pământ al Dumnezeului Ascuns al Evreilor; într-un cuvânt, este „Fața” sa despre care se spune că mergea înaintea Evreilor sub forma unui „Stâlp de Foc”. Burnouf spune: „Cei șapte Amshaspend, care sunt cu siguranță Arhanghelii noștri, reprezintă de asemenea personificările Virtuților divine”³⁰⁹. Acești Arhangheli sunt cu siguranță corespondenți ai

308 Acest cuvânt egiptean Naja ne amintește mult de Naga indian, zeul Șarpe, Brahma, Shiva și Vishnu sunt cu toții încoronați și puși în legătură cu Nagas, ceea ce este un semn al caracterului ciclic și cosmic.

309 *Commentaires sur le Yashna*, 174.

Saptarshi-lor hinduși, deși este aproape imposibil să-i clasăm pe fiecare cu prototipul și echivalentul său Păgân, întrucât, exact ca în cazul lui Osiris, ei au toți „numeroase nume în orașe și provincii”. Pe unele dintre cele mai importante le vom indica totuși în ordine.

Astfel un lucru este demonstrat în mod incontestabil. Cu cât le studiem mai mult ierarhiile, cu atât constatăm mai mult identitatea lor și cu atât mai mult obținem dovezi că nu există unul singur printre Zeii personali trecuți sau prezenți, printre cei ce ne sunt cunoscuți din primele zile ale Istoriei, care să nu aparțină celei de-a treia faze a manifestării cosmice. În toate religiile găsim Divinitatea ascunsă, ce constituie baza; apoi Raza pe care o emite și care cade în Materia Cosmică primordială, prima manifestare; apoi rezultatul androgin, dubla Forță abstractă Masculină și Feminină personificată, a doua fază; în sfârșit, această Forță se divide, în a treia fază, în Șapte Forțe, numite Puterile creatoare în toate vechile religii, și „Virtuțile lui Dumnezeu” de creștini. Aceste ultime explicații și calificări metafizice abstracte nu au împiedicat Biserica romană și Biserica greacă să închine un cult acestor „Virtuți”, personificându-le sub numele distincte ale celor Șapte Arhangheli. În *Cartea Druschim-ilor*³¹⁰, în Talmud, între aceste grupuri se stabilește o distincție care este explicația cabalistică corectă. Acolo se spune:

Există trei grupuri (sau ordine) de Sefiroți:

1. Sefiroții numiți „Atributele Divine” [abstracti];
2. Sefiroții fizici sau siderali [personali] într-un grup de șapte și în altul de zece;
3. Sefiroții metafizici sau perifraxe ale lui Iehova, care sunt primii trei Sefiroți [Kether, Chokmah și Binah], restul celor șapte formând cele șapte Spirite (personale) ale Prezenței [și de asemenea ale planetelor].

Este necesar să aplicăm aceeași diviziune evoluției primare, secundare

310 Primul Tratat, p. 59.

și terțiare a Zeilor în fiecare Teogonie, dacă dorim să-i traducem semnificația din punct de vedere ezoteric. Nu trebuie să confundăm personificările pur metafizice ale atributelor abstracte ale Divinității, cu reflexia lor, Zeii Siderali. Această reflexie, totuși, este în realitate expresia obiectivă a abstractizării; entitățile vii și modelele formate după acest Prototip divin. Mai mult, cei trei Sefiroți metafizici sau „perifraza lui Iehova” nu sunt Iehova. Acesta, cu titlurile adiționale de Adonai, Elohim, Sabaoth și numeroasele nume ce i se atribuie din belșug, este perifraza lui Shaddai, Atotputernicul. În realitate, acest nume este un joc de cuvinte, o figură retorică ebraică prea înflorită ce a fost respinsă întotdeauna de ocultiști. Pentru cabaliștii evrei și chiar pentru alchimiștii creștini și rozacrucieni, Iehova era un ecran comod, omogenizat prin replierea a numeroase panouri și adoptat drept substitut, numele unei Sefira individuale oarecare fiind la fel de bun ca oricare altul, pentru cei ce dețineau secretul. Tetragramaton-ul, Inefabilul, „Suma Totală” siderală nu au fost inventate decât cu scopul de a-i înșela pe profani și de a simboliza viața și procrearea³¹¹. Numele veritabil și care nu poate fi rostit, „Cuvântul care nu este un cuvânt” trebuie căutat printre cele șapte nume ale primelor Șapte Emanații sau „Fii ai Focului”, în Scripturile Sfinte secrete ale tuturor marilor popoare și chiar în *Zohar*, doctrina cabalistică a celei mai mici dintre toate, adică a poporului evreu. Acest cuvânt format din șapte litere în toate limbile, se află încorporat în toate marile construcții sacre ale lumii, de la ruinele ciclopice din Insula Paștelui (fragment

311 Traducătorul lucrării *Qabbalah* lui Avicbron spune, vorbind despre această „Suma Totală”: „Litera lui Kether este י (Yod), cea a lui Binah ה (Hé), ce formează împreună YaH, Numele feminin; cea de-a treia literă, ה (Hokhmah, este ו (Vau) formând împreună יהו, YHV din יהוה, YHVH Tetragramatonul și, în realitate, simbolurile complete ale eficienței sale. Ultimul ה (Hé) din acest Nume Inefabil *fiind mereu aplicat celor Șase Inferiori* și ultimului, împreună *formând* cei șapte Sefiroți rămași.” (Qabbalah lui Myer, p. 263). Tetragramaton nu este sacru decât în sinteza sa abstractă. În calitatea sa de cuaternar ce conține cei Șapte Sefiroți inferiori, este *falic*.

dintr-un continent îngropat sub apele mărilor cu mai bine de 4.000.000 de ani³¹² în urmă și nu 20.000), până la primele piramide egiptene.

Vom avea ocazia mai târziu să dezvoltăm acest subiect și să oferim exemple practice, pentru a demonstra aserțiunile conținute în text.

Deocamdată, este suficient să arătăm prin câteva exemple, adevărul a ceea ce am susținut la începutul acestei lucrări, și anume că orice Cosmogonie, din toate colțurile lumii, cu excepția celei creștine, nu a atribuit vreodată Unicii Cauze Supreme, Principiului Divin UNIVERSAL, creația imediată a Pământului nostru, a omului sau a orice are legătură cu acestea. Această aserțiune s-ar aplica la fel de bine Cabalei evreilor sau caldeenilor, cât și Genezei, dacă aceasta ar fi fost vreodată înțeleasă pe deplin și, ceea ce este mai important, ar fi fost corect tradusă³¹³. Peste

312 În mod firesc, vom considera ridicolă și absurdă această aserțiune și nu vom face decât să râdem de ea, dar dacă credem în scufundarea finală a Atlantidei, în urmă cu 850.000 de ani, după cum se arată în Budismul Ezoteric (dispariția ei gradată începând în era eocenă), trebuie să acceptăm deopotrivă și aserțiunea cu privire la ceea ce se numește Lemuria, continentul celei de-a Treia Rase Rădăcină, care mai întâi a fost aproape distrusă de foc și apoi scufundată. După cum arată Comentariul: „*Primul pământ fiind purificat prin cele patruzeci și nouă de focuri*, poporul său născut din Foc și Apă, nu putea muri... Al Doilea Pământ [cu rasa lui] a dispărut așa cum aburul se împrășteie în aer... *Totul a fost consumat pe al Treilea Pământ, după separare*, și el s-a prăbușit în Abisul inferior [oceanul]. Acestea se petreceau în urmă cu doi ori optzeci și două de cicluri”. Or un an ciclic este ceea ce numim an sideral și se bazează pe precesiunea echinocțiilor. Durata acestui An Sideral este de 25.868 de ani, iar perioada despre care vorbește comentariul este de ordinul a 4.242.352 ani. Vom găsi mai multe detalii în Volumul III. Până atunci, această doctrină este încorporată în „Regii Edomului”.

313 Găsim aceeași rezervă în Talmud și fiecare sistem religios național, fie el monoteist sau exoteric politeist. Extragem din superbul poem religios al cabalistului Rabbi Salomon Ben Yehudah Ibn Gebirol *Kether Malchuth*, câteva definiții date în rugăciunile din Kippur: „Tu ești Unic, începutul tuturor numerelor și temelia tuturor edificiilor; Tu ești Unic, și în secretul unității Tale oamenii cei mai înțelepți sunt pierduți, căci ei nu o cunosc. Tu ești Unic, și unitatea ta nu este niciodată micșorată, niciodată mărită și nu poate fi schimbată. Tu ești Unic, dar nu ca un element de numerație căci Unitatea ta nu admite înmulțirea, schimbarea sau forma. Tu ești Existența, dar înțelegerea și capacitatea de a vedea a muritorilor nu poate ajunge la existența ta, nici nu poate distinge legat de tine Unde, Cum și De ce. Tu ești Existența, dar în Tine singur, căci nu poate fi altceva care să existe cu Tine. Tu ești Existența înaintea oricărui timp și fără loc determinat. Tu ești Existența și ea este

tot găsim un LOGOS (o „LUMINĂ strălucind în ÎNTUNERIC”, de fapt) sau Arhitectul Lumilor este exprimat la plural, din motive ezoterice. Biserica latină, paradoxală ca întotdeauna, deși aplică epitetul de Creator lui Iehova singur, adoptă un șir lung de nume pentru FORȚELE sale active, nume ce trădează secretul. Și într-adevăr, dacă aceste Forțe nu ar avea nicio legătură cu pretinsa „Creație”, de ce să fie numite Elohim (Alhim), care este un termen la plural; de ce să fie numite „lucrătorii divini” și Energiile divine (Ενέργειαι), pietrele cerești incandescente (*Lapides igniti coelorum*) și mai ales Susținătorii Lumii (Κοσμοκράτορες), Guvernatorii sau Stăpânii acestei Lumi (*rectores mundi*), „Roțile Lumii” (*Rotae, Auphanim*), Flăcările și PUTERILE, „Fiii lui Dumnezeu” (*B'ne Alhim*), Sfătuitoarii Supraveghetori etc?³¹⁴

Se afirmă adesea și pe nedrept, ca de obicei, că o țară aproape la fel de bătrână precum India, și anume China nu are Cosmogonie. Unii se plâng că aceasta îi era necunoscută lui Confucius și că budiștii și-au implantat Cosmogonia lor fără să introducă un Zeu Personal³¹⁵. Yi-King, „esența însăși a gândirii antice și opera comună a celor mai venerați înțelepți” nu reușește să scoată la lumină o Cosmogonie distinctă. Totuși, există una și chiar bine definită. Doar că din cauza faptului că înțeleptul Confucius nu admitea existența unei vieți viitoare³¹⁶, iar budiștii chinezi resping ideea unui Creator Unic și se limitează să accepte o Cauză cu efectele sale

atât de profundă și de secretă, încât nimeni nu-ți poate descoperi și pătrunde secretul. Tu ești Viața. Dar fără limită de timp ce poate fi fixată sau cunoscută. Tu ești Viața, dar nu datorită unui Spirit sau unui Suflet, căci Tu ești Tu, Sufletul tuturor Sufletelor”. Există o distanță între această Divinitate cabalistică și Iehova biblic, Dumnezeu rău și răzbunător al lui Abraham și al lui Iacob, care l-a ispitit pe primul și s-a luptat cu cel de-al doilea. Niciun vedantin nu ar ezita să respingă un asemenea Parabrahman!

314 G. De Mirville. *Des Esprits*, Vol. II, p. 294.

315 EDKINS : *Chinese Buddhism*, cap. XX. Și au acționat cu multă înțelepciune.

316 El respingea această idee din cauza a ceea ce numea „schimbările” – sau, în alte cuvinte, renașterile – omului și transformărilor sale constante. El a negat nemurirea personalității umane, așa cum facem și noi, dar nu a OMULUI.

nenumărate, ei nu sunt înțeleși de cei care cred într-un Zeu personal. „Marele Extrem”, ca început al „schimbărilor” (transmigrațiile), constituie cea mai scurtă și poate cea mai sugestivă dintre toate Cosmogoniile pentru cei care, asemenea confucianiștilor, iubesc virtutea pentru ea însăși și încearcă să facă binele fără urmă de egoism și fără a se gândi neîncetat la recompensă sau profit. „Marele Extrem” al lui Confucius produce „Două Numere”. Acestea Două produc la rândul lor cele „Patru Imagini”, iar acestea dau naștere celor „Opt simboluri”. Se obiectează faptul că deși confucianiștii văd în ele „cerul, pământul și omul în miniatură”, putem vedea orice dorim. Evident, dar acest lucru este valabil pentru multe simboluri, mai ales din religiile mai recente. Cei care au fie și câteva noțiuni despre numerologia ocultă văd în aceste „numere” simbolul, fie el chiar și grosier, al unei Evoluții armonioase progresive a Cosmosului și a ființelor sale celeste și terestre. Iar cel care a studiat evoluția numerică în Cosmogonia primordială a lui Pitagora – contemporan cu Confucius – va regăsi mereu aceeași idee în Triada, în Tetraktys-ul și în Decada sa, provenind din Monada UNA și solitară. Biograful creștin al lui Confucius își râde de el deoarece „vorbește despre divinație”, înainte și după acest fragment, și îl înfățișează spunând:

„Cele opt simboluri determină soarta bună și rea și duc la marile acțiuni. Nu există imagini pe care să le putem imita și care să fie mai mari decât cerul și pământul. Nu există schimbări mai mari decât cele patru anotimpuri [el voia să vorbească despre Nord, Sud, Est și Vest, etc.]. NU există imagini suspendate mai strălucitoare decât Soarele și Luna. Pentru a pregăti lucrurile în vederea folosirii lor, nimeni nu este mai mare decât înțeleptul. Pentru a determina soarta bună și rea, nu există nimic mai mare decât paiele divinatorii și broasca țestoasă³¹⁷.”

317 Protestanții îl pot lua în derâdere, dar romano-catolicii nu au dreptul acesta fără a se face vinovați de blasfemie și de sacrilegiu. Căci au trecut peste 200 de ani de când Confucius a fost canonizat în China de romano-catolici, care au reușit astfel să dobândească câteva

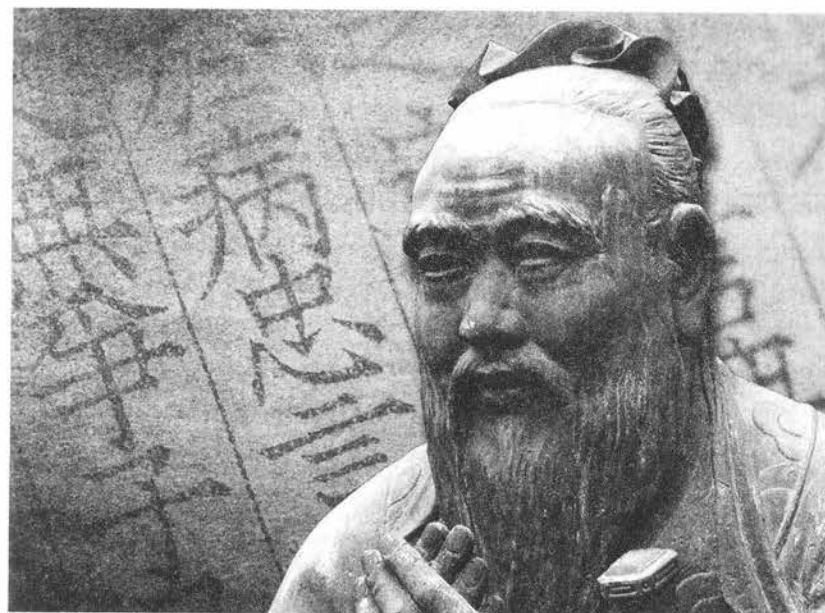
Prin urmare, „paiele divinatorii” și „broasca țestoasă”, „grupul liniilor simbolice” și marele înțelept ce le examinează pe măsură ce devin una, apoi două, întrucât cele două devin patru și cele patru devin opt, pe când celelalte grupe devin „trei și șase”, sunt ridiculizate numai pentru că aceste simboluri pline de înțelepciune sunt prost înțelese.

Autorul pe care tocmai l-am citat și colegii săi vor râde, fără îndoială, de STANȚELE oferite în textul nostru, căci ele reprezintă foarte exact aceeași idee. Vechea hartă arhaică a Cosmogoniei este plină cu linii în stilul celor ale lui Confucius, de cercuri concentrice și de puncte. Toate aceste lucruri reprezintă totuși concepțiile cele mai abstracte și cele mai filosofice ale Cosmogoniei Universului nostru. În orice caz, ele pot probabil răspunde mai bine nevoilor și scopurilor științifice ale epocii noastre, decât eseurile cosmogonice ale sf. Augustin și ale venerabilului Bede, deși acestea din urmă au fost publicate după mai bine de o mie de ani după Comogonia lui Confucius.

Confucius, unul dintre cei mai mari înțelepți ai lumii antice, credea în magia antică și o practica el însuși, „dacă acordăm credit celor spuse de Kia-yu” și „a dus-o până în ceruri în Yi-King”, ne spun criticii săi venerabili. Nu este mai puțin adevărat că în epoca sa, în anul 600 î.Hr., Confucius și școala sa propovăduiau deja despre sfericitatea pământului și despre sistemul heliocentric, în vreme ce după circa de trei ori câte 600 de ani după filosoful chinez, papii de la Roma au amenințat și au ars pe rug „ereticii” pentru că afirmaseră același lucru. Este luat în răs pentru că vorbește despre „Broasca Țestoasă Sacră”. Nicio persoană fără prejudecăți nu ar vedea o mare diferență între o broască țestoasă și un miel prezentați drept candidați la caracterul sacru, căci ambele animale nu sunt decât simboluri și nimic altceva. Taurul, Vulturul³¹⁸ și Leul, și uneori

mii bune de convertiri în rândul confucianistilor ignoranți.

318 Animalele considerate sacre în Biblie sunt departe de a fi puține, ca de exemplu, țapul sau Azazel sau Dumnezeu victoriei. După cum spune Aben-Ezra: „Dacă ești capabil

Porumbelul, sunt „animalele sacre” ale Bibliei Occidentale: pe primele trei le găsim grupate în jurul evangheliștilor, iar al patrulea, care le este asociat și care are un chip uman, este un Serafim, adică un „șarpe de foc” și probabil Agathodaimoul gnosticilor.

[Alegerea este curioasă și arată clar cât de paradoxali erau primii creștini în preferințele lor. Căci de ce-ar fi ales ei aceste simboluri din

să înțelegi misterul lui Azazel, vei afla misterul numelui Său [acela al lui Dumnezeu], căci există altele echivalente asemănătoare în Sfintele Scripturi. Îți voi spune, prin intermediul aluziilor, o parte a misterului; când vei avea treizeci și trei de ani vei înțelege”. Același lucru este valabil pentru misterul broaștei țestoase. Un pios autor francez se bucura de poezia metaforelor biblice, ce asociază „pietrele incandescente”, „animalele sacre” etc. cu numele lui Iehova și, citând Biblia din Vence (XIX, 318), el spune: „În realitate, toți sunt Elohimii, ca Dumnezeu lor, căci acești Îngeri iau, printr-o uzurpare sfântă, inclusiv numele lui Iehova, de fiecare dată când îl reprezintă” (de Mirville, *des Esprits*, Vol. II, p. 294). Nimeni nu a pus la îndoială vreodată faptul că Numele n-ar fi trebuit preluat când aparențele Infinitului, ale Unicului Incognoscibil, Malahimii sau Mesagerii coborau ca să mănânce și să bea cu oamenii, dar dacă Elohimii și chiar Ființe mai puțin elevate care luau numele lui Dumnezeu erau și mai sunt încă adorați, de ce ar fi numiți Îngerii aceștia Diavoli, când ei apar sau iau numele altor zei?

păgânismul egiptean, de vreme ce Vulturul nu este menționat decât o singură dată în *Noul Testament*, atunci când îl descrie mâncând stârvuri³¹⁹, iar în Vechiul Testament este numit impur; sau Leul este comparat cu Satan deoarece amândoi rag căutând oameni pe care să-i sfășie, iar boii sunt alungați din templu? Pe de altă parte, Șarpele, citat ca un exemplu de înțelepciune, este considerat acum simbol al Diavolului. Putem spune într-adevăr că perla ezoterică a religiei lui Hristos, degradată de teologia creștină, a ales o cochilie ciudată și deloc adecvată în care să se nască și să evolueze].

După cum am explicat, „Animalele Sacre” și „Flăcările” sau „Scânteile” din „Patru cel Sacru” se raportează la prototipurile a tot ceea ce Universul concentrează în Gândirea Divină, în RĂDĂCINA care este Cubul perfect sau Baza Cosmosului, în plan colectiv și individual. Ele au toate o relație ocultă cu Formele Cosmice primordiale și primele concrețiuni, activitatea și evoluția Cosmosului.

În primele Cosmogonii exoterice hinduse, Demiurgul nici măcar nu creează, căci în una dintre Purane citim:

„Marele Arhitect al Lumii dă primul impuls mișcării de rotație a sistemului nostru planetar, mergând pe rând pe fiecare planetă și pe fiecare corp.”

Această acțiune este „cauza care face ca fiecare sferă să se rotească în jurul ei înseși și toate în jurul Soarelui”, apoi „sunt *Brahmandika*, Pitris Solari și Lunari și Dhyan-Chohan ce pun stăpânire pe sferile lor respective [pământuri și planete], până la sfârșitul lui Kalpa”. Creatorii sunt Rishi, căroră, în cea mai mare parte a lor, li se atribuie crearea Mantrelor sau a Imnurilor din *Rig Veda*. Ei sunt fie șapte, fie zece, când devin Prajapati, „Domnul Ființelor”; ei redevin apoi cei șapte și cei paisprezece Manu, în calitate de reprezentanți ai celor șapte și paisprezece cicluri ale Existenței,

319 Matei, XXIV, 28.

sau Zile ale lui Brahma, răspunzând astfel celor șapte Eoni, până ce la sfârșitul primei faze a Evoluției, vor fi transformați în cei șapte Rishi stelari, Saptarishi, în timp ce dublurile lor omenești apar pe acest pământ în calitate de Eroi, Regi și Înțelepți.

După ce Doctrina Ezoterică a Orientului a furnizat și făcut să vibreze astfel nota dominantă – care sub veșmântul ei alegoric este, după cum am putut vedea, deopotrivă științifică precum și filosofică și poetică – fiecare popor a luat-o pe urma sa. Făcând cercetări în interiorul religiilor exoterice trebuie să descoperim ideea-rădăcină înainte de a aborda adevărurile ezoterice, de teamă că trebuie să le respingem. Mai mult, fiecare simbol, în fiecare religie națională, poate fi interpretat din punct de vedere ezoteric și putem avea dovada că îl decodificăm corect doar atunci când îl transcriem în numerele și formele geometrice corespunzătoare în concordanța ce există între toate glifele și simbolurile, oricât de mari pot fi diferențele exterioare ce le caracterizează, căci, la origine, aceste simboluri erau toate identice. Luați, spre exemplu, frazele cu care încep diverse Cosmogonii; în toate cazurile, întâlnim un cerc, un ou sau un cap. ÎNTUNERICUL este întotdeauna asociat cu acest prim simbol și îl învâluie, după cum o arată sistemele hindușilor, ale egiptenilor și caldeo-evreilor și chiar cel al scandinavilor. De aici vin corbii negri, porumbeii negri, apele negre și chiar flăcările negre; cea de-a șaptea limbă a lui Agni, Zeul Focului, este numită Kati, „cea Neagră” deoarece era o flăcără neagră tremurătoare. Doi porumbei negri și-au luat zborul din Egipt și, cocoșându-se în stejarii din Dodona, și-au transmis numele zeilor greci. Noe a pus în libertate un corb negru după Potop, ce este un simbol al Pralaya-ei Cosmice, după care a început adevărata creație sau evoluția Planetei și a umanității noastre. Corbii „negri” ai lui Odin dădeau ocoale în jurul Zeiței Saga, și „îi șopteau la ureche trecutul și viitorul”. Care este așadar semnificația ascunsă a tuturor acestor păsări negre? Toate au legătură cu Înțelepciunea primordială ce provine de la Sursa precosmică a Totului, simbolizată de

Cap, Cerc sau Ou. Toate au o semnificație identică și se raportează la omul arhetipal Primordial Adam Kadmon, originea creatoare a tuturor lucrurilor, care este alcătuit din Legiunea Puterilor Cosmice, Dhyanchohanii Creatori dincolo de care totul este Întuneric.

Să cercetăm înțelepciunea *Cabalei*, oricât de voalată și deformată ar fi ea astăzi, pentru a da, în limbajul numeric specific, o semnificație aproximativă cel puțin cuvântului „corb”. Iată valoarea numerică, așa cum este indicată ea în *The Source of Measures*:

„Cuvântul corb nu este folosit decât o dată și luat în sensul de Eth-h'orebv אֶת-הָעֹרֵב = 678, sau 113×6 , în timp ce Porumbelul este menționat de cinci ori. Valoarea sa este 71 și $71 \times 5 = 355$. Șase diametre sau Corbul, încrucișându-se, ar împărți circumferința unui cerc de 355 în 12 părți sau compartimente; iar 355 subîmpărțit pentru fiecare unitate la 6, ar fi egal cu $213 - 0$ sau Capul [“începutul”] în primul verset al *Genezei*. Acesta împărțit sau subîmpărțit în același fel la 2 sau 355 la 12, ar da 213×2 sau cuvântul B'rash בִּרְאֵשׁ, sau primul cuvânt al *Genezei*, cu prefixul său de prepoziție, însemnând, din punct de vedere astronomic, aceeași formă generală concretă ca cea despre care se vorbește aici³²⁰.”

Or, cum explicația secretă a primului verset al *Genezei* este: „În Rash (B'rash)³²¹ sau Capul, s-au dezvoltat Zeii, Cerurile și Pământul”, este lesne de înțeles semnificația ezoterică a Corbului, din momentul în care am determinat semnificația similară a Potopului lui Noe. Oricare ar putea fi multe alte semnificații ale acestei alegorii emblematice, semnificația ei principală este aceea a unui noi Ciclu și a unei noi Runde (Runda noastră, a Patra)³²². „Corbul” sau Eth-h'orebv indică aceeași valoare

320 Cheia Misterului ebraic-egiptean în *The Source of Measures*, App. V, p. 249 (ediția imprimată, 1875) [a se vedea note adiționale].

321 Baraush.

322 Bryant are dreptate să spună că „barzii druizi spun despre Noe că a ieșit din arcă (nașterea unui nou ciclu), după un sejur de un an și o zi, adică $364 + 1 = 365$ zile, și a fost felicitat că s-a născut din apele Potopului, de către Neptun, care i-a urât un „An bun”.

numerică precum „Capul” și nu se mai întoarce la arcă, în timp ce Porumbelul se întoarce aducând ramura de măsline. Când Noe, omul cel nou din noua Rasă (al cărui prototip este Vaivasvata Manu) se pregătește să părăsească Arca, Matricea sau Argha, a Naturii terestre, el reprezintă simbolul omului pur spiritual, fără sex și androgin al primelor trei Rase, care au părăsit Pământul pentru totdeauna. Din punct de vedere numeric, în *Cabala*, Iehova, Adam și Noe sunt una. Prin urmare, în cel mai bun caz, Divinitatea este cea care coboară pe muntele Ararat și, mai târziu, pe muntele Sinai, ca să se încarneze începând din acel moment în om, imaginea sa, urmând procesul natural, matricea mamei ale cărei simboluri sunt, în *Geneză*, Arca, Muntele (Sinai) etc. Alegoria ebraică este în același timp astronomică și fiziologică, mai degrabă decât antropomorfă.

Acesta este abisul ce separă sistemul arian de sistemul semit, deși ambele se întemeiază pe aceeași bază. După cum arată un interpret al *Cabalei*:

„Idea fundamentală a filosofiei evreilor era că Dumnezeu conținea toate lucrurile în El însuși și că omul era imaginea sa: bărbatul înglobând femeia [în calitate de androgin]; și că geometria (numerele și măsurile aplicabile astronomiei) sunt conținute în cuvintele bărbat și femeie. Aparenta incongruență a unei asemenea metode era eliminată prin demonstrarea legăturii ce exista între bărbat și femeie și un sistem special de numere, de măsuri și de geometrie și de perioadele de gestație ce explică raportul existent între termenii utilizați și faptele demonstrate și perfecționează metoda folosită³²³.”

Se pretinde că deoarece cauza primordială este incognoscibilă în

„Anul” sau, ezoteric vorbind, ciclul era noua rasă a oamenilor născuți din femei, după separarea sexelor, ceea ce constituie semnificația secundară a alegoriei, căci semnificația sa primară era începutul Runderi a patra, sau a *noii* Creații.

323 Extras dintr-un manuscris inedit, pp. 11-12. A se vedea și *Source of Measures*.

mod absolut, „simbolul primei sale manifestări comprehensibile era conceperea unui cerc cu diametrul său, pentru a da naștere simultan ideii de geometrie, falicism și astronomie” și că aceasta a servit mai târziu „desemnării organelor genitale umane”. Întregul ciclu al evenimentelor de la Adam și Patriarhi, până la Noe, este utilizat așadar în scopuri falice și astronomice, care se susțin reciproc, cum ar fi spre exemplu perioadele lunare. Geneza evreilor începe de asemenea la ieșirea din Arcă, la sfârșitul Potopului, adică la Rasa a Patra. Pentru poporul arian, nu este la fel.

Ezoterismul Oriental nu a coborât niciodată Divinitatea Unică Infinită, ce conține toate lucrurile, spre a îndeplini asemenea scopuri, și acest fapt este demonstrat de absența lui Brahma din *Rig Veda* și de pozițiile modeste pe care le ocupă Rudra și Vishnu, care au devenit multe secole mai târziu marii și puternicii Zei „Infiniți” ai cultelor exoterice. Dar și ei, în ciuda condiției lor de „Creatori”, ce a fost împărtășită de toți trei, nu sunt „Creatorii” direcți și „strămoșii omului”. Sunt reprezentați ca ocupând un loc mai puțin elevat și sunt numiți Prajapatis, Pitris, Strămoșii Lunari etc., dar niciodată „Zeul Unu Infinit”. Filosofia ezoterică reprezintă omul fizic, singur, ca fiind creat după chipul Divinității, care nu reprezintă, de altfel, decât „Zei inferiori”. Numai EUL SUPERIOR, adevăratul EGO este divin, numai el este DUMNEZEU.

SECȚIUNEA XIII

CELE ȘAPTE CREAȚII

Nu era nici zi nici noapte, nici cer nici pământ, nici întuneric nici lumină, nimic din ce ar fi putut fi, în afară de Cel Unic, de neînțeles cu mintea, sau Ceea ce este Brahma, Pumis (spiritul) și Pradhana (materia [brută]).

Sau literal: „Un Spirit Pradhanika Brahma: ACESTA era”. „Spiritul Pradhanika Brahma” este Mulaprakriti și Parabrahman³²⁴.

În *Vishnu Purana*, Parashara îi spune lui Maitreya, elevul său:

„Ți-am explicat, deosebitule Muni, cele șase creații... creația ființelor Arvaksrotas a fost cea a omului³²⁵.”

Apoi începe să vorbească despre două creații suplimentare și foarte misterioase, interpretate diferit de comentatori.

Origene, comentând cărțile scrise de Celsus, adversarul său [gnostic] – cărți distruse de prudenții Părinți ai Bisericii – răspunde în mod evident obiecțiilor aduse de oponentul său și își face cunoscut sistemul. În mod cert, acest sistem era septenar. Dar teogonia [lui Celsus], Geneza stelelor sau a planetelor, a sunetului și a culorii, nu a primit drept răspuns decât satire și nimic altceva. Vedeți dumneavoastră, Celsus, „dornic să facă paradă de erudiția lui”, vorbește despre o scară a creației cuprinzând șapte

324 *Vishnu Purana*, Wilson, Vol. I, p. 23.

325 *Ibid.*

porți și, sus de tot, a opta ce este mereu închisă. Sunt explicate misterele lui Mithra persan și „sunt adăugate și explicațiile muzicale”. Se străduiește „să adauge o a doua explicație, ce are și ea legătură cu considerațiile muzicale”³²⁶ sau, altfel spus, cu cele șapte note ale gamei, cu cele șapte Spirite ale Stelelor etc.

Valentinus zăbovește asupra puterii marelui Șapte ce a primit ordin să dea naștere acestui univers, după ce Ar(r)hetos sau Inefabilul, al cărui nume este compus din șapte litere, a reprezentat prima heptomadă. Numele Ar(r)hetos exprimă natura septenară a lui Unu, Logosul. „Zeita Rhea”, spune Proclus, „este o Monadă, o Diadă și un Septenar”, ce conține în ea însăși toate Titanidele „care sunt șapte”³²⁷.

Găsim cele Șapte Creații în aproape toate Puranele. Ele sunt precedate de ceea ce Wilson numește „Principiul indistinct”, Spiritul absolut, ce nu are nicio relație cu obiectele simțurilor.

Acestea sunt:

1. Mahattattva, Sufletul Universal, Intellectul infinit sau Mentalul Divin;
2. [Tanmatra] Bhuta ou Butasarga, creația elementală, prima diferențiere a Substanței Universale indistincte;
3. Indriya sau Aindriyaka, evoluția organică. „Acestea trei erau creațiile Prakrita, dezvoltările naturii indistincte, precedată de principiul indistinct”;
4. Mukhya, „creația fundamentală (a lucrurilor perceptibile), era cea a trupurilor neînsuflețite”³²⁸.
5. Tairyagyonya sau Tiryaksrotas era cea a animalelor;

326 ORIGENE, *Contra Celsum*, VI, XXII.

327 *Timaios*, Platon.

328 „Cea de-a patra creație este aici prima, căci lucrurile imobile sunt cunoscute îndeosebi ca primare” – după un comentariu tradus de Fitzedward Hall, în timp ce edita traducerea lui Wilson.

6. Urdhvasrotas sau cea a divinităților (?)³²⁹;

7. Arvaksrotas era creația omului³³⁰.

În această ordine ele apar în textele ezoterice. Conform învățaturii ezoterice, există șapte „Creații” Primare și șapte Secundare; primele reprezintă forțele ce evoluează prin ele însele din FORȚA unică fără cauză, iar ultimele, Universul manifestat emanând din Elementele divine deja diferențiate.

Atât din punct de vedere ezoteric cât și exoteric, toate Creațiile pe care tocmai le-am enumerat reprezintă cele șapte perioade ale Evoluției atât după o „Vârstă”, cât și după o „Zi” a lui Brahma. Aceasta este învățătura prin excelență a Filosofiei Oculte, care nu utilizează totuși niciodată cuvântul „Creație”, nici măcar pe cel de evoluție, atunci când se referă la „Creația” primară, ci numește toate aceste Forțe „aspectele Forței fără Cauză”. În Biblie, cele șapte perioade sunt reduse la cele șase zile ale Creației și la cea de-a șaptea zi, care este rezervată odihnei, iar occidentalii le iau *ad litteram*. În filosofia hindusă, când Creatorul activ a produs lumea Zeilor, Germenii tuturor Elementelor nediferențiate și rudimentele simțurilor viitoare (într-un cuvânt, lumea numenilor), Universul rămâne neschimbat cât timp durează o „Zi a lui Brahma” sau o perioadă de 4.320.000.000 ani. Este cea de-a șaptea perioadă pasivă sau „Sabatul” Filosofiei Orientale, care urmează celor șase perioade de evoluție activă. În *Shatapatha Brahmana*, Brahma (neutru), Cauza absolută a tuturor cauzelor, dă naștere zeilor. După aceea, prin natura sa inerentă, activitatea este întreruptă. În Prima Carte a lui Manu se spune:

329 Cum este posibil ca „divinitățile” să fi fost create după animale? Semnificația ezoterică a cuvântului „animale” este de germeni ai oricărei forme de viață animală, inclusiv ai omului. Omul este numit un animal de sacrificiu, adică singurul dintre toate creaturile animale ce oferă sacrificii Zeilor. *Pe deasupra*, adesea, când se vorbește în textele sfinte despre „animale sacre” se face aluzie la cele douăsprezece Semne ale Zodiacului, după cum s-a spus deja.

330 *Vishnu Purana*, ibid.

„La sfârșitul fiecărei nopți (Pralaya), Brahma, care era adormit, se trezește și doar prin energia mișcării face să iasă din el însuși Spiritele [sau Mentalul] care, în esența sa, este și totuși nu este³³¹.”

În *Sepher Yetzirah*, „Cartea Creației” cabalistă, este evident că autorul devine ecoul cuvintelor lui Manu. Substanța Divină este reprezentată aici ca fiind singura existentă în întreaga veșnicie, nelimitată și absolută și ca și cum ar fi făcut să țâșnească Spiritul din ea însăși.

„Unic este Spiritul lui Dumnezeu cel viu, binecuvântat fie Numele său, care trăiește în veci! Vocea, Spiritul și Verbul, iată cine este Sfântul-Duh³³².”

Aceasta este trinitatea cabalistă abstractă, antropomorfizată atât de puțin ceremonios de către Părinți. Din Unicul triplu a emanat întregul Cosmos. Din UNU a emanat mai întâi numărul DOI, sau Aerul, elementul creator, apoi numărul TREI, Apa, a ieșit din Aer; Eterul sau Focul completează cifra mistică patru, Arba-il. În doctrina orientală, Focul este primul Element – Eterul le sintetizează pe toate, deoarece le conține pe toate.

În *Vishnu Purana*, sunt indicate toate cele șapte perioade și este descrisă Evoluția progresivă a „Sufletului-Spirit” și a celor șapte Forme ale Materiei său Principii. Este imposibil să le enumerăm în această lucrare. Cititorul este rugat să citească una dintre Purane.

„R. Yehudah a început astfel, se spune acolo: «Elohim spune: O boltă cerească să fie în mijlocul apelor». În vremea în care Sfântul... a creat lumea, El (ei) a creat 7 ceruri Sus. A creat 7 pământuri Jos, 7 mări, 7 zile, 7 râuri, 7 săptămâni, 7 ani, 7 epoci și 7.000 de ani în timpul cărora lumea a existat... cea de-a șaptea din întregul mileniu... Iată așadar 7 pământuri Jos, ele sunt toate locuite cu excepția celor care sunt sus și a celor care sunt jos. Și între fiecare pământ se întinde un cer (firmament) care le

331 A se vedea *Legile lui Manu*, I, v. 74.

332 *Op. cit.*, I, IX.

separă unul de celălalt. Și pe ele [pe aceste pământuri] există creaturi ce par diferite unele de celelalte... dar dacă obiectați că toți copiii acestei lume descind din Adam, nu este așa... Iar pământurile inferioare, de unde vin? Ele aparțin lanțului pământului și Cerului de dedesubt³³³.”

Ireneu este de asemenea un martor – în mod cu totul involuntar – ce dovedește că gnosticii au susținut același sistem, mascându-i cu multă grijă adevărata semnificație ezoterică. Acest „mod de a acoperi” este totuși identic cu cel folosit în *Vishnu Purana* și alte lucrări. Astfel, Ireneu scrie despre Marcozieni:

„Ei afirmă că cele patru elemente, focul, apa, pământul și aerul au fost produse după imaginea Tetradei primare superioare și că dacă adăugăm efectele lor, și anume căldura, frigul, uscăciunea și umiditatea, vom avea o reprezentare exactă a Ogdoadei³³⁴.”

Totuși această „asemănare” și Ogdoada însăși sunt voaluri, la fel ca în cele șapte creații din *Vishnu Purana* cărora li se mai adaugă încă două – a opta numindu-se Anugraha – „posedă cele două calități de bunătate și întunerice”, idee ce este specifică mai degrabă filosofiei Sankhya decât celei puranice. Într-adevăr, Ireneu mai spune că:

„Ei [Gnosticii] aveau o a opta creație de acest gen, care era în același timp bună și rea, divină și umană. Ei au afirmat că omul a fost creat în a opta zi. Uneori, ei afirmau că omul a fost făcut în a șasea zi și uneori în a opta; dacă nu cumva au vrut să spună că partea sa pământeană a fost formată în cea de-a șasea zi, și partea sa carnală (?) în a opta, stabilind o distincție între aceste două părți³³⁵.”

Este adevărat că se făcea această „distincție”, dar nu așa cum afirmă Ireneu. Gnosticii aveau un septenar superior și unul inferior în Cer, și un al treilea septenar terestru în planul materiei. Iao, Zeul misterului și

333 *Qabbalah* de Myer, 415-16.

334 *Contra Hoer.*, I, XVII, *Les Ecrits d'Irénée*, 1.73.

335 *Ibid.*, I, XXX.

Stăpânitorul Lunii, după cum indică Origene în tabelul său, era căpetenia acestor „Șapte Ceruri” superioare³³⁶ și, prin urmare, identic cu căpetenia celor șapte Pitiris Lunari, nume dat Dhyan Chohanilor lunari. „Ei afirmă că aceste șapte ceruri sunt inteligente și vorbește despre ele ca fiind îngeri”, scrie același Ireneu, adăugând că din această cauză l-au numit pe Iao, Hebdoman, în timp ce mamei sale i-au dat numele de Ogdoas, deoarece, explică el, ea „a păstrat numărul Ogdoadei întâii născute și primare a Pleromei”³³⁷.

Această „Ogdoadă întâi născută” era:

a. în Teogonie, al Doilea Logos, Logosul Manifestat, deoarece era născut din Primul Logos Septuplu, fiind astfel al optulea în acest plan manifestat și

b. în astrolatrie, Soarele, Martanda, al optulea fiu al lui Aditi pe care ea îl renegă păstrând cei șapte fii, planetele. De fapt, anticii nu au considerat niciodată Soarele ca fiind o planetă, ci o stea centrală și fixă. Acesta constituie așadar cel de-al șaptelea Septenar născut din Unul cu Șapte Raze, din Agni, Soarele și din multe altele, dar nu din cele șapte planete care sunt Frații lui Surya și nu fiii săi. În viziunea gnosticilor, acești Zei Astrali erau fiii lui Ildabaoth³³⁸ (din *Ilda* „copil” și *Baoth* „ou”), fiu al lui Sophia Achamoth, fiica Sophiei (Înțelepciunea), a cărei regiune este Pleroma. Ildabaoth naște din ele însuși cele șase Spirite stelare; Jova [Iao] (Iehova), Sabaoth, Adonai [Adoneus], Eloī [Eloaeus], Osraios [Oreus], Astaphaios [Astraphaeus]³³⁹ și ei sunt cei ce formează al doilea Septenar sau septenarul inferior. Cât despre al treilea, el este compus din șapte oameni primordiali, umbrele Zeilor Lunari proiectate de primul Septenar.

336 Superioare pentru Spiritele din „Cerurile” Pământului singur.

337 *Ibid.*, I, v.2.

338 *Vezi Isis Dezvăluită*, III, 247.

339 A se vedea și *Gnostics and their Remains* de King, p. 97. Alte secte îl considerau pe Iehova ca fiind Ildabaoth însuși. King îl identifică cu Saturn.

Vedem astfel că gnosticii nu se îndepărtau mult de Doctrina Ezoterică, ci doar o ocultau. Cât despre reproșul pe care li-l adresează Ireneu, care era în mod evident un ignorant în ceea ce privește adevăratele doctrine ale „ereticilor” cu privire la omul care ar fi fost creat în a șasea zi și la omul care ar fi fost creat în a opta zi, acesta este legat de misterele omului lăuntric. Cititorul nu va înțelege decât după ce a citit volumul II și a înțeles bine Antropogeneza Doctrinei Ezoterice.

Ildabaoth este o copie a lui Manu, care afirmă cu mândrie:

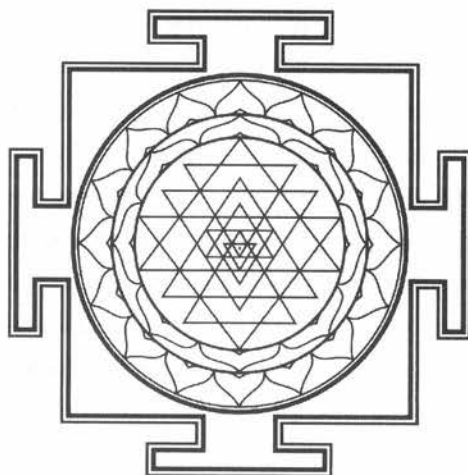
„O, cel mai bun dintre oamenii născuți de două ori! Să știi că eu [Manu] sunt creatorul acestei lumi pe care masculinul *Viraj*... a produs-o spontan³⁴⁰.”

El a creat mai întâi pe cei zece Domni ai Ființei, Prajapati care, după cum spune versetul 36, „produc alți șapte Manu”. Ildabaoth strigă la fel de mândru: „Eu sunt Părinte și Zeu și nu este nimeni mai presus de mine”. Apoi Mama sa îl pune cu răceală la locul lui, spunând:

„Nu minți, Ildabaoth, căci Tatăl totului, primul om (Anthropos), este deasupra ta, și la fel este Anthropos, Fiul lui Anthropos”³⁴¹. Aceasta este o dovadă bună a existenței celor trei Logoi – fără a-i mai pune la socoteală pe cei șapte, născuți din Primul – dintre care unul este Logosul Solar. Cine era așadar acest „Anthropos” superior lui Ildabaoth? Doar arhivele gnosticilor pot rezolva această enigmă. În Pistis Sophia, numele de IEOV, compus din patru vocale, este de obicei însoțit de epitetul „Om Primordial sau Primul”. Acest fapt dovedește încă o dată că Gnoza nu era decât ecoul Doctrinei noastre Arhaice. Numele ce corespund lui Parabrahman, lui Brahma și Manu, primul Om dotat cu gândire, sunt compuse din sunete ce conțin o vocală, trei vocale și șapte vocale. Marcus, a cărei filosofie era cu siguranță mai pitagoriciană decât oricare alta, vorbește despre o revelație ce i-a fost făcută cu privire la cele șapte ceruri, care au emis fiecare

340 *The Ordinances of Manu*.

341 *Ireneu*, op. cit., I, XXX, 6.

sunetul unei vocale în timp ce pronunțau cele șapte nume ale celor șapte ierarhii (angelice).

Atunci când Spiritul a impregnat totul până la cel mai minuscul atom din cele șapte Principii ale Cosmosului, începe Creația Secundară, care urmează perioadei de repaus despre care tocmai am vorbit.

„Creatorii [Elohim] schițează în a doua „Oră” forma omului”, spune rabinul Simeon în Nuctemeronul Evreilor. „Există douăsprezece ore într-o zi”, spune Mishna „și în timpul acesteia este săvârșită creația”. Cele „douăsprezece ore ale zilei” nu sunt încă decât o copie redusă, palidă dar fidelă a Înțelepciunii străvechi. Ele sunt un vâl ciclic asemenea celor 12.000 de Ani Divini ai Zeilor. Fiecare „Zi a lui Brahma” cuprinde 14 Manu, pe care cabaliștii evrei, imitându-i în această privință pe caldeeni, i-au deghizat prezentându-i ca 12 „Ore”³⁴². Nuctemeronul lui Apollonius din Tyana este identic. „Dodecaedrul este ascuns în Cubul perfect”, spun cabaliștii. Semnificația mistică a acestei fraze este că cele douăsprezece mari transformări ale Spiritului în materie – cei 12.000 de Ani Divini –

342 În alte pasaje, totuși, identitatea este dezvăluită. A se vedea *mai sus* citatul din Ibn Gebirol cu privire la ale sale 7 ceruri și 7 pământuri etc.

au loc în timpul celor patru mari Epoci sau prima Mahayuga. Ele încep cu aspectul metafizic și supra-uman și se încheie cu natura fizică și natura pur umană a Cosmosului și a Omului. Filosofia Orientală poate indica numărul anilor muritori care au fost utilizați în evoluțiile, spirituală și fizică, atât a vizibilului, cât și a invizibilului, dacă Știința occidentală este incapabilă să o facă.

Creația Primară este numită Creația Luminii (Spiritul), iar cea Secundară este numită a Tenebrelor (Materia)³⁴³. Le regăsim pe amândouă în *Geneză*³⁴⁴. Prima este emanația Dumnezeilor auto-generați (Elohim); cea de-a doua este cea a Naturii fizice.

Din acest motiv se spune în *Zohar*:

„O, tovarăși, tovarăși! Omul, ca emanație, era în același timp bărbat și femeie; el ținea de Tată precum și de Mamă. Acesta este sensul cuvintelor: Și Elohim spuse: «Să se facă Lumină, și Lumină s-a făcut!» Acesta este «Omul dublu»”!

Totuși, ceea ce este Lumină în planul nostru este Întuneric în sferele superioare.

Bărbatul și femeia pe partea TATĂLUI (Spiritul) se raportează la Creația Primară, iar pe partea MAMEI (Materia) se raportează la Creația Secundară. Omul dublu este Adam-Kadmon, prototipul abstract masculin și feminin și Elohim diferențiat. Omul se trage din Dhyana-Chohan și este un „Înger Căzut”, un Zeu exilat, după cum vom arăta.

În India, aceste creații erau descrise în felul următor³⁴⁵:

I. Prima Creație: Creația Mahat-tattva, numită astfel deoarece era auto-evoluția primordială a ceea ce trebuia să devină Mahat „Mentalul Divin, conștient și inteligent”; în plan ezoteric, „Spiritul Sufletului

343 Nu trebuie să le confundăm cu „ÎNTUNERICUL” precosmic sau TOTUL divin.

344 Cap. I, v. 2 și începutul cap. II.

345 Toate citatele următoare despre cele șapte creații sunt extrase din *Vishnu Purana*, Cartea I, Cap. I-IV, cu excepția unor indicații diferite.

Universal"... „Cea mai demnă dintre practicile ascetice, prin puterea sa (puterea acestei cauze); fiecare cauză creată vine prin natura sa proprie (p. 66, notă)."

Și mai departe:

„Întrucât puterile tuturor Ființelor nu sunt înțelese decât prin cunoașterea Acestuia (Brahma) care se află dincolo de rațiune, de creație și de toate celelalte lucruri asemănătoare, aceste puteri se raportează la Brahma."

ACESTA precedă așadar manifestarea. „Prima a fost Mahat", spune *Linga Purana*; căci UNUL (ACESTA) nu este nici primul, nici ultimul, ci TOTUL. Totuși, din punct de vedere exoteric, această manifestare este opera „Ființei Supreme" sau mai degrabă un efect natural al unei Cauze Veșnice; sau, după cum spune Comentatorul, este posibil să se fi înțeles că Brahma a fost creat (?) atunci, deoarece era identificat cu Mahat, inteligența activă sau voința activă a Celui Suprem. Filosofia Ezoterică utilizează termenul de „Lege activă".

După părerea noastră, de corectă înțelegere a acestui subiect expus în Brahmane și Purane depinde mărunul discordiei ce separă cele trei secte vedantine: Advaita, Dvaita și Visishtadvaita. Prima pretinde, pe bună dreptate, că Prabrahman, în calitatea sa de TOT absolut, nu are nicio legătură cu Lumea manifestată, că Infinitul, neavând nicio relație cu Finitul, nu poate nici să vrea, nici să creeze; că, prin urmare, Brahma, Mahat, Ishvara sau orice nume ar desemna Puterea Creatoare, Zeii Creatori și toți ceilalți nu sunt decât un aspect iluzoriu al lui Parabrahman în spiritul celor care îi concep. Celelalte secte, dimpotrivă, afirmă identitatea Cauzei impersonale cu Creatorul sau Ishvara.

Mahat sau Maha-Buddhi este totuși pentru vaishnaviți Mentalul Divin în acțiune sau, conform expresiei lui Anaxagoras, „un Mental ce ordonează și organizează și care era cauza tuturor lucrurilor" - Νοῦς ὁ διακοσμοῦντε καὶ πάντων αἰτίας.

Wilson a recunoscut de la prima privire relația sugestivă care există între Mahat și Mot sau Mut al fenicienilor, care întruchipa principiul feminin la egipteni, zeița Moot, Mama, „care, asemenea lui Mahat, spune el, a fost primul rezultat al fuziunii (?) dintre Spirit și Materie și primul rudiment al Creației". „*Ex connexione autem ejus Spiritus prodidit Mot... Hine... seminium omnis creaturae et omnium rerum creatio*"³⁴⁶, spune Brucker³⁴⁷, dând o turnură și mai materialistă și antropomorfă lucrurilor.

Totuși, sensul ezoteric se poate ghici sub fiecare frază exoterică, chiar în textele antice sanscrite care tratează Creația primordială.

Sufletul Suprem, Substanța atotpătrunzătoare a Lumii (Sarvanga) intrând [fiind atrasă] în Materie [Prakriti] și în Spirit [Purusha], a agitat principiile schimbătoare și imuabile, căci anotimpul Creației [Manvantara] sosise.

[*Nous*-ul grecilor, care este Mentalul (spiritual sau divin) Mens sau Mahat, acționează în același fel asupra Materiei; o „pătrunde" și o „agită":

„*Spiritus intul alit, totamque infusa per artus*

Mens agitat molem et magno se corpore miscet"³⁴⁸.

În Cosmogonia feniciană de asemenea, „Spiritul, amestecându-se cu propriile sale principii, dă naștere creației"³⁴⁹; Triada orfică prezintă o doctrină identică, întrucât Phanes sau Eros, Haosul, ce conține Materia Cosmică brută nediferențiată și Cronos, Timpul, sunt cele trei principii cooperante ce emană din Punctul Ascuns și Incognoscibil și care realizează opera „Creației". Ele nu sunt altele decât Purusha (Phanes), Pradhana (Haos) și Kala (Cronos) sau timpul. Emeritul profesor Wilson nu aprobă

346 [Din această uniune, Spiritul l-a produs pe Mot... Din a cărui sămânță s-au născut toate creaturile și lucrurile.]

347 I, 240.

348 [Spiritul îl hrănește din interior și, intrând în fiecare parte, mentalul trezește și pătrunde întregul corp.]

349 Brucker, *ibid.*

această idee, după cum nu o face nici vreun cleric creștin, oricât de liberal ar fi; el spune că: „fuziunea [Spiritului sau al Sufletului Suprem cu propriile sale principii] nu este mecanică; este o influență sau un efect exercitat asupra unor agenți intermediari, ce produce efecte”. Următoarea frază din *Vishnu Purana*: „După cum parfumurile afectează Mentalul prin simpla lor apropiere și nu în urma unei acțiuni imediate asupra Mentalului, la fel Cel Suprem a influențat elementele creației” este explicată corect de venerabilul și eruditul sanscritist, după cum urmează: „După cum parfumurile nu bucură mentalul printr-un contact real, ci printr-o impresie pe care o produce asupra simțului olfactiv, care o comunică la rândul său mentalului”, adaugă în continuare, „pătrunderea Celui Suprem... în Spirit și în Materie este mai puțin inteligibilă decât explicația pe care o găsim în altă parte, ca spre exemplu, infuzarea Spiritului - identificat cu Cel Suprem - în Prakriti, adică în Materia singură”. El preferă versetul din *Padma Purana*: „Cel care este numit (spiritul) masculin al lui Prakriti..., însuși divinul Vishnu, intră în Prakriti”. Cu siguranță, această „idee” rezonază mai armonios cu caracterul plastic al anumitor versete din Biblie cu privire la patriarhi, precum Lot și Adam³⁵⁰ și alții de natură mult mai antropomorfă, dar exact acest aspect a condus omenirea la Falicism, de care religia creștină este saturată, începând cu primul capitol al Genezei până la Apocalipsă].

Potrivit Doctrinei Esoterice, Dhyan-Chohanii reprezintă însumarea colectivă a Inteligenței divine sau Mentalul primordial, iar primii Manu, cele șapte Inteligențe spirituale „născute din mental” îi sunt identice. Din aceasta rezultă că Kwan-Shi-Yin, „Dragonul de Aur în care se află cele Șapte”, din STANȚA III, este Logosul Primordial sau Brahma, prima Putere Creatoare manifestată și că Energiile Dhyanice sunt Manu sau, la nivel colectiv, Manu-Svayambhuva. Relația directă existentă între Manu

350 Comparați, în *Geneză*, XIX, 34-8 și IV, 1.

și Mahat este, de altfel, ușor de constatat. Manu derivă din rădăcina Man, a gândi, ia gândirea derivă din Mental. În Cosmogonie, aceasta este perioada pre-nebulară.

II. **A doua Creație**, Bhuta, era cea a Principiilor rudimentare (Tanmantras); din acest motiv că, ea este numită Creația Elementală (Bhutasarga). Este perioada primului suflu al diferențierii Elementelor precosmice sau a Materiei. Bhutadi înseamnă literal „originea Elementelor” și precedă Bhutasarga, „creația” sau diferențierea acestor elemente în Akasha primordială (Haos sau Vid)³⁵¹. În *Vishnu Purana* ea este descrisă ca derivând din aspectul triplu și aparținând aspectului triplu al lui *ahamkara*, ce este tradus prin Egotism, dar care înseamnă mai degrabă termenul intraductibil „SENTIMENTUL DE A FI EU” ce se naște mai întâi din Mahat sau Mentalul Divin; prima schiță vagă a Sentimentului de Sine, căci Ahamkara „pură” devine „pasională” și în cele din urmă „rudimentară” (inițială); aceasta este „originea tuturor ființelor conștiente și inconștiente”, deși școala ezoterică respinge ideea că ar exista ceva „inconștient”, așa ceva face parte doar din planul în care trăim noi, al iluziilor și al ignoranței. În timpul acestei faze a Creației Secundare, apare a doua ierarhie de Manu, Dhyan Chohani sau Devași care sunt originea Formei (Rupa), Chitrashikhandina (cu coroană strălucitoare) sau Riksha – acei Rishi care au devenit Sufletele ce însuflețesc cele șapte stele (din Ursa Mare)³⁵². În limbajul astronomic și cosmogonic, această Creație este corelată cu Perioada Păclei de Foc, prima fază a Vieții Cosmice, după starea de Haos³⁵³, când atomii ies din *Laya*.

351 Vishnu este deopotrivă Buthesa, „Domnul Elementelor” și al tuturor lucrurilor și Vishvarupa, „Substanța Universală” sau Sufletul.

352 Comparați, pentru *tipurile ulterioare*, cu Tratatul scris în sec. al XVI-lea, de Trithemius, maestrul lui Agrippa. „Despre cele șapte Inteligențe Secundare sau Spirituale care, după Dumnezeu, guvernează Universul”, tratat care, pe lângă ciclurile secrete și diversele profeții, explică anumite fapte și credințe despre Genii sau Elohimii ce guvernează și dirijează fazele septenare ale Progresului Lumii.

353 De la început, orientaliștii s-au trezit într-o poziție foarte dificilă în stabilirea unei ordini oarecare în Creațiile Puranice. Wilson îl confundă adesea pe Brahman cu Brahma,

III. **A Treia Creație** (*Indriya*) a fost o formă modificată a lui *Ahamkara*, conceperea lui „Eu” (a lui Aham, „Eu”); ea este numită Creația organică sau creația simțurilor, *Aindriyaka*. „Acestea trei au constituit creația Prakrita, dezvoltările [distincte] ale naturii indistincte, precedate de principiul indistinct”. Cuvintele „precedate de” ar trebui înlocuite aici prin „începând cu” Buddhi, căci acesta nu este decât o cantitate nici distinctă, nici indistinctă, dar care are din amândouă atât în om, cât și în Cosmos. Constituind o unitate sau o MONADĂ umană în planul iluziei, Buddhi, odată ce s-a eliberat de cele trei forme de Ahamkara și de Manasul terestru, devine într-adevăr o cantitate constantă atât din punct de vedere al duratei, cât și al extinderii, căci este veșnic și nemuritor. S-a spus mai sus că a Treia Creație „prevăzută din belșug cu calitatea bunătății” este numită Urdhvasrotas și cu o pagină sau două mai încolo, Creația Urdhvasrotas este citată drept „a șasea creație... sau cea a divinităților”. Aceasta dovedește limpede că Manvantara-ele antice precum și altele mai recente au fost amalgamate în mod intenționat pentru a-i împiedica pe profani să întrezărească adevărul. Orientaliștii numesc acest fenomen „incongruențe” și „contradicții”. [„Cele trei Creații care încep cu Inteligența sunt elementale, dar cele șase ce decurg din seria în fruntea căreia se află Intelectul sunt opera lui Brahma³⁵⁴”. Aici, prin „Creații” se înțeleg fazele Evoluției. Mahat, „Intelectul” sau mentalul (ce corespunde lui Manas, primul în planul cosmic și ultimul în planul uman), sunt așezate pe un nivel inferior lui Buddhi sau al Inteligenței

iar succesorii săi îl critică pe acest motiv. Dl Fitzedward Hall preferă în traducerea lui *Vishnu Purana*, *Textele Sanscrite Originale* textelor de care s-a folosit Wilson. „Dacă profesorul Wilson s-ar fi bucurat de avantajele pe care studentul filosofiei indiene le are acum, fără îndoială s-ar fi exprimat într-un mod diferit”, spune editorul operei sale. Aceasta ne amintește răspunsul dat de unul dintre admiratorii lui Thomas Taylor savanților care îi criticau traducerile din Platon: „Este posibil ca Taylor să fi știut mai puțină greacă decât criticii săi, dar îl cunoștea mai bine pe Platon”. Orientaliștii noștri actuali desfigurează sensul mistic al textelor sanscrite, mai mult decât a făcut-o vreodată Wilson, deși acesta cu siguranță s-a făcut vinovat de greșeli foarte mari.

354 *Vayu Purana*, cf. *Vishnu Purana* de Wilson, Vol. I, p. 771.

supradivine. Astfel, când citim în *Linga Purana* că „prima Creație a fost cea a lui Mahat, Intelectul manifestându-se primul”, trebuie să raportăm această creație (determinată) la prima evoluție a sistemului nostru, sau chiar a Pământului nostru, căci niciuna dintre creațiile precedente nu a fost discutată în *Purane* unde s-a făcut uneori doar aluzie la ele.]

Această Creație a primilor Nemuritori sau Devasarga, este ultima din serie și are o semnificație universală; ea se raportează nu în mod special la Manvantara noastră, ci la Evoluție, în general, care începe întotdeauna în același mod și demonstrează astfel... că se referă la mai multe Kalpa-uri distincte, căci se spune că „la sfârșitul ultimului Kalpa [Padma], divinul Brahma s-a trezit după noaptea sa de somn și a văzut Universul vid”. Brahma ne este arătat reîncepând o dată în plus „cele șapte Creații” în faza secundară a evoluției și reînnoindu-le pe primele trei în planul obiectiv.

IV. **A Patra Creație**, Creația Mukhya sau Primară, este prima din seria de patru. Nici termenul de trupuri „neînsuflețite” nici acela de „obiecte lipsite de mișcare” pe care îl folosește Wilson în traducerea sa, nu transmit o idee corectă despre cuvintele sanscrite utilizate. Filosofia Ezoterică nu este singura care respinge ideea că un atom poate fi anorganic, căci regăsim această idee și în hinduismul ortodox. Wilson însuși spune totodată că: „toate sistemele hinduse consideră corpurile vegetale ca fiind înzestrate cu viață”³⁵⁵. *Charachara*³⁵⁶ sau sinonimul său, *sthavara* și [respectiv] *jangama* sunt așadar incorect traduse prin „însuflețit și neînsuflețit”, „ființe senzitive”, „inconștiente” sau „ființe conștiente și inconștiente” etc. „Locomotorii și fixe” s-ar potrivi mai bine, „întrucât se consideră că arborii au un suflet”. Mukhya este „creația” sau mai degrabă evoluția organică a regnului vegetal. În timpul acestei Perioade SECUNDARE, cele trei grade ale regnurilor elementale sau rudimentare au evoluat în această Lume și corespund în ordine inversă celor trei Creații Prakritice în timpul Perioadei Primare a activității lui Brahma. După cum în timpul

355 Opere complete (*Collected Works*), III, 381.

356 *Charachara* este compus din *chara*, mobil și *achara*, imobil.

acestei Perioade, conform afirmațiilor din *Vishnu Purana*, „prima creație a fost cea a lui Mahat sau a Intellectului, a doua, a principiilor rudimentare (Tanmatra), iar a treia a fost creația simțurilor (Aindriyaka)”³⁵⁷, tot astfel în timpul acesteia, ordinea Forțelor Elementale este următoarea:

1. centrul de Forță, intelectuală și fizică, aflați în curs de formare;
2. principiile rudimentare, forța nervoasă, ca să spunem așa, și
3. a percepția în formare, care este Mahat a regnurilor inferioare și care este dezvoltată mai ales în al treilea ordin al elementalilor; acestora le urmează regnul obiectiv al mineralelor, în care „a percepția” este în întregime latentă, dezvoltându-se din nou doar în plante. Creația Mukhya este așadar punctul median între cele trei regnuri inferioare și cele trei regnuri superioare, ceea ce reprezintă cele șapte regnuri ezoterice ale Cosmosului și Pământului.

V. A Cincea Creație: Creația Tiyaksrotas (sau Tairyagyonya)³⁵⁸, cea a „animalelor (sacre)”, corespunzând, pe Pământ, exclusiv creației animalelor mute. Ceea ce se înțelege prin „animale” în Creația primară este germenul conștiinței care se trezește sau a „a percepției” ce poate fi constatată slab la câteva plante senzitive de pe Pământ și mai distinct la Monera protistică³⁵⁹. Pe globul pământesc, în timpul Primei Runde, „creația” animală o precedă pe cea a omului, în timp ce mamiferele evoluează din om în a Patra Rundă a noastră, în planul fizic. În Prima Rundă, atomii animali sunt atrași într-o coeziune a formei umane fizice, în timp ce în a Patra are loc contrariul, în funcție de condițiile magnetice

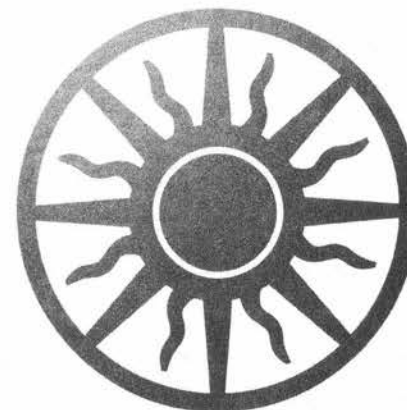
357 Vol. I, p. 74.

358 Profesorul Wilson traduce ca și cum animalele ar fi mai elevate pe scara „creației” decât divinitățile sau îngerii, deși adevărul despre Devas este foarte limpede explicat mai departe. Această „creație”, spune textul, este deopotrivă Primară (prakrita) și Secundară (Vaikrita). Ea este secundară în privința originii zeilor născuți din Brahma, *creatorul personal antropomorf* al universului nostru material; ea este Primară în privința lui Rudra, care este produsul imediat al Primului Principiu. Termenul Rudra nu este numai un titlu al lui Shiva, ci cuprinde deopotrivă agenții creației, îngerii și oamenii, după cum vom arăta mai departe.

359 Nici plantă, nici animal, ci o formă de existență între cele două.

dezvoltate în timpul vieții. Aceasta este metempsihoza”³⁶⁰. Această a cincea Fază a Evoluției, numită exoteric „Creația”, poate fi considerată, în Perioada Primară și în cea Secundară, ca fiind, într-una spirituală și cosmică, iar în cealaltă, materială și terestră. Aceasta este *archibiosis* sau originea vieții; „origine”, bineînțeles, în ceea ce privește manifestarea vieții pe ansamblul celor șapte planuri. În timpul acestei perioade de Evoluție, mișcarea universală eternă absolută sau vibrația – ceea ce în limbaj ezoteric se numește MARELE SUFLU – se diferențiază pentru a deveni ATOMUL primordial, primul manifestat. De la o zi la alta, pe măsură ce știința fizicii și a chimiei face progrese, această axiomă ocultă își găsește confirmarea în lumea cunoașterii; ipoteza științifică conform căreia elementele cele mai simple ale materiei sunt ele însele identice în natura lor și nu diferă unul de celălalt decât prin repartizarea variabilă a atomilor în moleculă sau fragmentul substanței, sau prin modurile vibrației atomice, câștigă tot mai mult teren pe zi ce trece.

Astfel, așa cum diferențierea germenului primordial al vieții trebuie să preceadă evoluția lui Dhyan Chohan din al Treilea Grup sau Ierarhie a Ființei, în Creația Primară, înainte ca acești Zei să poată fi întrupați în

360 *Five Years of Theosophy*, p. 276, art. „Mineral Monad”.

prima lor formă (rupa) eterată, în mod identic și din același motiv, creația animală trebuie să preceadă „omul divin” pe Pământ. Din acest motiv, citim în *Purane* „că cea de-a cincea creație sau Creația Tairyagyonya, a fost cea a animalelor”.

VI. **A Șasea Creație:** Creația Urdhvasrotas sau cea a Divinităților; dar aceste Divinități nu sunt decât prototipurile Primei Rase, Părinții progeniturii lor „născute din mental” cu „oase moi”. Aceștia au dat naștere așa-numiților „Născuți din Sudoare”, expresie ce a fost explicată în volumul III.

[„Ființele create”, explică *Vishnu Purana*, „deși sunt distruse (în formele lor individuale) în epocile disoluției, sunt totuși afectate de actele bune sau rele ale existențelor lor anterioare și nu scapă niciodată consecințelor lor. Când Brahma reproduce lumea, ele devin odraslele voinței sale”.]

„Adunându-și spiritul în el însuși [prin forța voinței Yoga], Brahma creează cele patru Categori de Ființe numite Zei, Demoni, *progenitori* și OAMENI”. Progenitori înseamnă aici Prototipurile și Autorii primei Rase-Rădăcină a oamenilor. Progenitorii sunt Pitiris și sunt împărțiți în șapte clase. În mitologia exoterică, ei sunt reprezentați ca fiind născuți dintr-un șold al lui Brahma, după cum Eva s-a născut din coasta lui Adam.]

După cea de-a Șasea Creație și pentru a încheia „Creația” în general, am ajuns în sfârșit la:

VII. **A Șaptea Creație:** evoluția ființelor Arvaksrotas, „care a fost... cea a oamenilor”.

A „Opta Creație”, ce a fost menționată, nu este deloc o Creație, ci o „mască”, deoarece ea se referă la un proces, pur mental, cunoașterea „Celei de-a Noua Creații” care, la rândul ei, este un efect, manifestându-se în timpul Creației Secundare, a ceea ce a fost o „Creație” în timpul

celeii Primare (Prakrita)³⁶¹. Cea de-a Opta, numită Anugraha, Creația Pratyasarga sau intelectuală a Sankhyas³⁶², este așadar „creația despre care am avut o idee [sub aspectul său ezoteric] sau pe care o onorăm cu un consimțământ intelectual (Anugraha), prin opoziție cu creația organică”. Este percepția corectă a relațiilor noastre cu totalitatea „Zeilor” și mai ales a celor pe care le avem cu Kumaras, pretinsa „Creație a Noua”, care este în realitate un aspect sau o reflexie a celei de-a Șasea în Manvantara noastră (Vaivasvata). „Există o nouă, Creația Kumara, care este simultan primară și secundară”, spune *Vishnu Purana*, cel mai vechi dintre textele de acest gen³⁶³. După cum explică un text ezoteric:

Kumaras sunt Dhyanis, derivate imediat din Principiul suprem, care apar din nou în timpul perioadei Vaivasvata Manu, în vederea progresului umanității³⁶⁴.

Traducătorul lui *Vishnu Purana* sprijină această afirmație, spunând că „acești înțelepți... trăiesc la fel de mult timp ca Brahma și nu sunt creați de el decât în timpul primei Kalpa, deși apariția lor este adeseori plasată, în mod eronat, în Kalpa [Secundară] Varaha sau Padma”. Kumaras sunt, așadar, din punct de vedere exoteric, „creația lui Rudra sau Milalohita,

361 „Aceste noțiuni, spune profesorul Wilson, despre nașterea lui Rudra și a sfinților, par să fi fost împrumutate de la șivaiți și grefate în mod stângaci pe sistemul Vaishnava”. Ar fi trebuit consultată semnificația ezoterică înainte de a formula o asemenea ipoteză hazardată.

362 A se vedea *Sankhya Karika*, v. 46, p. 146.

363 Parashara, Rishi vedic ce a primit *Vishnu Purana* de la Pulastya și l-a predat lui Maitreya, este fixat de orientaliști în diverse epoci. După cum se observă în mod corect în *Hindu Classical Dictionary*: „Diferitele teorii cu privire la era sa diferă foarte mult, de la 575 î.Hr. la 1391 î.Hr., și nu putem avea încredere în ele”. Așa este, dar aceste date nu sunt mai puțin demne de încredere decât oricare altele indicate de sanscritiști, atât de renumiți pentru fantezia lor arbitrară.

364 Este posibil ca ei să marcheze, într-adevăr, o „creație specială” sau extra, căci ei sunt cei care, încarnându-se în cochiliile insensibile ale primelor două Rase-Rădăcină și ale unei mari părți a celei de-a Treia Rase-Rădăcină, creează, ca să spunem astfel, o nouă rasă; cea a oamenilor gânditori, conștienți și divini.

o formă a lui Shiva, din Brahma... și cea a altor fii născuți din mentalul lui Brahma". În învățătura ezoterică, dimpotrivă, acești sunt Progenitorii adevăratului sine spiritual în omul fizic, Prajapati superiori, în timp ce Pitiris sau Prajapati inferiori nu sunt altceva decât părinții modelului sau arhetipul forme sale fizice, făcut „după imaginea lor”. Patru (și uneori cinci) sunt menționați liber în textele exoterice, căci trei Kumaras sunt secreți.

[„Cei patru Kumaras (sunt) fii născuți din mentalul lui Brahma. Unii indică șapte”³⁶⁵. Toți acești șapte Vaidhatra, nume patronimic al Kumaras, „Fiii Constructorului”, sunt menționați și descriși în *Sankhya Karika* a lui Ishvara Krishna cu comentariul lui Gaudapadacharya (Paragurul lui Shankaracharya) ce este atașat acestuia. Acolo se discută natura lui Kumaras; deși se evită menționarea numelor lor, preferându-se denumirea de „cei șapte fii ai lui Brahma”, ceea ce sunt de altfel, deoarece sunt creați de Brahma în Rudra. Lista numelor furnizată este următoarea: Sanaka, Sanandana, Sanatana, Kapila, Ribhu și Panchashikha³⁶⁶. Totuși, acestea nu sunt decât pseudonime.]

Cei patru exoterici sunt Sanatkumara, Sananda, Sanaka și Sanatana, iar cei trei ezoterici, Sana, Kapila și Sanatsujata. Atragem în mod special atenția asupra acestei clase de Dhyan Chohani, căci aici se află misterul generării și eredității asupra cărui oferim o scurtă descriere în comentariul la STANȚA VII, referitoare la cele Patru Ordine de Ființe angelice. Volumul III explică poziția lor în Ierarhia Divină. Între timp, să vedem ce spun despre ei textele exoterice.

Spun puține lucruri, iar pentru cel ce nu reușește să citească printre rânduri, nimic. „Este nevoie să recurgem aici la alte Purane pentru a avea explicația acestui termen”, remarcă Wilson, care nu se îndoiește nicio clipă

365 Dicționarul clasic hindus (*Hindu Classical Dictionary*).

366 [Lista reală este Sanaka – Sanandana, Sanatana, Azuri, Kapila, Borhu și Panchashika. A se vedea Comentariul lui Gaudapada, V. 1.]

că se află în prezența „Îngerilor Întunericului”, „marele dușman” mitic al Bisericii sale. El se limitează așadar la a căuta să stabilească faptul că aceste [divinități], refuzând să procreeze [și revoltându-se așadar împotriva lui Brahma], au rămas, după cum indică numele primului [Sanatkumara], încă niște adolescenți, Kumaras, adică veșnic puri și inocenți, ceea ce a atras creației lor numele de creația Kumara”. Puranele, totuși, ne pot aduce puțin mai multă lumină. „Fiind mereu întocmai cum era la naștere, este numit aici un adolescent, iar numele lui este binecunoscut, și anume Sanatkumara³⁶⁷”. În *Shaiva Purana*, se vorbește pretutindeni despre Kumaras ca fiind yoghini. *Kurma Purana*, după ce i-a enumerat, spune: „Aceștia cinci, o Brahmani, au fost yoghini care au dobândit eliberarea de suferință”. Sunt cinci deoarece doi Kumara au căzut.

[Unele dintre traducerile orientaliștilor sunt atât de puțin demne de încredere încât, în traducerea franceză a lucrării Harivamsha, se spune: „Cei șapte Prajapatis, Rudra, Skanda (fiul lui) și Sanatkumara începură să creeze ființe”, în timp ce textul spune, după cum arată Wilson: „Aceștia șapte... au dat naștere unor urmași; Rudra procedă astfel, dar Skanda și Sanatkumara, restrângându-și puterea, se abținură (de la creație)”. Se vorbește uneori despre cele „patru ordine de ființe” ca fiind Ambhamsi, pe care Wilson îl traduce cu „literalmente Apele” și pe care-l consideră un „termen mistic”. Fără nicio îndoială, așa este, dar este limpede că el nu i-a putut înțelege adevărata semnificație ezoterică. „Apele” și „Apa” sunt simbolul Akashei, „Oceanul Primordial al Spațiului”, deasupra căruia Narayana, Spiritul născut din el însuși se mișcă sprijinindu-se pe cel ce-i este odraslă³⁶⁸. „Apa este trupul lui Nara; astfel am auzit că este explicat numele de Apă. Deoarece Brahma se odihnește pe Apă, el este numit Narayana³⁶⁹. „El însuși fiind pur, Purusha a creat Apele pure”. Apa este

367 *Linga Purana*. Prima secțiune, LXX, 174.

368 A se vedea *Legile lui Manu*, I, 10.

369 A se vedea *Linga, Vayu și Markandeya Puranas*.

în același timp al treilea Principiu al Cosmosului material și al treilea din împărăția Spiritului; Spiritul Focului, al Flăcării, al Akashei, al Eterului, al Apei, al Aerului și al Pământului constituie principiile cosmice siderale, psihice, spirituale și mistice eminamente oculte pe fiecare plan al Ființei. „Zei, Demonii, Pitris și Oamenii” sunt cele patru ordine cărora li se aplică termenul Ambhamsi, deoarece ei sunt născuți din apele (din punct de vedere mistic) ale Oceanului Akashic și ale celui de-al Treilea principiu al Naturii. În Vede, este un sinonim al Zeilor. Pitris și Oamenii de pe Pământ sunt transformările sau renașterile Zeilor și ale Demonilor (Spirite) pe un plan superior. În alt sens, Apa este principiul feminin. Venus Afrodita este personificarea Mării, Mama Zeului Iubirii, Născătoarea tuturor Zeilor, după cum Fecioara Maria a creștinilor este *Mare*, marea, Mama Zeului iubirii în Occident, al Milostivirii și al Carității. Dacă cel ce studiază Filosofia Ezoterică meditează profund asupra acestui subiect, cu siguranță va observa cât de sugestiv este termenul Ambhamsi, în multiplele sale corelații cu Fecioara din Cer, cu Fecioara Celestă a Alchimiștilor și chiar cu „Apele Harului” bapțiștilor moderni.]

Dintre toate cele șapte mari diviziuni ale Dhyan Chohanilor sau Devas, niciuna nu are mai multe legături cu umanitatea decât Kumaras. Teologii creștini, care i-au decăzut la rangul de Îngeri căzuți și îi numesc acum Satan și Demoni comit o imprudență, deoarece în mijlocul locuitorilor cerului care refuză să creeze, un loc foarte important trebuie să i se rezerve Arhanghelului Mihail, cel mai mare sfânt patron al Bisericii Răsăritene și Apusene atât sub numele de Sf. Mihail, cât și sub acela al presupusei sale copii pe pământ, Sf. Gheorghe, care a învins DRAGONUL – BALAURUL.

Kumaras, „Fiii născuți din Mintea” lui Brahma-Rudra (sau Shiva), care este, din punct de vedere mistic, cel care urlă, fiind totodată cumplitul distrugător al pasiunilor omenești și al simțurilor fizice, ce stau în permanență în calea dezvoltării percepțiilor spirituale și a elevării ființei lăuntrice a omului, sunt copiii lui Shiva, Mahayogi, marele patron al tuturor yoghinilor și misticilor din India.

[Shiva-Rudra este distrugătorul, iar Vishnu este cel care conservă, amândoi fiind regeneratorii Naturii spirituale și fizice. Pentru a trăi ca plantă, sămânța trebuie să moară. Pentru a trăi ca entitate conștientă în Eternitate, este necesar ca pasiunile și simțurile omului să moară înaintea trupului. Dictonul „a trăi înseamnă a muri și a muri înseamnă a trăi „ a fost prea puțin înțeles în Occident. Shiva, distrugătorul, este Creatorul și Salvatorul Omului Spiritual, așa cum este cel mai bun grădinar al Naturii. Smulge plantele, umane și cosmice, și ucide pasiunile omului fizic pentru a face să trăiască percepțiile omului spiritual].

De aici rezultă că Kumara, care sunt „Asceții-Imaculați”, refuză să creeze ființa materială numită OM. Este justificat să presupunem că există o legătură directă între ei și Arhanghelul creștin Mihail, „Adversarul Imaculat” al Dragonului Apophis, a cărui victimă este fiecare suflet ce este unit într-o formă prea slabă cu Spiritul său nemuritor, Îngerul care, după cum demonstrează gnosticii, a refuzat să creeze, întocmai precum Kumara. Acest Înger păzitor al evreilor nu este patronul lui Saturn (Shiva sau Rudra) și al Sabatului, ziua lui Saturn? Nu este descris ca având aceeași esență cu Tatăl său (Saturn) și nu este numit oare Fiul Timpului, Cronos sau Kala (timpul), una dintre formele lui Brahma (Vishnu și Shiva)? Timpul grecilor reprezentat sub forma unui bătrân cu o coasă și clepsidră nu este identic cu „Bătrânul Zilelor” al cabaliștilor, acesta fiind același cu Bătrânul Zilelor hindus, Brahma (sub forma sa triplă), al cărui nume este de asemenea Sanat Cel Bătrân? Fiecare Kumara este precedat de prefixul Sanat sau Sana³⁷⁰. Shanaischara este Saturn, planeta Shani, Regele Saturn, al cărui secretar în Egipt a fost Thot-Hermes întâiul. Așadar, ei sunt deopotrivă identificați cu planeta precum și cu Zeul (Shiva), iar aceștia sunt la rândul lor descriși ca fiind prototipurile lui Saturn, care nu este altul decât Bel, Balla, Shiva și Iehova Sabaoth, al cărui Înger al Feței este Mihail - מיכאל³⁷¹ „care este ca Dumnezeu”. El este patronul și Îngerul

370 [Sanat, epitet al lui Brahman.]

371 Îngerul al cărui chip este MIHAIL, spune textul ediției din 1888.

păzitor al evreilor, după cum ne spune Daniel³⁷² și înainte de deklasarea Kumarasilor, de către cei ce nu le știau nici măcar numele, în categoria Demonilor și a Îngerilor Căzuți, ofiții greci, predecesorii și precursorii cu orientări oculte ale Bisericii Grecești timpurii, îl identificaseră pe Mihail cu Orphiomorphos al lor, spiritul rebel și potrivnic. Acesta nu reprezintă altceva decât aspectul răsturnat, din punct de vedere simbolic, al lui Ophis, Înțelepciunea Divină sau Hristos. În Talmud, Mihail este „Prințul Apelor” și conducătorul celor Șapte Spirite, din același motiv pentru care unul dintre numeroasele sale prototipuri, Sanatsujata, conducătorul Kumarasilor, este numit Ambhamsi, „Apele”, conform comentariului la *Vishnu Purana*. De ce? Deoarece „Apele” sunt un alt nume dat „Marelui Abis”, Apele primordiale ale Spațiului sau Haosul, și înseamnă de asemenea Mama Amba, adică Aditi și Akasha, Fecioara-Mamă Celestă a Universului vizibil. De asemenea, „Apele Potopului” sunt și ele numite „MARELE DRAGON” sau Ophis, Ophiomorphos.

Vom vorbi despre Rudras și caracterul lor septenar de „Spirite ale Focului” în „Simbolismul” anexat STANȚELOR din volumul III. Acolo vom examina și Crucea (3+4) sub forma sa primordială și sub formele sale ulterioare, și pentru a stabili o comparație, vom utiliza numerele pitagoreice apropiate de metrologia ebraică. Astfel, va fi pusă în evidență importanța covârșitoare a numărului șapte, ca fiind numărul rădăcină al Naturii. Îl vom studia adoptând punctul de vedere al Vedelor și al Sfintelor Scripturi caldeene, ce a existat în Egipt cu mii de ani înainte de Iisus-Hristos și așa cum a fost interpretat în arhivele gnostice; vom demonstra în ce măsură importanța lui ca număr fundamental a fost recunoscută treptat de Știința Fizică, și ne vom strădui să demonstrăm că importanța atribuită numărului șapte în întreaga Antichitate nu era rodul imaginației bogate a preoților lipsiți de învățătură, ci al unei profunde cunoașteri a Legii Naturii.

372 A se vedea cap. XII, 1.

SECȚIUNEA XIV

CELE PATRU ELEMENTE

DIN PUNCT DE VEDERE METAFIZIC și ezoteric, nu există decât UN ELEMENT în Natură, iar la originea lui se află Divinitatea; cele șapte pretinse Elemente, dintre care cinci și-au manifestat și afirmat deja existența, nu sunt decât învelișul, vâlul acestei Divinități, al esenței din care OMUL se trage în mod direct, din orice punct de vedere ar fi considerat, fizic, psihic, mental sau spiritual. În Antichitatea cea mai îndepărtată, nu se vorbește în mod obișnuit decât de patru Elemente, în timp ce filosofia nu admite decât cinci. Corpul de Eter nu este încă manifestat în întregime, iar numenul său este încă „Tatăl Omnipotent Eter”, sinteza celorlalte. Ce sunt așadar aceste „ELEMENTE” în ale căror corpuri compuse chimia și fizica au descoperit nenumărate sub-elemente, cele șazeci sau șaptezeci cunoscute nefiind de departe toate câte se bănuiește a exista? (A se vedea *Addenda*, Secțiunile 11 și 12, citate din lecturile domnului Crookes.) Să le urmărim evoluția, cel puțin de la momentele istorice de început.

Cele Patru Elemente au fost descrise foarte exact de Platon, când a spus că ele erau „ceea ce compune și descompune corpurile compuse”. Prin urmare, Cosmolatria nu a fost niciodată, nici chiar sub forma ei cea mai rea, fetișismul ce adoră forma pasivă externă și materia oricărui obiect, ci a căutat întotdeauna numenul pe care acesta îl conținea în el. Focul, Aerul,

Apa, Pământul nu au fost decât învelișurile vizibile, simbolurile Sufletelor sau ale Spiritelor invizibile care le animau sau Zeii Cosmici, cărora cei ignoranți le dedicau un cult, dar cărora cei mai înțelepți se limitau cu simplitate, dar plini de respect să le recunoască existența. Subdiviziunile fenomenale ale Elementelor numenale erau, la rândul lor, însuflețite de ceea ce numim Elementalii, „Spiritele Naturii” de rang inferior.

În *Teogonia* lui Mochus Sidoneanul găsim mai întâi Eterul și apoi Aerul, cele două principii din care se naște Ulom, Dumnezeu cel *inteligibil* (νοητός) (universul material vizibil)³⁷³.

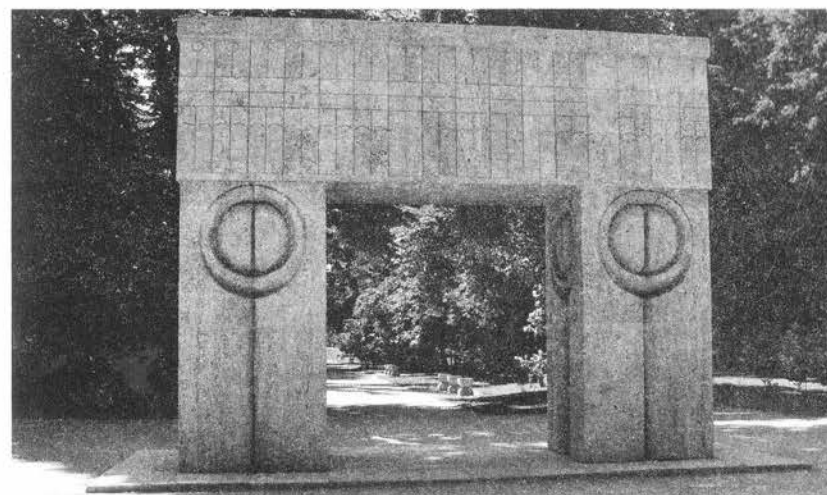
În Imnurile orfice, Eros-Phanes evoluează din Oul Spiritual fecundat de Vânturile (Suflurile) Eterice, Vântul fiind „Spiritul lui Dumnezeu” despre care se spune că se mișcă în Eter, „clocind Haosul”, „Ideea” divină. În Kathaka Upanishada hindusă, Purusha, Spiritul Divin, precede materia originară, iar din uniunea lor țâșnește marele Suflet al Lumii, „Maha-Atma, Brahma, Spiritul Vieții³⁷⁴”; aceste ultime denumiri sunt identice cu Sufletul Universal sau *Anima Mundi* și Lumina Astrală a teurgilor și cabaliștilor, fiind ultima și cea mai de jos diviziune a ei.

Prin urmare, elementele (στοιχεῖα) lui Platon și Aristotel erau principiile non-corporale atribuite celor patru mari diviziuni ale Lumii noastre Cōsmice și, pe bună dreptate, Creuzer a definit aceste credințe primitive ca fiind „un fel de magie, un păgânism psihic și o zeificare a puterilor; o spiritualizare ce a pus credincioșii într-o strânsă comuniune cu aceste puteri”³⁷⁵. Aceasta era atât de strânsă, într-adevăr, încât Ierarhiile acestor Puteri sau Forțe au fost clasate după o scară gradată ce cuprinde șapte nivele, de la ponderabil la imponderabil. Ele sunt septenare, dar nu în mod artificial, pentru a le facilita înțelegerea, ci conform gradării cosmice, de la compoziția lor chimică sau fizică, până la compoziția

373 MOVERS, *Phoinizer*, 282.

374 Weber, *Akad. Vorles*, 213, 214, etc.

375 IX, 850.

spirituală. Pentru masele ignorante, aceștia sunt Zei, Zei independenți și supremi; ei sunt Demoni pentru cei fanatici care, deși sunt intelectuali, sunt incapabili să înțeleagă Spiritul frazei filosofice, *in pluribus unum* [unul în mai mulți, unitatea în diversitate]. Pentru filosoful hermetic, acestea sunt FORȚE relativ „oarbe” sau „inteligente”, în funcție de principiile conținute în ele cu care are de-a face. A fost necesar să treacă mai multe milenii până când, în cele din urmă, în cultura epocii moderne, ele au fost reduse la rolul de simple elemente chimice.

În orice caz, bunii creștini și mai ales protestanții biblici ar trebui să arate mai mult respect față de cele Patru Elemente, dacă ar arăta fie și cât de puțin respect față de Moise. Căci *Biblia* demonstrează în fiecare pagină a Pentateuhului considerația pe care legiuitorul evreu o avea pentru ele și semnificația mistică pe care le-o atribuia. Cortul ce adăpostea Sfânta Sfintelor era un simbol cosmic, una dintre semnificațiile sale fiind consacrată Elementelor, celor patru puncte cardinale și ETERULUI. În descrierea lui Josephus, cortul este de culoare albă, culoarea Eterului. Acest fapt explică de ce în templele egiptene și ebraice, în opinia lui Clement

din Alexandria³⁷⁶, o perdea uriașă, susținută de cinci stâlpi, despărțea *Sanctum Sanctorum*, unde numai preoții aveau permisiunea să intre, de zona accesibilă profanilor – în bisericile creștine altarul reprezintă astăzi acel spațiu rezervat. Cele patru culori ale perdelei simbolizau cele patru Elemente principale și [cei cinci stâlpi] trimiteau la cunoașterea a ceea ce este divin, dobândită de om prin cele cinci simțuri, cu ajutorul celor patru Elemente.

Unul dintre „Oracolele Caldeene” din *Ancient fragments* de Cory exprimă idei cu privire la elemente și Eter, într-un limbaj foarte asemănător celui din lucrarea *The Unseen Universe*, scrisă de doi eminenți savanți contemporani.

Se afirmă acolo că toate câte există s-au născut din eter și în eter se vor întoarce toate; că imaginile a toate câte există sunt impregnate într-un mod inexprimabil în el; și că acesta este depozitarul germenilor și al rămășițelor tuturor formelor vizibile și chiar și al ideilor. Am putea spune că această circumstanță coroborează în mod ciudat afirmația noastră că, oricare ar fi descoperirile făcute în zilele noastre, se va constata că acestea fuseseră anticipate cu mii de ani în urmă de către „strămoșii noștri cei naivi”³⁷⁷.

De unde au venit cele Patru Elemente și Malahimul evreilor? S-a ajuns să fie confundate cu Iehova, din cauza unei manevre teologice realizate de rabi și cei din urmă Părinți ai Bisericii, dar originea lor este identică cu cea a Zeilor Cosmici ai tuturor celorlalte popoare. Simbolurile ce le reprezintă, indiferent dacă au apărut pe malurile Oxusului, în nisipurile fierbinți din Egiptul de Sus, în pădurile sălbatice, misterioase și înghețate ce acoperă versanții și picurile înzăpezite ale munților sacri ai Tesaliei, sau în pampasul din America, aceste simboluri sunt mereu aceleași la origini. Indiferent că era egiptean sau pelasgic, arian sau semitic, Genius Loci,

376 *Stromala*, I, V. 6.

377 A se vedea *Isis Dezvăluită*, vol. I, pp. 349-350.

Zeul Locului, îmbrățișa în unitatea sa întreaga Natură, în aceeași măsură cele patru elemente precum și oricare dintre creațiile lor, precum copacii, fluviile, munții sau stelele. Genius Loci, idee târzie a ultimelor rase din a Cincea Rasă-Rădăcină, în timpul căreia semnificația primitivă și măreață fusese aproape pierdută, îi reprezenta sub diverse denumiri pe toți colegii săi. Aceștia erau Zeul Focului, simbolizat de tunet, precum Iovis sau Agni; Zeul Apei, simbolizat de taurul apelor sau de un fluviu sau izvor sacre, precum Varuna, Neptun etc; Zeul Aerului ce se manifesta în uragan și furtună, precum Vayu și Indra și Zeul sau Spiritul Pământului, ce apărea în cutremurele de pământ, precum Pluto, Yama și mulți alții.

Aceștia erau Zeii Cosmici ce se contopeau toți într-unul singur, după cum constatăm în toate cosmogoniile sau mitologiile. Astfel, grecii îl aveau pe Jupiter din Dodona, ce conținea cele patru elemente și patru puncte cardinale și care era recunoscut de Roma antică sub titlul panteist de *Jupiter Mundus*; acum, în Roma modernă, el a devenit *Deus Mundus*, unicul Zeu al Lumii, reprezentat în teologia mai recentă absorbindu-i pe toți ceilalți, în baza deciziei arbitrare a slujitorilor săi speciali.

În calitatea lor de Zei ai Focului, ai Aerului și ai Apei, ei erau Zei Celești; în calitatea lor de Zei ai regiunii inferioare, erau Divinități infernale, dar acest ultim epitet se referea de fapt la Pământ. Ei erau „Spiritele Pământului” sub numele respective de Tama, Pluto, Osiris, „Domnul Regatului de Jos” etc., iar caracterul lor teluric dovedește din plin această trăsătură. Anticii nu cunoșteau după moarte un loc mai cumplit decât Kamaloka, marginile acestui Pământ³⁷⁸.

Dacă se susține că Jupiter din Dodona era identic cu Aidoneus, Regele Lumii Subpământene și cu Dis sau Pluto al romanilor și cu

378 Gheena din *Biblie* era o vale situată în apropierea Ierusalimului unde evreii monoteiști își jertfeau copiii lui Moloh, dacă îi dăm crezare profetului Ieremia. Regiunea scandinavă Hel sau Hela era o zonă glacială – tot Kamaloka – și Amenti al Egiptenilor, un loc de purificare (A se vedea *Isis Dezvăluită*, III, 17????).

Dionysus Chthonius, cel Subpământean, și totodată că, după părerea lui Creuzer³⁷⁹, în tărâmul subteran se consultau oracolele, ocultiștii vor avea deosebită plăcere de a dovedi că Aidoneus și Dionysus sunt fundamentul lui Adonai sau al lui Iurbo-Adonai, după cum este numit Iehova în *Codex Nazareus*. „Nu vei adora Soarele, care se numește Adonai, dar și Kadush și El El³⁸⁰” și „Domnul Bahus”. Baal-Adonis din misterele, *Sods*, sau, altfel spus, din Misterele evreilor pre-babilonieni a devenit Adonai la masoreți și, mai târziu, a cunoscut versiunea Iehova. Prin urmare, romano-catolicii au dreptate. Toți acești Jupiteri sunt din aceeași familie, dar pentru a fi completă, trebuie introdus și Iehova. Jupiter Aerijs sau Pan, Jupiter-Ammon și Jupiter Bel-Moloch sunt cu toții versiuni și sunt identici cu Iurbo-Adonai, deoarece provin din aceeași Natură Cosmică. Această Natură și Putere creează simbolul terestru specific și învelișul său fizic și material, ceea ce dovedește că Energia ce se manifestă în el este extrinsecă.

În esență, religia primitivă era mult mai mult decât o simplă preocupare legată de fenomenele fizice, după cum a remarcat Schelling; iar principii mult mai elevate decât cele cunoscute de noi, saduceii moderni, „erau ascunse sub vălul transparent al divinităților pur naturale, precum tunetul, vântul și ploaia”. Anticii cunoșteau și știau să distingă elementele corporale de elementele spirituale, în Forțele Naturii.

Jupiter cvadruplu precum și Brahma cu patru chipuri, Zeul aerului, focului, pământului și apei, domnul și stăpânul celor patru Elemente pot fi considerați ca reprezentând marii Zei Cosmici ai tuturor națiunilor. Deși puterea asupra focului a fost delegată lui Hephaestus-Vulcan, asupra mării lui Poseidon-Neptun și asupra Pământului lui Pluto-Aidoneus, Iovis AERIAN îi îngloba pe toți, căci de la origini, Eterul era superior tuturor elementelor a căror sinteză era.

Tradiția vorbește despre o peșteră, o grotă aflată în deșerturile Asiei Centrale, în care lumina pătrunde prin patru deschizături sau fante, ce

par naturale și sunt dispuse în cruce, în cele patru puncte cardinale. Se spune că de la prânz până cu o oră înainte de apusul soarelui, lumina intră în valuri, în patru culori diferite, roșu, albastru, portocaliu auriu și alb, în funcție de condițiile naturale sau artificiale ale vegetației și solului. Lumina se concentrează în centru în jurul unui stâlp de marmură albă, deasupra căruia se află un glob ce reprezintă planeta Pământ. Acest loc este numit „Peștera lui Zarathustra”.

Înglobată în artele și științele celei de-a Patra Rase, cea a atlantiților, manifestarea fenomenală a celor Patru Elemente, pe care credincioșii le atribuiau în mod justificat intervenției inteligente a Zeilor Cosmici, a îmbrăcat un caracter științific. Întreaga Magie a preoților din această epocă consta în a se adresa Zeilor lor în propria lor limbă.

„Limbajul oamenilor de pe Pământ nu poate ajunge la Domnii lor. Aceștia trebuiau să se adreseze fiecăruia, folosind limbajul elementului respectiv” este o frază plină de sens, după cum vom vedea. Cartea Legilor a adăugat următoarea explicație despre natura limbajului elementelor:

„Este alcătuit din sunete, și nu din cuvinte; din sunete, numere și forme. Cel care știe să le amestece pe toate trei va atrage răspunsul Puterii guvernatoare (Zeul-Guvernator al elementului special de care are nevoie)”.

Acest „limbaj” este așadar cel al incantațiilor sau al MANTRELOR, cum sunt numite în India; sunetul este, într-adevăr, agentul magic cel mai puternic și eficient și prima dintre cheile ce deschid ușa comunicării între Muritori și Nemuritori. Cel ce crede în cuvintele și învățăturile Sf. Pavel nu are dreptul de a alege din ele doar frazele pe care-i place să le accepte și să le respingă pe celelalte; or, Sf. Pavel susține într-un mod incontestabil existența Zeilor Cosmici și prezența lor printre noi. Păgânismul predica o evoluție dublă și simultană, o „creație” „*spiritualem ac mundanum*” (spirituală și terestră), după cum susține Biserica Romană, cu multe secole înainte apariției Bisericii Romane înseși. Frazologia exoterică a introdus puține schimbări cu privire la Ierarhiile Divine din epoca cea mai glorioasă

379 I, VI, 1.

380 *Cod Naz.*, I, 47 ; a se vedea și Psalmii, LXXXIX, 18.

a Păgânismului sau „Idolatriei”. Doar numele s-au schimbat, odată cu pretențiile devenite astăzi cu totul false. Când, spre exemplu, Platon pune în gura Principiului Superior, „Tatăl Eter” sau Jupiter aceste cuvinte: „Zeii zeilor al căror creator sunt (Opifex), după cum sunt tatăl tuturor operelor lor (*operumque parens*)”, el cunoștea spiritul acestei fraze la fel de bine, credem, ca Sf. Pavel când spunea: „Căci deși sunt așa-numiții dumnezei, fie în cer, fie pe pământ, precum și sunt dumnezei mulți și domni mulți...”³⁸¹ Amândoi cunoșteau semnificația și sensul a ceea ce afirmă în termeni atât de precauți.

[Protestanții nu pot să ne reproșeze că am interpretat astfel versetul din Corinteni, căci dacă traducerea dată în Biblia engleză este ambiguă, la fel stau lucrurile și în textele originale, iar Biserica Romano-Catolică acceptă afirmațiile apostolului în sensul lor autentic. Drept dovadă, citiți Sf. Dionisie Areopagitul care era „direct inspirat de Apostol” și „a scris sub dictarea lui”, după cum afirmă marchizul de Mirville, ale cărui lucrări au acceptul Romei și care spune, comentând acest verset: „deși există de fapt așa-numiți Dumnezeu, căci se pare că în realitate sunt mai mulți Dumnezeu, totuși și în ciuda acestui lucru, Dumnezeul Principiu sau Dumnezeul Superior este în esență unul și indivizibil”³⁸². Astfel se exprima vechii inițiați, știind că cultul Zeilor minori nu putea dăuna niciodată „Dumnezeului-Principiu”.]³⁸³

Sir W. Grove spune referitor la corelarea forțelor:

„Anticii, atunci când erau martorii unui fenomen natural ce se îndepărta de faptele ordinare și care nu explica niciuna dintre acțiunile mecanice cunoscute lor, îl atribuiau unui suflet, unei puteri spirituale sau supranaturale... La început, aerul și gazul au fost considerate și ele ca fiind

381 I Cor., VIII, 5.

382 *Concerning Divine Names*, traducere Darbory, 364. [Citat în *Des Esprits*, Vol. II, p. 322.]

383 A se vedea de Mirville. *Des Esprits*, II, 322.

spirituale, dar mai târziu li s-a atribuit un caracter mai material și aceleași cuvinte πνεῦμα, spirit etc., au fost utilizate pentru a desemna sufletul sau un gaz. Cuvântul gaz însuși, ce provine din *geist*, fantomă (*ghost* în engleză *nota trad.*) sau spirit, ne oferă un exemplu al transformării gradate a unei concepții spirituale într-o concepție fizică³⁸⁴.”

Marele om de știință, în prefața celei de-a șasea ediții a lucrării sale, consideră ca fiind cel mai interesant lucru referitor la Știința exactă, și anume că nu trebuie să se ocupe de CAUZE.

Cauza și efectul nu sunt așadar, în relația lor abstractă cu aceste forțe, decât niște termeni convenționali. Nu știm nimic despre puterea generatoare finală a fiecăruia dintre ei și probabil așa va fi mereu. Nu ne rămâne decât să atribuim cu umilință cauza lor unei influențe unice omniprezente și să ne mulțumim să le studiem efectele și să dezvoltăm, prin experiențe, relațiile lor reciproce³⁸⁵.

Această metodă odată acceptată și sistemul admis în mod virtual așa cum este descris în citatul de mai sus, adică admițând caracterul spiritual al „puterii generatoare finale”, ar fi mai mult decât lipsit de logică să refuzăm să recunoaștem această calitate inerentă elementelor materiale sau mai degrabă componentelor lor, ca fiind prezentă în foc, aer, apă sau pământ. Anticii cunoșteau atât de bine aceste puteri încât, deși le ascundeau natura veritabilă sub diverse alegorii în beneficiul sau detrimentul mulțimii ignorante, nu s-au îndepărtat niciodată de obiectivul multiplu pe care-l aveau în vedere, chiar inversându-le. S-au străduit să arunce un vâl gros peste sâmburele de adevăr ascuns în simbol, dar au încercat mereu să-l conserve ca arhivă pentru generațiile viitoare și într-o stare suficient de transparentă încât cei înțelepți să poată distinge adevărul dincolo de aparența fabuloasă a glifei sau a alegoriei. Acești înțelepți antici sunt acuzați de superstiție și de credulitate tocmai de națiunile care, deși au o

384 *The Correlation of Physical Forces*, p. 89.

385 *Ibid.*, XIV.

vastă experiență în toate artele și științele moderne, iar generația actuală este cultivată și înțeleaptă, îl acceptă până în zilele noastre drept unic Dumnezeu viu și infinit, pe „Iehova” antropomorf al evreilor.

Să vedem care erau unele dintre aceste pretenții „superstiții”! Hesiod credea, spre exemplu, că „vânturile era fiii uriașului Tiphoeus”, și ele erau puse în lanțuri și eliberate prin voia lui Aeolus, iar grecii politeiști au adoptat această idee împreună cu el. De ce n-ar fi făcut-o, în fond, dat fiind că evreii monoteiști aveau aceleași credințe, alegând alte nume pentru ale lor *dramatis personae*, iar creștinii păstrează această credință până în zilele noastre? Aeolus, Boreas etc. ai lui Hesiod se numesc Kedem, Tzephum, Derum și Ruach Hagum la „poporul ales” al lui Israel. Care este așadar diferența fundamentală? În vreme ce elenii erau învățați că Aeolus lega și dezlega vânturile, evreii credeau cu aceeași tărie despre Domnul Dumnezeu lor, că „Fum ieșea din nările Lui, din gura Lui ieșea foc mistuitor și cărbuni aprinși țâșneau. Șezut-a pe heruvimi și a zburat, zburat-a pe aripile vântului!”³⁸⁶ Expresiile folosite de cele două popoare sunt fie figuri retorice, fie superstiții. Credem că nu sunt nici una, nici alta, și sunt rodul unui sentiment delicat de unitate cu Natura și al unei concepții despre substratul misterios și inteligent al oricărui fenomen natural, percepție pe care modernii nu o mai au. Nu era deloc o „superstiție” din partea grecilor păgâni să asculte oracolul din Delphi când în momentul apropierei flotei lui Xerxes, acesta i-a sfătuit să „aducă sacrificii vântului”, dacă e să considerăm același act drept un Cult Divin practicat și de israeliți, care aduceau adesea jertfe vântului și mai ales focului. Nu spun ei că „Dumnezeul lor este un foc mistuitor”³⁸⁷, că se înfățișa în general sub forma focului și „înconjurat de foc”? Ilie nu îl căuta pe „Domnul” în „marele vânt plin de mânie și în cutremurul de pământ”? Creștinii nu repetă același lucru după ei? Nu aduc ei jertfe până în zilele

386 II, *Sam.*, XXII, 9-11.

387 *Deut.*, IV, 24.

noastre „Zeului Vântului și al Apei?” O fac, desigur, căci există până în ziua de astăzi rugăciuni speciale pentru ploaie, secetă, vânturi prielnice și potolirea furtunilor pe mare în cărțile de rugăciune ale celor trei Biserici Creștine și cele câteva sute de secte ale religiei protestante, pe care le adresează Dumnezeului lor când sunt amenințate de un dezastru natural. Faptul că nici Iehova nu răspunde la ele cum probabil nici Jupiter Pluvius nu o făcea, nu schimbă cu nimic faptul că aceste rugăciuni sunt adresate Puterii sau Puterilor ce se crede că guvernează Elementele și nici faptul că aceste Puteri sunt identice în păgânism și în creștinism. Sau poate că ar trebui să credem că aceste rugăciuni sunt o formă de idolatrie grosolană și de „superstiție” absurdă, doar pentru că sunt adresate de un păgân „idolului” său și că aceeași superstiție se preschimbă, brusc, într-o formă de pioșenie demnă de laudă și în religie de îndată ce numele destinatarului celest s-a schimbat? Dar copacul se cunoaște după fructe, și cum copacul creștin nu este mai de soi decât cel păgân, de ce oare ar fi mai demn de respect decât celălalt?

Astfel, în momentul în care cavalerul Drach, un evreu convertit și marchizul de Mirville, un fanatic romano-catolic din aristocrația franceză ne informează că în ebraică *fulger* este sinonim cu *furie*, și este întotdeauna stăpânit de un Duh rău; că Jupiter Fulgur sau Fulgurans este numit de creștini *oelicius* și denunțat drept *sufletul fulgerului*, *daimonul*³⁸⁸ lui; trebuie să aplicăm aceeași explicație și aceleași definiții „Domnului Dumnezeului lui Israel”, în circumstanțe similare sau să renunțăm la dreptul nostru de a insulta zeii și credințele altor popoare.

Elementele pe care tocmai le-am citat, aparținând celor doi romano-catolici înflăcărați și erudiți, sunt cel puțin periculoase în prezența Bibliei și a profeților ei. Căci dacă Jupiter, „Daimonul șef al grecilor păgâni” și-ar lansa trăsnetul ucigaș și fulgerele împotriva celor care i-ar stârni mânia,

388 *Op. cit.*, III, 415.

Domnul Dumnezeu lui Abraham și al lui Iacob ar proceda în mod similar, căci citim că:

„Atunci Domnul a tunat în ceruri și Cel Preaînalt a făcut să răsunе glasul Său; Slobozit-a săgețile Sale și a împrăștiat pe vrăjmași, înmulțitu-și-a fulgerele și i-a pus pe fugă”³⁸⁹.

Atenienii sunt acuzați că au adus sacrificii lui Boreas și acest „Daimon” este acuzat că a provocat naufragiul a 400 de vase ale flotei persanilor pe stâncile muntelui Pelion și că a dezlănțuit o asemenea furtună încât toți magii lui Xerxes cu greu l-au putut neutraliza, oferindu-i în schimb sacrificii lui Thetis³⁹⁰. Din fericire, în cursul războaielor creștine, nu este citat niciun caz autentic sau o catastrofă de acest gen, de aceeași amploare, pe care vreo flotă creștină ar fi suferit-o din cauza „rugăciunilor” unei alte națiuni creștine, inamice. Nu e cazul să le reproșăm lipsa de fervoare, căci fiecare dintre ele se roagă la Iehova să o distrugă pe cealaltă cu același zel cu care atenienii îl invocau pe Boreas. Și unii și alții recurgeau *con amore* la un drăguț act de magie neagră. Dat fiind că absența oricărei intervenții divine nu ar putea fi pusă în niciun caz pe seama lipsei rugăciunilor adresate aceluiași Zeu Atotputernic invocând distrugerea reciprocă, unde am putea trasa așadar linia de demarcație ce separă păgânul de creștin? Cine ar putea pune la îndoială bucuria resimțită de întreaga Anglie protestantă și de rugăciunile de mulțumire pe care i le-ar adresa Domnului dacă, în timpul vreunui război viitor, patru sute de vase ale flotei inamice tocmai ar naufragia, drept urmare a sfintelor rugăciuni de acest gen? Ne întrebăm așadar încă o dată, care este diferența dintre un Jupiter, un Boreas și un Iehova? Nu mai mult decât aceasta: crima comisă de o rudă apropiată, de un tată, spre exemplu, este întotdeauna scuzată și adesea lăudată, în timp ce crima părintelui unui vecin este pedepsită cu funia cu mult entuziasm. Totuși, crima este aceeași.

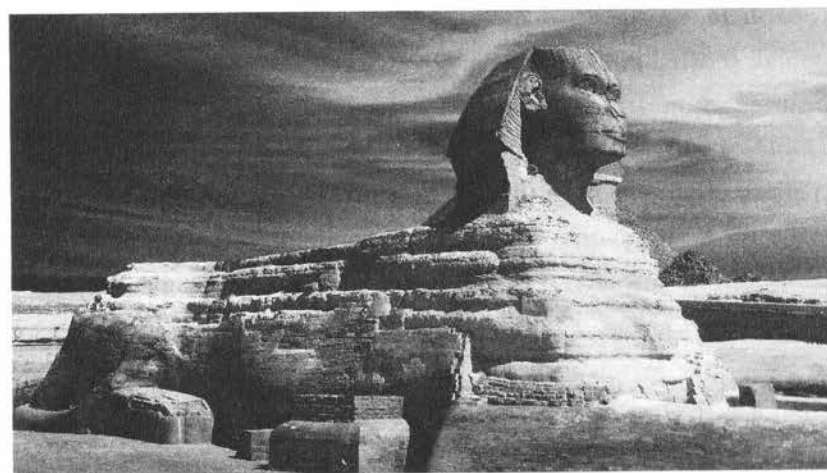
389 II Sam., XXII, 14-15.

390 Herodot, *Ploymnia*, 190, 191.

Până aici, „binefacerile creștinismului” nu par a constitui deloc un progres important față de morala păgânilor convertiți.

Aceste rânduri nu sunt nici o apărare a zeilor păgâni, nici un atac la adresa divinității creștine și nu înseamnă că noi am crede în unii mai mult decât în ceilalți. Autoarea este perfect imparțială și respinge mărturiile aduse în favoarea tuturor, căci nu adresează rugăciuni niciunui Dumnezeu „personal” și antropomorf de acest fel, nu crede în niciunul și nu se teme de niciunul. Am realizat aceste comparații doar pentru a scoate în evidență cu uimire fanatismul lipsit de logică și orb al teologului civilizat. Până în prezent, într-adevăr, nu există o mare diferență între cele două credințe și nu există niciuna în privința efectului pe care acestea îl au asupra moralității sau a naturii spirituale. „Lumina lui Hristos” cade acum pe trăsăturile hidoase ale omului animal, la fel cum cădea odinioară, în vremurile de demult, „Lumina lui Lucifer”. Misionarul Lavoisier spune în Jurnalul Coloniilor:

„Bieții păgâni, în gândirea lor superstițioasă, consideră Elementele însele ca fiind lucruri ce posedă capacitate de înțelegere!... Își păstrează

în continuare credința în idolul lor Vayu, Zeul sau mai degrabă demonul Vântului și al Aerului... Cred cu tărie în eficiența rugăciunilor lor și în puterile brahmanilor lor asupra vânturilor și a furtunilor.”

Drept răspuns, cităm un fragment din Evanghelia după Luca: „Iar El [Isus], sculându-Se, a certat vântul și valul apei și ele au încetat și s-a făcut liniște”³⁹¹. Iată un citat din Cartea Rugăciunilor: „O Fecioară a mării, Mama și Stăpâna binecuvântată a apelor, liniștește-ți valurile”. Această rugăciune a marinarilor napolitani și provensali este copia textuală a celei adresate de marinarii fenicieni Zeiței-Fecioară Astarte. Concluzia logică și incontestabilă ce decurge din comparațiile noastre și din denunțul misionarului este că poruncile adresate de brahmani Zeilor Elementelor nu rămâne „fără efect”, prin urmare, puterea acestor brahmani este așezată pe același nivel cu cea a lui Iisus. Mai mult, s-a dovedit că Astarte nu este cu nimic mai prejos în forță decât „Fecioara Mărilor” marinarilor creștini. Nu este suficient să spui că un câine este furios ca să-l spânzuri; trebuie să dovedești că este vinovat. Este posibil ca Boreas și Astarte să fie diavoli în imaginația teologică dar, după cum am spus mai sus, trebuie să judecăm copacul după roade și, din moment ce constatăm că creștinii sunt la fel de imorali și de răi pe cât au fost păgânii, ce beneficiu a avut umanitatea de pe urma schimbării Zeilor și a Idolilor?

Dacă un simplu muritor reușește să realizeze ceea ce Dumnezeu și sfinții creștini au dreptul să facă este considerat un criminal. Acum, vrăjitoria și incantațiile sunt considerate drept povești; totuși, de la Instituțiile lui Iustinian și până la legile Angliei și ale Americii împotriva vrăjitoriei – legi căzute în desuetudine, dar care n-au fost abrogate până în zilele noastre – toate legile pedepseau asemenea incantații ca fiind criminale chiar și atunci când nu exista decât o bănuială în acest sens. De ce să pedepsești o himeră? Citim, totuși, că Împăratul Constantin

³⁹¹ VIII, 24.

l-a condamnat la moarte pe filosoful Sopatrus deoarece ar fi dezlănțuit vânturile și ar fi împiedicat corăbiile încărcate cu grâne să ajungă la timp ca să pună capăt foametei. Pausanias este luat în derădere când afirmă că a văzut cu ochii lui „oameni care, prin simple rugăciuni și incantații” au pus capăt unei ploii cu grindină. Totuși, acestea nu-i împiedică pe scriitorii creștini moderni să recomande rugăciunea pe timp de furtună și de pericol și să creadă în eficiența ei. Hoppo și Stadlein, doi magicieni și vrăjitori, au fost condamnați la moarte căci ar fi „făcut vrăji asupra unor fructe” și ar fi transportat, prin magie, recolta de pe un câmp pe altul, cu numai un secol în urmă, dacă îi dăm crezare renumitului scriitor Sprenger care afirmă: *Qui fruges excantassent segetem pellicentes incantando* [care au vrăjit fructele și au luat recolta prin magie].

În încheiere, îi amintim cititorului că fără nici cea mai mică umbră de superstiție, putem crede în natura dublă a oricărui obiect ce există pe Terra, în Natura lui spirituală și materială, vizibilă și invizibilă și că Știința însăși dovedește în mod virtual acest lucru, deși își neagă propriile demonstrații. Căci, dacă, așa cum susține Sir William Grove, electricitatea pe care o manevrăm nu este decât produsul materiei obișnuite, asupra căreia acționează ceva invizibil, „puterea generatoare ultimă” a oricărei forțe, „influența unică omniprezentă”, ajunge să fie un fapt firesc să împărtășim credința anticilor, și anume că orice Element este dublu în natura lui. „Focul ETERAT este emanația lui Kabir propriu-zis, focul aerian nu este decât uniunea [corelarea] primului cu focul terestru, iar orientarea și aplicarea lui în planul nostru terestru aparține unui Kabir cu o demnitate mai redusă” – poate un elemental, după cum l-ar numi un ocultist – și putem spune același lucru despre orice Element Cosmic.

Nimeni nu va nega că ființa umană deține diverse forțe, magnetice, simpatice, antipatice, nervoase, dinamice, oculte, mecanice, mentale, într-un cuvânt, foarte felurite, și că forțele fizice sunt toate biologice în esența lor, întrucât se amestecă și, adesea, se contopesc cu forțele pe

care noi le-am numit intelectuale și morale, primele fiind ca să spunem așa vehiculele, *ouphadis* ale celorlalte. Niciunul dintre cei care nu neagă existența sufletului omului nu ar ezita să spună că prezența și melanjul lor sunt însăși esența ființei noastre; că ele constituie în fond Ego-ul din om. Aceste puteri se manifestă prin propriile lor fenomene fiziologice, fizice, mecanice precum și prin fenomenele lor nervoase, extatice, de claraudiție și clarvedere pe care însăși Știința le consideră și acceptă acum ca fiind perfect naturale. De ce omul ar constitui singura excepție în Natură și de ce ELEMENTELE nu ar avea Vehiculele lor, *Vahanas*-urile lor în ceea ce numim FORȚE FIZICE? Și mai ales, de ce aceste credințe, concomitent cu religiile de odinioară, ar fi calificate drept „superstiție”?

SECȚIUNEA XV

DESPRE KWAN-SHI-YIN
ȘI KWAN-YIN

Precum Avalokitesvara, Kwan-Shi-Yin a trecut prin mai multe transformări, dar nu este corect să se susțină că nu este decât o invenție modernă a budiștilor din nord, căci el a fost cunoscut din cele mai îndepărtate vremuri, cu un alt nume. DOCTRINA SECRETĂ învață că: „Primul ce apare la Reînnoire va fi cel din urmă ce vine înainte de Resorbție [Pralaya]”. Prin urmare, logoi tuturor națiunilor, de la Vishvakarman vedic al Misterelor până la Salvatorul națiunilor civilizate actuale, sunt „Verbul” care a fost la „Început” (sau în momentul trezirii Puterilor dătătoare de viață ale Naturii) cu UNUL ABSOLUT. Născut din Foc și Apă, înainte ca acestea să devină elemente distincte, El a fost „Creatorul”, artizanul sau modelatorul tuturor lucrurilor. „Fără el, nimic din ce-a fost făcut nu a fost făcut. În el era viața, și viața era lumina oamenilor” și îl putem numi, cum l-am numit întotdeauna, Alpha și Omega Naturii Manifestate. „Marele Dragon al Înțelepciunii s-a născut din Foc și Apă și odată cu el, totul va fi resorbit în Foc și Apă”³⁹². După cum se spune că acest Bodhisattva „îmbracă orice formă îi place” de la începutul unui Manvantara până la sfârșitul său, deși ziua sa de naștere specială sau sărbătoarea lui este celebrată, în acord cu Kin-kwang-ming-King sau „Sutra luminoasă a Luminii Aurii” în cea de-a

392 *Fa-hwa-King*.

nouăsprezecea zi a lunii a doua și cea a lui Maitreya Buddha este celebrată în prima zi a primei luni, cei doi totuși sunt unul și același. El va lua forma lui Maitreya Buddha, cel din urmă dintre Avatari și Buddha, în timpul Rasei a Șaptea. Această credință și așteptare sunt universale în întregul Orient. Numai că un nou Salvator al umanității nu va putea să apară în niciun chip în timpul lui Kali Yuga, epoca actuală întunecată, terifiantă prin materialismul ei, „Epoca Neagră”. Kali Yuga nu este „Vârsta de Aur” (!) decât în lucrările mistice ale câtorva pseudo-ocultiști francezi³⁹³.

Prin urmare, ritualul cultului exoteric al acestei Divinități era fondat pe magie. Mantrele sunt extrase toate din cărți speciale pe care preoții le țin secrete și se presupune că fiecare dintre ele produce un efect magic, dat fiind că acela care le recită sau citește produce prin simpla lor intonare, o cauză secretă ce se traduce prin efecte imediate. Kwan-Shi-Yin este Avalokitesvara și ambii sunt forme ale celui de-al Șaptelea Principiu Universal, pe când în caracterul său metafizic cel mai elevat, această Divinitate este sinteza tuturor Spiritelor Planetare, ale Dhyani Chohanilor. El este cel „Auto-Manifestat”, într-un cuvânt, „Fiul Tatălui”. Este încoronat cu șapte dragoni, și deasupra statuii sale, citim următoarea inscripție: *Pu-tsi-k'iun-ling*, „Salvatorul Universal al tuturor ființelor vii”.

Bineînțeles, numele pe care-l găsim în volumul arhaic al STĂNȚELOR este cu totul diferit, dar Kwan-Yin este un echivalent perfect al lui. Într-un templu din P'u-to, insula sacră a budiștilor din China, Kwan-Shi-Yin este reprezentat zburând pe o pasăre acvatică neagră (*kalahamsa*) și turnând peste capetele muritorilor elixirul vieții care, pe măsură ce curge, se transformă într-unul dintre principalii Dhyani-Buddha, guvernatorul unei stele numite „Steaua Salvării”. În cea de-a treia metamorfoză a sa, Kwan-Yin este Spiritul sau Geniul ce însuflețește Apa. În China, se crede că Dalai-Lama este o încarnare a lui Kwan-Shi-Yin care, sub cel de-al

393 A se vedea *Misiunea Evreilor*.

treilea aspect terestru al său, era un Boddhisattva, pe când Teshu Lama este o încarnare a lui Amithaba Buddha sau Gautama.

În treacăt atragem atenția că un scriitor trebuie să aibă o imaginație cu adevărat maladivă ca să vadă pretutindeni un cult falic, așa cum fac Mac Clatchey și Hargrave Jennings. Primul descoperă „vechii zei falici, reprezentați prin două simboluri evidente, Kheen sau Yang care este *membrum virile* și Khwan sau Yin, care este *pudendum muliebre* sau Yoni.”³⁹⁴ O asemenea interpretare ni se pare a fi cu atât mai ciudată cu cât Kwan-Shi-Yin (Avalokitesvara) și Kwan-Yin, pe lângă faptul că sunt acum divinitățile protectoare ale asceților budiști, yoghinii din Tibet, sunt și zeii castității și, din punct de vedere metafizic, nu sunt deloc ceea ce sugerează versiunea oferită de Rhys Davids în lucrarea sa *Budismul*: „Numele Avalokitesvara înseamnă Domnul care privește de sus”³⁹⁵. Kwan-Shi-Yin nu este nici „spiritul acelor Buddha prezenți în Biserică”, ci, într-o interpretare literală, el înseamnă „Domnul care este văzut” și, într-un anume sens, „Sinele divin perceput de Sine” – Sinele uman – adică *Atman* sau Al Șaptelea Principiu, contopit cu Universalul, perceput de sau servind drept obiect al percepției pentru *buddhi*, al șaselea principiu sau Sufletul Divin din om. Într-un sens și mai elevat, Avalokiteshvara-Kwan-Shi-Yin, despre care se vorbește ca despre al șaptelea Principiu Universal, este Logosul perceput de *buddhi* universal sau Sufletul, ca fiind sinteza între Dhyani și Buddha și nu este „Spiritul lui Buddha prezent în Biserică”, ci Spiritul Universal Omniprezent manifestat în templul Cosmosului sau al Naturii. Etimologia orientală a lui Kwan și Yin seamănă cu cea a lui Yogini care, după părerea dlui Hargrave Jennings, este un cuvânt sanscrit, „pronunțat Yogi sau Zogee (!) în diverse dialecte, fiind echivalent cu Sena și absolut identic cu Dutu sau Dutica”, adică o prostituată sacră a templului,

394 *China Revealed*, conform citatului inserat de Hargrave Jennings în lucrarea *Phallicism*, p. 273.

395 p. 202.

adorată drept Yoni sau Shakti³⁹⁶. „Cărțile de morală [din India] sfătuiește femeia credincioasă să evite compania yoghinelor sau a femeilor care au fost adorate drept Shakti³⁹⁷. Nimic nu ne-ar mai putea surprinde după așa ceva. Abia reușim să schițăm un zâmbet descoperind o altă absurditate enormă și anume că „Budh” ar fi un cuvânt „ce înseamnă nu numai soarele ca izvor al creației, ci și organul masculin”³⁹⁸. Max Muller, referindu-se la „Falsele Analogii” spune că „cel mai renumit erudit sinolog din vremea sa, Abel Remusat, susține că cele trei silabe I Hi Wei [în capitolul XIV din Tao-te Ching] însemnau Ie-ho-vah”³⁹⁹, iar Părintele Amyot „era și el convins că cele trei persoane ale Treimii puteau fi recunoscute” în aceeași lucrare. Și dacă Abel Remusat a înțeles acest lucru, de ce nu și Hargrave Jennings? Orice savant va recunoaște cât de absurd este să vezi în Budh, care înseamnă „iluminat” și „trezit”, un „simbol falic”.

Kwan-Shi-Yin este așadar, din punct de vedere mistic, „Fiul ce este identic cu Tatăl său”, sau Logosul, Verbul. El este numit „Dragonul Înțelepciunii” în STANȚA a III-a, căci toți Logoi din toate sistemele religioase vechi sunt corelați cu șerpilor sau simbolizați de ei. În vechiul Egipt, Zeul Nahbkoon, „cel ce unește contrariile” era reprezentat sub forma unui șarpe pe două picioare de om, cu sau fără brațe. Aceasta era lumina astrală ce reunea, prin dubla sa putere fiziologică și spirituală, Umanul-Divin cu Monada sa pur Divină, Prototipul în „Cer” sau Natura. Aceasta era emblema învierii Naturii, a lui Hristos la ofiți și a lui Iehova, sub forma șarpelui de bronz care-i vindeca pe cei ce-l priveau. Șarpele era de asemenea un simbol al lui Hristos pentru templieri (a se vedea gradul templier în masonerie). Simbolul lui Knooph (și al lui Khoom deopotrivă)

396 *Op. cit.*, p. 60.

397 *Ibid.*

398 O'Brien, *Round Towers of Ireland*, p. 61, citat de Hargrave Jennings în *Phallicism*, p. 246.

399 *Introduction to the Science of Religion*, p. 332.

sau al sufletului lumii, spune Champollion, „este reprezentat, printre alte forme, sub cea a unui șarpe enorm cu picioare de om; această reptilă, fiind emblema Geniului Bun și adevăratul Agathodaimon, uneori are barbă”⁴⁰⁰. Acest animal sacru este așadar identic cu șarpele ofiților și este reprezentat pe un număr mare de pietre gravate, numite pietre gnostice sau basilidiene. Îl vedem având capete diferite, de om sau animal, dar pe pietrele pe care este reprezentat citim întotdeauna numele XNOYBIS (CHNOUBIS). Acest simbol este identic cu un altul care, după Iamblichus și Champollion, era numit „Primul dintre Zeii Celești”, Zeul Hermes sau Mercur la greci, zeului căruia Hermes Trismegistul îi atribuie inventarea Magiei și prima inițiere a omului în această artă. Mercur este Budh, Înțelepciunea, Iluminarea sau „Trezirea” în știința divină.

În concluzie, Kwan-Shi-Yin și Kwan-Yin sunt cele două aspecte, masculin și feminin, ale aceluiași principiu în Cosmos, Natură și Om; Înțelepciunea Divină și Inteligența. Acestea sunt Hristos-Sophia gnosticilor mistici, Logosul și Shakti. În dorința lor de a exprima totuși unele mistere ce nu trebuie să fie înțelese de profani, anticii, știind că nimic nu putea fi conservat în memoria umană fără ajutorul unui simbol exterior, au ales imaginile lui Kwan-Yin, adesea ridicole pentru noi, ca să-i amintească omului originea și natura sa lăuntrică. Totuși, pentru cei ce-și păstrează imparțialitatea, Madonele cu crinolină și Hristoșii cu mânuși de copil albe trebuie să li se pară și mai absurde decât Kwan-Shi-Yin și Kwan-Yin deghizați în dragoni. Subiectivul nu se poate exprima în niciun fel prin obiectiv. Prin urmare, întrucât formula simbolică încearcă să caracterizeze ceea ce este deasupra raționamentului științific și adesea mult dincolo de intelectele noastre, trebuie într-o formă sau alta, să treacă dincolo de el, altfel riscă să se șteargă din memoria umană.

400 *Pantheon*, text 3.

ANEXĂ

DESPRE ȘTIINȚA OCULTĂ ȘI ȘTIINȚA MODERNĂ

*Cunoașterea lumii de jos,
Spune-mi, prietene, ce este: minciună sau adevăr?
Minciuna, care muritor ar dori să o cunoască?
Adevărul, care muritor l-a cunoscut vreodată?*

SECȚIUNEA I

RAȚIUNEA DE A FI A ACESTEI ANEXE

Numeroase doctrine cuprinse în cele șapte STANȚE pe care tocmai le-am prezentat și în Comentarii, după ce au fost studiate de anumiți teozofi occidentali și supuse examenului lor critic, unele dintre Învățăturile Oculte au fost considerate incomplete, din punctul de vedere obișnuit al cunoașterii științifice moderne. Acceptarea lor a părut să ridice dificultăți insurmontabile și să pretindă o nouă examinare, din perspectiva criticii științifice. Unii prieteni au fost tentați deja să regrete că sunt nevoiți să pună atât de des în discuție afirmațiile științei moderne. Aveau impresia că – și nu fac decât să reiau argumentele lor – „a se împotrivi învățăturilor celor mai eminenți interpreți ai săi ar însemna să se îndrepte spre o înfrângere prematură în ochii lumii occidentale”.

Prin urmare, este util să definim, odată pentru totdeauna, viziunea pe care autoarea, în dezacord cu prietenii săi, intenționează să o apere. Atâta vreme cât Știința va rămâne așa cum a definit-o profesorul Huxley, adică va continua să fie „bunul simț organizat”, deducțiile ei se vor baza pe premise exacte, generalizările vor porni de la o bază pur inductivă, toți teozofii și ocultistii vor primi cu respect și admirație contribuțiile ei în domeniul legii cosmologice. Nu este cu puțință să apară niciun conflict între învățăturile Științei Oculte și cele ale Științei așa-zis exacte, atâta

vreame cât concluziile acesteia din urmă vor avea drept fundament fapte inatacabile. Numai în momentul în care cei mai înverșunați reprezentanți ai ei, depășind limitele fenomenelor observate pentru a pătrunde în arcanele Ființei, încearcă să smulgă Spiritului formarea Cosmosului și a Forțelor sale dătătoare de viață ca să le pună pe seama Materiei oarbe, ocultistii reclamă dreptul de a discuta și de a le pune sub semnul îndoielii teoriile. Prin însăși natura lucrurilor, știința nu poate dezvălui misterul Universului ce ne înconjoară. Ea poate, ce-i drept, să grupeze, să clasifice și să generalizeze fenomenele, dar ocultistul, bazându-și raționamentul pe date metafizice acceptate, declară că exploratorul îndrăzneț care ar dori să sondeze cele mai intime secrete ale Naturii ar trebui să depășească limitele restrânse ale simțurilor și să-și transfere conștiința în regiunea Numenilor și în sfera Cauzelor Primordiale. Pentru a reuși, este nevoie ca el să-și dezvolte anumite facultăți care, cu câteva rare excepții, se află într-un stadiu latent în conformația fiilor celei de-a Cincea Rase-Rădăcină actuale, în Europa și America. El nu poate prin nicio modalitate credibilă să grupeze în alt mod faptele pe care își va baza speculațiile. Nu este oare evident acest lucru conform principiilor Logicii Inductive și ale Metafizicii?

Pe de altă parte, indiferent de opțiunea autoarei, ea nu va ajunge vreodată să satisfacă deopotrivă Adevărul și Știința. Nu este posibil să i se prezinte cititorului o versiune sistematică și continuă a STANȚELOR arhaice. Este necesar să se introducă o pauză de patruzeci și trei de versuri sau *slokas*, între a șaptea, pe care am prezentat-o deja și a cincizeci și una, ce este cuprinsă în volumul III, deși am numerotat strofele începând cu numărul 1 și am continuat seria ca să ușurăm lectura și referințele. Doar apariția omului pe Pământ este tratată în tot atâtea STANȚE ce descriu în detaliu evoluția lui primordială și, pornind de la Dhyān Chohan-ii umani, starea globului pământesc în acest moment etc. Un număr important de nume ce se referă la substanțe chimice și la alte combinații care acum au încetat să se mai producă și sunt necunoscute ultimelor vârstare ale

Rasei a Cincea ocupă un loc însemnat. Dat fiind că sunt pur și simplu intraductibile și ar rămâne oricum inexplicabile, le-am omis împreună cu fragmentele pe care nu le putem expune publicului. Cu toate acestea, oricât de puține informații am oferi vor fi de-ajuns să îi irite pe partizanii și apărătorii Științei dogmatice și materialiste care le vor citi.

Din cauza criticii suscitată, înainte de a trece la STANȚELE următoare, ne propunem să le apărăm pe cele pe care le-am oferit deja. Cu toții știm că ele nu sunt în acord perfect sau în armonie cu știința modernă. Totuși, chiar dacă ar corespunde cunoașterii moderne, precum o conferință a lui Sir William Thomson, tot ar fi respinse. Căci ele susțin credința în Puteri conștiente și în Entități Spirituale; în Forțe terestre, semi-inteligente și extrem de intelectuale, situate în alte planuri⁴⁰¹ și în Ființe care trăiesc în apropierea noastră în sfere ce nu pot fi percepute nici de telescop, nici de microscop. De aici se naște necesitatea de a examina credințele Științei materialiste, de a-i compara viziunile referitoare la „Elemente” cu opiniile anticilor și de a analiza Forțele fizice conform concepțiilor moderne, înainte ca ocultistii să recunoască faptul că s-au înșelat. Vom spune câteva cuvinte despre formarea și constituția Soarelui și a planetelor și despre caracteristicile oculte a așa-numiților Devas și Genii, cărora știința le-a dat în prezent numele de Forțe sau „moduri de mișcare”, și vom vedea dacă credința ezoterică poate fi apărată sau nu. Oricâte eforturi s-ar depune pentru a demonstra contrariul, o minte lipsită de prejudecăți va descoperi în „agentul material sau imaterial” al lui Newton⁴⁰², agentul ce creează greutatea, și în Dumnezeuul său personal la fel de multă substanță metafizică specifică Devas și Geniilor precum *Angelus Rector* al lui Kepler, ce guvernează fiecare planetă, și *species immateriata* [agentul imaterial] prin care corpurile cerești se deplasau pe traiectoria lor, în viziunea acestui astronom.

401 Funcționarea inteligenței lor fiind, în mod necesar, de o natură ce este cu totul diferită de ce putem concepe pe Pământ.

402 A se vedea a treia scrisoare către Bentley.

În volumul III, vom fi forțați să abordăm deschis aceste subiecte periculoase. Va trebui să confruntăm plini de curaj Știința și să declarăm, în opoziție fățișă cu știința materialistă, cu idealismul, hylo-idealismul, pozitivismul și psihologia modernă ce neagă totul, că adevărul ocultist crede în „Domnii Luminii”; că el crede că Soarele, departe de a fi doar un „lampadar” ce se mișcă după legile fizice și departe de a fi doar unul dintre Sorii care, după Richter, „sunt florile soarelui unei lumini superioare”, este, asemenea miliardelor de sori existenți, lăcașul sau vehiculul unui Dumnezeu sau al unei legiuni de Dumnezei.

În această dispută, cu siguranță ocultistii vor pierde. Cu referire strictă la primul aspect al disputei, ei vor fi considerați niște ignoranți și li se vor lipi numeroase etichete obișnuite pe care publicul cu judecată superficială, ce nu cunoaște nimic din adevărurile fundamentale ale Naturii, le atribuie din belșug celor pe care-i acuză de credințe superstițioase demne de Evul Mediu. Așa să fie. Acceptând dinainte toate criticile pentru a-și putea continua misiunea, ocultistii nu pretind decât privilegiul de a demonstra că printre speculațiile fizicienilor există un dezacord la fel de mare ca între acestea și învățăturile ocultismului.

Soarele este materie și Soarele este spirit. Strămoșii noștri, „păgânii”, la fel ca succesorii lor moderni, parsii, erau și mai sunt încă destul de înțelepți să vadă în el simbolul Divinității și să intuiască în același timp, ascuns sub simbolul fizic, Zeul ce răspândește în jur Lumina Spirituală și Terestră. O asemenea credință nu poate fi considerată drept superstiție decât de materialismul cel mai grosolan, ce neagă Divinitatea, Spiritul, Sufletul și nu acceptă nicio inteligență în afara minții umane. Totuși, dacă abuzul de superstiții încurajate de așa-numitul „bisericism”⁴⁰³ (în formula lui Laurence Oliphant) „îl face pe om prost”, abuzul scepticismului îl face nebun. Preferăm să fim acuzați de prostie deoarece credem prea mult,

403 În textul englez, „Churchianity”, de la „Church” (biserică). (Nota trad. fr. – Nota trad.)

decât să fim acuzați de nebunia de a nega totul, asemenea materialismului și hylo-idealismului. Ocultiștii sunt așadar bine pregătiți să primească ceea ce le rezervă materialismul și să reziste șocului criticilor ostile ce se vor abate asupra autoarei acestei lucrări, nu pentru că a scris-o, ci pentru credința ei în conținutul cărții.

Prin urmare, trebuie să anticipăm și să combatem descoperirile, ipotezele și obiecțiile inevitabile ce vor fi aduse de criticii oameni de știință. Trebuie să stabilim totodată în ce măsură învățăturile oculte se îndepărtează de cele ale științei moderne și care sunt cele mai corecte din punct de vedere logic și filosofic, teoriile antice sau teoriile moderne. Anticii cunoșteau unitatea și relațiile reciproce dintre toate părțile Cosmosului, înainte ca acestea să devină evidente în ochii astronomilor și ai filosofilor moderni. Chiar dacă părțile exterioare și vizibile ale Universului, precum și relațiile reciproce dintre ele, nu pot fi explicate de Fizică în alți termeni decât cei de care se folosesc adepții teoriei mecanice a Universului, nu înseamnă că materialistul, care neagă existența Sufletului Cosmosului (ce ține de filosofia metafizică) are dreptul să violeze acest domeniu metafizic. Faptul că Fizica se străduiește să îl violeze și chiar reușește, nu face decât să demonstreze că „puterea este deasupra legii” și nimic mai mult.

Iată un motiv întemeiat să publicăm această Anexă. Dat fiind că numai o parte din învățăturile secrete pot fi publicate în epoca actuală, aceste doctrine nu ar fi deloc înțelese nici măcar de teozofi, dacă ar fi publicate fără niciun fel de explicații sau comentarii. Prin urmare, este necesar ca ele să fie confruntate cu speculațiile științei moderne. Axiomele arhaice trebuie să fie comparate cu ipotezele moderne, iar cititorul va aprecia valoarea lor, în funcție de discernământul său.

Cât privește chestiunea celor „șapte guvernatori” – după cum sunt numiți de Hermes cei „Șapte Constructori”, spiritele ce ghidează fenomenele Naturii, și ai căror atomi însuflețiți sunt, în lumea lor, umbrele Prototipurilor lor din tărâmul astral – această lucrare își va atrage în mod

lesne de înțeles opoziția tuturor materialiştilor și a oamenilor de știință. Totuși, această împotrivire nu poate fi decât temporară. Dintotdeauna oamenii și-au bătut joc de tot ce ieșea din limitele normalului și, la început, ideile nepopulare erau respinse pentru ca apoi să fie acceptate. Materialismul și scepticismul sunt niște rele ce trebuie să existe în lume atâta vreme cât omul nu-și va fi părăsit învelișul grosier actual ca să-l îmbrace pe cel specific primei și celei de-a doua rase a acestei Runde. Dacă scepticismul și ignoranța noastră naturală nu sunt compensate de intuiție și de spiritualitatea autentică, orice ființă copleșită de asemenea concepții nu va vedea în ea însăși nimic mai mult decât o masă de oase, de carne și mușchi, având în interior o cămară goală unde-și depozitează senzațiile și sentimentele. Sir Humphrey Davy a fost un mare savant, la fel de bun cunoscător în domeniul fizicii ca oricare alt teoretician al zilelor noastre, și cu toate acestea, detesta materialismul. El a spus:

„În sălile de disecție, ascult plin de dezgust teoria fiziologului privind secreția gradată a materiei, în care s-ar naște iritabilitatea, ce s-ar transforma în sensibilitate, și-ar dezvolta organele necesare prin intermediul unor forțe ce-i sunt inerente și ar sfârși prin a se ridica până la nivelul existenței intelectuale.”

Totuși nu fiziologii sunt cei mai demni de blam pentru că nu vorbesc decât despre ceea ce pot vedea și evalua prin intermediul simțurilor fizice. După părerea noastră, astronomii și fizicienii sunt și mai aberanți în ideile lor materialiste decât fiziologii, și acest lucru trebuie demonstrat.

„Lumina eterată, cea dintâi dintre toate lucrurile, chintesența pură” despre care vorbește Milton, a devenit la materialişti doar „Forța vie primordială, lumina, a tuturor ființelor materiale, întâia și cea mai bună”⁴⁰⁴.

Pentru ocultiști, ea este în același timp spirit și materie. În spatele „modului de mișcare”, considerat acum drept „proprietatea materiei” și

404 *Paradisul pierdut*, cartea VII.

nimic mai mult, ei sunt conștienți de numenul radiant. Este „Spiritul luminii”, întâiul născut al Eternului element pur, a cărui energie sau emanație este înmagazinată în Soare, marele Dătător de viață al lumii fizice, așa cum soarele spiritual ascuns este izvorul vieții și al luminii în universul spiritual și psihic. Bacon a fost unul dintre primii care au dat tonul materialismului, nu numai prin metoda sa inductivă (ce a fost o adaptare a celei a lui Aristotel, prost înțeles), ci prin consistența și amploarea lucrărilor sale. El a inversat ordinea evoluției mentale prin afirmația:

„Cea dintâi creație a lui Dumnezeu a fost lumina simțurilor; cea din urmă, a fost lumina rațiunii; iar lucrarea Sabbatului este de-atunci iluminarea Spiritului”⁴⁰⁵.

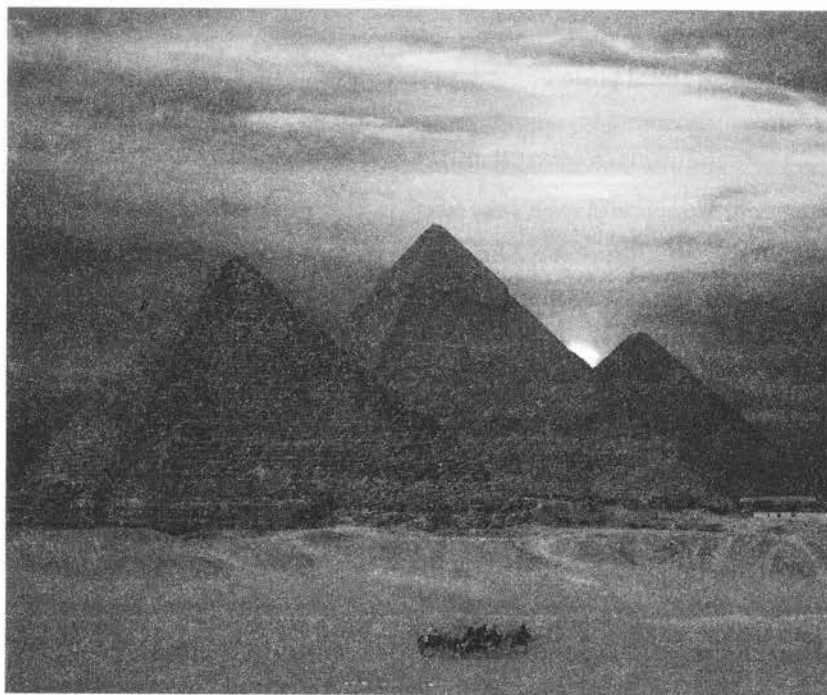
Este exact invers. Lumina Spiritului este sabbatul veșnic al misticului și al ocultistului și puțin îl interesează cea a simțurilor. Propoziția alegorică „*Fiat lux*” înseamnă într-o interpretare ezoterică „Fiii Luminii să fie”, adică numenii tuturor fenomenelor. Romano-catolicii interpretează corect acest fragment atunci când spun că se referă la îngeri, și incorect, dându-i sensul de puteri create printr-un Dumnezeu antropomorf personificat de ei în Iehova care tună și pedepsește neîncetat.

Aceste ființe sunt „Fiii Luminii”, deoarece emană din Oceanul infinit de Lumină unde se nasc, ce are doi poli: unul este Spiritul cel pur pierdut în absolutul Neființei, și celălalt, materia în care se condensează, cristalizându-se urmând tipare din ce în ce mai grosiere, pe măsură ce coboară în manifestare. Din acest motiv materia, deși într-un anume sens nu este decât reziduul iluzoriu al acestei lumini ale cărei membre [Raze] sunt Forțele Creatoare, conține totuși în sine întreaga prezență a Sufletului, a acestui principiu pe care nimeni – nici măcar „Fiii Luminii” – dintre cei născuți din ÎNTUNERICUL ABSOLUT nu îl va cunoaște

405 *Eseuri. Despre adevăr*.

vreodată. Ideea este exprimată pe cât de frumos pe atât de adevărat de Milton, care salută Lumina sacră ce este

„Copilul întâi-născut al Cerului
Sau al Veșnicei Raze co-veșnice;
Căci Dumnezeu este Lumină
Și în Lumina de nepătruns, unică,
A sălășluit în Veșnicie; și și-a făcut locaș în tine,
Emanație strălucitoare din esența necreată strălucitoare⁴⁰⁶.”

406 *Paradisul Pierdut*, Cartea III.

SECȚIUNEA II

FIZICIENII MODERNI SE JOACĂ DE-A V-AȚI ASCUNSELEA

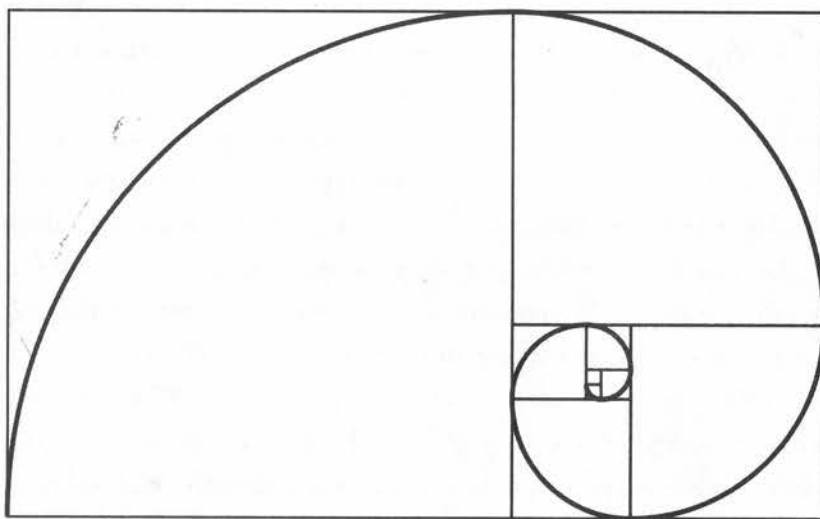
Ocultismul pune următoarea întrebare științei: Lumina este un corp sau nu? Indiferent de răspunsul științei, ocultismul este pregătit să arate că până în prezent cei maieminenți fizicieni nu știu nimic cu adevărat despre aceasta. Pentru a ști ce este lumina și dacă ea este o substanță concretă sau o simplă undulare a „mediului eteric”, este necesar ca știința să afle mai întâi ce sunt de fapt Materia, Atomul, Eterul și Forța. Adevărul este că ea nu cunoaște nimic din toate acestea și își recunoaște ignoranța. Ea nici măcar nu a ajuns la un acord cu privire la ceea ce trebuie crezut despre aceste chestiuni, căci există duzine de ipoteze pe același subiect, provenind de la diverși savanți eminenți, ce se bat cap în cap și se contrazic între ele. Cu puțină bunăvoință, teoriile lor savante ar putea fi acceptate drept „ipoteze de lucru” într-un sens secundar, după cum spune Stallo. Dar având în vedere că se contrazic între ele, ajung să se anuleze reciproc. După cum declară autorul lucrării *Concepts of Modern Physics*:

„Nu trebuie să uităm că diferitele ramuri ale științei nu sunt decât diviziuni arbitrare ale științei în general... În cadrul acestor ramuri diferite, același obiect fizic poate fi examinat sub aspecte diferite. Fizicianul poate studia relațiile moleculare, iar chimistul îi determină constituția atomică. Dar când ambii au de-a face cu același element sau agent, acesta nu poate

avea anumite proprietăți fizice și alte proprietăți chimice, opuse între ele. Dacă fizicianul și chimistul admit amândoi existența atomilor ultimi absolut invariabili în volum și greutate, un astfel de atom nu poate fi un cub sau un sferoid aplatizat din considerente ce țin de legile fizice și o sferă, din perspectiva chimiei. Un grup de atomi stabili nu poate fi un agregat de mase extinse, complet inerte și impenetrabile, într-un creuzet sau într-o retortă și un simplu sistem de centri de forță, atunci când face parte dintr-un magnet sau o baterie Clamond. Eterul universal nu poate fi moale și mobil ca să-i fie pe plac chimistului și elastic-rigid, ca să-l satisfacă pe fizician; nu poate fi continuu la ordinul lui Sir William Thomson și discontinuu la sugestia lui Cauchy sau Fresnel⁴⁰⁷.”

Putem cita și pe eminentul fizician G.A. Hirn, care susține același lucru în cel de-al 43-lea Volum al *Memoriilor Academiei Regale a Belgiei*.

„Când constatăm siguranța cu care se afirmă astăzi doctrine ce atribuie mișcărilor singulare ale atomului un caracter colectiv, universal

407 *Concepts of Modern Physics*, pp. XI, XII, Introducere la ediția a doua.

al fenomenelor, suntem îndreptățiți să găsim aceeași unanimitate cu privire la calitățile atribuite acestei ființe unice, baza fundamentală a tot ceea ce există. Însă, la o primă examinare a sistemelor speciale propuse, simțim o dezamăgire ciudată, constatând că atomul chimistului, atomul fizicianului, al metafizicianului și al matematicianului... nu au absolut nimic în comun în afara numelui! Rezultatul inevitabil este subdivizarea actuală a științelor noastre care, cantonată fiecare în propriul teren, concep un atom ce satisface cerințele fenomenelor pe care le studiază, fără să aibă nici cea mai mică preocupare pentru cerințele impuse de fenomenele terenului vecin. Metafizicianul respinge ca fiind pure vise principiile atracției și respingerii; matematicianul care analizează legile elasticității și ale propagării luminii le admite implicit, fără însă a le numi... Chimistul nu poate explica gruparea atomilor în molecule adesea complexe, fără a atribui atomilor calități specifice care-i diferențiază; pentru fizician și metafizician, partizani ai doctrinelor moderne, atomul este, dimpotrivă, pretutindeni și mereu același. Ce spun eu? Nu există o poziție unitară nici măcar în cadrul unei singure științe cu privire la proprietățile atomului. Fiecare construiește un atom după imaginația proprie, pentru a explica un fenomen special ce-l interesează în mod deosebit⁴⁰⁸.”

Rândurile de mai sus sunt un portret precis, asemeni unei fotografii, a științei moderne și a fizicii. „Exigențele acestei neîncetate parade de imaginație științifică” pe care o regăsim atât de des în discursurile profesorului Tyndal sunt într-adevăr numeroase, după cum demonstrează Stallo, iar în ceea ce privește diferențele contradictorii, ele întrec cu mult toate „fanteziile” ocultismului. În orice caz, dacă se admite că teoriile fizicii nu sunt decât „explicații pur formale, niște artificii didactice” și dacă, după cum se exprimă unul dintre criticii lui Stallo, „atomismul nu

408 „Cercetări experimentale despre relația dintre rezistența aerului și temperatura sa”, p. 68, citat de Stallo.

este decât un sistem simbolic și grafic⁴⁰⁹, deducem că cu greu se poate pretinde că ocultismul merge prea departe când așază alături de aceste „artificii” și „sisteme simbolice” ale științei moderne, simbolurile și artificiile învățăturilor arhaice.

AN LUMEN SIT CORPUS NEC NON? (ESTE LUMINA UN CORP SAU NU?)

Mai mult ca sigur, lumina nu este un corp, ni se spune. Științele fizice spun că lumina este o forță, o vibrație, undularea Eterului. Este proprietatea sau calitatea materiei sau chiar o înclinație a acesteia, dar niciodată un corp!

Întocmai. Această descoperire – oricare ar fi valoarea ei – potrivit căreia lumina sau căldura nu este o mișcare a particulelor materiale, știința i-o datorează în mod exclusiv lui Sir William Grove. Într-o conferință ținută la London Institution, în 1842, el a fost primul care a demonstrat că „lumina⁴¹⁰ și căldura pot fi considerate drept alterări ale materiei înseși și nu un fluid distinct, eteric [imponderabil] [o stare a materiei acum]

409 Din Critica la lucrarea *Concepts of Modern Physics in Nature*. A se vedea lucrarea lui Stallo, p. XVI a Introducerii [Criticile la care se referă apar în *Nation* din New York și nu în *Nature*. N. ed.]

410 Dl Robert Ward, abordând subiectul căldurii și al luminii în *Journal of Science* din noiembrie 1881, demonstrează până unde merge ignoranța științei cu privire la unul dintre fenomenele cele mai obișnuite din natură – căldura Soarelui. El spune: „Temperatura Soarelui a constituit obiectul de studiu a numeroși savanți; Newton, unul dintre primii cercetători ai acestei probleme, încearcă să o rezolve și toți savanții de după el care s-au ocupat de calorimetrie i-au urmat exemplul. Toți au crezut că au reușit și au formulat foarte încrezătorii rezultatele pe care le-au obținut. Iată în ordinea cronologică a publicării rezultatelor, temperaturile (în grade centigrade) găsite de fiecare dintre ei: Newton, 1.699.300; Pouillet, 1.461; Tollner, 102.200; Secchi, 5.344.840; Ericsson, 2.726.700; Fizeau, 7.500; Waterston, 9.000.000; Spoëren, 27.000; Deville, 9.500; Soret, 5.801.846; Vicaire, 1.500; Rosetti, 20.000 °C. Diferența variază de la 1.400 la 9.000.000 °C, adică nu mai puțin de 8.998.600 ! Probabil că în toată știința nu există o contradicție mai surprinzătoare decât cea scoasă la lumină de aceste cifre”. Este neîndoielnic însă faptul că dacă un ocultist ar îndrăzni să facă o estimare, oricare dintre acești domni ar protesta cu vehemență în numele științei „exacte” împotriva respingerii propriului său rezultat (Din *The Theosophist*).ENG

care ar penetra-o⁴¹¹. Totuși este posibil ca pentru câțiva fizicieni (precum Oersted, un savant eminent) FORȚA și FORȚELE să fi reprezentat în mod tacit „Spiritul [și, prin urmare, Spiritele] din Natură”. Un anumit număr de savanți care au o orientare mai degrabă mistică afirmă că lumina, căldura, magnetismul, electricitatea, gravitația etc., nu sunt cauzele finale ale fenomenelor vizibile, inclusiv mișcarea planetelor, ci sunt ele însele efectele secundare ale altor cauze, de care știința zilelor noastre se preocupă foarte puțin, dar în care crede ocultismul, căci ocultiștii au adus în toate epocile dovezi în sprijinul validității tezelor lor. Or, în care epocă nu au existat ocultiști și INIȚIAȚI?

Sir Isaac Newton susținea teoria corpusculară a pitagoricienilor și înclina totodată să îi admită consecințele, ceea ce l-a motivat pe contele de Maistre să spere la un moment dat că Newton va determina, în cele din urmă, știința să recunoască din nou faptul că Forțele și Corpurile Cerești erau mișcate și dirijate de Inteligențe⁴¹². Numai că de Maistre și-a făcut socotelile fără a ține cont de toți factorii. Gândirea și ideile cele mai intime ale lui Newton au fost alterate, iar din enorma lui erudiție matematică doar coaja fizică a fost valorificată.

[În opinia unui idealist ateu, doctorul Lewins:

Când Sir Isaac, în anul 1687... a demonstrat că masele și atomul erau puse în mișcare... de o activitate ce le era inerentă... el a pus efectiv deoparte Spiritul, Anima sau divinitatea ca fiind superflue].

Dacă bietul Sir Isaac ar fi prevăzut în ce mod se vor folosi succesorii și discipolii săi de conceptul de „gravitație” descoperit de el, acest om pios și religios și-ar fi mâncat mărul liniștit și n-ar fi scos niciun cuvânt despre teoriile mecanice ce au fost deduse de pe urma căderii lui.

Savanții dovedesc un mare dispreț față de metafizică, în general, și față de metafizica ontologică, în special. De îndată ce ocultiștii devin

411 A se vedea *Correlation of the Physical Forces*, prefață, p. XIII.

412 *Soirées*, vol. II (p. 317 și nota p. 355).

suficient de îndrăzneți să-și ridice capetele mărunte, constatăm că știința materialistă și fizică este saturată de metafizică⁴¹³, și că principiile sale fundamentale, deși legate în mod inseparabil de transcendentalism, sunt cu toate acestea torturate și adesea ignorate în labirintul teoriilor și al ipotezelor contradictorii cu scopul de a proclama ruptura științei moderne de asemenea „vise”. Un sprijin extraordinar ce a fost adus acestei acuzații rezidă în faptul că știința este obligată să accepte Eterul „ipotetic” și să încerce să-l explice rămânând pe terenul materialist al legilor atomo-mecanice. Această încercare a contribuit în mod direct la contradicțiile cele mai nocive și la cele mai radicale inconsecvențe, între natura presupusă a Eterului și comportamentul său fizic. O altă dovadă

413 Lucrarea lui Stallo citată mai sus, *Concepts of Modern Physics*, volum ce a dat naștere unor proteste și critici înverșunate, este recomandată tuturor celor care ar fi înclinați să se îndoiască de această afirmație. „Opoziția de care știința dă dovadă față de teoriile metafizice, scrie el, a determinat majoritatea savanților specialiști să admită că metodele și rezultatele cercetărilor empirice sunt complet independente de controlul legilor gândirii. Ei trec sub tăcere sau resping fățiș regulile cele mai simple ale logicii, inclusiv legile noncontradicției... încearcă cel mai violent resentiment, de fiecare dată când aplicăm regulile consistenței ipotezelor și a teoriilor lor... și ei consideră examinarea acestora... în virtutea respectivelor legi ca fiind o intruziune impertinentă a unor principii și metode a priori în domeniul științei empirice. Persoanele cu această conformație a spiritului, nu au nicio dificultate să pretindă că atomii sunt absolut inerti și să susțină în același timp că sunt perfect elastici; să afirme că analiza finală a universului fizic îl reduce la materie „moartă” și la mișcare, negând că energia fizică este mereu cinetică, în realitate; să proclame că toate diferențele fenomenale din lumea obiectivă sunt datorate în final mișcărilor diverse ale unor unități materiale extrem de simple și să respingă, totuși, ideea egalității acestor unități.” (p. XIX) Orbirea anumitor fizicieni eminenți cu privire la unele dintre consecințele cele mai evidente ale teoriilor lor este uluitoare. „Când profesorul Tait, în acord cu profesorul Stewart, anunță că «materia este pur și simplu pasivă» (*The Unseen Universe*, sec. 104), apoi, în acord cu Sir William Thomson, declară că «materia posedă o putere inerentă care îi permite să reziste influențelor externe» (*Treat on Nat. Phil.*, vol. I, Sec. 216) nu ar fi nicidecum impertinent să întrebăm cum pot fi reconciliate aceste afirmații. Când profesorul du Bois Reymond... insistă asupra necesității de a reduce toate procesele naturii la mișcările unui substrat substanțial și indiferent, *complet lipsite de calitate* (*Ueber die Grenzen des Naturerkennens*, p. 5), după ce a afirmat cu câteva clipe mai devreme, în cursul aceleiași conferințe, că „a rezolva toate modificările ce se produc în lumea materială prin mișcările atomilor, ce sunt produse de forțe constante existente în interiorul acestora, ar însemna completarea științei naturale”, iată-ne puși într-o stare de perplexitate din care am dori să ieșim” (Pref. XLIII).

constă în numeroasele declarații contradictorii pe tema Atomului – cel mai metafizic obiect al creației.

Ce știe așadar fizica modernă despre Eter, a cărei primă concepție le aparține în mod indubitabil filosofilor antici, căci grecii l-au împrumutat de la arieni, în timp ce originea Eterului modern a fost găsită în, și desfigurată din, AKASHA? Se pretinde că această deformare este o modificare și o perfecționare a ideii lui Lucrețiu. Să examinăm așadar conceptul modern, așa cum apare în mai multe lucrări științifice care prezintă afirmațiile fizicienilor înșiși.

Așa cum arată Stallo, existența Eterului este acceptată de astronomia fizică, de fizica obișnuită și de chimie.

La origine, astronomii considerau acest eter ca fiind un fluid extrem de mobil și de fin, ce nu opunea niciun fel de rezistență mișcărilor corpurilor cerești și nu se pune în mod serios problema continuității sau a discontinuității sale. Principala sa funcție, în astronomia modernă, a fost aceea de a servi drept bază teoriilor hidrodinamice ale gravitației. În fizică, acest fluid a jucat o vreme mai multe roluri, împreună cu „imponderabilii” [îngropați de Sir William Grove cu atâta cruzime], iar câțiva fizicieni au mers chiar până acolo încât au identificat eterul cu acești „imponderabilii”⁴¹⁴.

Stallo subliniază în acest punct modificările produse de teoriile cinetice; spre exemplu, de la adoptarea teoriei dinamice a căldurii, Eterul a fost ales în optică drept substrat al undulațiilor luminoase. Apoi, pentru a explica dispersia și polarizarea luminii, fizicienii au fost nevoiți să recurgă, o dată în plus, la „imaginația lor științifică” și au înzestrat imediat Eterul cu:

- a) o structură atomică sau moleculară și cu
- b) o elasticitate enormă „astfel încât rezistența lui la deformare o depășea cu mult pe cea a corpurilor elastice cele mai rigide”.

414 Stallo, loc. cit., p. IX.

Aceasta a făcut necesară structurarea teoriei discontinuității esențiale a materiei și, prin urmare, a Eterului. După ce a acceptat această discontinuitate, pentru a explica dispersia și polarizarea, au fost descoperite imposibilități teoretice la această dispersie. „Imaginația științifică” a lui Cauchy a văzut în atomi „puncte materiale fără extindere” și pentru a elimina obstacolele cele mai importante ce se opuneau teoriei ondulatorii (printre altele, câteva teoreme de mecanică foarte cunoscute ce stăteau în cale) acesta a propus să se admită că mediul eteric de propagare, în loc să fie continuu, să fie format din particule, separate de distanțe însemnate. Fresnel a adus același serviciu fenomenelor de polarizare. E. B. Hunt a răsturnat teoriile acestor doi savanți⁴¹⁵. În prezent, există oameni de știință care le declară „false din punct de vedere material”, pe când alții – fervenții susținători ai teoriei atomo-mecanice – se cramponază de ele cu o tenacitate disperată. Supoziția că Eterul posedă o constituție atomică sau moleculară este distrusă, de asemenea, de teoria termodinamică, deoarece

415 *Silliman's Journal*. Vol. VIN, pp. 364 et seq.

Clerk Maxwell a demonstrat că un astfel de mediu nu este altceva decât un gaz⁴¹⁶. S-a dovedit, așadar, că ipoteza „intervalelor limitate” nu este de niciun folos ca supliment al teoriei ondulatorii. Mai mult, eclipsele nu manifestă niciuna dintre variațiile de culori presupuse de Cauchy, care se baza pe faptul că razele cromatice sunt propagate cu viteze diferite. Astronomia a scos în evidență mai multe fenomene ce contrazic această doctrină.

Astfel, în vreme ce una dintre ramurile fizicii acceptă constituția atomo-moleculară a Eterului pentru a explica o anumită ordine a fenomenelor, într-o altă ramură se constată că o astfel de constituție este în total dezacord cu un anumit număr de fapte bine determinate și, prin urmare, acuzațiile aduse de Hirn sunt justificate. Chimia considera ca fiind de neacceptat enorma elasticitate a eterului, fără a-l lipsi de caracteristicile care-l fac atât de important în constituirea teoriilor chimice.

Toate acestea au dus la o transformare finală a Eterului.

Cerințele teoriei atomo-mecanice au determinat matematicieni și fizicieni distinși să încerce să înlocuiască atomii tradiționali de materie cu anumite mișcări de tip vortex ce se produc într-un mediu material universal, omogen, necomprimabil și continuu [eterul]⁴¹⁷.

Autoarea de față, fără a pretinde că posedă o vastă cultură științifică, ci doar o idee generală despre teoriile moderne și o cunoaștere mai profundă a Științelor Oculte, găsește arme cu care să-i combată pe dușmanii învățaturii ezoterice în chiar arsenalul științei moderne. Contradicțiile evidente, ipotezele ce se elimină reciproc, lansate de savanți de renume mondial, disputele lor, acuzațiile și denunțurile pe care și le-aruncă unii altora, arată clar că teoriile oculte, fie că sunt acceptate sau nu, sunt la fel de îndreptățite să se afirme ca oricare dintre așa-zisele ipoteze savante

416 A se vedea *Treatise on Electricity* de Clerk Maxwell de comparat cu *Mémoire sur la dispersion de la lumière* de Cauchy.

417 Stallo, *loc. cit.*, p. X.

și academice. Deci puțin contează dacă discipolii Societății Regale se hotărăsc să considere Eterul ca fiind un fluid continuu sau discontinuu, iar acest fapt nu are nimic de-a face cu obiectivul nostru actual. Aceasta dovedește doar că știința oficială nu știe nimic până în prezent în legătură cu constituția Eterului. Știința îl poate numi materie, dacă dorește, dar în niciuna dintre stările materiei cunoscute de fizica modernă, nu-l găsim nici sub forma lui Akasha, nici a Eterului unic și sacru al grecilor. Eterul este MATERIE într-un cu totul alt plan al percepției și al ființei, și nu poate fi analizat nici cu ajutorul aparatelor științifice, nici evaluat sau chiar conceput cu ajutorul „imaginației științifice”, decât dacă deținătorii acesteia studiază științele oculte. Cele ce urmează sunt dovada acestei afirmații.

Stallo demonstrează foarte limpede, cu privire la problemele cruciale ale fizicii moderne, după cum au procedat de Quatrefages și alții în domeniul antropologiei, biologiei etc., că în eforturile pe care le fac să-și susțină ipotezele și sistemele individuale, majoritatea materialiştilor eminente și instruiți au recurs adeseori la cele mai mari sofisme. Să luăm spre exemplu următorul caz. Marea lor majoritate resping acțiunea la distanță [*actio in distans*] – care este pentru ocultism unul dintre principiile fundamentale în chestiunea Eterului sau a Akashei – deși, după cum remarcă Stallo pe bună dreptate, nu există acțiune fizică „ce nu se poate, la o examinare atentă, rezolva de la sine în *actio in distans*” și el dovedește acest lucru.

Pe de altă parte, argumentele metafizice sunt, în opinia profesorului Lodge⁴¹⁸, „apeluri inconștiente la experiență” și adaugă că dacă o asemenea experiență este de neconceput, înseamnă cu nu există. Iată propria-i exprimare:

418 *Nature*, Vol. XXVII, p. 304.

„Dacă o minte sau un grup de minți deosebit de dezvoltate găsește ca fiind cu totul de neconceput o doctrină ce tratează un subiect comparativ simplu și fundamental, aceasta dovedește că... această stare de lucruri de neconceput nu există”.

Și pe această temă, spre sfârșitul conferinței sale, profesorul arată că explicația coeziunii precum și a gravitației „trebuie căutată în teoria vortexurilor de atomi a lui Sir William Thomson”.

Este inutil să ne oprim și să ne întrebăm dacă tot acestei teorii a vortexurilor de atomi trebuie să-i atribuim căderea primului germen de viață, pe care un meteor sau o cometă l-au lăsat să cadă pe pământ în trecere, conform ipotezei lui Sir William Thomson, dar i-am putea reaminti profesorului Lodge critica înțeleaptă adusă de Stallo conferinței sale, în lucrarea *Concepts of Modern Physics*. Remarcând declarația profesorului pe care tocmai am citat-o, autorul întreabă „dacă.. elementele teoriei vortexurilor de atomi sunt fapte ce rezultă din experiențe familiare sau chiar posibile? Căci dacă nu sunt, teoria este în mod evident supusă aceleiași critici care se spune că a invalidat ipoteza lui *actio in distans*.”⁴¹⁹

Eminentul critic arată în continuare cu claritate ce nu este Eterul și nu poate fi niciodată, în ciuda pretențiilor contrare ale științei. El deschide larg ușa învățăturilor oculte, deși probabil o face în mod inconștient. Într-adevăr, după cum afirmă:

„Mediul în care iau naștere mișcările-vortexuri este, după afirmațiile profesorului Lodge (*Nature*, vol. XXVII, p. 305), «un corp perfect omogen, necomprimabil și continuu, ce este imposibil să fie redus la elemente sau atomi simpli: în concluzie, este un mediu continuu și nemolecular». După această declarație, profesorul Lodge adaugă: «Nu există niciun corp despre care să putem spune aceste lucruri, de unde rezultă că proprietățile eterului trebuie să difere întrucâtva de cele ale materiei obișnuite.» Se pare, așadar,

419 *Op. cit.*, p. XXIV.

că teoria integrală a vortexurilor de atomi ce ni se oferă în locul «teoriei metafizice» a lui *actio in distans* se bazează pe ipoteza existenței unui mediu material absolut necunoscut, din punct de vedere experimental, și care posedă proprietăți întrucâtva diferite⁴²⁰ de cele ale materiei obișnuite. Prin urmare, această teorie, în loc să fie după cum se susține, transformarea unui fapt experimental nefamiliar într-un fapt familiar, este, dimpotrivă, transformarea unui fapt perfect familiar, într-un fapt care este nu numai nefamiliar, ci chiar în întregime necunoscut, neobservat și inobservabil. Mai mult, pretinsa mișcare de tip vortex a mediului eteric, sau mai degrabă în mediul eteric pe care ni-l imaginăm, este... imposibilă, deoarece „mișcarea într-un fluid perfect omogen, necomprimabil și, prin urmare, continuu, nu este o mișcare sensibilă”... Deci este limpede... că oriunde ne va duce teoria vortexurilor de atomi, cu siguranță nu vom ajunge în domeniul fizicii nici pe tărâmul cauzelor adevărate – *verae causae*⁴²¹. Mai pot adăuga că atâtea vreme cât mediul ipotetic nediferențiat și imposibil de diferențiat⁴²² este în mod evident o reeditare involuntară a vechii concepții ontologice a ființei pure, teoria pe care o discutăm are toate aparențele unei fantome metafizice neinteligibile⁴²³.

Într-adevăr, o „fantomă” ce nu poate fi înțeleasă decât cu ajutorul ocultismului. Între o asemenea metafizică științifică și ocultism nu este

420 „Întrucâtva diferite”, exclamă Stallo! „Adevărata semnificație a acestui «întrucâtva» este că acest mediu nu este deloc material în vreun sens inteligibil, deoarece nu posedă niciuna dintre proprietățile materiei”. Toate proprietățile materiei sunt rezultatul diferențelor și schimbărilor, iar Eterul „ipotetic” ce este descris aici nu numai că este lipsit de diferențe, dar chiar este incapabil de diferențe și de schimbare, în sens fizic, ne grăbim să precizăm. Aceasta dovedește că dacă Eterul este „materie”, nu este astfel decât ca aspect vizibil, tangibil și existent, doar pentru simțurile spirituale; că acesta este, într-adevăr, o Ființă, dat nu în planul nostru – Pater Aether sau Akasha.

421 Așa-zisele *verae causae* ale științei fizicii sunt cauze mayavice sau iluzorii pentru ocultist și viceversa.

422 Dimpotrivă, foarte „diferențiat” din ziua când și-a părăsit condiția laya.

423 *Op. cit.*, pp. XXIV-XXVI.

decât un pas. Fizicienii care cred că alcătuirea atomică a materiei este în acord cu penetrabilitatea ei nu trebuie să se îndepărteze mult de la drumul lor ca să ajungă să explice cele mai mari fenomene ale ocultismului pe care savanții și materialistii le iau foarte mult în derâdere în prezent. „Punctele materiale fără extensie” ale lui Cauchy sunt monadele lui Leibnitz și sunt în același timp materialele cu care „Zei” și celelalte Puteri invizibile formează corpurile cu care se îmbracă. Dezintegrarea și reintegrarea particulelor „materiale” fără extensie, ca factor principal al manifestărilor fenomenale, ar trebui să le apară foarte ușor ca o posibilitate evidentă cel puțin rarelor spirite științifice care acceptă viziunea lui Cauchy. Căci dispunând de această proprietate cheie a materiei, pe care el o numește impenetrabilitate, teoreticianul francez, considerând pur și simplu atomii ca fiind „puncte materiale ce exercită unele asupra celorlalte atracții și respingeri ce variază în funcție de distanța care îi separă”, explică următoarele:

„De aici rezultă că dacă creatorul Naturii ar avea chef să modifice pur și simplu legile conform cărora atomii se atrag sau se resping unii pe alții, am putea vedea imediat corpurile cele mai dure penetrându-se reciproc, cele mai mici particule ale materiei ocupând spații imense sau cele mai mari mase reducându-se la cele mai mici volume, Universul concentrându-se într-un singur punct, ca să spunem așa”⁴²⁴.

Iar acest „punct”, invizibil în planul nostru perceptiv și material, este pe deplin vizibil ochilor Inițiatului care îl poate urmări și îi poate constata prezența în alte planuri. [Pentru ocultistii care spun că creatorul Naturii este Natura însăși, ceva indistinct și inseparabil de Divinitate, rezultă că cei care cunosc legile oculte ale Naturii și care știu cum se pot produce schimbări și condiții noi în Eter, pot nu să modifice legile, ci să lucreze și să facă același lucru în acord cu aceste legi imuabile].

424 *Sept leçons de Physique Générale*, p. 38 et seq. Ed. Moigno.

SECȚIUNEA III

GRAVITAȚIA ESTE O LEGE?

Teoria corpusculară a fost trasă pe linie moartă, fără prea multe politețuri; dar gravitația – principiul conform căruia toate corpurile se atrag între ele cu o forță direct proporțională cu masa lor și invers proporțională cu pătratul distanței ce le separă – este încă în viață și continuă să domnească suverană peste pretențiile valuri eterice ale Spațiului. În calitate de ipoteză, ea a fost amenințată cu moartea deoarece nu reușea să acopere toate faptele ce-i erau prezentate; în calitate de lege fizică, gravitația este regina „imponderabililor” recenți, ce au fost atotputernici într-o vreme. „Este aproape o blasfemie... o insultă la adresa amintirii mărețului Newton să o punem la îndoială!"; aceasta este luarea de poziție a unui critic american al lucrării *Isis Dezvăluită*. Foarte bine; dar cine este, la urma urmelor, acest Dumnezeu invizibil și intangibil în care trebuie să credem orbește? Astronomii, care văd în gravitație o soluție facilă pentru numeroase fenomene și o forță universală ce le permite să calculeze mișcările planetare, sunt prea puțin preocupați de Cauza Atracției. Ei numesc Gravitația o lege, o cauză în ea însăși. Noi calificăm drept efecte forțele care acționează sub acest nume și chiar efecte foarte secundare. Se va descoperi într-o zi că în fond, ipoteza științifică nu este satisfăcătoare și ea se va alătura teoriei corpusculare a luminii, fiind clasată de-a lungul secolelor în arhivele teoriilor abandonate. Newton însuși nu a exprimat

îndoileli serioase despre natura Forței și materialitatea „Agenților”, cum erau numiți la acea vreme? Același lucru se poate spune și despre Cuvier, altă făclie a științei ce luminează bezna cercetării. În lucrarea sa *Revoluția Globului*, el atrage atenția cititorilor săi asupra naturii îndoielnice a așa-ziselor Forțe, afirmând: „în fond, nu este sigur că acești agenți nu sunt agenți spirituali”. La începutul lucrării sale *Principia*, Sir Isaac Newton a avut mare grijă să explice pe larg școlii sale că nu folosea termenul „atracție” într-un sens fizic, în legătură cu acțiunea pe care corpurile o exercită unele asupra celorlalte. Pentru el, era vorba despre un concept pur matematic, ce nu implica luarea în considerație a cauzelor fizice reale și primordiale. Într-un fragment din *Principia*⁴²⁵, el spune clar că, din punct de vedere fizic, atracțiile sunt mai degrabă niște impulsuri. În Secțiunea XI (Introducere), el exprimă opinia că „există un spirit subtil ale cărui forță și acțiune determină toate mișcările materiei”⁴²⁶ și, în sfârșit, în a sa a treia scrisoare către Bentley, se exprimă astfel:

„Nu este de conceput ca materia brută neînsușită, fără intervenția a ceva diferit ce nu este material, să poată acționa asupra altei materii și să o afecteze, fără un contact reciproc, cum trebuie să o facă dacă gravitația, așa cum o înțelege Epicur, îi este în mod esențial inerentă... Ideea că gravitația ar fi înăscută, inerentă și esențială materiei, astfel încât un corp poate acționa asupra altui corp la distanță și cu reciprocitate, prin vid, fără intervenția niciunui intermediar prin care acțiunea să fie transferată de la unul la celălalt, mi se pare a fi o absurditate atât de mare încât cred că este imposibil ca un om înzestrat cu capacitatea de a medita cu competență asupra chestiunilor filosofice poate cădea în această eroare. Gravitația trebuie să fie declanșată de un agent ce intervine în mod constant, conform anumitor legi, iar dacă acest agent este material sau imaterial, le las cititorilor mei grija de a decide.”

425 *Defin*, 8, BK. I. Prop. 69, „Scholium”.

426 A se vedea *Modern Materialism*, de Rev. W.F. Winlkrinson.

Contemporanii lui Newton au fost ei înșiși speriați de această aparentă reparație a cauzelor oculte în domeniul fizicii. Leibnitz a numit principiul atracției „o putere imaterială și inexplicabilă”. Ipoteza existenței simultane a unei puteri de atracție și a unui vid absolut a fost caracterizată drept „revoltătoare” de Bernoulli, iar principiul *actio in distans* nu s-a mai bucurat de atenție, așa cum se petrece și în prezent. Pe de altă parte, Euler credea că acțiunea gravitației se datora fie unui spirit, fie unui mediu subtil. Totuși, Newton cunoaște Eterul anticilor, chiar dacă nu-l accepta. El considera spațiul intermediar ce separă corpurile astrale ca fiind vidul. De aceea credea, ca și noi, într-un „spirit subtil” și în spirite ce guvernau această pretinsă atracție. Cuvintele marelui om pe care le-am citat mai sus au dat rezultate slabe. „Absurditatea” a devenit o dogmă pentru materialistul pur care pleacă repetând: „Nu există materie fără forță, nici forță fără materie; materia și forța sunt inseparabile, veșnice și indestructibile [este adevărat]; nu poate exista forță independentă, deoarece orice forță este o proprietate inerentă materiei și care îi este necesară [este fals]; în consecință, nu există putere creatoare imaterială.” O! bietul Sir Isaac!

Dacă, lăsându-i la o parte pe toți ceilalți savanți eminenți care împărtășeau părerea lui Euler și a lui Leibnitz, ocultişti declară drept proprie autoritate și susțin doar ideile lui Sir Isaac Newton și Cuvier, citați mai sus, vor avea puțin motive să se teamă de știința modernă și își vor putea proclama sus și tare cu mândrie credințele. Totuși, ezitățile și îndoielile autorităților pe care tocmai le-am citat și ale multor alora pe care i-am putea numi, nu au împiedicat absolut deloc speculația științifică să rătăcească pe câmpurile materiei brute, întocmai ca în trecut. Mai întâi, am avut materia și un fluid imponderabil distinct de aceasta, apoi a apărut fluidul imponderabil foarte criticat de Grove, apoi Eterul, mai întâi discontinuu, ca mai târziu să devină continuu și, după el, Forțele „mecanice”. În prezent, acestea sunt stabilite drept „moduri de mișcare”, iar Eterul a devenit mai misterios și mai problematic ca niciodată. Mai

mulți savanți iau poziție față de viziuni atât de dur materialiste, dar, din vremea lui Platon, care își invita neîncetat cititorii să nu confunde elementele imateriale cu PRINCIPIILE lor – elementele transcendente sau spirituale; din vremea marilor alchimiști care, după exemplul lui Paracelsus, stabileau o mare diferență între un fenomen și cauza sa sau Numen, până la Grove care, deși nu vedea „niciun motiv de a dezbrăca materia universal răspândită de funcțiile comune întregii materii” folosea cuvântul Forțe acolo unde criticii săi „care nu atribuie cuvântului nicio idee a unei acțiuni specifice”, spun Forță; de atunci până în prezent, nimic nu a avut eficiența de a stăvili valul crescând al materialismului vulgar. Gravitația este cauza unică, Dumnezeu activ, iar materia este profetul său, spuneau savanții în urmă cu numai câțiva ani.

De atunci, au schimbat de mai multe ori ideea, dar savanții înțeleg ei oare mai bine acum decât odinioară gândul intim al lui Newton, unul dintre cei mai religioși și înclinați spre spiritualism oameni ai epocii sale? Cu siguranță, avem dreptul să ne îndoim. Toți dau asigurări că Newton a dat lovitură de grație Vortexurilor Elementale ale lui Descartes – care nu sunt decât ideea lui Anaxagoras înviată, ca să precizăm în treacăt – deși, în realitate, „vortexurile de atomi” moderni ai lui Sir William Thomson nu diferă mult de cei anteriori. Totuși, când discipolul său Forbes a scris în prefața principalei lucrări a maestrului său, o frază în care declara că „atracția era cauza sistemului”, Newton a fost primul care a protestat în mod solemn. Ceea ce, în spiritul marelui matematician, a luat conturul vag, dar adânc înrădăcinat al lui Dumnezeu, ca numen al tuturor lucrurilor⁴²⁷, a fost numit într-un mod mai filosofic, de către filosofi și ocultişti antici

⁴²⁷ „Atracția, scrie materialistul Couturier, a devenit acum pentru public ceea ce era pentru Newton însuși, un simplu cuvânt, o Idee” (*Panorama des Mondes*), deoarece cauza ei este necunoscută. Herschell spune în mod virtual același lucru, când observă că de fiecare dată când studiază mișcarea corpurilor cerești și fenomenul atracției, se simte pătruns în fiecare moment de ideea „existenței cauzelor ce acționează pentru noi, în spatele unui voal, mascându-și acțiunea directă”. (*Musée des Sciences*, august 1856.)

și moderni, „Zeii” sau Puterile care creează și modelează. Este posibil ca modalitățile de exprimare să fi fost diferite, iar ideile să fi fost enunțate mai mult sau mai puțin filosofic de Antichitatea atât sacră cât și profană, dar ideea fundamentală era aceeași⁴²⁸. Pentru Pitagora, Forțele erau Entități Spirituale, Zei, independenți de planete și de materia așa cum le vedem și le cunoaștem pe Pământ, și care sunt suveranii Cerului Sideral. Platon reprezintă planetele ca fiind mișcate de un Guvernator intrinsec, ce locuiește în ele, asemenea „unui barcagiu în barca lui”. Aristotel numea acești conducători „substanțe imateriale”⁴²⁹, deși, asemenea celor ce nu fuseseră niciodată inițiați, el a refuzat să recunoască Zeii ca fiind Entități⁴³⁰. Acest lucru nu l-a împiedicat să recunoască faptul că stelele și planetele „nu erau mase neînsușite, ci corpuri ce acționau și trăiau”. Ca și cum spiritele siderale erau „părțile cele mai divine ale fenomenelor lor τὰ θεϊότερα τῶν φανερόν⁴³¹”.

428 Dacă suntem critici deoarece credem în „Zei” și „Entități” activi, refuzând să acceptăm un Zeu personal, le vom răspunde teiștilor și monoteiștilor astfel: Admiteți că Iehova este unul dintre Elohim și vom fi gata să-l recunoaștem. Faceți din el, cum vă stă în obicei, Infinitul, unicul, Zeul Veșnic și nu-l vom accepta niciodată sub acest aspect. Zeii tribali erau numeroși. Divinitatea Una și Universală este un principiu, o Idee-Mamă abstractă, care nu are nimic de-a face cu lucrarea impură a Formei finite. Noi nu adorăm Zeii, noi ne limităm să-i onorăm ca pe niște Ființe ce ne sunt superioare. Astfel, ne supunem legii mozaice, în timp ce creștinii nesocotesc Biblia, iar misionarii mai mult decât toți ceilalți: „Să nu-i grăiești de rău pe Zei”, spune unul dintre aceștia (Iehova), în *Ieșirea*, XXII, 28, dar în același timp, versetul 20 conține această poruncă: „Cel ce jertfește la alți dumnezei, afară de Domnul, să se piardă.” Or, în textele originare nu există „Dumnezeu”, ci Elohim – și provocăm contradicția – iar Iehova este unul dintre Elohim, după cum dovedesc propriile sale cuvinte în *Geneza*, III, 22, când „a zis Domnul Dumnezeu: „Iată Adam s-a făcut ca unul dintre Noi”. De aici reiese că cei care-i adoră pe elohimi, pe îngeri și pe Iehova și le aduc sacrificii, precum și cei ce-i hulesc pe zeii confracților lor oameni, păcătuiesc infinit mai mult decât ocultiștii sau decât orice teozof. Între timp, mulți dintre aceștia din urmă preferă să creadă într-un „Domn” sau în altul și sunt pe deplin liberi să facă ce doresc.

429 A compara „speciile imateriale cu fierul” și a râde de Spiller căci el vorbește despre acestea ca despre „materie necorporală” nu este suficient pentru a rezolva misterul (A se vedea *Concepts of Modern Physics*, p. 165 et infra.)

430 A se vedea *Vossius*, Vol. II, p. 528.

431 *De Coelo*, I, 9.

Dacă dorim să găsim idei ce vin în sprijinul nostru în vremurile moderne și mai științifice, vedem că Tycho Brahé recunoaște în stele o triplă forță, divină, spirituală și vitală. Kepler, alăturând fraza pitagoreică, „Soarele, gardian al lui Jupiter” și versetele lui David, „Își așază tronul în Soare” și „Domnul este Soarele” etc., a spus că înțelegea perfect faptul că pitagoricienii au putut crede că toate globurile răspândite prin spațiu erau Inteligențe dotate cu rațiune (*facultates ratiocinativae*), gravitând în jurul Soarelui, „în care rezidă un spirit pur de foc, sursa armoniei generale”⁴³².

Când un ocultist vorbește despre Fohat, Inteligența ce vitalizează și direcționează Fluidul Universal Eteric sau Vital, i se râde în nas. Totuși, după cum am demonstrat, nu se cunoaște până în prezent nici natura electricității, nici a vieții și nici măcar a luminii. În manifestarea fiecăreia dintre forțele Naturii, ocultistul vede acțiunea calității sau a caracteristicii speciale a Numenului său, care este el însuși o individualitate distinctă și inteligentă, aflată de cealaltă parte a universului manifestat și mecanic. Or, ocultistul nu neagă – dimpotrivă, este gata să apere această viziune – că lumina, căldura, electricitatea și celelalte sunt afectări (și nu proprietăți sau calități) ale materiei. În termeni și mai clari, materia este condiția, baza sau vehiculul necesar, condiția *sine qua non* a manifestării acestor Forțe sau a acestor Agenți, în acest plan.

Dar, pentru a avea câștig de cauză, ocultiștii trebuie să examineze argumentele care susțin legea gravitației și, în primul rând, cele ale „Gravitației, Regina și Suverana Materiei”, sub toate formele sale. Pentru a proceda în mod eficient, trebuie să reamintim ipoteza în prima ei formulare. Mai întâi, a fost oare Newton primul ei descoperitor? Numărul din 26 ianuarie 1867 din *Athenaeum* ne oferă informații interesante pe această temă. Citim:

„Se poate demonstra în mod pozitiv că Newton a preluat tot ce știa despre gravitație și legile ei de la Boehme, care considera gravitația sau atracția ca fiind prima proprietate a Naturii... Sistemul său [al lui Boehme]

432 *De Motibus Planetarum Harmonicis*, p. 248.

ne arată temelia lucrurilor, pe când fizica modernă se mulțumește să se ocupe doar de latura lor exterioară.”

Și mai departe:

„Știința electricității, ce nu exista încă în momentul în care [Boehme] scria, este anticipată [în lucrările sale], iar Boehme descrie nu numai toate fenomenele acestei forțe care astăzi sunt cunoscute, ci chiar originea, geneza și nașterea electricității.”

Astfel, Newton al cărui spirit profund citea cu ușurință printre linii și pătrundea gândirea spirituală a marelui înțelept sub forma mistică ce o învăluia, îi este dator în privința descoperirii sale lui Jacob Boehme, odrasla Geniilor (Nirmanakayas) care vegheau asupra lui și îl călăuzeau și despre care autorul articolului observă pe bună dreptate că:

„Fiecare nouă descoperire științifică contribuie la demonstrarea profunde sale cunoașteri, a intuiției celor mai secrete mecanisme ale Naturii.”

Descoperind gravitația, Newton a fost obligat, pentru a face fenomenul atracției posibil în spațiu, să anihileze într-o oarecare măsură toate obstacolele fizice care ar fi putut împiedica acțiunea sa, printre altele Eterul, deși a avut mai mult decât un presentiment al existenței acestuia. Pentru a susține cauza teoriei corpusculare, el a stabilit un vid absolut între corpurile cerești. Oricare vor fi fost prezumțiile și convingerile lui intime despre Eter, cu oricât de mulți prieteni se va fi destăinuit – ca în corespondența cu Bentley – învățăturile lui nu au arătat niciodată că împărtășea această credință. Dacă era „convins că puterea de atracție nu putea fi exercitată decât de materie prin intermediul vidului”⁴³³ cum se face că în anul 1860, astronomi francezi, Couturier, de exemplu, au combătut „rezultatele dezastruoase ale teoriei vidului instituite de marele om?” Couturier spune:

„Astăzi nu mai este posibil să susținem, ca Newton, că corpurile cerești se mișcă printr-un vid imens al spațiilor... Printre consecințele

433 *World-Life* de prof. Winchell, pp. 49 și 50.

teoriei vidului stabilite de Newton, nu mai rămâne în picioare decât cuvântul „atracție”... Vom vedea venind ziua în care cuvântul atracție va dispărea din vocabularul științific⁴³⁴.”

Profesorul Winchell scria:

„Aceste fragmente [scrisoarea către Bentley] demonstrează care erau ideile lui despre natura mediului de comunicare interplanetară. Deși declara că «cerurile nu conțin materie sensibilă», el făcea o excepție într-un alt pasaj «probabil pentru câteva fluide foarte ușoare, vapori, efluvii ce se ridicau din atmosferele pământului, ale planetelor și cometelor și din mediul eteric deosebit de rarefiat pe care l-am descris în altă parte»⁴³⁵.”

Aceasta dovedește că până și marii oameni precum Newton nu au întotdeauna curajul opiniilor lor. Doctorul T. S. Hunt „a atras atenția asupra câtorva fragmente, multă vreme neglijate, din operele lui Newton, din care reiese că credința într-un mediu universal, intercosmic, de acest fel, se înrădăcinase treptat în spiritul său”⁴³⁶.

Aceste fragmente nu atrăseseră atenția nimănui până pe 28 noiembrie 1881, când doctorul Hunt dădu citire lucrării sale *Chimia cerurilor, din epoca lui Newton*. După cum spune Le Couturier:

„Până atunci, ideea universal răspândită, chiar printre oamenii de știință, era că Newton, când apăra teoria corpusculară, predica vidul.”

Dacă aceste fragmente fuseseră „multă vreme” neglijate, acest lucru s-a datorat cu siguranță faptului că erau în contradicție și în conflict cu teoriile preconceptuate și favorite ale momentului, care fuseseră la modă până când prezența unui „mediu eteric” a devenit imperios necesară pentru a explica teoria ondulatorie. Acesta este tot secretul.

În orice caz, din momentul în care această teorie a vidului universal a fost predată de Newton, chiar dacă nici el nu credea în ea, datează imensul dispreț pe care fizica modernă îl arată față de cea antică. Vechii înțelepți susținuseră că „natura are oroare de vid” și cei mai mari matematicieni ai lumii – ai raselor occidentale – descoperiseră și condamnaseră „iluzia”

434 *Panorama des Mondes*, pp. 47 și 53.

435 Newton, *Optics*, III. Questions 28, 1704. Citat în *World-Life*, p. 50.

436 *Ibid.*, pp. 49-50.

antică. Iată că acum știința face dreptate, deși cu rea voință, cunoașterii arhaice și mai mult decât atât, se vede obligată să apere chiar tardiv caracterul și puterea de observație a lui Newton, după ce a neglijat timp de un secol și jumătate să acorde atenție unor fragmente atât de importante – probabil deoarece era mai prudent să nu le remarce. Mai bine mai târziu decât niciodată.

Astăzi, Părintele Eter este din nou binevenit, primit cu brațele deschise și unit cu gravitația, de care va rămâne legat la bine și la greu, până în ziua când unul dintre ei sau amândoi vor fi înlocuiți cu altceva. În urmă cu trei sute de ani, plinul domnea peste tot, apoi a fost înlocuit de un vid sinistru; mai târziu, oceanele siderale, pe care știința le-a uscat, și-au reluat rostogolirea valurilor eterice. *Recede ut procedas* [retrage-te ca să sari mai bine] trebuie să devină deviza științei exacte – „exactă”, mai ales pentru că se recunoaște a fi inexactă la fiecare an bisextil.

Dar să nu ne luăm la ceartă cu marile spirite. Au fost nevoiți să se întoarcă până la primii „Zei ai lui Pitagora și la bătrânul Kanada” ca să regăsească chintesența corelațiilor și descoperirilor lor „cele mai recente”, iar acest lucru le dă speranțe ocultiștilor cu privire la zeii lor inferiori. Căci noi credem în profeția lui Le Couturier pe tema gravitației. Știm că se apropie ziua când savanții înșiși vor cere, după cum a făcut deja Sir William Grove, o reformă completă a metodelor actuale ale științei. Până în acest moment, nu este nimic de făcut, căci dacă gravitația ar fi detronată mâine, savanții ar descoperi a doua zi un nou mod de mișcare mecanică⁴³⁷. Calea pe care o are de urmat adevărata știință este grea și abruptă și este expusă multor contrarietăți ale spiritului.

437 Când citim lucrările lui Sir Isaac Newton cu spiritul liber de orice idee preconcepțuită, vedem pretutindeni semnele ezitării care l-au făcut să oscileze între gravitație, atracție, impulsul vreunei alte cauze necunoscute, în explicarea cursului regulat al mișcărilor planetare. Vedeți numai lucrarea sa *Treatise on Colour* (Vol. III, Question 31). Herschell ne asigură că Newton a lăsat în seama urmașilor sarcina de a trage toate concluziile științifice din descoperirea lui. Putem să ne dăm seama cum a abuzat știința modernă de privilegiul de a-și fonda cele mai recente teorii pe legea gravitației, când ne amintim cât de profund religios a fost acest mare om.

Totuși, având în vedere nenumăratele ipoteze contradictorii ce erau oferite drept explicație fenomenelor fizice, nu a fost găsită o ipoteză mai bună decât cea a „mișcării” – oricât de paradoxală ar fi interpretarea pe care materialismul i-a dat-o. După cum se poate constata raportându-ne la primele pagini ale acestei lucrări, ocultiștii nu au nimic de obiectat față de Mișcare⁴³⁸, MARELE SUFLU al „incognoscibilului” lui Herbert Spencer. Dar cum ei cred că tot ceea ce există pe Pământ este proiecția a ceva ce există în Spațiu, ei cred totodată în existența „suflurilor” mai mici care, fiind vii, inteligente și independente de orice în afară de Lege, suflă în toate direcțiile în timpul perioadelor manvantarice. Știința nu le va accepta existența, dar orice ar pune în locul atracției, respectiv gravitației, rezultatul va fi același. Știința va fi departe de rezolvarea dificultăților cu care se confruntă, așa cum este și în prezent, de altfel, doar dacă nu cumva ea va ajunge la un compromis cu ocultismul și chiar cu alchimia – supoziție care, chiar dacă va fi considerată drept insolentă, ea va rămâne totuși un fapt. După cum spune Faye:

„Geologilor le lipsește ceva ca să practice geologia pe Lună: să fie astronomi... În realitate, și astronomilor le lipsește ceva ca să poată realiza acest studiu cu folos, și anume să fie geologi⁴³⁹.”

Să nu uităm înțeleptele „observații finale” ale lui Sir William Grove privind structura ultimă a materiei sau minuțiozitatea acțiunilor moleculare pe care omul nu o va cunoaște niciodată, după părerea lui.

„S-a produs deja mult rău încercând în mod ipotetic să disecăm materia și să-i discutăm forma, volumul și numărul atomilor precum și

438 Ideea materialistă potrivit căreia mișcarea eternă a Cosmosului și în Cosmos – considerat drept spațiu infinit – este o ficțiune, deoarece conform legilor fizicii mișcarea reală sau sensibilă este imposibilă în spațiul pur sau vid, demonstrează că expresiile „spațiu pur”, „ființă pură”, „Absolut” etc. cu care operează metafizica orientală nu au fost niciodată înțelese în Occident.

439 Extras din *World-Life* de Winchell, p. 379.

(*Annuaire du Bureau des Longitudes*, anul 1881. „Comparaison de la Lune et de la Terre au point de vue géologique”, p. 668. – Anuarul Biroului Longitudinilor, 1881 „Comparație între Lună și Pământ din punct de vedere geologic”, p. 668)

atmosferele lor de căldură, eter sau electricitate. Indiferent dacă este sau nu admisibil să considerăm electricitatea, lumina, magnetismul etc. drept simple mișcări ale materiei obișnuite, este sigur că toate teoriile trecute au redus și că toate teoriile actuale reduc acțiunea acestor forțe la mișcare. Indiferent dacă familiaritatea noastră cu mișcarea ne face să-i atribuim alte stări ca unui limbaj cu o construcție simplă și cel mai adaptat să le explice, sau dacă acesta este singurul mod prin care inteligențele noastre, distingându-se de simțuri, sunt capabile să conceapă influențele materiale, este sigur că din epoca în care noțiunile mistice despre puterile spirituale sau supranaturale au fost implicate în explicarea fenomenelor fizice, toate ipotezele create pentru a le explica au ajuns la mișcare.”

Apoi savantul enunță un principiu eminamente ocult:

„Termenul de mișcare perpetuă, pe care l-am folosit frecvent în aceste pagini, este și el echivoc. Dacă doctrinele enunțate aici sunt bine întemeiate, orice mișcare este perpetuă dintr-un anumit punct de vedere. În interiorul maselor a căror mișcare este oprită printr-un șoc reciproc se produce căldură sau mișcarea particulelor; mișcarea continuă așadar, astfel încât dacă ne hazardăm să extindem asemenea gânduri la întregul Univers, am considera că aceeași cantitate de mișcare afectează pentru totdeauna aceeași cantitate de materie.”

[Exact același lucru afirmă ocultismul, bazându-se pe următorul principiu:

„Când o forță se opune unei alte forțe și produce un echilibru static, echilibrul preexistent este afectat, și o nouă mișcare este generată, aceasta fiind echivalentă cu mișcarea suspendată în starea de repaus⁴⁴⁰. Acest proces cunoaște intervale în perioada de Pralaya, dar este veșnic și fără încetare asemenea „Suflului”, chiar când Cosmosul se află în repaus].

Astfel, presupunând că am ajunge să abandonăm atracția și gravitația, și am considera Soarele un magnet uriaș – teorie acceptată deja de câțiva

⁴⁴⁰ *The Correlation of Physical Forces*, pp. 170-3.

fizicieni – un magnet ce ar acționa asupra planetelor așa cum se presupune astăzi că ar acționa atracția gravitațională, ne putem întreba unde i-ar duce această teorie pe astronomi, cu cât ar avansa față de punctul unde se află în prezent? Nici măcar un centimetru. Kepler a ajuns să formuleze această „ipoteză ciudată” în urmă cu circa 300 de ani. Nu descoperise teoria atracției și a respingerii în Cosmos, căci era cunoscută din epoca lui Empedocle, care numise cele două forțe „iubire” și „ură” – cuvinte ce redau aceeași idee. Totuși, Kepler a realizat o descriere destul de exactă a magnetismului cosmic. Este la fel de sigur că acest magnetism există în natură pe cât de sigur că gravitația nu există, cel puțin nu așa cum este prezentată de știință, care nu a ținut niciodată cont de modurile diferite prin care această dublă Forță, pe care ocultismul o numește atracție și respingere, poate acționa în cadrul sistemului nostru solar, al atmosferei Pământului și mai departe, în Cosmos.

[După cum scrie marele Humbolt:

„Spațiul trans-solar nu a lăsat să se vadă până în prezent nici măcar un singur fenomen analog celor din sistemul nostru solar. Una dintre particularitățile sistemului nostru este că materia este condensată în inele nebuloase, ale căror părți centrale formează prin condensare pământuri

și luni. Repet, până în prezent nimic asemănător nu a putut fi observat dincolo de sistemul nostru planetar.”⁴⁴¹]

Este adevărat că Teoria Nebulară s-a născut în 1860 și fiind mai bine cunoscută, s-a presupus că fuseseră observate fenomene identice și în afara sistemului solar. Totuși marele om are dreptate; niciun pământ, nicio lună nu pot fi descoperite – decât în aparență – dincolo de sistemul nostru sau din aceeași materie din care este compus. Aceasta este învățătura ocultă].

Acest aspect a fost demonstrat de Newton însuși, căci există în Sistemul nostru Solar numeroase fenomene pe care el a admis că nu le poate explica prin legea gravitației; spre exemplu, „uniformitatea în direcția de mișcare a planetelor, forma aproape circulară a orbitelor și concordanța lor remarcabilă cu un singur plan”⁴⁴². Or, și dacă ar exista o singură excepție, ar fi de-ajuns ca legea gravitației să nu fie calificată drept lege universală. „Newton a declarat, ni se spune⁴⁴³, în Notele sale generale, că aceste aranjamente sunt opera unei Ființe inteligente și atotputernice”. Această „Ființă” ar putea fi foarte inteligentă, însă despre „atotputernicia” sa există tot soiul de motive să ne îndoim. Jalnic „Dumnezeu” ar mai fi cel ce s-ar ocupa de toate micile detalii și ar lăsa ce este mai important în seama unor forțe secundare! Această argumentare și logică șubredă nu este întrecută decât de cea a lui Laplace care, căutând pe bună dreptate să înlocuiască „Ființa atotputernică” a lui Newton cu mișcare și ignorând natura veritabilă a acestei mișcări eterne, nu vede în ea decât o lege fizică oarbă. „Această organizare nu ar putea fi efectul legilor mișcării?” se întreabă el, uitând, așa cum fac toți savanții moderni, că această lege și această mișcare constituie un cerc vicios, atâta vreme cât natura celor două rămâne inexplicată. Faimosul său răspuns, pe care l-a dat lui Napoleon:

441 A se vedea *Révue Germanique* din 31 dec. 1860, art., „Lettres et conversations d’Alexandre Humboldt”.

442 Prof. Winchell, *World-Life*, p. 607.

443 Ibid.

„Dumnezeu a devenit o ipoteză inutilă” ar fi putut fi corect formulat numai de un adept al filosofiei vedantice; ea nu este decât un pur sofism, dacă excludem intervenția ființelor active, inteligente, puternice (niciodată „atotputernice”) pe care le numim „zei”.

I-am putea întreba pe criticii astronomilor din Evul Mediu de ce este acuzat Kepler de o poziție extrem de antiștiințifică, dat fiind că el oferă exact aceeași soluție ca Newton, mărginindu-se la a se arăta mai sincer, mai consecvent și chiar mai logic decât acesta? Ce diferență ar putea exista între „Ființa atotputernică” a lui Newton și așa-ziii *Rectores* ai lui Kepler, forțele siderale sau cosmice sau îngerii lui? Kepler mai este criticat și din cauza „ipotezei ciudate pe care a utilizat-o, despre o mișcare de tip vortex ce ar exista în cadrul sistemului solar”, din cauza teoriilor sale în general și deoarece a susținut ideile lui Empedocle despre atracție și respingere și, în particular, despre „magnetismul solar”. Totuși, numeroși savanți moderni – Hunt, doctorul Richardson (pe Metcalfe trebuie să-l excludem) susțin aceleași idei, după cum vom demonstra. Este scuzat totuși pe jumătate sub pretext că:

„Până în epoca lui Kepler, nu fusese clar recunoscută nicio acțiune reciprocă între mase de materie, care să difere în mod generic de magnetism.”⁴⁴⁴

În prezent se recunoaște cu claritate acest fapt? Profesorul Winchell pretinde să atribuie științei o cunoaștere cât de cât serioasă a naturii electricității sau a magnetismului – doar că ambele forțe par a fi efectele unui rezultat produs de o cauză nedeterminată.

După ce îndepărtăm tendințele teologice, ideile lui Kepler devin pur oculte. El susținea că:

I. Soarele este un mare magnet⁴⁴⁵. Aceasta este și credința câtorva savanți eminenți și a ocultiștilor.

444 *World-Life*, p. 553.

445 A se vedea *Astronomia în Evul Mediu* de DELAMBRE.

II. Substanța solară este imaterială⁴⁴⁶. (Bineînțeles, în sensul de materie ce există în stări necunoscute științei.)

III. El atribuia mișcarea constantă și întreținerea energiei soarelui și mișcarea planetară grijii permanente a unuia sau a mai multor spirite. Antichitatea în ansamblu împărtășea această idee. Ocultiștii nu folosesc cuvântul Spirit, ci vorbesc despre Forțe Creatoare cărora le atribuie inteligență, dar le putem numi și spirite. [Vom fi acuzați că ne contrazicem. Ni se va obiecta că deși îl negăm pe Dumnezeu, acceptăm Suflete și Spirite Active și cităm scriitori romano-catolici bigoți în sprijinul argumentării noastre. Vom răspunde astfel: Negăm existența Dumnezeului antropomorf al monoteiștilor, dar nu am negat niciodată Principiul Divin din Natură. Luptăm împotriva protestanților și a romano-catolicilor în privința unui anumit număr de credințe teologice de origine umană și sectară. Suntem de acord cu ei privind credința lor în spirite și puteri active și inteligente, deși nu închinăm vreun cult „îngerilor” așa cum fac catolicii din biserica romană latină.]

Această teorie este pusă la index mai mult din cauza „Spiritalului” ce sălășluiește în ea decât din alte motive. Herschell, tatăl, credea în ea asemenea multor savanți moderni. Acest fapt nu l-a împiedicat pe profesoarul Winchell să declare că „niciodată nu a fost înaintată o ipoteză mai fantezistă și în dezacord mai profund cu exigențele principiilor fizice, nici în antichitate și nici în vremurile moderne⁴⁴⁷”.

La fel s-a spus odinioară despre Eterul universal, iar în prezent, el nu doar că este acceptat de bine de rău, ci este considerat singurul care poate explica anumite mistere.

Ideile lui Grove, atunci când au fost enunțate prima dată la Londra, pe la 1840, au fost declarate antiștiințifice; totuși, teoria sa privind Corelarea Forțelor este astăzi universal acceptată. Se pare că ar fi nevoie de cineva

⁴⁴⁶ A se vedea *Isis Dezvăluită* I.

⁴⁴⁷ *World-Life*, 554.

mult mai competent decât autoarea să combată cu ceva șanse de succes un anumit număr de idei dominante astăzi cu privire la gravitație și la alte „soluții” similare ale misterelor cosmice. Amintim, totuși, anumite obiecții făcute de savanți recunoscuți, de astronomi și fizicieni eminenți care au respins teoria rotației, precum și pe cea a gravitației. Spre exemplu, citim în Enciclopedia Franceză că „știința admite, prin gura reprezentanților săi, că este imposibil să se explice originea fizică a mișcării de rotație a sistemului solar”.

Dacă ne întrebăm: „Care este cauza rotației?” Ni se răspunde: „Este forța centrifugă.” „Și cine produce această forță?” „Forța de rotație”, ni se răspunde grav.⁴⁴⁸ Ar fi util, poate, să examinăm în ce măsură cele două teorii sunt legate între ele, în mod direct sau indirect.

⁴⁴⁸ Godefroy, *Cosmogonie de la Révélation*.

SECȚIUNEA IV

TEORIILE ROTAȚIEI ÎN ȘTIINȚĂ

Luând în considerare starea de fapt conform căreia „cauza finală este declarată o himeră și că Marea Cauză Primară este izgonită pe tărâmul Necunoscutului”, după cum se plânge pe bună dreptate un venerabil domn, numărul ipotezelor ce au fost emise și care constituie o adevărată nebuloasă este deosebit de însemnat. Studentul profan rămâne perplex și nu știe în care dintre teoriile științei exacte trebuie să creadă. Mai jos, vom expune suficiente teorii astfel încât să fie satisfăcute toate gusturile și toate capacitățile cerebrale. Toate sunt extrase dintr-un anumit număr de lucrări științifice.

IPOTEZE CURENTE CE EXPLICĂ ORIGINEA ROTAȚIEI

Rotația își are originea:

- a) Într-o coliziune între mase nebuloase ce rătăcesc fără niciun scop prin Spațiu sau în atracție, „în cazul în care nu se produce niciun șoc real”.
- b) Într-o acțiune tangentă a curenților de materie nebuloasă (în cazul unei nebuloase amorfe) ce descind din regiunile superioare

în regiuni inferioare⁴⁴⁹ sau pur și simplu în acțiunea centrului de gravitație al masei⁴⁵⁰.

„Există în fizică un principiu fundamental conform căruia nicio rotație nu ar putea fi antrenată într-o astfel de masă prin acțiunea propriilor sale părți componente. E ca și cum ai dori să modifice ruta unui vas cu aburi trăgând de bastingajul acesteia”, remarca profesorul Winchell în lucrarea *World Life*⁴⁵¹.

IPOTEZE DESPRE ORIGINEA PLANETELOR ȘI A COMETELOR

a) Datorăm nașterea planetelor:

I. unei explozii a soarelui – un act de procreare a masei lui centrale⁴⁵² – sau

II. unui gen de ruptură a inelelor nebuloase.

b) „Cometele sunt străine sistemului planetar.”⁴⁵³ „Este incontestabil că cometele sunt generate în sistemul nostru solar.”⁴⁵⁴

c) „Stelele fixe sunt imobile”, spune o voce autorizată. „Toate stelele sunt în mod real animate de o mișcare”, răspunde o altă autoritate. „Fără urmă de îndoială, toate stelele se mișcă.”⁴⁵⁵

d) „De mai bine de 35.000.000 de ani, mișcarea lentă și maiestuoasă

449 Termenii „superior” și „inferior” neavând legătură decât cu poziția pe care o ocupă observatorul în spațiu, utilizarea lor cu scopul de a face să se nască ideea că ei reprezintă realități abstracte este prin forța lucrurilor înșelătoare.

450 JACOB ENNIS, *The Origin of the Stars*.

451 P. 99, notă.

452 Dacă așa stau lucrurile, cum explică știința volumul relativ mic al planetelor care sunt cel mai aproape de Soare: Teoria agregării meteorice nu are drept rezultat decât să ne îndepărteze și mai mult de adevăr decât concepția nebulară, fără a poseda măcar calitatea acesteia din urmă, și anume elementul metafizic.

453 LAPLACE, *Système du Monde*, p. 414, ed. din 1824.

454 FAYE, *Comptes Rendus*, t. XC, pp. 640-2.

455 Wolf.

a Soarelui în jurul axei sale nu a încetat o singură clipă.”⁴⁵⁶

e) „Maedler crede că Soarele nostru are drept centru al orbitei pe Alcyone din Pleiade și are nevoie de 180.000.000 de ani ca să realizeze o singură revoluție.”⁴⁵⁷

f) „Soarele nu există decât de 15.000.000 de ani și nu va emite lumină decât încă 10.000.000 de ani.”⁴⁵⁸

În urmă cu câțiva ani, acest savant eminent afirma în fața publicului că timpul necesar Pământului să se răcească, de la începutul formării scoarței terestre și până în stadiul actual, nu a putut depăși 80.000.000 de ani⁴⁵⁹. Dacă vârsta Pământului având o scoarță solidă nu este decât de 40.000.000 de ani sau jumătate din perioada acordată odinioară și dacă vârsta Soarelui nu este decât de 15.000.000 de ani, trebuie să tragem concluzia că într-o anumită epocă Pământul a fost independent de Soare?

Dat fiind că vârsta relativă a Soarelui, a planetelor și a Pământului, așa cum reiese din diverse ipoteze științifice ale astronomilor și fizicienilor, este indicată în alt loc, mai jos, considerăm că am oferit suficiente elemente care demonstrează dezacordul ce domnește între oracolele științei moderne. Indiferent dacă acceptăm cei cincisprezece milioane de ani ai lui Sir William Thomson sau o mie de milioane a dlui Huxley, pentru evoluția rotațională a sistemului nostru solar, rezultatul va fi mereu următorul: acceptând această învățătură a științei referitoare la rotația auto-generată a corpurilor cerești alcătuite din materie inertă și care se mișcă sub impulsul unei forțe de mișcare internă, timp de milioane de ani, înseamnă că:

456 *Panorama des Mondes*, Le Couturier.

457 *World-Life*, WINCHELL, p. 140.

458 Conferința lui Sir William Thomson despre „Teoria dinamică latentă cu privire la originea probabilă, cantitatea totală de căldură și durata de viață a Soarelui”, 1887.

459 THOMSON AND TAIT, *Natural Philosophy*. Bischof nu este de acord cu Thomson referitor la aceste cifre și calculează că Pământul ar fi avut nevoie de 350.000.000 de ani ca să se răcească, trecând de la o temperatură de 20.000°C la una de 200°C. Helmholtz este de aceeași părere.

a) negăm în mod clar legea fundamentală a fizicii care susține că „un corp animat de o mișcare tinde fără încetare către inerție, adică să se mențină în aceeași stare de mișcare sau repaus, dacă o forță activă superioară nu-l împinge către o nouă acțiune”;

b) admitem existența unui impuls prim ce ar avea drept efect o mișcare inalterabilă, în mijlocul Eterului înzestrat cu rezistență, despre care Newton a declarat că este incompatibil cu această mișcare;

c) recunoaștem gravitația universală, care, după cum ni se prezintă, tinde spre un centru, urmând o cădere rectilinie, ca fiind cauza unică a revoluției întregului sistem solar ce realizează veșnic o dublă mișcare de rotație, fiecare corp rotindu-se în jurul propriei axe și pe orbita proprie. Sau, conform altei versiuni susținute uneori:

d) admitem existența unui magnet în Soare sau susținem că această revoluție se datorează unei forțe magnetice care acționează asemenea gravitației, urmând o linie dreaptă și variind invers proporțional cu pătratul distanței⁴⁶⁰.

e) afirmăm că totul se supune unor legi invariabile și imuabile ce ne sunt prezentate totuși adesea ca fiind variabile. Spre exemplu, când anumite planete sau alte corpuri cerești se comportă ciudat sau când cometele se apropie sau se îndepărtează de Soare.

f) se postulează existența unei FORȚE MOTRICE mereu proporțională cu masa asupra căreia acționează, dar independentă de natura specifică a acestei mase cu care este proporțională; ceea ce înseamnă, după cum afirmă Le Couturier, că:

„În absența acestei forțe, independente de respectiva masă și având o natură cu totul diferită, această masă, indiferent dacă este uriașă ca Saturn sau redusă ca Ceres, ar cădea mereu cu aceeași viteză⁴⁶¹.”

Masă care, mai mult, își trage greutatea din corpul asupra căruia apasă.

460 Legea lui Columb.

461 *Musée des Sciences*, 15 august 1857.

Astfel, nici observațiile lui Laplace asupra fluidului atmosferic solar ce s-ar întinde dincolo de orbita planetelor, nici electricitatea lui Le Couturier, nici căldura lui Foucault⁴⁶², nimic din toate acestea nu poate împiedica faptul ca oricare dintre numeroasele ipoteze formulate cu privire la originea și caracterul permanent al rotației să se învârtă într-un cerc vicios, precum însăși teoria gravitației.

Acest mister este patul lui Procust al științei fizicii. Dacă materia este pasivă, după cum suntem învățați, cea mai simplă mișcare nu ar putea fi atribuită unei proprietăți esențiale a materiei – deoarece aceasta este considerată pur și simplu ca o masă inertă. În aceste condiții, cum este posibil ca o mișcare atât de complexă, o mișcare compusă și multiplă, armonioasă și echilibrată, ce durează de-a lungul veșniciei ce cuprind milioane și milioane de ani, să poată fi atribuită propriei FORȚE ce îi este inerentă, dacă această forță nu ar fi o Inteligență? Voința fizică este ceva nou – o concepție pe care anticii cu siguranță n-ar fi îmbrățișat-o vreodată!

[De peste un secol a fost abolită orice distincție între corpuri și forțe. „Forța, spun fizicienii, nu este decât proprietatea unui corp în mișcare; viața – care este proprietatea organelor noastre animale – nu este decât rezultatul grupării lor moleculare, răspund fiziologii”. Littré afirmă:

În sânul acestui agregat pe care-l numim planetă, se dezvoltă toate forțele inerente materiei... adică materia posedă în ea însăși și prin ea însăși forțele ce îi sunt proprii... forțe ce sunt primare și nu secundare. Aceste forțe sunt proprietăți precum greutatea, electricitatea, magnetismul terestru, viața... ca Pământul, spre exemplu, care nu a fost mereu locuit de o rasă umană și care astăzi îi poartă (produce) pe oameni⁴⁶³].

Un astronom spune:

„Vorbim despre greutatea corpurilor cerești, dar întrucât este

462 *Panorama des Mondes*, p. 55.

463 *Revue des Deux Mondes*, 15 iulie 1860.

recunoscut faptul că greutatea scade proporțional cu distanța față de centru, devine evident că la o anumită distanță această greutate trebuie în mod necesar să se reducă la zero. Dacă ar exista o atracție, ar fi echilibru... și cum școala modernă nu admite niciun *dedesubi*, niciun *deasupra* în spațiul universal, ne întrebăm ce ar declanșa căderea Pământului, dacă nu există nici gravitație, nici atracție⁴⁶⁴.”

Îmi imaginez că contele de Maistre avea dreptate să rezolve chestiunea urmându-și propriile idei teologice. El taie nordul gordian afirmând: „Astrele se rotesc deoarece o inteligență le face să se rotească... Sistemul fizic modern al Universului este fizic imposibil⁴⁶⁵”. Herschell nu a susținut aceeași idee atunci când a remarcat că era necesară o voință pentru a imprima o mișcare circulară și o altă voință pentru a o modera⁴⁶⁶? Acest fapt explică cum o planetă în întârziere este destul de abilă ca să calculeze timpul atât de precis încât să sosească la un anumit minut. Într-adevăr, dacă știința reușește uneori, cu o mare ingeniozitate, să explice unele dintre aceste opriri, mișcări retrograde, unghiuri ce ies în afara orbitelor etc., prin aparențe ce rezultă din inegalitatea parcursului lor și al nostru pe respectivele noastre orbite comune, știm la fel de bine că există alte „deviații foarte reale și însemnate”, în opinia lui Herschell, „ce nu pot fi explicate decât prin acțiunea neregulată a acestor planete și prin influența perturbatoare a Soarelui”.

Noi știm, totuși, că în afara acestor perturbații reduse și accidentale, există altele continue pe care le numim „seculare” – din cauza ritmului extrem de lent cu care neregularitatea se accentuează și afectează relațiile mișcării eliptice – și că aceste perturbații pot fi corectate. De la Newton, care considera că această lume avea foarte adesea nevoie să fie reparată,

464 *Cosmographie*.

465 *Soirées de Saint-Petersbourg (Serile din Sankt Petersburg)*. Note la al XI-lea discurs, pp. 362-363.

466 *Discours*, p. 165.

până la Reynaud, toți afirmă aceeași idee. Acesta din urmă se exprimă astfel în lucrarea sa *Ciel et Terre*:

„Orbitele trasate de planete sunt departe de a fi imuabile, ci dimpotrivă, sunt supuse unor schimbări veșnice în pozițiile și formele lor⁴⁶⁷.”

El stabilește că gravitația și legile translației sunt pe atât de neglijente pe cât sunt de prompte în a-și repara erorile. Reproșul ce li se aduce pare a fi următorul:

„Aceste orbite se largesc și se restrâng alternativ, marele lor ax se alungește și se scurtează sau oscilează în același timp de la dreapta la stânga în jurul Soarelui, în timp ce însuși planul în care sunt plasate se ridică și coboară periodic, rotindu-se în jurul lui însuși cu un fel de tremurat...”.

La acestea, de Mirville, care crede ca și noi în existența unor „lucrători” inteligenți care guvernează nevăzuți sistemul solar, remarcă plin de umor:

„Iată o călătorie ce dă dovadă de puțină rigoare mecanică; în cel mai bun caz am putea-o compara cu călătoria unui vapor cu abur, tras în stânga și în dreapta, zguduit de valuri, întârziat sau accelerat și a cărui sosire ar putea fi împiedicată pe o perioadă nedeterminată de oricare dintre aceste obstacole, dacă nu ar exista inteligența pilotului și a mecanicilor care să recupereze timpul pierdut și să repare avariile⁴⁶⁸.”

În orice caz, legea gravitației pare a deveni o lege învechită pe cerul înstelat. Oricum, aceste rebele siderale cu plete lungi, pe care le numim comete, par a respecta foarte puțin această lege impunătoare de care își râd cu nerușinare. Totuși, deși scot în evidență, aproape în toate privințele, „fenomene ce nu sunt încă pe deplin înțelese”, meteorii și cometele sunt prezentate de adepții științei moderne ca supunându-se acelorași legi și fiind alcătuite din aceeași materie precum „sorii, stelele și nebuloasele” și chiar ca „pământul și locuitorii săi”⁴⁶⁹.

467 P. 28.

468 *Des Esprits*, III, 155. Al doilea memoriu.

469 *Modern Science and Modern Thought* de LAING.

Această situație ar ilustra ceea ce s-ar putea numi a accepta lucrurile pe încredere, chiar prin credință oarbă. Dar știința exactă nu trebuie pusă în discuție, iar acela care ar respinge ipotezele lansate de discipolii săi – gravitația, spre exemplu – ar fi considerat un prost ignorant. Totuși, autorul pe care tocmai l-am citat ne povestește o legendă singulară extrasă din analele științifice.

„Cometa din 1811 avea o coadă lungă de 120 de milioane de mile și un diametru de 25 de milioane de mile, în partea cea mai extinsă, iar diametrul nucleului central măsura circa 127.000 de mile, adică de zece ori mai mare decât cel al Pământului.”

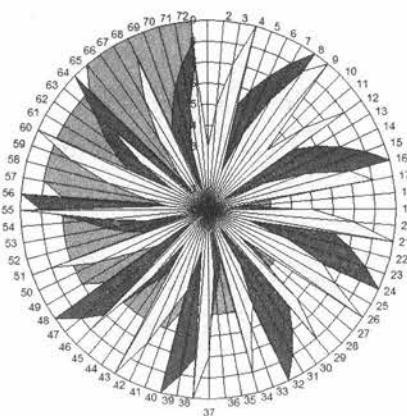
Ne mai spune că:

„Pentru ca astfel de corpuri de această dimensiune să treacă pe lângă Pământ fără a-i afecta mișcarea sau fără să schimbe măcar cu o singură secundă lungimea anului, este nevoie ca substanța lor reală să fie rarefiată într-un grad imposibil de conceput.”

Este evident că așa trebuie să fie, totuși:

„Extrema rarefiere a masei unei comete este dovedită totodată de fenomenul cozii ei, care, atunci când cometa se apropie de Soare, este uneori proiectată în câteva ore, pe o lungime de 90 de milioane de mile. Remarcabil este faptul că această coadă este proiectată în sens contrar forței de gravitație de o forță de respingere, probabil electrică, astfel încât ea este mereu direcționată în partea opusă Soarelui (!!!)... Totuși, oricât de rarefiată trebuie să fie materia ce alcătuiește cometele, ea se supune legii obișnuite a gravitației (!) și indiferent dacă respectiva cometă evoluează pe o orbită delimitată de cele ale planetelor exterioare, sau se prăbușește în abisurile spațiului și nu mai reappare decât după sute de ani, traiectoria ei este guvernată în fiecare clipă de aceeași forță ce produce căderea unui pom pe pământ⁴⁷⁰.”

470 *Ibid.*, p. 17.

Știința este ca soția lui Cezar, și nu trebuie să fie suspectată – evident, totuși este permis să o criticăm cu respect și în orice caz, i se poate aminti că „mărul” este un fruct periculos. Pentru a doua oară în istoria omenirii, poate deveni cauza unei CĂDERI, și de această dată, a științei „exacte”. Despre o cometă a cărei coadă sfidează legea gravitației chiar sub ochii Soarelui nu se poate spune că se supune acestei legi.

Într-o serie de lucrări științifice despre Astronomie și teoria nebulară, scrise între 1865 și 1866, autoarea acestei cărți, care este un modest învățăcel în ale științei, a dezvăluit, în doar câteva ore, nu mai puțin de treizeci și nouă de ipoteze contradictorii menite să explice mișcarea de rotație autogenerată și originală a corpurilor cerești. Autoarea nu este nici astronom, nici matematician, nici savant, dar a fost obligată să studieze aceste erori pentru a apăra ocultismul în general și, aspect și mai important, pentru a căuta în ele argumente în favoarea învățăturilor oculte ce sunt corelate cu astronomia și cosmologia. Ocultiștii au fost amenințați cu pedepse cumplite deoarece își permiteau să pună sub semnul îndoielii adevărurile științifice, dar acum prind iar curaj. Știința este mai puțin sigură pe poziția ei „inexpugnabilă” decât au fost făcuți să creadă, și multe dintre fortărețele ei sunt construite pe nisipuri mișcătoare.

Acest examen modest și puțin riguros științific pe care l-am făcut a fost așadar util și cu siguranță foarte instructiv. Am aflat multe lucruri realizând în primul rând un studiu activ al datelor astronomice ce păreau că sunt condamnate cel mai probabil să intre în conflict cu credințele noastre heterodoxe și „superstițioase”.

Spre exemplu, în ceea ce privește gravitația, mișcarea în jurul axei și în jurul orbitei, am descoperit că mișcarea sincronă, fiind depășită în timpul fazelor primare, ar fi de-ajuns să dea naștere unei mișcări de rotație care să dureze până la sfârșitul lui Manvantara. Am mai aflat din toate combinațiile de posibilități citate mai sus ce tratează despre originea mișcării de rotație și care rămân mereu foarte complicate, câteva dintre cauzele cărora aceasta poate fi atribuită, precum și altele cărora ar fi trebuit și ar trebui să le fie atribuită, dar, din diverse motive, nu a fost. Printre altele, aflăm că: rotația originară ar fi putut fi produsă cu aceeași ușurință, într-o masă aflată în *fuziune calorică* precum și într-o masă a cărei caracteristică este *opacitatea glacială*⁴⁷¹; gravitația este o lege pe care nimic nu o poate învinge, dar care este totuși învinsă, în mod constant, de corpurile cerești sau terestre cele mai obișnuite, spre exemplu, de cozile cometelor impertinente; datorăm existența Universului Sfintei Treimi Creatoare, numită Materie Inertă, Forță Insensibilă și Hazard Orb. Știința nu știe nimic despre adevărata lor esență și natură, dar acesta este un detaliu lipsit de importanță. De asemenea, ni se spune că atunci când o masă de materie cosmică sau nebulară – a cărei natură este complet necunoscută și care poate fi în stare de fuziune (Laplace) sau sumbră și rece (Thomson), căci „această intervenție a căldurii este ea însăși o pură ipoteză” (Faye) – se hotărăște să dea dovezi ale energiei sale mecanice sub forma rotației, ea se comportă în felul următor: ori explodează spontan într-o conflagrație, fie rămâne inertă, sumbră și înghețată, iar aceste două stări sunt capabile la fel de bine

471 *Heaven and Earth.*

să o lanseze, fără vreo cauză adecvată, prin Spațiu, timp de milioane de ani. Mișcarea ei poate fi retrogradă sau directă, căci sunt evidențiate vreo sută de explicații ale acestor două tipuri de mișcări, în tot atâtea ipoteze; în orice caz, ea ocupă un loc anume în mulțimea stelelor, a căror origine este la fel de miraculoasă și spontană, căci:

„Teoria nebulară nu pretinde să descopere ORIGINEA lucrurilor, ci doar o fază a istoriei materiale⁴⁷².”

Milioanele de sori, de planete și de sateliți, alcătuiți din materie inertă se vor învârti în jurul firmamentului cu o simetrie impresionantă și maiestuoasă, puși în mișcare și dirijați, în ciuda inerției lor, exclusiv de „propria lor mișcare internă”.

Ne mai putem mira ulterior dacă savanți mistici, romano-catolici pioși și chiar astronomi educați precum Chaubard și Godefroy⁴⁷³, au preferat Cabala și sistemul antic interpretării moderne, triste și contradictorii, despre Univers?

Zoharul stabilește în orice caz o distincție între „*hajaschar* [Forțele Luminii], *hachoser* [Luminile Reflectate] și simplele fenomene de exteriorizare ale tipurilor lor spirituale⁴⁷⁴.”

Chestiunea „gravitației” poate fi lăsată deoparte pentru a studia alte ipoteze. Este clar că știința nu știe nimic despre „Forțe”. Putem totuși încheia această discuție apelând la un om de știință, profesorul Jaunies, membru al Academiei de Medicină din Montpellier. Iată ce spune acest savant despre Forțe:

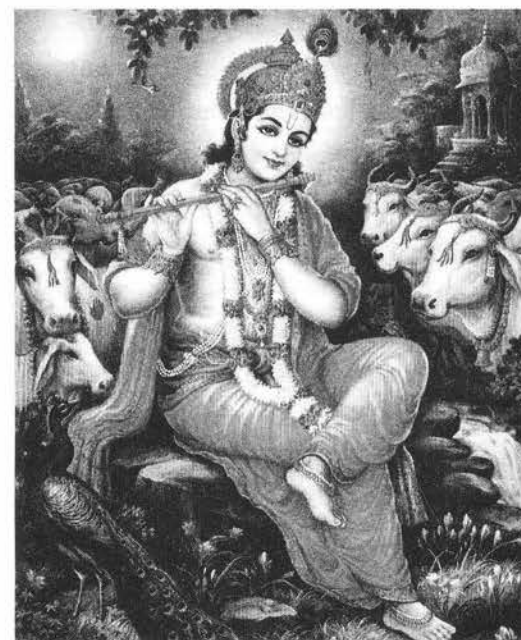
„O cauză este ceea ce acționează în mod esențial în genealogia fenomenelor, în orice proces de producere și de modificare a lor. Am spus

472 WINCHELL, *World-life*, p. 196.

473 *L'Univers expliqué par la Révélation et Cosmogonie de la Révélation*. A se vedea totuși *Deuxième Mémoire* al lui de Mirville. Autorul, deși este un dușman înverșunat al ocultismului, a scris totuși mari adevăruri.

474 A se vedea *Kabbala Denudata*, II, 67.

că activitatea (sau forța) era invizibilă... A presupune că este materială și că face parte dintre proprietățile materiei ar fi o ipoteză gratuită... A reduce toate cauzele la Dumnezeu... ar însemna să ne creăm dificultăți cu o ipoteză ostilă multor adevăruri. Cât despre a lua în considerare o pluralitate de forțe ce ar proveni de la Dumnezeu și ar avea puteri inerente ce le sunt proprii, acest aspect nu este lipsit de sens... și sunt dispus să accept existența unor fenomene produse de agenți intermediari numiți Forțe sau Agenți secundari. Distincția Forțelor este principiul diviziunii științelor; câte forțe reale și separate, tot atâtea științe-mamă... Nu; forțele nu sunt nici presupuneri, nici abstracțiuni, ci realități, și singurele realități active ale căror atribute pot fi determinate cu ajutorul observației directe și a inducției⁴⁷⁵.

475 *Sur la Distinction des Forces*, publicată în Memoriile Academiei de Științe din Montpellier, Vol. II, fasc. I, 1854.

SECȚIUNEA V

MĂȘTILE ȘTIINȚEI

FIZICĂ SAU METAFIZICĂ?

Dacă progresul există pe acest pământ, Știința va fi obligată să abandoneze într-o bună zi, *volens nolens*, ideile monstruoase pe care le reprezintă legile ei care se conduc după ele însele, fără să posede nici Suflet, nici Spirit și să se întoarcă spre învățăturile oculte. A făcut-o deja, oricât de alterate ar fi titlurile și edițiile corectate ale catehismului științific. În urmă cu mai bine de un secol, comparând gândirea modernă cu gândirea antică, am descoperit că, oricât de diferită ar putea părea filosofia noastră, comparată cu cea a strămoșilor noștri, în realitate ea este compusă într-un mod unic din elemente adăugate și extrase din filosofia antică și transmise picătură cu picătură prin filtrul predecesorilor.

Acest fapt era bine cunoscut de Faraday și de alți savanți eminenți. Atomii, Eterul, conceptul însuși de Evoluție au fost preluate de știința modernă din noțiunile antice, totul se bazează pe concepțiile noțiunilor arhaice. „Concepții” pentru profani, sub formă de alegorii; adevăruri pure transmise celor aleși în timpul inițierii, care au fost parțial divulgate de scriitorii greci și care au ajuns astfel până la noi. Asta nu înseamnă că Ocultismul a avut vreodată aceleași idei despre materie, atomi, eter ca cele

pe care le întâlnim în exoterismul autorilor greci. Totuși, dacă îi credem pe Tyndall, Faraday însuși era aristotelician și mai degrabă agnostic decât materialist. În lucrarea sa intitulată *Faraday, descoperitorul*⁴⁷⁶, autorul ni-l arată pe marele fizician folosind „vechi reflecții ale lui Aristotel”, pe care le „regăsim într-o formă concisă în câteva dintre lucrările sale”. Totuși, Faraday, Boscovitch și toți ceilalți care văd în atomi și molecule „centri de forțe” și în elementul forță corespunzător, O ENTITATE ÎN EA ÎNSĂȘI, sunt poate mult mai aproape de adevăr decât cei care se ridică împotriva lor, precum și împotriva „anticii teorii corpusculare pitagoreice – teorie care, în paranteză fie spus, nu a trecut niciodată în posteritate așa cum a fost realmente învățată de marele filosof – sub pretext că se bazează pe „iluzia conform căreia elementele materiei pe care le putem concepe pot fi recunoscute ca fiind entități distincte și reale”.

Eroarea principală și cea mai gravă comisă de știință, în ochii ocultiştilor, constă în a admite posibilitatea existenței în Natură a materiei anorganice sau moarte. Un lucru mort sau anorganic poate fi susceptibil să se transforme sau să se schimbe, întreabă ocultismul? Și există sub Soare măcar un singur lucru ce poate rămâne imuabil sau neschimbat?

[Ceva ce este mort implică faptul că a fost viu la un moment dat. Când? În ce perioadă a cosmogoniei? Ocultismul pretinde că materia nu este niciodată mai activă decât atunci când pare inertă. Un bloc de lemn sau de piatră este imobil și impenetrabil sub toate aspectele. Cu toate acestea și *de facto*, particulele lui sunt animate de o mișcare de vibrație neîncetată, eternă, care este atât de rapidă încât pentru ochii fizici, corpul respectiv pare absolut lipsit de mișcare, iar spațiul care separă aceste particule în mișcarea lor de vibrație este – văzut dintr-un alt plan de existență și de percepție – la fel de mare ca acela care separă fulgii de zăpadă sau picăturile de ploaie; dar știința fizică va considera această idee drept o absurditate.]

476 Faraday as a Discoverer, p. 123.

Nu găsim nicăieri o dovadă mai bună a acestui fals raționament decât în lucrarea științifică a unui savant german, profesorul Philip Spiller. În tratatul său de cosmologie, autorul caută să dovedească:

„Că niciuna dintre componentele materiale ale unui corp, niciun atom, nu este la origini înzestrat el însuși cu forță, ci că fiecare dintre acești atomi este în întregime mort și nu posedă nicio putere ca să acționeze la distanță⁴⁷⁷.”

Această afirmație nu-l împiedică însă pe Spiller să enunțe o doctrină și un principiu oculte. El afirmă substanțialitatea independentă a Forței și o descrie ca fiind „materie incorporală” (*unkörperlicher Stoff*) sau o substanță. Or, în metafizică, substanța nu este materia și putem, de dragul discuției, să admitem că expresia este prost aleasă, dar acest fapt este cauzat de sărăcia limbilor europene și, mai ales, de raritatea termenilor științifici. Spiller identifică așadar acest „lucru” cu Eterul. Folosind limbajul ocult, putem spune mai corect că această „Forță-Substanță” este Eterul pozitiv fenomenal și mereu activ – *prakriti*; în timp ce Eterul omniprezent și care impregnează totul este *numenul* primului, substratul universal, sau Akasha. Stallo intră totuși în conflict cu Spiller și cu toți materialişti. Este acuzat că „ignoră complet legătura fundamentală dintre Forță și Materie” despre care știința nu are nicio informație sigură. În ochii tuturor celorlalți fizicieni, această „semi-concepție hipostatică” este nu numai imponderabilă, ci chiar lipsită de forțele de coeziune, chimice, termice, electrice și magnetice, forțe a căror sursă și cauză este Eterul, conform ocultismului.

Din acest motiv, Spiller, în ciuda tuturor erorilor sale, dă dovadă de mai multă intuiție decât orice savant modern, cu excepția, poate, a doctorului Richardson, teoretician al „Forței Nervoase” sau a Eterului Nervos și al „Forței Soarelui și al Forței Pământului”⁴⁷⁸. ETERUL, în

ezoterism, este chintesența însăși a oricărei energii posibile și cu siguranță acestui Agent Universal (compus din numeroși agenți) i se datorează toate manifestările de energie în lumile fizică, psihică și spirituală.

Ce sunt, în realitate, electricitatea și lumina? Cum poate ști știința că una este un fluid, și cealaltă un „mod de mișcare”? De ce nu se explică motivul diferenței care se stabilește între ele, întrucât ambele sunt considerate corelații de forțe? Electricitatea, ni se spune, este un fluid imaterial și nemolecular – deși Helmholtz este de altă părere – și dovada este că îl putem îmbutelii, acumula și conserva. Prin urmare, trebuie să fie pur și simplu materie și nu un „fluid” special. Nu este doar un simplu „mod de mișcare”, căci cu greu s-ar putea înmagazina mișcare într-un vas Leyden. Cât despre lumină, aceasta este un „mod de mișcare” și mai extraordinar, deoarece, „oricât de uimitor ar putea părea, lumina [și ea] poate efectiv să fie înmagazinată pentru a fi folosită”, după cum a demonstrat Grove acum mai bine de o jumătate de secol.

„Luați o gravură care a fost conservată în întuneric mai multe zile și expuneți-o la Soare, adică supuneți-o timp de cincisprezece minute influenței Soarelui. Așezați-o pe o bucată de hârtie sensibilă, într-o cameră obscură și după douăzeci și patru de ore, imaginea ei va fi imprimată pe hârtia respectivă, zonele albe apărând în negru... Se pare că nu există limite pentru reproducerea gravurilor⁴⁷⁹.”

Așadar ce rămâne fixat, ținut, ca să spunem așa, pe hârtie? Cu siguranță o Forță a fixat lucrul, dar ce este acest lucru, al cărui reziduu rămâne pe hârtie?

Erudiții noștri se vor salva cu câțiva termeni tehnici savanți, dar ce anume este interceptat care să lase o mică urmă pe sticlă, hârtie sau lemn? Este „Mișcarea” sau „Forța”? Ni se va spune că ceea ce lasă urme nu este decât efectul Forței sau al Mișcării? Forța sau Energia este o calitate, dar orice calitate trebuie să aparțină unui obiect sau unui lucru. În fizică, Forța este descrisă ca fiind „ceea ce modifică sau tinde să modifice orice

477 *Der Weltoether als Kosmische Kraft*, p. 4.

478 A se vedea *Popular Science Review*, Vol. V, pp. 329-334.

479 A se vedea *Correlation of Physical Forces*, p. 110.

relație fizică între corpuri, indiferent dacă această relație este mecanică, termică, chimică, electrică, magnetică etc.". Pe hârtie nu rămân nici Forța nici Mișcarea, atunci când Forța sau Mișcarea a încetat să acționeze și totuși ceva, pe care simțurile noastre fizice nu-l pot percepe, a fost lăsat acolo pentru a deveni la rândul lui o cauză și pentru a produce efecte. Ce anume? Nu este materie, așa cum o definește știința, adică materia în una din stările ce îi sunt proprii. Un alchimist ar spune că este o emanație spirituală și ar fi luat în răs. Totuși, când fizicienii au declarat că electricitatea înmagazinată este un fluid sau lumina fixată pe hârtie este tot lumină solară, aceasta era știință. [Autoritățile cele mai recente au respins, este adevărat, aceste explicații ca fiind niște „teorii condamnate” și în prezent au divinizat „Mișcarea” ca fiind singurul lor idol. Dar cu siguranță ei și idolul lor vor împărtăși într-o zi soarta predecesorilor lor.] Un ocultist experimentat care a verificat întreaga serie de Nidanas, de cauze și efecte ce ajung să-și producă efectul ultim în acest plan de manifestare în care ne aflăm, cineva care a luat urmele materiei până la Numenul acesteia, este de părere că explicația dată de fizicieni ar echivala cu a numi furia sau efectele ei – exclamațiile pe care le produce – o secreție sau un fluid, iar pe om, cauza sau conductorul material. După cum a remarcat Grove în mod profetic, se apropie cu pași repezi ziua când cu toții vor mărturisi că Forțele pe care le cunoaștem nu sunt decât manifestările fenomenale ale realităților despre care nu știm nimic – dar pe care anticii le cunoșteau și cărora le închinău un cult.

El a făcut o altă remarcă și mai sugestivă, ce ar fi trebuit să devină deviza științei, dar nu s-a petrecut astfel. Sir William Grove a spus că: „Știința nu ar trebui să aibă nici dorințe, nici prejudecăți. Adevărul ar trebui să fie singurul ei obiectiv.”

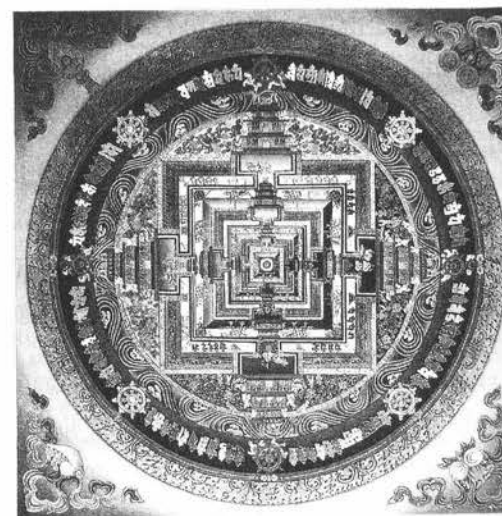
Între timp, în zilele noastre, savanții sunt mai obtuși în ideile lor și mai bigoți decât clerul însuși, căci ei slujesc „Forța-Materie” care este Zeul Necunoscut, chiar dacă nu-l adoră. Putem judeca în ce măsură este

necunoscut acest Zeu după numeroasele mărturisiri ale celor maieminenți fizicieni și biologi, Faraday în primul rând. El a spus nu doar că nu își va asuma niciodată responsabilitatea de a decide dacă Forța este o proprietate sau o funcție a Materiei, ci chiar că nu știa în mod concret ce se înțelege prin cuvântul materie.

A fost o vreme, adăuga el, când credea că știe ceva despre Materie, dar cu cât înainta în vârstă și studia mai minuțios, cu atât se convingea tot mai mult de ignoranța sa în legătură cu natura și materia⁴⁸⁰.

[Această confesiune pesimistă a fost făcută, credem, în timpul unui Congres Științific ținut la Swansea. Faraday împărtășea însă aceeași idee, din câte declară Tyndall:

„Ce știm de fapt despre atom, în afară de forța lui? Imaginați-vă un nucleu central pe care-l putem numi *a* și înconjurați-l cu forțe pe care le putem numi *m*; pentru mine *a*, nucleul central, dispare, iar substanța este constituită de puterile *m*. Căci ce putem crede despre nucleul central,

480 A se vedea *Electric Science* de BUCKWELL.

independent de puterile sale? Ce gând persistă pe care să ne sprijinim ideea unui *a* independent de forțele recunoscute?]

Adeseori ocultistii sunt înțeleși greșit deoarece, în lipsa unor termeni mai potriviți, ei aplică Esenței Forței, sub anumite aspecte, epitetul descriptiv de Substanță. Or, numele varietăților de „substanță”, în diferitele planuri ale percepției și ființei, sunt foarte numeroase. Ocultismul oriental are un nume diferit pentru fiecare categorie, dar știința nu are decât unul singur pentru toate – la fel ca Anglia care, după spusele unui francez glumeț, este binecuvântată cu treizeci și șase de religii și cu un singur sos de pește – iar acest nume unic este „Substanță”. Mai mult, nici fizicienii ortodocși, nici criticii lor nu par a fi foarte siguri de premisele lor și confundă efectele cu aceeași ușurință cu care confundă cauzele. Spre exemplu, nu este exact să se afirme, după cum face Stallo, că „nu ne mai putem face o idee despre materie sau nu o mai putem concepe ca o simplă prezență pozitivă în spațiu, decât sub forma unei concentrări de forțe” sau că „forța nu este nimic fără masă, și masa, nimic fără forță”, căci una este Numenul, iar cealaltă, fenomenul. De asemenea, când Shelling a spus: „Este o simplă iluzie a imaginației să credem că ceva a cărui natură o ignorăm, subzistă după ce am dezgolit un obiect de toate atributele ce-i aparțineau”⁴⁸¹, el nu s-a gândit nicio clipă că ar putea aplica această observație tărâmului Metafizicii transcendente. Este adevărat că Forța pură nu înseamnă nimic în lumea fizicii, dar este TOTUL în domeniul Spiritului. Stallo spune:

„Dacă reducem la zero masa asupra căreia acționează o forță dată oricât de mică ar fi – sau, ca să folosim un limbaj matematic, dacă o reducem până când devine infinit de mică – acest lucru va avea drept consecință faptul că viteza mișcării ce va rezulta de aici va fi infinit de mare și că „lucrul” nu se va găsi, la un moment dat, nici aici, nici acolo,

481 SHELLING, *Ideen*, etc., p. 18.

ci peste tot, că nu mai există prezență reală. Prin urmare, este imposibil să construim materia prin intermediul unei sinteze de forțe”⁴⁸².

Acest lucru poate fi adevărat în lumea fenomenală, cu atât mai mult cu cât reflexia iluzorie a Realității Unice a lumii suprasenzoriale îi poate părea reală unui materialist cu concepții limitate. Este cu totul inexact dacă acest argument se aplică lucrurilor ce se găsesc în ceea ce cabaliștii numesc sferele supramundane. Așa-zisa inerție este o Forță, după Newton⁴⁸³, și cea mai puternică dintre forțele oculte în ochii studentului în științe ezoterice. Doar cu titlul de supoziție și numai în acest plan iluzoriu un corp poate fi considerat ca fiind privat de relațiile sale cu alte corpuri care, conform fizicii și mecanicii, dau naștere atributelor sale. În realitate, nu poate fi niciodată separat astfel, căci nici moartea nu poate să-l lipsească de relațiile sale cu Forțele Universale, a căror sinteză este FORȚA UNICĂ SAU VIAȚA: relațiile pur și simplu continuă în alt plan. Totuși, dacă Stallo are dreptate, ce ar intenționa oare să spună doctorul James Croll când, vorbind despre „Transformarea Gravitației”, scoate în relief ideile susținute de Faraday, Waterston și alții? El spune, de fapt, foarte clar că gravitația

„este o forță răspândită în întregul spațiu, exterioară corpurilor și că atunci când corpurile se apropie unele de celelalte, această forță nu crește după cum se presupune în general, ci corpurile trec pur și simplu într-un mediu unde această forță guvernează cu o intensitate mai mare”⁴⁸⁴.

Nimeni nu va nega faptul că o Forță, precum gravitația, electricitatea sau orice altă forță, ce există în exteriorul corpurilor și în spațiu – fie el Eter sau vid – trebuie să fie ceva și nu nimic, atunci când o concepem independent de masă. Altfel, ar fi dificil să existe într-un loc cu o „intensitate” mai mare și în altul, cu una mai mică. G. A. Hirn susține

482 *Op. cit.*, p. 161.

483 *Princ.*, Def. III.

484 *Philosophical Magazine*, Vol. II, p. 252.

aceeași idee în lucrarea sa *Teoria Mecanică a Universului*. El încearcă să demonstreze că „atomul chimistului nu este o entitate pur convențională sau doar un model explicativ, ci există în mod concret, volumul lui este inalterabil și, în consecință, nu este elastic (!!). Așadar, forța nu rezidă în atom, ci în spațiul care separă atomii între ei.”

Ideile pe care tocmai le-am citat și care sunt exprimate de doi savanți dintre cei mai renumiți în țările lor, demonstrează că nu este deloc antiștiințific să vorbim despre substanțialitatea așa-ziselor Forțe.

Poate că în viitor va primi un nume specific oarecare, dar în esență, această Forță este o substanță de un anume tip și nu ar putea fi altceva. Este posibil ca într-o bună zi știința să fie prima care să adopte din nou termenul ridiculizat de *phlogiston*. Oricare va fi numele pe care i-l vom da mai târziu, este suficient de științific să susținem că această Forță nu rezidă în atomi, ci în „spațiul care-i separă”; totuși, nu este chiar exact. În ochii unui ocultist, e ca și cum am spune că apa nu constă din picăturile ce formează oceanul, ci din spațiul ce separă aceste picături!

Obiecția că există două categorii distincte de fizicieni, dintre care „una privește această forță ca pe o entitate substanțială independentă, care nu este nici o proprietate a materiei, nici în mod esențial în legătură cu materia”⁴⁸⁵, nu este deloc de natură să ajute profanul să înțeleagă mai clar. Dimpotrivă, această obiecție ar avea mai degrabă drept efect să facă întreaga chestiune și mai confuză decât de obicei, căci Forța nu ar fi nici una, nici alta. Teoria în baza căreia ea este considerată o „entitate substanțială independentă” întinde o mână prietenească ocultismului, pe când ciudata idee contradictorie, conform căreia această Forță nu este „legată de materie decât prin puterea pe care o are de a acționa asupra ei”⁴⁸⁶, conduce știința fizicii la ipoteze contradictorii dintre cele mai absurde. Indiferent dacă este o „forță” sau o „mișcare” (ocultismul nu vede nicio diferență între

cele două ipoteze, prin urmare, nu încearcă niciodată să le separe), aceasta nu poate acționa într-un anume fel pentru cei ce aderă la teoria atomo-mecanică, și în alt fel, pentru școala rivală. De asemenea, nu este posibil ca într-un caz, atomii să aibă în mod uniform aceeași dimensiune și aceeași greutate și, în celălalt, greutatea lor să fie variabilă (legea lui Avogadro), căci, conform afirmației aceluiași savant critic:

“În vreme ce egalitatea absolută a unităților primordiale ale masei formează astfel o parte esențială a bazei înseși a teoriei mecanice, chimia modernă în întregimea ei se bazează pe un principiu în mod direct opus – principiu despre care am spus recent „că ocupa în chimie același loc precum gravitația în astronomie”⁴⁸⁷. Acest principiu este cunoscut sub numele de legea lui Avogadro sau Ampère⁴⁸⁸.

Aceasta dovedește că fizica și chimia moderne au principii fundamentale complet false. Într-adevăr, dacă declarăm absurdă ipoteza existenței atomilor de densități diferite, bazându-ne pe teoria atomului din fizică și dacă, totuși, chimia obține pe seama aceleiași ipoteze „dovezi experimentale infailibile”, privind formarea și transformarea compușilor chimici, devine limpede că teoria atomo-mecanică este de nesusținut. Explicația pe care aceasta o dă afirmând că „diferențele de densitate sunt cauzate de diferențele de distanță ce separă particulele dintr-un spațiu dat”, nu este validă în realitate, căci înainte ca un fizician să poată pretinde

487 J.P. COOKE, *The New Chemistry*, p. 13.

488 „Se presupune că volume egale ale tuturor substanțelor, atunci când se află în stare gazoasă și în aceleași condiții de presiune și de temperatură, conțin același număr de molecule; de unde rezultă că greutatea moleculelor este proporțională cu greutatea specifică a gazelor și că aceste greutăți specifice fiind diferite, greutatea moleculelor trebuie să fie și ea diferită și, cum moleculele anumitor substanțe elementare sunt monoatomice (sau nu sunt compuse decât dintr-un singur atom), în timp ce moleculele a diverse alte substanțe conțin același număr de atomi, rezultă deopotrivă că atomii primordiali ai acestor substanțe au o greutate diferită.” (*Concepts of Modern Physics*, p. 34). După cum se demonstrează mai departe în aceeași lucrare, acest principiu primordial al chimiei teoretice moderne nu se poate concilia nicidecum cu primul postulat al teoriei atomo-mecanice, adică egalitatea absolută a unităților primordiale a maselor.

485 *Concepts of Modern Physics*, XXXI, Introducere la ediția a 2-a.

486 *Loc. cit.*

în apărarea ei că „deoarece în atom nu există nici particule multiple, nici un spațiu vid, rezultă că orice diferență în densitate sau greutate este imposibilă în cazul atomilor”, el trebuie mai întâi să știe ce anume este de fapt un atom și el nu poate ști tocmai acest aspect. Ar trebui să-l supună observației unuia dintre simțurile sale fizice cel puțin – și nu poate, din simplul motiv că nimeni nu a văzut, simțit, auzit, atins sau gustat un „atom”. Atomul ține integral de domeniul metafizicii. Este o abstracțiune transformată în entitate – cel puțin în ochii științei fizicii – și care nu are, la propriu vorbind, nimic de-a face cu fizica, deoarece nu o putem supune probei într-o retortă sau pe un cântar. Concepția mecanică devine așadar un amalgam de teorii și dileme absolut contradictorii în mintea a numeroși savanți care sunt în dezacord asupra acestui punct precum și a altora, iar ocultiștii orientali, ce urmăresc această luptă științifică, asistă la desfășurarea ei cu cea mai mare satisfacție.

Să tragem o concluzie pe tema gravitației. Cum poate știința să creadă că are date sigure în legătură cu acest subiect? Cum poate să-și apere ideile și ipotezele împotriva ocultiștilor care nu văd în gravitație decât simpatie și antipatie sau atracție și repulsie, cauzate de polaritatea fizică a planului nostru terestru și de cauze spirituale ce scapă influenței sale? Cum pot fi savanții în dezacord cu ocultiștii, înainte de a se pune de acord între ei? Auzim vorbindu-se, este adevărat, despre conservarea energiei, și în același timp, despre completa duritate și lipsă de elasticitate a atomilor; despre teoria cinetică a gazelor, în baza căreia acestea ar fi identice cu pretinsa „energie potențială” și simultan, despre unitățile elementare ale masei ca fiind complet dure și lipsite de elasticitate! Un ocultist deschide o lucrare științifică și citește cele ce urmează:

„Atomismul fizic își trage toate proprietățile calitative ale materiei din formele mișcării atomice. Atomii înșiși rămân elemente complet lipsite de calități.”⁴⁸⁹

489 WUNDT, *Die Theorie der Materie*, p. 381.

Și, în altă parte:

„Chimia sub forma ei ultimă trebuie să fie mecanică atomică.”⁴⁹⁰

Apoi, ceva mai târziu, i se spune că:

„Gazele sunt compuse din atomi ce se comportă ca niște sfere solide, perfect elastice”⁴⁹¹.

În sfârșit, ca o încununare, constatăm că Sir W. Thomson declară că:

„Teoria modernă a conservării energiei ne interzice să credem în absența elasticității sau în orice altceva în afară de elasticitatea perfectă a moleculelor ultime, atât ale materiei ultramundane cât și ale materiei mundane”⁴⁹².

Dar ce spun veritabilii oameni de știință despre toate acestea? Prin „veritabili oameni de știință” îi avem în vedere pe toți cei care pun prea mare preț pe adevăr și prea puțin preț pe vanitate ca să ajungă dogmatici în vreo privință, așa cum fac majoritatea. În rândul lor, sunt mai mulți – poate că sunt mai mulți decât cei care își mărturisesc deschis concluziile secrete, din cauza că se tem că vor fi puși la zid – cei cărora intuiția le-a permis să depășească abisul ce desparte aspectul terestru al materiei de aspectul care, pentru noi, în planul iluziilor, este subiectiv, adică cel al SUBSTANȚEI TRANSCENDENTAL OBIECTIVE și i-a determinat să-i proclame existența. Să nu uităm că pentru ocultist, materia este ansamblul existențelor din cosmos cuprinse în oricare dintre planurile percepției posibile. Știm mult prea bine că teoriile ortodoxe despre sunet, căldură și lumină sunt contrarii doctrinelor oculte, dar acest fapt nu este de ajuns pentru ca savanții și apărătorii lor să spună că ei nu neagă puterea dinamică a luminii și a căldurii și să citeze, drept probă, faptul că radiometrul dlui Crookes nu a dat peste cap nicio teorie. Dacă doresc să înțeleagă natura finală a acestor Forțe, mai întâi trebuie să accepte natura

490 NAZESMANN, *Thermochemie*, p. 150.

491 KROENIG, CLAUSIUS MAXWELL, etc., *Philosophical Magazine*, Vol. XIX, p. 18.

492 *Philosophical Magazine*, Vol. XIV, p. 321.

lor substanțială, oricât ar fi ea de suprasenzorială. Ocultiștii nu neagă nici corectitudinea teoriei vibratorii⁴⁹³. Ei se mărginesc la a-i limita funcțiile la Pământul nostru, afirmându-i neputința în alte planuri decât al nostru, întrucât maeștrii științelor oculte percep cauzele ce provoacă vibrațiile eterice. Dacă toate aceste aspecte nu ar fi fost decât ficțiuni ale alchimiştilor sau vise ale misticilor, ar trebui ca persoane precum Paracelsus, Philalethes, Van Helmont și mulți alții să fie considerate mai rele decât vizionarii; ar deveni impostori și mistificatori voluntari.

Oculțiștii sunt criticați deoarece dau numele de substanță cauzei luminii, căldurii, sunetului, coeziunii, magnetismului etc.⁴⁹⁴ Clerk Maxwell a stabilit că presiunea luminii solare puternice pe o milă pătrată (1,609344 kilometri pătrați) este de circa 3 livre 1/4 (aproximativ 1,47 kilograme). Li se spune că aceasta este „energia miriadelor de unde eterice”, iar dacă oculțiștii numesc substanța care lovește această suprafață, explicația lor este considerată antiștiințifică.

Nimic nu justifică o asemenea acuzație. După cum am arătat deja de mai multe ori, oculțiștii nu refuză absolut deloc să admită că explicațiile științei oferă o soluție pentru agenții obiectivi imediați ce sunt în acțiune. Știința nu se înșală decât atunci când crede că, întrucât a descoperit în undele vibratorii cauza cea mai apropiată a acestor fenomene, a dezvăluit astfel TOT ce se află dincolo de pragul simțurilor. Ea nu face decât să urmeze succesiunea fenomenelor în planul efectelor, care sunt niște proiecții iluzorii ce provin din zone în care ocultismul a pătruns de multă vreme. Or, ocultismul afirmă că oscilațiile eterice nu sunt produse,

493 Vorbind despre „Aură”, unul dintre maeștri spune în *Le Monde Occulte*: „Cum v-ați putea face înțeleși și, de fapt, ascultați de aceste forțe semi-inteligente ale căror mijloace de comunicare nu constau în cuvinte articulate, ci se compun din sunete și culori corelate cu vibrațiile ambelor”. Această „corelație” este necunoscută științei moderne, deși ea a fost adeseori explicată de către alchimişti.

494 Totuși, substanța ocultistului este substanța cea mai subtilă a fizicianului, care este materia radiantă pentru pielea pantofilor chimistului.

așa cum pretinde știința, de vibrațiile moleculelor corpurilor cunoscute, materia ținând de domeniul conștiinței noastre terestre obiective, ci că trebuie să căutăm cauzele ultime ale luminii, căldurii etc., în MATERIA ce există în stările suprasenzoriale, stări ce sunt pe deplin obiective pentru ochiul spiritual al omului, după cum un cal sau un copac sunt pentru muritorul de rând. Lumina și căldura sunt fantomele sau umbrele materiei aflate în mișcare. Aceste stări pot fi percepute de Văzător sau Adept în timpul transei spirituale, sub *Raza Sushumna*, prima dintre cele șapte raze mistice ale Soarelui⁴⁹⁵. Scoatem astfel în evidență învățătura ocultă ce susține realitatea unei esențe suprasubstanțiale și suprasensibile a lui Akasha – nu Eterul, care nu este decât unul din aspectele sale – a cărei natură nu poate fi dedusă din manifestările ei cele mai îndepărtate, din simpla falangă fenomenală a efectelor, în acest plan terestru. Știința, dimpotrivă, ne face să credem că nu putem considera căldura ca fiind materie într-o formă oarecare ce poate fi concepută. [Cităm un critic foarte imparțial căruia nimeni nu-i va pune autoritatea la îndoială, pentru a le reaminti dogmaticilor occidentali că în niciun caz chestiunea nu poate fi considerată rezolvată.

„Nu există nicio diferență fundamentală între lumină și căldură... fiecare dintre cele două nu este decât o simplă metamorfoză a celeilalte... Căldura este lumină în stare de repaus total. Lumina este căldură în stare de mișcare rapidă. De îndată ce lumina este combinată cu un corp, ea devine căldură, dar când este respinsă de acel corp, ea devine din nou

495 Numele celor șapte raze – care sunt *Sushumna*, *Harikesha*, *Vishvakarman*, *Vishvatryarchas*, *Sannaddha*, *Sarvavasu* și *Svaraj* – sunt toate mistice și fiecare are întrebuințarea ei distinctă într-o stare de conștiință specială și în scopuri oculte. *Sushumna*, care nu servește decât pentru a lumina Luna, după Nirukta (II, 6), este totuși raza pe care yoghinii inițiați o îndrăgesc cel mai mult. Totalitatea celor Șapte Raze răspândite în întregul sistem solar constituie, ca să spunem așa, *Upadhi* fizic (baza) *Eterului Științei*: în acest *Upadhi*, lumina, căldura, electricitatea etc., adică Forțele științei ortodoxe, intră în corelație pentru a-și produce efectele terestre. În ce privește efectele lor psihice și spirituale, ele emană din, și își au originea în, *Upadhi* suprasolar, în Eterul ocultistului sau Akasha.

lumină⁴⁹⁶]. Ni se spune de asemenea că cele două mari obstacole de care se lovește teoria fluidică (?) a căldurii sunt incontestabile:

1. Producerea căldurii prin frecare; excitația mișcărilor moleculare;
2. Transformarea căldurii în mișcare mecanică.

Răspunsul dat este: există fluide de diverse tipuri. Electricitatea este numită fluid și încă destul de recent la fel era numită și căldura, deoarece se presupunea că aceasta era un fel de substanță imponderabilă. Aceasta se petrecea în epoca supremației autocratice a materiei. Când materia a fost detronată, iar MIȘCAREA a fost proclamată unicul suveran stăpân al Universului, căldura a devenit un „mod de mișcare”. Să nu disperăm; este posibil ca mâine să se transforme în altceva. Asemenea Universului, știința este în perpetuă devenire și nu poate niciodată să spună „sunt ceea ce sunt”. Pe de altă parte, știința ocultă are tradițiile ei invariabile din vremuri preistorice. Ea se poate înșela în detalii; dar nu se poate face vinovată de vreo eroare în chestiunile ce țin de Legea Universală, pentru simplul motiv că această știință, pe care filosofia o califică pe bună dreptate drept „divină”, s-a născut în planuri superioare și a fost adusă pe Pământ de ființe mult mai luminate decât va fi omul vreodată, chiar în timpul celei de-a șaptea rase a celei de-a șaptea runde. Această știință susține că Forțele nu sunt ceea ce învățătura modernă ar vrea să facă din ele, și anume că magnetismul nu este un „mod de mișcare” și în acest caz particular, cel puțin, știința modernă exactă este sigură că va suferi decepții într-o bună zi. La prima vedere, nimic nu poate părea mai ridicol și mai ofensator de absurd decât să spunem, spre exemplu: *yoghinul hindus inițiat știe într-adevăr de zece ori mai mult decât cel mai mare fizician european – despre natura ultimă și constituția luminii* atât solare, cât și lunare, totuși de ce se consideră că Raza Sushumna este cea care îi furnizează Lunii lumina de împrumut? De ce este aceasta „raza preaiubită a yoghinilor inițiați”?

496 *Fluid Theory of Light and Heat* de LESLIE.

De ce aceiași yoghini consideră Luna ca fiind divinitatea mentalului? Deoarece, vom spune noi, lumina sau mai degrabă toate proprietățile sale oculte, toate combinațiile și corelațiile ei cu alte forțe, mentale, psihice și spirituale, erau cunoscute perfect de inițiații din vechime.

Prin urmare, deși știința ocultă poate fi mai puțin bine informată decât chimia modernă cu privire la comportamentul elementelor compuse, în diverse cazuri de corelare fizică⁴⁹⁷, ea este totuși, prin cunoașterea stărilor oculte ultime ale materiei și a adevăratei naturi a materiei, infinit superioară tuturor fizicienilor și chimiștilor epocii noastre adunați la un loc.

Însă dacă rostim adevărul deschis și cu toată sinceritatea, și anume că inițiații antici dețineau o cunoaștere a Fizicii ca Știință a Naturii mult mai extinsă decât cea pe care o posedă toate Academiiile noastre de Științe, luate la un loc, afirmația va fi considerată impertinentă și absurdă, căci se estimează că științele fizicii au atins în epoca noastră culmea perfecțiunii. De aici a pornit întrebarea critică: „Oculțiștii pot explica într-un mod satisfăcător aceste două puncte, anume

- a. producerea căldurii prin frecare, excitația mișcării moleculare și
- b. transformarea căldurii în mișcare mecanică, dacă ei se raportează la teoria antică și „nefondată”, conform căreia căldura este o substanță sau un fluid?”

Pentru a răspunde la această întrebare, mai întâi este necesar să observăm că științele oculte nu consideră nici electricitatea, nici vreuna dintre forțele cărora se presupune că ea le dă naștere ca fiind materie în vreuna dintre stările pe care le cunoaște știința fizicii. Pentru a vorbi mai clar, niciuna dintre aceste așa-zise „forțe” nu este nici solid, nici gaz, nici

497 În ediția din 1888 textul este: Prin urmare, deși știința ocultă poate fi mai puțin bine informată cu privire la comportamentul elementelor compuse în diverse cazuri de corelație fizică, în cunoașterea constituției ultime a materiei sau în așa-zisa analiză ultimă, prin opoziție cu analiza apropiată din chimie...

fluid. Dacă nu s-ar teme să pară pedant, un ocultist s-ar opune chiar și ideii ca electricitatea să fie numită un fluid – dat fiind că aceasta este un efect și nu o cauză. Dimpotrivă, el ar spune că Numenul lui este o cauză conștientă. Același lucru este valabil pentru „forță” și „atom”. Să vedem ce are de spus un academician eminent, chimistul Butlerof, în legătură cu aceste două abstracțiuni. Marele savant se exprimă astfel:

„Ce este forța? Ce este din punct de vedere strict științific și cum este ea confirmată de legea conservării energiei? Concepțiile noastre despre Forță se rezumă la concepția noastră despre un mod sau altul de mișcare.” Forța este așadar pur și simplu trecerea de la o stare de mișcare la alta; transformarea electricității în căldură și lumină, a căldurii în sunet sau într-o funcție mecanică și așa mai departe⁴⁹⁸. Prima dată fluidul electric a fost produs de om pe pământ prin frecare; știm bine că el este produs de căldură, prin distrugerea echilibrului stării sale zero⁴⁹⁹, iar electricitatea nu există pe pământ în sine mai mult decât căldura sau lumina sau oricare altă forță. Ele sunt toate corelații, după cum spune știința. „Când o cantitate dată de căldură este transformată cu ajutorul unui motor cu abur în lucru mecanic, vorbim despre puterea aburului sau despre forță. Când un corp care cade întâlnește în drumul său un obstacol, iar această ciocnire produce căldură și sunet, numim aceasta putere de coliziune. Când electricitatea descompune apa sau încălzește un fir de platină, vorbim despre forța fluidului electric. Când razele Soarelui sunt interceptate de bulbul unui termometru, iar mercurul conținut în el se dilată, vorbim despre energia calorică a Soarelui. Pe scurt, când o stare de mișcare, de o intensitate determinată, încetează, o altă stare de mișcare, echivalentă cu cea anterioară, îi ia locul, iar rezultatul unei asemenea transformări sau corelații este Forța. În toate cazurile în care o transformare de acest tip,

498 Poate fi astfel în planul manifestării și al materiei iluzorii; nu înseamnă că aceasta nu este nimic mai mult, căci este infinit mai mult.

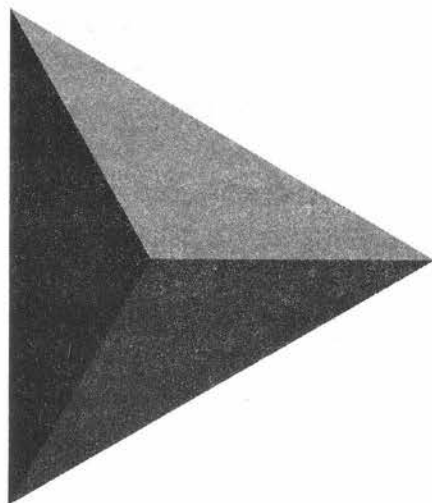
499 Starea neutră sau Laya.

adică trecerea de la o stare de mișcare la alta lipsește complet, nu există forță posibilă. Dacă admitem o clipă că a existat la un moment dat o stare absolut omogenă a Universului, concepția noastră despre Forță se reduce la zero.”

Prin urmare, devine evident că Forța pe care materialismul o consideră drept cauza diversității înconjurătoare nu este în realitate decât un efect, un rezultat al acestei diversități. Adoptând acest punct de vedere, Forța nu este cauza mișcării, ci un rezultat, în timp ce cauza acestei Forțe sau a acestor forțe nu este substanța sau materia, ci mișcarea însăși. Așadar, materia trebuie lăsată deoparte, și odată cu ea, principiul de bază al materialismului, care a devenit inutil, întrucât Forța, redusă la o stare de mișcare, nu poate da nicio idee despre substanță. Dacă Forța este rezultatul mișcării, este imposibil să mai înțelegem de ce această mișcare ar deveni martorul materiei și nu al spiritului sau al unei esențe spirituale. Este adevărat că rațiunea noastră nu poate concepe ideea unei mișcări în lipsa a ceva care să se miște (și rațiunea noastră are dreptate), dar natura sau esența acestui ceva care se mișcă rămâne complet necunoscută științei și, într-un asemenea caz, spiritualistul are tot atâtea drepturi să o atribuie unui „spirit” pe cât are materialistul de a o pune pe seama materiei creatoare și atotputernice. Un materialist nu se bucură de niciun privilegiu în asemenea caz și nu are dreptul să pretindă vreunul. După cum vedem, s-a demonstrat că legea conservării energiei emite în acest caz niște pretenții ce nu sunt legitime. „Marea dogmă” – „nu există forță fără materie și nu există materie fără forță” – se prăbușește și-și pierde complet semnificația solemnă pe care materialismul s-a străduit să i-o dea. Concepția despre Forță nu oferă încă nicio idee despre materie și nu ne obligă în niciun mod să vedem în ea „originea tuturor originilor”⁵⁰⁰.

Ni se dau asigurări că știința modernă nu este materialistă, iar propria convingere ne îndeamnă să credem că nu poate fi, atâtea timp cât cunoașterea ei este reală. Există rațiuni întemeiate în acest sens, bine

500 *Scientific Letters*, de profesorul A. Butlerof.

scoase în evidență de câțiva fizicieni și chimiști. Științele naturii nu pot face casă bună cu materialismul. Pentru a fi la înălțimea misiunii lor, savanții trebuie să respingă până și cea mai mică posibilitate a vreunei legături între materialism și teoria atomului, și constatăm că Lange, Butlerof, du Bois Reymond – acesta din urmă fără îndoială în mod inconștient – și mulți alții au demonstrat acest aspect. Mai mult, s-a demonstrat astfel că înțeleptul Kanada, în India, Leucip și Democrit, în Grecia, apoi după ei, Epicur – primii atomiști din Europa – propagându-și doctrina proporțiilor determinate, credeau în zei sau entități suprasenzoriale. Așadar, ideile lor despre materie erau diferite de cele promovate astăzi. Cerem permisiunea de a prezenta și mai clar poziția noastră, printr-o scurtă sinteză asupra opiniilor filosofilor antici și moderni asupra atomilor și să dovedim astfel că teoria atomului ucide materialismul.

Conform viziunii materialiste care reduce originea a tot ce există la materie, Universul este compus, în ansamblu, din atomi și vid. Chiar lăsând deoparte axioma – în prezent demonstrată pe deplin cu ajutorul telescopului și a microscopului – susținută de antici, că natura are oroare

de vid, ce este un atom? Profesorul Butlerof scrie:

„Știința ne spune că este o diviziune limitată a substanței, particula indivizibilă a materiei. A admite divizibilitatea atomului echivalează cu a admite divizibilitatea infinită a substanței, ceea ce înseamnă să reducem substanța la nimic sau la neant. Ascultând numai de grija propriei conservări, materialismul nu poate admite divizibilitatea infinită, căci ar trebui să-și ia rămas bun pentru totdeauna de la principiul său de bază și să-și semneze condamnarea la moarte.”⁵⁰¹

Spre exemplu, Büchner, ca un veritabil dogmatic al materialismului, declară că:

„A accepta divizibilitatea infinită este absurd și echivalează cu punerea sub semnul îndoielii a existenței înseși a materiei.”

Atomul este așadar indivizibil, spune materialismul! Foarte bine. Butlerof răspunde la această teză astfel:

„Vedeți așadar la ce contradicție ciudată îi conduce principiul fundamental al materialistilor. Atomul este indivizibil și în același timp știm că este elastic. Nu ne putem gândi nicio clipă să-l privim de elasticitate, ar fi absurd. Niște atomi absolut neelastici nu ar produce nici măcar unul dintre numeroasele fenomene ce sunt atribuite corelațiilor lor. Fără elasticitate, atomii nu ar putea să-și manifeste energia, iar substanța materialistilor ar fi privată de toate forțele. Rezultă că dacă Universul este alcătuit din atomi, aceștia trebuie să fie elastici. Aici ne aflăm în fața unui obstacol insurmontabil. De fapt, care sunt condițiile necesare manifestării elasticității? O minge elastică se turtește și se contractă atunci când se lovește de un obstacol, ceea ce ar fi imposibil dacă această minge nu ar fi compusă din particule a căror poziție relativă suferă o modificare temporară în momentul șocului. Putem spune aceasta despre elasticitate, în general; nu există elasticitate posibilă fără modificarea poziției particulelor ce compun

501 *Ibid.*

un corp elastic. De aici deducem că un corp elastic este schimbător și că este compus din particule sau, cu alte cuvinte, că elasticitatea este o proprietate ce nu poate aparține decât corpurilor ce sunt divizibile. Or, atomul este elastic⁵⁰².

Acest aspect este suficient pentru a demonstra cât de absurd este să admitem simultan nondivizibilitatea și elasticitatea atomului. Atomul este elastic, prin urmare, este divizibil și trebuie să fie compus din particule sau sub-atomi. Ce sunt acești sub-atomi? Fie nu sunt elastici, și în acest caz nu au nicio însemnătate dinamică, fie sunt și ei elastici, caz în care sunt susceptibili să fie divizați. Și așa se continuă la infinit, dar divizibilitatea infinită a atomilor reduce materia la simpli centri de forță, adică elimină posibilitatea de a concepe materia ca substanță obiectivă.

Acest cerc vicios este fatal pentru materialism. Acesta a căzut în capcana propriilor mreje, iar dilema în care se află nu are rezolvare. Dacă susține că atomul este indivizibil, mecanica îi va pune următoarea întrebare stânjenitoare:

„În acest caz, cum se mișcă Universul și cum intră în corelație forțele lui? O lume compusă din atomi neelastici este asemenea unui motor fără aburi; este condamnat la inerție veșnică⁵⁰³.”

Acceptați explicațiile și învățăturile ocultismului și – dat fiind că inerția oarbă a științei fizicii va fi înlocuită de puterile active și inteligente care se află în spatele vălului materiei – mișcarea și inerția vor fi subordonate acestor puteri. Întreaga știință a ocultismului se întemeiază pe doctrina naturii iluzorii a materiei și a divizibilității infinite a atomului. Ea deschide orizonturi nelimitate substanței impregnate cu informație de respirația divină a sufletului ei în toate stările de subtilitate posibile, stări pe care chimiștii și fizicienii cei mai înclinați spre spiritualitate nici măcar nu le-au visat încă.

502 *Ibid.*

503 *Ibid.*

Opiniile de mai sus au fost enunțate de un academician, care este totodată cel mai mare chimist al Rusiei și a cărui autoritate este recunoscută de Europa însăși, regretatul profesor Butlerof. Este adevărat că el lua apărarea fenomenelor spiritiste, sau materializările, după cum sunt numite, în care credea, la fel ca profesorii Zöllner și Hare, A. Russel Wallace, profesorul W. Crookes și mulți alți membri ai Societății Regale, în mod deschis sau secret. Însă argumentul său cu privire la natura Esenței care acționează în spatele fenomenelor fizice precum lumina, căldura, electricitatea etc., nu este mai puțin științific și plin de autoritate din acest motiv, ba chiar se aplică în mod admirabil situației de față. Știința nu are dreptul să refuze ocultiștilor dreptul de a recurge la o cunoaștere mai profundă a așa-ziselor Forțe care, spun ei, nu sunt decât efectele cauzelor generate de puterile substanțiale, dar care sunt totuși suprasenzoriale și situate dincolo de toate formele materiei pe care savanții au învățat să le cunoască până în prezent. Tot ceea ce poate face știința este să adopte și să păstreze o atitudine agnostică. Atunci ea poate spune: „Poziția voastră nu are mai multe dovezi decât a noastră, dar recunoaștem că în realitate nu știm nimic despre Forță sau Materie sau despre ceea ce se află la temelia a ceea ce numim corelația Forțelor. Prin urmare, numai timpul poate demonstra cine are dreptate și cine nu. Să așteptăm cu răbdare și până atunci, să dăm dovadă de politețe reciprocă în loc să ne batem joc unii de ceilalți”.

Pentru a face aceasta, este nevoie de o dragoste infinită față de adevăr și de renunțarea la caracterul infailibil pe care, oricât de fals ar fi, masa profanilor, ignoranți și superficiali, chiar dacă instruiți, îl acordă oamenilor de știință. Amestecul celor două științe, cea arhaică și cea modernă, necesită în primul rând renunțarea la tendințele materialiste actuale. Acest amestec presupune un fel de misticism religios și chiar studiul magiei antice, pe care academicienii noștri vor refuza să-l realizeze. Această necesitate are o explicație simplă. Întocmai cum adevărata

semnificație a substanțelor și a elementelor menționate în vechile lucrări de Alchimie este ascunsă în cele mai ridicole metafore, natura fizică, psihică și spirituală a Elementelor (a Focului, spre exemplu) este ascunsă în Vede și mai ales în Purane, sub alegoriile pe care numai inițiații sunt capabili să le înțeleagă. Dacă aceste alegorii nu ar avea nicio semnificație, toate aceste legende lungi și aceste alegorii despre caracterul sacru al celor trei tipuri de foc și al celor patruzeci și nouă de focuri originale, personificate prin fiii fiicelor lui Daksha și Rishi, soții lor, „ce constituie cele patruzeci și nouă de focuri, cu primul fiu al lui Brahma și cei trei descendenți ai săi”, nu ar fi decât vorbărie lipsită de sens, dar nu este așa. Fiecare foc are o funcție și o semnificație distincte în lumile fizică și spirituală. De asemenea, el are în natura sa esențială, o relație ce corespunde uneia dintre facultățile psihice ale omului, fără a mai pune la socoteală puterile sale chimice și fizice bine determinate, când intră în contact cu materia diferențiată așa cum este pe Pământ. Știința nu are nicio teorie de oferit despre focul *per se*, pe când ocultismul și vechea știință religioasă au. Acest aspect este dovedit chiar de exprimarea sărăcăcioasă și intenționat voalată a Puranelor unde, ca de pildă în *Vayu Purana*, sunt explicate multe calități ale focurilor personificate. Astfel, Pavaka este focul electric sau Vaidyuta; Pavamana, focul produs de frecare sau Nirmathya; și Shuchi, focul solar sau Saura⁵⁰⁴ – și toate aceste focuri sunt fiii lui Abhimanin, Agni (Foc), fiul cel mare al lui Brahma și Svaha. Mai mult decât atât, Pavaka este reprezentat drept rudă cu Kavyavahana, focul lui Pitris: Shuchi ca cel al lui Havyavahana, Focul Zeilor; și Pavamana drept cel al lui Saharaksha, focul lui Asuras. Toate acestea dovedesc faptul că autorii Puranelor cunoșteau foarte bine forțele științei și corelațiile lor, precum și cu diversele calități ale acestora din urmă, în acțiunea lor asupra fenomenelor psihice și fizice în care știința fizicii nu crede și care-i sunt necunoscute. În mod firesc,

504 Numit „băutorul de ape”, deoarece căldura solară duce la evaporarea apei.

atunci când un orientalist, mai ales unul dintre cei ale căror tendințe sunt materialiste, spune că acestea nu sunt decât nume date focului și folosite în invocații și ritualuri, el numește acestea „o superstiție și o mistificare tantrică” și are mai multă grijă să evite o greșeală de ortografie decât să caute semnificațiile secrete atribuite acestor personificări sau să le găsească explicația în corelațiile fizice ale forțelor, atât cât sunt ele cunoscute. În realitate, se crede atât de puțin în cunoașterea vechilor arieni încât nici măcar fragmente atât de luminoase ca cel din *Vishnu Purana*, pe care-l redăm mai jos, nu sunt deloc luate în seamă. Și totuși, ce ar putea să spună această frază?

„Atunci eterul, aerul, lumina, apa și pământul, unite în mod individual cu proprietățile sunetului și ale repausului, existau și puteau fi distinse în funcție de calitățile lor... dar, posedând energii numeroase și variate și nefiind legate între ele, nu puteau să creeze ființe vii fără să se combine, nefiind încă amestecate unele cu altele. Din acest motiv, combinându-se între ele, au îmbrăcat, prin asocierea lor reciprocă, aspectul unei mase unice într-o unitate completă, și sub direcția spiritului etc.”⁵⁰⁵

Aceasta înseamnă că autorii cunoșteau perfect corelația și erau bine informați cu privire la originea Cosmosului provenit din „principiul nediferențiat”, Avyaktanugraha, ce este aplicat simultan lui Parabrahman și Mulaprakriti și

505 I, II (Wilson, I, 38).

nu lui „Avyakta, cauza primară sau materia”, cum spune Wilson. Vechii inițiați nu cunoșteau nicio „creație miraculoasă”, dar își învățau discipolii despre evoluția atomilor (în planul nostru fizic) și prima lor diferențiere din laya în protylos, nume sugestiv pe care dl Crookes l-a dat materiei sau substanței primordiale dincolo de linia zero, unde se situează *Mulaprakriti*, „Principiul rădăcină” al elementelor terestre și a tot ce există în lume.

Acest aspect poate fi ușor demonstrat. Luați, spre exemplu, catehismul vedantinilor Vishishthdvaitya, recent publicat, sistem ortodox și exoteric care era pe deplin formulat și învățat în sec. al XI-lea⁵⁰⁶, într-o epocă în care „știința” europeană mai credea că pământul este pătrat și plat, conform opiniei lui Cosmas Indicopleustes din sec. al VI-lea. Acest sistem învață că înainte de începutul evoluției, *Prakriti*, Natura, era într-o stare de *Laya* sau stare de omogenitate absolută, căci „materia există sub două forme, Sukshma sau forma latentă și nediferențiată și Sthula, sau forma diferențiată”. Ea devine Anu sau atomică. Același sistem ne vorbește despre Suddasattva, „substanța ce nu este supusă calităților materiei, de care este complet diferită” și adaugă faptul că din această substanță sunt formate corpurile Zeilor, locuitorii din Vaikunthaloka, Cerul lui Vishnu. El ne învață că fiecare fragment sau atom al lui *Prakriti* îl conține pe Jiva (viața divină) și îl constituie pe Sharira (corpul) acestui Jiva pe care-l conține, iar fiecare Jiva este la rândul său Sharira Spiritului Suprem, căci „Parabrahman pătrunde fiecare Jiva precum și fiecare fragment de materie”. Oricât de dualistă și antropomorfă ar fi filosofia Vishishthadvaiților, în comparație cu cea a advaiților – nondualiștii – este de o logică și o profunzime filosofică incomparabil mai înalte decât cosmogonia acceptată atât de creștinătate, cât și de marele ei adversar, știința modernă. Discipolii uneia dintre cele mai mari inteligențe care a existat vreodată pe pământ, vedantinii Advaita, sunt numiți ateii deoarece pentru ei totul este iluzoriu, cu excepția lui

506 Fondatorul lui, Ramanujacharya, s-a născut în 1017 d.Hr.

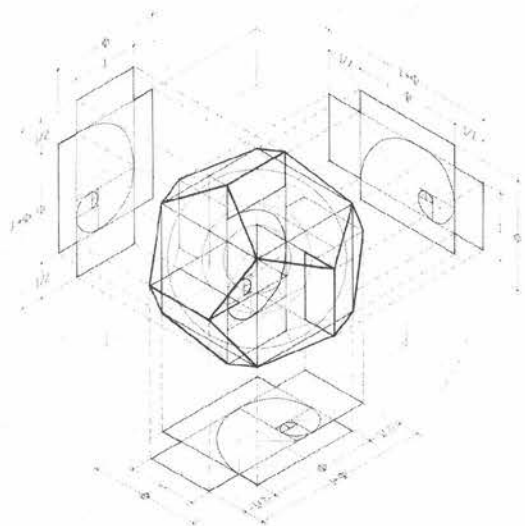
Parabrahman, Cel Unic (fără al doilea), sau Realitatea Absolută. Însă cei mai înțelepți inițiați, precum și cei mai mari yoghini provin din rândurile lor. Upanishadele arată că ei nu se limitau la a ști ce este substanța cauzală în efectele de frecare și că strămoșii lor cunoșteau nu numai transformarea căldurii în forță mecanică, ci și natura numenală a tuturor fenomenelor atât spirituale, cât și cosmice.

În realitate, tânărul brahman care își obține diplomele cu cele mai mari onoruri în universitățile și colegiile din India, care intră în viață în calitate de M. A. sau de L.L.B.⁵⁰⁷, cu întreaga serie de litere, de la Alpha la Omega, înșiruite după numele său și care are față de zeii naționali un dispreț proporțional cu onorurile dobândite în studiile sale de științe ale fizicii, în realitate, acest tânăr brahman nu are decât să citească, inspirându-se din ele și fără să piardă din vedere corelația forțelor fizice, anumite pasaje din Purane, dacă dorește să afle cât de multe lucruri cunoșteau strămoșii lui și pe care el nu le va cunoaște niciodată decât dacă devine ocultist. Să-l lăsăm să se întoarcă spre alegoria lui Pururavas și celestul Gandharva⁵⁰⁸ care le-a oferit primilor un vas plin cu foc din cer. Metoda primitivă de a obține foc prin frecare are explicația științifică în Vede, și ea este plină de sens pentru

507 M. A., maestru în arte sau licențiat în litere, L. L. B., absolvent de drept (Nota traducătorului francez – nota trad.).

508 Gandharva din *Veda* este divinitatea care cunoaște și dezvăluie muritorilor secretele cerului și adevărurile divine. Din punct de vedere cosmic, Gandharvas reprezintă ansamblul puterilor focului solar și constituie forțele sale; din punct de vedere psihic, ele reprezintă inteligența ce se află în Sushumna, Raza Soarelui, cea mai elevată dintre cele Șapte Raze; din punct de vedere mistic, ele reprezintă forța ocultă a lui Soma, Luna sau planta lunară și băutura extrasă din ea; din punct de vedere fizic și spiritual, ele reprezintă cauzele fenomenale și numenale ale sunetului și ale „vocii naturii”. Din acest motiv, ele sunt numite cei 6.333 de cântăreți și muzicieni celești din Loka lui Indra, ce personifică, chiar ca număr, diferitele și multiplele sunete ale Naturii atât sus, cât și jos. În cele mai recente alegorii, li se atribuie o putere mistică asupra femeilor și o mare slăbiciune pentru ele. Semnificația ezoterică este evidentă. Ele constituie una dintre formele, dacă nu chiar prototipurile îngerilor lui Enoch, Fiii lui Dumnezeu, care au văzut că fiecele oamenilor erau frumoase (*Geneza*, VI), le-au luat de soții și i-au învățat pe fiecele pământului secretele Cerului.

cel care citește printre rânduri. *Tretagni* (triada sacră a focurilor), obținută prin frecarea bețelor tăiate din lemnul copacului Ashvattha, arborele Bo al înțelepciunii și al cunoașterii, bețe „ce aveau lungimea a tot atâtea grosimi de deget cât silabe există în Gayatri”, trebuie să aibă o semnificație secretă, în absența căreia autorii Vedelor și ai Puranelor nu ar fi fost scriitori sacri, ci mistificatori. Ocultiștii hinduși sunt dovada existenței unei asemenea semnificații, și numai ei sunt capabili să lumineze știința ca să afle de ce și în ce mod focul, care era unic la origine, a devenit triplu (tridha) în Manvantara actuală, prin fiul lui Ilā (Vach), femeia primordială după potop, soția și fiica lui Vaivasvata Manu. Alegoria este sugestivă, indiferent în ce Purana o putem citi sau studia.

SECȚIUNEA VI

UN OM DE ȘTIINȚĂ ATACĂ
TEORIA ȘTIINȚIFICĂ A FORȚEI

Cuvintele înțelepte ale mai multor savanți englezi sunt citate în prezent în sprijinul nostru. Ostracizate de un număr restrâns, „din principiu”, ele sunt aprobate tacit de mulți. Toți ocultiștii și chiar câțiva cititori profani vor remarca faptul că unul dintre ei predică aproape doctrine oculte – care sub anumite aspecte sunt identice cu și adesea echivalează cu recunoașterea publică a lui „Fohat și cei șapte fii ai săi” – Gandharva ocult al Vedelor.

Dacă acești cititori vor binevoi să deschidă volumul V din *Popular Science Review*⁵⁰⁹, ei vor găsi un articol despre „Forța solară și Forța terestră”, scris de doctorul B. W. Richardson, articol pe care-l prezentăm în continuare:

„În acest moment, când teoria care face din simpla mișcare originea tuturor varietăților de forță devine din nou gândirea dominantă, ar fi aproape o erezie să redeschidem o dezbatere ce pare, printr-un asentiment unanim, să fie închisă de o vreme, cel puțin virtual, dar accept să-mi asum riscul și, prin urmare, voi prezenta opinia exactă a nemuritorului eretic al cărui nume l-am șoptit la urechea cititorilor (Samuel Metcalfe), pe tema forței solare. Pornind de la principiul cu care aproape toți fizicienii sunt de acord, și anume că în natură există doi agenți – materia care este

ponderabilă, vizibilă și tangibilă și ceva care este imponderabil, invizibil și sesizabil exclusiv prin influența sa asupra materiei – Metcalfe susține că agentul imponderabil și activ pe care-l numește „caloricul” nu este un simplu mod de mișcare, și nici o vibrație ce se produce în mijlocul particulelor materiei ponderabile, ci este el însuși o substanță materială ce curge din Soare prin spațiu⁵¹⁰, umplând golurile dintre particulele corpurilor solide și dând naștere, prin senzație, proprietății pe care o numim căldură. Natura agentului caloric sau a Forței Solare este apărută de el în temeiul următoarelor proprietăți:

I. Această forță poate fi adăugată altor corpuri sau poate fi extrasă și măsurată cu o precizie matematică.

II. Crește volumul corpurilor, care redevin apoi mai mici când ea este extrasă.

III. Modifică formele, proprietățile și condițiile tuturor celorlalte corpuri.

IV. Trece sub formă de radiație prin vidul cel mai desăvârșit⁵¹¹ care se poate forma și produce pe termometru aceleași efecte ca în atmosferă.

V. Declanșează forțe mecanice și chimice pe care nimic nu le poate reprima, precum vulcanii, explozia prafului de pușcă și a altor compuși explozivi.

VI. Acționează în mod sensibil asupra sistemului nervos, producând o durere intensă, iar când acțiunea ei este prea puternică, dezintegrează țesuturile.

Împotriva teoriei vibratorii, Metcalfe mai observă că dacă

510 Nu numai „prin spațiu”, ci umplând toate punctele din sistemul nostru solar, căci într-o oarecare măsură este reziduul fizic al Eterului, *dublura* lui în planul nostru, căci Eterul este menit să slujească altor scopuri cosmice și terestre, pe lângă funcția de *agent* în transmiterea luminii. Este Fluidul Astral sau Lumina Astrală a Cabaliștilor și cele „Șapte Raze” ale lui Vishnu-Soare.

511 Ce nevoie avem de valurile eterice pentru transmiterea luminii, a căldurii etc., dacă *această* substanță poate traversa vidul?

caloricul⁵¹² nu ar fi decât o simplă proprietate sau calitate, nu ar putea crește volumul altor corpuri: pentru aceasta, este necesar să aibă și el un volum, să ocupe un spațiu și să fie, în consecință, un agent material. Dacă agentul caloric ar fi doar un efect al mișcării vibratorii în mijlocul materiei ponderabile, el nu ar putea iradia corpurile calde, fără să se producă simultan propagarea particulelor vibrante, dar este dovedit prin fapte cum căldura poate iradia din substanța materială ponderabilă, fără ca aceasta să-și piardă din greutate... Pornind de la această opinie despre natura materială a caloricului sau a forței solare, de la convingerea bine întipărită în spiritul lui că „totul în natură este format din două tipuri de materie, una în esența ei activă și eterică, cealaltă pasivă și fără mișcare”⁵¹³, Metcalfe a fondat ipoteza că forța solară sau calorică este un principiu activ prin el însuși. El susține că această forță resimte respingere față de propriile sale particule și afinitate față de cele ale oricărei materii ponderabile; ea atrage particulele de materie ponderabilă cu o forță ce variază invers proporțional cu pătratul distanțelor. Ea acționează astfel prin intermediul materiei ponderabile. Dacă spațiul universal ar fi umplut numai cu caloric, cu forța solară (fără materie ponderabilă), caloricul ar fi și el inactiv și ar constitui un ocean nelimitat de eter lipsit de putere și în stare de repaus, căci n-ar avea nimic asupra căruia să acționeze, pe când materia ponderabilă, deși inactivă prin ea însăși, posedă „anumite proprietăți cu ajutorul cărora modifică și controlează acțiunea caloricului, și ambele sunt guvernate de legi imuabile ce-și trag originea din relațiile pe care le au între ele și din proprietățile specifice fiecăreia dintre ele.”

512 Ipoteză substanță fluidă ce se credea că se află la baza fenomenului căldurii (n.ed.).

513 Cum poate fi altfel? Materia grosieră, ponderabilă, este corpul, cochilia Materiei sau a Substanței, principiul feminin pasiv; iar această Forță *Fobatică* este al doilea principiu, Prana – masculin și activ; pe globul nostru, această substanță este al doilea principiu al elementului septenar – Terra; în atmosferă este cel al *Aerului*, care este corpul grosier cosmic; în Soare, el devine *Corpul Solar* și al celor Șapte Raze; în Spațiul Sideral, corespunde unui alt principiu și așa mai departe. Ansamblul constituie o singură Unitate omogenă, în timp ce părțile sunt toate diferențieri.

El formulează în continuare o lege pe care o consideră absolută și pe care o exprimă în următorii termeni:

„În virtutea atracției caloricului față de materia ponderabilă, acesta unifică și ține la un loc toate lucrurile; în virtutea energiei sale auto-repulsive, el separă și împrășteie toate lucrurile”.

Este limpede că aceasta este aproape integral explicația ocultă a fenomenului coeziunii. Doctorul Richardson continuă astfel:

„Am spus deja că învățătura modernă tinde să se sprijine pe ipoteza... potrivit căreia căldura este mișcare sau, poate, într-o exprimare mai clară, o forță sau o formă specifică de mișcare⁵¹⁴.”

Totuși, această ipoteză, oricât de populară ar fi, nu ar trebui să fie acceptată în detrimentul teoriei mai simple cu privire la natura materială a forței solare și a influenței pe care o exercită modificând condițiile materiei. Încă nu știm suficient de mult ca să devenim dogmatici⁵¹⁵.

Ipoteza lui Metcalfe despre forța solară și forța terestră nu este numai foarte simplă, ci și extrem de atrăgătoare... Iată două elemente ce există în Univers, unul este materia ponderabilă... al doilea este eterul care penetrează totul, focul solar. El este lipsit de greutate, este fără substanță, fără formă, fără culoare; este materie infinit divizibilă, iar particulele sale se resping reciproc; din cauza rarefierii sale nu avem un alt cuvânt în afară de eter $mi-e^{516}$ ca să-l exprimăm. El pătrunde și umple spațiul, dar singur, el este totodată în stare de repaus – mort⁵¹⁷. Reunim cele două elemente,

514 Sau reverberarea și, pentru sunet, repercutarea, în planul *nostru*, a ceea ce este o mișcare perpetuă a acestei substanțe în planuri superioare. Lumea noastră și simțurile noastre sunt în mod continuu victimele vălului *Maya*-ei.

515 Iată o mărturisire onestă.

516 Totuși, nu este Eterul, ci doar unul din principiile Eterului care este, la rândul lui, unul din principiile *Akasha*-ei.

517 La fel, *Prana* (Jiva) pătrunde întregul trup viu al omului; dar izolat, fără un singur atom asupra căruia să acționeze, ar fi în stare de repaus – mort. Aceasta înseamnă că ar fi în starea *Laya* sau, după expresia lui Crookes, „închis în Protyl?”. Acțiunea exercitată de Fohat asupra unui corp compus sau chiar a unui corp simplu produce viața. Când un corp

materia inertă, eterul auto-repulsiv și iată că materia ponderabilă moartă este insuflată cu viață; [Materia ponderabilă poate fi inertă, dar niciodată moartă – aceasta este legea ocultă – H.P.B.]... „prin particulele substanței ponderabile, pătrunde eterul [al doilea principiu al Eterului – H.P.B.] și penetrând, el se combină cu particulele ponderabile și le reunește într-o masă, le menține unite între ele și sunt dizolvate în eter.”

„Această răspândire în eter a materiei solide și ponderabile se întinde, conform teoriei pe care o avem sub ochi, asupra a tot ce există în acest moment. Eterul penetrează totul. Chiar și trupul uman este saturat de eter [mai degrabă de lumina astrală – H.P.B.]; el menține coeziunea între cele mai mici particule ale sale. La fel se petrece cu plantele, solurile, rocile, diamantele, cristalele și metalele cele mai solide. Există totuși o diferență între diversele tipuri de materie ponderabilă în privința capacității lor de a primi forța solară și de ea depind diferitele stări, mereu schimbătoare, ale materiei: starea solidă, starea lichidă și starea gazoasă. Corpurile solide au atras mai mult caloric decât corpurile fluide și de aici provine coeziunea lor puternică; dacă turnăm puțin zinc topit pe o placă de zinc, zincul topit se solidifică și el, deoarece caloricul se transferă rapid din lichid în solid, iar când echilibrul se stabilește, particulele care la origine nu erau legate între ele sau erau lichide sunt mai strâns unite... Metcalfe însuși, aprofundându-și studiul fenomenelor mai sus menționate și punându-le pe seama unității principiului de acțiune, care a fost deja explicată, își rezumă argumentația în termeni foarte clari, printr-un comentariu despre densitățile diverselor corpuri. „Duritatea și moliciunea, spune el, soliditatea și fluiditatea nu sunt condiții esențiale ale corpurilor, ci depinde de proporțiile corespunzătoare de materie eterică și de materie ponderabilă

moare, el ia aceeași polaritate ca energia sa masculină și, în consecință, respinge agentul activ care, pierzându-și puterea asupra ansamblului, se agață de părți sau molecule, fapt ce constituie ceea ce numim acțiune chimică. Vishnu, Menținătorul, se transformă în Rudra-Shiva, Distrugătorul – această legătură pare a fi necunoscută științei.

ce intră în combinația lor. Gazul cel mai elastic poate fi redus la starea lichidă prin sustragerea caloricului și apoi adus într-o formă solidă, ale cărei particule ar adera unele la celelalte cu o putere proporțională cu creșterea afinității lor față de caloric. Pe de altă parte, adăugând o cantitate din același principiu la metalele cele mai dense, atracția lor pentru el scade atunci când sunt aduse în starea gazoasă, iar coeziunea lor este distrusă.”

După ce a expus astfel pe larg teoriile heterodoxe ale marelui „eretic” – teorii care, pentru a fi corecte, nu ar avea nevoie decât de modificarea unor termeni, pe ici pe acolo – doctorul Richardson, care este în mod incontestabil un gânditor original și liberal, rezumă respectivele teorii și continuă în acești termeni:

„Nu voi zăbovi asupra unității forței solare și a forței terestre pe care această teorie o implică. Dar pot adăuga că din această teorie sau din ipoteza simplei mișcări văzute ca forță și din ipoteza proprietăților fără substanță, putem trage următoarele concluzii, ce constituie punctul de vedere cel mai apropiat de adevărul ce poate fi atins pe această temă, care este cel mai complex și mai profund dintre toate:

a. Spațiul interstelar, interplanetar, intermaterial, interorganic nu este vid, ci umplut cu un fluid subtil sau gaz, pe care, în lipsa unui termen mai adecvat⁵¹⁸, îl putem numi în continuare, după cum procedau anticii, *Aith-ur – Foc solar – Aether*. Acest fluid, cu o compoziție neschimbătoare, indestructibilă, invizibilă⁵¹⁹, penetrează toate lucrurile și întreaga materie [ponderabilă – H.P.B.]⁵²⁰, piatra în râul care curge, copacul ce se pleacă peste el, omul care privește sunt impregnați cu eter în diverse grade; piatra

518 Așa este, doar dacă nu sunt adoptați termenii oculte ai cabaliștilor!

519 „Neschimbător” doar în perioadele manvantarice, apoi el se pierde din nou în Mulaprakriti; „invizibil” în veci în propria sa esență, dar vizibil sub forma scânteilor reflectate ale luminii sale, numită Lumina Astrală de cabaliștii moderni. Totuși, entități elevate cu grad înalt de conștiință se mișcă în această Esență, în care sunt îmbrăcate.

520 Trebuie adăugat cuvântul ponderabil pentru a o distinge de Eterul care, deși este un *substratum*, este încă materie.

mai puțin decât copacul, copacul mai puțin decât omul. Totul pe planeta noastră este impregnat în acest mod. O lume a fost clădită în mijlocul fluidului eteric și se mișcă în mijlocul unei mări a acestui fluid.

b. Eterul, indiferent care-i este natura, provine din Soare și din sorii⁵²¹: sorii sunt generatorii, depozitarii și difuzorii lui⁵²².

c. Fără eter nu ar putea exista mișcare; fără el, particulele materiei ponderabile nu ar putea aluneca unele peste celelalte; fără el, nu ar putea exista impulsul care împinge aceste particule să intre în acțiune.

d. Eterul determină constituirea corpurilor. Dacă eterul nu ar exista, nu ar putea exista schimbări în conformația substanței; apa, spre exemplu, nu ar putea exista decât ca o substanță compactă și insolubilă, dincolo de orice idee ne-am putea face. Nu ar putea fi niciodată gheață, fluid, abur, decât datorită eterului.

e. Eterul face legătura dintre Soare și planetă, dintre planetă și planetă, dintre om și planetă și dintre om și om. Fără eter, nu ar putea exista comunicare în Univers, nici lumină, nici căldură, nici fenomene de mișcare.”

Vedem așadar că Eterul și atomii elastici sunt, în așa-zisa concepție mecanică a Universului, Spiritul și Sufletul Cosmosului, și că această teorie – indiferent de forma în care ar fi expusă sau deghizată – le oferă oamenilor de știință un spațiu de manevră mult mai larg decât își imaginează cei mai mulți și care le permite să reflecteze asupra acestor

521 Științele oculte răstoarnă afirmația, și susțin că Soarele și toți sorii provin din eterul ce emană în zorii perioadei manvantarice din *Soarele Central*.

522 În acest punct, avem o opinie cu totul diferită de a eruditului savant. Să nu uităm că Aether-ul – fie că termenul se aplică lui *Akasha* sau principiului său inferior, Eterul – este septenar. În plan alegoric, *Akasha* este Aditi și mama lui Marttanda (Soarele), *Devamatri* – Mama Zeilor. În Sistemul Solar, Soarele este *Buddhi* și *Vahan* al ei, Vehiculul, prin urmare, al șaselea principiu; în Cosmos, toți sorii sunt Kama Rupa ai *Akasha*-ei și la fel este și al nostru. Numai când îl considerăm ca fiind o Entitate individuală în propriul său Regat, Surya, Soarele, este al șaptelea principiu al marelui corp al materiei.

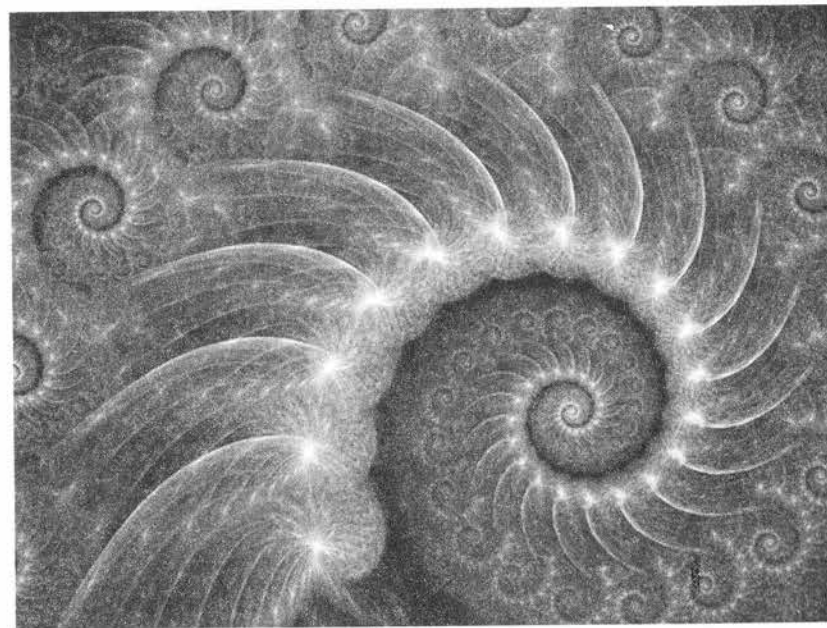
reme dincolo de cadrul restrâns al materialismului modern⁵²³. Fie că este vorba despre atomi, Eter sau ambele, speculația modernă nu poate ieși din cercul trasat de gândirea antică, saturată de ocultismul arhaic; indiferent că este vorba despre teoria ondulatorie sau despre teoria corpusculară, este același lucru. Nu sunt decât teorii extrase din aspectele fenomenelor și nu din cunoașterea naturii esențiale a cauzei și a cauzelor. Când Știința modernă a explicat publicului său ultimele descoperiri ale lui Bunsen și Kirchhoff, când a arătat că cele șapte culori constituie principiul unei raze descompuse, într-o anumită ordine fixă, pe un ecran și când a prezentat lungimile respective ale undelor luminoase, ce a demonstrat? Și-a confirmat reputația exactității realizărilor ei matematice, măsurând până și lungimea unei unde luminoase – ce variază de la circa șapte sute și zece de milionimi de milimetru, la extremitatea roșie a spectrului, până la circa trei sute nouăzeci și trei de milionimi de milimetru la extremitatea violet. În timp ce exactitatea calculului este astfel garantată, cât privește efectul produs asupra undelor luminoase, știința este totuși obligată să admită că Forța (care este cauza presupusă) se presupune că produce „unde de o dimensiune imposibil de conceput” într-un anumit mediu „ce este identificat în general cu mediul eteric⁵²⁴”, iar acest mediu nu este încă „decât un agent ipotetic”!

Pesimismul lui Auguste Comte cu privire la posibilitatea de a ști într-o bună zi care este compoziția chimică a Soarelui nu a fost, așa cum

523 Ca să fim mai corecți, să-l numim Agnosticism. Materialismul brut și pe față este mai cinstit decât agnosticismul zilelor noastre cu chipul lui dublu de Ianus. Ceea ce numim monismul occidental este *Pecksniff*-ul filosofiei moderne, care-și întoarce o față fariseică spre psihologie și idealism și fața naturală de augur roman, ce-și umflă obrazul cu limba – spre materialism. Asemenea moniști sunt mai răi decât materialiștii, deoarece atunci când studiază Universul și omul psiho-spiritual, adoptând aceeași perspectivă negativă, își explică pozițiile într-un mod mult mai puțin plauzibil decât sceptici precum Tyndall sau chiar Huxley. Herbert Spencer, Bain și Lewes sunt mai periculoși pentru adevărurile universale decât Büchner.

524 *World Life*, de profesorul A. Winchell.

s-a spus, dezmințit decât treizeci de ani mai târziu de către Kirchhoff. Spectroscopul ne-a permis să constatăm că elementele ce sunt familiare chimiștilor moderni trebuie să existe, după orice probabilitate, în „învelișurile” exterioare ale Soarelui și nu în Soarele însuși. Confundând „învelișurile” ce formează vâlul solar cosmic cu Soarele însuși, fizicienii au declarat că strălucirea lui luminoasă se datora combustiei și flăcărilor, și considerând principiul vital al acestui luminar drept un obiect pur material, au numit-o „cromosferă”⁵²⁵. Până în prezent, nu avem decât ipoteze și teorii, dar nicio lege, în niciun mod.

525 A se vedea *Five Years of Theosophy*, pp. 245-26 – Articolele : „Adepții neagă teoria nebulară?” și „Soarele nu este decât o masă care se răcește?” – pentru a cunoaște adevărata învățătură ocultă.

SECȚIUNEA VII

VIAȚĂ, FORȚĂ SAU GRAVITAȚIE

Epoca fluidelor imponderabile a trecut, se vorbește mai puțin despre „Forțe mecanice”, știința a adoptat o altă abordare în ultimul sfert de secol, dar gravitația rămâne încă în viață datorită unor noi combinații, după ce a fost aproape ucisă de cele vechi. Ea poate constitui foarte bine un răspuns la ipotezele științifice, dar principala chestiune este să știm dacă este în concordanță cu adevărul și dacă este o manifestarea naturii. Forța atracției nu este suficientă prin ea însăși pentru a explica mișcările planetare; cum s-ar putea pretinde așadar că explică mișcarea de rotație în infinitatea Spațiului? Atracția nu va putea umple niciodată singură toate golurile, decât dacă admitem [că există] un impuls special pentru fiecare corp sideral și demonstrăm că mișcarea de rotație a fiecărei planete cu sateliții ei este datorată unei cauze ce s-ar combina cu atracția. Chiar și în acest caz, spune un astronom⁵²⁶, știința ar fi obligată să numească această cauză.

Ocultismul a numit-o în urmă cu câteva secole, după cum au făcut-o toți filosofi antici, dar toate aceste credințe sunt considerate astăzi niște superstiții demodate. Dumnezeu „extracosmic” a ucis orice posibilitate de a crede în forțe intracosmice inteligente, și cu toate acestea, cine sau ce anume a imprimat impulsul inițial acestei mișcări? Francoeur spune⁵²⁷:

526 *Philosophie naturelle*, art. 142.

527 *Astronomie*, p. 342.

„Când vom învăța să cunoaștem cauza, unică și specială, care declanșează mișcare, atunci vom fi în măsură să o combinăm cu forța care atrage.”

Și mai departe:

„Atracția care se manifestă între corpurile cerești nu este decât respingere; Soarele este cel ce le atrage neconținut înainte, căci altfel mișcarea ar înceta.”

Dacă această teorie a Forței Solare, ce constituie cauza primordială a întregii vieți pe Pământ și a oricărei mișcări în cer, va fi vreodată acceptată și dacă cealaltă teorie, mult mai îndrăzneată, a lui Herschel – cu privire la anumite organisme din interiorul Soarelui – va fi acceptată, fie chiar și cu titlu de ipoteză provizorie, învățăturile noastre vor fi dovedite și se va demonstra că alegoria ezoterică a devansat probabil știința modernă cu milioane de ani, căci atât de vechi sunt învățăturile antice. Martanda, Soarele, își supraveghează și amenință cei șapte frați, planetele, fără să abandoneze poziția centrală în care mama sa, Aditi, l-a așezat. Comentariul⁵²⁸ spune:

„El le urmărește, rotindu-se ușor în jurul lui însuși... urmând de la distanță direcția în care se mișcă frații săi, pe calea ce le înconjoară casele – adică orbita.”

Acestea sunt fluidele solare sau emanațiile care produc orice mișcare și care trezesc totul la viață în Sistemul Solar. Este vorba despre atracție și respingere, dar nu cum sunt înțelese de fizica modernă sau de legea gravitației, ci în acord cu legile mișcării manvantarice concepute de la Sandhya primordială, Zorii reclinării și reformării superioare a sistemului. Aceste legi sunt imuabile, dar mișcarea tuturor corpurilor – mișcare ce este variată și se modifică cu fiecare Kalpa minoră – este reglată de Mișcători, Inteligențele din Sufletul Cosmic. Oare ne înșelăm complet crezând în

528 Comentariu la STANȚA IV, Vol. I.

aceste aspecte? Ei bine, iată un mare savant modern care, vorbind despre electricitatea vitală, folosește un limbaj mult mai apropiat de ocultism decât de gândirea materialistă modernă. Trimitem cititorul sceptic la un articol despre „Sursa căldurii din Soare”, scris de Robert Hunt⁵²⁹, care, referindu-se la învelișul luminos al Soarelui și la „aspectul său cremos special”, spune:

„Arago a propus să numim acest înveliș *fotosferă*, nume care este adoptat în prezent la modul general. Precursorul său, Herschell, comparase suprafața acestei fotosfere cu o perlă... Ea seamănă cu oceanul într-o zi liniștită de vară, când suprafața lui este ușor încrețită de o adiere ușoară... Dl. Nasmyth a descoperit o stare mult mai deosebită decât oricine o bănuise înainte... niște obiecte ce luau o formă lenticulară curioasă... ca niște „frunze de salcie”... cu mărimi diferite... grupate fără o ordine anume... încrucișându-se între ele în toate direcțiile... cu o mișcare neregulată ce domnește în mijlocul lor... Le vedem apropiindu-se și îndepărtându-se unele de altele și adoptând uneori noi poziții unghiulare, astfel încât înfățișarea lor a fost comparată cu un banc dens de pești, datorită formei lor... Dimensiunea acestor obiecte dă o idee limpede despre scara gigantică la care se produc activitățile fizice (?) în Soare. Nu pot avea mai puțin de 1.000 de mile lungime și două până la trei sute de mile lățime. Presupunerea cea mai plauzibilă legată de aceste obiecte în formă de frunze sau de lentile este că fotosfera⁵³⁰ este un ocean uriaș de materie gazoasă [ce fel de „materie”?]... într-o stare de incandescență [aparentă] și că aceste obiecte sunt proiecția în perspectivă a unor limbi de foc.”

„Flăcările” solare văzute cu ajutorul telescoapelor sunt niște reflexii, spune ocultismul, dar cititorul a văzut deja ce au de spus ocultişti pe această temă.

529 *Popular Science Review*, vol. IV, p. 148.

530 Precum *masa centrală*, după cum vom vedea, sau, mai degrabă, la fel ca centrul de reflexie.

„Indiferent ce ar putea fi [aceste limbi de flăcări], este evident că ele sunt sursa imediată a căldurii și a luminii solare. Avem un înveliș exterior de materie fotogenică⁵³¹ ce oscilează ca un pendul cu o energie puternică și, prin transmiterea mișcării în mediul eteric din spațiul interstelar, produce căldură și lumină în lumile foarte îndepărtate. Am spus că aceste forme au fost comparate cu anumite organisme și Herschel spune: «Ar fi prea îndrăzneț să vorbim despre aceste organisme ca luând parte la viață [de ce nu?]⁵³², și totuși nu știm dacă este posibil ca acțiunea vitală să dezvolte căldură, lumină, electricitate.»... *Acest gând frumos conține oare un adevăr? Pulsațiile materiei vitale în soarele central al sistemului nostru ar putea fi oare sursa întregii vieți ce infuzează Pământul și se întinde fără îndoială la celelalte planete și al cărui guvernator puternic este Soarele?*”

Ocultismul răspunde în mod afirmativ la aceste întrebări, iar știința va recunoaște într-o zi că așa este.

Dl. Hunt mai scrie:

„Dacă am considera Viața – Forța Vitală – ca pe o putere infinit superioară luminii, căldurii sau electricității și care ar fi cu adevărat capabilă să exercite o putere de control asupra tuturor [această idee este pe deplin ocultă]... cu siguranță vom fi dispuși să examinăm cu satisfacție teoria conform căreia fotosfera ar fi sediul primordial al puterii vitale și să luăm în considerație cu o plăcere poetică ipoteza ce pune în legătură energiile solare cu Viața⁵³³.”

Așadar avem un important sprijin științific pentru una dintre dogmele noastre fundamentale, și anume că:

a) Soarele este rezervorul Forței vitale, care este numenul electricității

531 Această „materie” seamănă exact cu reflexia într-o oglindă a flăcării produse de fitilul unei lămpi „fotogenice”.

532 A se vedea *Five Years of Theosophy*, p. 258, pentru a avea un răspuns la această teorie a lui Herschell.

533 *Five Years of Theosophy*, p. 156.

b) din profunzimile sale misterioase și pe veci insondabile țâșnesc curenții vitali ce vibrează prin Spațiu, așa cum vibrează prin organismele tuturor ființelor vii de pe Pământ. Vedeți ce spune un alt medic eminent, care dă acestui fluid vital numele de „Eter Nervos”. Schimbați câteva fraze în articolul din care redăm mai jos câteva fragmente și veți avea un alt tratat aproape ocult despre Forța Vitală. Tot doctorul B. W. Richardson își spune opinia despre „Eterul Nervos” așa cum a făcut-o despre „Forța Solară” și „Forța Terestră”:

„Ideea pe care teoria încearcă să-i dea naștere este că între moleculele de materie, solidă sau fluidă, din care sunt compuse organismele nervoase și, într-adevăr, toate părțile unui corp există un mediu subtil rafinat, vaporos sau gazos, care menține moleculele într-o stare ce le permite să se miște unele peste altele și favorizează constituirea și reconstituirea formei; un mediu prin care și cu ajutorul căruia ia naștere orice mișcare, prin care și cu ajutorul căruia un organ sau o parte a corpului este în comuniune cu celelalte părți, prin care și cu ajutorul căruia lumea vie exterioară comunică cu omul viu; un mediu care, prin prezența sa, face posibil ca fenomenele vieții să fie demonstrare și care, dacă ar fi absent la scară universală, ar lăsa de fapt corpul mort.”

Și sistemul solar în ansamblu ar intra în Pralaya, ar fi putut adăuga autorul – dar să citim în continuare:

„Utilizez termenul eter în sensul său general, de materie foarte ușoară, vapoasă sau gazoasă; pe scurt, mă folosesc de el așa cum se servesc astronomii când vorbesc despre Eterul Spațiului ce doresc să exprime ideea de mediu subtil, dar material... Când vorbesc despre un eter nervos, nu intenționez să exprim ideea că eterul nu există decât în țesuturile nervoase; eu cred realmente că aceasta este o parte specială a organismului nervos, dar, dat fiind că nervii traversează toate structurile susceptibile de mișcare și sensibilitate, rezultă că eterul nervos le străbate și el, și cum eterul nervos este, în opinia mea, un produs direct al sângelui,

putem considera că formează o parte din atmosfera sângelui... Dovezile ce pledează în favoarea existenței unui mediu elastic ce impregnează materia nervoasă și este susceptibil de a fi influențat prin simpla presiune sunt extrem de convingătoare... În țesuturile nervoase, după cum au arătat predecesorii⁵³⁴, compoziția chimică (?)⁵³⁵ exactă a acestui fluid nu este încă bine cunoscută; trăsăturile lui fizice au fost puțin studiate. Nu știm dacă mișcarea lui afectează forma curenților, dacă circulă, dacă se formează în centrul de unde trece în nervi sau în orice loc prin care sângele pătrunde în nervi. De aici rezultă că nu cunoaștem rolul exact al acestui fluid. Totuși, îmi trece prin minte că fluidul veritabil al materiei nervoase nu este suficient în el însuși ca să acționeze în calitate de mediu subtil care pune în relație universul exterior și universul interior al omului și al animalului. Cred – și aceasta este modificarea pe care o sugerez vechii teorii – că în timpul vieții trebuie să existe o altă formă a materiei; o formă a materiei ce există în stare de vapori sau gaz, ce învăluie întregul sistem nervos, înconjurând ca un înveliș atmosferic⁵³⁶ fiecare moleculă a structurilor nervoase și servind drept mediu oricărei mișcări comunicate centrilor nervoși sau care provine de la ea... Când mintea s-a obișnuit cu ideea că în timpul vieții există în corpul animal un tip de materie răspândită în mod subtil, un fel de abur ce-i umple toate părțile – și care este chiar acumulat în anumite locuri, o materie ce este reînnoită neîncetat de chimia vitală, o materie de care ne debarasăm la fel de ușor ca de suflul respirației după ce și-a atins scopul – atunci un nou flux de lumină invadează inteligența.”⁵³⁷

Înțelepciunea ocultismului antic și medieval, precum și cea a adepților săi, este cu siguranță luminată de un nou val de lumină, căci Paracelsus

534 Paracelsus, printre alții, care-l numea *Liquor vitae et Archaus*.

535 Compoziție *Alchimică*, mai degrabă.

536 „Această forță vitală... iriază în jurul omului sub forma unei sfere luminoase”, spune Paracelsus în *Paragranum*.

537 *Popular Science Review*, vol. X, pp. 380-3.

a scris aceleași idei cu trei sute de ani în urmă, în sec. al XVI-lea. El se exprimă astfel:

„Microcosmosul întreg este potențial conținut în *Liquor Vitae*, fluidul nervos...ce conține în el natura, calitatea, caracterul și esența ființelor⁵³⁸.”

Archaeus este o esență repartizată în mod egal în toate părțile trupului uman... *Spiritus Vitae* își trage originea din *Spiritus Mundi*. Fiind o emanație a acestuia, el conține elementele tuturor influențelor cosmice și constituie, prin urmare, cauza datorită căreia poate fi explicată acțiunea stelelor [forțele cosmice] asupra corpului invizibil al omului [*Linga Sharira vital*].”⁵³⁹

Dacă doctorul Richardson ar fi studiat toate lucrările secrete ale lui Paracelsus, nu ar fi fost nevoit să spună atât de des „nu știm”, „nu ne este cunoscut” etc. Și nici nu ar fi scris fraza următoare, prin care retractează cele mai bune părți din redescoperirile sale independente.

„Se poate pretinde că acest nou curent de opinie nu conține nimic mai mult decât teoria existenței eterului... presupus a fi răspândit în spațiu... Putem spune că acest eter universal impregnează întregul organism al corpului animal, atât din exterior cât și ca parte a structurii interne. Această viziune ar reprezenta panteismul descoperit din punct de vedere fizic, dacă ar fi adevărată [!!]. Dar nu poate fi adevărată deoarece ar distruge individualitatea fiecărui simț individual.”⁵⁴⁰

Nu vedem de ce ar fi așa și știm că nu este așa. Panteismul poate fi „redescoperit din punct de vedere fizic”. Era cunoscut, văzut și resimțit de întreaga antichitate. Panteismul se manifestă în vasta întindere a cerurilor înstelate, în suflul mărilor și al oceanelor și în freământul vieții ce însuflește cel mai mic fir de iarbă. Filosofia respinge ideea unui Dumnezeu limitat

538 *De Generatione Hominis*.

539 *De Viribus Membrorum*. A se vedea *Life of Paracelsus*, de Dr Frantz Hartmann. M.S.T.

540 P. 384.

și imperfect în Univers, divinitatea antropomorfă a monoteismului așa cum și-o reprezintă adepții săi. Ea respinge, în virtutea numelui ei de *philo-theo-sophia*, ideea absurdă că Divinitatea Infinită, Absolută are sau, mai degrabă, ar putea avea o relație oarecare, directă sau indirectă, cu evoluțiile limitate și iluzorii ale materiei și, prin urmare, ea nu ar ști să-și facă o idee despre Univers în afara acestei Divinități sau să conceapă absența acesteia în cel mai mărunț fragment de substanță, însuflețită sau neînsuflețită. [Aceasta nu înseamnă că fiecare tufiș, fiecare copac sau piatră este Dumnezeu sau un Dumnezeu, ci pur și simplu că fiecare fragment al materiei manifestate a Cosmosului aparține Substanței lui „Dumnezeu” și este această substanță, oricât de jos ar fi căzut în cursul evoluției sale ciclice prin Veșniciile eternei devenirii și că, de asemenea, fiecare dintre aceste fragmente, luat individual, și Cosmosul, luat în ansamblu, este un aspect ce amintește de Sufletul Unic universal – pe care filosofia refuză să-l numească Dumnezeu, limitându-i astfel rădăcina și esența veșnice și mereu prezente].

Cel ce este familiarizat cu adevărata natură a acestui „Eter Nervos” sub denumirea sa sanscrită sau mai degrabă sub numele său ezoteric și cabalist, nu ar putea înțelege de ce Eterul Spațiului sau „Eterul Nervos” „ar distruge individualitatea” fiecărui simț. Doctorul Richardson recunoaște că:

„Dacă noi nu producem în mod individual mediul de comunicare între noi și lumea exterioară, dacă acest mediu ar fi fost produs în exterior și adaptat la un singur gen de vibrații, ar fi fost nevoie de mai puține simțuri decât avem. Să luăm doar două exemple – eterul luminii nu este adaptat sunetului și totuși auzim la fel de bine pe cât vedem; aerul, care servește drept mediu propagării sunetului, nu servește drept mediu luminii și cu toate acestea, vedem și auzim.”

Nu este așa. Opinia conform căreia panteismul „nu poate fi adevărat, deoarece ar distruge individualitatea fiecărui simț individual”, dovedește

că toate concluziile savantului doctor sunt bazate pe teoriile fizice moderne, oricât și-ar fi dorit el să le reformeze, dar va constata că este imposibil să o facă fără să admită existența simțurilor spirituale pentru a umple vidul cauzat de atrofierea gradată a simțurilor fizice. „Noi vedem și auzim” (după părerea doctorului Richardson, bineînțeles), conform explicației fenomenelor văzului și auzului oferită de știința materialistă ce pretinde că nu putem vedea și auzi în alt fel. Ocultiștii și misticii știu mai multe pe această temă. Arienii vedici erau la fel de familiarizați ca și fiziologii noștri cu misterele sunetului și ale culorii în plan fizic, dar ei le descifraseră secretele în planuri inaccesibile materialiştilor. Ei cunoșteau două serii de simțuri: spirituale și materiale. La omul care este privat de unul sau mai multe simțuri, cele pe care le folosește se dezvoltă mai mult; spre exemplu, orbul își va recăpăta [compensa] vederea prin intermediul pipăitului, a auzului etc.; iar surdul va reuși să audă prin intermediul văzului, văzând cuvintele articulate în mod inteligibil pe buzele și în gura interlocutorului său. Acestea sunt, totuși, situații ce țin de lumea materiei. Simțurile spirituale, cele ce acționează pe un plan de conștiință mai elevat, sunt negate aprioric de fiziologie, deoarece aceasta ignoră știința sacră. Ea limitează acțiunea Eterului la vibrații și, separându-l de aer – deși aerul nu este decât Eter diferențiat și compus – îl face să îndeplinească funcții ce corespund teoriilor speciale ale fiziologului. Totuși, în învățăturile Upanișadelor, atunci când le înțelegem bine, există mai multă știință reală decât sunt dispuși să admită orientaliștii care nu le înțeleg deloc. Corelațiile mentale, precum și fizice, ale celor șapte simțuri – șapte în plan fizic și șapte în plan mental – sunt clar explicate și descrise în Vede și, în mod particular, în Upanishada numită Anugita:

„Indestructibilul și destructibilul, aceasta este dubla manifestare a Sinelui. Dintre acestea două, indestructibilul este cel ce există [adevărată esență sau natură a Sinelui, principiile subiacente], iar manifestarea sub forma unui individ (entitate) este numită destructibilul.”⁵⁴¹

541 Traducerea lui Têlang, *The Sacred Books of the East*, Vol. VIII, cap. XIII, p. 292.

Așa vorbește ASCETUL în Anugita și adaugă:

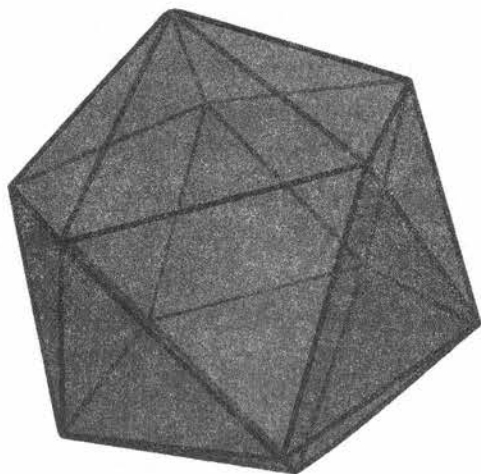
„Oricine dintre cei care sunt născuți de două ori (inițiați) știe că aceasta este învățătura celor din vechime... Spațiul este prima entitate... Or, Spațiul (*Akasha* sau Numenul Eterului) posedă o calitate... și anume sunetul, singur... iar calitățile sunetului sunt Shadga, Rishabha, Gandhara, Madhyama, Panchama și dincolo de acestea cinci, [ar trebui să ne dăm seama că sunt] Nishada și Dhaivata” [gama indiană]⁵⁴².

Cele șapte note ale gamei sunt principiile sunetului. Calitățile oricărui Element și ale oricărui simț sunt în număr de șapte și orice formă de judecată sau de dogmă pe tema lor luând drept punct de plecare manifestarea lor în planul material și obiectiv – manifestare ce este septuplă în ea însăși – este cu totul arbitrară. În realitate, doar datorită eliberării SINELUI de jugul acestor șapte cauze ale iluziei putem dobândi cunoașterea (Înțelepciunea Secretă) a calităților obiectelor, ale simțurilor în dublul lor plan de manifestare, cel vizibil și cel invizibil. Astfel, se spune:

„Ascultați-mă dezvăluind acest mister minunat... Ascultați în detaliu cum au fost repartizate cauzele. Nasul, limba, ochiul, pielea și urechea drept al cincilea [organ de simț], mentalul și înțelegerea⁵⁴³, aceste șapte [simțuri] ar trebui să fie recunoscute ca fiind cauzele (cunoașterii) calităților. Mirosul, gustul, culoarea, sunetul și pipăitul drept al cincilea, obiectul activității mentale și obiectul înțelegerii [simțul spiritual cel mai elevat

542 *Ibid.*, cap. XXXV, p. 384-385.

543 Diviziunea în cinci simțuri fizice provine din antichitatea îndepărtată; dar deși adoptă acest număr, niciun filosof modern nu s-a întrebat cum puteau exista aceste simțuri, adică să fie recunoscute și utilizate în mod conștient, în absența unui al șaselea simț, percepția mentală, care să le înregistreze și să le întipărească, apoi – acesta este pentru metafizicieni și ocultiști – al șaptelea pentru conservarea beneficiului spiritual și al amintirii acestuia, ca într-un fel de Carte a Vieții ce aparține lui Karma. Anticii împărțeau simțurile în cinci doar pentru că învățătorii lor, Inițiații, se opreau la auz ca fiind simțul ce nu s-a dezvoltat în planul fizic, sau care mai degrabă nu a fost redus și limitat la acest plan, decât la începutul Rasei a Cincea. A Patra Rasă începuse deja să piardă condiția *spirituală* atât de dezvoltată în cadrul celei de-a treia rase.

sau percepția], acestea șapte sunt cauzele acțiunii. Cel ce simte, mănâncă, vede, vorbește și aude în al cincilea rând, care gândește și înțelege, trebuie să-și dea seama că acestea șapte sunt cauzele agenților. Aceștia (agenții) posedând calități (*sattva, rajas, tamas*), se bucură de propriile lor calități, agreabile și dezagreabile⁵⁴⁴.”

[Comentatorii moderni, incapabili să înțeleagă semnificația subtilă a limbajului vechilor scoliști, interpretează sintagma „cauzele agenților” ca semnificând faptul „că facultatea de a auzi etc., atunci când este atribuită SINELUI, îl face să apară drept un agent, un principiu activ” (!) ceea ce este cu totul fantezist. Acestea „șapte” sunt considerate cauzele agenților, deoarece „obiectele sunt cauze, întrucât stăpânirea lor produce o impresie”. În sens ezoteric, aceasta înseamnă că cele șapte simțuri sunt cauzate de agenții care sunt „divinitățile”; altfel, ce ar însemna sau ce ar putea însemna următoarea frază? „Astfel, se spune că aceste șapte [simțuri] sunt cauzele emancipării” – adică atunci când acest cauze devin lipsite de efect. Și această frază: „La învățații (înțelepții inițiați) care înțeleg

⁵⁴⁴ *Ibid.*, cap. X, pp. 277, 278.

toate calitățile ce sunt în poziția (sau mai degrabă în natura) divinităților, fiecare în locul său” etc., înseamnă pur și simplu că învățații înțeleg natura numenală a diverselor fenomene și, în acest caz, prin „calități” se înțeleg calitățile Zeilor sau ale Inteligențelor Superioare, Planetare sau Elementare care guvernează elementele și produsele lor și deloc „simțurile”, așa cum își imaginează comentatorul modern. Într-adevăr, oamenii instruiți nu presupun că simțurile lor au ceva de-a face cu ei, cu atât mai puțin cu SINELE lor. (*The Sacred Books of the East*, vol VIII, pp. 278 și 279, *Anugita*)

Apoi citim în *Bhagavad Gita* despre Krishna sau Divinitatea, care spune:

„Doar unii mă cunosc cu adevărat. Pământul, apa, focul, aerul, spațiul (sau *Akasha*, Eterul), mentalul, înțelegerea și egoismul [sau percepția tuturor celor dinainte în plan iluzoriu]... toate acestea constituie o formă inferioară a naturii mele. Să știi (că există) o altă (formă) a naturii mele, mai înaltă decât aceasta, care este însuflețită, o tu cu brațe puternice și prin care universul este susținut... Totul este ținut pe mine, ca niște perle pe un fir⁵⁴⁵. Eu sunt gustul apei, o Fiú al lui Kuntî! Eu sunt lumina Soarelui și a Lunii. Eu sunt... sunetul (adică esența ocultă care este la temelia tuturor acestor calități și a tuturor celorlalte calități ale diferitelor lucruri menționate – *Trad.*), în spațiu... parfumul ce emană din pământ, strălucirea focului... etc⁵⁴⁶.”

În realitate, ar trebui să studiem așadar Filosofia Ocultă înainte de a începe să căutăm și să verificăm misterele Naturii, doar la suprafața ei, dat fiind că numai „cel care cunoaște adevărul despre calitățile Naturii, cel care înțelege creația tuturor entităților... este eliberat” de eroare. Învățătorul spune:

⁵⁴⁵ *Mundakopanishad*, p. 298.

⁵⁴⁶ *Bhagavad Gita*, Al Șaptelea Dialog, Vers. 8, p. 80, din traducerea Ramensky. Paris. 1925.

„Când înțelegem cu exactitate marele (arbore) – a cărui parte neperceptută [natura ocultă, rădăcina totului] și tânăr vlăstar ce iese din sămânță [Parabrahman] constau în înțelegere [*Mahat* sau Sufletul Universal Inteligent] – ca un trunchi ale cărui ramuri sunt marele egoism⁵⁴⁷, în găurile căruia se află germenii, adică simțurile ale căror elemente mari [oculte sau invizibile] sunt tufele de flori⁵⁴⁸, ale căror elemente grosiere [materia obiectivă grosieră] formează ramurile mici, care sunt în permanență acoperite de frunze și de flori... care este veșnic și a cărui sămânță este Brahman [Divinitatea] și când îl tăiem cu această sabie extraordinară – cunoașterea [Înțelepciunea Secretă] atingem nemurirea și ieșim din ciclul nașterii și al morții⁵⁴⁹.

Acesta este Arborele Vieții, Ashvattha, care, doar DUPĂ ce va fi tăiat, OMUL, sclavul vieții și al morții, poate fi eliberat.

Și totuși, oamenii de știință nu știu nimic și nu vor să audă despre „Sabia Cunoașterii” folosită de inițiați și de asceți. De aici remarcile pătinoare pe care le fac chiar cei mai liberali dintre ei și care au drept bază și sursă importanța nejustificată ce este dată diviziunilor arbitrare și clasificării Științei Fizicii. Ocultismul le acordă foarte puțină atenție, iar Natura le acordă și mai puțină. Întregul șir al fenomenelor fizice provine din elementul primar, Eterul-Akasha, după cum Akasha cu dublă natură provine din ceea ce se numește *Haosul* nediferențiat care este el însuși aspectul primar al lui Mulaprakriti, materia rădăcină și prima idee abstractă pe care ne-o putem face despre Parabrahman. Știința modernă poate diviza Eterul ei ipotetic în toate modurile în care va dori, adevăratul Eter al Spațiului va rămâne așa cum este. El are șapte „principii” existente

547 Ahamkara, cred, acest sentiment de a fi un „Ego” sau un „Aham” care duce la toate greșelile.

548 Elementele sunt cele cinci Tanmatra, pământul, apa, focul, aerul și eterul, producătorii elementelor mai grosiere.

549 *Anugita*, cap. XX ; *ibid.*, 313.

peste tot în natură, și acolo unde Eterul nu ar exista nu ar fi sunet, căci Eterul este tabla de rezonanță a naturii în toate cele șapte diferențieri ale ei. Acesta este primul mister pe care inițiații de odinioară l-au învățat. Simțurile noastre fizice normale, actuale (din punctul de vedere modern) erau anormale în epoca evoluției descendente, lente și progresive și a căderii în Materie. A fost o vreme în care tot ceea ce este considerat excepțional în zilele noastre, tot ceea ce derutează atât de mult fiziologii care sunt nevoiți să creadă în ele astăzi – precum transferul gândurilor, clarvederea, claraudiția, etc., într-un cuvânt, tot ceea ce numim acum „minunat și anormal” – a fost o vreme, ziceam, când toate acestea și multe alte fenomene se enumerau printre facultățile și simțurile obișnuite ale întregii omeniri. Totuși, ciclul pe care-l traversăm ne face să regresăm și să avansăm în același timp, și anume după ce am pierdut în plan spiritual ceea ce am dobândit sub forma dezvoltării fizice, până aproape de sfârșitul Rasei a Patra, noi (omenirea) suntem acum pe cale să pierdem, gradat și în mod imperceptibil, în plan fizic, tot ceea ce recăștigăm iar prin revoluția spirituală. Acest proces trebuie să continue până în epoca în care cea de-a Șasea Rasă-rădăcină se va găsi, din punct de vedere spiritual, pe același nivel pe care se afla Rasa a Doua, omenirea dispărută de mult timp.

Acest aspect va fi dificil de înțeles deocamdată. Trebuie să revenim la ipoteza promițătoare dar întrucâtva incorectă a doctorului Richardson, referitoare la „Eterul Nervos”. Sub numele de „Spațiu”, denumire înșelătoare utilizată pentru traducerea acestui termen, Akasha a fost prezentată în vechiul sistem hindus ca fiind „primul-născut” al Unicului și având o singură calitate, SUNETUL, care este septenar. În limbaj ezoteric, acest unic este Dumnezeu „Tatăl”, iar Sunetul este sinonim cu Logosul, VERBUL sau Fiul. În mod conștient sau nu, trebuie să fie acesta din urmă. Doctorul Richardson alege, predicând doctrina ocultă, forma cea mai joasă a naturii septenare a acestui „SUNET” și construiește pornind de aici diverse teorii, adăugând:

„Conform teoriei propuse de mine, eterul nervos este un produs animal. În diferite clase de animale, el poate fi variabil în privința calităților fizice astfel încât să se adapteze nevoilor speciale ale animalului, dar joacă în esență același rol la toate animalele, și la toate este produs în același mod.”

Aici se află miezul erorii ce dă naștere tuturor teoriilor eronate provenind din ea. Acest „Eter Nervos” este principiul cel mai de jos al Esenței Primordiale care este Viața. Este Vitalitatea Animală răspândită în întreaga Natură și care acționează în funcție de condițiile pe care le găsește ca să-și exercite activitatea. Nu este un „produs animal”, ci animalul viu, floarea și planta vie sunt produsele lui. Țesuturile animale se mărginesc să-l absoarbă, în funcție de starea lor mai mult sau mai puțin sănătoasă sau morbidă – așa cum fac materialele și structurile fizice (în starea lor primordială, *nota bene*) – și, din momentul nașterii entității, sunt reglate, întărite și hrănite de ea. Ea coboară într-o proporție mai mare către vegetație în raza de soare a lui Sushumna, care luminează și hrănește Luna și, prin intermediul razelor acesteia, își revarsă lumina asupra omului și a animalului și le pătrunde, în timpul somnului și al odihnei acestora, mai mult decât atunci când sunt activi. Din acest motiv, doctorul Richardson se înșală încă o dată atunci când afirmă:

„Eterul nervos nu este, așa cum îmi imaginez, nici activ prin el însuși, nici un incitator al mișcării animale, în sensul unei forțe, ci este esențial deoarece oferă condițiile ce fac mișcarea posibilă [este exact invers]... Este conductorul tuturor vibrațiilor luminii, al sunetului, al acțiunii electrice, al frecării mecanice⁵⁵⁰. El menține pretutindeni tensiunea perfectă a sistemului nervos în timpul stărilor din timpul vieții [adevărat]. Este consumat prin exercițiu [mai degrabă generat]..., iar când consumul

550 Conductor, în sensul de *Upadhi* – baza materială sau fizică, dar în calitate de al doilea principiu al Sufletului universale al Forței Vitale în Natură, este ghidat în mod inteligent de al cincilea principiu.

depășește cantitatea furnizată, deficiența duce la depresie sau epuizare nervoasă⁵⁵¹. Se acumulează în timpul somnului în centrul nervos și-i aduce, dacă pot să mă exprim astfel, la tonul lor normal, ceea ce are drept efect trezirea activității mușchilor și reînnoirea vieții lor.”

Chiar așa stau lucrurile, este într-un totu corect și de înțeles. Din acest motiv:

„Trupul, în întregime reînnoit de el, se dovedește capabil de mișcare, de plenitudinea formei, de viață. Lipsit de acest eter nervos, trupul se dovedește a fi inert, iar aspectul veștejit al morții și se vede clar că a pierdut ceva fizic pe care-l conținea atunci când trăia.”

Știința modernă neagă existența unui „principiu vital”. Acest extras arată clar marea eroare pe care o comite. Totuși, acest „ceva fizic” pe care îl numim fluid vital – *Liquor Vitae* al lui Paracelsus – nu a părăsit trupul, așa cum crede doctorul Richardson. Ci pur și simplu a trecut de la starea activă la starea pasivă și a devenit latent, din cauza stării de boală a țesuturilor, asupra cărora nu mai poate acționa. În momentul în care *rigor mortis* s-a instalat definitiv, *Liquor Vitae* se trezește la viață și își începe acțiunea chimică asupra atomilor. Brahma-Vishnu, Creatorul și Păstrătorul Vieții se vor transforma în Shiva, Distrugătorul.

În cele din urmă, doctorul Richardson scrie:

„Eterul nervos poate fi otrăvit; vreau să spun că el poate răspândi, printr-o simplă emanație gazoasă, alte gaze sau alți vapori din exterior; el poate extrage din interior produse ce sunt eliberate de substanțele absorbite și ingerate sau gaze provenind din descompunerea declanșată în trup în timpul bolii.”⁵⁵²

551 Dacă este prea abundent în sistemul nervos, adesea declanșează boala și moartea. Dacă ar fi produs de sistemul animal, cu siguranță lucrurile nu s-ar desfășura astfel. Acest ultim aspect îi demonstrează independența de sistem și legăturile care-l unesc cu Forța-Solară, conform explicațiilor lui Metcalfe și Hunt.

552 *Pop. Sc. Rev.*, Vol. X, p. 387.

Eruditul savant ar fi putut adăuga, conform aceluiași principiu ocult, faptul că „Eterul Nervos” al unei persoane poate fi otrăvit de „Eterul Nervos” al unei alte persoane sau prin emanațiile sale aurice. Să vedem însă ce a spus Paracelsus despre „Eterul Nervos”:

„Archaeus deține o natură magnetică și atrage sau respinge alte forțe simpatice sau antipatice, aparținând aceluiași plan. Cu cât o persoană posedă o putere mai mare de rezistență față de influențele astrale, cu atât ea va fi supusă mai mult acestora. Forța vitală nu este închisă în om, ci ea iradiază [în el și] în jurul lui, ca o sferă luminoasă [aura] și poate fi făcută să acționeze la distanță... Ea poate otrăvi esența vieții [sângele] și provoacă boala, sau o poate purifica după ce a fost contaminată și restabili sănătatea⁵⁵³.”

Savantul englez arată că „Archaeus” și „Eterul Nervos” sunt identice, iar în general tensiunea ei poate fi prea ridicată sau prea joasă și că el poate fi astfel „ca urmare a modificărilor locale în materia nervoasă în care este îmbrăcat...” „Sub influența unei excitații violente, el poate vibra furtunos și arunca toți mușchii ce depind de creier sau de măduvă într-o mișcare necontrolată, cu convulsii inconștiente.”

Numim aceasta excitație nervoasă, dar nimeni în afară de ocultist nu cunoaște motivul acestor perturbări nervoase și nu este capabil să explice cauza lor primă. „Principiul Vital” poate ucide atunci când este prea abundent, precum și atunci când este deficitar, dar acest „principiu”, în planul manifestat, adică în planul nostru, nu este decât efectul și rezultatul acțiunii inteligente a „Legiunii” sau a Principiului colectiv, VIAȚA și LUMINA în manifestare. Acest principiu este el însuși subordonat VIETII UNICE absolute, veșnice, și invizibile în veci, din care emană, într-o continuă coborâre și urcare pe grade ierarhice, veritabilă scară septenară, având în vârf SUNETUL, Logosul și la baza ei, Vidyadharas⁵⁵⁴,

553 *Paragranum ; Life of Paracelsus*, de doctorul F. Hartmann.

554 Într-o lucrare recentă despre Simbolism în budism și creștinism – sau mai degrabă în budismul și catolicismul roman, căci un mare număr de ritualuri și de dogme din Budismul nordic, în forma sa populară exoterică, sunt identice cu cele ale Bisericii Latine

Pitiris inferioare. Desigur, ocultistii știu perfect că „falsitatea” vitalistă, atât de ridiculizată de Vogt și Huxley, are susținere în mediile științifice foarte înalte, drept pentru care sunt fericiți să audă că nu sunt singurii pe acest front. Profesorul Quatrefages scrie:

„Este într-un tot adevărat că nu știm ce este viața, dar nu știm nici ce forță pune stelele în mișcare... Ființele vii sunt grele și, prin urmare, supuse gravitației: ele sunt sediul a numeroase și variate fenomene fizico-chimice indispensabile existenței lor și pe care suntem obligați să le atribuim acțiunii dinamismului eteric [electricitate, căldură etc.], dar aceste fenomene se manifestă aici *sub influența altei forțe*... Viața nu se află în antagonism cu forțele neînsuflețite, ci le guvernează și dirijează acțiunile prin legile sale⁵⁵⁵”

– găsim fapte curioase. Autorul acestui volum, dând dovadă de mai multe pretenții decât de erudiție, și-a saturat fără discernământ lucrarea cu învățături budiste vechi și moderne și a confundat în mod lamentabil budismul cu lamaismul. La pagina 404 a acestui volum, intitulat *Buddhism in Christendom, or Jesus the Essene*, pseudo-orientalistul nostru critică cele „Șapte Principii” ale „Budiștilor ezoterici” și încearcă să le ia în derâdere. La pagina 405, pagina finală, vorbește cu entuziasm despre Vidyadharas, „cele șapte mari legiuni de muritori deveniți înțelepți”. Or, acești Vidyadharas, pe care unii orientaliști îi numesc semi-zei, sunt de fapt, din punct de vedere exoteric, un fel de Siddhas, „plini de devoțiune”, și din punct de vedere ezoteric, sunt identici cu cele șapte clase de Pitris, dintre care una înzestrează omul, în timpul celei de-a Treia Rasă, cu Conștiința de Sine, încarnându-se în cochiliile umane. „Imnul Soarelui” de la finalul acestui straniu volum mozaicat, ce atribuie budismului un *Dumnezeu personal* (!!!) este o lovitură supărătoare adusă tocmai evidențelor pe care nefericitul autor s-a chinuit atât de mult să le adune.

Teozofii știu perfect că Rhys Davids a emis o părere și la adresa credințelor lor. El a spus că teoriile expuse de autorul lucrării *Budismul ezoteric* „nu erau nici budiste, nici ezoterice”. Această remarcă rezultă din: a) o eroare regretabilă comisă scriind „Buddism” în loc de „Budaism” sau „Budism”, adică legând sistemul la religia lui Gautama în loc să-l cupleze la Înțelepciunea Secretă învățată de Krishna, Shankaracharya sau mulți alții, precum și de Buddha și b) faptul că este imposibil ca Rhys Davids să cunoască ceva din adevăratele învățături ezoterice. Cu toate acestea, fiind în momentul actual cel mai bun cunoscător al literaturii pali și budiste, trebuie să ascultăm cu respect tot ce spune, dar atunci când cineva care nu cunoaște nici budismul exoteric din punct de vedere științific și materialist și nici filosofia ezoterică îi defăimează pe cei pe care îi onorează cu ura sa, iar în fața teozofilor își dă aere de erudit serios, nu putem decât să zâmbim sau să-i râdem direct în nas.

555 *The Human Species*, pp. 10, 11

SECȚIUNEA VIII

TEORIA SOLARĂ

Scurtă analiză a elementelor compuse și simple ale științei, în opoziție cu învățăturile oculte. Până în ce punct această teorie, așa cum este ea general acceptată, este științifică.

În replica sa la atacul doctorului Gull vizavi de teoria Vitalității, care este indisolubil legată de elementele anticilor în filosofia ocultă, profesorul Beale, marele fiziolog, se folosește de câteva expresii care sunt pe cât de sugestive, pe atât de frumoase.

„Viața conține un mister care nu a fost niciodată sondat și care apare ca fiind tot mai profund pe măsură ce ne adâncim în studiul și examenul fenomenelor biologice. În centrul vitali – mult mai centrali decât cei pe care microscopul puternic le face accesibile vederii noastre, în centrul materiei vii, până la care privirile noastre nu pot pătrunde, dar spre care inteligența poate tinde – se produc modificări despre natura cărora fizicienii și chimiștii cei mai avansați nu reușesc să ne ofere nicio explicație: nu există niciun motiv să credem că natura modificărilor va putea fi vreodată descoperită de investigația fizicii cu atât mai mult cu cât acestea țin în mod cert de o ordine a naturii ce este în esență distinct de cel căruia i se pot atribui celelalte fenomene cunoscute nouă.”

Ocultismul plasează acest „mister” sau originea ESENȚEI VIEȚII în același centru ca și nucleul materiei elementare (*prima materia*) a sistemului solar, dat fiind că este unul și același.

După cum spune Comentariul,

„Soarele este inima Lumii [Sistemului] Solare, iar creierul său este ascuns după Soarele [vizibil]. De aici, senzația se extinde în toți centrul nervoși ai marelui corp, și valurile esenței vieții curg prin fiecare arteră și venă... Planetele sunt membrele și pulsațiile lui.”

S-a stabilit în altă parte⁵⁵⁶ că filosofia ocultă neagă faptul că Soarele ar fi un glob în combustie, și-l definește pur și simplu ca fiind o lume, o sferă strălucitoare, în spatele căreia se ascunde Soarele real, soarele vizibil nefiind decât o reflexie a acestuia, cochilia. Frunzele de salcie [petele solare, n.ed.] ale lui Nasmyth, luate de Sir John Herschel drept „locuitorii solari” sunt rezervoarele de energie vitală a Soarelui, electricitatea vitală ce hrănește întregul sistem... Soarele *in abscondito* devine magazia de rezervă a micului nostru cosmos, ce își autogenerază fluidul vital și primește atât cât dă, iar soarele vizibil o simplă fereastră deschisă în adevăratul palat solar, o prezență ce reflectă, totuși, cu fidelitate opera din interior.

Astfel, în perioada sau viața solară manvantarică, are loc o circulație regulată a fluidului vital prin întregul nostru sistem, a cărui inimă este Soarele – similară cu circulația sângelui în trupul uman, căci Soarele se contractă la fel de ritmic precum inima umană la fiecare reîntoarcere a sângelui. Numai că, în loc să realizeze circuitul într-o secundă, sau aproximativ o secundă, sângele solar are nevoie de zece ani solari ca să circule și un an întreg ca să treacă prin auriculele și ventriculele acestuia până să-i curețe plămânii, ca apoi să revină în marile artere și vene ale sistemului.

Știința nu va nega această realitate, întrucât astronomia cunoaște ciclul regulat de unsprezece ani, la capătul căruia numărul petelor solare crește⁵⁵⁷, iar această creștere se datorează contracției INIMII solare.

556 În *Theosophist*, precum și în *Five Years of Theosophy*, p. 258.

557 Nu doar nu neagă acest fapt, deși îi atribuie, ca de obicei, o cauză eronată, și teoriile ei se contrazic reciproc (vedeți teoriile lui Secchi, Faye și Young), petele depinzând de

Universul, în acest caz, lumea noastră, respiră așa cum o fac pe Pământ omul și toate creaturile vii, plantele și chiar mineralele și așa cum globul însuși respiră o dată la douăzeci și patru de ore. Zona întunecată nu este produsă de „absorbția exercitată de vaporii ce țâșnesc din interiorul Soarelui și care se interpun între observator și fotosferă”, așa cum pretinde Părintele Secchi⁵⁵⁸ și nici petele nu sunt formate „de materia însăși [materia gazoasă supraîncălzită] pe care erupția o proiectează asupra discului solar”. Fenomenul este similar pulsației sănătoase și regulate a inimii, când fluidul vital îi traversează mușchii cavitari. Dacă inima umană ar putea fi iluminată și dacă acest organ viu și palpitând ar putea deveni vizibil, astfel încât să fie proiectat pe un ecran, ca cel folosit de astronomi în conferințele lor – să spunem pentru Lună – atunci oricine ar putea vedea repetându-se în fiecare secundă fenomenul petelor solare și ar constata că ele se datorează contracției și pompării sângelui.

Citim într-o lucrare de geologie că visul științei este acela ca „într-o bună zi, toate elementele chimice catalogate să fie recunoscute ca fiind nimic altceva decât modificări ale unui unic element material⁵⁵⁹.”

Filosofia ocultă știa aceasta de când există cuvântul și limbajul uman, adăugând, totuși, conform principiului legii analogiei, „cum este sus, așa este și jos” încă una dintre axiomele sale: în realitate, nu există Spirit și Materie, ci nenumărate aspecte ale Unicului – ale Ființei etern ascunse sau Sat. Elementul primordial omogen este simplu și unic doar în planul terestru al conștiinței și al senzației, întrucât Materia nu este, la urma

acumularea superficială de vapori la o temperatură mai puțin ridicată decât a fotosferei (?) etc., dar mai există savanți care fac speculații astrologice despre pete. Profesorul Jevons atribuie toate marile crize comerciale periodice influenței petelor solare care apar la fiecare ciclu de unsprezece ani. (A se vedea lucrarea intitulată *Investigations into Currency and Finance*). Aceasta merită cu siguranță elogi și încurajări.

558 *Le Soleil*, II, 184.

559 *World-Life*, p. 48.

urmei, decât succesiunea propriilor noastre stări de conștiință, iar Spiritul nu este decât o idee a intuiției psihice. Chiar pe planul imediat superior, elementul simplu, pe care știința actuală îl definește aici pe pământ ca fiind componenta ultimă și indivizibilă a unui anume tip de materie, ar fi considerat în lumea guvernată de o percepție spirituală mai înaltă ca fiind cu adevărat ceva foarte complex. Am constatat că cea mai pură apă a noastră ar produce, în locul celor două elemente simple recunoscute, oxigenul și hidrogenul, mulți alți compuși la care chimia modernă nici măcar nu a visat. În împărăția Spiritului, totul se petrece ca și în cea a Materiei, umbra a ceea ce este recunoscut în planul obiectivității există și în acela al subiectivității pure. Fragmentul de substanță perfect omogen, sarcodul moneriei lui Haeckel, este recunoscut în prezent ca fiind *archebiosis*-ul existenței terestre (protoplasma lui Huxley)⁵⁶⁰ și pentru Bathybius-ul lui Haeckel trebuie să se găsească archebiosisul anterior fazei terestre. Astronomii nu încep să-l zărească decât în timpul celui de-al treilea stadiu al evoluției sale și în timpul a ceea ce se numește „creația secundară”, dar cei ce studiază Filosofia ezoterică înțeleg bine semnificația secretă a acestei STANȚE:

„Brahma... are în esență aspectul lui Prakriti, deopotrivă evoluată și neevoluată... Spiritul, cel născut de două ori [inițiat], este aspectul principal al lui Brahma. Următorul este un aspect dublu [al lui Prakriti și Purusha]... evoluat precum și neevoluat, și timpul este ultimul! –⁵⁶¹”

Anu este unul dintre numele lui Brahma (distinct de Brahman, neutru), și înseamnă „atom”, aniyamsam aniyasam, „cel mai atomic aspect al atomicului”, „imuabilul și nepieritorul (achyuta) Purushottama”.

560 Din păcate, în momentul în care scriem aceste pagini, „*archebiosis*-ul existenței terestre” a devenit, ca urmare a unei analize chimice puțin mai stricte, un simplu precipitat de sulfat de var, adică, din punct de vedere științific nici măcar o substanță organică! *Sic transit gloria mundi!* [Astfel trece gloria Lumii].

561 *Vishnu Purāna*, WILSON, I, 18, traducere de Fitzedward Hall.

Rezultă în mod cert că elementele cunoscute de noi în prezent – oricare ar fi numărul lor – și așa cum sunt înțelese și descrise acum, nu sunt și nu pot fi elementele primordiale. Acestea s-au format din „laptele prins al Mamei radioase și reci” și din „semințele de foc ale Tatălui arzător” care „sunt unul” sau, ca să folosim limbajul mai simplu al științei moderne, Geneza acestor elemente are loc în adâncimile ceții de foc primordiale, în masele de abur incandescente ale nebuloasei insolubile: căci, așa cum arată profesorul Newcomb⁵⁶², nebuloasele solubile nu constituie o categorie de nebuloase veritabile. Peste jumătate dintre fenomenele luate drept nebuloase, sunt, în opinia lui, roiuri de stele.

Elementele cunoscute în ziua de azi și-au atins starea de permanență în Runda a 4-a și în Rasa a 5-a. Ele se bucură de o scurtă perioadă de repaus, înainte de a fi antrenate încă o dată în evoluția lor spirituală ascendentă, în timpul căreia „focul viu al lui Orcus” le va disocia pe cele insolubile și le va dispersa din nou în UNUL primordial.

În acest timp, ocultistul merge mai departe, după cum s-a arătat în Comentariile la cele Șapte STANȚE. În concluzie, el nu se poate baza nicidecum pe un sprijin oarecare din partea științei, care va respinge conceptul de „aniyamsam anyasam”, Atomul absolut spiritual, precum și pe cel de Manasaputras sau Oamenii născuți din Mental.

Reducând „singurul element material” într-un element unic, absolut și insolubil, Spiritul sau Materia Rădăcină – ceea ce-l scoate imediat din sfera de acțiune și de competență a filosofiei fizice – ocultistul se trezește, în mod evident, că nu are decât foarte puține puncte în comun cu oamenii de știință oficiali. El susține că Spiritul și Materia nu sunt decât două fațete ale UNITĂȚII incognoscibile și că aparenta diversitate a aspectelor lor depinde de

a. gradele variate de diversificare a Materiei și de

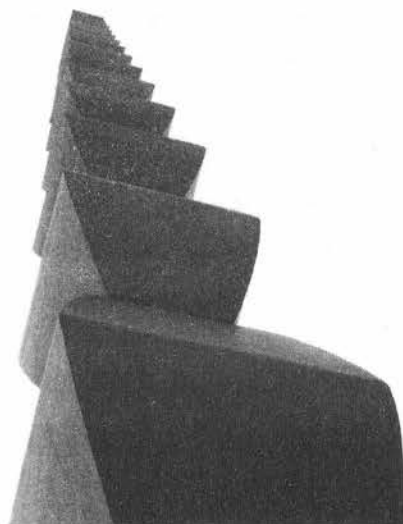
b. stările de conștiință atinse de om. Este totuși vorba despre metafizică și nu există nicio legătură cu fizica – oricât de amplă ar putea fi în prezent filosofia fizică, în ciuda propriilor limite terestre.

562 *Popular Astronomy*, p. 444.

Totuși, de vreme ce știința admite, dacă nu existența reală, cel puțin posibilitatea existenței unui Univers, cu nenumăratele lui forme, condiții și aspecte ce ar proveni dintr-o „Substanță unică”⁵⁶³, ea trebuie să meargă mai departe. Căci dacă nu admite de asemenea posibilitatea existenței unui element unic sau a vieții unice a ocultistilor, va fi nevoită să suspende această „substanță unică” în aer, mai ales dacă este limitată doar la nebuloasele solare, așa cum este suspendat sicriul lui Mahomed, dar în absența atracției magneților ce susțin sicriul. Din fericire pentru fizicienii teoreticieni, dacă nu suntem în stare să indicăm cu oarecare precizie implicațiile teoriei nebulare, datorită profesorului Winchell și a mai multor astronomi dizidenți, am reușit să aflăm ceea ce nu implică.

Din păcate, suntem departe de a clarifica chiar și cea mai simplă dintre problemele care au chinuit și-i mai chinuie încă pe savanții care

563 În lucrarea sa *World-Life* (p. 48), în notele de subsol, profesorul Winchell spune: „Se admite în general că la temperaturi excesiv de ridicate, materia există într-o stare de disociere – adică o stare în care nicio combinație chimică nu poate exista” și pentru a dovedi unitatea Materiei trebuie să se recurgă la un spectru care, în toate cazurile de omogenitate, nu prezintă decât o linie strălucitoare, pe când în cazul în care ar exista diferite aranjamente moleculare – în nebuloase, spre exemplu, sau într-o stea – „spectrul ar comporta două sau trei linii strălucitoare”. Acest aspect nu ar constitui în niciun caz o dovadă pentru ocultistul-fizician, care pretinde că dincolo de o anumită limită a Materiei vizibile, nu ar servi la nimic un spectroscop, un telescop sau microscop. Unitatea Materiei, a ceea ce este adevărata Materie cosmică a alchimistului sau „Pământul lui Adam” cum îl numesc cabaliștii, nu poate fi dovedită sau negată nici de savantul francez Dumas, care sugerează „natura compozită” a „elementelor [în funcție] de anumite relații între greutatea atomilor”, nici de „materia radiantă” a lui Crookes, deși experimentele sale pot părea „mai ușor de înțeles deoarece se bazează pe ipoteza omogenității elementelor materiei și pe continuitatea stărilor materiei”. Într-adevăr, toate acestea nu trec de nivelul materiei MATERIALE, ca să spunem așa, nici în ceea ce se poate vedea prin spectroscop, acest „ochi al lui Shiva” modern, al experimentelor din fizică. Numai referitor la această materie H. Sainte-Claire Deville putea spune că „atunci când corpurile, considerate a fi simple, se combină între ele, dispar, sunt anihilate ca individualități”, din simplul motiv că el nu putea urmări aceste corpuri în transformarea lor ulterioară în lumea Materiei cosmice *spirituale*. La drept vorbind, știința modernă nu va fi niciodată capabilă să pătrundă suficient de profund formațiunile cosmologice, ca să descopere rădăcinile a ceea ce formează Lumea, adică ale Materiei, decât dacă urmează aceleași direcții de gândire ale alchimistilor din Evul Mediu.

sunt în căutarea adevărului. Trebuie să ne continuăm ancheta pornind de la primele ipoteze ale științei moderne, dacă dorim să descoperim unde și de ce păcătuiește. Poate vom descoperi că Stallo are dreptate, la urma urmei, și că viziunile, contradicțiile și erorile celor maieminenți savanți se datorează pur și simplu atitudinii lor anormale. Ei sunt și doresc să rămână materialişti totuși, deși „principiile generale ale teoriei atomist-mecanice – baza fizicii moderne – sunt în substanță identice cu doctrinele fundamentale ale metafizicii ontologice”. Astfel, „erorile fundamentale ale ontologiei ies la iveală pe măsură ce știința fizicii face progrese”⁵⁶⁴. Știința este impregnată de concepții metafizice, dar savanții nu vor să accepte acest lucru și luptă cu disperare să acopere cu o mască atomist-mecanică legile pur necorporale și spirituale ale Naturii în planul nostru – refuzând să le admită substanțialitatea până și în alte planuri, a căror existență chiar o neagă aprioric.

⁵⁶⁴ *Concepts of Modern Physics*, p. 6.

Este totuși ușor să arătăm cum savanții, atașați de ideile lor materialiste, nu au încetat, din epoca lui Newton, să depună eforturi pentru a acoperi cu măști înșelătoare faptele și adevărul. Sarcina lor însă devine tot mai grea cu trecerea anilor și, de la an la an, Chimia, care le-a luat-o înainte tuturor celorlalte științe, se apropie tot mai mult de tărâmul ocultului în natură. Ea este pe cale să asimileze adevărurile pe care științele oculte le propovăduiau din vremuri imemorabile, dar care, până în prezent, au fost luate în derâdere. „Materia este veșnică” afirmă doctrina ezoterică, însă materia pe care ocultiștii o concep în starea sa de laya sau zero nu este materia științei moderne, nici măcar în starea sa gazoasă cea mai rarefiată. „Materia radiantă” a lui Crookes ar putea fi materie de cel mai grosier tip în împărăția începuturilor, căci se transformă în Spirit pur înainte chiar de a se întoarce la primul său punct de diferențiere. Din acest motiv, când adeptul sau alchimistul adaugă că deși Materia este eternă, căci ea este PRADHANA, nu este mai puțin adevărat că atomii se nasc cu fiecare nouă Manvantara (sau reconstrucție a Universului), acest aspect nu constituie o contradicție, cum ar putea gândi materialistul a cărui credință este limitată la atom. Există o diferență între Materia manifestată și cea nemanifestată, între Pradhana, cauza fără început și fără sfârșit, și Prakriti sau efectul manifestat. Sloka spune:

„Ceea ce constituie cauza neevoluată este numită cu predilecție de cei mai renumiți înțelepți, *pradhana*, temelia de la origini, formată din *prakriti* subtilă, adică ceea ce este veșnic și în același timp nu este sau care nu este decât un simplu proces”⁵⁶⁵.

Ceea ce în exprimarea modernă numim Spirit și Materie este UNUL în veșnicie, în calitate de Cauză perpetuă și nu este nici Spirit, nici Materie, ci ACEASTA – în sanscrită TAD, „aceasta” – tot ceea ce a fost, este sau va fi, tot ceea ce poate concepe imaginația omului. Panteismul

⁵⁶⁵ A se vedea *Vishnu Purana*, de Wilson, Vol. I, p. 20.

exoteric al hinduismului explică acest concept așa cum nicio altă filosofie monistă nu a făcut-o vreodată, căci cosmogonia sa începe cu aceste cuvinte binecunoscute, deosebit de sugestive:

„Nu era nici zi, nici noapte, nici cer, nici pământ, nici întuneric, nici lumină. Nu exista nimic perceptibil cu simțurile sau facultățile mentale. Exista totuși un singur Brahma, în esență *prakriti* [Natură] și spirit. Într-adevăr, o Brahman, cele două aspecte ale lui Vishnu care diferă de aspectul său suprem și esențial, sunt *prakriti* și spiritul. Când aceste alte două ASPECTE ale lui nu mai subzistă, ci sunt dizolvate, atunci aspectul din care ia naștere din nou forma și restul, adică creația, se numește timp, O, cel născut de două ori⁵⁶⁶.”

În realitate, ceea ce se dizolvă este aspectul dublu și iluzoriu al lui ACESTA, a cărui esență este veșnic UNA, ceea ce noi numim Materia Eternă sau Substanța, lipsită de formă, de sex, de neconceput chiar și pentru al șaselea simț sau mentalul nostru⁵⁶⁷ și în care, prin urmare, refuzăm să vedem ceea ce monoteiștii numesc un Dumnezeu personal și antropomorf.

Cum va privi știința modernă aceste două propoziții - „Materia este veșnică” și „atomul este supus duratei și nu este veșnic”? Fizicianul materialist le va critica și-și va bate joc de ele. Totuși, savantul liberal și progresist, cercetătorul științific autentic și serios, ca spre exemplu, eminentul chimist Crookes, va veni în sprijinul acestor afirmații probabile. Nu se estompase bine răsunetul conferinței sale despre „Geneza elementelor” – conferință susținută la Departamentul de Chimie al British Association, la reuniunea de la Birmingham, din 1887 și care a stârnit marea uluire a tuturor evoluționiștilor care au participat la ea sau au citit-o – căci a ținut o altă în martie 1888. O dată în plus, Președintele Societății de Chimie

a prezentat lumii savante și publicului rezultatele câtorva noi descoperiri din domeniul atomilor, iar aceste descoperiri confirmau în toate privințele învățăturile oculte. Ele sunt și mai demne de interes decât declarațiile din cadrul primei sale conferințe și merită din plin atenția ocultiștilor, teozofilor și metafizicienilor. Iată ce spune despre „Elemente și meta-elemente”, justificând acuzațiile și previziunile lui Stallo, cu îndrăzneala spiritului științific ce iubește știința în interesul adevărului, fără să țină cont de consecințele pe care această luptă ar putea-o avea asupra gloriei și reputației personale. Îi cităm declarațiile:

„Vă cer permisiunea, domnilor, să vă rețin un moment atenția cu privire la un subiect legat de principiile fundamentale ale chimiei, subiect ce ne poate determina să admitem posibilitatea existenței unor corpuri care, fără a fi nici compuși, nici amestecuri, nu constituie elemente în sensul strict al termenului – corpuri pe care-mi permit să le numesc „meta-elemente”. Pentru a putea înțelege ce doresc să spun prin aceasta, este necesar să revin asupra ideii pe care ne-o facem despre un element. Care este criteriul ce definește un element? Unde vom trage o linie de demarcație între existența distinctă și identitate? Nimeni nu se îndoiește că oxigenul, sodiul, clorul, sulful sunt elemente separate, iar când ajungem la grupe precum cloruri, bromuri, ioduri etc., nu avem în continuare niciun dubiu, deși dacă ar fi admisibile mai multe grade de „elementaritate” – și vom putea fi obligați să ajungem aici – toată lumea ar fi de acord că clorul se apropie mult mai mult de brom decât de oxigen, sodiu sau sulf. De asemenea, nichelul și cobaltul sunt apropiate între ele, foarte apropiate, deși nimeni nu pune sub semnul îndoielii dreptul pe care-l au de a fi clasate ca elemente distincte. Nu pot totuși să mă abțin de la a întreba ce opinie s-ar fi impus în rândul chimiștilor dacă soluțiile acestor corpuri sau ale compușilor lor ar fi prezentat culori identice, în locul culorilor aproximativ complementare. Naturile lor distincte ar fi fost recunoscute chiar și în acest moment? Când trecem mai departe și

566 Cartea I, cap. II, p. 25. Ibid., traducere de Fitzedward Hall.

567 A se vedea secțiunea precedentă (Secțiunea a VII-a, „Viață, Forță sau Gravitație”, citat extras din *Anugita*.

ajungem la ceea ce se numește *pământuri rare*, pășim pe un teren mai puțin solid. Eventual am putea accepta scandiul, yterbiu și altele de acest fel, în rândul elementelor, dar ce vom putea spune despre praseodymiu și neodymiu, între ele neexistând nicio diferență chimică bine determinată, în favoarea individualității lor separate fiind vorba doar de diferențe minime la nivelul caracteristicilor de bază și al capacităților de cristalizare, deși caracteristicile fizice, așa cum rezultă din examinarea spectrală, sunt foarte puternic marcate? În acest punct, putem presupune că majoritatea chimiștilor ar tinde să fie indulgenți, așa încât probabil ar admite aceste două corpuri în cercul magic. Cât despre a ști dacă, acționând astfel, s-ar putea sprijini pe un principiu general oarecare, această întrebare rămâne deschisă. Dacă admitem acești candidați, cum vom putea, respectând principiul dreptății, să excludem seria corpurilor elementare sau a meta-elementelor pe care Krüss și Nilson ni le-au adus la cunoștință? În acest caz, diferențele spectrale sunt foarte marcate, pe când cercetările proprii asupra didymiului scot și ele la lumină o ușoară diferență a gradului de bazicitate, cel puțin într-unele dintre aceste corpuri îndoielnice. Este necesar să introducem în aceeași categorie numeroasele corpuri separate în care au fost și sunt probabil împărțite ytriul, erbiul, samariul și alte „elemente”. Unde vom trage așadar linia de demarcație? Diferitele grupări se contopesc imperceptibil unele în celelalte, încât este imposibil să trasăm o limită distinctă între două corpuri adiacente și să spunem că corpul ce se află de această parte a liniei este un element, iar cel ce se află de cealaltă parte nu este sau nu este decât un lucru ce imită un element sau care se apropie de el. Peste tot unde am putea trage o linie de demarcație ce ar avea fie și în aparență o rațiune de a fi, ar fi cu siguranță ușor să atribuim majorității corpurilor locul ce li se cuvine, dat fiind că, în toate cazurile de clasificare, dificultatea reală survine în momentul în care ne apropiem de limită. Bineînțeles, sunt admise ușoare diferențe chimice și, până la un anumit punct, acest aspect este valabil și pentru diferențele fizice

pregnante. Dar ce vom spune când singura diferență chimică constă într-o imperceptibilă tendință a unuiia dintre corpuri – a unui cuplu sau a unui grup – de a precipita înaintea altuia? Există și cazuri în care diferențele chimice ating punctul de dispariție, deși diferențe fizice pregnante pot persista. Ne lovim aici de o nouă dificultate; într-o asemenea confuzie, ce este chimic și ce este fizic? Nu avem oare dreptul de a califica drept „diferență fizică” tendința ușoară pe care un precipitat amorf ce este pe cale să se manifeste o are de a se forma înaintea altuia? Oare nu putem da numele de „diferențe chimice” reacțiilor colorate ce depind de cantitatea unui acid dat care este prezentă și care variază în funcție de gradul de concentrare a soluției și de dizolvantul folosit? Nu văd cum putem refuza caracterul de element unui corp ce diferă de un altul printr-o culoare bine definită sau prin reacții spectrale, în timp ce îl acordăm unui alt corp al cărui singur merit este acela de a prezenta o foarte mică diferență la nivelul facultăților de bază. Acum, după ce am deschis larg ușa pentru a putea accepta câteva diferențe spectrale, trebuie să cercetăm cât de fină trebuie să fie acea diferență pentru a da permis de trecere candidatului. În legătură cu acești candidați, voi cita exemple extrase din experiența mea personală.

În acest punct, marele chimist citează mai multe exemple privind modul extraordinar în care se comportă moleculele și pământurile ce în aparență sunt asemănătoare, dar care, totuși, atunci când sunt examinate de foarte aproape, scot la lumină diferențe care, oricât de mici ar fi, indică totuși faptul că niciunul dintre ele nu este un simplu corp, și că cele 60 sau 70 de elemente acceptate în chimie nu mai acoperă necesitățile actuale. Ele sunt în număr foarte mare, cu siguranță, dar cum ceea ce numim „teoria periodică” se opune multiplicării nelimitate a elementelor, Prof. Crookes este obligat să găsească un mijloc de a concilia noile descoperiri cu vechea teorie. Această teorie, spune el:

„A fost verificată atât de minuțios încât nu putem accepta cu ușurință o interpretare a fenomenelor care ar fi în dezacord cu ea, dar dacă

presupunem că elementele sunt întărite de un mare număr de corpuri ce diferă puțin unele de celelalte prin proprietățile lor și care constituie, dacă mă pot exprima astfel, agregări de nebuloase, acolo unde odinioară nu percepeam sau nu credeam că vedem decât stele distincte, tabelul periodic nu mai poate fi înțeles în mod clar, în cazul în care menținem concepția obișnuită despre element. Să modificăm, așadar, această concepție. Dacă termenul „element” capătă sensul de „grup elementar” – și aceste grupuri elementare înlocuiesc vechile elemente din sistemul periodic – dificultatea dispare. Atunci când definim un element, să luăm în considerare nu o limită exterioară, ci un tip intern. Să spunem, spre exemplu, că cea mai redusă cantitate ponderabilă de yttrium este o grupare de atomi ultimi infinit mai asemănători între ei decât față de atomii oricărui alt element din proximitate. De aici nu rezultă neapărat că atomii sunt toți complet asemănători între ei. Greutatea atomică ce este atribuită yttriumului nu reprezintă așadar decât o valoare medie, în jurul căreia greutatea reală ale atomilor individuali ai „elementului” se grupează în anumite limite. Totuși, dacă ipoteza mea este admisibilă, în cazul în care am putea separa atomii unii de ceilalți, am constata că ei variază între limite mici în jurul valorii medii. Însuși procesul de fracționare implică existența acestor diferențe în anumite corpuri.”

Astfel, o dată în plus, faptele și adevărul au forțat mâna științei „exacte” și au obligat-o să își lărgască teoriile și să-și modifice termenii care, mascând multiplicitatea, au redus totul la un singur corp – după cum Elohim cel septuplu și legiunile sale au fost transformați în Iehova de materialisții religioși. Înlocuiți termenii chimici de „moleculă”, „atom”, „particulă” etc., prin cuvintele „Legiuni”, „Monade”, „devas” etc., și am crede că este descrisă Geneza Zeilor, evoluția primordială a forțelor manvantarice inteligente. Savantul conferențiar adaugă la observațiile sale un element și mai sugestiv: o face conștient sau inconștient, cine știe? El spune:

„Foarte recent, corpurile de acest gen figurau pe lista elementelor. Aveau proprietăți definite, chimice și fizice; greutatea atomică recunoscută. Dacă luăm o soluție diluată pură dintr-unul din aceste corpuri, yttriu, spre exemplu, și adăugăm un plus de amoniac concentrat, vom obține un precipitat ce pare perfect omogen, dar dacă, dimpotrivă, adăugăm amoniac foarte diluat, în cantitate abia suficientă ca să precipite jumătate numai din baza prezentă, nu obținem niciun precipitat imediat. Dacă amestecăm cu grijă totul astfel încât să obținem un amestec uniform al soluției cu amoniacul și-l lăsăm în repaus timp de o oră, ferit complet de praf, vom găsi în continuare lichidul curat și limpede, fără vreo urmă de tulburare. Totuși, după trei sau patru ore, se manifestă un fel de opalescență, iar a doua zi diminează își face apariția un precipitat. Să vedem acum ce poate însemna acest fenomen! Cantitatea de materie precipitantă adăugată nu era de-ajuns să precipite mai mult de jumătate din yttriumul prezent, astfel încât un proces similar cu cel de selecție a avut loc timp de mai multe ore. Este evident că precipitatul nu s-a produs la întâmplare și că moleculele bazei care au fost descompuse sunt cele care au venit în contact cu o moleculă corespunzătoare de amoniac, astfel încât să se evite ca o moleculă a sării primitive să fie expusă mai mult decât o alta descompunerii. Dacă, pe deasupra, mai ținem cont de timpul scurs înaintea apariției unui precipitat, *ajungem invariabil la concluzia că acțiunea produsă în timpul primelor ore are un caracter selectiv*. Problema de rezolvat nu constă în a descoperi de ce un precipitat s-a produs, ci să descoperim ce anume determină sau împinge anumiți atomi să precipite, în timp ce alții continuă să rămână sub formă de soluție. În mijlocul mulțimii atomilor prezenți, *care este forța ce împinge fiecare atom să aleagă calea cea bună? Ne putem reprezenta o putere ce direcționează, care trece atomii în revistă, unul câte unul, alegând unul care să fie precipitat și altul care să rămână sub formă de soluție, până ce-și vor fi găsit cu toții locul.*”

Sublinierea cu litere cursive a anumitor fragmente din acest citat ne aparține. Un savant s-ar putea întreba pe bună dreptate: „Care este forța care dirijează fiecare atom?” Ce înseamnă caracterul *selectiv* pe care ea îl îmbracă? Teiștii ar rezolva chestiunea răspunzând: „Dumnezeu” și în acest mod nu ar rezolva nimic din punct de vedere filosofic. Ocultismul se situează pe terenul panteismului pentru a răspunde și informa studenții cu privire la „*Dumnezei, Monade și Atomii*”. Savantul conferențiar vede aici ceea ce-l preocupă cel mai mult: reperele ce marchează intrarea pe un drum ce poate duce la descoperirea și completa demonstrație a existenței unui element omogen în Natură. El face această remarcă:

„Pentru ca o selecție de acest tip să poată avea loc, este necesar evident să existe câteva ușoare diferențe între care să se poată alege, iar aceste diferențe trebuie aproape în mod cert să țină de gradul de bazicitate și să fie destul de minimale pentru a scăpa detectării prin mijloacele cunoscute în prezent, deși ele sunt susceptibile de a fi cultivate și încurajate, astfel încât la un moment dat să poată fi evaluate prin testele obișnuite.”

Ocultismul, care cunoaște existența și prezența în natură a Elementului Unic Veșnic, în a cărui primă manifestare se înfig periodic rădăcinile arborelui vieții, nu are nevoie de probe științifice. El spune: Înțelepciunea antică a rezolvat problema în urmă cu multe secole. Da, cititorule convins sau insolent, știința se apropie încet dar sigur de domeniul ocultului. Propriile descoperiri o obligă să adopte, *volens nolens*, limbajul și simbolurile noastre. Prin forța lucrurilor, chimia este chemată în prezent să accepte imaginea noastră despre evoluția zeilor și a atomilor, ce este reprezentată în mod atât de sugestiv și tulburător prin caduceul lui Mercur, Zeul Înțelepciunii, și în limbajul alegoric al Înțelepților arhaici. Iată ce spune un Comentariu la Doctrina Ezoterică:

„*Trunchiul lui ASVATTHA (copacul Vieții și al Ființei, TIJA Caduceului) crește și coboară la fiecare Început (fiecare nouă Manvantara) din cele două aripi întunecate ale lebedei (HANSA) Vieții. Cei doi șerpi,*

cel veșnic viu și iluzia sa (Spiritul și materia), ale căror capete cresc din capul unic aflat între aripi, coboară de-a lungul trunchiului, împletindu-se într-o îmbrățișare strânsă. Cele două cozi se reunesc pe pământ (Universul manifestat) unde devin una, și aceasta este marea iluzie, o Lanu!”

Toată lumea știe ce este Caduceul, semnificativ modificat de greci. Simbolul original cu cele trei capete de șarpe a fost transformat într-o tijă cu o protuberanță în partea superioară și cele două capete inferioare au fost despărțite, ceea ce a mutilat într-o oarecare măsură semnificația originală. Totuși, această tijă laya înfășurată de doi șerpi este o ilustrare cât se poate de potrivită cu scopul pe care-l urmărim. În realitate, puterile extraordinare ale caduceului magic au fost cântate de toți poeții antici, și perfect justificat pentru cei care-i înțelegeau semnificația secretă.

Însă ce spune eruditul Președinte al Societății de Chimie a Marii Britanii, în aceeași conferință, care are anumite legături cu doctrina mai sus menționată? Foarte puține idei, doar atât și nimic mai mult:

„În discursul meu de la Birmingham, la care m-am referit deja, am rugat publicul să-și imagineze acțiunea exercitată de două forțe asupra protylului original: una dintre forțe ar fi timpul, însoțit de o scădere a temperaturii, iar cealaltă, o mișcare oscilatorie ca cea a unui pendul puternic, ce parcurge cicluri periodice de aflus și reflux, de repaus și activitate și care este intim legată de materia imponderabilă, de esența sau sursa de energie pe care o numim electricitate. Or, o astfel de comparație își atinge obiectivul dacă reușește să focalizeze mintea asupra aspectului particular pe care intenționează să-l evidențieze, dar nu trebuie neapărat să ne așteptăm să fie armonizată cu toate faptele. Pe lângă scăderea temperaturii, odată cu aflusul și refluxul periodic al electricității, pozitive și negative, necesare pentru a conferi elementelor proaspăt create atomicitatea specifică, este evident că trebuie luat în calcul un al treilea factor. Natura nu acționează pe o suprafață plană; ea are nevoie de spațiu pentru activitățile sale de cosmogeneză, iar dacă introducem spațiul ca un al treilea factor, totul pare clar. În locul unui pendul care, deși până la un

anumit punct este o ilustrare adecvată, este totuși imposibil, în realitate, să căutăm un mijloc mai mulțumitor de a reprezenta ceea ce credem că s-a petrecut. Să presupunem diagrama în zigzag, nu trasată pe un plan, ci proiectată în spațiul cu trei dimensiuni. Ce formă ar fi mai potrivit să alegem pentru a răspunde tuturor condițiilor implicate? Un mare număr de fenomene pot fi explicate mulțumitor dacă presupunem că proiecția în spațiu a curbei în zig-zag a profesorului Emerson Reynold este o spirală. Această figură este totuși inadmisibilă, cu atât mai mult cu cât curba trebuie să traverseze, de două ori în timpul fiecărui ciclu, un punct neutru din punct de vedere al electricității și al energiei chimice. Prin urmare, devine necesar să adoptăm o altă imagine. Linia curbă a unui opt (8) sau lemniscata se va reduce la un zigzag, la fel de bine ca o spirală, și va îndeplini toate condițiile problemei.”

O lemniscată pentru evoluția descendentă a Spiritului în Materie, poate un alt gen de spirală pentru a descrie drumul ei invers, de evoluție ascendentă, de la Materie la Spirit și inevitabila resorbție gradată și finală în starea de laya, pe care Știința o numește în felul său „punctul neutru al electricității” sau punctul zero. Acestea sunt faptele și afirmațiile oculte. Într-o bună zi, ele ar putea fi lăsate în siguranță și cu toată încrederea în seama științei, pentru a fi confirmate. Să mai auzim ce se spune despre acest tip genetic primordial al Caduceului simbolic:

„O formă de acest gen va fi produsă de trei mișcări simultane foarte simple. Prima, o oscilație simplă înainte și înapoi (să presupunem că este de la est la vest); a doua, o oscilație simplă în unghi drept cu prima (spre exemplu, de la nord la sud), cu o durată de timp redusă la jumătate, adică de două ori mai rapidă; a treia, o mișcare în unghi drept cu primele două (de sus în jos, spre exemplu) care, în forma sa cea mai simplă, ar avea o viteză invariabilă. Dacă proiectăm această imagine în spațiu, constatăm, studiind-o, că punctele curbei în care se formează clorul, bromul și iodul sunt foarte apropiate unele de celelalte; la fel se petrece cu sulful, seleniul și telurul, precum și cu fosforul, arsenicul și antimoniul și cu alte serii de corpuri analoage. Ne-am putea întreba dacă această teorie explică de ce și cum apar elementele în această ordine? Să ne imaginăm o mișcare de translație ciclică în spațiu, fiecare evoluție a acestora asistând la Geneza grupului de elemente pe care anterior le-am reprezentat ca fiind produse în cursul unei vibrații complete a pendulului. Să presupunem că un ciclu a fost astfel încheiat și că centrul forței creatoare necunoscute, în cursul mișcării sale puternice prin spațiu a semănat în calea sa atomii primitivi – germenii, dacă mi se îngăduie să folosesc această expresie – care este necesar să se unească și să dezvolte grupurile ce sunt cunoscute astăzi sub numele de litiu, beriliu, carbon, azot, oxigen, fluor, sodiu, magneziu, siliciu, fosfor, sulf și clor. Care este cel mai probabil forma pistei de urmat în prezent? Dacă se limita strict la același plan al temperaturii și al

timpului, grupurile de elemente ce ar fi apărut apoi ar fi fost cele ale litiului, iar ciclul primitiv s-ar fi reproduș perpetuu dând neîncetat naștere celor 14 elemente. Condițiile nu sunt totuși exact identice. Spațiul și electricitatea sunt aceleași ca la început, dar temperatura s-a modificat, astfel încât în loc ca numărul de atomi de litiu să fie suplimentat de alți atomi analogi din toate punctele de vedere, gruparea atomică ce ia naștere la începutul celui de-al doilea ciclu formează nu litiu, ci potasiu, descendentul său în linie dreaptă. Presupuneti așadar că *vis generatrix* [forța generatoare] execută, în cicluri, o mișcare de du-te-vino pe o traiectorie în formă de lemniscată, după cum am sugerat mai sus, în vreme ce în mod simultan temperatura coboară și timpul se scurge – variații pe care am încercat să le reprezint prin căderea de sus în jos – și fiecare curbă a lemniscatei taie aceeași linie verticală în anumite puncte din ce în ce mai jos. Proiectată în spațiu, curba lasă să se vadă o linie centrală neutră în ceea ce privește electricitatea și proprietățile chimice – electricitatea pozitivă la nord și electricitatea negativă la sud. Natura atomicității dominante este reglată de distanța față de o linie centrală neutră, la est și la vest, elementele monoatomice aflându-se la o unitate de distanță, elementele diatomice la două unități de distanță și așa mai departe. Pe fiecare curbă succesivă este valabilă aceeași lege.”

Apoi, ca pentru a dovedi postulatul științei oculte și al filosofiei hinduse care spune că în momentul de Pralaya cele două aspecte ale Divinității Incognoscibile, „lebdă în întuneric”, Prakriti și Purusha, Natura sau Materia, sub toate formele sale, și Spiritul, nu mai subzistă ci sunt complet dizolvate, iată opinia științifică finală a marelui chimist englez, care-și încununează dovezile afirmând:

„Acum am urmărit formarea elementelor chimice, pornind de la centri și viduri până la fluidul primordial lipsit de formă. Am demonstrat posibilitatea, chiar probabilitatea, că atomii nu sunt veșnici, ci au în comun cu toate celelalte ființe create atributele extincției și ale morții.”

Amin, spune ocultismul la aceste afirmații, dat fiind că „posibilitatea” și „probabilitatea” științifice sunt pentru el fapte demonstrate astfel încât devine inutilă orice probă ulterioară sau orice probă fizică extrinsecă. Totuși, el repetă cu mai multă siguranță ca niciodată – „MATERIA ESTE VEȘNICĂ și nu devine atomică (în aspectele sale) decât periodic”. Este la fel de sigur pe cât de falsă este cealaltă propoziție, acceptată aproape în unanimitate de astronomi și fizicieni – și anume: corpul Universului se uzează în mod gradat, fapt ce va duce la extincția Focurilor Solare și la distrugerea Universului – cel puțin așa cum este prezentată de către oamenii de știință. Așa cum au avut mereu loc de-a lungul veșniciei, se vor produce în timp și eternitate, disoluții periodice ale Universului manifestat, precum cele pe care le produc Pralaya parțiale după fiecare Zi a lui Brahma, și Pralaya Universală – MAHAPRALAYA – care nu are loc decât la sfârșitul fiecărei vârste a lui Brahma. Totuși, cauzele științifice ale acestor disoluții, așa cum sunt indicate de Știința exactă, nu au nicio legătură cu cauzele lor veritabile. Oricum ar fi, ocultismul este odată în plus justificat de știință, căci Crookes spune:

„Am arătat cu ajutorul argumentelor obținute din laboratorul de chimie, că în materia ce s-a conformat tuturor probelor la care este supus un element, există diferențe abia perceptibile ce fac selecția posibilă. Am văzut că distincțiile dependente de timp, ce se stabilesc între elemente și compuși, nu mai țin pasul cu progresele din chimie, ci trebuie să fie modificate astfel încât să înglobeze un număr mare de corpuri intermediare – de „meta-elemente”. Am stabilit că obiecțiile lui Clerk-Maxwell pot fi respinse, indiferent de greutatea lor și, în cele din urmă, am sugerat motive pentru care putem crede că materia primitivă a fost formată de acțiunea unei forțe generatoare care dă naștere, în mod intermitent, unor atomi înzestrați cu o cantitate variabilă de forme primitive de energie. Dacă ne este permis să înaintăm câteva supoziții pe seama sursei de energie conținută într-un atom chimic, putem presupune,

cred, că radiațiile de căldură care se propagă prin eter și emană din materia ponderabilă a Universului sunt, prin intermediul unui proces natural care nu ne este încă cunoscut, transformate la granițele Universului și devin mișcările primare – esențiale – ale atomilor chimici, care de îndată ce sunt formați, gravitează spre centru și restituie astfel Universului energia care odinioară ar fi fost pierdută pentru el sub formă de căldură radiantă. Dacă această ipoteză este bine fondată, previziunea emoționantă a lui Sir William Thomson, despre disoluția finală a Universului ca urmare a dispersiei energiei sale, cade de la sine. În felul acesta, domnilor, putem trata provizoriu, după părerea mea, această chestiune a elementelor. Puțina noastră cunoaștere despre aceste prime mistere crește în mod regulat și sigur, deși într-un ritm lent.”

Printr-o stranie și curioasă coincidență, doctrina noastră septenară pare să-i forțeze mâna științei. Dacă nu ne înșelăm, Chimia menționează paisprezece grupări de atomi primitivi – litiu, beriliu, bor, carbon, azot, oxigen, fluor, sodiu, magneziu, aluminiu, siliciu, fosfor, sulf și clor, iar Prof. Crookes, atunci când vorbește despre „atomicități dominante”, menționează șapte grupuri, căci el afirmă:

„Pe măsură ce puternicul focar de energie creatoare circulă, îl vedem semănând, de-a lungul ciclurilor succesive, într-un anume loc din spațiu, semințe de litiu, potasiu, rubidiu și cesiu; în alt loc, de clor, brom și iod; în al treilea, de sodiu, cupru, argint și aur; în al patrulea, de sulf, seleniu și telur; în al cincilea, de beriliu, calciu, stronțiu și bariu; în al șaselea, magneziu, zinc, cadmiu și mercur; în al șaptelea, fosfor, arsenic, antimoniu și bismut” – care formează șapte grupări, pe de o parte. Și după ce a semănat „în alte locuri celelalte elemente – și anume: aluminiu, galiu, indiu și talii; siliciu, germaniu și staniu; carbonul, titanul și zirconiu...”

El adaugă: „În timp ce este găsită o poziție naturală aproape de axa neutră pentru cele trei grupuri de elemente pe care profesorul Mendeleev le izolează într-un fel de ospiciu al bolnavilor incurabili – cea de-a opta familie.”

Ar fi interesant să comparăm aceste șapte familii și cea de-a opta familie de „incurabili”, cu alegoriile ce vorbesc despre cei șapte fii primitivi ai „Mamei noastre, Spațiul Infinit” sau Aditi, și despre cel de-al optulea fiu respins de ea. Astfel, pot fi descoperite numeroase și ciudate coincidențe între „lanțuri intermediare... pe care le numim meta-elemente” sau elementoide și cele pe care știința ocultă le numește numeni, inteligențele ce guvernează aceste grupări de monade și de atomi; dar aceasta ne-ar duce prea departe. Să ne mulțumim cu constatarea următoarei mărturisiri:

„Această deviație în afara omogenității absolute ar trebui să marcheze constituirea acestor molecule sau ale acestor agregate de materie pe care le numim elemente și ar deveni poate mai clar dacă ne-am întoarce cu imaginația aproape de zorii universului nostru material și, fiind față în față cu Marele Secret, am încerca să studiem procesul evoluției elementelor.”

Astfel, Știința ajunge să adopte în sfârșit, prin vocea reprezentanților ei cei mai autorizați, pentru a se face mai bine înțeleasă de profani, modul de exprimare al vechilor adepți precum Roger Bacon, și se întoarce la „protyl”. Toate acestea ne dau speranță și constituie un sugestiv „semn al timpurilor”.

Într-adevăr, aceste „semne” sunt numeroase și se înmulțesc în fiecare zi, dar niciunul dintre ele nu este mai important decât cele pe care le-am citat. De fapt, abisul ce separa „superstițiile puțin științifice” de învățătura ocultă, de ceea ce ne învață știința „exactă”, este astăzi integral acoperit, și cel puțin unul dintre rarii chimiști eminenți ai epocii noastre a ajuns pe tărâmul posibilităților infinite ale ocultismului. Fiecare pas pe care-l va face înainte îl va apropia tot mai mult de acest misterios Centru, de unde radiază nenumărate cărări ce conduc Spiritul în Materie și care transformă zeei și monadele vii în om și în Natura sensibilă.

Avem totuși încă ceva de spus pe această temă în secțiunea următoare.

SECȚIUNEA IX

FORȚA CARE VINE. POSIBILITĂȚILE ȘI IMPOSIBILITĂȚILE EI

Vom spune oare că Forța este „Materie mișcătoare” sau „Materie în mișcare” și o manifestare a Energiei sau vom spune că Materia și Forța sunt aspectele fenomenale diferențiate ale substanței Cosmice unice, primare și nediferențiate?

Punem această întrebare în legătură cu STANȚA ce se ocupă de FOHAT și de cei „Șapte frați sau Fii” ai ei sau, cu alte cuvinte, despre cauza și efectele Electricității Cosmice, având în vedere că în limbajul ocult „frații sau fiii” sunt cele șapte forțe primare ale Electricității, ale căror efecte pur fenomenale, cele mai groșiere așadar, sunt singurele susceptibile de a fi cunoscute de fizicieni, în plan cosmic și, în particular, în planul terestru. Aceste efecte cuprind, printre altele, Sunetul, Lumina, Culoarea etc. Or, ce ne spune știința fizicii despre aceste „Forțe”? SUNETUL, spune ea, este o senzație produsă de impactul moleculelor atmosferice asupra timpanului, care declanșează niște trepidații fine în aparatul auditiv și comunică astfel vibrațiile creierului. LUMINA este senzația produsă de vibrațiile extrem de fine (imposibil de reprezentat) ale eterului pe retina ochiului.

Și noi susținem aceeași idee, dar acestea sunt pur și simplu efectele produse în atmosfera noastră și în mediul din vecinătatea ei imediată sau,

FORȚA CARE VINE.POSIBILITĂȚILE ȘI IMPOSIBILITĂȚILE EI

într-un cuvânt, tot ceea ce intră în câmpul conștiinței noastre terestre. *Jupiter Pluvius* își transmitea simbolul în picăturile de ploaie, de apă formată, după cum se crede, din două „elemente” pe care chimia le separă și le combină din nou. Moleculele compuse se află în puterea sa, dar atomii lor încă îi scapă. Ocultismul consideră toate aceste forțe și manifestări ca fiind o scală ale cărei trepte inferioare sunt de domeniul fizicii exoterice și ale cărei trepte superioare aparțin unei Puteri vii, inteligente și invizibile care este Cauza, în general detașată, dar, în mod excepțional, Cauza conștientă a fenomenelor născute din simțuri și atribuite uneia sau alteia dintre legile naturale.

Noi afirmăm și susținem că SUNETUL este, în primul rând, o teribilă putere ocultă, o forță uluitoare: cea mai mică potențialitate a ei, atunci când este direcționată de cunoașterea ocultă, nu ar putea fi contrabalansată de electricitatea generată de un milion de cascade Niagara. Se poate produce un sunet de o asemenea natură încât piramida lui Cheops ar fi ridicată în aer sau un muribund, care așteaptă să-și dea duhul, ar fi înviat și înzestrat cu o energie și o vigoare noi.

Într-adevăr, Sunetul generează sau mai degrabă reunește elementele ce produc un *ozon* a cărui formare nu este la îndemâna chimiei, ci este de resortul Alchimiei. Acest ozon poate chiar să învie un om sau un animal al cărui „corp vital” astral nu a fost încă separat de corpul grosier în mod ireparabil, prin ruperea cordonului magnetic [sau, cu alte cuvinte, a cordonului de argint, n.ed.] sau odic. *Dat fiind că a fost salvată de trei ori de la moarte* prin această putere, autoarea ar trebui să fie creditată cu o oarecare cunoaștere personală în legătură cu acest domeniu.

Dacă toate acestea par a fi mult prea *neștiințifice* ca să fie demne de a fi măcar luate în considerare, atunci știința să binevoiască să explice „legile mecanice și fizice cunoscute de ea, cărora li se datorează fenomenul recent al așa-numitului motor Keely?” Ce anume joacă rolul de generator invizibil dar extraordinar, al unei forțe care nu doar este capabilă să pună în mișcare un motor de douăzeci și cinci de cai putere, ci a fost chiar folosită ca să ridice întregul dispozitiv? Totuși, aceasta se obține prin frecarea unui arcuș de vioară de un diapazon, după cum s-a dovedit în numeroase rânduri. Într-adevăr, forța eterică descoperită de John Worrell Keely, din Philadelphia, care este binecunoscută în America și în Europa, nu este o halucinație. Deși a eșuat în încercările sale de a o utiliza – eșec ce fusese prezis și susținut de la bun început de anumiți ocultiști – fenomenele produse de inventator în ultimii ani au fost remarcabile, aproape miraculoase, nu în sensul de supranatural⁵⁶⁸, ci de supraomenești. Dacă lui Keely i s-ar

568 Termenul „supranatural” înseamnă *deasupra sau în afara Naturii*. Natura și Spațiul sunt același lucru. Or, pentru metafizicieni, Spațiul există în afara oricărei senzații și nu este decât o reprezentare pur subiectivă, indiferent de ce spune materialismul care ar dori să îl coreleze în mod forțat cu vreun element senzorial. Pentru simțurile noastre, spațiul este suficient de subiectiv atunci când este considerat independent de conținutul său. Cum ar putea fi așadar posibil ca un fenomen sau orice alt lucru să poată ieși din sau să se producă dincolo de ceea ce nu are limite? Chiar și atunci când extinderea spațiului devine o simplă concepție și este corelată de gândire cu anumite acțiuni, așa cum procedează materialistii și fizicienii, aceștia nu au niciun drept să definească și să revendice ceea ce poate sau nu poate fi produs de Forțele generate chiar în spații limitate, deoarece nu au nici măcar o idee

fi îngăduit să reușească, ar fi putut reduce o armată întreagă în atomi în câteva secunde la fel de ușor cum ar face aceasta cu un bou mort.

Cititorul este rugat să acorde atenție în mod serios acestei puteri descoperite recent, pe care inventatorul ei a numit-o „Forța – și Forțe – intereterică”.

După umila părere a ocultiștilor și a prietenilor lor apropiați, dl. Keely din Philadelphia se afla și se mai află încă foarte aproape de unul dintre cele mai mari secrete ale Universului; secretul pe care se întemeiază întregul mister al Forțelor fizice și semnificația ezoterică a simbolului „Oului Lumii”. Filosofia Ocultă, ce consideră Cosmosul manifestat și nemanifestat ca formând o UNITATE, reprezintă în mod ideal cosmosul manifestat prin imaginea simbolică a „Oului de Aur” cu doi poli. Polul pozitiv este cel ce acționează în lumea manifestată a materiei, pe când polul negativ se pierde în Absolutul incognoscibil al lui SAT – „Pura Existență”⁵⁶⁹. Nu putem spune dacă aceasta este în acord cu filosofia lui Keely, dar aceasta nu are de altfel mare importanță. Totuși, ideile sale despre construcția eterico-materială a Universului seamănă în mod curios cu ale noastre, căci în acest punct ele sunt aproape identice. Iată ce susține într-o broșură excelentă publicată de Dna Bllomfield-Moore, o americană cu o poziție importantă, ale cărei eforturi neîncetate de a găsi adevărul nu vor fi niciodată suficient apreciate.

„Dl Keely oferă următoarea explicație a funcționării motorului său:

«În conceperea tuturor mașinilor care au fost construite până în prezent, nu am găsit mijlocul de a determina un centru neutru. Dacă l-am fi găsit, ar fi dispărut toate dificultățile cu care se confruntă cei

aproximativă despre ce anume sunt aceste forțe.

569 Atunci când se vorbește despre *Idealism*, nu este corect să fie prezentat ca bazându-se pe „antica ipoteză ontologică conform căreia lucrurile sau entitățile există independent unele de celelalte și altfel decât termeni ai relației” (Stallo). În orice caz, nu este corect să se spună aceasta despre Idealismul Filosofiei Orientale și despre cunoștințele acestuia, căci adevărul este exact invers.

ce caută mișcarea perpetuă, iar această problemă ar fi devenit un fapt stabilit și operațional. Un impuls preliminar de greutate redusă ar fi fost de-ajuns pentru a pune în mișcare un motor astfel conceput și a-l face să meargă timp de secole. În conceperea motorului meu cu vibrații nu am căutat să obțin mișcarea perpetuă, ci am format un circuit ce are în mod real un centru neutru ce poate fi activat de eterul meu vibratoriu și care, odată pus în mișcare de această substanță, constituie în mod real o mașină independentă în plan virtual de masă (sau glob)⁵⁷⁰ și aceasta, datorită vitezei extraordinare a unui circuit vibratoriu. Totuși, în ciuda perfecțiunii lui, motorul are nevoie să fie alimentat cu eter vibratoriu ca să constituie un motor independent... Toate construcțiile au nevoie de fundații a căror rezistență este necesar să fie proporțională cu greutatea masei pe care o au de susținut, dar fundațiile Universului au drept bază un punct vid, ce este infinit mai fin decât o moleculă sau, pentru a exprima mai bine acest adevăr, un punct intereteric ce nu poate fi înțeles decât de o conștiință infinită. A ne arunca privirile în profunzimile unui centru eteric ar însemna să explorăm eterul cerului ca să-i găsim sfârșitul, cu singura diferență că primul este câmpul pozitiv, pe când cel de-al doilea este câmpul negativ.”

Aceasta este Doctrina Orientală, după cum ne putem da seama cu ușurință. Punctul intereteric al lui Keely este punctul laya al ocultiștilor, totuși, nu este nevoie de „o inteligență infinită pentru a-l înțelege”, ci doar de o intuiție specifică și de capacitatea de a descoperi locul unde se ascunde în lumea Materiei. Nu mai este nevoie să spunem că un centru laya nu poate fi produs, dar un vid intereteric poate, după cum o dovedește producerea sunetelor de clopote în spațiu. Keely se exprimă totuși ca un ocultist inconștient când afirmă în teoria sa despre suspensia planetară:

„În ce privește volumul planetar, am întreba, din punct de vedere științific, cum poate exista imensa diferență de volum a planetelor, fără

570 Independentă într-un anumit sens, dar nu *fără legătură* cu ea.

a deregla acțiunea armonioasă ce le-a caracterizat dintotdeauna? Nu pot răspunde în mod satisfăcător la această întrebare decât realizând o analiză progresivă ce ar avea drept punct de pornire centrul eteric în rotație ce au fost constituiți de Creator⁵⁷¹, cu puterea lor de atracție sau acumulare. Dacă întrebați care este forța ce transmite fiecărui atom eteric viteza sa de rotație imposibil de conceput (sau impulsul său primar), voi fi nevoit să răspund că nicio minte limitată nu va putea vreodată înțelege ce este aceasta. Filosofia acumulării este singura dovadă că o forță de acest gen a fost conferită. Aria unuia dintre acești atomi, dacă ne putem exprima astfel, oferă elementului atractiv sau magnetic, electiv sau propulsor, toate forțele receptive și toate forțele antagonice ce caracterizează o planetă de cea mai mare dimensiune; de aici reiese că, în timp ce acumularea continuă, ecuația perfectă rămâne aceeași. Odată ce acest centru minuscul a fost constituit, pentru a-l smulge din poziția sa, ar fi nevoie de o forță destul de mare ca să deplaseze cea mai uriașă dintre planetele existente. Atunci când acest centru atomic neutru este deplasat, planeta trebuie să-l urmeze. Centrul neutru susține de la început sarcina integrală a tuturor tipurilor de acumulare și rămâne același, echilibrat pe veci în spațiul etern.”

Keely ilustrează astfel ideea sa despre un „centru neutru”:

„Vom presupune că după acumularea unei planete cu un diametru oarecare – spre exemplu de circa 20.000 de mile, căci dimensiunea nu este importantă în acest caz – să presupunem, așadar, că se produce o deplasare a materiei, cu excepția unei cruste cu o grosime de 5.000 mile, lăsând să se formeze un vid între această crustă și un centru de mărimea unei bile obișnuite de biliard; pentru a mișca această masă centrală redusă, ar fi nevoie de o forță la fel de mare ca pentru a mișca scoarța cu o grosime de 5.000 de mile. Mai mult, această masă centrală ar susține veșnic greutatea scoarței, menținând-o echidistantă, și nicio forță contrară, oricât de mare

571 „De Fohat, mai probabil”, ar răspunde un ocultist.

ar fi, nu le-ar putea pune în contact. Imaginația noastră începe să se clatine dacă ne gândim la sarcina imensă susținută de acest punct central, unde greutatea încetează... Aceasta înțelegem noi prin punct neutru.”

Și asta înțeleg ocultiștii prin „centru laya”.

Mulți declară că cele prezentate anterior sunt „antiștiințifice”, dar la fel se petrece cu toate fenomenele care nu sunt sancționate și nu se încadrează pe linia strict ortodoxă a științei fizicii. În afară de cazul în care este acceptată explicația dată de inventatorul însuși – iar explicațiile lui sunt, după cum am văzut, destul de ortodoxe din punct de vedere spiritual și ocult, dacă ele nu sunt astfel din punctul de vedere al științei materialiste și speculative așa-zis exacte, noi le adoptăm în acest caz – ce ar putea răspunde știința în legătură cu faptele examinate deja și pe care nimeni nu le mai poate nega? Filosofia ocultă nu divulgă decât un număr redus din misterele ei fundamentale cele mai importante. Ea le lasă să cadă ca pe niște perle prețioase, la intervale mari de timp, și doar atunci când este forțată de marea în creștere a evoluției ce duce omenirea în ritm lent, tăcut, dar neîntrerupt, spre zorii celei de-a Șasea Rase umane. De fapt, în momentul în care încetează să mai fie sub paza vigilentă a moștenitorilor și păzitorilor lor legitimi, misterele încetează să mai fie oculte, ajung în spațiul public și riscă să se transforme în blesteme, mai degrabă decât în binecuvântări, în mâinile egoiștilor – Cain-ii rasei umane. Totuși, atunci când se nasc indivizi ca cel care a descoperit Forța Eterică – John Worrell Keely – oameni înzestrați cu capacități psihice și mentale deosebite⁵⁷², în general ei sunt cel mai adesea ajutați și nu sunt lăsați doar în seama puterilor proprii ca să-și croiască un drum. Dacă sunt lăsați singuri, doar cu resursele proprii, ei ajung destul de curând să fie martirizați sau cad pradă speculanților fără scrupule, dar nu sunt ajutați decât dacă nu constituie în mod conștient sau inconștient un nou pericol pentru

572 Motivația de a fi a acestor capacități psihice este oferită mai departe.

epoca lor: un pericol pentru sărmarii care în prezent sunt oferiți zilnic drept jertfă de cei mai puțin bogați până la cei foarte bogați⁵⁷³. Acest aspect necesită o scurtă digresiune și o explicație.

În urmă cu vreo doisprezece ani, în timpul Expoziției Centenarului din Philadelphia, autoarea, răspunzând întrebărilor presante ale unui teozof care era unul dintre primii admiratori ai lui Keely, i-a repetat informații pe care le găsisese dintr-o sursă ale cărei informații nu le-ar fi putut nicicum pune sub semnul îndoielii.

S-a spus atunci că inventatorul „auto-motorului” era ceea ce în jargonul cabaliștilor se numește un „magician cu talent înăscut” și că era și va rămâne inconștient de amploarea puterilor sale și că nu le va utiliza decât pe acelea pe care le descoperise și verificase în propria sa natură – în primul rând, deoarece le atribuia o falsă origine, ceea ce nu-i permitea să le dezvolte complet, și în al doilea rând, deoarece nu avea capacitatea de a transmite altora ceea ce constituia o calitate inerentă propriei sale naturi speciale. Din aceste motive, secretul în ansamblu nu ar putea fi transferat altcuiva în mod permanent, într-un scop sau pentru un uz practic⁵⁷⁴.

Persoanele care vin pe lume cu înzestrări de acest gen nu sunt foarte rare. Dacă nu auzim prea des vorbindu-se despre ei este pentru că în aproape toate cazurile, ei trăiesc și mor ignorându-și complet facultățile anormale pe care le dețin. Keely posedă facultăți ce sunt calificate

573 Aceste rânduri au fost scrise în 1886, când speranțele de succes ale „motorului Keely” erau la apogeu. Fiecare cuvânt rostit atunci de autoare este justificat și acum adăugăm doar câteva remarci privind eșecul speranțelor lui Keely până în prezent, eșec recunoscut de el însuși. Deși utilizăm termenul de eșec, cititorul trebuie să înțeleagă că îl folosim într-un sens relativ, căci după cum explică dna Mloomfield-Moore: „Ceea ce admite dl. Keely este că, dezamăgit fiind în speranța sa de a aplica forța vibratorie mecanicii, prin prima și cea de-a doua metodă aplicată de el în cercetările experimentale, s-a văzut nevoit fie să accepte un eșec comercial, fie să încerce o a treia metodă pornind de la fundamentul sau principiul său de bază și să caute succesul pe altă cale.” Iar această „cale” se află în planul *fizic*.

574 Aflăm că aceste remarci nu se aplică ultimelor descoperiri ale lui Keely; doar timpul va putea stabili limita exactă a succeselor sale.

drept anormale tocmai deoarece sunt la fel de puțin cunoscute în zilele noastre precum era circulația sângelui înainte de epoca lui Harvey. Sângele exista și se comporta în primul om născut din femei exact cum se comportă acum și, de asemenea, principiul capabil să controleze și să ghideze Forța eterică vibratorie există și a existat în ființa umană. În orice caz, ele există la muritorii al căror Sine Interior este în legătură, de la origini, prin descendență directă, cu grupul Dhyani-Chohan-ilor, numiți „întâii-născuți ai Eterului”. Umanitatea, considerată din punct de vedere fizic, este repartizată în diverse grupuri, fiecare fiind în legătură cu unul dintre grupurile de Dhyani, ce au format la început omul *psihic* (a se vedea paragrafele 1, 2, 3, 4, 5 din Comentariul STANȚEI VII). Keely – fiind extrem de binecuvântat în această privință și care, pe lângă temperamentul psihic, are și geniul mecanicii – poate obține rezultatele cele mai extraordinare. El a obținut deja unul pe care niciun muritor ce nu a fost inițiat în ultimele mistere nu l-a obținut vreodată până în prezent. Ceea ce a realizat el – după cum spun pe bună dreptate prietenii săi – ajunge cu siguranță pentru „a demola cu ciocanul științei idolii științei”; idoli din materie, cu picioare de lut. Autoarea nu are nicio clipă intenția de a o contrazice pe dna Bloomfield-Moore care afirmă, în broșura sa despre „Forța psihică și Forța eterică”, faptul că Keely, în calitate de filosof, „are un suflet destul de mare, un spirit destul de înțelept și un curaj destul de înalt pentru a depăși toate dificultățile și pentru a-l transforma în ochii lumii în cel mai mare descoperitor și inventator”.

Ea mai scrie:

„Dacă Keely nu ar face decât să scoată savanții din zonele sumbre în care băjbăie și să-i ducă pe câmpurile vaste ale forței elementale, unde gravitația și coeziunea sunt scoase din vizuinile lor și puse să slujească; unde unitatea de la origine emană energia infinită în forme diversificate, ar fi de-ajuns ca numele să-i devină nemuritor. Dacă ar demonstra – și astfel ar contribui la distrugerea materialismului – că Universul este animat de un

principiu misterios căruia materia, cu organizarea ei perfectă, i se supune, el ar fi un extraordinar binefăcător spiritual al rasei noastre, superior tuturor celor pe care lumea modernă i-a întâlnit. Dacă în tratarea bolilor ar fi în stare să înlocuiască prin forțele subtile ale naturii agenții materiali grosieri care au dus la moarte mai mulți oameni decât au făcut războiul, ciuma și foametea la un loc, el ar merita și ar obține recunoașterea omenirii. O va face și chiar mai mult decât atât, dacă el și cei care i-au urmărit zi de zi progresele de ani de zile nu vor fi prea ambițioși în așteptările lor.”

Aceeași doamnă, în broșura sa intitulată *Keely's Secrets*⁵⁷⁵, citează pagina următoare, pe care o extrage dintr-un articol pe care autoarea acestui volum a scris-o în urmă cu câțiva ani în *The Theosophist*:

„Autorul celei de-a cincea broșuri intitulate *What is Matter and what is Force*⁵⁷⁶ afirmă că: «Savanții tocmai au descoperit-o a patra stare a materiei, pe când ocultistii au pătruns de mulți ani dincolo de cea de-a șasea, așa încât nu presupun ci chiar cunosc existența celei de-a șaptea». Această cunoaștere cuprinde unul dintre secretele a ceea ce se numește «secretul complex» al lui Keely. Mulți oameni știu deja că secretul său cuprinde «amplificarea energiei», izolarea eterului și adaptarea forței dinasferice la mecanică.”

Tocmai deoarece descoperirea lui Keely ar duce la cunoașterea unuia dintre cele mai oculte secrete, un secret ce nu trebuie să ajungă niciodată în mâinile maselor, eșecul său în a-și continua descoperirile până la atingerea scopului lor logic pare sigur ocultistilor. Vom vorbi mai pe larg imediat, dar această descoperire, chiar așa limitată cum este, poate fi recunoscută ca fiind de cea mai mare utilitate, deoarece:

„Pas cu pas, cu o perseverență plină de răbdare pe care lumea o va aprecia într-o zi, acest om de geniu și-a continuat cercetările, depășind dificultățile ce apăreau neîncetat în calea lui și care (în ochii tuturor,

⁵⁷⁵ *Theosophical Siftings*, Vol. I, n° 9, p. 13.

⁵⁷⁶ [Ce este Materia și ce este Forța].

mai puțin în cei proprii) păreau a fi niște bariere insurmontabile în calea oricărui progres ulterior. Niciodată degetul destinului nu a indicat în mod mai clar momentul în care totul contribuie la nașterea noului tip de forță pe care omenirea o așteaptă. Natura, care este mereu reticentă în a-și dezvălui secretele, ciulește urechea la exigențele stăpânului său, necesitatea. Minele de cărbune din lumea întreagă nu vor mai face față multă vreme exploatării crunte la care sunt supuse. Aburul și-a atins limita extremă a puterii și nu mai corespunde nevoilor epocii noastre; el știe că zilele îi sunt numărate. Electricitatea trage îndărăt, cu răsuflarea întretăiată, așteptând ca tovarăsa ei să se apropie. Vasele aeriene sunt, ca să spunem așa, ancorate la țărm, așteptând forța care să transforme navigarea aeriană în ceva mai mult decât un vis. Locuitorii de pe diferite continente vor comunica între ei, peste ocean, la fel de ușor cum comunică oamenii în prezent de acasă la birou, cu ajutorul telefonului. Imaginația este cuprinsă de un fel de paralizie când caută să anticipeze rezultatele însemnate pe care le va produce această minunată descoperire în momentul când ea va fi aplicată în artă și mecanică. Punând stăpânire pe tronul pe care îl va smulge aburului, forța dinasferică va conduce lumea în interesul civilizației, în virtutea unei puteri atât de mari, încât nicio inteligență limitată nu va fi în stare să-i prevadă rezultatele. Laurence Oliphant spune, în prefața sa la *Scientific Religion*: «Zorii unui nou viitor moral se ivesc pentru rasa umană – care cu siguranță avea mare nevoie». Acest nou viitor moral nu putea în niciun caz fi inaugurat într-un mod mai amplu, mai universal

decât folosind forța dinasferică în scopuri utile vieții⁵⁷⁷.”

Oculțiștii se alătură bucuroși elocventului autor pentru a admite toate acestea. Este incontestabil faptul că vibrația moleculară este „domeniul legitim al cercetărilor lui Keely”, iar descoperirile pe care le-a făcut se vor dovedi a fi minunate – dar *numai în mâinile lui și prin mijlocirea sa*. Ca regulă generală, lumea nu va obține decât ceea ce i se poate încredința fără niciun risc. Adevărul acestei afirmații poate că încă nu l-a atins pe inventator, întrucât scrie că este absolut sigur că va realiza și va oferi lumii tot ceea ce a promis; dar acest adevăr trebuie să ajungă la el, și într-un timp cât mai scurt. Ceea ce spune despre propria-i operă este o dovadă concludentă în acest sens:

„Studiind acțiunea motorului meu, vizitatorul, dacă vrea să ajungă la o concepție fie și aproximativă a modului ei de operare, trebuie să elimine orice idee despre motoarele acționate în virtutea principiului presiunii și al aspirației, al expansiunii aburului sau a altor gaze similare, acționând împotriva unui obstacol precum pistonul unui motor cu abur. Motorul meu nu prevede nici piston, nici excentrice și nu este nici urmă de presiune în motor, indiferent de dimensiunea sau capacitatea lui. Sistemul meu, în toate părțile și în toate detaliile sale, atât în dezvoltarea forței, cât și a diverselor moduri de a-l utiliza, este bazat și fondat pe vibrațiile simpatice. Ar fi imposibil să trezesc sau să dezvolt forța mea în alt mod și ar fi de asemenea imposibil să-mi pun motorul în funcțiune în virtutea altui principiu... În aceasta constă adevăratul sistem și, în viitor, toate operațiunile mele vor fi dirijate în acest fel – adică forța mea va fi generată, motoarele vor fi puse în mișcare, tunul meu va fi acționat printr-un fir metalic. Doar după o muncă neîncetată de ani de zile, după ce am încercat nenumărate experimente, ce au necesitat nu numai construirea unui mare număr de aparate mecanice speciale, ci și studiul foarte atent

577 *Theosophical Siftings*, pp. 16-17.

al proprietăților fenomenale ale substanței numite „eter”, produse *per se*, am reușit să mă dispensez de mecanisme complicate și să obțin, așa cum pretind, stăpânirea forței misterioase și subtile despre care vorbesc aici⁵⁷⁸.”

Pasajele pe care le-am scos în evidență sunt cele care au legătură directă cu latura ocultă a folosirii Forței vibratorii pe care Keely o numește „vibrație simpatcă”. „Firul metalic” constituie deja un recul sau o coborâre din planul pur eteric spre planul terestru. Inventatorul a făcut minuni – cuvântul „miracol” nu ar fi prea puternic – când a acționat folosind numai Forța intereterică, principiul al cincilea și al șaselea al Akasha. După ce a debutat cu un generator lung de șase picioare, el a ajuns să utilizeze unul „nu mai mare decât un vechi ceas de argint”, și acest rezultat constituie singur un miracul al geniului mecanic, dar nu al geniului spiritual. După cum a spus atât de bine marea sa protectoare, dna Bloomfield-Moore:

„Cele două tipuri de forțe pe care le-a experimentat și fenomenele ce decurg din utilizarea lor, sunt în antiteză unele cu celelalte.”

Una dintre aceste forțe era generată și activată de el însuși. Niciunul dintre cei care ar fi repetat ce făcuse el nu ar fi putut produce aceleași rezultate. De fapt, „eterul lui Keely” era cel ce acționa cu adevărat, pe când „eterul lui Smith sau Brown” avea să rămână lipsit de rezultate. De aceea, dificultatea de care Keely s-a lovit până în prezent a fost construirea unui motor capabil să dezvolte și să regleze forța, fără intervenția vreunei „voințe” oarecare sau a influenței personale, conștiente sau inconștiente, a operatorului. El a eșuat în acest punct, în ceea ce-i privește pe ceilalți, căci nimeni altcineva decât el nu putea să se folosească de „motoarele” lui. Din punct de vedere ocult, acesta constituie un rezultat mult mai important decât „succesul” pe care-l aștepta de la utilizarea „firului său metalic”, dar rezultatele provenite din planurile al cincilea și al șaselea ale Forței Eterice sau Astrale nu vor fi niciodată autorizate să fie utilizate în comerț sau trafic. Declarația următoare făcută de un apropiat care-l

578 *Theosophical Siftings*, p. 18.

cunoaște foarte bine pe marele inventator demonstrează că organismul lui Keely este direct legat de producerea minunatelor sale rezultate.

„Într-o vreme, acționarii companiei *Keely Motor* au pus un om în atelierul lui cu misiunea specială de a-i descoperi secretul. După șase luni de supraveghere atentă, acest om îi spune într-o zi lui J. W. Keely: «Acum știu cum se petrec lucrurile.» Tocmai montaseră împreună un motor, iar Keely manipula maneta de pornire și oprire a forței. «Atunci încercați», îi răspunse el. Omul a învărtit maneta, dar nu s-a întâmplat nimic. «Lăsați-mă să vă arăt», îi spuse Keely respectivului. Acesta i-a dat voie, iar motorul a pornit imediat. Omul a mai făcut o încercare, dar fără succes. Keely i-a pus mâna pe umăr spunându-i să mai încerce o dată. De data aceasta curentul s-a produs în mod instantaneu.”

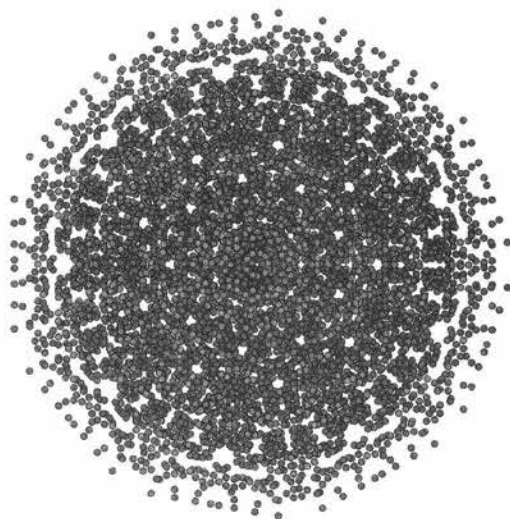
Dacă această povestire este adevărată, atunci problema este rezolvată.

Ni se spune că Keely definește electricitatea ca fiind „o formă particulară de vibrație atomică”. Asupra acestui aspect, el are perfectă dreptate, dar este vorba despre electricitatea în plan terestru și care este realizată prin corelații terestre. El estimează:

- vibrațiile moleculare la 100.000.000 pe secundă,
- intermoleculare la 300.000.000,
- interatomice la 2.700.000.000,
- eterice la 8.100.000.000,
- intereterice la 24.300.000.000.

Acest aspect susține afirmația noastră. Nu există vibrații care pot fi numărate sau a căror viteză ar putea fi estimată fie chiar aproximativ, dincolo de „împărăția celui de-al Patrulea Fiu al lui Fohat”, ca să ne folosim de o expresie ocultă, sau dincolo de mișcarea ce corespunde formării materiei radiante a Prof. Crookes, numită în mod superficial în urmă cu câțiva ani, „a patra stare a materiei” în planul nostru.

Dacă ne întrebăm de ce nu i s-a permis lui Keely să depășească o anumită limită, răspunsul este simplu; deoarece el a descoperit teribila

Forță siderală cunoscută de atlanți sub numele de MASH-MAK, și căreia Rishi arieni îi dau în Astra-Vidya un nume pe care nu dorim să-l divulgăm. Este forța Vril din *Coming Race* al lui Bulwer Lytton, și totodată forța raselor viitoare ale omenirii. Termenul Vril poate fi o ficțiune, dar Forța în sine este o realitate care în India este la fel de puțin pusă la îndoială ca existența Rishi-lor, ea fiind menționată în toate lucrările secrete.

Această Forță vibratorie, direcționată spre o armată din înaltul unui *Agni ratha*⁵⁷⁹, fixat pe un vehicul zburător, pe un balon, conform instrucțiunilor ce se găsesc în *Astra Vidya*, a transformat în cenușă 100.000 de oameni și elefanți la fel de ușor ca și cum ar fi fost un șoarece mort. Această realitate este exprimată în formă alegorică în *Vishnu Purana*, *Ramayana* și în alte lucrări, prin fabula ce vorbește despre înțeleptul Kapila, a cărui „privire i-a transformat pe cei 60.000 de fii ai regelui Sagara într-un morman de cenușă”, poveste explicată în lucrările ezoterice și la care se face aluzie prin sintagma Kapilaksha – ochiul lui Kapila.

Și oare i s-ar fi îngăduit generației noastre să adauge această forță satanică la arsenalul de jucării pentru anarhiști precum melinita, dinamita cu întârziere, portocalele explozive, „coșurile cu flori” și alte jucării cu nume inocente? Oare acest agent distructiv care, ajuns în mâinile unui Attila modern, al unui anarhist sângeros, ar aduce în câteva zile Europa în starea de haos al începutului, fără vreun supraviețuitor care să povestească drama – această Forță, așadar trebuie să devină proprietatea tuturor oamenilor, fără deosebire?

Realizarea lui Keely este extraordinară și minunată; mai are destule de făcut în vederea demonstrării noului său sistem „care să le scadă orgoliul savanților materialști, dezvăluind misterele ce există dincolo de Universul material”, fără a fi nevoie, *volens nolens*, să le reveleze tuturor. Mediumii și spiritualiștii care se află în număr mare în armatele europene ar fi cu siguranță primii care ar experimenta în mod personal rezultatele dezvăluirii unor asemenea mistere. Mii dintre ei s-ar trezi rapid în Eterul albastru, probabil împreună cu populațiile unor țări întregi pentru a le ține companie, dacă o asemenea Forță ar fi pur și simplu descoperită, chiar dacă ar rămâne necunoscută public. Această descoperire, în ansamblul ei, ar veni cu câteva mii de ani – suntem tentați să spunem cu câteva sute de mii de ani – prea devreme. Ceasul ei va sosi atunci când imensul șuvoi de oameni care strigă de foame, de sărăcie și din cauza muncii prost plătite va scădea iar – cum se va petrece atunci când în sfârșit vor fi satisfăcute nevoile celor mai mulți; când proletariatul nu va mai fi doar un cuvânt gol și când se va stinge strigătul jalnic după pâine ce răsună în întreaga lume, nebăgat în seamă. Sosirea acestui moment poate fi grăbită prin educație și oferind noi oportunități de muncă și emigrare, cu perspective mai bune decât în prezent, și pe un nou continent ce ar putea apărea. Numai atunci Forța și Motorul lui Keely, așa cum și le imaginau el și prietenii săi la început, vor fi cerute deoarece vor fi spre folosul săracilor mai mult decât al bogaților.

Între timp, Forța descoperită de el va fi transmisă cu ajutorul firelor metalice și, dacă reușește, aceasta va fi mai mult decât suficient ca să devină cel mai mare inventator al epocii sale, în generația actuală.

Ceea ce Keely spune despre Sunet și Culoare este corect și din punct de vedere ocult. Ascultați-l cum vorbește de parcă ar fi pruncul „Zeilor Revelatori” și și-ar fi petrecut întreaga viață scrutând adâncurile Eterului Tată-Mamă.

Comparând caracterul rarefiat al atmosferei cu cel al valurilor eterice pe care le obținea prin procedeul inventat de el ca să rupă moleculele de aer cu ajutorul vibrațiilor, Keely spune:

„Este asemenea raportului dintre platină și gazul hidrogen. Separarea moleculară a aerului nu ne duce decât la prima subdiviziune; separarea intermoleculară, la a doua; cea atomică, la a treia, cea interatomică, la a patra; cea eterică la a cincea și cea intereterică la a șasea subdiviziune, sau la asocierea pozitivă cu eterul luminos⁵⁸⁰. În prezentarea introductivă, am susținut că aceasta constituie învelișul vibratoriu al tuturor atomilor. În definiția pe care o dau atomului, nu mă limitez la cea de-a șasea subdiviziune, în care eterul luminos este învelit sub forma sa grosieră, atât cât pot demonstra cercetările mele⁵⁸¹. Cred că fizicienii zilelor noastre vor considera această idee drept o extravaganță a imaginației. Este posibil ca în timp, această teorie să fie pusă sub o lumină care să-i evidențieze simplitatea în folosul cercetărilor științifice. Deocamdată, o pot compara doar cu o planetă așezată într-o zonă obscură, unde lumina soarelui științei nu a pătruns încă... Susțin că sunetul, asemenea mirosului, este o substanță reală, de o consistență necunoscută și minunată, ce emană dintr-un corp unde a fost produsă prin percuție și care proiectează veritabili corpusculi de materie, particule interatomice, ce se deplasează cu o viteză de 1.120

580 Aceeași diviziune este adoptată de ocultiști, dar cu alte denumiri.

581 Este foarte exact, deoarece mai departe există al șaptelea nivel ce reia aceeași enumerare de la un capăt la altul, pe un plan mai elevat.

picioare pe secundă⁵⁸² – în vid, de 20.000 de picioare⁵⁸³. Substanța astfel diseminată face parte integrantă din masa agitată, și dacă aceasta ar fi menținută constant în starea respectivă de agitație, ea ar ajunge, la capătul unui anumit ciclu temporal, să fie complet absorbită de atmosferă sau, mai exact, ar traversa atmosfera pentru a atinge un nivel elevat de ténuitate, corespunzător stării de subdiviziune ce face posibilă eliberarea sa de corpul de care este legat... Sunetele ce emană din diapazoane, dispuse astfel încât să producă acorduri eterice, împrăștiindu-și tonurile (compuse), pătrund în cel mai complet mod în toate substanțele care intră în raza bombardamentului lor atomic. Clinchetul unui clopot în vid pune în libertate acești atomi, cu aceeași viteză și același volum ca în aer liber, iar dacă starea de vibrație a clopotului ar fi menținută fără întrerupere câteva milioane de secole, acesta ar reveni integral la starea primitivă a elementelor; mai mult decât atât, dacă încăperea ar fi închisă ermetic și ar fi suficient de solidă, vidul din jurul clopotului ar fi adus la o presiune de câteva mii de livre pe inch la pătrat, de substanța fină astfel produsă. După estimarea mea, sunetul, dacă este clar definit, nu este decât perturbarea echilibrului atomic ce determină ruptura veritabililor corpusculi atomici, iar substanța astfel eliberată este în mod cert un anumit ordin de fluid eteric. În aceste condiții, nu este rezonabil să presupunem că dacă acest flux ar fi menținut, iar corpul ar fi astfel privat de elementele sale, el ar ajunge să dispară complet? Toate corpurile regnurilor animal, vegetal și mineral sunt formate, la origini, din acest eter extrem de fin, iar atunci când sunt puse într-o stare de echilibru diferențial nu fac decât să se întoarcă la starea lor gazoasă subtilă... În privința mirosului, nu ne putem face o idee clară despre ténuitatea sa extremă și minunată, decât dacă ținem cont de faptul că o porțiune extinsă a atmosferei poate fi impregnată ani la rând de o singură boabă de mosc care, fiind cântărită după acest lung interval,

582 336 de metri pe secundă, n.t.

583 6.000 de metri, n.t.

își va fi păstrat o parte însemnată din greutate. Marele paradox privind fluxul de particule odorante este că pot fi captate într-un recipient de sticlă! Avem o substanță mult mai fină decât sticla în care este închisă și totuși ea nu poate scăpa. Este ca o sită cu ochiurile destul de mari încât să treacă prin ele pietricele, dar care ar reține nisipul fin ce nu ar putea trece prin ele; de fapt, un recipient molecular ce conține o substanță atomică. Aici avem o problemă care i-ar băga în ceață pe cei care s-ar opri să o studieze. Dar oricât de subtil ar fi mirosul, el se află într-o relație foarte grosieră cu substanța subdiviziunii ce guvernează curentul magnetic (un flux de simpatie, dacă doriți să-l numiți astfel). Această subdiviziune este deasupra sunetului, care vine imediat după ea. Acțiunea fluxului unui magnet coincide oarecum cu partea receptivă și distributivă a creierului uman, ce restituie constant o parte descrescătoare din totalul primit. Acesta este un exemplu extraordinar privind controlul exercitat de mental asupra materiei, micșorând gradat elementul fizic până la producerea disoluției. Magnetul își pierde gradat forța în aceeași proporție și devine inert. Dacă am putea echilibra raportul existent între mental și materie și l-am menține în această stare, am trăi veșnic în starea noastră fizică, dat fiind faptul că trupul nu ar fi supus degradării. Totuși, degradarea fizică duce în cele din urmă la sursa unei dezvoltări infinit superioare – adică la eliberarea eterului pur din legăturile cu aspectul molecular grosier, ceea ce este, după părerea mea, un fenomen foarte de dorit⁵⁸⁴.”

Putem remarca faptul că, exceptând câteva mici divergențe, niciun adept sau alchimist nu ar fi putut explica mai bine aceste teorii, din punct de vedere al științei moderne, oricât ar protesta ea însăși împotriva noilor viziuni apărute în sânul ei. Acesta este ocultism pur în principiile sale fundamentale, dacă nu în detalii, și este totodată filosofie naturală modernă.

⁵⁸⁴ Extras din broșura dnei Bloomfield-Moore, intitulată *The New Philosophy*.

Ce este această „nouă Forță” – în cazul în care știința nu preferă să-i dea alt nume – Forță ale cărei efecte sunt de netăgăduit, după cum au admis mai mulți naturaliști și fizicieni care au vizitat laboratorul lui Keely și care au fost ei înșiși martorii acestor efecte prodigioase? Este ea „un mod de mișcare” chiar în vid unde nu există materie care să o genereze, decât Sunetul – un alt „mod de mișcare” fără îndoială, o senzație cauzată, asemenea Culoarii, de vibrații? Oricât de convinși am fi că aceste vibrații sunt cauza proximă – imediată – a acestor senzații, respingem în mod absolut teoria științifică exclusivă care susține că nu există niciun factor pe care-l putem considera exterior nouă, în afara vibrațiilor eterice sau atmosferice⁵⁸⁵.

Există un grup transcendent de cauze, antrenate ca să spunem așa în producerea acestor fenomene care, nefiind în legătură cu câmpul restrâns al conștiinței noastre, nu pot fi înțelese și studiate până la sursa lor și în natura lor decât cu ajutorul capacităților spirituale ale adeptului. Așa cum Asclepios îi spune Regelui, ele sunt „corporalități corporale”, ca „ceea ce apare într-o oglindă”, și totodată „forme abstracte” pe care le

⁵⁸⁵ În acest caz, substanțialității americani, deși sunt prea antropomorfi și materialisti în viziunea lor pentru ca ea să poată fi acceptată de ocultști, nu greșesc atunci când pretind, prin persoana doamnei S. Organ, M.D., că: „Obiectele care au o relație constituțională cu nervii implicați în senzațiile animale trebuie să posede facultăți pozitive individualizatoare, fără de care percepția nu ar exista. Nicio impresie, de niciun fel, nu poate fi produsă asupra creierului, nervilor sau mentalului – nimic nu le poate determina să acționeze – decât dacă se produce o comunicare reală și directă a unei forțe substanțiale [„substanțială” în aparență, în sensul obișnuit pe care-l are acest termen în universul iluziei – Maya – și nu ÎN REALITATE, este de la sine înțeles]. Această forță poate fi entitatea imaterială cea mai rafinată și subtilă [?]. Totuși ea trebuie să existe, căci niciun simț, niciun element, nicio facultate a ființei umane nu poate înregistra o percepție sau să fie stimulată să acționeze, fără ca o forță substanțială oarecare să intre în contact cu ea. Aceasta este legea fundamentală ce guvernează întreaga lume organică și mentală. În sens strict filosofic, nu există acțiune independentă, căci fiecare forță sau substanță este corelată cu o altă forță sau substanță. Putem afirma la fel de întemeiat și adevărat că nicio substanță nu posedă o proprietate inerentă gustativă sau olfactivă, că gustul și mirosul nu sunt decât senzații produse de vibrații și, prin urmare, simple iluzii ale percepțiilor animale...”

vedem, auzim și simțim, în visele și viziunile noastre. Ce legătură au cu ele „modurile de mișcare” precum lumina și eterul? Totuși, noi le vedem, le auzim, le simțim și le atingem, prin urmare, acestea sunt pentru noi în egală măsură realități în visele noastre, precum este orice alt obiect din planul guvernat de Maya.

SECȚIUNEA X

DESPRE ELEMENTE ȘI ATOMI

Când ocultistul vorbește despre „Elemente” și ființele umane care trăiau în epoci geologice a căror durată este imposibil de determinat conform opiniei unuia dintre cei mai buni geologi englezi⁵⁸⁶ știe foarte bine despre ce vorbește. Când rostește cuvintele Om și Elemente, nu se referă nici la „omul” în forma sa fiziologică și antropologică actuală, nici la atomii elementali, aceste concepții ipotetice care bântuie în prezent mințile oamenilor de știință, aceste entități abstracte ale Materiei în starea sa cea mai rafinată; și nu se referă nici la Elementele complexe din Antichitate. În Ocultism, termenul Element este întotdeauna sinonim cu rudiment. Când vorbim despre „Omul Elementar” înțelegem prin aceasta fie schița preliminară a omului ce se naște, în starea sa de dezvoltare imperfectă, adică forma care se află astăzi latentă în omul fizic în timpul vieții sale și nu se manifestă decât ocazional și în anumite condiții, fie forma ce a supraviețuit corpului material o anumită perioadă și care este mai cunoscută sub numele de „Elementară”⁵⁸⁷. Cât privește termenul

586 Răspunzându-i unui prieten, acest geolog eminent scrie: „Tot ce pot spune, drept răspuns la scrisoarea domniei voastre, este că pentru moment este imposibil și probabil întotdeauna va fi imposibil să transpunem, fie chiar și aproximativ, epocile geologice în ani sau chiar în milenii” (Semnat William Pengelly).

587 Platon, când menționează elementele iraționale și turbulente „compuse din foc, aer, apă și pământ” se referă la Demonii Elementari (A se vedea *Timaios*).

Element, în accepție metafizică, el desemnează Omul Divin ce se naște, în opoziție cu omul muritor, și în accepție fizică, desemnează materia haotică în starea sa primă, nediferențiată, sau starea Laya, starea eternă și normală a Substanței ce nu se diferențiază decât periodic; în timpul acestei diferențieri, Substanța este în mod real într-o stare anormală – cu alte cuvinte, nu este decât o iluzie trecătoare a simțurilor.

Cât privește „Atomii Elementali”, ocultiștii vorbesc despre ei și le dau acest nume când doresc să le dea o semnificație analogă celei pe care hindusul i-o atribuie lui Brahma când îl numește ANU, Atomul. Fiecare Atom Elemental pe care numeroși chimiști au căutat să-l descopere urmând calea indicată de alchiimiști, este un SUFLET, conform convingerii lor ferme (dacă nu și a cunoașterii), nu neapărat un Suflet dezîncarnat, ci un *Jiva*, după cum spun hindușii, un centru de VITALITATE POTENȚIALĂ, ce posedă o inteligență latentă și, în cazul Sufletelor complexe, o EXISTENȚĂ inteligentă și activă, de la categoria cea mai înaltă la cea mai de jos, o formă compusă din diferențieri mai mult sau mai puțin numeroase. Trebuie să fii metafizician – și chiar metafizician oriental – pentru a înțelege ce dorim să spunem. Toate aceste Suflete-Atomi sunt diferențieri ale lui UNU – și au cu el aceleași raporturi pe care le are *Sufletul Divin*, Buddhi, cu *Atman*, Spiritul ce-l însuflețește și de care este inseparabil.

Fizica modernă, preluând de la antici Teoria Atomului, a uitat un detaliu care este punctul cel mai important al doctrinei, așa că a ajuns să dețină doar cochilia fără a fi vreodată capabilă să intre în posesia miezului. Adoptând atomii fizici, ea nu a ținut cont de următorul fapt, totuși foarte sugestiv, și anume că de la Anaxagoras până la Epicur, până la romanul Lucrețiu și chiar până la Galilei, toți filosofi credeau mai mult sau mai puțin în atomii însuflețiți și nu în niște particule invizibile a ceea ce numim materia „brută”. În concepția lor, mișcarea de rotație era generată de atomi mai mari (a se citi, mai divini, mai puri) ce forțază

alți atomi să coboare, cei mai ușori fiind împinși de jos în sus, în același timp. Semnificația ezoterică a acestui fapt este curba ciclică constantă a elementelor diferențiate, descendentă și ascendentă în timpul fazelor intercyclice de existență până când fiecare își atinge punctul de pornire sau locul de naștere. Ideea era metafizică și totodată fizică; interpretarea ascunsă conținea Zeii sau Sufletele, sub formă de Atomi, ca fiind cauzele tuturor efectelor produse pe Pământ de *secrețiile* corpurilor divine⁵⁸⁸. Niciun filosof antic, nici chiar cabaliștii evrei nu separau Spiritul de Materie sau Materia de Spirit. Totul își trăgea originea din UNUL, și pornind de la Unul trebuia să revină în cele din urmă la Unu.

Lumina devine căldură și se solidifică în particule fierbinți care, după ce au ars, devin particule reci, dure, rotunde și netede. Și aceasta se numește *Suflet*, întemnițat în învelișul său de materie⁵⁸⁹.

Termenii Atomi și Suflete erau sinonime în limba inițiaților. Doctrina „Sufletelor rotitoare”, Gilgolem, în care au crezut foarte mult evreii învățați⁵⁹⁰, nu avea altă semnificație ezoterică. Savanții inițiați evrei nu au avut niciodată intenția să numească Palestina cu numele de Țara Făgăduinței, ci prin acest termen aveau în vedere chiar Nirvana despre care vorbesc învățații budiști și brahmani – sânul lui UNU cel Veșnic, simbolizat de sânul lui Abraham și de Palestina, ca înlocuitori pe pământ.

[Cu siguranță, niciun evreu învățat nu a luat această alegorie în sensul ei literal, arătând că trupurile evreilor conțineau principiul unui Suflet care nu își putea găsi odihna dacă aceste trupuri erau îngropate în pământ străin, atâta vreme cât particula nemuritoare nu ajunsese înapoi în pământul sfânt al „Țării Făgăduinței”⁵⁹¹, prin intermediul unui proces numit „Rotirea Sufletului”. În ochii unui ocultist, semnificația acestui

588 În *Timaios*, Platon folosește termenul „secreții” ale Elementelor turbulente.

589 VALENTINUS, *Esoteric Treatise on the Doctrine of Gilgul*.

590 A se vedea *Royal Masonic Cyclopoedia* de MACKENSIE, pp. 250-1.

591 A se vedea *Isis Dezvăluită*, III, p. 208.

proces este evidentă. Se credea că procesul se realiza printr-un fel de metempsihoză prin care scânteia sufletului trecea prin păsări, animale, pești și cele mai mici insecte⁵⁹². Această alegorie se referă la atomii trupului, fiecare dintre aceștia trebuind să treacă prin toate formele, înainte de a atinge starea finală, care nu este alta decât punctul de plecare al fiecărui Atom – starea sa Laya primitivă. Totuși, semnificația inițială a termenului Gilgulim sau „Revoluția Sufletelor” era aceea de reincarnare a Sufletelor sau Ego. „Toate sufletele merg în Gilgulah”, trec printr-un proces ciclic sau revolutiv adică toate urmează calea ciclică a renașterilor. Unii cabaliști interpretează această doctrină ca făcând aluzie doar la un fel de purgatoriu pentru sufletele celor răi, dar nu este așa.]

Trecerea SUFLETULUI-ATOM „prin cele șapte Camere Planetare” avea aceeași semnificație metafizică și fizică; sensul fizic se activa când

592 A se vedea MACKENSIE, ibid., sub. voc.

se spunea că Sufletul se dizolva în Eter. Epicur însuși, modelul ateilor și al materialiştilor, cunoștea și credea atât de mult în Înțelepciunea antică încât susținea că Sufletul – complet distinct de Spiritul nemuritor, care este însă captiv în Suflet în stare latentă, așa cum este în fiecare particulă atomică – „are o natură rafinată și delicată, alcătuită din atomii cei mai netezi, cei mai rotunzi și mai fini”⁵⁹³.

Vedem astfel semnificația pe care inițiații antici, pe care întreaga Antichitate profană i-a urmat, mai de-a-proape sau mai departe, o dădeau cuvântului „ATOM”, un Suflet, Geniu sau Înger, întâiul-născut al CAUZEI în veci ascunse a tuturor cauzelor, și cu această semnificație învățăturile lor devin inteligibile. Asemenea succesorilor lor, ei afirmau existența Zeilor și a Geniilor, a Îngerilor sau a „Demonilor”, nu în afara Plenitudinii (*Plenum*) Universale sau independent de ea, ci în interiorul ei; numai această plenitudine (*Plenum*) este infinită de-a lungul ciclurilor de viață. Ei admiteau și învățau în mare parte ceea ce învață Știința modernă astăzi, și anume existența unei Materii a Lumii primordiale sau a unei Substanțe Cosmice etern omogene, cu excepția existenței ei periodice; în acest moment, ea este universal răspândită prin Spațiul infinit, se diferențiază și formează gradat corpurile siderale pe care le creează din sânul ei. Ei susțineau realitatea revoluției cerurilor, a rotației Pământului, a sistemului heliocentric și a vortexurilor atomilor – atomii fiind în realitate Suflete și Inteligențe. Acești „atomiști” erau niște panteiști spirituali, într-un grad foarte înalt transcendenți și filosofi. În vecii vecilor, ei nu ar fi putut concepe și nici măcar visa această monstruoasă concepție contrară, ce este coșmarul rasei moderne civilizate: pe de o parte, atomii materiali neînsuflețiți ce se auto-guvernează, și pe de altă parte, un Dumnezeu extra-cosmic.

Poate că este util să explicăm ce este Monada și care era originea ei, în învățăturile inițiaților antici.

593 *Isis Dezvăluită*, vol. II, p. 111.

Știința exactă modernă, de îndată ce a început să iasă din copilărie, a înțeles marea axiomă, până atunci ezoterică pentru ea, în virtutea căreia nimic nu poate ieși din neant, în niciunul dintre domeniile Ființei, spiritual, psihic sau fizic. În Universul manifestat nu există cauză care să nu aibă efectele specifice în Spațiu sau Timp, la fel cum nu pot exista efecte în lipsa unei cauze primare, ce se naște ea însăși dintr-o cauză mai elevată – Cauza finală și absolută trebuind să rămână pentru om, în eternitate, o CAUZĂ FĂRĂ CAUZĂ ininteligibilă. Totuși, aceasta nu este o soluție, iar dacă o studiem, este necesar să adoptăm punctul de vedere filosofic și metafizic cel mai elevat, altfel ar fi de preferat să nu se mai realizeze acest studiu. Este o abstracțiune în contact cu care rațiunea umană – oricât de versată ar fi în subtilitățile metafizice – tremură și amenință să se prăbușească. Spre exemplu, putem demonstra acest aspect cu ajutorul articolelor de credință ale vedanticului autentic, oricărui european ce ar încerca să rezolve problema existenței. Să citească și să studieze învățăturile sublime ale lui Shankaracharya despre Suflet și Spirit și va înțelege despre ce vorbim aici⁵⁹⁴.

În timp ce creștinul este învățat că Sufletul omului este suflarea lui Dumnezeu – creată de el în vederea unei existențe veșnice care are un început dar nu și un sfârșit (și, prin urmare, nu poate fi numită veșnică) – învățătura ocultă afirmă: „Nimic nu este creat, ci doar transformat. Nimic nu se poate manifesta în acest univers – de la un glob până la un gând vag și rapid – care să nu fi existat deja în Univers; orice există în plan subiectiv este un ESTE etern; tot așa cum orice există în plan obiectiv este o devenire permanentă – căci totul este trecător.

Monada – în realitate „lucrul indivizibil”, conform definiției lui Good care nu dădea acestui cuvânt sensul pe care i-l atribuim noi – desemnează aici *Atma* în conjuncție cu *Buddhi* și cu *Manas* superior.

594 *Viveka Chudamani*, tradus de Mohini M. Chatterji prin expresia : „Giuvaerul Suprem al Înțelepciunii”. A se vedea *Theosophist* (octombrie 1885 - august 1886).

Această triadă este una și veșnică, întrucât ultimele două componente sunt absorbite în prima, când întreaga viață condiționată și iluzorie ia sfârșit. Prin urmare, nu putem urmări traiectoria Monadei în cursul pelerinajului ei și al modificărilor vehiculelor tranzitorii decât din stadiul incipient al Universului manifestat. În perioada de Pralaya, perioada intermediară ce separă cele două Manvantara, ea își pierde numele, după cum și-o pierde atunci când adevăratul Sine Unic al omului se topește în BRAHAMAN, în stările înalte de Samadhi (starea *Turiya*) sau în Nirvana finală. Cu cuvintele lui Shankara:

„Când discipolul, după ce a atins această stare de conștiință primordială, beatitudinea absolută, a cărei natură este adevărul și care nu are nici formă, nici acțiune, își părăsește corpul iluzoriu care a îmbrăcat pe *Atma*, întocmai cum actorul (abandonează) costumele (pe care-l îmbrăcase).”

Căci *Buddhi*, învelișul *anandamaya kosha*, nu este decât o oglindă care reflectă beatitudinea absolută, însă nici această reflexie nu este liberă încă de ignoranță și nu este Spiritul Suprem, căci ea este supusă condițiilor, fiind o modificare spirituală a lui *Prakriti* și un efect. Numai *Atma* este unicul substrat real și etern a tot ceea ce există, Esența și Cunoașterea Absolută, *Kshetrajna*.

[Acum după publicarea Versiunii Revizuite a Evangheliilor, în care cele mai grave erori de traducere din versiunile vechi au fost corectate, putem înțelege mai bine fraza din Prima Epistolă a Sf. Ioan (5, 6): „Duhul este Cel ce mărturisește, că Duhul este adevărul.” Cuvintele ce urmează, în versiunea eronată, despre cei trei care dau mărturie, și care până în prezent erau „Tatăl, Cuvântul și Sfântul Duh” (v. 7) lasă să transpară foarte clar adevărata gândire a autorului, iar învățăturile sale se apropie foarte mult în acest punct de cele ale lui Shankaracharya. Căci ce poate însemna fraza: „Și trei sunt care mărturisesc pe pământ: Duhul și apa și sângele.” (v. 8), dacă nu are niciun raport, nicio relație cu declarația mai

filosofică a marelui învățător vedantin care, vorbind despre învelișuri – principiile omului – *Jiva*, *Vijnanamaya* etc. care sunt, în manifestarea lor fizică, „apă și sânge” sau viață, adaugă că *atma* (spiritul) singur este cel ce supraviețuiește după îndepărtarea învelișurilor și că el este SINGURUL martor sau unitate sintetizată. Școala mai puțin spirituală și filosofică văzând doar o Trinitate, face trei martori din „unicul” martor, punându-l astfel în legătură mai degrabă cu Pământul decât cu Cerul.]

În Filosofia Ezoterică, el este numit „Martorul Unic”, iar în timpul sejurului în Devachan, este descris ca „cei Trei Martori ai Karmei”.

Dacă *Atma*, cel de-al șaptelea principiu al nostru, este identic cu Spiritul Universal, iar omul este una cu el în esența sa, ne putem întreba atunci ce este Monada? Este scânteia omogenă ce se răsfrânge în milioane de raze emanând din cele șapte primordiale – despre care vom vorbi mai departe. Este SCÂNTEIA CE EMANĂ DIN RAZA NECREATĂ – un mister. În budismul ezoteric, și chiar exoteric, din nord, Adi-Buddha (*Chogi Dangpoi Sangye*), Necunoscutul Unic, fără început și fără sfârșit, identic cu Parabrahman și Ain-Soph, face să țâșnească o Rază strălucitoare din sânul tenebrelor sale.

Acesta este *Logosul*, Primul sau Vajradhara, Buddha Suprem numit și *Dorjechang*⁵⁹⁵. În calitatea sa de Domn al tuturor Misterelor, el nu se poate manifesta, dar își trimite în lumea manifestării Inima, „Inima de Diamant”, Vajrasattva sau *Dorjesempa*⁵⁹⁶. Acesta este cel de-al Doilea Logos al Creației, din sânul căruia emană cele șapte – în plan exoteric cinci – Dhyani-Buddha numiți Anupadaka, cei „Fără Părinți”. Acești Buddha sunt Monadele primordiale ce provin din Lumea Ființei Necorporale, Lumea Arupa, unde Inteligențele (doar în acest plan) nu au nici formă, nici nume, în sistemul exoteric, ci poartă cele șapte nume ale lor distincte

595 [Tibetană: rdo. rje. hdsin = vajra-dhara (Sanscrită), purtătorul fulgerului.]

596 [Tibetană rdi. rje. sems. dpah = vajra-sattva (Sanscrită), aici vajra înseamnă diamant, iar sattva, natură, esență sau principiu etc.]

în Filosofia Ezoterică. Acești Dhyani-Buddha emană sau creează din ei înșiși, în virtutea Dhyanei, Sine-uri cerești – Bodhisattva-și supraumani. Aceștia, încarnându-se pe Pământ la începutul fiecărui ciclu uman, în calitate de muritori, devin uneori, datorită meritelor lor personale, Bodhisattva printre Fiii Umanității, apoi pot apărea din nou în calitate de Buddha *Manushis* sau umani. Anupadaka sau Dhyani-Buddha sunt astfel identificați cu *Manasaputra* Brahmanici, „Fiii născuți din Minte”, fie din Brahma, fie dintr-o altă ipostază a lui Trimurti, ei fiind identici și cu Rishi sau Prajapati. Spre exemplu, găsim în *Anugita* un fragment care, citit în cheie ezoterică, exprimă în mod clar aceeași idee și același sistem, deși într-o altă formă. Citim:

„Oricare ar fi entitățile aflate în această lume, mobile sau imobile, ele sunt primele ce se dizolvă [în *pralaya*]; apoi compuşii creați din elemente (din care este construit Universul vizibil); și după acești compuşii (entitățile evolute), toate elementele. Aceasta este ordinea ascendentă în rândul entităților. Zeii, Oamenii, Gandharvas, Pishachas, Asura, Rakshasa, toți au fost creați de Svabhava [Prakriti sau Natura modelatoare] și nu prin acțiuni sau printr-o cauză [printr-o cauză fizică]. Acești Brahmani [Rishi Prajapati], creatorii lumii, renasc aici [pe pământ] în repetate rânduri, și tot ceea ce se trage din ei se dizolvă la momentul potrivit în cele cinci mari elemente [cei cinci sau mai degrabă șapte Dhyani-Buddhas, numiți și „Elementele” Umanității], asemenea valurilor în ocean. Aceste mari elemente sunt sub toate aspectele dincolo de elementele care au alcătuit lumea [elementele grosiere], și cel ce se eliberează chiar și de aceste cinci elemente [Tanmatra]⁵⁹⁷, atinge ținta cea mai înaltă. Domnul Prajapati (Brahma) a creat totul doar prin minte [prin Dhyana sau meditația

597 Tanmatra sunt, literalmente, prototipul sau rudimentul unui element lipsit de calitate; dar, din punct de vedere ezoteric, acestea sunt numenii primordiali a ceea ce devine, în cursul progreselor evoluției, un Element Cosmic, în sensul dat acestui termen în Antichitate și nu în Fizică. Sunt Logoi, cele șapte emanații sau raze ale Logosului.

abstractă și puterile mistice, asemenea Dhyani-Buddha-șilor]⁵⁹⁸.

Este evident așadar că acești Brahmani sunt identici cu Bodhisattva tereștri ai celeștilor Dhyani-Buddha. Și unii și alții, în calitatea lor de „Elemente” primordiale inteligente, devin creatorii sau emanatorii Monadelor, ce sunt menite să devină oameni în acest ciclu, după care evoluează sau, ca să spunem așa, se expansionează în propriul lor Sine, în calitate de Bodhisattva sau Brahmana, în cer și pe pământ, pentru ca la sfârșit să devină simpli oameni. În realitate, „creatorii lumii renasc aici pe pământ de nenumărate ori”. În sistemul budist din nord sau religia populară exoterică, se învață că fiecare Buddha, în timp ce predică Legea cea Bună pe Pământ, se manifestă simultan în trei Lumi: în Lumea Fără Formă, în calitate de Dhyani-Buddha; în Lumea Formelor, în calitate de Bodhisattva și în Lumea dorinței, cea mai joasă dintre toate, Lumea noastră, în calitate de om. În plan ezoteric, învățătura este diferită. Monada divină, pur Adi-Buddhi-că, se manifestă sub forma lui Buddhi universal, Maha-Buddhi sau Mahat din filosofile hinduse, Rădăcina spirituală, omniscientă și omnipotentă, a Inteligenței divine, *Anima Mundi* cea mai elevată sau Logosul. Acesta coboară „ca o flacără ce țâșnește din Focul veșnic, imutabil, care nici nu crește, nici nu descrește, ci este mereu același până la sfârșitul” ciclului existenței, și devine Viața Universală în Planul Lumii. Din acest Plan de Viață conștientă se desprind ca șapte limbi de Foc, Fiii Luminii, Logoi ai Vieții; apoi Dhyani-Buddhas ai contemplării: formele concrete ale taților lor fără formă, cei Șapte Fii ai Luminii, încă ei înșiși, cărora le putem aplica fraza brahmanică mistică: „Tu ești ACEASTA” – Brahman. Din acești Dhyani-Buddhas au ieșit *chhaya* sau umbrele lor, Bodhisattva din regatele cerești, prototipurile lui Bodhisattva supratereștri și ai lui Buddha tereștri și, în sfârșit, ai oamenilor. „Cei Șapte Fii ai Luminii” mai sunt numiți și „Stele”.

598 Cap. XXXVI : traducere de Telang, *Sacred Books of the East*, pp. 387-8.

Conform Învățăturii Oculte, steaua sub care s-a născut o Entitate umană va rămâne pentru totdeauna steaua sa de-a lungul întregului ciclu al încarnărilor sale, în aceeași Manvantara, dar aceasta nu este steaua sa astrologică; aceasta are în vedere și este corelată cu personalitatea, iar prima cu INDIVIDUALITATEA. „Îngerul” acestei Stele sau Dhyani-Buddha corespunzător va fi „Îngerul” călăuzitor sau pur și simplu „Îngerul” veghetor, ca să spunem așa, al fiecărei noi renașteri a Monadei, ce face parte din propria ei esență, deși omul, vehiculul ei, poate ignora tot timpul acest fapt. Fiecare dintre Adepți are propriul Dhyani-Buddha, „Sufletul Pereche” mai în vârstă, pe care-l cunoaște și-l numește „Suflet-Tată” și „Foc-Tată”. Totuși, numai în momentul Inițierii ultime și supreme sunt puși față-n față cu strălucitoarea „Imagine” și învață să o recunoască. În ce măsură cunoștea Bulwer Lytton acest fapt mistic atunci când, într-unul din momentele sale de inspirație profundă, l-a înfățișat pe Zanonî față-n față cu Augoeides al său?

Logosul sau ansamblul format din Verbul nemanifestat și din Verbul manifestat este numit de hinduși Ishvara, Domnul, deși ocultistii îi dau alt nume. Ishvara, spun vedantinii, este cea mai înaltă conștiință în Natură. „Această conștiință – cea mai înaltă – răspund ocultistii, nu este decât o unitate sintetică în Lumea Logosului manifestat – sau în planul iluziei, căci el însumează în totalitate conștiința Dhyani-Chohanică”. „O, Înțeleptule, spune Shankaracharya, îndepărtează gândul că Non-Spiritul este Spirit”. Atma este *non-spiritul* în starea sa parabrahmanică finală; Ishvara sau Logosul este Spiritul sau, după cum explică Ocultismul, este o unitate complexă a Spiritelor vii manifestate, sursa tuturor Monadelor mondene și terestre, împreună cu Reflexiile lor divine ce emană din Logos și unde se întoarce fiecare în momentul culminant al timpului său. Există șapte Grupuri principale ale acestor Dhyani-Chohan, grupuri pe care le vom regăsi și recunoaște în toate religiile, căci sunt cele ȘAPTE Raze primordiale. Umanitatea, afirmă Ocultismul, este împărțită în

șapte Grupe distincte cu subdiviziunile lor mentală, spirituală și fizică. [Există, în consecință, șapte planete principale care sunt sferile celor șapte Spirite ce le locuiesc și sub egida cărora s-a născut fiecare dintre grupurile umane care este călăuzit și influențat de câte un spirit. Nu există decât șapte planete care au o legătură particulară cu Pământul și șapte case, dar combinațiile posibile ale aspectelor lor sunt nenumărate. Dat fiind că fiecare planetă poate lua douăsprezece aspecte diferite față de fiecare dintre celelalte, numărul combinațiilor lor trebuie să fie aproape infinit; infinit ca numărul capacităților spirituale, psihice, mentale și fizice ale nenumăratelor varietăți ale *genus homo*, fiecare varietate născându-se sub influența uneia dintre cele șapte planete și a uneia dintre nenumăratele combinații planetare pe care le-am citat⁵⁹⁹].

Prin urmare, Monada, considerată UNA, este deasupra celui de-al șaptelea principiu în Cosmos și în om; considerată drept o Triadă, ea este odrasla ce iradiază direct din această UNITATE COMPLEXĂ, nu suflul lui „Dumnezeu”, cum este numită această Unitate, nici o creație *ex nihilo*, având în vedere că o asemenea concepție este cu totul antifilosofică și degradează Divinitatea coborând-o la o condiție limitată și atributivă. Cum spune atât de bine traducătorul textului *Giuvaerul Suprem al Înțelepciunii* – deși Ishvara este „Dumnezeu”:

„Neschimbat în cele mai adânci abisuri ale pralaya-ei și în timpul celor mai intense perioade de activitate a lui Manvantara”... [totuși], dincolo de el este ATMA în jurul pavilionul căruia domnește întinericul veșnicei MAYA⁶⁰⁰.”

599 A se vedea *The Theosophist* din august 1886, p. 729.

600 Eroarea ajunsă astăzi universală, ce constă în a atribui anticilor cunoașterea a doar șapte planete, din simplul motiv că ei nu menționează altele, are la bază aceeași ignoranță generală a învățăturilor oculte ale acestora. Important nu este să știm dacă ei cunoșteau sau nu existența planetelor descoperite ulterior, ci de a ști dacă respectul pe care-l aveau pentru cei patru Mari Zei exotерици și cei trei Mari Zei secreți – Îngerii Stelari – nu avea un motiv special. Autoarea se hazardează să afirme că acest motiv exista și era următorul: chiar dacă

„Triadele” născute sub aceeași Planetă-Mamă sau mai degrabă Radiațiile ce provin dintr-un singur și același Spirit Planetar sau Dhyani-Buddha sunt, în timpul tuturor încarnărilor și reîncarnărilor ulterioare, suflete surori sau „gemene” pe acest Pământ. [Aceasta este aceeași idee ca în Treimea Creștină, „Trei în Unu”, doar că este mai metafizică: „Supra-Spiritul” Universal manifestându-se pe cele două planuri superioare, ale lui Buddhi și Mahat. Acestea sunt cele trei ipostaze, metafizice, dar niciodată personale.]

Era un fapt cunoscut de Inițiații de rang superior, în toate epocile și în toate țările: „Eu și Tatăl Meu una suntem”, spunea Iisus⁶⁰¹; când în alt loc afirmă: „Mă sui la Tatăl Meu și Tatăl vostru”⁶⁰² vrea să spună exact ceea ce s-a afirmat mai sus. [Identitatea și în același timp diferențierea iluzorie între Îngerul-monadă și monada umană este stabilită în frazele: „Tatăl este mai mare decât Mine”⁶⁰³; „Să slăviți pe Tatăl vostru Cel din ceruri”⁶⁰⁴; „Atunci cei drepți vor străluci ca soarele în împărăția Tatălui lor” (nu a Tatălui nostru)⁶⁰⁵. Sfântul Pavel întreabă și el: „Nu știți, oare, că voi sunteți templu al lui Dumnezeu și că Duhul lui Dumnezeu locuiește în voi?”⁶⁰⁶, „Eu mă sui la Tatăl” etc., etc.] Scopul tuturor acestor afirmații era acela de a stabili că grupul de discipoli și de credincioși ce fuseseră atrași la el aparțineau aceluiași Dhyani-Buddha, aceleiași Stele sau Tată și că acesta aparținea aceluiași domeniu planetar și aceleiași diviziuni ca și el.

ar fi cunoscut tot atâtea planete câte cunoaștem noi în prezent – întrebare ce n-ar putea fi tranșată deocamdată, nici într-un sens, nici în celălalt – oricum nu le-ar fi integrat decât pe acestea șapte în cultul lor religios deoarece acestea au o legătură directă și specială cu Pământul nostru sau, ca să folosim o expresie ezoterică, cu Cercul nostru septenar de Sfere.

601 *Evangelia după Ioan*, X, 30.

602 *Ibid.*, XX, 17.

603 *Ibid.*, XIV, 28.

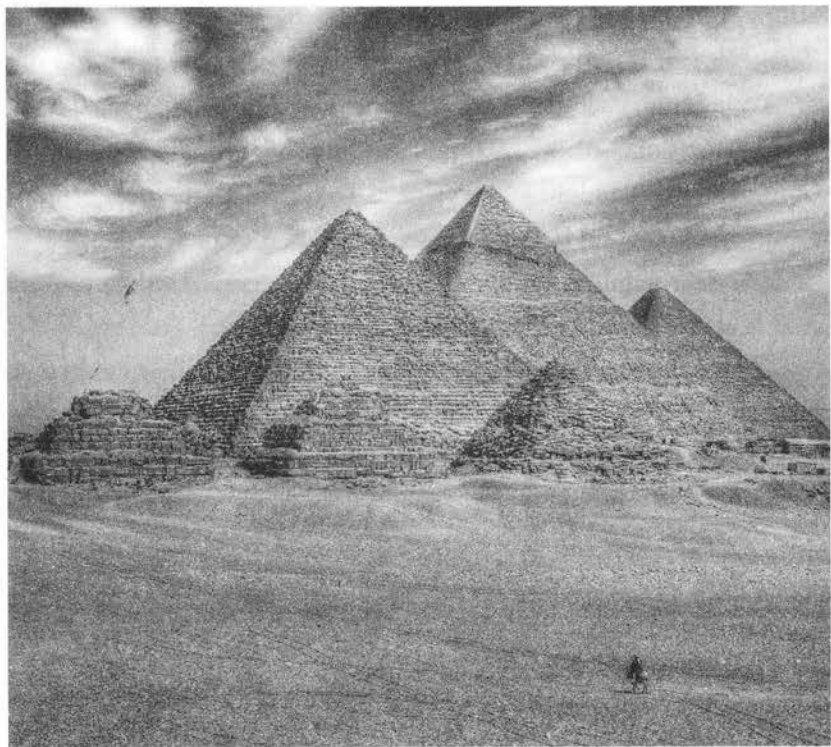
604 *Evangelia după Matei*, V, 16.

605 *Evangelia după Matei*, XIII, 43.

606 *I Cor.*, III, 16.

Cunoașterea acestei doctrine oculte a fost exprimată în analiza realizată de T. Subba Row în *The Idyll of the White Lotus*, când scrie:

„Fiecare Buddha, în momentul ultimei sale Inițieri, este adus în prezența tuturor marilor Adepți care au atins stadiul de Buddha în trecut... Adepții fiecărei categorii au legătura lor specială de comuniune spirituală ce îi unește între ei... Singura modalitate posibilă și efectivă de a ajunge să faci parte dintr-o asemenea fraternitate... constă în a te așeza sub influența Luminii Spirituale ce emană din propriul ei Logos. Mai pot adăuga... că o asemenea comuniune nu este posibilă decât între persoane ale căror suflete își trag viața și sprijinul din aceeași Rază divină și că, așa cum șapte Raze distincte emană din „Soarele Central Spiritual”, toți Adepții și Dhyan-Chohanii pot fi clasificați în șapte categorii, fiecare

dintre ea fiind dirijată, controlată și protejată de una dintre cele șapte forme sau manifestări ale Înțelepciunii divine⁶⁰⁷.”

Prin urmare, cei Șapte Fii ai Luminii – numiți cu numele planetelor lor și adesea identificați cu ele de mulțime, adică Saturn, Jupiter, Mercur, Marte, Venus și, bănuim, Soarele și Luna, pentru criticii moderni care studiază foarte superficial religiile antice⁶⁰⁸ – sunt, conform învățăturilor noastre oculte, Părinții celești sau, sintetic, „Tatăl” nostru. De aici rezultă, după cum am remarcat deja, că politeismul, în raport cu starea de fapt și natura sa, este de fapt mai filosofic și mai corect decât monoteismul antropomorf. Saturn, Jupiter, Mercur și Venus, cele patru planete exoterice, precum și celelalte trei ce nu trebuie să fie numite, erau corpurile cerești aflate în comunicare astrală și fizică, în plan moral și fizic cu Terra, Ghizii și Supraveghetorii ei. Planetele vizibile îi transmiteau Umanității caracteristicile externe și interne, iar „regenții” sau *Rectors* îi ofereau monadele și facultățile noastre spirituale. De teamă să nu dăm naștere unor noi neînțelegeri, declarăm imediat că nici Uranus, nici Neptun nu făceau parte dintre cele trei Globuri secrete sau Îngeri Stelari; nu numai deoarece înțelepții din vechime nu le cunoșteau sub aceste nume, ci pentru că, asemenea tuturor celorlalte planete – oricât de mare ar fi numărul lor – sunt zeii și gardienii altor lanțuri septenare de planete din sistemele noastre.

607 *The Theosophist*, august 1886, p. 706.

608 Aceste planete sunt acceptate doar pentru necesitățile Astrologiei judiciare. Diviziunea astro-teogonică diferea de cea mai sus menționată. Soarele, care este o stea centrală și nu o planetă, precum și cele șapte planete ale sale, au cu Globul nostru relații mai oculte și mai misterioase decât se crede în general. Astfel, Soarele era considerat drept Soarele puternic al tuturor celor Șapte „Tați”, și aceasta explică diferențele pe care le constatăm între cei șapte și opt Mari Zei ai Caldeei și ai altor popoare. Nici Pământul, nici Luna, satelitul său, nici măcar stelele, dintr-un alt motiv, nu au fost vreodată altceva decât substitute folosite din motive ezoterice. Totuși, chiar eliminând din calculele lor Soarele și Luna, anticii par să fi cunoscut cele șapte planete. Câte cunoaștem în plus astăzi, dacă dăm deoparte Pământul și Luna? Șapte, nu mai multe: șapte planete primare sau principale, celelalte sunt mai degrabă planetoizi decât planete.

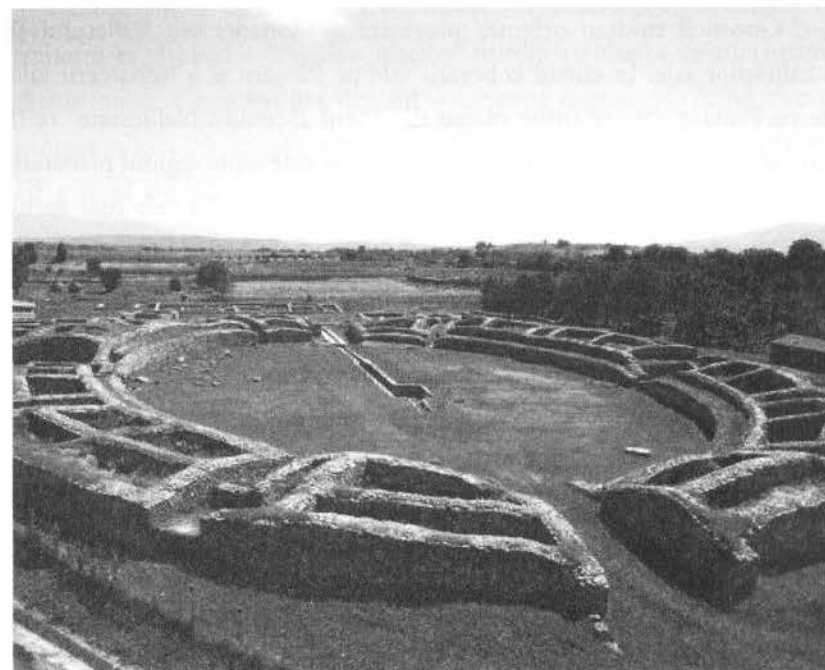
Cele două mari planete, ultimele descoperite, nu mai depind integral de Soare, ca restul planetelor. Cum ne-am putea explica altfel faptul că Uranus nu primește decât 1/390 din lumina primită de Terra, iar Neptun, numai 1/900 și că sateliții lor prezintă particularitatea unei rotații inverse ce nu se regăsește la nicio altă planetă din Sistemul Solar? În orice caz, ceea ce susținem aici se aplică lui Uranus, deși faptul s-a aflat în discuție recent.

În mod evident, toate acestea vor fi considerate o simplă divagație de către toți cei ce confundă ordinea universală a Ființei cu propriile lor sisteme de clasificare. Ne mărginim să expunem aici simple fapte extrase din Învățăturile Oculte, fapte ce vor fi acceptate sau respinse de la caz la caz. Există o serie de detalii în care nu putem intra deoarece au un grad mult prea înalt de abstracție metafizică. Prin urmare, ne mulțumim să declarăm că nu există decât șapte dintre planetele noastre, ce sunt intim legate de Globul nostru, așa cum Soarele este conectat la toate corpurile ce-i sunt subordonate în sistemul său. Dintre acestea, numărul extrem de redus de planete *primare* și *secundare* cunoscut de Astronomie pare într-adevăr destul de dezolant⁶⁰⁹. Prin urmare, este evident că există un mare număr de planete, mici și mari, ce nu au fost încă descoperite, dar pe care astronomii antici – cu toții Adepți inițiați – trebuie în mod cert să le fi cunoscut. Însă, întrucât relația lor cu Zeii era sacră, el trebuia să rămână secret, ca dealtfel și numele altor planete și stele.

Mai mult decât atât, teologia romano-catolică vorbește despre „șaptezeci de planete ce guvernează destinele națiunilor acestui glob” și,

609 Când ne gândim că folosindu-și telescopul puternic, eminentul astronom William Herschell – care nu scruta decât regiunea cerului situată în planul ecuatorial, a cărei zonă centrală (aproximativ) era ocupată de Pământ – a văzut trecând 16.000 de stele într-un sfert de oră și că aplicând acest calcul la toată „Calea Lactee”, a descoperit nu mai puțin de optsprezece milioane de Sori, nu ne mai mirăm că Laplace, într-o discuție cu Napoleon I, l-a numit pe Dumnezeu o Ipoteză – asupra căreia era complet inutil să se mai speculeze cel puțin din perspectiva Științei Fizice exacte. Metafizica Ocultă și Filosofia transcendentă vor fi singurele capabile să ridice un colț foarte mic al vălului impenetrabil din acest domeniu.

lăsând la o parte faptul că este aplicată în mod greșit, există mai mult adevăr în această tradiție decât în Astronomia modernă exactă. Cele șaptezeci de planete sunt în legătură cu cei șaptezeci de bătrâni ai poporului lui Israel⁶¹⁰ și s-a făcut aluzie la Regenții acestor planete, nu la globurile în sine; cifra șaptezeci este un artificiu și un vâl aruncat peste numărul 7×7 și a subdiviziunilor sale. Fiecare popor și fiecare națiune are, după cum am afirmat deja, Supraveghetorul, Gardianul și Tatăl direct, în Cer – un Spirit Planetar. Suntem dispuși să îl lăsăm pe Dumnezeu lor național, Iehova, urmașilor lui Israel, adoratorii lui Sabaoth sau SATURN, căci Monadele poporului ales de el sunt într-adevăr ale lui, iar Biblia nu a făcut niciodată un secret din aceasta. Numai textul Bibliei engleze protestante este, ca de obicei, în dezacord cu cele ale Septuagintei și Vulgatei. Astfel, în textul protestant citim:

610 Numeri, XI, 16.

„Când Cel Preaînalt [nu Iehova] a împărțit moștenire popoarelor ... atunci a statornicit hotarele neamurilor după numărul copiilor lui Israel.”⁶¹¹

Iar în textul Septuagintei, citim „după numărul îngerilor lui Dumnezeu”, a Îngerilor Planetari, această versiune fiind mai aproape de adevăr și de fapte. Mai mult, toate textele sunt de acord să recunoască faptul că „partea Domnului este poporul lui Iacov, Israel e partea lui de moștenire”⁶¹² și chestiunea este tranșată. „Domnul” Iehova își ia Israelul drept parte; prin urmare, ce au de-a face celelalte popoare cu această divinitate națională specială? Să-l lăsăm așadar pe „Îngerul Gabriel” să vegheze asupra Iranului și pe „Mihail-Iehova” asupra evreilor. Acești Dumnezei nu sunt ai altor națiuni și este greu să înțelegem de ce creștinii au ales un Dumnezeu împotriva poruncilor căruia Iisus s-a revoltat primul.

Gnosticii învățau originea planetară a Monadei sau Sufletului și a calităților sale. În cursul coborârii sale pe Pământ și a întoarcerii sale de pe Pământ, fiecare suflet născut din sânul „Luminii Nelimitate” ce îl emană⁶¹³, trebuie în mod necesar să traverseze cele șapte regiuni planetare atât la dus, cât și la întors. Purii Dhyani și Devas din cele mai vechi religii au devenit, de-a lungul timpului, la zoroastrienii cei Șapte Devas, miniștrii lui Ahriman, „fiecare înlănțuit de planeta sa”⁶¹⁴; la brahmani, Asuras și unii dintre Rishis – buni, răi și indiferenți; la gnosticii egipteni, Thoth sau Hermes era șeful celor Șapte cărora Origene le dă următoarele nume: Adonai, geniul Soarelui; Tao, al Lunii; Elohi, al lui Jupiter; Sabaoth,

611 *Deuteronom*, XXXII, 8 (în versiunea ortodoxă: „Când Cel Preaînalt a împărțit moștenire popoarelor, când a împărțit pe fiii lui Adam, atunci a statornicit hotarele neamurilor după numărul îngerilor lui Dumnezeu”, nota trad.).

612 *Deuteronom*, XXXII, 9.

613 C. W. King în *The Gnostics and their Remains* (p. 344), o identifică cu „*summum bonum*” al aspirațiilor orientale, Nirvana budistă, repausul perfect, *Indolentia* epicureică” și această opinie pare a fi exprimată în mod ușuratic, deși nu este cu totul falsă.

614 A se vedea copia datorată lui Origene a Cartei sau Diagramei Ofiților.

al lui Marte; Orai, al lui Venus, Astaphai, al lui Mercur și Ildabaoth (Iehova) al lui Saturn. În sfârșit, *Pistis Sophia*, pe care regretatul C.W. King, cea mai mare autoritate modernă în domeniul credințelor exoterice ale agnosticilor, o numește „acest prețios monument al Gnosticismului” – reia credințele vechi de odinioară, deformându-le pentru a le adapta unui scop sectar. Domnii Astrali ai Sferelor, planetele, creează Monadele (sufletele) din propria lor substanță, din „lacrimile ochilor și sudoarea chinurilor lor”, înzestrându-le cu o scânteie din substanța lor care este Lumina Divină. Vom explica în volumul al III-lea de ce acești „Domni ai Zodiacului și Sferelor” au fost transformați de teologia sectară în Îngerii Rebeli ai creștinilor, care i-au preluat de la cei Șapte Devas ai Magilor, fără să înțeleagă semnificația alegoriei⁶¹⁵.

Ca de obicei, ceea ce este și era divin, pur și spiritual de la origini, în unitatea sa primară a devenit – ulterior, prin diferențierea sa prin prisma distorsionată a concepțiilor omului – uman și impur, reflectând cumva propria natură păcătoasă a omului. Astfel, planeta Saturn a fost profanată cu timpul de adoratorii altor „Ze”i. Popoarele născute sub Saturn – poporul evreu, spre exemplu, pentru care a devenit Iehova după ce acesta a fost considerat un fiu al lui Saturn sau Ilda-Baoth de ofiți și în Cartea lui Jasher – au fost veșnic în război cu cele născute sub Jupiter, Mercur sau orice altă planetă, în afară de Saturn-Iehova; orice ar susține genealogiile și profețiile, Iisus Inițiatul (sau Ioshua) – personajul după care a fost pictat Iisus „istoric” – nu era evreu pur sânge și, prin urmare, nu-l recunoștea pe Iehova; el nu adora de altfel niciun alt Zeu planetar în afara propriului „Tată”, pe care-l cunoștea și cu care era în comuniune, după cum sunt toți Inițiații elevați, „Spirit către Spirit și Suflet către Suflet”. Acest aspect nu poate fi negat decât în cazul în care critica explică spre satisfacția tuturor

615 A se vedea și Secțiunea XIV.

frazele ciudate pe care autorul celei de-a Patra Evanghelii le pune în gura lui Isus, în discuția lui cu fariseii:

„Știu că sunteți sămânța lui Avraam⁶¹⁶... Eu vorbesc ceea ce am văzut la Tatăl Meu, iar voi faceți ceea ce ați auzit de la tatăl vostru... Voi sunteți din tatăl vostru, diavolul, și vreți să faceți poftele tatălui vostru. El, de la început, a fost ucigător de oameni și nu a stat într-un adevăr pentru că nu este adevăr într-un el. Când grăiește minciuna, grăiește dintru ale sale, căci este mincinos și tatăl minciunii⁶¹⁷.”

„Tatăl” fariseilor era Iehova care era identic cu Cain, Saturn, Vulcan etc. – planeta sub care se născuse și Dumnezeu pe care-l adorau. Evident, trebuie să căutăm un sens ocult în aceste cuvinte și reproșuri, oricât de prost ar fi traduse, căci sunt rostite de cineva care amenința cu focul iadului pe oricine îl numește pe fratele său, *raca* (nebun)⁶¹⁸. De asemenea, este evident că planetele nu sunt pur și simplu niște sfere ce scânteiază în Spațiu și care strălucesc fără scop, ci sunt tărâmurile unor Ființe pe care neinițiații nu le cunosc până în prezent, dar care au relații misterioase, permanente și puternice cu oamenii și globurile. Fiecare corp celest este templul unui Zeu, și acești Zei înșiși sunt templele lui DUMNEZEU, „Non-Spiritul” necunoscut. Nu există nimic profan în Univers. Întreaga Natură este un loc sfințit, și așa cum spune Young:

“Fiecare dintre aceste stele este un locaș religios.”

În acest fel putem demonstra că toate religiile exoterice sunt copii falsificate ale Învățăturii Ezoterice. Clerul trebuie făcut responsabil pentru reacția ce se produce în zilele noastre în favoarea Materialismului. Adorând

616 Avram și Saturn sunt unul și același în astro-simbologie și Avram este strămoșul evreilor iehoviști.

617 *Evanghelia după Ioan*, 37, 38, 41, 44.

618 *Evanghelia după Matei*, V, 22.

aparența exterioară a idealurilor păgâne – personificate în scopul alegoriei – și impunând acest cult maselor, cele mai recente religii exoterice au transformat țările occidentale într-un Pandemonium, în care clasele superioare adoră vișelul de aur, iar cele inferioare și ignorante sunt puse să adore un idol cu picioare de lut.

SECȚIUNEA XI

GÂNDIREA ANTICĂ ÎN
VEȘMINTE MODERNE

Știința modernă este gândirea antică deformată și nimic mai mult. Am văzut totuși ce gândesc savanții care au intuiție și care le sunt preocupările; acum vom oferi cititorului câteva dovezi noi ale faptului că mai mulți membri ai Societății Regale se apropie în mod inconștient de Științele Secrete ce sunt ridiculizate atât de mult.

În privința cosmogoniei și a materiei primordiale, speculațiile moderne reprezintă în mod incontestabil gândirea antică, perfecționată de teoriile contradictorii recente. Baza lor aparține în mod integral astronomiei și fizicii antice a Greciei și Indiei, care odinioară erau denumite cu termenul Filosofie. În toate speculațiile ariene și grecești, găsim concepția despre o materie neorganizată, omogenă și care pătrunde totul sau a Haosului, pe care savanții moderni au botezat-o din nou cu numele de „condiția nebulară a materiei lumii”. Ceea ce în Homiomeria lui Anaxagoras se numea Haos, este anumit astăzi „fluidul primordial” de Sir William Thomson. Atomii hinduși și greci – Kanada, Leucip, Democrit, Epicur, Lucrețiu, etc. – sunt reflectați ca într-o oglindă clară de cei ce apără Teoria Atomică actuală, începând cu Monada lui Leibniz și terminând cu vortexurile atomilor ale lui Sir William Thomson⁶¹⁹. Este

619 Vortexurile elementale inaugurate de „Mental” nu au fost ameliorate de transformarea

adevărat că teoria corpusculară antică este respinsă și că teoria ondulatorie i-a luat locul, dar întrebarea este dacă aceasta din urmă este atât de solid întemeiată încât nu poate fi detronată asemenea celei anterioare? Tema Luminii sub aspect metafizic a fost tratată pe larg în *Isis Dezvăluită*:

„Lumina este cea dintâi zămislită și prima emanație a Supremului, iar Lumina este Viață, se spune în Evanghelii și Cabala. Amândouă sunt electricitate – principiul vieții, *anima mundi*, ce pătrunde universul, însuflețitorul tuturor lucrurilor. Lumina este marele magician Proteu, și sub acțiunea Voinței Divine a Arhitectului sau mai degrabă a Arhitecților⁶²⁰, „Constructorii” numiți în mod colectiv Unul, valurile sale variate și omnipotente dau naștere fiecărei forme precum și fiecărei făpturi vii. Din sânul său abundent, plin de electricitate, țâșnesc materia și spiritul. În razele sale se află începutul oricărei acțiuni fizice și chimice și al oricăror fenomene cosmice și spirituale. Ea vitalizează și dezagregă, dă viață și determină moartea, iar din focarul său primordial au luat treptat naștere miriadele de lumi, corpurile cerești vizibile și invizibile. În această rază a Primei Mame, una în trei, Dumnezeu, după cum spune Platon, „a aprins un foc pe care acum îl numim Soare”⁶²¹ și care nu este nici cauza luminii, nici a căldurii, ci doar focarul sau, am putea spune lentila, prin care razele Luminii primordiale se materializează, fiind concentrate asupra sistemului nostru solar și determinând toate interacțiunile dintre forțe.”⁶²²

Este vorba despre Eter, după cum tocmai au explicat teoriile lui Metclafe, repetate de doctorul Richardson, doar că primul acceptă anumite detalii ale teoriei ondulatorii moderne. Nu pretindem să dezmințim

lor modernă.

620 Am fost adesea criticată deoarece în *Isis* am utilizat expresii ce denotă credința într-un Dumnezeu personal și antropomorf. Această idee nu-mi aparține. În limbajul cabalistic, „Arhitectul” este numele generic al Sefiroților, Constructorii Universului, așa cum „Mentalul Universal” reprezintă colectivitatea Minților Dhyani Chohanilor.

621 *Timaios*.

622 *Isis Dezvăluită*, vol. II, p. 19-20.

această teorie; afirmăm doar că are nevoie de completări și reajustări, dar ocultistii sunt departe de a fi singurii eretici în acest domeniu, căci dl. Robert Hunt consideră că:

„...teoria ondulatorie nu explică rezultatele experimentelor sale⁶²³. Sir David Brewster, în cartea sa, *Treatise on Optics* (*Tratat despre optică*, n.ed.), arată că „culorile lumii vegetale provin... dintr-o atracție specifică pe care particulele acestor corpuri o exercită asupra razelor de lumină diferit colorate”, și că „prin intermediul luminii Soarelui sunt elaborate sucurile colorate ale plantelor, culorile corpurilor sunt modificate etc...”, remarcând totodată că nu este ușor să admitem că „astfel de efecte ar putea fi produse prin simpla vibrație a unui mediu eteric”. Și este forțat, spune el, „de această clasă de fenomene, să trateze lumina ca și cum ar fi materială (?)”. Profesorul Josiah P. Cooke, de la Universitatea Harvard, afirmă că „nu poate fi de acord... cu cei care privesc teoria ondulatorie a luminii ca fiind un principiu bine stabilit al științei”⁶²⁴. Teoria lui Herschel, conform căreia intensitatea luminii, ca urmare a fiecărei oscilații, „este invers proporțională cu pătratul distanței până la corpul luminos”, dacă este corectă, prejudiciază într-o măsură destul de mare, poate chiar anulează, teoria ondulatorie. Faptul că are dreptate a fost dovedit în mod repetat de experimentele cu realizate cu ajutorul fotometrelor; și, deși începe să fie serios pusă la îndoială, teoria ondulatorie este încă validă”⁶²⁵.

Ar fi multe aspecte de precizat drept răspuns la această remarcă a lui Sir David Brewster, care se declară „nevoit să trateze lumina ca și cum ar fi materială”. Într-un anume sens, lumina este cu siguranță la fel de materială ca electricitatea, căci dacă electricitatea nu ar fi materială, dacă nu ar fi decât un „mod de mișcare”, cum am putea-o înmagazina în acumulatorii lui Faure? Helmholtz declară că electricitatea trebuie să fie la

623 *Researches on Light in its Chemical Relations*.

624 *Modern Chemistry*.

625 *Isis Dezvăluită*, vol. I, pp. 275-276.

fel de atomică precum materia, iar W. Crookes a sprijini această viziune în discursul ținut la Birmingham, în 1886, în cadrul Secției de Chimie a Asociației Britanice, al cărei președinte era. Iată ce spunea Helmholtz:

„Dacă acceptăm ipoteza conform căreia substanțele elementare sunt compuse din atomi, nu putem evita să conchidem că și electricitatea atât pozitivă, cât și negativă este divizată în fracțiuni elementare distincte, ce se comportă ca atomii de electricitate”⁶²⁶.

În acest punct, este necesar să repetăm ceea ce am spus deja în Secțiunea VIII, și anume că există o singură știință ce poate conduce de-acum înainte cercetarea modernă pe singura cale ce o va duce la descoperirea adevărului, ocultat până în prezent și care este cea mai tânără dintre toate – Chimia, reformată cum este în prezent. Nu există o alta, nici măcar dacă facem o excepție în favoarea astronomiei, care poate ghida atât de sigur intuiția științifică precum chimia. Avem două dovezi în lumea științei, în acest sens – doi mari chimiști ce ocupă fiecare în țara sa poziția de frunte, Prof. Crookes și Prof. Butlerof: unul credea cu sinceritate în fenomenele anormale; celălalt era un spirit pe cât de fervent pe atât de celebru prin cunoașterea sa în domeniul științelor naturale. Este evident că reflectând asupra divizibilității ultime a materiei și asupra cercetărilor infructuoase până în prezent realizate în vederea descoperirii elementului a cărui greutate atomică este negativă, mintea științifică bine antrenată a chimistului trebuie să se simtă în mod irezistibil atrasă spre aceste lumi acoperite de văluri, spre misteriosul Dincolo, ale cărui abisuri insondabile par să se retragă la apropierea mâinii prea materialiste ce încearcă să dea la o parte vălul ce le acoperă. „Acesta este necunoscutul ce rămâne veșnic de necunoscut”, declară monistul agnostic, sub formă de avertisment. „Nu! răspunde chimistul perseverent, suntem pe calea corectă și nu ne intimidăm, cu bucurie vom trece peste pragul zonei învăluite în mister pe care ignoranța o consideră necunoscută.”

626 *Faraday Lectures*, 1881. [Particulele pozitive și negative de electricitate ale Prof. Crookes au devenit în prezent pozitronul și neutronul nostru].

[În discursul său de la Birmingham, susținut în calitate de președinte, Prof. Crookes afirma:

„Nu există decât un singur necunoscut – ultimul substrat al Spiritului [spațiul]. Ceea ce nu este nici Absolut, nici Unic este tocmai în temeiul acestei diferențieri și, în ciuda distanței față de simțurile fizice, mereu accesibil minții spirituale a omului, care este o scânteie a Întregului, ce nu poate fi diferențiat.”]

Alte două-trei fraze, cu care el își încheie conferința despre *Geneza elementelor*, dovedesc că eminentul savant este pe calea regală ce duce la cele mai importante descoperiri. El a studiat o vreme subiectul „protylului original” și a ajuns la concluzia că „cel ce-i va găsi cheia va putea descoperi unele dintre cele mai profunde mistere ale Creației”. Protylul, după explicația marelui chimist,

„... este un termen analog cu protoplasma, ce servește exprimării ideii de materie primordială originară ce exista înainte de apariția și evoluția elementelor chimice. Cuvântul pe care mi-am permis să-l folosesc în acest sens este compus din $\pi\rho\acute{o}$ (înainte) și $\omicron\lambda\eta$ (materia din care sunt făcute lucrurile). Cuvântul nu este un neologism, căci în urmă cu 600 de ani, Roger Bacon scria în lucrarea sa *Arte Chymiae*: „Elementele provin din $\omicron\lambda\eta$ și fiecare element este transformat în natura altui element”.

Cunoașterea la care avea acces Roger Bacon nu i-a fost dată minunatului magician de odinioară⁶²⁷ prin inspirație, ci a dobândit-o

627 Astfel, se pare că ceea ce autoarea prezentei lucrări spunea în urmă cu zece ani, în *Isis Dezvăluită*, era profetic. Iată propriile-i cuvinte: „Urmând învățăturile anumitor tratate secrete păstrate și transmise din generație în generație, mulți dintre acești mistici au făcut descoperiri care ar fi prețuite chiar și în ziua de azi de științele exacte. Călugărul Roger Bacon a fost ridiculizat și numit șarlatan, iar în prezent este considerat ca făcând parte dintre „pretendenții” la arta magică; totuși, aceasta nu i-a împiedicat pe denigratorii săi să îi accepte descoperirile și chiar să le folosească, ei, cei care îl ridiculizau cel mai mult. Roger Bacon aparținea de drept, dacă nu de fapt, acelei frății care îi include pe toți cei care studiază științele oculte. El a trăit în secolul al treisprezecelea, fiind, prin urmare, aproape contemporan cu Albertus Magnus și Toma d'Aquino, iar descoperirile sale – cum

studiind lucrările antice despre Magie și Alchimie și deoarece deținea cheia semnificației reale a termenilor utilizați în ele.

Să vedem ce spune Crookes despre Protyl, acest vecin apropiat al lui Mulaprakriti inconștient al ocultiștilor:

„...să pornim de la momentul în care s-a născut primul element. Înainte de acest moment, materia, așa cum o cunoaștem, nu exista. Este de asemenea imposibil să concepem materia fără energie sau energia fără materie; dintr-un anumit punct de vedere, acești termeni sunt interschimbabili. Înainte de nașterea atomilor, toate formele de energie, ce devin evidente când materia acționează asupra materiei, nu puteau să fi existat⁶²⁸ – ele erau închise în protyl, ca simple potențialități latente. Simultan cu crearea atomilor, toate atributele și toate proprietățile ce determină diferențierea elementelor chimice unele de altele, își încep existența înzestrate din plin cu energie”⁶²⁹.

Cu tot respectul cuvenit profundeii cunoașteri a conferențiarului, ocultistul s-ar exprima altfel. Ar spune că niciun Atom nu este vreodată „creat”, deoarece atomii sunt veșnici în sânul *Unicului Atom* – „Atomul Atomilor” – considerat în timpul Manvantarei ca fiind Jagad-Yoni, matricea cauză a Lumii. *Pradhana*, Materia nemodificată – ce constituie prima formă a lui Prakriti sau Natura materială atât vizibilă, cât și invizibilă – și *Purusha*, Spiritul, sunt Una în veșnicie; și ele sunt *Nirupadhi*, adică lipsite de calități accidentale sau atribute, numai în timpul *Pralaya*-ei și când se află *dincolo* de planurile de conștiință ale existenței. Atomul, așa cum este cunoscut de știința modernă este inseparabil de *Purusha*, Spiritul, pe care

ar fi praful de pușcă și lentilele optice sau invențiile din domeniul mecanicii – au fost considerate de toată lumea ca fiind miracole. Astfel, ela fost acuzat că a făcut un pact cu Cel Rău” (Vol. I, p. 165).

628 Întocmai: „acele forme de energie... ce devin evidente...” în laboratorul chimistului și al fizicianului, dar există alte forme de energie corelate cu alte forțe ale materiei ce sunt hiper-senzoriale și care sunt totuși cunoscute de către Adepți.

629

știința îl numește în prezent „energie”. Atomul *protyl* nu a fost nici redus în fragmente mici nici subtilizat: el doar a trecut în acel plan în care nu există niciun plan, ci starea eternă a tuturor lucrurilor dincolo de planurile iluziei. *Purusha* și *Pradhana* sunt amândouă imuabile și nepieritoare, sau *Aparinamin* și *Avyaya*, în veșnicie, și putem să le numim pe amândouă, în timpul perioadelor mayavice, *Vyaya* și *Parinamin*, adică ceea ce se poate expansiona, trece și dispărea și ceea ce este „modificabil”. În acest sens, nu mai e nevoie să spunem că *Purusha* trebuie să se distingă de *Parabrahman* în concepțiile noastre. Totuși, ceea ce știința numește „energie” sau „forță” și ceea ce Metcalfe a descris ca fiind o forță dublă, nu este niciodată, de fapt și nu poate fi doar energie, dat fiind că Substanța Lumii, Sufletul său, *Sarvaga* este cel ce impregnează totul împreună cu *Kala*, timpul. Cele trei constituie o trinitate în unu, în timpul unei Manvantara, Unitatea

atotputernică ce acționează sub forma a trei elemente distincte în planul iluzoriu (Maya). În filosofia orfică a Greciei antice erau numite *Phanes*, *Chaos* și *Chronos* – triada filosofilor oculte din acea perioadă.

Dar să vedem cât de aproape de „Incognoscibil” ajunge Crookes și ce potențialități conțin descoperirile sale în vederea acceptării adevărurilor oculte. El continuă astfel, vorbind despre evoluția atomilor:

„Să ne oprim la sfârșitul primei vibrații complete și să-i examinăm rezultatul. Am descoperit deja că elementele apă, amoniac, acid carbonic, atmosfera, viața vegetală și animală, fosforul pentru creier, sarea pentru mări, argila pentru pământul solid... fosfați și silicați în cantități suficiente pentru o lume și locuitorii ei care nu erau deloc diferite de cele de care ne bucurăm în prezent. Este adevărat că locuitorii umani ar duce o viață de o simplitate mai mult decât arcadiană și că absența fosfatului de calciu ar fi stânjenitoare, în privința oaselor...⁶³⁰. La extremitatea inferioară a curbei noastre... descoperim un mare hiatus... Această oază și golurile ce o precedă și o urmează pot fi atribuite, după toate probabilitățile, modului particular în care s-a dezvoltat pământul nostru pentru a deveni un membru al sistemului nostru solar. Dacă așa stau lucrurile, este posibil ca aceste goluri să nu se producă decât pe pământ și nu în mod general, în tot Universul”.

Aceste aspecte justifică mai multe afirmații din lucrările oculte.

„În primul rând, nu putem considera nici stelele, nici Soarele ca fiind constituite din elementele terestre familiare chimistului, deși toate aceste elemente sunt prezente în învelișurile exterioare ale Soarelui, împreună cu numeroase alte elemente care, până în prezent, sunt necunoscute științei.”

În al doilea rând, globul pământesc are propriul laborator special situat la limitele extreme ale atmosferei sale, astfel încât trecând prin el,

630 Ocultistul afirmă tocmai existența acestor lumi în alte planuri de conștiință. Știința Secretă învață că rasa primitivă nu avea oase și că există lumi invizibile ochilor noștri, ce sunt populate la fel ca lumea noastră, pe lângă populațiile de Dhyan-Chohani.

fiecare atom și fiecare moleculă se modifică și se diferențiază în raport cu natura lor primordială.

În al treilea rând, deși niciunul dintre elementele prezente pe Terra nu pot lipsi din Soare, acolo există multe altele care nu au ajuns încă pe Pământ sau care încă nu au fost descoperite.

„Anumite elemente pot lipsi din anumite stele și corpuri cerești în curs de formare sau, chiar dacă ar fi prezente, din cauza stării lor de dezvoltare, ele nu pot fi detectate prin metodele științifice actuale.”⁶³¹

Prof. Crookes vorbește despre heliu⁶³², elementul a cărui greutate atomică este și mai redusă decât cea a hidrogenului, element pur ipotetic, dacă ne referim la Pământ, dar care există din belșug în cromosfera Soarelui. Știința Ocultă adaugă că niciun element considerat de chimie ca atare nu este cu adevărat demn de acest nume.

Mai departe, Crookes vorbește în termeni aprobatori despre „argumentele consistente ale doctorului Carnelly în favoarea naturii compuse a așa-numitelor elemente, din analogiile lor cu radicalii compuși”.

Până în prezent, doar Alchimia a reușit, în perioada istorică și în așa-zisele țări civilizate, să obțină un element real sau o particulă de Materie omogenă, *Mysterium Magnum* al lui Paracelsus. Dar acest eveniment avea loc înaintea epocii Lordului Bacon⁶³³.

631 *Five Years of Theosophy*, p. 258 și urm.

632 Heliul a fost obținut în anul 1895 de Sir William Ramsay și are masa atomică superioară hidrogenului.

633 Crookes spune, în același discurs: „Prima enigmă cu care ne confruntăm în chimie este următoarea: Ce sunt elementele? Dintre toate încercările făcute până în prezent de a defini sau explica elementul, niciuna nu satisface cerințele intelectului uman, Manualele ne spun că un element este „un corp care nu a fost descompus la rândul său”, că este „ceva la care putem adăuga, dar din care nu putem extrage nimic” sau „un corp care crește în greutate cu fiecare modificare chimică”. Asemenea definiții sunt puțin satisfăcătoare, din două puncte de vedere: mai întâi, ele sunt provizorii și chiar de mâine pot înceta să se mai aplice, într-o anumită circumstanță dată, apoi ele se bazează nu pe un atribut anume al lucrului de definit, ci pe limitele puterii umane. Ele echivalează cu mărturisirea neputinței intelectuale”.

„...Să ne întoarcem acum la partea superioară a schemei. Cu hidrogenul, a cărei greutate atomică este 1, este puțin loc pentru alte elemente, cu excepția, poate a ipoteticului heliu, dar ce se petrece dacă „trecem dincolo de oglindă” și mergem dincolo de zero, în căutarea unor noi principii – ce vom descoperi de cealaltă parte a lui zero? Doctorul Carnelly pretinde că vom găsi un element a cărui greutate atomică este negativă; aici este loc din belșug pentru o serie spectrală de non-substanțialități de acest gen. Helmholtz spune că electricitatea este probabil la fel de atomică precum materia; electricitatea este unul dintre elementele negative, iar eterul luminos, un altul? Materia, așa cum o cunoaștem în prezent, nu există aici; formele de energie prezente în mișcările materiei nu sunt decât posibilități latente încă. O substanță cu o greutate negativă nu poate fi concepută⁶³⁴, dar ne putem forma o concepție clară despre un corp care s-ar combina cu altele în proporții care ar putea fi exprimate prin calități negative⁶³⁵?”

„O Geneză a elementelor ca cea pe care tocmai am schițat-o nu s-ar limita la micul nostru sistem solar, ci probabil ar parcurge aceeași serie de evenimente în fiecare dintre centrii de energie vizibile actualmente sub forma stelelor.”

„Înainte de nașterea atomilor susceptibili să graviteze unii spre ceilalți, nicio presiune nu se putea exercita, dar la marginile sferei pâcloase de foc, în limitele căreia totul este *protyl* – în mijlocul crustei asupra căreia forța teribilă ce implică nașterea unui element chimic își exercită acțiunea – căldura arzătoare ar fi însoțită de o gravitație ce ar împiedica elementul nou-născut să degajeze în spațiu. Pe măsură ce temperatura

634 Conferențiarul îl citează pe Sir George Airy care spune (în *Faraday's Life and Letters*, vol. II, p. 354): „Pot concepe cu ușurință faptul că în jurul nostru există un mare număr de corpuri care nu se supun acestei acțiuni reciproce și care, prin urmare, nu se supun legii gravitației.”

635 Filosofia vedantică concepe acestea; dar nu mai suntem în domeniul fizicii, ci al metafizicii pe care dl Tyndall îl consideră „poezie” și „ficțiune”.

crește, expansiunea și mișcarea moleculară se amplifică, moleculele tind să se disperseze, iar afinitățile lor chimice sunt inhibitate, dar presiunea enormă produsă de gravitația masei de materie atomică, în afara a ceea ce voi numi foarte scurt cochilia de formare ar contrabalansa acțiunea căldurii.”

„Dincolo de această cochilie s-ar afla un spațiu în care nicio acțiune chimică nu s-ar putea produce, deoarece temperatura ar depăși așa-numitul punct de disociere al compușilor. În acest spațiu, leul și mielul s-ar odihni unul lângă celălalt; fosforul și oxigenul s-ar amesteca fără să se unească; hidrogenul și clorul nu ar manifesta nicio tendință spre legături mai strânse, și fluorul însuși, acest gaz energic pe care chimiștii nu l-au putut izola decât în urmă cu o lună sau două, ar pluti liber fără să se combine.”

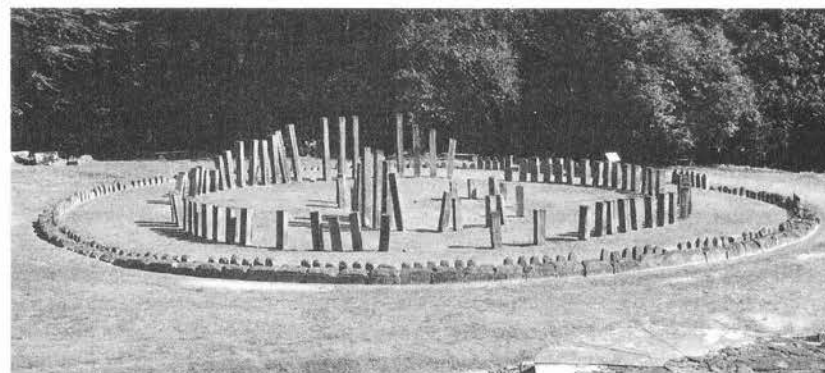
„În afara acestui centru de materie atomică în libertate s-ar afla o altă cochilie în care elementele chimice constituite s-ar fi răcit destul ca să atingă punctul de combinație și s-ar produce succesiunea evenimentelor ce au fost atât de clar descrise de dl Mattieu Williams în lucrarea *The fuel of the Sun*⁶³⁶, evenimente care au dus la crearea Pământului solid la începuturile erei geologice (p. 19)”.

Aceasta nu este altceva decât descrierea evoluției Universului diferențiat oferită de Învățăturile Secrete, ce este reprodușă într-un limbaj strict științific, dar superb. Savantul își încheie discursul într-o descriere ce este prin fiecare frază asemeni unui fascicul de lumină ce vine de dincolo de vălul sumbru al materialismului ce acoperea până în prezent științele exacte, și constituie un pas înainte spre *Sanctum Sanctorum* al Ocultismului. El afirmă, spre exemplu:

„Ne-am dat seama de dificultatea de a defini un element; am constatat de asemenea revolta multor fizicieni și chimiști de renume

636 [Combustibilul Soarelui].

împotriva accepțiunii obișnuite a cuvântului *element*; am cântărit caracterul improbabil al existenței lor veșnice⁶³⁷ sau al formării lor prin hazard. Ca ultimă alternativă, am sugerat că și-ar putea trage originea dintr-un proces de evoluție similar celui prin care trec corpurile cerești, după Laplace, și plantele și animalele de pe globul nostru, după Lamarck, Darwin și Wallace⁶³⁸. În ansamblul elementelor, așa cum le cunoaștem, am descoperit o asemănare frapantă cu lumea organică⁶³⁹. În lipsa probelor directe ale descompunerii unui element anume, am căutat și găsit dovezi indirecte... Apoi am aruncat o privire asupra teoriei *Genezei* elementelor și în sfârșit am revăzut o schemă a originii lor sugerată de metoda folosită de Prof. Reynolds în ilustrarea clasificării periodice⁶⁴⁰... Dacă rezumăm toate considerațiile de mai sus, nu ne putem cu adevărat hazarda să afirmăm că

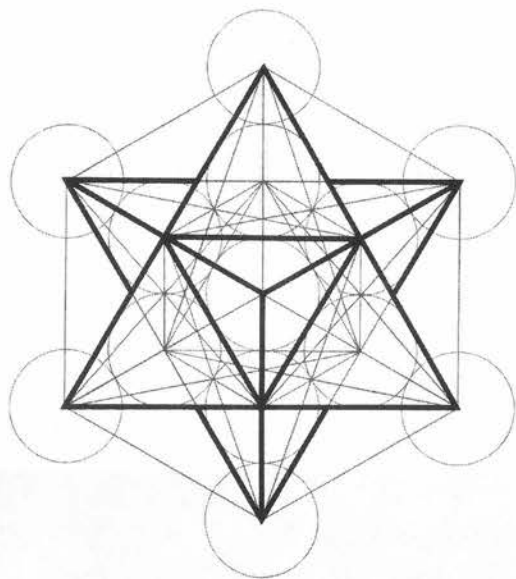

637 Sub forma lor actuală, credem noi?

638 Și după Kapila și Manu – mai ales și în primul rând.

639 Este vorba despre o coroborare științifică a legii eterne a corespondenței și analogiei.

640 Această metodă de ilustrare a legii periodice în clasificarea elementelor este, după spusele lui Crookes, propusă de profesorul Emerson Reynolds, din Dublin, care „observă că în fiecare perioadă, proprietățile generale ale elementelor diferă între ele cu o regularitate destul de mare, până ce se ajunge la cel de-al șaptelea element ce contrastează într-un mod mai mult sau mai puțin frapant cu primul element al aceleiași perioade, precum și cu primul din perioada următoare. Astfel clorul, cel de-al șaptelea element din a treia perioadă a lui Mendeleev, este în contrast net atât cu sodiul, primul element din aceeași serie, cât și cu potasiul, primul element al perioadei următoare, în vreme ce, pe de altă

parte, sodiul și potasiul au mari analogii între ele. Cele șase elemente ale căror greutate atomice sunt cuprinse între cele ale sodiului și potasiului variază gradat în proprietățile lor, până se ajunge la clor, ce contrastează cu sodiul. Dar de la clor la potasiu, elementul analog sodiului, modificarea de proprietate se efectuează *per saltum* [printr-un salt, adică o mare diferență, ce survine brusc]. Dacă, așadar, remarcăm un contrast mai mult sau mai puțin marcat între primul și ultimul element al fiecărei serii, nu putem să nu admitem existența unui punct mediu de variație în fiecare sistem. În general, cel de-al patrulea element al fiecărei serii posedă proprietățile pe care ne-am putea aștepta să le întâlnim într-un element de tranziție. Astfel, pentru a stabili o reprezentare grafică, profesorul Reynolds consideră că cel de-al patrulea element al unei perioade – siliciul, spre exemplu – poate fi așezat în vârful unei curbe simetrice ce va reprezenta, pentru această perioadă specială, direcția conform căreia proprietățile seriei de elemente variază pe măsură ce greutatea lor atomice cresc”.

Or, autoarea recunoaște cu umilință că nu cunoaște chimia modernă și misterele ei, dar este destul de familiarizată cu Doctrina Ocultă ce se ocupă cu *corespondența* tipurilor și antitipurilor în natură și cu perfecta analogie ca lege fundamentală a Ocultismului. Ea se hazardază așadar să facă o remarcă ce îi va frapa pe toți ocultiștii, deși poate fi ridiculizată de știința ortodoxă. Această metodă de a ilustra legea periodică prin comportamentul elementelor, indiferent dacă este sau nu una dintre ipotezele chimiei, *este o lege a Științelor Oculte*. Orice ocultist educat știe că al șaptelea și al patrulea membru – fie că este un

așa-zisele noastre elemente au evoluat dintr-o materie primordială unică, ci putem susține, cred, că echilibrul dovezilor face să se încline suficient de mult balanța în favoarea acestei teorii.”

Astfel, Știința inductivă, prin ramurile sale – astronomia, fizica și chimia – pornind cu timiditate să cucerească secretele Naturii, ce sunt oglindite în efectele sale ultime asupra planului nostru terestru, se raportează la epocile lui Anaxagoras și ale caldeenilor, prin descoperirile pe care le face

- a) despre originea lumii noastre fenomenale și
- b) despre modurile de formare ale corpurilor ce alcătuiesc Universul.

Deoarece ipotezele lor cosmogonice îi obligă să revină la credințele primilor filosofi și la sistemele lor – și cum aceste sisteme se bazau pe învățăturile unei DOCTRINE SECRETE universale, în ce privește Materia primordială, proprietățile, funcțiile și legile ei – nu avem dreptul să sperăm că nu este departe ziua când Știința va aprecia Înțelepciunea anticilor într-un mod mai sănătos decât a făcut-o până în prezent?

lanț septenar al lumilor, în ierarhia septenară a îngerilor, sau în constituirea omului, a animalului, plantelor sau a atomului mineral – joacă mereu, în manifestările uniforme din punct de vedere geometric și matematic ale legilor imuabile ale naturii, un rol distinct și specific în sistemul septenar. De la stelele ce strălucesc acolo sus în ceruri, până la scântelele ce sar din focul grosier aprins de sălbatic în pădurile lui; de la ierarhiile și constituția esențială a Dhyan-Chohanilor – organizate pentru concepții mai elevate și un câmp de percepții mai sublim decât a visat vreodată cel mai mare psiholog occidental – până la clasificarea Naturii speciilor printre cele mai umile insecte; în sfârșit, de la lumi la atomi, totul în Univers, de la mare la mic, înaintează în evoluția sa spirituală și fizică într-un proces ciclic și septenar, în care al șaptelea și al patrulea număr (acesta din urmă constituie punctul de cotitură) se comportă în același fel ca cel semnalat în legea periodică a atomilor. Natura nu procedează niciodată *per saltum*. Astfel, când Crookes remarcă în acest sens că nu dorește „să concluzioneze că lacunele existente în tabelul lui Mendeleev și în reprezentarea lor grafică [diagrama ce indică evoluția atomilor] înseamnă neapărat că există elemente reale care să umple aceste lacune; că acestea pot însemna doar că la nașterea elementelor exista o potențialitate facilă de formare a unui element ce ar fi putut ocupa respectivul loc” – un ocultist i-ar atrage atenția în mod respectuos că ultima ipoteză nu ar putea sta în picioare decât dacă nu ar afecta organizarea septenară a atomilor. Aceasta este singura lege și metoda infailibilă ce îl va conduce întotdeauna la succes pe cel ce o va urma.

Cu siguranță, știința modernă poate învăța multe aspecte Filozofia ocultă, dar pe de altă parte, ea poate profita în multe cazuri de pe urma cunoașterii antice, mai ales în domeniul cosmogoniei. Ea poate învăța, spre exemplu, semnificația mistică, alchimică și transcendentală a numeroaselor substanțe imponderabile ce umplu spațiile interplanetare și care, amestecându-se, devin cauza directă, la extremitatea inferioară, a producerii fenomenelor naturale ce se manifestă prin așa-zisele vibrații. Cunoașterea naturii reale, și nu a naturii ipotetice a Eterului sau mai degrabă a Akasha-ei și a altor mistere, poate duce singură la cunoașterea Forțelor. Aceasta este substanța împotriva căreia se revoltă cu atâta înflăcărare școala materialistă a fizicienilor, îndeosebi în Franța⁶⁴¹, și pe care este necesar totuși ca știința exactă să o apere. Savanții nu o pot elimina fără a risca să distrugă pilonii Templului Științei, ca niște Samsoni moderni, și să fie îngropați sub ruine.

Teoriile bazate pe respingerea Forței *exterioare și independente a Materiei pure și simple* au fost recunoscute ca fiind toate false. Nu pot explica totul și dealtfel nici nu-l explică; prin urmare, un număr însemnat de date științifice sunt recunoscute a fi anti-științifice. „Eterul a produs sunetul”, spun Puranele, și această afirmație este luată în derâdere. Sunetul este rezultatul vibrațiilor, ni se spune. Dar ce este aerul? Ar putea exista el oare dacă în spațiu nu ar exista un mediu eteric care să-i susțină moleculele? Iată ce se petrece. Materialismul nu poate admite existența a ceva în afara Materiei, dat fiind faptul că dacă ar accepta existența unei Forțe imponderabile – sursa și originea tuturor forțelor fizice – s-ar trezi în mod virtual cu obligația de a admite alte Forțe inteligente, ceea ce ar duce știința foarte departe. De fapt, ea ar trebui să admită, drept consecință,

641 Un grup de electricieni a protestat de curând împotriva noii teorii a lui Clausius, faimosul profesor de la Universitatea din Bonn. Caracterul protestului se poate vedea din semnătură: „Jules Bourdin, în numele grupului de electricieni care au avut onoarea să fie prezentați profesorului Clausius în 1881 și al căror strigăt de război este: „A bas l'éther !(Jos eterul)”. Ei cer Vidul Universal, după cum vedeți!

prezența în Om a unei puteri și mai spirituale – independentă, de această dată, de orice tip de Materie care să fie cunoscută de fizicieni. Astfel, în afara Eterului ipotetic al Spațiului și a corpurilor fizice grosiere, întregul spațiu sideral și invizibil nu este, în ochii materialiştilor, decât un vid fără sfârșit al naturii – vid orb, neinteligent și inutil.

Întrebarea următoare este aceasta: Ce este această Substanță Cosmică și cât de departe putem merge pentru a-i sonda natura sau pentru a-i smulge secretele, crezându-ne astfel autorizați să-i dăm un NUME? Cât de departe a mers în special știința modernă în direcția acestor secrete și ce face ea ca să le pătrundă? Cea mai recentă pasiune a Științei, Teoria Nebulară, ne poate oferi unele răspunsuri la această întrebare. Să examinăm deci fundamentarea Teoriei Nebulare.

SECȚIUNEA XII

DOVEZI ȘTIINȚIFICE ȘI EZOTERICE ALE TEORIEI NEBULARE ȘI OBIECȚIILE PE CARE LE RIDICĂ

În numeroase rânduri, recent, Cosmogonia Ezoterică s-a confruntat cu fantoma acestei teorii și cu ipotezele ce decurg din ea. „Această învățătură foarte științifică poate fi negată de Adepții voștri? suntem întrebați.” „Nu în întregime, dar chiar declarațiile savanților înșiși o distrug, iar Adepții nu mai au ce să nege.”

Pentru ca știința să fie un tot complet, este nevoie realmente de studiul laturii spirituale și psihice, precum și al laturii fizice a Naturii, altfel ea va semăna mereu cu anatomia omului, abordată odinioară de cel profan din perspectiva învelișului exterior, ignorându-i structura internă. Platon însuși, cel mai mare filosof din țara sa, a comis, înainte de a fi inițiat, greșeala de a afirma că lichidele ajung în stomac prin plămâni. Fără concursul metafizicii, după cum spune dl. H. J. Slack, știința reală este inadmisibilă.

Nebuloasele există și totuși Teoria nebulară este falsă. O nebuloasă există într-o stare de completă disociere elementală. Ea este gazoasă și – mai mult decât atât, conține și elemente care cu greu pot fi corelate cu

gazele, așa cum sunt ele cunoscute de Știința Fizicii; și este de asemenea autoluminoasă. Asta este tot. Cele șaizeci și două de „coincidențe” pe care le enumeră Profesorul Stephen Alexander⁶⁴² pentru a confirma Teoria Nebulară pot fi explicate toate de știința ezoterică, dar cum noi nu scriem o lucrare de astronomie, deocamdată nu vom urmări să o combatem. Laplace și Faye se apropie mai mult decât toți ceilalți de teoria corectă, dar în teoria actuală rămân puține aspecte din ideile lui Laplace, și anume trăsăturile ei generale.

Totuși John Stuart Mill spune:

„Nu există nimic ipotetic în teoria lui Laplace; este un exemplu de raționament legitim ce pornește de la efectul prezent și ajunge la cauza din trecut; ea se mărginește la a afirma că obiectele care există în mod real se supun legilor cărora știm că li se supun toate obiectele terestre ce le sunt similare⁶⁴³.”

Această afirmație ce vine din partea unui logician atât de eminent precum Mill ar avea mare valoare dacă am putea stabili că „obiectele terestre asemănătoare” obiectelor celeste situate la distanța la care se află nebuloasele sunt într-adevăr asemănătoare acestor obiecte și nu doar în aparență.

O altă eroare de care se face vinovată, din punct de vedere ocult, teoria modernă așa cum se prezintă ea astăzi este ipoteza conform căreia toate planetele s-au desprins din Soare, că ele sunt os din osul lui și carne din carnea lui; când de fapt soarele și planetele nu sunt decât frați uterini ce au aceeași origine nebulară, doar că printr-o metodă diferită de cea postulată de Astronomia modernă.

Numeroasele obiecții ale adversarilor Teoriei Nebulare moderne împotriva omogenității Materiei originare difuze, bazându-se pe uniformitatea compoziției stelelor fixe, nu ating deloc chestiunea legată

642 *Smithsonian Contributions*, XXI, Art. I, pp. 79-97.

643 *System of Logic*, p. 229.

de omogenitate, ci doar teoria însăși. Nebuloasa noastră solară poate să nu fie complet omogenă sau, mai degrabă, este posibil să nu le apară astfel astronomilor și să fie, totuși, omogenă, în realitate. Stelele diferă în mod efectiv prin materialele din alcătuire și comportă elemente cu totul necunoscute pe Pământ; totuși, acest aspect nu schimbă cu nimic faptul că Materia Primordială – Materia așa cum a apărut ea chiar în momentul primei sale diferențieri din starea laya⁶⁴⁴ – este până în prezent omogenă, la distanțe imense, în abisurile infinitului, precum și în puncte ce nu sunt foarte departe de limitele Sistemului nostru Solar.

În cele din urmă, nu există un singur fapt pe care savanții adversari ai Teoriei Nebulare i-l opun (așa falsă cum este și, prin urmare, mai degrabă illogică, fatală ipotezei omogenității materiei) care să poată rezista criticii. O eroare atrage o alta. Premise false duc în mod firesc la concluzii false, deși o deducție inadmisibilă nu afectează în mod necesar validitatea principalei propuneri a silogismului. Putem așadar lăsa deoparte toate aspectele colaterale și toate deducțiile trase pe baza spectrelor și a liniilor, ca fiind doar provizorii pentru moment, și să lăsăm toate chestiunile de detaliu în seama Fizicii. Datoria ocultistului este legată de Sufletul și Spiritul Spațiului Cosmic și nu doar de aparența sa iluzorie și de comportamentul lui, iar datoria Științei Fizicii oficiale este să analizeze și să studieze învelișul (cochilia) – *Ultima Thule* a Universului și a Omului, conform Materialismului.

Ocultismul nu are nimic de-a face cu acesta. Cosmogonia ocultă poate avea legătură doar cu teoriile unor savanți precum Kepler, Kant, Oersted și Sir William Herschel, care credeau în existența unei Lumi Spirituale încercând să ajungă la un compromis satisfăcător, dar ideile acestor fizicieni erau foarte diferite de speculațiile moderne mai recente. Kant și Herschel credeau în teorii privind originea, scopul final precum și

644 Dincolo de starea zero a liniei de acțiune.

aspectul actual al Universului, ce se bazau pe un punct de vedere mult mai filosofic și psihic, în vreme ce Cosmologia și Astronomia moderne resping astăzi tot ce se aseamănă cu cercetarea în misterele Ființei. Rezultatul este cel așteptat: un eșec complet și apariția unor contradicții încălcate între cele o mie și una de versiuni ale așa-numitelor Teorii Științifice și în teoria de care ne ocupăm, precum și în toate celelalte.

Ipoteza nebulară, ce implică existența unei Materii Primordiale, difuzate într-o stare nebuloasă, nu este de dată recentă în astronomie, după cum știe oricine. Anaximene, ce aparține școlii ioniene, spunea discipolilor săi că aștrii siderali erau formați prin condensarea progresivă a unei materii primordiale pregenetice, a cărei greutate era aproape negativă și care era răspândită în Spațiu într-o formă extrem de rarefiată.

Tycho Brahé, care considera Calea Lactee ca fiind o substanță eterică, a crezut că noua stea ce și-a făcut apariția în 1572 în Căsiopaea era alcătuită din această materie⁶⁴⁵. Kepler credea că steaua din 1606 era formată din substanța eterică ce umple Universul⁶⁴⁶. El atribuia eterului chiar și apariția unui inel luminos în jurul Lunii, în timpul eclipsei totale de Soare ce a fost observată la Napoli în 1605⁶⁴⁷. Mai târziu, în 1714, existența unei materii luminoase a fost admisă de Halley în *Philosophical Transactions*. În sfârșit, jurnalul cu acest nume a publicat în 1811 faimoasa ipoteză a eminentului astronom Sir William Herschel pe tema transformării nebuloaselor în stele⁶⁴⁸ și după aceasta, Teoria Nebulară a fost acceptată de Academiiile Regale.

În *Five Years of Theosophy*, la pagina 245, putem citi un articol intitulat: „Adepții neagă Teoria Nebulară?” Răspunsul dat este următorul:

„Nu, ei nu neagă nici propunerile ei generale, nici veridicitatea aproximativă a ipotezelor științifice. Ei se limitează la a nega că teoria este

645 *Progymnasmata*, p. 795.

646 *De Stella Nova in Pede Serpentarii*, p. 115.

647 *Hypothèses Cosmogoniques*, p. 2, c. Wolf, 1886.

648 A se vedea *Philosophical Transactions*, p. 269 și urm.

completă precum și toate erorile așa-numitelor teorii vechi „demodate”, care, în ultimul secol, s-au succedat cu mare rapiditate”.

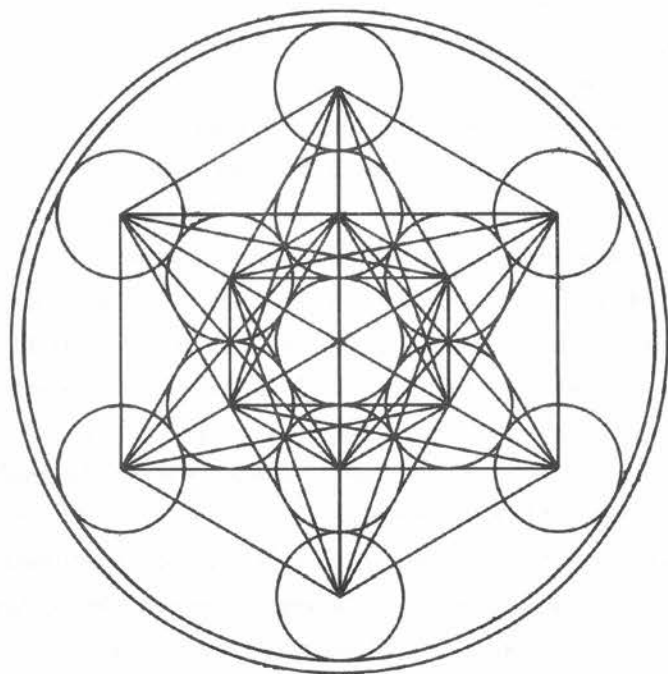
La vremea respectivă, s-a pretins că acesta era „un răspuns evaziv”. O asemenea lipsă de respect față de știința oficială, se spunea, trebuie justificată prin înlocuirea teoriei ortodoxe cu o altă teorie mai completă și fondată pe o bază mai solidă. La această obiecție nu putem răspunde decât următoarele: Este inutil să se emită teorii izolate în legătură cu aspecte ce fac parte dintr-un sistem complet și coerent, dat fiind că odată separate de corpul principal al învățăturii, și-ar pierde prin forța lucrurilor coerența vitală și nu ar fi de niciun folos când ar fi studiate separat. Pentru a avea capacitatea de a aprecia și a accepta viziunea ocultă despre Teoria Nebulară, este necesar să studiem sistemul cosmogonic ezoteric integral și nu a sosit încă momentul să invităm astronomii să accepte Fohat și Constructorii Divini. Conjecturile incontestabil corecte ale lui Sir William Herschel, conjecturi ce nu aveau nimic „supranatural” în ele însele, precum afirmația că probabil Soarele era numit metaforic „un glob de foc” și speculațiile lui timpurii asupra naturii așa-numitei Teorii a Frunzelor de Salcie a lui Nasmyth, au avut drept efect ridiculizarea celui mai eminent astronom de către colegii săi mult mai puțin eminenți care nu vedeau în ideile sale decât niște „teorii născute dintr-o imaginație fantezistă”. Înainte ca sistemul ezoteric complet să poată fi divulgat și apreciat de astronomi, ar trebui ca ei să revină la unele dintre aceste „idei depășite”; nu numai la cele ale lui Herschel, ci și la visele anticilor astronomi hinduși și să-și abandoneze propriile teorii, care nu sunt mai puțin „fanteziste”, chiar dacă și-au făcut apariția cu circa optzeci de ani mai târziu decât cele ale lui Herschel și cu câteva mii de ani mai târziu decât celelalte. În primul rând, ar trebui să repudieze ideile pe care le au despre soliditatea și incandescența Soarelui, dar fiind că în mod incontestabil Soarele „luminează”, dar nu „arde”. Apoi ocultștii declară în legătură cu „frunzele de salcie” că aceste „obiecte”, după cum le numește Herschel, constituie sursa imediată a luminii și a

căldurii solare. Deși Învățătura Ezoterică nu le vede în aceeași lumină – adică niște „organisme” ce iau parte la natura vieții, dat fiind că „ființele” solare nu ar putea fi prinse în câmpul unui telescop – totuși aceasta afirmă că întregul Univers este plin de asemenea „organisme” conștiente și active, în funcție de apropierea sau distanța la care se află planurile lor de planul nostru de conștiință; în sfârșit, ea afirmă că marele astronom a avut dreptate susținând că „noi nu știm dacă acțiunea vitală nu este capabilă să dezvolte simultan căldură, lumină și electricitate”, în timp ce specula despre aceste presupuse „organisme”. Cu riscul de a fi ridiculizați de fizicieni, ocultștii susțin, într-adevăr, că toate „Forțele” savanților își au originea în Principiul Vital, în UNICA VIAȚĂ colectivă a sistemului nostru solar – „VIAȚĂ ce constituie o parte sau mai degrabă unul dintre aspectele VIEȚII UNICE Universale.

Putem așadar – așa cum am făcut în articolul menționat, unde pornind de la părerea Adeptilor, s-a afirmat că „este suficient să facem un rezumat despre ce nu cunosc Fizicienii solari – putem să ne definim poziția față de Teoria nebulară modernă și a erorilor ei evidente, limitându-ne la a semnală faptele ce sunt diametral opuse formei pe care o ia în prezent. Mai întâi, ce susține această teorie?

Dacă rezumăm ipotezele de mai sus, reiese clar că teoria lui Laplace – ce a ajuns de altfel de nerecunoscut astăzi – a fost o teorie nefericită. El postulează mai întâi existența unei Materii Cosmice sub forma unei nebuloase difuze „atât de fine încât prezența ei nu putea fi nicidecum bănuită”. El nu face niciun efort să pătrundă Arcanele Ființei, decât în ce privește propria evoluție a micului nostru Sistem Solar.

Prin urmare, indiferent dacă acceptăm sau respingem teoria sa, în felul în care ea influențează problemele cosmologice cărora le căutăm o soluție, nu facem decât să deplasăm misterul puțin mai departe. Cât despre eterna întrebare: „De unde provine materia însăși, ce anume determină mișcarea de evoluție, agregările și disoluțiile ei ciclice, de unde

provine extraordinara simetrie și ordine în care atomii primordiali se aranjează și se grupează?”, Laplace nici măcar nu încearcă să răspundă. Tot ce ni se prezintă este o schemă a principiilor generale probabile pe care se presupune că se bazează procesul actual. Or, care este explicația atât de celebră astăzi, ce se dă acestui proces? Ce teorie ne-a dat el care să fie atât de nouă și originală astfel încât cel puțin liniile ei principale să poată servi drept bază Teoriei Nebulare moderne? Iată ce găsim în diversele lucrări de astronomie.

Laplace credea că în urma condensării atomilor nebuloasei primordiale, conform „legii” gravitației, masa pe-atunci gazoasă sau poate parțial lichidă, a dobândit o mișcare de rotație. Viteza acestei mișcări de rotație a crescut, această masă luând forma unui disc subțire. Apoi, datorită

forței centrifuge, ce a depășit forța de coeziune, din marginile acestor mase incandescente s-au desprins inele imense, formând vârtejuri. Aceste inele s-au contractat în mod necesar din cauza gravitației (așa cum este ea acceptată) pentru a forma corpuri sferice ce și-au păstrat aceeași orbită ca zona exterioară din care se desprinseseră⁶⁴⁹. Viteza părții exterioare a fiecărei planete nou-născute, spune el, era superioară celei a părții interioare, de unde rezultă o mișcare de rotație în jurul axei sale. Corpurile mai dense vor fi proiectate ultimele și, în sfârșit, în timpul stărilor preliminare ale formării lor, corpurile desprinse recent vor proiecta la rândul lor unul sau mai mulți sateliți. Scriind istoria desprinderii inelelor și a transformării lor în planete, Laplace afirmă:

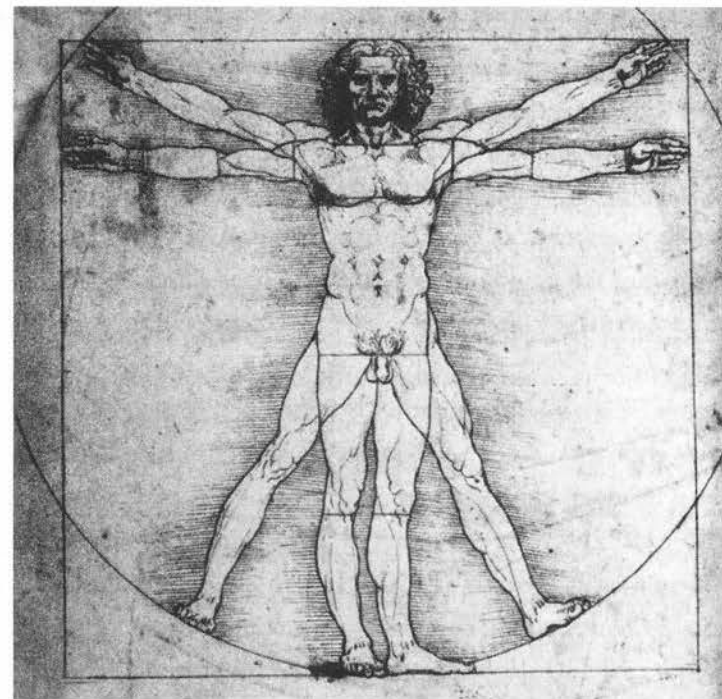
„Aproape întotdeauna, fiecare inel de vapori s-a fragmentat în mase numeroase care, mișcându-se cu o viteză destul de uniformă, au continuat să circule la aceeași distanță în jurul Soarelui. Aceste mase au luat o formă sferoidă, precum și o mișcare de rotație dirijată în același sens ca cel al revoluției lor, întrucât moleculele interne (cele mai apropiate de Soare) trebuiau să fie puse în mișcare de o viteză inferioară celei a moleculelor externe. Aceste mase trebuie să fi format atunci un număr egal de planete în starea de vapori, dar când una dintre ele era suficient de puternică încât să le adune ulterior prin forța de atracție pe toate celelalte în jurul centrului ei, inelul de vapori trebuie să se fi transformat într-o masă unică sferoidă de vapori ce se învâрте în jurul Soarelui și este activată de o mișcare de rotație în același sens ca mișcarea sa de revoluție. Acest din urmă caz a fost cel mai frecvent, dar sistemul solar ne oferă o mostră din primul caz, prin cele patru planete mici care se mișcă între Jupiter și Marte.

649 În concepția lui Laplace, zonele internă și externă a inelului se rotesc cu aceeași viteză unghiulară, în cazul unui inel solid, dar principiul ariilor egale cere ca zona interioară să se învâрте mai rapid decât zona exterioară (World Life, p. 121). Profesorul Winchell evidențiază numeroase erori comise de Laplace, dar, geolog fiind, nu este nici el infailibil în ceea ce privește „speculațiile astronomice”.

Deși vom găsi puține persoane dispuse să nege „temeritatea extraordinară a acestei ipoteze”, este imposibil să nu recunoaștem dificultățile insurmontabile pe care le ridică. De ce constatăm spre exemplu că sateliții lui Neptun și Uranus dezvoltă o mișcare retrogradă? De ce, în ciuda celei mai mari apropieri de Soare, Venus este mai puțin densă decât Pământul? De ce planeta Uranus, care este mai îndepărtată, este mai densă decât Saturn? Cum se explică următoarele aspecte: există o varietate atât de mare de grade de înclinare ale axelor și orbitelor corpurilor create din globul central; remarcăm diferențe atât de izbitoare ale dimensiunilor planetelor; sateliții lui Jupiter sunt de 0.288 de ori mai denși decât globul ce le-a dat naștere; fenomenul meteorilor și cometelor rămâne în continuare neexplicat? Să cităm cuvintele unui Maestru:

„Ei [Adepții] consideră că teoria centrifugă născută în Occident nu poate explica totul. Dacă nu i se vine în ajutor, ea nu poate explica nici de ce orice sferoid se aplatizează, nici dificultățile evidente pe care le ridică densitatea relativă a anumitor planete. Într-adevăr, cum ar putea un calcul al forței centrifuge să ne explice, spre exemplu, de ce Mercur, a cărui rotație, ni se spune, nu este decât „de aproximativ o treime din cea a Pământului și a cărui densitate nu este decât cu un sfert mai mare decât cea a Pământului” ar fi suferit o comprimare polară de zece ori mai mare decât cea a Pământului? De ce Jupiter, a cărui mișcare de rotație ecuatorială este, se spune, „de douăzeci și șapte de ori mai rapidă și a cărui densitate nu este decât de circa o cincime din cea a Pământului” ar fi suferit o comprimare polară de șaptesprezece ori mai mare decât a Pământului? Sau de ce Saturn, ce are o viteză ecuatorială de cincizeci și cinci de ori mai mare decât cea a lui Mercur, pentru a combate forța centripetă⁶⁵⁰, ar trebui să aibă o comprimare polară de numai trei ori mai mare decât cea a lui Mercur? Și culmea acestor contradicții, suntem invitați să credem că Forțele Centrale,

650 Centrifugă în textul original.

așa cum sunt prezentate de Știința modernă, chiar și atunci când se afirmă că materia ecuatorială a Soarelui, care are o viteză centrifugă de patru ori mai mare decât cea a suprafeței ecuatoriale a Pământului și doar un sfert din gravitația materiei ecuatoriale, nu a manifestat nici cea mai mică tendință de a se umfla spre ecuatorul solar și nu arătat nici cea mai mică aplatizare la polii axei solare. Cu alte cuvinte, mai clare, Soarele, deși nu opune decât un sfert din densitatea Pământului acțiunii forței centrifuge, nu cunoaște deloc fenomenul de comprimare polară! Constatăm că această obiecție a fost ridicată de mai mulți astronomi, dar n-a primit niciodată o singură explicație satisfăcătoare, după știința Adepților.

Adepții mai spun că marii savanți din Occident, neștiind... aproape nimic despre materia cometelor, forțele centrifugă și centripetă, natura

nebuloaselor sau constituția fizică a Soarelui, a stelelor și chiar a Lunii, comit o imprudență afișând o asemenea siguranță vorbind despre „masa centrală a Soarelui”, care proiectează în spațiu planete, comete și orice altceva... Noi susținem că Soarele emană doar principiul vieții, sufletul acestor corpuri cerești, pe care îl oferă și îi este restituit, în micul nostru sistem solar, în calitatea sa de „Donator Universal de Viață”... în Infinit și Veșnicie, și că Sistemul Solar este Microcosmosul Unicului Macrocosm după cum omul este un Microcosmos în comparație cu propriul său cosmos solar redus⁶⁵¹.

Puterea esențială pe care o dețin toate elementele cosmice și terestre de a genera în ele însele o serie armonioasă și regulată de rezultate, o înlănțuire de cauze și de efecte, dovedesc într-un mod irefutabil că ele sunt animate de o INTELIGENȚĂ *ab extra* sau *ab intra* [interioară sau exterioară] sau că ascund o astfel de INTELIGENȚĂ în ele însele sau după „vălul manifestat”. Ocultismul nu neagă originea mecanică sigură a Universului; susține doar că este absolut necesar să existe niște mecanici în spatele sau în aceste elemente – pentru noi, aceasta este o dogmă. Cosmosul și tot ce conține nu este rezultatul aranjării întâmplătoare a Atomilor lui Lucrețiu, după cum știa mult prea bine el însuși. Natura singură contrazice orice teorie de acest gen. Spațiul Celest, ce conține o Materie la fel de fină precum Eterul, nu poate fi de-ajuns, cu sau fără forța de atracție, pentru a explica mișcarea obișnuită a mulțimilor de corpuri siderale. Deși armonia perfectă a mișcărilor de revoluție arată clar prezența unei cauze mecanice în Natură, Newton, care mai mult decât ceilalți oameni era îndreptățit să aibă încredere în propriile deducții, a fost constrâns totuși să renunțe la ideea de a explica impulsul originar dat milioanelor de aștri, doar prin intermediul legilor Naturii cunoscute și prin Forțele ei materiale. El a recunoscut pe deplin limitele ce separă acțiunea Forțelor naturale de cea a

651 *Five Years of Theosophy*, pp. 249-251, Articolul *Do the Adepts deny the Nebular Theory?*

INTELIGENȚELOR ce organizează și activează legile imuabile. Or, dacă cineva ca Newton s-a văzut nevoit să renunțe la o asemenea speranță, cine este pigmeul materialismului modern care s-ar simți îndreptățit să spună: „Eu știu mai mult”?

Pentru ca o teorie cosmogonică să devină completă și inteligibilă, este necesar ca ea să pornească de la o Substanță Primordială răspândită pe tot cuprinsul Spațiului nelimitat și care are o Natură intelectuală și divină. Această Substanță este în mod necesar simultan Suflet și spirit, Sinteza și cel de-al Șaptelea Principiu al Cosmosului manifestat, și pentru a sluji de Upadhi spiritual, este nevoie de cel de-al șaselea principiu, vehiculul său, Materia fizică primordială, ca să spunem așa, deși natura sa va scăpa veșnic simțurilor noastre normale limitate. Înzestrat fiind chiar și cu puțină imaginație, unui astronom îi este ușor să construiască o teorie despre nașterea Universului din Haos, recurgând doar la principiile mecanicii, dar un astfel de Univers, raportat la savantul său creator uman, nu va fi decât un monstru al lui Frankenstein, și-i va aduce doar bătăi de cap și dileme. Doar aplicarea legilor mecanicii nu poate conduce vreodată teoreticianul dincolo de lumea obiectivă și nu va dezvălui niciodată oamenilor originea și destinul final al Cosmosului. Iată unde a adus Știința Teoria Nebulară. Ca să spunem adevărul, această teorie este sora geamănă a teoriei Eterului și amândouă sunt rodul necesității; una este indispensabilă pentru a explica propagarea luminii, iar cealaltă poate rezolva problema originii Sistemelor Solare. Pentru Știință, se pune problema de a ști cum a putut aceeași Materie omogenă⁶⁵², conform legilor lui Newton, să dea naștere

652 Dacă astronomii, în stadiul actual al cunoașterii, s-ar fi raportat pur și simplu la ipoteza lui Laplace, care trata formarea sistemului planetar, ei ar fi putut, cu timpul, să aducă unele rezultate ce ar fi aproximat întrucâtva realitatea, dar ambele aspecte ale problemei generale – cea care tratează formarea Universului sau formarea sorilor și a stelelor provenind din Materia primordială, apoi dezvoltarea planetelor în jurul soarelui lor – se bazează pe aspecte complet diferite, și Știința însăși recunoaște aceasta. Aceste două aspecte se află la polii opuși ai realității.

unor corpuri – Soarele, planetele și sateliții lor – supuse unor condiții de mișcare identice și formate din elemente atât de eterogene.

Teoria Nebulară a ajutat oare la rezolvarea problemei, chiar dacă a fost aplicată doar corpurilor ce sunt considerate a fi neînsuflețite și materiale? Răspunsul nostru categoric este: nu. Ce progrese a făcut din 1811, an în care broșura lui Herschel, cu acele aspecte rezultate din observație, care demonstau existența materiei nebulare, a smuls „strigăte de bucurie” din partea membrilor Societății Regale? De atunci, o descoperire și mai importantă, care s-a datorat analizei spectrale, a permis verificarea și coroborarea ideii lui Herschel. Laplace susținea că există un fel de „materie a lumii” primordială pentru a demonstra justetea evoluției progresive și a dezvoltării acesteia. Iată-o în versiunea oferită acum două mii de ani.

„Materia lumii”, căreia i se dă astăzi numele de nebuloasă, era cunoscută din Antichitatea timpurie. Anaxagoras credea că după diferențiere, amestecul de substanțe eterogene astfel obținut rămânea nemișcat și neorganizat până în momentul în care „Mentalul” – noi spunem colectivitatea Dhyān-Chohanilor – a început să acționeze asupra lui și să-i imprime mișcare și organizare⁶⁵³. Prima parte a acestei teorii este astăzi reluată; ultima parte, cea care vorbește despre intervenția unui „Mental” este îndepărtată. Analiza spectrală dezvăluie existența nebuloaselor formate integral din gaze și vapori luminoși. Aceasta este Materia nebulară primordială? Se spune că spectrele dezvăluie condițiile fizice ale Materiei ce emite lumina cosmică. Se demonstrează că spectrele nebuloaselor rezolubile și nerezolubile sunt complet diferite, căci spectrele acestora din urmă demonstrează că starea lor fizică este cea de gaz fierbinte sau vapori. Liniile strălucitoare ale unei nebuloase dezvăluie existența hidrogenului și a altor substanțe materiale cunoscute și necunoscute. La fel este și cu atmosfera Soarelui și a stelelor. Acest fapt ne duce la concluzia

653 Aristotel, *Fizica*, VIII, 1.

directă că o stea este formată prin condensarea unei nebuloase și, prin urmare, că metalele însele sunt formate pe pământ prin condensarea hidrogenului sau a unei materii primitive, verișoară îndepărtată a heliului probabil sau a unei materii necunoscute până în prezent. Acest fapt nu este în dezacord cu Învățăturile Oculte și aceasta este problema pe care Chimia încearcă să o rezolve. Este necesar ca ea să reușească mai devreme sau mai târziu să îndeplinească această sarcină acceptând pentru aceasta, *volens nolens*, realitatea Învățăturii Ezoterice. Totuși, când acest eveniment se va petrece, Teoria Nebulară, așa cum există ea astăzi, va pieri.

Între timp, Astronomia, dacă vrea să fie considerată o Știință exactă, nu poate accepta în niciun caz teoria actuală a filiației stelelor – chiar dacă Ocultismul o acceptă în felul său, explicând în mod diferit această filiație – dat fiind că astronomia nu deține nici măcar o informație fizică ce o poate demonstra. Astronomia ar putea devansa Chimia în ceea ce privește dovedirea acestui fapt, dacă ar avea posibilitatea de a arăta o nebuloasă planetară cu un spectru de trei sau patru linii strălucitoare care s-ar condensa gradat pentru a se transforma într-o stea al cărui spectru ar fi acoperit de numeroase linii obscure, dar:

„Chestiunea variabilității nebuloaselor, chiar în ceea ce privește forma lor, este încă unul din misterele Astronomiei. Observațiile ce au fost făcute până în prezent sunt de origine prea recentă și sunt prea nesigure ca să putem afirma ceva sigur.”⁶⁵⁴

De la descoperirea spectroscopului, puterea ei magică nu le-a dezvăluit adepților ei decât o singură transformare de acest gen în cazul unei stele, iar această observație a demonstrat exact contrariul a ceea ce ar fi trebuit să fie o probă în sprijinul Teoriei Nebulare, și anume o stea transformându-se într-o nebuloasă planetară. După cum este prezentat evenimentul în *The Observatory*⁶⁵⁵, steaua temporară descoperită de F.F.J.

654 *Hypothèses Cosmogoniques*, p. 3, Wolf.

655 Vol. I, p. 185, citat de Wolf, p. 3. Argumentul lui Wolf este rezumat acolo.

Schmidt în constelația Lebedei, în noiembrie 1876, oferea un spectru tăiat de linii foarte strălucitoare. Gradat, spectrul și cea mai mare parte a liniilor au dispărut, nelăsând în final să subziste decât o singură linie strălucitoare care părea să coincidă cu linia verde a nebuloasei.

Deși această metamorfoză nu este de neconciliat cu ipoteza originii nebulare a stelelor, totuși acest caz unic izolat nu se sprijină pe nicio observație și cu atât mai puțin pe observația directă. Acest eveniment poate să fi avut diverse alte cauze. Întrucât astronomii înclină să creadă că planetele noastre au o tendință de a se precipita în Soare, de ce această stea nu s-ar fi aprins ca urmare a unei coliziuni cu planete ce s-ar fi precipitat în acest mod, sau după cum au sugerat mai multe persoane, ca urmare a întâlnirii cu o cometă? Oricum ar fi, singurul exemplu cunoscut, din 1811, a transformării unei stele, nu este în favoarea Teoriei Nebulare. Mai mult, în legătură cu această teorie, precum și cu toate celelalte, astronomii nu sunt de acord.

Chiar în epoca noastră și înainte ca Laplace să se fi gândit vreodată la aceasta, Buffon, contrariat de mișcările identice ale planetelor, a fost primul care a emis ipoteza că ele și sateliții lor au luat naștere din Soare. Mai târziu, și totodată pentru a-și sprijini afirmațiile, el a inventat o cometă specială care se presupune că a smuls, în urma unui puternic șoc oblic, cantitatea de materie necesară formării lor. Laplace a reglat socotelile cu această „cometă” în *Expunerea Sistemului Lumii*⁶⁵⁶, dar ideea a fost conservată și chiar perfecționată de concepția evoluției alternative, din masa centrală a Soarelui, a planetelor ce nu aveau în aparență nicio greutate și nicio altă influență asupra mișcării planetelor vizibile – și în mod evident, nu au o existență mai reală decât imaginea lui Moise pe Lună.

Teoria modernă nu este, totuși, decât o variantă a sistemelor elaborate de Kant și Laplace. Ideea celor doi era că la originea lucrurilor, materia

656 Nota VII. Rezumat extras din Wolf, p. 6.

care intră în compoziția corpurilor cerești era în întregime răspândită în spațiul aflat în limitele Sistemului Solar – și chiar dincolo de acesta. Era o nebuloasă ce avea o densitate extrem de slabă, a cărei condensare gradată a dat naștere, prin intermediul unui mecanism ce nu a fost niciodată explicat până în prezent, diverselor corpuri cerești ale Sistemului nostru. Aceasta este Teoria Nebulară originară, adică o reluare incompletă dar fidelă – un scurt capitol extras din marele volum al Cosmogoniei Ezoterice universale – a învățăturilor DOCTRINEI SECRETE. Cele două sisteme, cel al lui Kant precum și cel al lui Laplace, diferă major de Teoria modernă, care abundă în sub-teorii contradictorii și ipoteze fanteziste. Învățătorii afirmă:

„Esența materiei cometelor [și a celei care alcătuiește Stelele]... are trăsături chimice și fizice complet diferite de toate cele ce sunt familiare celor mai mari chimiști și fizicieni... În timp ce spectroscopul a stabilit similitudinea probabilă [ca urmare a acțiunii chimice a luminii terestre asupra razelor interceptate] a substanței terestre și siderale, acțiunile chimice specifice globurilor ce au evoluat în mod diferit din spațiu nu au fost descoperite și nu s-a dedus că ele ar fi identice cu cele pe care le observăm pe planeta noastră.”⁶⁵⁷

Crookes susține aceleași idei în fragmentul pe care l-am citat din conferința sa despre *Elemente și Metaelemente*. C. Wolf, Membru al Institutului, Astronom al Observatorului din Paris, remarcă:

„Ipoteza nebulară se poate în cel mai bun caz sprijini, împreună cu W. Herschel, pe existența nebuloaselor planetare ce au atins diverse grade de condensare, și pe cea a nebuloaselor în spirală, având nuclee de condensare pe ramuri și în centru”⁶⁵⁸, dar în realitate, cunoașterea legăturii ce unește nebuloasele cu stelele ni se refuză încă și, privați fiind de observația directă, ne aflăm chiar în imposibilitatea de a o putea întemeia pe o analogie privind compoziția chimică⁶⁵⁹.”

657 *Five Years of Theosophy*, pp. 241, 242 și 239.

658 Spectrele acestor nebuloase nu au fost determinate încă. Numai atunci când vor fi recunoscute ca având linii strălucitoare se va putea vorbi despre ele.

659 *Hypothèses Cosmogoniques*, p. 3.

Chiar dacă savanții – îndepărtând dificultatea ce apare din varietatea și eterogenitatea de necontestat a materiei ce constituie nebuloasele – ar admite împreună cu anticii că originea tuturor corpurilor cerești vizibile și invizibile trebuie căutată într-o unică materie primă primordială omogenă, într-un fel de pre-protyl⁶⁶⁰, este evident că acest fapt nu ar pune capăt stării de perplexitate cu care se confruntă. Dacă ei refuză să admită în același timp că universul nostru vizibil actual nu este decât *Sthula Sharira*, corpul grosier, al Cosmosului septuplu, ei vor ajunge să se confrunte cu o altă problemă, mai ales dacă se vor hazarda să susțină că trupurile vizibile ale acestuia sunt rezultatul condensării acestei materii primordiale unice. Simpla observație le demonstrează, de fapt, că operațiile ce au dus la apariția Universului real sunt infinit mai complexe pentru ca această teorie să le poată cuprinde pe toate.

Există în primul rând două categorii distincte de nebuloase neresolubile, după cum afirmă știința însăși.

Telescopul nu permite distingerea celor două clase între ele, spre deosebire de spectroscop, care scoate la lumină diferențele esențiale în ceea ce privește constituțiile lor fizice.

„Acest aspect al resolubității nebuloaselor a fost prezentat foarte des într-un mod prea afirmativ, în contradicție cu ideile exprimate de ilustrul experimentator ce a studiat spectrele acestor constelații – dl Huggins. Toate nebuloasele al căror spectru nu conține decât linii strălucitoare sunt gazoase, se spune, și, prin urmare, neresolubile; toate nebuloasele care au un spectru continuu, ce este determinat cu ajutorul unui instrument

660 Nu trebuie să considerăm protylul lui Crookes ca fiind materia primordială de care s-ar fi folosit Dhyani-Chohanii, în acord cu legile imuabile ale Naturii, pentru a construi Sistemul nostru Solar. Acest Protyl nici măcar nu poate fi *prima materia* a lui Kant, pe care acest spirit eminent a văzut-o în formarea lumilor, și care apoi nu mai exista în stare difuză. Protylul reprezintă o fază medie a diferențierii progresive, deci a Substanței Cosmice, din starea sa normală nediferențiată. Este aspectul pe care Materia îl ia la jumătatea drumului spre obiectivitatea completă.

suficient de puternic, trebuie să sfârșească prin a se transforma în stele. Această supoziție este, în același timp, contrară rezultatelor obținute și teoriei spectroscopice. Nebuloasele *Lira*, *Haltera*, zona centrală a nebuloasei Orion, păreau resolubile și au un spectru de linii strălucitoare; nebuloasa *Câinii de vânătoare* nu este resolubilă și oferă un spectru continuu. Într-adevăr, spectroscopul ne oferă informații despre starea fizică a materiei ce formează stelele, dar nu ne dă nicio idee despre modurile lor de agregare. O nebuloasă formată din corpuri cerești gazoase (sau chiar din nuclee slab luminoase, înconjurate de o atmosferă puternică) ar da un spectru de linii și totuși ar fi resolubilă; aceasta pare să fie starea zonei lui Huggins din nebuloasa Orion. O nebuloasă formată din particule solide sau fluide aflate în stare de incandescență, un adevărat nor, ar da un spectru continuu și nu ar fi resolubilă”.

Unele dintre aceste nebuloase, ne spune Wolf:

„... au un spectru ce conține trei sau patru linii strălucitoare, altele au un spectru continuu. Primele sunt gazoase, celelalte sunt formate dintr-o materie pulverulentă. Primele trebuie să constituie o veritabilă atmosferă; în rândul lor trebuie să clasăm nebuloasa solară a lui Laplace. Ultimele formează un ansamblu de particule pe care îl putem considera ca fiind independent și a cărui rotație se supune legilor greutății interne; acestea sunt nebuloasele adoptate de Kant și de Faye. Observația ne permite să le plasăm, și pe unele și pe altele, chiar la originea lumii planetare, dar când încercăm să mergem mai departe și să ajungem la haosul primordial ce a produs totalitatea corpurilor cerești, avem nevoie mai întâi să explicăm existența acestor două clase de nebuloase. Dacă haosul primordial ar fi un gaz rece și luminos⁶⁶¹, am putea înțelege în ce fel contracția ce rezultă

661 Vedeți STANȚA III, Comentariul 9, despre „Lumina” sau „Flacăra Rece” unde se arată că „Mama” – Haosul – este un Foc rece, o Radiație rece, incoloră, fără formă, lipsită de orice calitate. „Mișcarea, ni se spune, în calitatea ei de Unic Veșnic, ESTE și conține potențialitățile tuturor calităților Lumilor Manvantarice”.

din atracție l-ar putea încălzi și face luminos. Este necesar să explicăm condensarea acestui gaz în starea de particule incandescente, a căror prezență în anumite nebuloase este evidențiată de spectroscop. Dacă haosul originar ar fi compus din particule de acest gen, cum se face că unele dintre părțile lor au trecut în stare gazoasă, în timp ce altele și-au păstrat starea primară?”

Acesta este rezumatul obiecțiilor și al dificultăților ce se opun acceptării Teoriei Nebulare, obiecții scoase în evidență de savantul francez ce-și încheie argumentația interesantă declarând că:

„Prima parte a problemei cosmogonice – care este materia primordială a haosului și cum s-au născut din ea Soarele și stelele? – continuă să rămână până în zilele noastre de domeniul romanului și al purei imaginații.”⁶⁶²

Dacă acesta este ultimul cuvânt al Științei în această chestiune, cui va trebui să ne adresăm ca să aflăm ceea ce se presupune că ar trebui să ne învețe teoria nebulară? Și, de fapt, ce este această teorie? Se pare că nimeni nu știe în mod sigur ce este ea. Ceea ce nu este – aflăm din gura savantului autor al lucrării *World Life*. El ne spune că:

I. Nu „este o teorie despre evoluția Universului. Ci în primul rând o explicație a originii fenomenelor Sistemului Solar și, în mod colateral, coordonarea, într-o concepție comună, a principalelor fenomene ce se produc pe firmamentul înstelat și nebulos, coordonare ce a fost împinsă cât de departe a putut pătrunde privirea omului.”

II. „Ea nu consideră cometele ca fiind implicate în Evoluția specială ce a produs Sistemul Solar.” [Doctrina Ezoterică este de părere opusă, dat fiind că ea „consideră cometele ca fiind forme coordonate de existență cosmică aflate în faze incipiente de evoluție nebulară” și că atribuie în mod real mai ales acestora formarea tuturor lumilor].

III. „Ea nu neagă existența unei istorii anterioare ceții focului luminos” – [stadiul secundar de evoluție în Doctrina Secretă] [și]...

662 *Hypothèse Cosmogoniques*, pp. 4, 5.

„nu pretinde că a atins începutul absolut”. [Ea admite chiar că această ceață de foc este posibil să fi existat anterior într-o stare rece, neluminoasă și invizibilă.

IV. „[În sfârșit], ea nu pretinde să descopere ORIGINEA lucrurilor, ci doar un stadiu al istoriei materiale...” [lăsând] „filosoful și teologul la fel de liberi ca întotdeauna să caute originea diverselor moduri ale ființei”⁶⁶³.

Și nu e totul. Cel mai mare filosof al Angliei, Herbert Spencer, a criticat el însuși această teorie fantastică spunând:

- a) „Ea nu rezolvă chestiunea existenței”;
- b) ipoteza nebulară „nu face deloc lumină asupra originii materiei difuze” și
- c) „ipoteza nebulară (așa cum există în prezent) implică o Cauză Primă”⁶⁶⁴.

Ne temem că ultima afirmație depășește cu mult așteptarea fizicienilor moderni. Prin urmare, se pare că biata „ipoteză” nu poate spera să fie susținută sau confirmată, nici măcar de către metafizicieni.

Date fiind toate acestea, ocultistii cred că au dreptul să-și prezinte filosofia, oricât de neînțeleasă și ostracizată ar fi deocamdată, și susțin că incapacitatea savanților de a descoperi adevărul este cauzată în întregime de materialismul lor și de disprețul față de științele transcendente. Totuși, deși spiritele științifice ale secolului nostru sunt mai departe ca niciodată de adevărata și corecta doctrină a Evoluției, rămâne încă o slabă speranță pentru viitor căci, chiar acum, descoperim un alt savant ce ne oferă o slabă rază de lumină.

Într-un articol din *Popular Science Review*, despre „Cercetările recente despre viața Universului infinitezimal”, H. J. Slack ne spune:

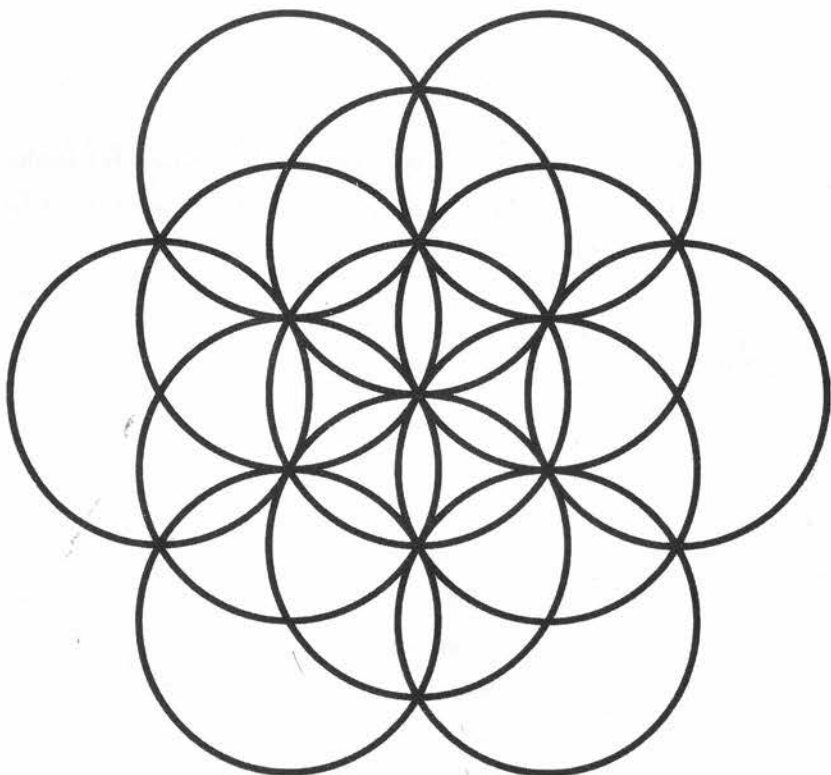
„Toate științele, de la fizică și chimie la fiziologie, converg în mod evident spre o doctrină a evoluției și a dezvoltării, în care faptele susținute

663 Winchell, *World-Life*, p. 196.

664 *Westminster Review*, XX, 27 iulie 1868.

de darwinism vor fi înțelese, dar în privința aspectului final al acestei doctrine, nu există deloc date ca să știm, și poate că mintea umană nu-i va da formă până ce cercetările din domeniul metafizic precum și fizic vor fi mult mai avansate.”⁶⁶⁵

Iată într-adevăr o previziune fericită. Poate veni ziua când „Selecția Naturală”, așa cum a fost concepută de Darwin și de Herbert Spencer, nu va mai constitui în ultima ei modificare decât o parte a doctrinei orientale a evoluției, ce va fi Manu și Kapila explicate din punct de vedere ezoteric.

⁶⁶⁵ Vol. XIV, p. 252.

SECȚIUNEA XIII

FORȚELE. MODURI DE MIȘCARE SAU INTELIGENȚE?

Iată așadar ultimul cuvânt al Științei Fizice până în acest an, 1888. Legile mecanice nu vor fi niciodată capabile să stabilească omogenitatea Materiei Primordiale, decât prin deducție și ca ultimă resursă, când nu va mai descoperi nicio altă ieșire – ca în cazul eterului. Știința Modernă nu este sigură pe ea însăși decât în propriul domeniu; în limitele fizice ale Sistemului nostru Solar, dincolo de care totul, până la cea mai mică particulă de Materie, diferă de Materia pe care ea o cunoaște și unde această Materie există în stări pe care nu le-ar putea explica. Această materie, care este în mod real omogenă, se află dincolo de percepția umană, dacă aceasta este pur și simplu limitată la cele cinci simțuri. Îi percepem efectele prin intermediul acelor INTELIGENȚE care sunt rezultatul diferențierii ei primordiale, Inteligențe pe care noi le numim Dhyan-Chohani și care, în lucrările ermetice sunt numite cei „Șapte Guvernatori”, cei la care Pymander, „Gândirea Divină”, se referă ca la „Puterile Făuritoare”, și pe care Esculap îi numește „Zei Superiori”. În această Materie – veritabila Substanță Primordială, Numenul întregii „materii” pe care o cunoaștem – unii dintre astronomii noștri au fost nevoiți să creadă și ei, căci ei nu mai speră că va putea fi explicată cândva rotația, gravitația și originea unei legi fizice

mecanice, decât dacă știința admite existența acestor INTELIGENȚE. În lucrarea lui Wolf despre astronomie, pe care am citat-o mai sus⁶⁶⁶, autorul acceptă în totalitate teoria lui Kant, teorie care, dacă nu în aspectul ei general, cel puțin în câteva dintre trăsăturile sale, amintește în mod clar anumite Învățămintele Ezoterice. Găsim în ea sistemul lumii ce renaște din cenușă prin intermediul unei nebuloase – emanația corpurilor moarte și dizolvate în spațiu, ce se nasc din incandescența centrului Soarelui – însuflețită de materia combustibilă a planetelor. În această teorie, care a luat naștere în conștiința unui tânăr ce abia împlinise douăzeci și cinci de ani, și care nu ieșise vreodată din orașul său natal, Königsberg, oraș mic din nordul Prusiei, cu greu putem să nu recunoaștem intervenția unei puteri exterioare inspiratoare, sau o dovadă a reîncarnării, așa cum este pasărea ocultiștilor. Ea umple un gol pe care Newton, cu tot geniul lui, nu a reușit să o depășească. Cu siguranță, Kant face aluzie la Materia Primordială, Akasha, postulând existența unei Substanțe primordiale răspândite în mod universal, pentru a rezolva dificultatea cu care s-a confruntat Newton și a depăși incapacitatea acestuia de a explica, doar prin forțele naturale, impulsul primordial transmis planetelor. După cum remarcă în cap. VIII, dacă ne hotărâm să admitem că perfecta armonie a stelelor și a planetelor și suprapunerea planurilor lor orbitale dovedesc existența unei cauze naturale, ce va fi ulterior cauza primordială, „această Cauză nu ar putea fi cu adevărat materia ce umple astăzi spațiile cerești”. Acesta trebuie să fie ceea ce umplea la origini Spațiul – ceea ce era Spațiul – care, prin mișcarea sa în Materia diferențiată, era originea mișcărilor reale ale corpurilor sidereale și care, „condensându-se în chiar aceste corpuri, a părăsit astfel spațiul pe care-l găsim gol astăzi”. Cu alte cuvinte, chiar din această materie sunt compuse acum planetele, cometele, Soarele însuși și, deoarece această Materie transformându-se la origini în aceste

666 *Hypothèses Cosmogoniques.*

corpuri, și-a conservat facultățile inerente de mișcare, facultăți care, fiind concentrate astăzi în nucleeele lor, dirijează orice mișcare. Este suficient să înlocuim puține cuvinte și să adăugăm doar alte câteva și avem Doctrina Ezoterică.

Conform Doctrinei Ezoterice, această *prima materia* primordială și originară, divină și inteligentă, emanația directă a Mentalului Universal, *Daiviprakriti* – Lumina⁶⁶⁷ Divină ce emană din Logos – este cea care a format nucleeele tuturor globurilor „ce se mișcă cu mișcare proprie” în Cosmos. Acesta este principiul vieții, animatorul, puterea motrice ce este mereu prezentă, Sufletul vital al Sorilor, Lunilor și al Planetelor și chiar al Pământului nostru: prima latentă, ultima activă – invizibilul Guvernator și Ghid al corpului grosier atașat și legat de Sufletul său care este, la urma urmei, emanația spirituală a acestor Spirite Planetare diferite.

O altă Doctrină întru totul Ocultă este teoria lui Kant, conform căreia Materia din care sunt formați locuitorii și animalele de pe alte planete este de o natură mai ușoară și subtilă și o conformație mai desăvârșită, în funcție de distanța care le separă de Soare. Acesta este prea plin de Electricitate Vitală, prea saturat de principiul fizic ce dă viață. Din acest motiv, oamenii de pe Marte sunt mai eterici decât noi, în timp ce oamenii de pe Venus sunt mai denși, fiind în același timp cu mult mai inteligenți, deși mai puțin spirituali.

Nu împărțăm întru totul această teorie – totuși teoriile lui Kant sunt la fel de metafizice și de transcendente ca oricare dintre Doctrinile Oculte și mult mai mulți savanți, dacă ar îndrăzni să-și exprime gândurile, le-ar accepta, așa cum a făcut Wolf. Între Minte și Sufletul Sorilor și al Stelelor lui Kant și MAHAT (mentalul) și Prakriti din Purane, nu este decât un pas. În concluzie, admitând acestea, Știința nu ar face altceva decât să admită o cauză naturală, indiferent dacă și-ar ridica sau nu credințele până

667 „Lumina” pe care o numim Fohat.

la asemenea înălțimi metafizice, dar Mahat, Mentalul, este un „Zeu, iar Fiziologia admite „mentalul” ca fiind doar o funcție temporară a creierului material; nimic mai mult.

Satan al Materialismului își bate astăzi joc de orice, în mod indistinct și neagă deopotrivă vizibilul și invizibilul. Întrucât vede în lumină, căldură, electricitate și chiar în fenomenul vieții doar proprietăți inerente Materiei, el râde de fiecare dată când viața este numită PRINCIPIU VITAL și își bate joc de ideea că ea ar fi independentă și distinctă de organism.

Totuși, opiniile științifice diferă asupra acestui punct precum și asupra altora, și există mai mulți savanți care acceptă viziuni ce seamănă mult cu ale noastre. Vedeți, spre exemplu, ce spune doctorul Richardson (pe care l-am citat pe larg în altă parte) despre acest „Principiu Vital” pe care el îl numește „Eter Nervos”:

„Nu vorbesc decât despre un veritabil agent material, rafinat – cât este cu putință – pentru lume în general, dar real și substanțial: un agent ce posedă calități precum greutatea și volumul, un agent susceptibil să se combine din punct de vedere chimic și, prin urmare, să-și modifice starea fizică, un agent pasiv în acțiunea lui, adică unul care este mereu mișcat de influențe ce-i sunt străine⁶⁶⁸, care se supune altor influențe, un agent lipsit de orice putere de inițiativă, de orice vis sau *energia naturae*⁶⁶⁹, dar care joacă totuși un rol foarte important, dacă nu unul primordial, în producerea fenomenelor ce rezultă din acțiunea energiei asupra materiei vizibile⁶⁷⁰”.

Cum Biologia și Fiziologia neagă acum, integral, existența Principiului Vital, acest citat, corelat cu mărturisirea lui De Quatrefages, confirmă în

668 Este o eroare ce implică un agent material, distinct de influența ce-l pune în mișcare, adică materia oarbă și poate „Dumnezeu” din nou, pe când această Viață Unică este, „Ea Însăși”, Dumnezeu și Zeii.

669 Aceeași eroare.

670 *Popular Science Review*, Vol. X.

mod clar că există savanți care au, despre „aspectele Oculte”, aceleași idei ca teozofii și ocultişti. Aceştia recunosc existența unui Principiu Vital, distinct, independent de organism – material, bineînțeles, dat fiind că Forța fizică nu poate fi separată de Materie, ci constituită dintr-o Substanță ce există într-o stare necunoscută Științei. Viața, pentru ei, este ceva mai mult decât interacțiunea moleculelor și a atomilor. Există un Principiu Vital fără de care nicio combinație moleculară nu ar fi putut avea drept rezultat un organism viu, mai ales în Materia așa-zis „anorganică”, a planului nostru de conștiință.

Prin „combinații moleculare” înțelegem – nu mai e nevoie să spunem – cele ale Materiei percepțiilor noastre actuale iluzorii, Materie ce nu comunică energia decât pe acest plan în care ne aflăm și acesta este principalul punct supus contestației⁶⁷¹.

Prin urmare, ocultişti nu sunt singurii care au aceste credințe și, de asemenea, nu sunt atât de nebuni când resping inclusiv „gravitația” științei moderne odată cu celelalte legi fizice, acceptând în locul ei atracția și respingerea. Mai mult decât atât, ei nu văd în aceste două forțe opuse decât cele două aspecte ale Unității Universale numită MINTAL ÎN MANIFESTARE, aspecte în care Ocultismul, datorită marilor săi Vizionari, recunoaște existența unui număr imens de Ființe active: Dhyanchohanii cosmici, Entități a căror esență, în dubla sa natură, este Cauza

671 „Jiva este un mit, așa cum pretinde Știința, sau nu?” se întreabă câțiva filosofi ce oscilează între știința materialistă și cea idealistă. Dificultatea de a înțelege bine chestiunile ezoterice privitoare la „starea ultimă a Materiei” vine și din diferența între *obiectiv* și *subiectiv*. Ce este Materia? Materia conștiinței noastre obiective actuale nu este altceva decât senzațiile noastre? Este adevărat că senzațiile pe care le încercăm vin *din afară*, dar putem noi oare vorbi cu adevărat – altfel decât în ce privește fenomenele – despre „materia grosieră” a acestui plan ca despre o entitate diferită și independentă de noi? Tuturor acestor argumente, Ocultismul răspunde: Este adevărat, în realitate, materia nu este independentă de percepțiile noastre și nu există în afara lor. Omul este o *iluzie*: admitem, dar existența și realitatea altor entități, și mai iluzorii dar nu mai puțin reale decât suntem noi, este o aserțiune ce nu își pierde puterea, ci dimpotrivă, este întărită de doctrina vedantină sau chiar de idealismul lui Kant.

tuturor fenomenelor terestre. Căci această esență este consubstanțială Oceanului Electric universal care este VIAȚA și, cum ea este dublă, după cum am spus – pozitivă și negativă – emanațiile acestei dualități sunt cele care acționează acum pe pământ sub numele de „moduri de mișcare”, căci cuvântul Forță este privit cu suspiciune, de teamă ca nu cumva cineva să fie tentat să-l separe, chiar și în planul gândirii, de Materie! Acestea sunt, după cum spun oculțiștii, efectele duble ale acestei duble esențe, cărora li s-a dat când numele de forțe centripetă și centrifugă, când acela de poli negativ și pozitiv, sau de polaritate, cald și frig, lumină și întuneric etc.

Și, este un fapt evident că creștinii Bisericii Greco-Catolice și Romano-Catolice, prin credința lor – chiar dacă, în orbirea lor, se raportează la un Dumnezeu antropomorf – în îngeri, arhangheli, arhoni, serafimi și stele de dimineață, în toate aceste *deliciae humani generis* [desfătări ale rasei umane] teologice care guvernează Elementele Cosmice, sunt mai înțelepți decât Știința, care refuză complet să creadă în ele și pledează pentru Forțele mecanice, căci acestea acționează cel mai adesea cu o inteligență și pertinentă mai mult decât omenești. Totuși, această inteligență este negată și atribuită un hazard orb, dar, după cum De Maistre avea dreptate să afirme că legea gravitației nu era decât o expresie ce înlocuia „aspectul necunoscut”, suntem la fel de îndreptățiți să aplicăm aceeași remarcă tuturor celorlalte Forțe ale Științei. Dacă ni se obiectează că acest conte era un catolic fervent, îi vom putea aminti pe Le Couturier, materialist nu mai puțin fervent, care a susținut aceeași idee, precum și pe Herschel și mulți alții⁶⁷².

De la Zei la oameni, de la Lumi la atomi, de la o Stea la o lumânare, de la Soare la căldura vitală a celei mai mici ființe organice – lumea Formei și a Existenței constituie un imens lanț ale cărui inele sunt toate legate între ele. Legea Analogiei este cheia principală a problemei lumii și

672 A se vedea *Musée des Sciences*, din august 1856.

diversele inele ale acestui lanț trebuie să fie studiate în mod coordonat în relațiile oculte dintre ele.

Astfel, atunci când DOCTRINA SECRETĂ – postulând că spațiul condiționat sau limitat (locul) nu are existență reală decât în lumea iluziei sau, cu alte cuvinte, în facultățile noastre de percepție – afirmă că fiecare dintre lumile superioare și inferioare se întrepătrunde cu propria noastră lume subiectivă, că milioane de lucruri și de ființe sunt, din punct de vedere al localizării, în jurul nostru și în noi, așa cum și noi suntem în jurul lor, cu și în ele, aceasta nu este deloc o simplă figură metafizică, ci expresia unui fapt real al Naturii, oricât de imposibil de înțeles ar fi aceasta pentru simțurile noastre.

Mai întâi este necesar să înțelegem limbajul Ocultismului înainte de a critica ceea ce afirmă el. Spre exemplu, Doctrina se ferește – așa cum face și Știința într-un anume sens – să utilizeze cuvintele „sus” și „jos”, „mai înalt” și „mai jos”, când este vorba despre sfere invizibile, deoarece aceste cuvinte nu au niciun sens în acest domeniu. Termenii „Est” și „Vest” sunt și ei convenționali și nu sunt necesari decât pentru a venit în ajutorul percepțiilor noastre umane. Căci, deși Pământul are două puncte fixe la nivelul polilor, Nord și Sud, Estul și Vestul variază în funcție de poziția pe care noi o ocupăm pe suprafața Pământului și în funcție de rotația de la Vest la Est pe care o efectuează. De asemenea, atunci când sunt menționate „celelalte lumi” – că ele sunt mai bune sau mai rele, mai spirituale sau mai materiale, dar în toate cazurile invizibile – Ocultistul nu plasează aceste sfere nici în afara, nici înăuntrul Pământului, cum procedează teologii și poeții, căci ele nu sunt situate nicăieri în spațiul pe care-l cunoaște sau concepe profanul. Ele sunt într-un anume fel amestecate cu lumea noastră – ele o întrepătrund și sunt întrepătrunse de ea. Există milioane și milioane de lumi și de firmamente care sunt vizibile pentru noi; există un număr și mai mare încă dincolo de cele pe care telescopul ne permite să le vedem și multe dintre acestea din urmă nu aparțin sferei noastre

obiective de existență. Deși sunt la fel de invizibile ca și cum ar fi situate la milioane de mile dincolo de Sistemul nostru Solar, ele sunt cu noi, lângă noi, în propria noastră lume și sunt, pentru respectivele lor populații, la fel de obiective și de materiale cum este lumea noastră pentru noi. Totuși, raportul existent între aceste lumi și lumea noastră nu este deloc acela ce unește aceste serii de cutii ovale închise unele în celelalte, asemenea jucăriilor numite „cuiburi chinezești”; fiecare dintre aceste lumi este în întregime supusă legilor și condițiilor sale speciale, fără să aibă relații directe cu sfera noastră. Locuitorii acestor lumi, după cum am spus deja, pot, fără ca noi să știm sau să simțim aceasta, trece prin noi și în jurul nostru ca într-un spațiu vid, locuințele și regiunile lor fiind amestecate cu ale noastre, fără să ne deranjeze privirea, căci noi nu avem încă facultățile necesare să le discernem. Totuși, datorită viziunii lor spirituale, Adepții și chiar unii clarvăzători și senzitivi// sunt mereu capabili să discearnă într-o măsură mai mare sau mai mică, prezența în jurul nostru și strânsa apropiere a ființelor din alte sfere ale vieții. Aceia care aparțin lumilor superioare din punct de vedere spiritual nu comunică decât cu acei pământeni care se ridică, prin eforturile lor individuale, până la planul superior pe care ei îl ocupă.

„Fiii lui Bhumi [Pământul] îi consideră pe Fiii din Deva-Loka [sferele angelice] ca fiind Zeii lor, iar Fiii din împărățiile inferioare consideră oamenii din Bhumi ca fiind Devas-ii lor [Zei]; oamenii nu sunt conștienți în orbirea lor... Ei [oamenii] tremură înaintea lor folosindu-se de ei [în scopuri magice]... Oamenii din Prima Rasă au fost „Fiii născuți din Mental” ai celor dinainte. Ei [Pitris și Devas] sunt progeniturile noastre.”⁶⁷³

Așa-ziși oameni educați iau în răs ideea existenței silfilor, a salamandrelor, a undinelor și a gnomilor; savanții consideră ca fiind o insultă cea mai mică aluzie pe care o facem la asemenea superstiții și cu

673 Cartea a II-a din *Comentariile la CARTEA LUI DZYAN*.

acest dispreț față de logica și bunul simț ce constituie adesea prerogativa „autorității recunoscute”, ei le permit celor care au datoria să instruiască, să lucreze cu impresia absurdă că în tot cosmosul sau cel puțin în atmosfera noastră, nu există nicio ființă conștientă și inteligentă în afară de noi înșine⁶⁷⁴. Nicio altă umanitate (formată din ființe evident umane) nu ar fi numită umană decât cu condiția să fie alcătuită din ființe dotate cu două picioare, două brațe și, în partea de sus, cu un cap ce lasă să se vadă trăsăturile unui om, deși etimologia cuvântului pare să aibă puțin de-a face cu aspectul general al creaturii. Astfel, în timp ce Știința respinge cu severitate chiar și posibilitatea existenței unor asemenea ființe invizibile (pentru noi, în general), Societatea, deși crede în ea în secret, este determinată să ridiculizeze ideea pe față. Ea salută cu bucurie zgomotoasă lucrări precum *Povestea lui Gabalis*, fără să înțeleagă că *satira deschisă* este cea mai sigură dintre măști.

Cu toate acestea, asemenea lumi invizibile există. La fel de populate ca a noastră, ele sunt răspândite în număr foarte mare în Spațiul aparent; unele sunt mult mai materiale decât propria noastră lume, altele devin din ce în ce mai eterice până în punctul în care nu mai au formă și sunt „Sufluri”. Faptul că ochii noștri fizici nu le văd nu constituie un motiv să nu credem în ele. Fizicienii nu pot vedea Eterul, Atomii, „modurile de mișcare” sau Forțele, și totuși, le admit și le afirmă existența.

Dacă noi găsim, chiar în lumea naturală ce ne este familiară, materie ce prezintă o analogie parțială cu concepția complexă a unor asemenea lumi invizibile, pare a fi destul de ușor să admitem posibilitatea unei asemenea prezențe. Coada unei comete care, deși ne atrage atenția prin luminozitatea ei, nu tulbură și nici nu ne obstrucționează vederea, căci vedem prin coadă obiectele situate dincolo de ea, constituie un început de dovadă a existenței acestor lumi invizibile. Coada unei comete traversează

674 Chiar problematica pluralității lumilor locuite de ființe conștiente este respinsă sau abordată cu cea mai mare precauție!

rapid orizontul nostru și nu-i simțim trecerea, nu suntem conștienți de ea, fără lumina pe care o proiectează, și care adesea este percepută doar de puține persoane interesate de fenomen. În vreme ce toate celelalte persoane continuă să ignore prezența cometei și trecerea cozii ei prin sau pe lângă o parte din globul nostru terestru. Este posibil ca această coadă să constituie sau nu o parte integrantă a cometei, dar tenuitatea ei ne poate sluji drept exemplu. De fapt, nu superstiția, ci simplul efect al Științei transcendente și al logicii, în și mai mare măsură, ne face să acceptăm existența lumilor formate dintr-o materie chiar și mai subtilă decât cea a cozii unei comete. Negând această posibilitate în secolul trecut, Știința nu a făcut nici jocul Filosofiei, nici pe cel al adevăratei Religii, ci pur și simplu pe cel al Teologiei. Pentru a putea contesta mai bine credința în pluralitatea lumilor materiale, credința pe care mulți oameni ai Bisericii o consideră incompatibilă cu învățăturile și doctrinele Bibliei⁶⁷⁵, Maxwell a trebuit să calomnieze memoria lui Newton și să caute să-și convingă publicul că principiile conținute de filosofia newtoniană sunt cele ce „se regăsesc la originea tuturor sistemelor atee”⁶⁷⁶.

„Doctorul Whewell contesta pluralitatea lumilor apelând la dovezi științifice”, scrie profesorul Winchell⁶⁷⁷, și dacă este contestat atât de tare caracterul locuibil al lumilor fizice, al planetelor și al stelelor îndepărtate ce strălucesc în miriade deasupra capetelor noastre, ce șansă infimă mai există ca să fie acceptată existența lumilor invizibile în mijlocul spațiului, în aparență transparent, ce îl înconjoară pe al nostru!

Totuși, dacă suntem capabili să concepem existența unei lumi formate din materie și mai rarefiată (pentru simțurile noastre) decât coada unei

675 Totuși, putem demonstra, prin mărturia *Bibliei* și prin a unor buni teologi creștini precum Cardinalul Wiseman că această pluralitate este prezentată atât în *Vechiul* cât și în *Noul Testament*.

676 A se vedea *Plurality of Worlds*, Vol. II.

677 Consultați pe această temă lucrarea *Pluralité des Mondes habités* de Camille Flammarion,

comete și, prin urmare, existența unor locuitori ce ar fi la fel de eterici, în raport cu globul lor, cum suntem noi față de Pământul nostru cu scoarță tare, pietroasă, nu este de mirare că nu-i vedem și că nu suntem conștienți nici de prezența, nici de existența lor. Prin urmare, de ce ar contraveni această idee Științei? Nu am putea presupune că oamenii și animalele, plantele și stâncile de pe ele sunt înzestrate cu simțuri cu totul diferite de ale noastre? Organismele lor nu s-ar putea naște, dezvolta și exista sub incidența altor legi de a fi decât cele care guvernează mica noastră lume? Este absolut necesar ca toate ființele corporale să fie îmbrăcate cu „veșminte din piele” ca cele cu care s-a acoperit Adam și Eva conform legendei din *Geneză*? Corporalitatea „poate exista în condiții foarte diferite”, ne spun totuși mulți savanți.

[Prof. A. Winchell – vorbind despre pluralitatea lumilor – face următoarele remarci:

„Nu este cu totul improbabil ca substanțe de o natură refractară să poată fi amestecate cu alte substanțe, cunoscute sau necunoscute nouă, astfel încât să fie capabile să reziste la variații de frig sau de căldură infinit mai mari decât cele suportabile de organismele terestre. Țesuturile animalelor terestre nu sunt adecvate decât condițiilor de pe Pământ. Găsim totuși și în rândul lor diferite tipuri și diferite specii de animale ce sunt adaptate la condiții de existență cu totul deosebite... Faptul că un animal este cvadriped sau biped nu depinde de necesitățile organismului, de instinct sau de inteligență. Faptul că un animal posedă strict cinci simțuri nu este o necesitate a existenței perceptive. Pot exista pe pământ animale lipsite de miros și de gust. În alte lumi și chiar în aceasta, pot exista ființe cu un număr mai mare de simțuri decât noi. Această posibilitate devine evidentă când luăm în calcul cât de probabil este ca alte proprietăți și alte moduri de existență să facă parte din resursele Cosmosului și chiar ale materiei terestre. Există animale care trăiesc acolo UNDE omul înzestrat cu rațiune ar muri – în sol, în apa râurilor și în mare...

[și de ce nu, în acest caz, ființe umane cu un organism diferit?].... Existența într-un trup și înzestrarea cu rațiune nu depinde de sângele cald sau de o temperatură anume, care nu modifică formele de materie ce compun organismul. Pot exista inteligențe ce sunt corporalizate conform unui concept ce nu implică procese de ingestie, asimilare și reproducere. Asemenea corpuri nu ar avea nevoie nici de hrană zilnică, nici de căldură. Ar putea fi pierdute în adâncurile oceanului sau pe o faleză expusă furtunilor unei ierni arctice sau cufundat timp de o sută de ani într-un vulcan, fără să-și piardă însă conștiința și gândirea. Este posibil să concepem așa ceva. De ce nu ar putea fi cuprinse unele naturi psihice în silix sau platină indestructibile? Aceste substanțe nu sunt mai departe de natura inteligenței decât carbonul, hidrogenul, oxigenul și calciul, dar, fără să ne lăsăm gândirea să zburde până la asemenea extreme [?], o inteligență înaltă nu ar putea fi întrupată în învelișuri atât de indiferente la condițiile exterioare precum salvia din câmpiile occidentale sau lichenii din Labrador, rotiferele ce rezistă în anii de secetă sau bacteriile care ies vii din apa fiartă... Aceste sugestii sunt făcute doar ca să amintească cititorului cât de limitați suntem în a deduce condițiile necesare existenței organice inteligențe a tipologiei curente de existență întrupată pe care o întâlnim pe Pământ. Prin natura ei, inteligența este la fel de universală și de uniformă precum legile Universului. Trupurile nu sunt decât adaptarea locală a inteligenței la modificări speciale ale materiei sau a forței universale⁶⁷⁸.]

Nu știm oare, datorită descoperirilor făcute de chiar Știința care neagă totul, că suntem înconjurați de miriade de vieți invizibile? Dacă acești microbi, aceste bacterii și totalitatea ființelor infinitezimale sunt invizibile în ochii noștri din cauza dimensiunilor lor minuscule, nu ar putea exista, la polul opus, ființe la fel de invizibile, datorită calității materiei din care sunt formate, aceasta fiind foarte fină? Dimpotrivă, în

678 *World-Life*, p. 496-498 și urm.

ceea ce privește efectele materiei cometelor nu avem un alt exemplu al unei forme semi-invizibile de viață și de materie? Raza de soare ce pătrunde în apartamentul nostru ne dezvăluie, pe parcursul ei, existența a miriade de ființe minuscule, a căror mică viață se derulează și ia sfârșit, independentă și fără să se preocupe dacă sunt sau nu percepute de simțurile noastre mai grosiere. Același aspect este valabil și în cazul microbilor, al bacteriilor și al ființelor invizibile de același gen care populează celelalte elemente. Am trecut pe lângă ele de-a lungul acestor lungi secole de tristă ignoranță, secole ce s-au scurs după ce flacăra cunoașterii, atât de strălucitoare în sistemele de o înaltă ținută filosofică a păgânilor, au încetat să-și mai răspândească lumina vie asupra lungilor perioade de intoleranță și de bigotism ce s-au scurs de la începuturile Creștinismului; și noi am dori să trecem la fel de bine pe lângă ele.

Și totuși, aceste vieți existau în preajma noastră atunci la fel de bine ca acum. Au lucrat, supunându-se legilor proprii, și doar atunci când Știința ni le-a dezvăluit, puțin câte puțin, am început să ne dăm seama de existența lor și de efectele pe care le produc.

De cât timp a avut nevoie lumea ca să devină ceea ce este în acest moment? Dacă putem spune chiar în prezent că pulberea cosmică „ce nu a aparținut niciodată Pământului în trecut”⁶⁷⁹ ajunge pe globul nostru, cu atât este mai logic să credem – precum ocultistii – că, în timpul nenumăratelor milioane de ani care s-au scurs de când această pulbere s-a agregat ca să formeze globul pe care trăim, în jurul nucleului său format din Substanța Primordială inteligentă, numeroase umanități – deosebită de a noastră pe cât de diferită va fi de ea umanitatea ce va evolua peste milioane de ani – au populat suprafața Pământului doar ca să dispară mai târziu, așa cum va dispărea și a noastră. Existența acestor umanități primitive atât de îndepărtate este negată deoarece, în opinia geologilor,

679 *World-Life*.

ele nu au lăsat în urmă nicio relicvă tangibilă. Orice urmă a trecerii lor a dispărut și, prin urmare, nu au existat niciodată. Totuși, relicvele lor – extrem de rare, este adevărat – pot fi regăsite și trebuie să fie descoperite prin cercetări geologice. Chiar și dacă nu le vom descoperi niciodată, aceasta nu ar trebui să fie un motiv să afirmăm că niciun om nu a putut trăi vreodată în timpul perioadelor geologice atribuite acestor rase. În realitate, organismul lor nu avea nevoie nici de sânge cald, nici de atmosferă, nici de hrană; autorul cărții *World-Life* are dreptate; nu este deloc extravagant să credem, așa cum facem noi, că dacă, pe baza ipotezelor științifice, este posibil să existe până în ziua de astăzi „naturi psihice încastrate în silex și platină indestructibile”, în mod similar, ar fi putut exista naturi psihice prinse în forme de materie primordială, de asemenea indestructibilă – adevărații strămoși ai Celei de-a Cincea Rase.

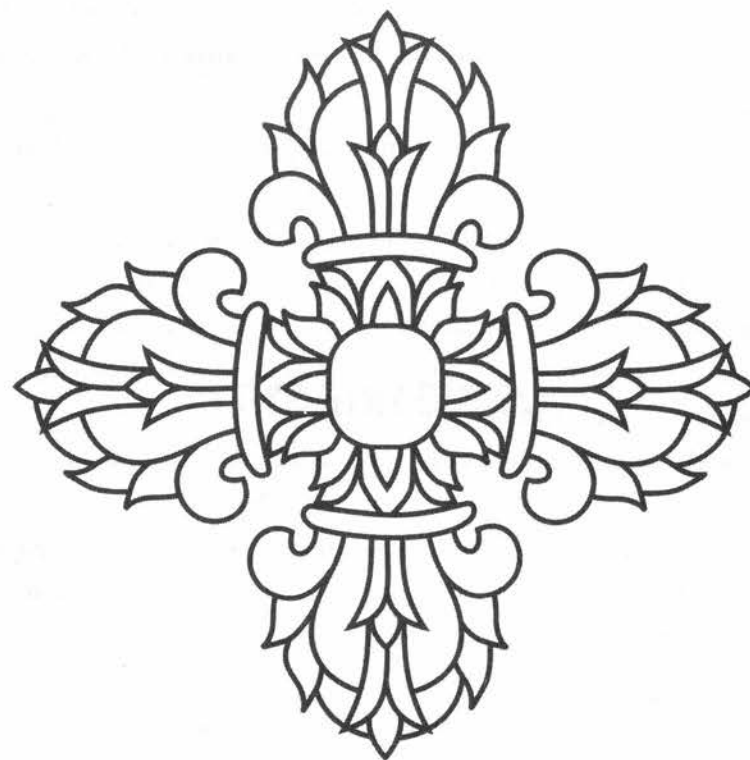
Astfel, atunci când vorbim, ca în al treilea volum al nostru, despre ființele umane care locuiau pe acest Glob în urmă cu 18.000.000 de ani, nu ne gândim nici la oamenii rasei noastre actuale, nici la legile atmosferice și la condițiile termice ale epocii noastre. Pământul și Umanitatea, precum și Soarele, Luna și planetele, traversează, de-a lungul perioadelor lor de viață, faze de creștere, de schimbare, de dezvoltare și de evoluție gradată; aceste globuri se nasc, devin copii, adolescenți, adulți, vârstnici și, în cele din urmă, mor. De ce Umanitatea nu ar fi supusă acestei legi universale? Uriel îi spunea lui Enoch:

„Iată, te-am făcut să știi totul, o Enoch!... Tu vezi Soarele, Luna și îngerii care dirijează stelele din cer, care conduc mișcările lor, fazele lor și schimbările lor. Zilele păcătoșilor nu vor fi împlinite... În acele timpuri, roadele pământului vor fi întârziate... Luna își va schimba drumul sau, ea nu va mai apărea la timpul său.”⁶⁸⁰

Cuvintele „zilele păcătoșilor” se referă la epoca în care materia va

680 *Le Livre d'Enoch*. Traducere de Arhiepiscopul Laurence, cap. LXXIX. (Trad. rom., Cartea lui Enoch, cap. 77, versiunea etiopiană).

ajunge la apogeu pe Pământ, iar omul își va fi atins nivelul maxim de dezvoltare fizică atât ca statură, cât și ca instincte. Această condiție s-a produs în epoca Atlanților, spre mijlocul Rasei lor, a Patra, care a fost înecată, așa cum prezisese Uriel. De atunci, statura oamenilor a scăzut, precum și forța și vârsta lor, după cum vom arăta în volumul următor. Totuși, dat fiind că am ajuns la mijlocul sub-rasei noastre din cea de-a Cincea Rasă-Rădăcină – culmea materialismului în fiecare – înclinațiile animalice, deși mai rafinate, nu sunt mai puțin dezvoltate, și acest aspect se remarcă mai ales în țările civilizate.

SECȚIUNEA XIV

ZEI, MONADE ȘI ATOMI

În urmă cu câțiva ani, am făcut această remarcă:

„Doctrina Ezoterică ar putea fi foarte bine numită,... «Doctrina-Fir», căci asemenea lui *Sutratman* [din filosofia Vedanta]⁶⁸¹, ea traversează și leagă între ele toate vechile sisteme de filosofie religioasă și... le reconciliază și explică⁶⁸².

Astăzi afirmăm că face mai mult. Nu doar reconciliază diversele sisteme ce se află în conflict aparent, ci verifică totodată descoperirile Științei exacte moderne și indică faptul că unele dintre ele trebuie să fie corecte, prin forța împrejurărilor, dat fiind că sunt validate de Arhivele Antice. Fără îndoială, toate acestea vor fi considerate ca fiind o dovadă extremă de impertinență și lipsă de respect, o veritabilă crimă de lezmajestate, totuși, aceasta este realitatea.

În zilele noastre, știința este incontestabil ultramaterialistă, dar într-un anume sens, își găsește justificarea. Dat fiind că Natura se comportă mereu *in actu* în mod ezoteric și este, după cum spun Cabaliștii, *in abscondito*, nu poate fi judecată de cel profan decât după aparențele care sunt mereu înșelătoare în plan fizic. Pe de altă parte, naturaliștii refuză să unească

681 Atman sau Spiritul (sinele spiritual), ce trece ca un fir prin cele cinci corpuri subtile (sau principiiile, Kosha-uri), este numit „Sufletul-Fir” sau *Sutratman* în filosofia vedantică.

682 „The Septenary Principle”, *Five Years of Theosophy*, p. 197.

Fizica și Metafizica, Corpul cu Sufletul și Spiritul ce-i dau viață; ei preferă să le ignore pe acestea din urmă. Pentru unii, este o chestiune de gust, în timp ce minoritatea se străduiește, pe bună dreptate, să extindă domeniul Științei Fizicii dincolo de granițele tărâmului interzis al Metafizicii, care este atât de nesuferit anumitor materialişti. Acești savanți dau dovadă de înțelepciune, căci toate descoperirile lor minunate nu vor duce la nimic și nu vor constitui decât corpuri fără cap, dacă nu ridică vâlul Materiei și își antrenează ochii să vadă dincolo de el. Acum, după ce au studiat Natura sub aspectul lungimii, lățimii și grosimii cadrului ei, a venit momentul să împingă scheletul în plan secundar și să caute în profunzimile necunoscute entitatea vie și reală, SUB-STANȚA sa, numenul Materiei efemere.

Doar urmând această cale, anumite adevăruri ce sunt tratate în prezent drept „superstiții demodate” vor fi recunoscute ca fiind fapte și relicve ale înțelepciunii și cunoașterii antice.

Una dintre credințele „degradante” – în opinia scepticului ce neagă totul – ar fi ideea că în Cosmos, pe lângă locuitorii planetari obiectivi, civilizațiile altor lumi locuite, trăiesc numeroase entități invizibile și inteligente. Așa-zișii Arhangheli, Îngeri și Spirite ale Occidentului, copii ale prototipurilor lor, Dhyan-Chohanii, Devas-ii și Pitris din Orient nu sunt ființe reale, ci imaginare. Asupra acestui punct, Știința materialistă este de neclintit. Pentru a-și susține afirmațiile, ea răstoarnă propria axiomă, principiul uniformității și continuității legilor Naturii și toată seria logică a analogiilor în evoluția Ființei. Mulțimea profanilor este invitată și obligată să creadă că ansamblul mărturiilor Istoriei – mărturii ce ni-i prezintă chiar pe atei de odinioară, precum Epicur și Democrit, crezând în Dumnezeu – este fals, iar filosofi precum Socrate și Platon, care afirmau această existență, nu erau decât niște entuziaști exaltați și idioți. Dacă ne clădim pur și simplu opiniile pe baze istorice, sprijinindu-ne pe autoritatea unei mulțimi din rândul celor mai distinși înțelepți, de la neo-platonicieni și mistici din toate epocile, de la Pitagora și până la iluștrii Savanți și

Profesori din secolul actual, care, respingând „Zeii”, cred în „Spirite”, ar trebui să considerăm asemenea oameni ca fiind la fel de slabi la minte și stupizi ca un țaran catolic oarecare, ce crede în Sfântul lui, odinioară ființă umană, sau în Sf. Arhanghel Mihail, și le adresează rugăciuni? Nu există nicio diferență între credința unui țaran și cea a urmașilor occidentali ai Rozacrucienilor și al alchimiștilor din Evul Mediu? Or fi cu toții, van Helmon, Khunrath, Paracelsus și Aggripa, de la Roger Bacon până la Saint-Germain, niște exaltați orbi, niște isterici sau impostori, sau mâna de sceptici moderni – „liderii de opinie” – este lovită de orbirea negării? Înclinăm spre ideea din urmă. Ar fi cu adevărat un miracol, un fapt cu totul anormal în domeniul probabilităților și al logicii, dacă această mână de negatori ar reprezenta singurii apărători ai adevărului, în vreme ce armata milioanei de persoane ce cred în Dumnezeu, în Îngerii și Spirite – în Europa și în America numai – adică Creștinii ortodocși și latini, teozofii, spiritiști, misticii etc., nu ar fi formată decât din fanatici înșelați și din mediumuri cu halucinații, adesea chiar victime ale șarlatanilor și impostorilor! Oricât de variate ar fi dogmele lor și formele lor exterioare, credințele în aceste mulțimi de Inteligențe invizibile de ranguri diferite au aceeași bază. Toate sunt un amestec de adevăr și eroare. Întinderea exactă, adâncimea, lățimea și lungimea misterelor Naturii nu se pot întâlni decât în Știința Ezoterică Orientală. Totul este atât de profund și de vast încât imediat ce un număr mic, un număr foarte mic dintre cei mai înalți inițiați – cei a căror existență nu este cunoscută decât de un număr mic de Adepți – este în stare să asimileze aceste cunoștințe. Cu toate acestea, totul se află acolo și, unul câte unul, faptele și procedeele din atelierul Naturii sunt autorizate să-și deschidă drum în Știința exactă, în timp ce câțiva indivizi rari primesc o asistență misterioasă pentru a-i sonda arcanele. În general, aceste evenimente se produc la sfârșitul marilor cicluri, în relație cu dezvoltarea raselor. Noi ajungem la sfârșitul ciclului de 5.000 de ani al lui Kali Yuga arian actual, și între momentul în care scriem și anul 1897

se va produce o mare ruptură în Vălul Naturii, iar știința materialistă va primi o lovitură fatală.

Fără nici cea mai mică intenție de a discredita vreuna dintre credințele consacrate de timp, suntem nevoiți să tragem o linie de demarcație între credința oarbă, căreia i-au dat naștere teologii, și cunoașterea provenită din cercetările independente a unor generații lungi de Adepți; într-un cuvânt, între credință și Filosofie. În toate vremurile au existat în mod incontestabil, oameni învățați și buni care au fost crescuți în credințe sectare și care au murit cu convingerile lor cristalizate. Pentru protestant, grădina Edenului este primul punct de la care pornește drama omenirii și solemna tragedie de pe Golgota este preludiul Milenarului sperat... Pentru romano-catolic, Satan este la temelia Cosmosului, Hristos în centrul lui și Anticristul, în vârf. Pentru amândoi, ierarhia ființelor începe și se încheie în limitele strâmte ale teologiilor lor; un Dumnezeu personal creat de el însuși și un empireu ce răsună de corurile îngerilor ce cântă Aleluia; iar în rest, falși Dumnezeii, Satan și demonii.

Teo-filosofia acționează într-o manieră mai largă. Chiar de la începutul eonilor – în timp și în spațiu, în Runda noastră și pe globul nostru – misterele Naturii (cel puțin cele care le este permis Raselor noastre să le cunoască) au fost înregistrate de discipolii acestor „oameni cerești”, astăzi invizibili, prin intermediul figurilor geometrice și al simbolurilor. Cheile de descifrare a lor erau transmise de la o generație de „Înțelepți” la alta. Unele dintre aceste simboluri au trecut astfel din Orient în Occident, aduse din Orient de Pitagora, care nu a fost inventatorul renumitului său „triunghi”. Această figură geometrică, precum și pătratul și cercul, sunt descrieri ale ordinului de evoluție a Universului, atât din punct de vedere spiritual și psihic, cât și din punct de vedere fizic, descrieri ce sunt mai elocvente și mai științifice decât volume întregi de cosmogonii descriptive a unor „Geneze” revelate. Cele zece Puncte înscrise în acest „Triunghi al lui Pitagora” valorează cât toate teogoniile și angeologiile născocite vreodată

de creierul vreunui teolog. Cel ce va interpreta aceste șaptesprezece puncte (adăugând cele șapte Puncte Matematice ascunse) – așa cum sunt ele și în ordinea indicată – va descoperi în ele seria neîntreruptă a genealogiilor, de la primul Om Celest până la Omul Pământean. Împreună cu ordinea Ființelor, ele dezvăluie ordinea după care au fost create Cosmosul, Pământul nostru și Elementele primordiale prin care acesta din urmă a fost generat. Dat fiind că a fost conceput în profunzimile invizibile și în matricea aceleiași „Mame” ca și globurile înrudite, cel ce va pătrunde misterele Pământului nostru va avea acces și la ale tuturor celorlalte.

Oricare ar fi sugestiile promovate de ignoranța, orgoliul și fanatismul ce încearcă să demonstreze contrariul, putem demonstra că Cosmogonia Ezoterică este inseparabil legată de Filosofie precum și de Știința modernă. Zeii și Monadele anticilor – de la Pitagora până la Leibniz – și Atomii școlilor materialiste actuale (care le-au preluat din teoriile vechilor atomiști greci) nu sunt decât o unitate compusă sau o unitate gradată, precum structura umană ce începe cu corpul și se sfârșește cu Spiritul. În Științele Oculte pot fi studiate separat, dar nu pot fi vreodată înțelese decât dacă le vom considera din punct de vedere al corelațiilor lor reciproce pe care le fac de-a lungul ciclului lor de viață și ca Unitate Universală în timpul unei Pralaya.

La Pluche dă dovadă de sinceritate, dar talentele sale filosofice lasă mult de dorit atunci când, expunându-și părerile personale despre Monadă sau Punctul Matematic, el afirmă:

„Un punct este de-ajuns să aprindă toate școlile lumii, dar ce nevoie are omul să cunoască acest punct, dat fiind că crearea unei ființe atât de mici este dincolo de puterea lui? *A fortiori*, filosofia acționează împotriva oricărei probabilități, atunci când din acest punct, ce absoarbe și busculează toate reflecțiile ei, pretinde să treacă la generarea lumii.”

Totuși, Filosofia nu și-ar fi putut forma vreodată ideea pe care o are despre o Divinitate logică, universală și absolută, dacă nu ar fi avut un

Punct Matematic în Cerc pe care să-și bazeze speculațiile. Numai Punctul manifestat, pierdut pentru simțurile noastre după apariția sa pre-genetică în zona infinită și incognoscibilă a Cercului, face posibilă o reconciliere între Filosofie și Teologie – cu condiția ca aceasta din urmă să renunțe la dogmele ei grosiere și materialiste – și numai pentru că teologia creștină a respins pretutindeni Monada și figurile geometrice ale lui Pitagora, a dat naștere Dumnezeuului ei, creat din el însuși, uman și personal, Capul monstruos din care decurg, ca două torente, dogmele Salvării și Damnării. Acest aspect este atât de adevărat încât chiar acei preoți care sunt masoni și ar trebui să fie filosofi au atribuit, prin interpretările lor arbitrare, înțelepților antici paternitatea ciudatei idei conform căreia:

„Monada reprezenta [pentru ei] tronul Divinității Omnipotente, așezat în centrul empireului pentru a indica T.G.A.O.T.U. MAU [a se citi «Marele Arhitect al Universului»]⁶⁸³.”

Aceasta este o explicație curioasă, mai mult masonică decât strict pitagoreică.

„Hierograma într-un Cerc sau Triunghi echilateral” nu a însemnat niciodată „exemplificarea unității Esenței divine”, dat fiind că aceasta era reprezentată de planul Cercului fără limite. Ceea ce reprezenta în realitate acest Triunghi era Natura triplă și unică, egală a primei Substanțe diferențiate sau consubstanțialitatea Spiritului (manifestat), a Materiei și Universului – „Fiul” lor – care se naște din Punct, adevăratul Logos Ezoteric sau Monada Pitagorică. Într-adevăr, cuvântul grec Monas înseamnă „Unitate” în sensul lui originar. Cei care sunt incapabili să surprindă diferența dintre Monadă – Unitatea Universală – și Monadele sau Unitatea manifestată, precum cea dintre Logosul ascuns pe vecie și Logosul revelat sau Verb, nu ar trebui să se amestece în treburile Filosofiei și cu atât mai puțin, în Științele Ezoterice. Este inutil să amintim cititorului erudit Teza lui Kant prin care demonstrează a doua Antinomie⁶⁸⁴.

683 *Pythagorean Triangle*, de Rev. G. Oliver, p. 36.

684 A se vedea *Critica rațiunii pure* de Kant, traducere de Barni, II, 54 [a se vedea și traducerea lui J.M.D. Meiklejohn, p. 271: „Orice substanță compozită în lume constă din

Cei care au citit-o și înțeles-o vor vedea limpede linia pe care o trasăm între Universul absolut ideal și Cosmosul invizibil, deși manifestat. Zeii noștri și Monadele nu sunt elementele extensiei înseși, ci doar cele ale Realității invizibile care este baza Cosmosului manifestat. Nici filosofia ezoterică, nici Kant, ca să nu mai vorbim despre Leibnitz, nu ar admite vreodată că extensia ar putea fi compusă din părți simple sau ne-extinse, dar filosofii-teologi nu vor înțelege. Cercul și Punctul – acesta din urmă, care se retrage și se topește în primul, după ce a emanat primele trei Puncte și le-a unit prin linii, formând astfel prima bază numenală a celui De-al Doilea Triunghi în Lumea Manifestată – au opus mereu un obstacol insurmontabil în calea avânturilor teologice în empiree dogmatice. Bazându-se pe autoritatea acestui Simbol Arhaic, un Dumnezeu masculin și personal, Creatorul și Tatăl totului, devine o emanație de ordin trei, Sephira ocupând cel de-al patrulea rang în sens descendent și fiind așezată la stânga lui Ain-Soph în Arborele Vieții Cabaliste. Apoi, Monada este coborâtă la nivelul unui Vehicul – un „Tron”!

Monada – simpla emanație și reflexie a Punctului sau a Logosului, în Lumea fenomenală – devine, atunci când ocupă vârful Triunghiului echilateral manifestat, „Tatăl”. Latura stângă este Diada, „Mama”, considerată drept principiul negativ, opus⁶⁸⁵; latura dreaptă reprezintă „Fiul”, „Soțul Mamei sale” în toate Cosmogoniile, el fiind una cu vârful; baza este planul universal al Naturii prolifice care unifică, în planul fenomenal Tată-Mamă-Fiu, așa cum aceștia sunt unificați de către vârful în Lumea suprasenzorială⁶⁸⁶. Printr-o transmutație mistică, ei au devenit Cuaternarul – Triunghiul a devenit TETRAKTYS.

părți simple; și nu există nimic care să nu fie simplu sau compus din părți simple”.]

685 Plutarh, *De Placitis Philosophorum*.

686 În Biserica greacă și Biserica latină – ce consideră căsătoria drept unul dintre sacramente – preotul care oficiază în timpul ceremoniei căsătoriei reprezintă vârful triunghiului; mireasa, latura sa stângă sau feminină și mirele, latura sa dreaptă, în timp ce baza este simbolizată de rândul martorilor, al domnișoarelor și domnișorilor de onoare. Dar în spatele preotului se află Sfânta Sfințelor cu al său conținut misterios și semnificația simbolică, în care nimeni nu trebuie să intre, cu excepția preotului consacrat. La începuturile creștinismului, ceremonia căsătoriei era un mister și un simbol autentic. Acum, până și Bisericile au pierdut sensul autentic al acestui simbolism.

Această aplicație transcendentă a geometriei la teogonia cosmică și divină – Alfa și Omega concepției mistice – a fost corectată după Pitagora de către Aristotel. Omitând Punctul și Cercul, și neținând cont de vârful, el a redus valoarea metafizică a ideii, și a limitat astfel doctrina întinderii la o simplă Triadă – linia, suprafața și corpul. Succesorii lui moderni, care se joacă de-a Idealismul, au interpretat aceste trei figuri ca fiind Spațiul, Forța și Materia – „puterile unei Unități în acțiune”. Știința Materialistă ce nu percepe decât baza Triunghiului manifestat – planul Materiei – o traduce în plan practic prin (Tată)-MATERIE, (Mamă)-MATERIE și (Fiu)-MATERIE și în plan teoretic prin Materie, Forță și Corelație.

Dar pentru fizicianul mediu, după cum remarcă un cabalist:

„Spațiul, Forța și Materia sunt asemenea semnelor algebrice pentru matematicieni, adică simboluri convenționale, or Forța, în calitate de Forță, și Materia, în calitate de Materie, sunt la fel de incognoscibile precum așa-zisul spațiu vid în care se presupune că ele acționează.”⁶⁸⁷

Aceste simboluri reprezintă niște abstracțiuni, și pe acestea:

„Fizicianul își bazează ipotezele logice despre originea lucrurilor... el constată existența a trei necesități în ceea ce el numește creație: (a) un loc în care să crezi, (b) un mijloc prin care să poți crea și (c) o materie care să poată fi utilizată în creație. Și când a exprimat în mod logic această ipoteză cu ajutorul termenilor: spațiu, forță, materie, el crede că a demonstrat existența a ceea ce reprezintă fiecare dintre aceste cuvinte, *așa cum le concepe el*”⁶⁸⁸.

Fizicianul care nu consideră Spațiul decât o reprezentare a mentalului nostru sau ca o extensie fără legături cu ceea ce ea conține și pe care Locke o descria ca fiind la fel de incapabilă de rezistență ca mișcarea; materialistul paradoxal ce ar voi să aibă un vid acolo unde nu poate vedea Materia, ar respinge cu cel mai profund dispreț propoziția conform căreia Spațiul este:

687 *New Aspects of Life and Religion*, de Henry PRATT, M. D., p. 7 (1886).

688 *Ibid.*, pp. 7, 8.

„O Entitate vie, substanțială, deși [în mod aparent și absolut] de necunoscut”⁶⁸⁹.

Aceasta este, totuși, învățătura cabalistă și cea a filosofiei arhaice. Spațiul este Lumea reală, pe când lumea noastră este una artificială. Este Unitatea Unu în toată întinderea infinitului ei; în abisurile ei fără fund precum și pe suprafața ei iluzorie; suprafață presărată cu nenumărate universuri fenomenale, cu sisteme și lumi ce seamănă cu niște miraje. Totuși, pentru Ocultistul Oriental, care este în fond un Idealist obiectiv în lumea reală, care este o Unitate de Forțe, există o „conexiune a întregii materii în *plenum*”, cum ar fi zis Leibnitz. Acest aspect este simbolizat în Triunghiul lui Pitagora.

Acest triunghi constă în Zece puncte plasate în formă de piramidă (de la unu la patru) în interiorul celor trei laturi și simbolizează Universul în faimoasa Decadă Pitagoreică. Punctul unic de sus este o Monadă și reprezintă un Punct Unitar care este Unitatea din care se naște totul. Totul este de aceeași esență cu el. În timp ce toate cele zece puncte din Triunghiul echilateral reprezintă lumea fenomenală, cele trei laturi care înconjoară piramida de puncte sunt barierele Materiei sau Substanța numenală ce o separă de lumea Gândirii.

Pitagora considera că punctul corespundea proporțional unității; linia, lui 2; suprafața, lui 3; solidul lui 4 și definea punctul ca fiind o monadă ce ocupa o poziție și era începutul tuturor lucrurilor; linia corespundea dualității, deoarece era produsă de prima mișcare a naturii indivizibile și forma joncțiunea între două puncte. O suprafață era comparată cu numărul trei deoarece este prima dintre toate cauzele pe care le găsim în figuri; într-adevăr, un cerc, care este figura principală dintre toate figurile rotunde, cuprinde o triadă formată din centru, spațiu și circumferință. Dar un triunghi, care este prima dintre toate figurile rectilinii este cuprins

689 *Ibid.*, p. 9.

într-un ternar și își primește forma conform acestui număr; era considerat de pitagoreici ca fiind creatorul tuturor realităților sublunare. Cele patru puncte de la baza triunghiului lui Pitagora corespund unui solid sau cub, ce combină în el principiile lungimii, lășimii și grosimii, căci niciun solid nu poate avea mai puțin de patru puncte extreme ce îl delimitează⁶⁹⁰.”

Se afirmă că „mentalul uman nu poate concepe o unitate indivizibilă deoarece, în acest caz, ar fi anihilat conceptul de subiect”. Este o greșeală, după cum au demonstrat pitagoreicii și, înaintea lor, numeroși Văzători, deși este nevoie de un antrenament special pentru a ajunge la această concepție, iar mentalul profan nu o poate înțelege, căci „meta-matematica” și „meta-geometria” există. Chiar matematica pură și simplă acționează de la universal la particular, de la punctul matematic indivizibil la figurile solide. Această învățătură s-a născut în India și a fost adusă în Europa de Pitagora care, aruncând un vâl asupra Cercului și a Punctului – pe care niciun muritor nu le poate defini altfel decât ca niște abstracțiuni de neînțeles – a pus originea Materiei cosmice diferențiate la baza Triunghiului. Astfel, aceasta a devenit prima figură geometrică. Autorul lucrării *New Aspects of Life*, abordând Misterele Cabaliste, protestează împotriva acestei obiectivizări – dacă putem spune astfel – a concepției lui Pitagora și împotriva folosirii triunghiului echilateral, pe care-l numește un „fals-nume”. Argumentul lui că un corp solid echilateral – „a cărui bază, precum și fiecare dintre laturi, formează triunghiuri egale – trebuie să aibă patru suprafețe sau laturi egale între ele, în timp ce un plan triunghiular va trebui în mod necesar să aibă cinci”⁶⁹¹, demonstrează, dimpotrivă, măreția concepției, în toate aplicațiile ei ezoterice, la ideea de *pregeneză* și de *geneză* a Cosmosului. Admitem că un triunghi ideal, definit de linii matematice, imaginare, „nu poate avea nicio latură, fiind doar o *închipuire a minții* (iar dacă acestuia i se atribuie laturi, ele trebuie să fie laturile obiectului reprezentat de construcția sa)”⁶⁹².

690 *Pythagorean Triangle*, de Rev. G. OLIVER, pp. 18, 19.

691 p. 387.

692 p. 387.

Dar, în acest caz, majoritatea ipotezelor științifice nu valorează mai mult decât niște „închipuiri ale minții”; ele sunt imposibil de verificat, altfel decât prin deducție, și nu au fost adoptate decât din necesități științifice. Mai mult, Triunghiul ideal – „ca idee abstractă a unui corp triunghiular și, prin urmare, ca tip al unei idei abstracte” – răspundea în mod perfect, simbolismului dublu avut în vedere. Ca emblemă aplicabilă idealului obiectiv, simplul triunghi a devenit un solid. Când a fost copiat în piatră, îndreptat spre cele patru puncte cardinale, a luat forma Piramidei – simbolul lumii fenomenale ce se topește în Universul numenal al gândirii, în vârful celor patru triunghiuri. Ca „figură imaginată construită cu ajutorul celor trei linii matematice”, el simboliza sferile subiective – aceste linii „delimitau un spațiu matematic” – ceea ce echivalează cu nimicul ce înconjoară nimicul”. Așa se produc lucrurile deoarece, pentru simțurile și conștiința neantrenată a Profanului și a Savantului, tot ceea ce este dincolo de linia Materiei diferențiate, adică în afara și dincolo de domeniul celei mai Spirituale Substanțe – trebuie să rămână mereu egal cu nimic. Acesta este Ain Soph – NIMICUL.

Totuși, aceste „închipuiri ale minții” nu constituie, de fapt, abstracțiuni mai mari decât ideile abstracte generale asupra evoluției și dezvoltării fizice – spre exemplu, Gravitația, Materia, Forța etc. – pe care se bazează Științele exacte. Chimistii și fizicienii noștri cei maieminenți se străduiesc din răputeri, și nu fără speranță, să ajungă până la momentul retragerii protylului, sau linia de bază a Triunghiului lui Pitagora. Acesta este, după cum am spus, cea mai mare concepție imaginabilă, căci simbolizează în același timp universul ideal și universul vizibil⁶⁹³. Dacă „unitatea posibilă nu este decât o posibilitate, ca o manifestare concretă a naturii, ca o individualitate oarecare” și fiecare obiect natural individual

693 În Lumea Formei, simbolismul, ce-și găsește expresia în Piramide, găsește concomitent în ele triunghiul și pătratul, patru suprafețe sau triunghiuri, egale între ele, patru puncte de bază și al cincilea – vârful.

este susceptibil de diviziune și prin această diviziune își pierde unitatea sau încetează a mai fi o unitate⁶⁹⁴, acest fapt nu este adevărat decât în domeniul Științei exacte, într-o lume deopotrivă amăgitoare și iluzorie. În domeniul Științei Ezoterice, Unitatea divizată *ad infinitum*, în loc să-și piardă unitatea, se apropie, cu fiecare diviziune a planurilor, de singura REALITATE eternă. Ochiul VĂZĂTORULUI o poate urmări și contempla în întreaga ei glorie pregenetică. Chiar această idee a realității Universului subiectiv și a irealității Universului obiectiv se regăsește la baza Învățăturilor Pitagoreice și Platoniciene – ce erau rezervate doar aleșilor; într-adevăr, Porfir, vorbind despre Monadă și Diadă, afirmă că doar prima este considerată ca fiind substanțială și reală, „această Ființă, cea mai simplă, fiind cauza întregii unități și măsura tuturor lucrurilor”.

Totuși Diada, deși reprezintă originea Răului sau Materia – prin urmare, ireală în Filosofie – este încă Substanță în timpul Manvantarei, și adesea este numită *a treia* monadă în Ocultism, și totodată linia ce unește între ele două Puncte sau Numere, pornind de la ACEASTA, „care era înaintea tuturor Numerelor”, după cuvintele lui Rabi Barahile. Din această Diadă provin toate Scânteile celor trei Lumi sau Planuri superioare și ale celor patru Inferioare – ce se află constant în interacțiune și în corespondență. Aceasta este învățătura pe care *Cabala* o are în comun cu Ocultismul Oriental, căci în Filosofia Ocultă, există „O Cază” și „Cauza Primară” astfel încât aceasta devine, în mod paradoxal, cea de-a Doua, după cum explică în mod clar autorul lucrării *Qabbalah, from the Philosophical Writings of Ibn Gebirol*, care precizează:

„Când ne referim la Cauza Primară, este necesar să avem în vedere două aspecte: Cauza Primară în sine și raportul și conexiunea ce există între această Cază Primară și universul vizibil și invizibil”⁶⁹⁵.

694 Pp. 385, 386.

695 *Op. cit.*, de Isaac MYER, p. 174.

El ni-i arată de asemenea pe anticii evrei și arabi care au venit ulterior, luând-o pe urmele Filosofiei Orientale, reprezentată de cea a caldeenilor, perșilor, hindușilor etc. Cauza lor Primară a fost mai întâi indicată

„Prin triada Shaddai, Atotputernicul triplu, apoi prin tetragrama YHVH, simbolul Trecutului, Presentului și al Viitorului⁶⁹⁶”,

și, vom adăuga noi, din eternul Este sau EU SUNT. Mai mult, în *Cabala*, numele YHVH sau Iehova exprimă un masculin și un feminin, mascul și femelă, doi în unul sau Chokmah și Binah, precum și Shekinah al său sau mai degrabă al lor sau Spiritul sintetizant (sau Grația), ce transformă Diada în Triadă. Acestea sunt demonstrate în Liturghia ebraică cu ocazia Cincizecimii și prin următoarea rugăciune:

„În numele Unității Sfântului și Binecuvântatului Hu [El] și a lui Shekinah Hu cel ocult și ascuns, binecuvântat fie YHVH [Quaternarul] pe veci”. „Hu este recunoscut ca fiind masculin, și YaH feminin, împreună formând יהוה אהר, adică un YHVH. Unul singur, dar de natură masculin-feminină. Shekinah este mereu considerată ca fiind feminină în *Cabala*⁶⁹⁷.”

Astfel este ea considerată în Puranele exoterice, căci Shekinah nu este alta, în acest caz, decât Shakti – „dublul” feminin al fiecărui Zeu. În mod similar ea era pentru primii creștini, al căror Duh Sfânt era feminin, precum Sophia pentru gnostici. Totuși, în *Cabala* caldeeană transcendentă sau Cartea Numerilor, Shekinah este fără sex și cea mai pură abstracție, o stare precum Nirvana, nici subiect, nici obiect, nimic, doar o PREZENȚĂ absolută.

Doar în sistemele antropomorfizate – precum a devenit în mare parte *Cabala* în ziua de astăzi – Shekinah-Shakti este feminină. Ca atare, ea devine Diada lui Pitagora, cele două linii drepte care nu pot forma nicio figură geometrică și constituie simbolul Materiei. Din sânul acestei Diade, când ea se unește cu linia de bază a triumghiului în planul inferior

696 P. 175.

697 P. 175.

(Triumghiul superior al Arborelui Sefirotic), se nasc Elohimii sau Divinitățile din Natura Cosmică, pentru cabalistul veritabil aceasta fiind desemnarea cea mai grosieră, tradusă în Biblie prin cuvântul „Dumnezeu”⁶⁹⁸. Din sânul acestora (Elohimii) ies Scânteile.

Aceste Scântei sunt „Sufletele”, iar aceste Suflete apar sub forma triplă a Monadelor (Unități), Atomilor și Zeilor – conform învățaturii noastre. După cum spune Catehismul ezoteric:

„Fiecare Atom devine o unitate vizibilă complexă [o moleculă] și odată atrasă în sfera activității terestre, Esența Monadică, traversând regnurile mineral, vegetal și animal, devine omul.”

Și apoi:

„Zeul, Monada și Atomul sunt corespondențele Spiritului, Mentalului și Trupului (*Atman, Manas și Sthula Sharira*) în om”.

În agregarea lor septenară, ei constituie „Omul Celest”, în sens cabalist; astfel, omul pământean este reflectarea provizorie a celui Celest. Sau:

„Monadele [*Jivas*] sunt Sufletele Atomilor; ambele constituie țesuturile cu care se acoperă Chohanii [*Dhyani, Zei*] când este necesară o formă.”

Aceasta are legătură cu Monadele cosmice și subplanetare și nu cu Monada supracosmică, cu Monada lui Pitagora, după cum o numesc peripateticienii panteiști, în caracterul său sintetic. Monadele ce fac obiectul dizertației noastre sunt tratate, din punct de vedere al individualității

698 „Desemnarea cea mai joasă sau Divinitatea în Natură, termenul mai general de Elohim, este tradus prin Dumnezeu” (p. 175). Cărți recente, precum *Qabbalah* de Isaac Myer și S. L. Mac-Gregor Mathers, justifică din plin atitudinea noastră față de Divinitatea iehovistă. Noi nu combatem abstracțiunea transcendentă, filosofică și înalt metafizică a gândirii cabaliste originale – Ain-Soph, Shekinah, Adam-Kadmon și tot ce urmează – ci cristalizarea tuturor acestor aspecte în persoana profund antifilosofică, respingătoare și antropomorfă a lui Iehova, divinitatea androgină și finită, căreia îi sunt atribuite veșnicia, omnipotența și omnisciența. Nu luptăm împotriva Realității IDEALE, ci cu *Umbra* teologică hidoasă.

lor, ca Suflete Atomice, înainte ca acești Atomi să coboare în forme pur terestre. De fapt, această coborâre în Materia Concretă marchează punctul central al pelerinajului lor individual. Pierzându-și în regnul mineral individualitatea, ele încep să urce parcurgând cele șapte stadii ale evoluției terestre, spre punctul în care se stabilește în mod fix o corespondență între conștiința umană și conștiința Deva (divină). Pentru moment însă, nu este cazul să ne ocupăm de metamorfozele și de tribulațiile lor terestre, ci de viața lor și de comportamentul lor în Spațiu, în planuri unde ochiul celui mai intuitiv dintre chimiști și fizicieni nu le poate atinge – decât dacă a dezvoltat în el însuși calități înalte de clarvedere.

Este bine cunoscut faptul că Leibnitz a ajuns de mai multe ori foarte aproape de adevăr, dar el definea Evoluția Monadică într-un mod incorect, ceea ce nu ne miră, întrucât nu era nici inițiat, nici chiar mistic, ci doar un filosof foarte intuitiv. Totuși, niciun fizician nu s-a apropiat atât de mult ca el de schema generală ezoterică a evoluției. Această evoluție – studiată sub diversele ei aspecte, de Monadă Universală și Monadă individualizată și principalele aspecte ale energiei ce evoluează după diferențierea ei, aspectul pur spiritual, aspectul intelectual, aspectul psihic și fizic – această evoluție, așadar, poate fi formulată ca o lege invariabilă: o coborâre a Spiritului în Materie, echivalând cu o ascensiune în cadrul evoluției fizice; urcarea din adâncurile materialității spre *statu quo ante*, corespunzător unei disoluții a formei concrete și substanței, până se ajunge în stare LAYA sau ceea ce Știința numește „punctul zero”, și dincolo de el.

Aceste stări – odată ce ne-am lăsat pătrunși de spiritul Filosofiei Ezoterice – devin absolut necesare, în virtutea unor considerații pur logice și analogice. Știința Fizicii, care a determinat acum, datorită secțiunii ei de Chimie, legea invariabilă a acestei evoluții a Atomilor – de la starea de „protyl”, până la cea de particule, mai întâi fizice apoi chimice, sau de molecule – nu poate respinge aceste stări ca lege generală. Odată ce

va fi alungată de dușmanii ei – Metafizica și Psihologia⁶⁹⁹ – dincolo de fortărețele ei presupus invincibile, va recunoaște că este și mai greu decât pare acum, să refuze un loc în spațiile SPAȚIULUI, ale Spiritelor Planetare (Zeii), ale Elementalilor și chiar ale Spectrelor Elementare sau Fantomelor și altora asemenea. Deja Figuier și Paul d'Assier, amândoi pozitiviști și materialişti, s-au plecat în fața acestei necesități logice. Alți savanți și mai eminentei îi vor urma în această „Cădere” intelectuală. Ei vor fi dați jos de pe pozițiile lor, nu de fenomene spirituale sau teozofice, sau de alte fenomene fizice sau chiar mentale, ci pur și simplu de enormele falii și abisuri ce se deschid în fiecare zi și vor continua să se deschidă sub pașii lor, pe măsură ce descoperirile se vor succeda, până în momentul când vor fi răsturnați de al nouălea val a bunului simț simplu.

Putem cita drept exemplu cea mai recentă dintre descoperirile lui W. Crookes, căreia i-a dat numele de Protyl. În *Notele la Bhagavad Gita* scrise de unul dintre cei mai buni metafizicieni și învățaței ai vedantismului din India, conferențiarul, făcând aluzie prudent la „aspectele oculte” care se găsesc în această mare lucrare ezoterică indiană, face o remarcă ce este deopotrivă sugestivă și pe deplin corectă. El spune:

„Găsesc inutil să intru în detaliile evoluției sistemului solar. Vă puteți face o idee despre modul în care fiecare dintre aceste diverse elemente ajung în starea de existență din aceste trei principii în care MULAPRAKRITI este diferențiată (triumghiul pitagoreic), studiind conferința susținută de Prof. Crookes, cu puțin timp în urmă, despre ceea ce numim elementele chimiei moderne. Această conferință vă va da o idee despre modul în care aceste Elemente izvorăsc din *Vishvanara*⁷⁰⁰, cel mai obiectiv dintre aceste

699 Din cauza termenului „Psihologie”, cititorul să nu se ducă cu gândul, printr-o asociație de idei, la așa-ziii „Psihologi” moderni, al căror Idealism nu este decât un nume nou dat Materialismului intransigent și al căror pretins Monism nu este decât o mască ce ascunde vidul anihilării finale inclusiv a conștiinței. Ne referim aici la Psihologia *Spirituală*.

700 „*Vishvanara* nu este pur și simplu lumea obiectivă manifestată, ci și unica bază fizică [linia orizontală a triumghiului] de unde întreaga lume obiectivă intră în existență”. Este

trei principii, care pare să ocupe locul atribuit protylului menționat în conferință. Cu excepția câtorva detalii, această conferință pare să schițeze teoria evoluției fizice pe planul lui *Vishvanara* și constituie, din câte știu, aproximarea cea mai apropiată de adevărata teorie ocultă ce a fost dată de cercetătorii moderni pe această temă⁷⁰¹.”

Aceste cuvinte vor fi repetate și aprobate de toți ocultiștii orientali. În Secțiunea XI am inserat numeroase citate din textul conferințelor Prof. Crookes. El a ținut o a doua conferință, la fel de remarcabilă ca prima, despre „Geneza Elementelor”⁷⁰² și chiar o a treia. Găsim aici coroborarea învățăturilor Filosofiei Ezoterice despre desfășurarea evoluției primordiale. Este într-adevăr o teorie datorată unui mare savant și unui specialist în Chimie⁷⁰³, care se apropie de DOCTRINA SECRETĂ atât cât este posibil până la stadiul aplicării Monadelor și a Atomilor la dogmele Metafizicii pur transcendente, precum și a relațiilor și corelațiilor lor cu „Zei și Monadele conștiente și inteligente”; dar Chimia este acum pe o cale ascendentă, datorită unuia dintre eminenții săi reprezentanți europeni. Nu mai poate regresa până în epoca în care materialismul îi considera sub-elementele ca fiind corpuri simple și omogene și, în orbirea ei, le ridicase la rangul de Elemente. Masca a fost smulsă de o mână mult prea pricepută pentru a ne teme de o nouă deghizare. După ani buni de pseudologie, în care niște molecule bastarde se fuduleau sub numele de elemente, în spatele și dincolo de care nu putea exista nimic altceva decât vidul, un mare profesor de Chimie întreabă o dată în plus:

Diada Cosmică, Substanța androgenă. Adevăratul Protyl se află dincolo de aceasta.

701 T. Subba Row. A se vedea *The Theosophist* din februarie 1887, p. 308.

702 De W. Crookes; conferință ținută la Royal Institution din Londra, vineri 18 februarie 1887.

703 Nu vom ști cât de adevărat este acest fapt decât în ziua când descoperirea materiei radiante de către Crookes va avea drept rezultat elucidarea, în mod mai complet, a chestiunii adevăratei surse de lumină și va revoluționa toate teoriile actuale. O cunoaștere mai aprofundată a *aurorilor boreale* va ajuta la recunoașterea acestui adevăr.

„Ce sunt aceste elemente, de unde vin ele, care este semnificația lor?... Aceste elemente ne lasă perplecși în mijlocul cercetărilor noastre, ne dezoacă toate teoriile și ne bântuie chiar și în vise. Se întind înaintea noastră ca o mare necunoscută – zeflemitoare, mistificatoare și șoptind revelații ciudate și posibilități stranii.”⁷⁰⁴

Moștenitorii revelațiilor primordiale au transmis aceste „posibilități” în cursul fiecărui secol, dar nu au fost ascultați niciodată. Adevărurile inspirate transmise lui Kepler, Leibnitz, Gassendi, Swedenborg etc., au fost întotdeauna amestecate cu propriile lor speculații, mergând într-un sens anume predeterminat, ceea ce le-a deformat; dar astăzi, unul dintre marile adevăruri a început să strălucească în ochii unuia dintre eminenții profesori ai Științei exacte moderne și el proclamă fără teamă, ca pe o axiomă fundamentală, că până în prezent Știința nu a ajuns să cunoască adevăratele Elemente simple. Crookes spune auditoriului său:

„Dacă mă hazardez să spun că elementele pe care le acceptăm în mod obișnuit nu sunt nici simple, nici primordiale, că nu au răsărit din pură întâmplare, nu au fost create într-un mod dezlănat și mecanic, ci provin din evoluția materiilor mai simple – sau chiar, poate, dintr-un singur tip de materie – dacă afirm aceasta, nu fac decât să formulez o idee care este de ceva vreme „în aer” (ca să spun așa) în domeniul științei. Chimisti, fizicieni, filosofi foarte distinși își declară în mod explicit convingerea că cele șaptezeci de elemente (circa) din manualele noastre nu reprezintă în niciun caz coloanele lui Hercule de care nu vom putea trece vreodată... Filosofii de astăzi, precum și cei de odinioară – oameni care cu siguranță nu au lucrat vreodată într-un laborator – au ajuns la aceeași părere pe o cale diferită. Astfel, Herbert Spencer își exprimă convingerea că „atomii chimici provin din adevărați atomi fizici prin procesul evoluției și în condiții pe care chimia nu a fost capabilă încă să le reproducă”...

704 *Geneza Elementelor*, p. 1.

Poetul, în ce-l privește, i-a luat-o înainte filosofului, și Milton (*Paradisul Pierdut*, cartea V) îl pune pe arhanghelul Rafael să-i spună lui Adam, impregnat de ideea evoluției, că Atotputernicul a creat

«O materie primară, întreagă, înzestrată cu forme diverse, cu grade diferite de substanță».

Cu toate acestea, ideea ar fi rămas cristalizată „în aerul Științei” și, probabil, nu ar fi coborât mult și bine în atmosfera densă a materialismului și a muritorilor profani dacă Crookes nu ar fi avut curajul și îndrăzneala să o reducă la expresia ei cea mai simplă și nu ar fi adus-o cu forța în atenția științei. După cum spune Plutarh,

„O idee este o ființă necorporală, care nu are substanță prin ea însăși, dar care conferă o formă materiei informe și devine cauza manifestării”⁷⁰⁵.

Revoluția realizată în vechea Chimie de către Avogadro a fost prima pagină din volumul „Noua Chimie”. Crookes tocmai a întors a doua pagină și arată cu îndrăzneală care ar putea fi ultima pagină. Căci protylul, odată acceptat și recunoscut – după cum a fost eterul invizibil, ambele reprezentând necesități științifice – Chimia va înceta în mod virtual să existe: ea va reapărea, reîncarnată, sub forma unei NOI ALCHIMII sau a unei Meta-Chimii. Cel ce a descoperit materia radiantă va ajunge să facă dreptate lucrărilor vechilor arieni care se referă la ocultism și chiar Vedelor și Puranelor. Ce sunt, de fapt, „Mama” manifestată, „Tatăl – Fiu – Soț” (Aditi și Daksha, o formă a lui Brahma, drept Creatori) și „Fiul” – cei trei „Întâi-născuți” – dacă nu pur și simplu Hidrogenul, Oxigenul și ceea ce, în manifestarea sa terestră, numim Azot. Chiar descrierile exoterice ale Triadei „Întâi-născute” oferă toate caracteristicile acestor trei gaze. Priestley, cel care a „descoperit” Oxigenul, adică ceea ce era cunoscut deja în toată Antichitatea!

Totuși, toți poeții și filosofi din Antichitate, Evul Mediu și epoca noastră au fost devansați chiar și de lucrările exoterice hinduse. *Plenumul* de materie diferențiată în particule al lui Descartes; fluidul eteric al

lui Leibnitz și fluidul primordial al lui Kant dizolvat în elementele sale; vortexul solar și sistemul vortexurilor lui Kepler; pe scurt, totul, începând cu Vortexurile Elementelor ce sunt puse în mișcare de Mintea Universală – de la Anaxagoras până la Galilei, Torricelli și Swedenborg și, după ei, până la cele mai recente speculații ale mysticilor europeni – se află în imnurile hinduse sau în Mante adresate „Zeilor, Monadelor și Atomilor” în plenitudinea lor, căci sunt inseparabile. În Învățăturile Ezoterice, concepțiile cele mai transcendente ale Universului și misterelor sale, precum și speculațiile cele mai materialiste în aparență, sunt conciliate, deoarece această Cunoaștere îmbrățișează întregul câmp al evoluției, de la Spirit la Materie. După cum a declarat un teozof american:

„Monadele [lui Leibnitz] pot fi numite, dintr-un anumit punct de vedere, forță, și din altul, materie. Pentru știința ocultă, forța și materia nu sunt decât două aspecte ale aceleiași substanțe.”⁷⁰⁶

Invităm cititorul să-și amintească de aceste „Monade” ale lui Leibnitz, fiecare dintre ele fiind o oglindă vie a Universului, reflectându-le pe toate celelalte și să compare această teorie și definiție cu anumite Shlokas-uri sanscrite, traduse de Sir William Jones, în care se spune că sursa creatoare a Minții Divine,

„ascunsă dincolo de un voal de întuneric adânc, forma ogindiri ale atomilor lumii și proiecta o reflexie a propriei sale fețe pe fiecare atom”.

De asemenea, când Crookes declară că:

„Dacă noi putem demonstra cum au putut fi generate așa-zisele elemente chimice, ne va fi posibil să umplem o lacună teribilă în cunoașterea noastră despre Univers.”,

răspunsul este deja pregătit. Cunoașterea teoretică se găsește în semnificația ezoterică a tuturor cosmogoniilor hinduse conținute în Purane; demonstrația practică se află în mâinile celor ce nu vor fi recunoscuți în timpul acestui secol, decât de un număr foarte mic de oameni. Posibilitățile științifice ale diverselor descoperiri ce trebuie în

705 *De Placit. Philos.*

706 *The Path.*, ianuarie 1887, p. 297.

mod inevitabil să conducă Știința exactă la acceptarea teoriilor oculte ale Orientului, teorii ce conțin tot ce este necesar pentru a umple aceste „lacune”, sunt, până în prezent, la cheremul Materialismului modern. Doar urmând direcția lui William Crookes putem spera să ajungem la recunoașterea câtorva adevăruri rare, până acum oculte.

Între timp, toți cei dornici să arunce o privire peste diagrama practică a evoluției materiei primordiale care, separându-se și diferențiindu-se sub impulsul legii ciclice, se divizează într-o gradație septenară a SUBSTANȚEI (din punct de vedere general), nu au altceva de făcut decât să examineze planșele anexe ale conferinței lui Crookes despre *Geneza Elementelor* și să cântărească bine anumite fragmente ale textului.

El afirmă la un moment dat:

„Noțiunile pe care le aveam despre elementul chimic s-au lărgit. Până acum, molecula a fost considerată o combinație de doi sau mai mulți atomi și nu am ținut deloc cont de planul arhitectural după care s-au alăturat respectivii atomi. Putem considera că structura unui element chimic este mai complicată decât am crezut până în prezent. Între moleculele pe care le tratăm de obicei în reacțiile chimice și atomii ultimi creați la început, își găsesc locul molecule mai mici sau combinații de atomi fizici; aceste sub-molecule diferă unele de celelalte în funcție de poziția pe care o ocupă în structura ytriului.

Această ipoteză ar putea fi simplificată dacă am presupune ytriul reprezentat de o monedă de cinci șilingi. Prin intermediul unei fracționări, o împart în cinci șilingi separați și constat că acești șilingi nu sunt unii contrapartea celorlalți, ci, asemenea atomilor de carbon în inelul de benzol, poartă amprenta pozițiilor lor, 1, 2, 3, 4, 5, imprimată în ei... Dacă îmi arunc șilingii într-un creuzet sau îi dizolv pe cale chimică, matrița monedei dispare și se transformă toți în argint.”⁷⁰⁷

707 P. 11.

La fel se va petrece cu toți atomii și moleculele după ce se vor separa de formele lor compuse și de corpurile lor – în timpul lui Pralaya. Luați cazul invers și imaginați-vă zorii unei noi Manvantara. „Argintul” pur al materiei absorbite se va transforma o dată în plus într-o SUBSTANȚĂ ce va da naștere „Esențelor Divine” ale căror „Principii”⁷⁰⁸ sunt Elementele Primare, Sub-elementele, Energiile Fizice și Materia subiectivă și obiectivă, sau așa cum le-am numit abreviat, ZEII, MONADELE și ATOMII. Dacă o clipă părăsim latura metafizică sau transcendentă a chestiunii – lăsând deoparte Ființele și Entitățile suprasenzoriale și inteligente în care cred cabaliștii și creștinii – ca să ne ocupăm de teoria evoluției atomilor, constatăm încă o dată că Învățăturile Oculte sunt coroborate de știința exactă și declarațiile ei, cel puțin în privința Elementelor așa-zis „simple” ce se regăsesc brusc decăzute la gradul de rude sărace și îndepărtate, nici măcar verișori proveniți de la frații Elementelor simple.

De altfel, Crookes ne spune că:

„Până în prezent, am fost de părere că dacă greutatea atomică a unui metal, determinată de mai mulți observatori luând drept punct de plecare compuși diferiți, este recunoscută a fi mereu constantă... acest metal trebuie să fie clasat pe bună dreptate printre corpurile simple sau elementare... Aflăm... că de-acum înainte nu mai este cazul. Și în acest punct situația este foarte încălțită. Gadolinu nu este un element, ci un compus... Am stabilit că ytriul este un corp complex, compus din cinci noi componente sau chiar mai multe. Cine s-ar hazarda să pretindă că fiecare dintre aceste componente, dacă ar fi abordat în mod diferit și dacă rezultatul ar fi supus unei verificări mai atente și mai aprofundate decât testul materiei radiante, nu ar putea fi și el divizibil? Unde se află atunci adevăratul adevăr ultim? Pe măsură ce avansăm, el se retrage, asemenea mirajelor ispititoare cu lacuri și pâlcuri de copaci ce se derulează înaintea

708 Corespunzând pe scara cosmică cu spiritul, sufletul și viața, și cu cele trei vehicule - corpul cauzal, corpul astral și corpul fizic.

ochilor călătorului obosit și însetat în deșert. În căutarea adevărului, trebuie oare să fim atât de dezamăgiți și de degustați? Însăși ideea unui element ce ar constitui ceva suprem și ultim pare că începe să devină din ce în ce mai puțin clară⁷⁰⁹.

În *Isis Dezvăluită*, spuneam:

„Misterul primei creații, care a reprezentat dintotdeauna un motiv de disperare pentru știință, este insondabil, asta dacă (oamenii de știință) nu acceptă doctrina lui Hermes. Dacă [Darwin] și-ar putea transpune demersul din universul vizibil în cel invizibil s-ar putea trezi pe calea cea bună. Însă atunci el ar merge pe urmele hermetiștilor⁷¹⁰.”

Profeția noastră începe să se realizeze.

Dar între Hermes și Huxley există o cale de mijloc. Savanții să arunce o punte la jumătatea drumului și să reflecteze serios la teoriile lui Leibnitz. Am demonstrat că teoriile noastre privind evoluția atomilor – a căror ultimă formă în molecule chimice complexe se produce în laboratorul nostru pământesc, în atmosfera Terrei și nicăieri altundeva – corespund în mod ciudat evoluției atomilor ce a fost explicată în planșele lui Crookes. S-a spus deja de mai multe ori în acest volum că Martanda, Soarele, se născuse și se agregase în același timp cu cei șapte Frați ai săi mai mici, ieșind din sânul mamei lui Aditi, care nu era alta decât Prima MATER-ia – protylul primordial al conferențiarului. Doctrinile Ezoterice ne învață existența „unei forme anterioare de energie ce trece prin cicluri periodice de flux și reflux, de repaus și activitate⁷¹¹.”

Iată că astăzi, un mare savant cere lumii să accepte aceasta ca unul dintre postulatele sale! Noi am arătat „Mama”, înfocată și caldă, devenind treptat rece și radioasă, iar acest savant reclamă un al doilea postulat, o necesitate științifică, după câte se pare, „o acțiune internă, înrudită cu răcirea, ce acționează lent în protyl”.

709 *Ibid.*, p. 16.

710 Vol. II, p. 275.

711 *Ibid.*, p. 21.

Știința ocultă învață că „Mama” stă întinsă în Infinit, în timpul perioadei de Pralaya, ca marele Abis, „Apele uscate ale Spațiului”, după expresia ciudată folosită în Catehism, și nu devine umedă decât după separare și trecerea pe suprafața ei a lui Narayana,

“*Spiritul ce este Flacăra invizibilă, ce nu arde niciodată, ci aprinde tot ce atinge și-i dă viață și naștere*”⁷¹².

Iar Știința ne spune acum că „primul-născut dintre elemente... aliat apropiat cu protylul” ar fi hidrogenul... care, o vreme, ar fi constituit singura formă de materie din Univers. Ce spune Știința antică? Ea răspunde: „Este foarte adevărat, dar noi am numi Hidrogenul și Oxigenul (care insuflă focul vieții în „Mamă” prin incubatie) – în epocile pregeologice și chiar pregenetice – Spiritul, numenul a ceea ce, sub forma sa cea mai grosieră, devine Oxigenul, Hidrogenul și Azotul pe Pământ – Azotul nu are origine divină și este doar un liant născut pe Pământ ca să unească între ele alte gaze și fluide și, asemenea unui burete, să transporte în el Suflul Vieții, aerul pur⁷¹³. Înainte de a deveni ceea ce sunt în atmosfera noastră, aceste gaze și lichide există anterior, sub forma eterului interstelar; și într-un plan mai profund – au fost altceva, și așa mai departe, la infinit.” Eminentul și savantul profesor îl va ierta pe ocultist că preia citate atât de lungi din textele sale, dar aceasta este pedeapsa rezervată unui Membru al Societății Regale ce se apropie de incinta Lăcașului Sacru al Misterelor Oculte, încât virtual aproape că-i încalcă granițele interzise.

Este totuși timpul să părăsim Știința Fizicii moderne ca să abordăm aspectul psihologic și metafizic al chestiunii.

Vom atrage doar atenția că „celor două postulate foarte întemeiate” invocate de eminentul conferențiar „pentru a putea întrezări un număr mic din secretele atât de tainic ascunse” dincolo de „poarta Necunoscutului”,

712 „Domnul este un foc mistuitor”. „În el era viața, iar viața era lumina oamenilor”.

713 Care, dacă nu ar fi izolat în *plan alchimic*, ar produce Spiritul Vieții și Elixirul ei.

ar trebui să le adăugăm un al treilea⁷¹⁴ – altfel am bate în zadar ca să o deschidem; postulatul că Leibnitz își bazase teoriile pe terenul solid al faptelor și al adevărului. Admirabilul tablou sinoptic foarte detaliat – pe care John Theodore Mertz l-a oferit despre aceste speculații în lucrarea sa Leibnitz – demonstrează cât de aproape a fost de secretele ascunse ale Teologiei Ezoterice în Monadologia sa. Totuși, acest filosof, în speculațiile sale, nu s-a ridicat deasupra primelor planuri, deasupra principiilor inferioare ale Marelui Corp Cosmic. Teoria lui nu se ridică la înălțimi mai sublime decât cele ale vieții manifestate, ale conștiinței de sine și ale inteligenței și lasă neatinsse primele mistere post-geneză, așa cum fluidul său eteric este post-planetar.

Acest postulat nu va fi acceptat de savanții moderni și, la fel ca Descartes, ei vor prefera să se raporteze la proprietățile lucrurilor exterioare, care precum *extensia*, nu pot explica fenomenul mișcării, ci doar să accepte că aceasta din urmă este o Forță independentă. Niciodată nu vor deveni anticartezieni în această generație și nici nu vor admite că:

”Această proprietate a inerției nu este o proprietate pur geometrică; ea indică existența în corpurile exterioare a ceva ce nu este simplă *extensie*”.

Aceasta este ideea lui Leibnitz analizată de Mertz, care adaugă că el dădea acestui „ceva” numele de Forță și susținea că lucrurile exterioare erau înzestrate cu Forță și că, pentru a putea fi purtătoarele acestei forțe, trebuiau să aibă o Substanță, căci acestea nu sunt mase inerte și lipsite de viață, ci centrul și purtătorii Formei – afirmație pur ezoterică deoarece pentru Leibnitz, forța era un principiu activ – concluzie ce face să dispară distincția dintre Conștiință și Materie.

Dar „cercetările matematice și dinamice ale lui Leibnitz nu ar fi produs același rezultat asupra minții unui cercetător de formație exclusiv științifică, dar Leibnitz nu era un om de știință în accepțiunea modernă a

714 Înainte de toate, postulatul conform căruia în Natură nu există nici substanțe, nici corpuri anorganice. Pietrele, mineralele, stâncile și chiar „atomii” chimici nu sunt altceva decât unități organice aflate într-o stare de letargie profundă. Coma lor are un sfârșit, și atunci inerția lor se transformă în activitate.

termenului. Dacă ar fi fost, ar fi putut ajunge la conceptul de energie, ar fi putut defini matematic ideile de forță și de lucru mecanic, și ar fi putut ajunge la concluzia că, fie chiar și numai în scopuri pur științifice, este bine să considerăm forța nu ca o cantitate primară, ci derivată din alta.”

Dar, din fericire pentru adevăr:

„Leibnitz era un filosof și, ca atare, el avea anumite principii esențiale care îl făceau să încline spre anumite concluzii, iar descoperirea lui cum că lucrurile exterioare erau substanțe prevăzute cu forță a fost imediat folosită în scopul aplicării acestor principii. Unul dintre principii era legea continuității, convingerea că lumea întreagă forma un tot, că nu exista nicio fisură sau falie care să nu poată fi depășită. Contrastul substanțelor gânditoare extinse era de neconceput pentru el. Definiția substanțelor extinse devenise deja pentru el imposibil de susținut: era firesc că o asemenea anchetă să fi fost realizată pornind de la definirea mentalului, substanța gânditoare.”

Diviziunile stabilite de Leibnitz, oricât de incomplete și greșite ar fi din punct de vedere ocult, dezvăluiau un spirit de intuiție metafizică pe care niciun savant, nici Descartes și nici însuși Kant, nu l-a atins vreodată. El a conceput chiar și o gradație infinită a gândirii. El a afirmat că doar o mică parte a conținutului gândurilor noastre atinge nivelul apercepției clare, „în lumina conștiinței perfecte”. Mare parte rămâne într-o stare confuză sau obscură, sub forma „percepțiilor”, care există totuși acolo. Descartes nega faptul că animalele ar avea suflet; Leibnitz, asemenea ocultiştilor, înzestra „întreaga Creație cu o viață mentală care, în opinia lui, cunoștea un număr infinit de nivele”. Acest aspect, după cum remarcă Mertz pe bună dreptate:

„... lărga imediat tărâmul vieții mentale, abolind contrastul între materia însuflețită și materia neînsuflețită; mai mult decât atât, era o reacție la concepția despre materie, substanța extinsă. De aceea, devenea evident că lucrurile exterioare sau materiale nu prezentau proprietatea

extensiei decât simțurilor noastre și nu facultăților noastre de gândire. Matematicianul, în scopul de a calcula figurile geometrice, a fost obligat să le divizeze într-un număr infinit de părți infinit de mici, iar fizicianul nu vede limite în divizibilitatea materiei atomilor. Dimensiunea fizică, în baza căreia lucrurile exterioare par că umplu spațiul, este o proprietate pe care acestea o dobândesc numai datorită caracterului grosier al simțurilor noastre... Leibnitz urma până la un anumit punct aceste argumente, dar nu putea fi mulțumit să admită că materia era compusă de un număr limitat de părți extrem de mici. Mentea sa matematică îl determina să împingă argumentul la infinit. Ce se petrece atunci cu acești atomi? Își pierdeau extensia și nu-și păstrau decât puterea de rezistență; erau centri de forță. Erau reduși la puncte matematice... Dar dacă extensia lor în spațiu era neglijabilă, viața lor interioară era cu atât mai bogată... Admițând că existența interioară, precum cea a minții umane, este o nouă dimensiune, nu o dimensiune geometrică, ci o dimensiune metafizică... reducând la nimic extensia geometrică a atomilor, Leibnitz le-a atribuit o extensie infinită în sensul dimensiunii lor metafizice. După ce-i pierduse din vedere în lumea spațiului, conștiința trebuie, cumva, să plonjeze în lumea metafizică pentru a descoperi și pătrunde adevărata esență a ceea ce în spațiu nu apare ca fiind decât un punct matematic... Așa cum un con se sprijină în vârf sau o dreaptă perpendiculară nu taie un plan orizontal decât într-un punct matematic, dar se poate întinde la nesfârșit în înălțime și adâncime, la fel esențele lucrurilor reale nu au în această lume fizică a spațiului decât o existență punctuală, dar posedă o profunzime infinită a vieții interioare în lumea metafizică a gândirii⁷¹⁵."

Acesta este spiritul, rădăcina doctrinei și a gândirii oculte. „Spiritul-Materie” și „Materia-Spirit” se extind la infinit în profunzime și, asemenea „esenței lucrurilor” lui Leibnitz, propria noastră esență a lucrurilor se află

⁷¹⁵ *Ibid.*, p. 144.

în realitate la nivelul al șaptelea de profunzime, în timp ce materia non-reală și grosieră a Științei și a lumii exterioare se află la extremitatea cea mai de jos a percepției simțurilor noastre. Ocultiștii cunosc valoarea sau absența valorii a acesteia din urmă.

Acum este necesar să îi arătăm studentului distincția fundamentală dintre sistemul lui Leibnitz⁷¹⁶ și cel al Filosofiei Oculte, pe tema Monadelor, și o putem face cu Monadologia sa sub ochi. Putem spune pe bună dreptate că acolo unde s-ar reconcilia sistemele lui Leibnitz și Spinoza, esența și spiritul Filosofiei Ezoterice ar ieși la lumină. Din ciocnirea celor două – fiind opuse sistemului cartezian – ies la suprafață adevărurile doctrinei arhaice. Ambele combat Metafizica lui Descartes. Ideea acestuia despre contrastul dintre cele două Substanțe – Extensia și Gândirea – fiind radical diferite una de cealaltă și reciproc ireductibile, este prea arbitrară și prea antifilosofică pentru ei. Astfel, Leibnitz a făcut din cele două Substanțe Carteziane două atribute ale unei Unități universale unice în care îl vedea pe Dumnezeu. Spinoza nu recunoștea decât o singură Substanță universală și indivizibilă, un TOT absolut, precum Parabrahman, Leibnitz, dimpotrivă, percepea existența unei pluralități de Substanțe. Pentru Spinoza nu exista decât O FIINȚĂ, pentru Leibnitz, o infinitate de Ființe provenind din Cel Unic sau în Cel Unic. Așa încât, deși amândoi nu admiteau decât O Entitate Reală, Spinoza o concepea impersonală și indivizibilă, Leibnitz își diviza Divinitatea personală într-un număr anume de Ființe divine și semidivine. Spinoza era un panteist subiectiv, Leibnitz, un panteist obiectiv, și totuși, amândoi erau mari filosofi în percepțiile lor intuitive.

Or, dacă aceste două învățături ar fi combinate și fiecare ar fi corectată de cealaltă – și, în primul rând, dacă Realitatea Unică ar fi dezbrăcată de personalitatea ei – ar rămâne în sfârșit spiritul autentic al Filosofiei

⁷¹⁶ Ortografia numelui său pe care o folosea el însuși este Leibniz. Avea origini slave deși se născuse în Germania, în 1646. Numele său complet este Gottfried Wilhelm Leibniz.

Ezoterice: Esența Divină absolută, impersonală și fără atribute, care nu este o „ființă”, ci rădăcina oricărei Ființe. Trasați în minte o linie profundă de demarcație între Esența veșnic necunoscută și Prezența, invizibilă și totuși inteligibilă, Mulaprakriti sau Shekinah, dincolo de care și prin care vibrează sunetul Verbului, și din care evoluează nenumăratele Ierarhii de Egouri inteligente, de Ființe conștiente și semiconștiente, apercceptive și perceptive⁷¹⁷, a căror Esență este Forța spirituală, a căror Substanță sunt Elementele și ale căror Corpuri (când este necesar) sunt Atomii – și veți avea doctrina noastră. Căci Leibnitz spune:

„Elementul primitiv al oricărui corp material fiind forța, care nu are niciuna dintre caracteristicile materiei [obiective] – o putem concepe, dar niciodată face din ea obiectul unei reprezentări a imaginației.”

Ceea ce constituia pentru el elementul primordial și ultim în orice corp și obiect nu erau așadar atomii materiali sau moleculele, în mod necesar mai mult sau mai puțin extinși, precum cei ai lui Epicur și Gassendi; ci, după cum arată Mertz, erau Atomii imateriali și metafizici, „punctele matematice” sau sufletele reale – după cum explică Henri Lachelier (profesor universitar de filosofie), biograful său francez.

„Ceea ce există în afara noastră în mod absolut sunt Sufletele a căror esență este forța”⁷¹⁸.

Astfel, realitatea, în lumea manifestată, este alcătuită dintr-o unitate de unități, ca să spunem așa imaterială – din punctul nostru de vedere – și infinită. Leibnitz le numește Monade, filosofia orientală, Jivas, iar

717 [Textul ediției din 1888 spune: „Ființe conștiente precum și semiconștiente, perceptive și apercceptive”. În *The Philosophical Writings of Leibnitz*, alese și traduse de Mary Morris, în secțiunea despre Principii, p. 23, teoria lui Leibnitz... este indicată după cum urmează... „este bine să distingem între *percepția* care este starea interioară a monadei reprezentând lucrurile exterioare, și *apercepția* care este conștiința, sau cunoașterea reflectată a acestei stări interioare, și care nu este dată tuturor sufletelor, nici tot timpul aceluiasi suflet”.]

718 *Monadologie*, Introducere.

ocultismul, precum și cabaliștii și creștinii le dau nume diferite. Pentru noi, ca și pentru Leibnitz, ele sunt „expresia Universului”⁷¹⁹ și orice punct fizic nu este decât expresia fenomenală a Punctului metafizic numenal. Distincția pe care o face între percepție și apercepție este expresia filosofică, dar încețoșată a învățăturilor ezoterice. „Universurile reduse” ale lui care sunt „la fel de numeroase precum monadele” – sunt reproducerea haotică a sistemului nostru septenar cu diviziunile și subdiviziunile lui.

Cât privește relațiile ce pot exista între Monadele lui și Dhyan-Chohan-ii, Spiritele Cosmice, Devas și Elementalii noștri, putem reproduce pe scurt pe această temă opinia unui teozof învățat și profund, dl. Bjerregaard. Într-o lucrare excelentă, intitulată *Despre Elementali*, Spiritele Elementare și legăturile lor cu Ființele umane, pe care a citit-o în fața Societății Teozofice Ariene din New York, dl. Bjerregaard își formulează clar opinia în felul următor:

„Pentru Spinoza, substanța este moartă și inactivă, dar pentru mintea pătrunzătoare a lui Leibnitz, totul este activitate vie și energie activă. Susținând această opinie, el se apropie infinit mai mult de Orient decât orice alt gânditor al vremii sale sau mai recent. Descoperirea sa, cum că o energie activă constituie esența substanței, este un principiu ce-l pune în legătură directă cu înțelepții văzători din Orient”⁷²⁰.

Conferențiarul demonstrează apoi că, pentru Leibnitz, atomii și elementele sunt Centri de forță sau mai degrabă „ființe spirituale a căror natură este să acționeze”, deoarece

„particulele elementare sunt forțe vitale care nu acționează în mod mecanic, ci în baza unui principiu intern. Acestea sunt unități spirituale sau necorporale [«substanțiale», totuși și nu «imateriale», în sensul pe

719 „Dinamismul lui Leibnitz, spune profesorul Lachelier, ar prezenta puține dificultăți, dacă, pentru el, monada ar fi rămas un simplu atom de forță oarbă. Dar...”. Înțelegem perfect perplexitatea Materialismului modern!

720 *The Path.*, 1, 10, p. 297.

care îl dăm acestui cuvânt], inaccesibile oricărei schimbări ce provine din exterior... [și] indestructibile, de nicio forță străină. Monadele lui Leibnitz diferă de atomi prin următoarele particularități de care este foarte important să ne amintim, fără de care nu am mai fi în stare să constatăm diferența ce există între Elementali și simpla Materie. Atomii nu se disting unii de ceilalți, ei sunt asemănători din punct de vedere calitativ; dar fiecare monadă diferă calitativ de toate celelalte și fiecare constituie o lume particulară pentru ea însăși. Nu la fel se petrece cu atomii; ei sunt în mod absolut asemănători calitativ și cantitativ și nu au o individualitate proprie⁷²¹. Mai mult decât atât, atomii [sau mai curând moleculele] filosofiei materialiste pot fi considerați ca fiind extinși și divizibili, pe când monadele nu sunt decât simple „puncte metafizice” indivizibile. În sfârșit, și sub acest aspect monadele lui Leibnitz seamănă mult cu Elementalii filosofiei mistice, aceste monade sunt ființe reprezentative. Fiecare monadă este o oglindă vie a Universului, în propria ei sferă. Observați bine acest lucru, căci de el depinde puterea pe care o au monadele și munca pe care ele o pot face pentru noi; reflectând lumea, monadele nu sunt pur și simplu niște agenți pasivi care reflectă, ci mai degrabă niște agenți spontan autoactivi; ele produc în mod spontan imaginile, așa cum sufletul produce un vis. Astfel, în fiecare monadă adeptul poate citi totul, chiar și viitorul. Fiecare monadă – sau elemental – este o oglindă ce poate vorbi.”

721 Leibnitz se dovedea a fi un Idealist absolut susținând că „atomii materiali contravin rațiunii” (*Système nouveau*, Erdmann, p. 126, col. 2). Pentru el, materia nu era decât o simplă reprezentare a Monadei, indiferent dacă aceasta era umană sau atomică. Monadele, credea el (și noi de asemenea) se găsesc peste tot. Astfel, sufletul omenesc este o Monadă și fiecare celulă a corpului uman posedă Monada sa, precum și fiecare celulă a regnului animal, vegetal și chiar al corpurilor așa-zis *anorganice*. Atomii săi sunt moleculele Științei moderne, și Monadele sale *atomii simpli* pe care știința materialistă le acceptă pe bază de credință, deși ea nu va reuși niciodată să le intervieveze – decât în închipuire. Totuși, Leibnitz este mai degrabă în contradicție cu el însuși în teoriile sale despre Monade. El vorbește despre „Punctele Metafizice” și „Atomii Formali” fie ca *realități* ce ocupă un spațiu, fie ca *idei* pur spirituale; mai mult, le atribuie obiectivitate, agregări și poziții în relațiile lor reciproce.

Ajungând în acest punct, filosofia lui Leibnitz se prăbușește. El nu a ținut cont de distincția ce trebuia făcută între Monada „Elementală” și cea a unui înalt Spirit Planetar, sau chiar între ea și Monada sau Sufletul Uman. El ajunge chiar să se întrebe uneori dacă „Dumnezeu o fi făcut vreodată altceva decât monade sau substanțe fără extensie”⁷²².

El a stabilit o distincție între Monade și Atomii⁷²³, deoarece, după cum repetă adesea, Corpurile, cu toate calitățile lor, nu sunt fenomene precum curcubeul. Corpora omnia cum omnibus qualitibus suis non sunt aliud quam phenomena bene fundata, ut Iris⁷²⁴.

Dar imediat el aduce un amendament acestui aspect, stabilind o corespondență substanțială, o anumită legătură metafizică – vînculum substantiale – între monade. Filosofia ezoterică ce învață un idealism obiectiv – deși ea consideră Universul obiectiv și întregul său conținut ca fiind Maya, o iluzie temporară – stabilește o distincție practică între Iluzia colectivă, Mahamaya, din punct de vedere pur metafizic, și relațiile obiective dintre diverse Egouri conștiente, atât cât durează această iluzie. Prin urmare, Adeptul poate citi viitorul în Monada Elementală, dar în acest scop, el are nevoie să adune un număr mare de astfel de obiecte, dat fiind faptul că fiecare Monadă nu reprezintă decât o porțiune a Regatului din care face parte.

„Monadele sunt limitate, nu în obiect, ci în modificările cunoașterii obiectului. Ele tind toate (în mod haotic) spre infinit, spre tot, dar sunt limitate și se disting prin gradele diferite de claritate a percepției”⁷²⁵.

722 *Examen des Principes du P. Malebranche*.

723 De fapt, Atomii lui Leibnitz nu au în comun decât numele cu atomii materiilor greci sau chiar cu moleculele Științei moderne. El le numește „Atomii formali” și îi compară cu „forme substanțiale” ale lui Aristotel (Vedeți *Système Nouveau*, § 3).

724 Scrisoare către Părintele Desbosses, *Correspondență*, XVIII.

725 *Monadologia*, § 60. Leibnitz, ca Aristotel, numește Monadele „create” sau *emanate* (Elementalii proveniți din Spiritele Cosmice sau Zei) - Entelehii (Εντελέχειαι) și „automate necorporale”. (*Monadologia*, § 18.)

Și, după cum explică Leibnitz:

„Toate părțile Universului sunt reprezentate în mod distinct în monade, dar unele sunt reflectate într-o monadă, și altele, în alte monade.”

Un anumit număr de Monade ar putea reprezenta simultan gândurile a două milioane de locuitori ai Parisului.

Dar ce spun Științele Oculte despre aceasta și ce adaugă ele?

Ele spun că ceea ce Leibnitz numește în mod colectiv Monade – când studiem în mod sumar și lăsăm deoparte, deocamdată, toate subdiviziunile – poate fi separat în trei Grupuri⁷²⁶ distincte care, pornind de la planurile cele mai elevate, sunt mai întâi „Zei” sau Ego-urile spirituale conștiente; apoi vin Elementalii sau „Monadele” ce constituie la nivel colectiv și inconștient, marile Oglinzi Universale a tot ceea ce ține de domeniile lor. Apoi, în sfârșit, sunt „Atomii” sau moleculele materiale care sunt înșuflețite la rândul lor de Monadele „perceptive”, întocmai precum este fiecare celulă din trupul uman. Există mulțimi de astfel de atomi înșuflețiți care, la rândul lor, înșuflețesc moleculele; o infinitate de Monade sau de Elementali propriu-zisi și nenumărate Forțe spirituale – fără monade căci ele sunt pur necorporale⁷²⁷, altfel decât sub incidența anumitor legi, când îmbracă o formă ce nu este neapărat umană. De unde vine substanța care

726 Aceste trei „diviziuni sumare” corespund Spiritului, Mentalului (sau Sufletul) și Trupului în constituția umană.

727 Dl. Bjerregaard, în conferința la care ne-am referit, recomandă auditoriului său să nu considere Sefiroții ca fiind *individualizați*, dar să evite totodată să vadă în ei niște *abstracțiuni*. „Nu vom ajunge niciodată la adevăr, spune el, și cu atât mai puțin la capacitatea de a ne asocia cu aceste ființe celeste, atâta timp cât nu vom reveni la simplitatea și îndrăzneala epocilor primitive, când oamenii se amestecau în mod liber cu zeii și zeii coborau printre oameni și-i călăuzeau în adevăr și sfințenie” (p. 296). „În Biblie există diverse descrieri de „îngeri” care arată că prin acest termen trebuie să înțelegem ființe asemenea elementaliilor din Cabală și monadelor lui Leibnitz, și nu să-i atribuim semnificația ce i se dă în mod obișnuit. Sunt numiți „stelele dimineții”, „focurile arzânde”, „ființe puternice”, iar Sf. Pavel îi consideră în viziunea sa cosmogonică *aspectul* „stăpânirilor și puterilor”. Astfel de nume elimină orice idee de personalitate și ne vedem obligați să îi considerăm drept existențe impersonale... precum o influență, o substanță spirituală sau *forță conștientă*”. The Path., ian. 1887 (pp. 321, 322).

le îmbracă – organismul vizibil pe care-l creează în jurul centrului lor? Radiațiile fără formă (arupa) care există în armonia Voinței Universale, și constituie ceea ce numim ansamblul sau agregatul Voinței Cosmice în planul Universului subiectiv, reunesc între ele o infinitate de Monade – fiecare fiind oglinda propriului său Univers – și individualizează astfel pe moment o Conștiință independentă, omniscientă și universală; prin intermediul aceluiași proces de agregare magnetică, ele creează pentru ele însele corpuri obiective vizibile pe care le extrag din Atomii interstelari. De fapt, atomii și monadele, asociați sau disociați, simpli sau complecși, nu sunt începând cu momentul primei diferențieri, decât principiile corporale, psihice și spirituale ale „Zeilor” – ei înșiși, Radiațiile Naturii Primordiale. Astfel, în ochii Văzătorului, Puterile Planetare superioare apar sub două aspecte: subiectiv – ca influențe, și obiectiv – ca FORME mistice, care, în virtutea legii karmice, devin o Prezență; Spiritul și Materia fiind Una, după cum am repetat neîncetat. Spiritul este Materia pe al șaptelea plan; Materia, este Spiritul la nivelul cel mai de jos al activității sale ciclice, și ambele sunt MAYA.

În Ocultism, atomii sunt numiți vibrații; precum și Sunet – în plan colectiv. Acest aspect nu afectează în vreun fel descoperirea științifică a profesorului Tyndall. El a descris, pe gradele inferioare ale scării ființei monadice, succesiunea integrală a vibrațiilor atmosferice – ceea ce constituie latura obiectivă a procesului Naturii. El a recunoscut și înregistrat viteza mișcării și transiterii lor, forța șocului pe care le produc, puterea lor de a da naștere vibrațiilor în timpan și transmiterea acestora la oscioare etc., până în momentul în care începe vibrația nervului auditiv – după care un nou fenomen se produce: aspectul subiectiv al procesului sau senzația sunetului. O percepe sau o vede? Nu, căci specialitatea sa este să descopere comportamentul materiei, dar de ce nu ar fi văzută de un spirit paranormal, de un clarvăzător spiritual al cărui Ochi lăuntric este deschis, de cineva care poate vedea prin vălul Materiei? Undele și undulațiile

întâlnite în Știință sunt toate produse de atomi ce sunt lansați în activitate din interiorul moleculelor. Atomii umplu imensitatea Spațiului și, prin vibrațiile lor neîncetate, constituie această MIȘCARE ce întreține rotația veșnică a roților Vieții. Această activitate interioară produce fenomenul natural numit corelația Forțelor. Doar că la originea fiecărei astfel de „Forțe”, se află Numenul conștient ce o dirijează – Îngerul sau Zeul, Spiritul sau Demonul, puteri călăuzitoare ce sunt totuși aceleași.

În conformitate cu descrierea Văzătorilor – a celor care pot vedea mișcarea mulțimilor interstelare și le pot urmări prin clarviziune în decursul evoluției lor – ei sunt strălucitori asemenea unor bucăți de zăpadă virgină sub un soare radios. Viteza lor este mai mare decât a gândului, prea rapidă pentru ca ochiul unui muritor să-i poată urmări și, atât cât se poate judeca după viteza lor extraordinară, mișcarea lor este circulară. Pentru cel ce se află pe o câmpie deschisă și mai ales pe vârful unui munte și care-și ațintește ochii pe bolta imensă ce se află deasupra lui și asupra spațiilor nesfârșite care-l înconjoară, atmosfera întreagă pare să ardă datorită lor, aerul este încărcat de strălucirile lor orbitoare. În anumite momente, intensitatea mișcării lor produce fulgere asemenea Aurorelor Boreale. Spectacolul este atât de minunat încât Văzătorul, când studiază această lume lăuntrică și simte punctele scânteietoare trecând rapid înaintea lui, încearcă un fel de spaimă gândindu-se la alte mistere și mai profunde care se află dincolo și în acest ocean radios.

Oricât de imperfectă și incompletă ar fi această explicație despre „Zei, Monade și Atomi”, sperăm că cel puțin câțiva studenți și teozofi vor simți că poate exista o relație strânsă între știința materialistă și ocultism care este într-un fel complementul și sufletul absent al materialismului.

SECȚIUNEA XV

EVOLUȚIA CICLICĂ ȘI KARMA

Evoluția spirituală a omului lăuntric și nemuritor constituie doctrina fundamentală a Științelor Oculte. Pentru a înțelege chiar și aproximativ un asemenea proces, studentul trebuie să creadă:

1. Într-o unică Viață universală, independentă de Materie (sau de ceea ce Știința consideră a fi Materia) și:

2. în Inteligențele individuale care însuflețesc diversele manifestări ale acestui Principiu.

Profesorul Huxley nu crede în Forța Vitală; alți savanți cred. Cartea doctorului J. H. Hutchinson Stirling, intitulată Concerning Protoplasm, nu a putut distruge această negație dogmatică. Decizia luată de profesorul Beale este de asemenea în favoarea Principiului Vital, și conferințele doctorului B. W. Richardson despre Eterul Nervos au fost citate destul de des. Opiniile sunt așadar împărțite.

VIAȚA UNICĂ este în relații strânse cu Legea UNICĂ ce guvernează lumea Ființei – KARMA. Din punct de vedere exoteric, aceasta nu este, în sensul literal al termenului, decât „acțiunea” sau mai degrabă „cauza ce determină efectul”. Din punct de vedere ezoteric, este cu totul altceva, în efectele sale morale de mare amploare. Este infailibila LEGE A RETRIBUIRII. Ar însemna să vorbim în zadar încercând să le spunem celor care ignoră semnificația reală, caracteristicile și importanța

redutabilă a acestei Legi veșnice și invariabile, că nicio definiție teologică a unei Divinități Personale nu poate oferi o idee despre acest principiu activ impersonal și totuși mereu prezent. Nu o putem numi nici Providență, căci pentru teiști – cel puțin pentru creștinii protestanți – Providența apare drept o persoană de sex masculin, pe când pentru catolicii romani, ea este o putere feminină. „Divina providență, ne spune Wogan, își temperează binecuvântările pentru a le asigura un efect mai bun”. Într-adevăr, „El” le temperează, ceea ce Karma – principiu asexuat – nu face.

De la un capăt la altul al acestor două prime părți ale acestei lucrări, am arătat că la primele înfiripări ale vieții ce renaște, Svabhavat, „Strălucirea Schimbătoare a Tenebrelor Imuabile inconștiente în Veșnicie”, trece la fiecare nouă renaștere a Cosmosului, din starea de inacțiune la o stare de intensă activitate; și se diferențiază și își începe opera în cursul acestei diferențieri. Această operă este KARMA.

Ciclurile sunt de asemenea subordonate efectelor produse de această activitate.

Atomul Cosmic unic devine șapte Atomi în planul Materiei, și fiecare dintre ei este transformat într-un centru de energie; același Atom devine șapte Raze în planul Spiritului, iar cele șapte Forțe creatoare ale Naturii, radiind din Esența-Rădăcină... urmează, una calea de dreapta, cealaltă, calea de stânga, separate până la sfârșitul unei Kalpa și totuși strâns întrepătrunse. Ce anume le unește? KARMA.

Atomii emanați din Punctul Central emană la rândul lor noi centri de energie care, sub suflul potențial al lui Fohat, își încep lucrarea din interior spre exterior și multiplică ceilalți centri inferiori. Aceștia, în cursul evoluției și al involuției, formează la rândul lor rădăcinile sau cauza generatoare de noi efecte, de la lumile și globurile „locuite de om” până la genuri, specii și clase ce aparțin tuturor celor șapte regnuri, dintre care noi cunoaștem patru. Într-adevăr, așa cum spune Cartea Aforismelor lui Tsong-Ka-pa:

„Lucrătorii binecuvântați au primit Thyan-kam în veșnicie”.

Thyan-kam este puterea sau știința ce permite direcționarea impulsului Energiei Cosmice în sensul dorit.

Adevăratul budist, deși nu recunoaște niciun „Dumnezeu personal”, niciun „Tată”, niciun „Creator al Cerului și al Pământului”, nu crede nici în existența unei Conștiințe absolute, Adi-Buddhi, însă filosoful budist știe că există Spirite Planetare, Dhyan-Chohani. Totuși, deși acceptă „Viețile Spirituale”, cum acestea sunt vremelnice în raport cu veșnicia, sunt și ele, conform filosofiei sale, Maya Zilei, iluzia unei „Zile a lui Brahma”, a unei scurte Manvantara de 4.320.000.000 de ani. Yin-Sin nu este făcut pentru elaborarea teoriilor umane, căci Domnul Buddha a interzis cu strictețe orice cercetare de acest fel. Dacă Dhyan-Chohanii și toate Ființele invizibile – cei Șapte Centri și Emanațiile lor directe, centrii minori de Energie – sunt reflectarea directă a Luminii UNICE, oamenii sunt totuși foarte depărtați de aceștia, întrucât Cosmosul vizibil în întregul său este constituit de „ființe autogenerate, creaturile Karmei”. Considerând așadar un Dumnezeu personal „ca fiind doar o umbră uriașă aruncată asupra vidului spațiului de imaginația oamenilor ignoranți”, budiștii învață că „două lucruri sunt [din punct de vedere obiectiv] veșnice, și anume Akasha și Nirvana⁷²⁸” și că în realitate cele două sunt doar una și nu constituie decât o iluzie (maya) când sunt separate.

„Totul a ieșit din Akasha [sau din Svabhavat, pe pământul nostru], conform unei legi a mișcării care îi este inherentă, și, după o existență de o anumită durată, dispare. Nimic nu a ieșit vreodată din nimic. Budiștii nu cred în miracole; de asemenea, neagă Creația și nu pot concepe un Creator.”⁷²⁹

Dacă am întreba un brahman vedantin, din gruparea Advaita, dacă el crede în existența lui Dumnezeu, probabil ar răspunde cum i s-a răspuns

728 *Buddhist Catechism*, de H. S. Olcott, Președintele Societății de Teozofie.

729 *Ibidem*, p. 121.

lui Jacolliot – „Eu însumi sunt Dumnezeu”, în vreme ce un budist (mai ales un singalez) s-ar mulțumi să râdă și să răspundă: „Nu există nici Dumnezeu, nici Creație”. Totuși, rădăcina filosofiei advaitinilor, precum și a budiștilor instruiți este identică, și respectă viața animală la fel de mult, căci cred, și unii și alții, că orice creatură de pe Pământ, oricât de mică și de umilă ar fi, „este o fărâmbă nemuritoare a Materiei nemuritoare” – cuvântul Materie având pentru ei o cu totul altă semnificație decât are pentru un creștin sau materialist – și că orice creatură este supusă Karmei.

Răspunsul brahmanului i-ar fi trecut prin minte oricărui filosof antic, cabalist sau gnostic de la începuturi. El conține însuși spiritul poruncilor delfice și cabaliste căci filosofia ezoterică a rezolvat, în urmă cu multe secole, problema a ceea ce era, este și va fi omul; originea lui, ciclul de viață – de o durată interminabilă prin încarnările sau renașterile sale succesive – și absorbția finală în Sursa din care s-a pogorât.

Totuși, nu Științei Fizicii îi vom putea cere vreodată să descifreze pentru noi omul, această enigmă a Trecutului sau Viitorului, deoarece nici un filosof nu ne poate spune ce este omul, așa cum este cunoscut de fiziologie și psihologie. Neștiind dacă omul era un Zeu sau un o viețuitoare, Știința l-a pus în rândul viețuitoarelor și îl trage din animal. Cu siguranță, sarcina de a analiza și de a clasa ființa umană drept animal terestru poate fi încredințată Științei, față de care ocultistii, mai mult decât toți ceilalți oameni, au venerație și respect. Ei îi recunosc câmpul de cercetare precum și munca minunată pe care a realizat-o, progresele făcute în fiziologie și chiar – până la un anumit punct – în biologie; dar natura lăuntrică a omului, spirituală, psihică sau chiar morală nu poate fi lăsată în voia unui materialism intransigent. Într-adevăr, cea mai înaltă filosofie psihologică a Occidentului nu este capabilă, din cauza insuficienței sale actuale și a puternicei sale tendințe spre agnosticism, să facă dreptate omului lăuntric și mai ales capacităților lui și percepțiilor superioare și acestor stări de conștiință pe drumul cărora autorități precum Mill au trasat o puternică linie de demarcare, spunând: „Până aici! Dar nu vei merge mai departe”.

Niciun ocultist nu ar nega că omul – la fel ca elefantul și microbul, crocodilul și șopârla, firul de iarbă și cristalul – este, prin constituția lui fizică, simplul produs al forțelor evolutive ale Naturii în cursul unei serii interminabile de transformări, ci prezintă acest aspect sub o altă formă.

Nu împotriva descoperirilor zoologice și antropologice bazate pe resturile fosile ale omului și animalului se revoltă în forul lor interior toți misticii și toți cei care cred într-un Suflet Divin, ci doar împotriva concluziilor superflue care sunt rezultatul teoriilor preconceptuate și care corespund anumitor prejudecăți. Premisele savanților pot sau nu pot fi întotdeauna juste, și cum anumite teorii nu au decât o viață scurtă, deducțiile pe care le tragem din ele sunt în mod fatal de aceeași factură cu a evoluționiștilor materialişti. Totuși, în baza unei autorități atât de efemere, majoritatea savanților sunt copleșiți de onoruri, deși merită mult mai puțin⁷³⁰.

730 Îi trimitem pe cei care ar considera aceasta drept o impertinență sau lipsă de respect față de știința acceptată, la lucrarea doctorului James Hutchinson Stirling, intitulată *Concerning Protoplasm*, care apără Principiul vital împotriva moleculariștilor – Huxley, Tyndall, Vogt and Comp – și îi invită să examineze dacă este adevărat sau nu că, deși premisele științifice pot să nu fie mereu corecte, ele sunt totuși acceptate pentru a acoperi un vid sau o lacună, într-un hobby materialist la care ținem. Vorbind despre protoplasmă și despre organele omului, așa cum „le consideră Huxley”, autorul spune: „Prin urmare este probabil ca atunci când lumea vegetală va fi în întregime explorată, vom constata că toate plantele dețin aceleași puteri”. Când o concluzie este în mod categoric anunțată, este destul de dezamăgitor să auzi spunându-se ca aici că premisele sunt încă în faza de colectare [!!!!]... Iată încă un pasaj în care-l vedem cum își taie singur craca de sub picioare. După ce ne-a spus că toate genurile de protoplasme sunt formate din carbon, hidrogen, oxigen și azot, „în uniune foarte complexă”, el adaugă: „Acestei combinații complexe, a cărei natură nu a fost determinată cu exactitate [!!!!], i s-a dat numele de proteină”. Aceasta înseamnă că Huxley identifică în mod clar protoplasma și proteina, și ceea ce se spune despre una trebuie să fie în mod necesar adevărat și pentru cealaltă, rezultă că el admite că natura protoplasmei nu a fost niciodată determinată cu exactitate și că, inclusiv în ochii lui, această cauză este încă sub judece (în deliberare). Această acceptare este întărită de aceste cuvinte: „Dacă folosim acest termen (proteină) cu toată prudența pe care o impune ignoranța noastră relativă a lucrului pe care-l reprezintă...” etc. (pp. 33 și 34, ed. 1872, răspuns adresat dlui Huxley în *Yeast*). Aici îl surprindem pe eminentul Huxley, regele fiziologiei și al biologiei, jucându-se de-a v-ați ascunselea cu premisele și faptele. Dacă o

Pentru ca modul de funcționare al Karmei – în timpul reînnoirilor periodice ale Universului – să devină mai evident și mai inteligibil pentru student, când acesta ajunge la originea omului și a evoluției sale, este necesar ca el să studieze acum cu noi semnificația ezoterică a ciclurilor karmice asupra eticii universale. Chestiunea este de a ști dacă aceste misterioase diviziuni ale timpului, numite Yugas sau Kalpas de hinduși și cărora grecii le-au dat numele atât de adecvat de – Κύκλος – cicluri, inele sau cercuri, au un impact asupra vieții umane sau o legătură directă cu ea. Filosofia exoterică însăși explică faptul că aceste cicluri perpetue de timp revin neîncetat, periodic și în mod inteligent, în Spațiu și în Veșnicie. Există „Cicluri de Materie”⁷³¹, „Cicluri de Evoluție Spirituală” și Cicluri de rase, națiuni și indivizi.

Teoriile ezoterice nu ne-ar permite să ajungem la o cunoaștere mai aprofundată a funcționării lor?

Această idee este extraordinar de bine exprimată într-o lucrare științifică foarte ingenioasă.

„Posibilitatea de a ne ridica până la înțelegerea unui sistem de coordonare ce depășește foarte mult, în timp și în spațiu, câmpul observațiilor omenești, este o circumstanță ce pune în lumină facultatea omului de a transcende limitele materiei schimbătoare și inconstante, și îi afirmă superioritatea asupra tuturor formelor insensibile și perisabile ale ființei. În succesiunea evenimentelor și în relațiile pe care le au între ele lucrurile coexistente, există o metodă pe care inteligența omului o sesizează și, folosindu-se de ea ca de un indiciu, el parcurge secole de istorie materială trecută sau viitoare pentru care experiența umană nu poate niciodată da mărturie. Evenimentele încolțesc și se dezvoltă. Ele au un trecut care se leagă la prezentul lor și noi credem, cu o încredere bine justificată, că există rezervat un viitor care va fi la rândul său legat cu prezentul

asemenea somitate se pretează la așa ceva, ce-am putea crede despre „plevușca” din Știință!

731 *The Cycles of Matter* este numele unui eseu scris de profesorul Winchell, în 1860.

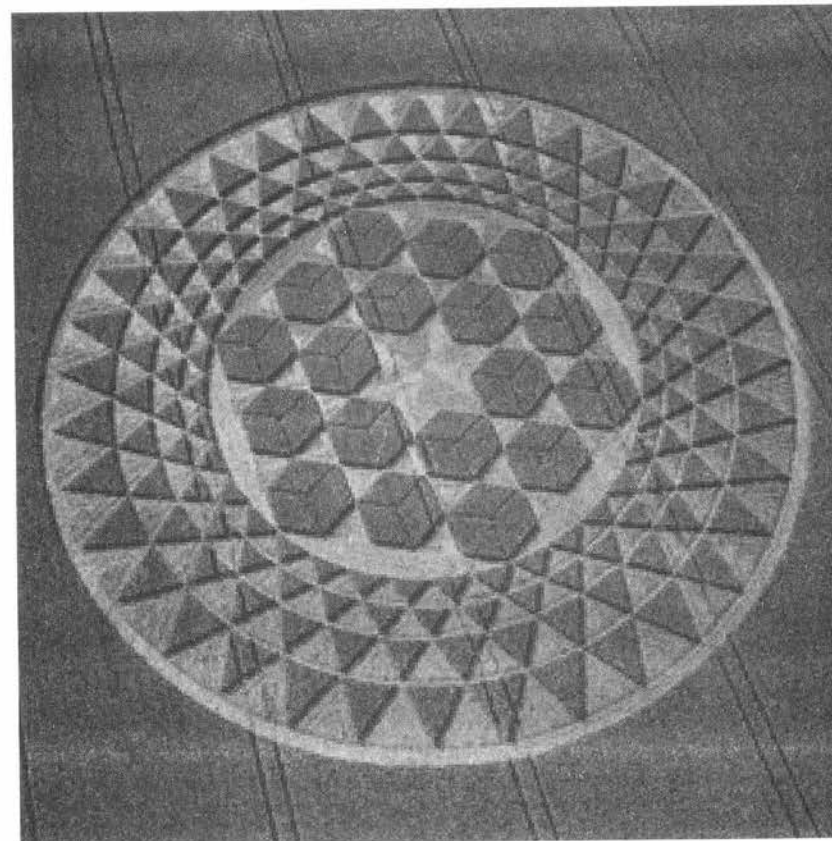
și trecutul. Această continuitate și această unitate a istoriei se repetă sub ochii noștri, în toate fazele imaginabile ale progresului. Fenomenele ne furnizează o bază pentru generalizarea celor două legi care sunt în mod real principii de divinație științifică, doar ele permițând conștiinței umane să pătrundă în arhivele pecetluite ale trecutului și pe paginile nedeschise ale adevărului. Prima dintre aceste legi este legea evoluției sau, pentru a o defini în termeni ce corespund scopului nostru, legea succesiunii corelative sau a istoriei organizate în individ, demonstrată de fazele schimbătoare ale tuturor sistemelor de rezultate aflate în proces de maturizare... Aceste gânduri evocă în prezența noastră trecutul fără limite și viitorul fără limite al istoriei materiale. Ele par aproape să deschidă un orizont infinit și să doteze intelectul uman cu o existență și o facultate fără limitele impuse de timp, de spațiul și de cauzalitatea limitată, și să o ridice până la concepția sublimă a Inteligenței Supreme care rezidă în veșnicie⁷³².

Conform învățăturilor, Maya – aparența iluzorie a derulării evenimentelor și acțiunilor pe acest Pământ – se modifică și variază în funcție de națiuni și locuri, dar caracteristicile dominante ale vieții fiecărui om sunt mereu în acord cu „Constelația” sub care s-a născut sau, am putea spune, cu caracteristicile principiului care o animă sau ale Divinității guvernatoare, fie că numim aceasta un Dhyan-Chohan, ca în Asia, sau un Arhanghel, precum Bisericile latină și greacă. În vechiul simbolism, întotdeauna SOARELE – este vorba despre Soarele spiritual și nu despre Soarele vizibil – era cel ce trimitea principalii Salvatori și Avatari. De aici vine veriga ce unește între ei Buddha, Avatarii și numeroase alte încarnări ale Supremului ȘAPTE. Cu cât el se apropie mai mult de prototipul lui din „Cer” cu atât este mai bine pentru muritorul a cărui personalitate a fost aleasă de propria sa Divinitate personală (Cel de-al Șaptelea Principiu) pentru lăcașul terestru. Într-adevăr, la fiecare efort de voință ce tinde

732 *World-Life*, pp. 534-5 și 548.

spre purificarea și uniunea cu acest „Dumnezeu-Sine”, una dintre razele inferioare se rupe, iar entitatea spirituală a omului este antrenată din ce în ce mai sus spre Raza care o înlocuiește pe prima, până în momentul în care, din Rază în Rază, Omul Lăuntric se cufundă în Raza unică, cea mai înaltă, a SOARELUI-Tată. Deci, „evenimentele umanității sunt coordonate cu formele numerelor”, întrucât unitățile simple ale acestei umanități provin toate din aceeași sursă – Soarele Central și umbra sa, Soarele vizibil. Într-adevăr, echinocțiile și solstițiile, perioadele și diversele faze ale traiectoriei solare, exprimate în plan astronomic și numeric, sunt simbolurile concrete ale adevărului veșnic viu, deși ele par idei abstracte muritorilor neinițiați. Acest aspect explică deopotrivă extraordinarele coincidențe numerice cu relațiile geometrice, semnalate de mai mulți autori.

Da, „destinul nostru este scris în stele!”. Cu cât este mai strânsă legătura între reflexia muritoare, OMUL, și PROTOTIPUL său celest, cu atât mai puțin periculoase sunt condițiile exterioare și reîncarnările succesive – de la care nici Buddhas-ii, nici Hristoșii nu se pot sustrage. Nu este vorba despre superstiție și cu atât mai puțin despre fatalism. Acesta din urmă implică acțiunea oarbă a unei puteri și mai oarbe, dar omul este un agent liber în timpul călătoriei sale pe Pământ. El nu se poate sustrage destinului său director, dar poate alege între două cărări ce-l duc în aceeași direcție, și poate atinge scopul suferinței – dacă acesta îi este rezervat – fie sub veșmintele albe ca zăpada ale martiriului, fie sub costumația înzorzonată și murdară a unui voluntar al nelegiuirii; există, într-adevăr, condiții externe și interne ce afectează rolul voinței asupra acțiunilor noastre și suntem liberi să ascultăm de unele sau de altele. Cei care cred în acțiunea Karmei trebuie să creadă în Destinul pe care, din leagăn și până în mormânt, fiecare om îl țese, fir cu fir, în jurul lui, așa cum un păianjen își țese pânza, iar acest Destin este dirijat fie de vocea celestă a Prototipului Invizibil care este în afara noastră, fie prin cel mai intim om astral sau omul nostru lăuntric, care, cel mai adesea, este geniul rău al entității încarnate

numite om. Aceste două influențe conduc omul exterior, dar una dintre ele trebuie să prevaleze, și de la începutul conflictului invizibil, austeră și implacabila Lege a Compensației intră în joc și acționează, urmărind în mod fidel fluctuațiile luptei. Când cel din urmă fir este țesut și omul pare a fi înfășurat în plasa propriilor acte, el se află complet sub stăpânirea acestui Destin creat de el însuși. Acesta fixează individul ca pe o cochilie inertă pe o stâncă imuabilă sau îl poartă ca pe o pană prinsă în vârtoarea stârnită de propriile lui acțiuni, și aceasta este KARMA.

Un materialist, referindu-se la creațiile periodice ale globului nostru, a exprimat totul într-o singură frază:

„Întregul trecut al Pământului nu este altceva decât un prezent desfășurat.”

Autorul acestei fraze este Büchner, care nici măcar nu bănuia că repeta o axiomă a ocultiştilor. Este de asemenea foarte adevărat, după cum remarcă Burmeister, că:

„Cercetările istorice asupra dezvoltării Pământului au dovedit că acum și atunci (prezentul și trecutul) au aceeași bază; trecutul s-a dezvoltat în același fel în care se derulează prezentul, și forțele în activitate au rămas mereu aceleași.”⁷³³

„Forțele” – numenii lor mai degrabă – sunt aceleași, evident; de aceea, Forțele fenomenale trebuie să fie și ele aceleași, dar cum poate fi cineva atât de sigur că atributele Materiei nu s-au modificat sub acțiunea evoluției proteice? Cum poate un materialist afirma cu atâta încredere precum Rossmasler că:

„Această veșnică conformitate în esența fenomenelor stabilește cu certitudine că focul și apa posedau dintotdeauna aceleași puteri și le vor poseda mereu.”

Cine sunt „cei care întunecă judecata cu cuvinte lipsite de cunoaștere” și unde se aflau toți cei precum Huxley și Büchner când au fost puse temeliile Pământului de Marea Lege? Chiar această omogenitate a Materiei și acest caracter imuabil al legilor naturale pe care Materialismul îl susține cu atâta insistență, constituie un principiu fundamental al filosofiei oculte, dar această unitate este bazată pe inseparabilitatea dintre Spirit și Materie, și dacă acestea ar fi separate, întregul Cosmos ar cădea în Haos și Neființă. Prin urmare, este cu totul fals – și aceasta nu este decât o dovadă în plus a infatuării epocii noastre – să pretindem, cum fac savanții, că toate marile transformări geologice și convulsiile cumplite din trecut au fost produse de Forțele fizice obișnuite și cunoscute. Aceste forțe nu au fost, de fapt, decât instrumentele și mijloacele finale în îndeplinirea anumitor scopuri,

⁷³³ Citat din *Force et Matière*, de Büchner, trad. A. Regnard, p. 167.

acționând periodic și în aparență mecanic, ascultând de un impuls intern care se amestecă cu natura lor materială, dar care-și are locul dincolo. Orice act important al Naturii are un scop, și toate actele ei sunt ciclice și periodice, dar cum în general am confundat Forțele spirituale cu cele pur fizice, existența celor dintâi este negată de Știință, și de aici rezultă că, nefiind studiate, ele îi rămân necunoscute, în mod necesar⁷³⁴.

Hegel spune:

„Istoria lumii începe de la scopul ei general, realizarea Ideii Spiritului – numai sub o formă implicită (an sich), adică drept natură; un instinct inconștient și foarte adânc ascuns, și tot procesul Istoriei... tinde să transforme acest impuls inconștient într-un impuls conștient. Manifestându-se astfel sub forma simplei existențe naturale, voința naturală – ceea ce s-a numit aspectul subiectiv – poftele fizice, instinctul, pasiunile, interesele private precum și opinia și concepția subiectivă – se prezintă în mod spontan de la început. Acest vast ansamblu de acte de voință, interese și activități, constituie instrumentul și mijloacele folosite de Spirit și de Materie pentru a-și atinge scopul, a-l conștientiza și a-l înțelege. Acest scop nu este altul decât acela de a se găsi pe sine – de a veni la sine – și de a se contempla în realitatea concretă. Dar faptul că aceste manifestări de vitalitate din partea indivizilor și a popoarelor, prin care ei caută să-și satisfacă propriile scopuri, sunt simultan instrumente și mijloace prin care se atinge un scop mai vast despre care nu știu nimic – de care-și dau seama în mod inconștient – acest aspect poate fi discutabil, sau mai degrabă a fost pus sub semnul îndoielii... asupra acestui punct mi-am expus viziunea încă de la început și am susținut ipoteza... și credința noastră că Rațiunea guvernează Lumea și, ca atare, a guvernat istoria ei.

⁷³⁴ Savanții vor spune: „Noi negăm, deoarece nimic de felul acesta nu s-a manifestat vreodată în câmpul experiențelor noastre”. Dar, după cum remarcă fiziologul Charles Richet: „Fie! Dar măcar ați demonstrat contrariul?... În orice caz, nu negați *a priori*. Știința nu este destul de avansată ca să vă dea acest drept” (*La Suggestion Mentale et le Calcul des Probabilité*).

Față de această existență independentă, universală și substanțială – totul este subordonat, supus și servește drept mijloc dezvoltării ei⁷³⁵.

Niciun metafizician sau teozof nu ar putea pune la îndoială aceste adevăruri, care toate fac parte din Învățăturile Ezoterice. Există o predestinare în ceea ce privește viața geologică a globului nostru, precum și în ceea ce privește istoria trecută și viitoare a raselor și națiunilor. Acest aspect este corelat cu ceea ce noi numim Karma, iar panteiștii occidentali numesc Nemesis și Cicluri. Legea evoluției ne antrenează în prezent de-a lungul arcului ascendent al ciclului nostru, până în momentele în care efectele se vor topi o dată în plus în, și vor redeveni, cauzele (acum neutralizate), și unde tot ce va fi fost afectat de aceste efecte își va fi redobândit armonia inițială. Acesta va fi ciclul „runde” noastre particulare, un simplu moment în raport cu durata Marelui Ciclu sau Mahayuga.

Remarcile filosofice atât de frumoase ale lui Hegel își găsesc aplicarea în învățăturile Științei Oculte, care ne arată că Natura acționează întotdeauna pentru a atinge un scop anume, ale cărui rezultate sunt întotdeauna duble. Am remarcat acest aspect în primele noastre lucrări oculte, în următorii termeni:

„Tot așa cum planeta noastră efectuează o revoluție completă în jurul Soarelui într-un an și o rotație completă în jurul axei sale în douăzeci și patru de ore, parcurgând astfel cicluri minore în cadrul unor cicluri mai mari, la fel se petrece și cu perioadele ciclice mai mici încheiate și apoi reîncepute în cadrul Marelui Saros. Revoluția lumii fizice, conform doctrinei antice, este însoțită de o revoluție asemănătoare la nivel intelectual – evoluția spirituală a lumii are loc în cicluri, la fel ca cea fizică. Astfel, putem vedea în cadrul istoriei o succesiune a fluxului și refluxului în ceea ce privește progresul umanității. Marile regate și imperii ale lumii, după ce ating punctul culminant al puterii lor, decad apoi, conform

735 *Lectures on the Philosophy of history*, p. 26. Traducere engleză de Sibree.

aceleiași legi care le-a adus gloria. Apoi, după ce atinge punctul cel mai de jos, umanitatea se reface și urcă din nou, iar piscul atins atunci, conform legii progresului ascendent în cicluri, va fi puțin mai sus decât punctul atins înaintea ultimei perioade descendente⁷³⁶.

Totuși, aceste cicluri – aceste roți încastrate una în alta, atât de limpede și ingenios simbolizate de diverșii Manu și Rishi ai Indiei și de Kabirii din Occident⁷³⁷ – nu afectează toată omenirea în același timp – așa cum este explicat în *Racial Division Of Cycles* (vezi subsecțiunea 6). De aici vine, după cum vedem, dificultatea de a le înțelege și a face distincție între ele, în ceea ce privește efectele lor fizice și spirituale, fără a înțelege în prealabil în mod complet relațiile pe care acestea le au cu stările respective de fapt ale națiunilor și raselor, precum și influența pe care o au asupra lor, în ceea ce privește destinul și evoluția acestora. Acest sistem nu poate fi înțeles, dacă acțiunea spirituală a acestor perioade – într-un anume sens, stabilite dinainte de legea karmică – este separată de cursul lor fizic. Calculele celor mai buni astrologi ar eșua sau cel puțin ar rămâne imperfecte, dacă nu ar ține cont integral de această dublă acțiune și nu ar înțelege-o în acest fel. Or, această cunoaștere completă nu poate fi obținută decât prin INIȚIERE.

Marele Ciclu cuprinde progresele omenirii de la apariția omului primordial, până la formele eterice. El urmează, de-a lungul ciclurilor

736 *Isis Dezvăluită*, vol. I, p. 115-116.

737 Acest simbolism nu face imposibil ca aceste personaje, ce par astăzi a fi niște mituri, să fi guvernat Pământul la un moment dat, sub forma umană a unor ființe cu o existență reală, fiind în același timp Oameni divini ce semănau cu niște zei. Opinia Colonelului Vallancey – precum și a contelui de Gebelin – că „numele Kabirilor par a fi alegorice și nu au avut vreodată altă semnificație [?] decât un almanah de vicisitudini sezoniere calculat în vederea lucrărilor agriculturii” (*Collect. de Reb. Hibern.*, n° 13, Præf. Sect. 5) este la fel de absurdă ca și afirmația sa că Aeon, Cronos, Saturn și Dagon nu reprezintă decât o singură persoană, și anume „patriarhul Adam”. Kabiri au fost învățătorii omenirii în domeniul agriculturii, deoarece ei erau Guvernatorii anotimpurilor și ai Ciclurilor Cosmice. Din acest motiv, ei au fost cei care au reglementat în calitate de Spirite Planetare sau Îngeri (Mesageri) misterele meșteșugului agriculturii.

interioare, evoluția progresivă a omului, de la omul eteric până la omul semieteric și pur fizic, până la eliberarea omului de „veșmântul de piele” și de materie; apoi își urmează cursul descendent, apoi ascendent, pentru a atinge punctul culminant al unei Runde, când Șarpele Manvantaric „își înghite coada”, și cele șapte Cicluri Minore s-au scurs. Acestea sunt marile Cicluri ale Rasei, care afectează deopotrivă toate națiunile și triburile ce sunt incluse în această Rasă specială; dar, în cadrul acestora există Cicluri minore sau naționale, precum și Cicluri ale triburilor, care își urmează propriul curs independent unele de altele. Ezoterismul Oriental le dă numele de Cicluri Karmice. În Occident – unde înțelepciunea păgână a fost repudiată deoarece se credea că provine și este dezvoltată de Puterile Întunericului, considerate a fi în conflict permanent și în opoziție constantă cu micul Dumnezeu tribal Iehova – semnificația completă și de temut a lui Nemesis din mitologia greacă, sau Karma, a fost în întregime uitată. În caz contrar, creștinii ar fi înțeles mai bine adevărul că Nemesis este lipsită de atribute; ar fi înțeles că dacă această Zeiță de temut este absolută și imuabilă, în calitate de Principiu, noi înșine – națiuni și indivizi – o facem să acționeze și îi imprimăm direcția. Karma-Nemesis este creatoarea națiunilor și a muritorilor, dar odată ce aceștia sunt creați, tot ei o transformă fie într-o Furie, fie într-un înger care răsplătește.

Da, „înțelepți sunt aceia care o venerază pe Nemesis”⁷³⁸, după cum Corul îi spune lui Prometeu, și prea puțin înțelepți sunt cei care cred că bunăvoința Zeiței poate fi câștigată prin sacrificii și rugăciuni și că roata ei poate fi deturnată de la calea pe care a pornit. „Soarta cea cu trei fețe și Furiile mereu vigilente” nu sunt atributele ei decât pe Pământ și au fost create de noi. Nu există întoarcere posibilă de pe drumurile pe care ea le-a parcurs, dar aceste căi sunt opera noastră, căci noi le pregătim, în mod colectiv sau individual. Karma-Nemesis este sinonimă cu PROVIDENȚA,

738 Mai corect ar fi: „cei care se tem de Karma-Nemesis”,

mai puțin intenția, bunătatea și celelalte atribute și calitative limitative pe care i le atribuim într-un mod atât de puțin filosofic. Un ocultist sau un filosof nu va vorbi despre bunătatea sau cruzimea Providenței, ci, identificând-o cu Karma-Nemesis, el va învăța faptul că ea îi protejează pe cei buni și veghează asupra lor în timpul acestei vieți, precum și în cel al vieților viitoare și că ea îl pedepsește pe cel ce face rău – da, chiar până la a șaptea sa încarnare – atâta vreme cât efectul pe care acesta l-a produs dând naștere dezechilibrului, chiar în sânul celui mai mic atom al Lumii Infinite a Armoniei, nu a fost corectat. Prin urmare, singurul decret al Karmei – un decret veșnic și imuabil – este Armonia lumii Materiei, așa cum ea este în lumea Spiritului. Prin urmare, nu Karma este cea care răsplătește sau pedepsește, ci noi suntem cei ce ne răsplătim sau pedepsim, în funcție de modul în care acționăm față de Natură, în Natură și conform Naturii, ascultând de legile de care depinde această armonie sau violându-le.

Căile Karmei nu ar fi de nepătruns dacă oamenii ar lucra la unison și într-o stare de armonie și nu dezbinăți și în conflict. Ignoranța noastră cu privire la aceste căi – pe care o parte din omenire le numește căile Providenței, întunecoase și de nepătruns, în vreme ce o alta vede în ea acțiunea Fatalismului orb, iar o a treia, simplu hazard, lipsit de vreun Dumnezeu sau Demon care să o călăuzească – ignoranța noastră, așadar, ar dispărea cu siguranță dacă am dori să atribuim toate acestea cauzelor lor adevărate. Prin cunoașterea adevărată sau, cel puțin, prin convingerea plină de încredere că vecinii noștri nu urmăresc să ne facă rău, și că nici noi nu ne gândim să le facem rău, două treimi din nenorocirile acestei lumi s-ar destrăma în văzduh. Dacă niciun om nu ar face rău semenului său, Karma-Nemesis nu ar avea niciun temei și nicio armă să acționeze. Prezența continuă în mijlocul nostru a elementelor conflictuale și de dezbinare, diviziunea raselor, a națiunilor, triburilor, societăților și indivizilor în Caini și Abeli, în lupi și în oi, constituie cauza principală a „căilor Providenței”. Zilnic și cu mâinile proprii noi înșine trasăm cursul

sinuos al destinelor noastre, imaginându-ne că ne urmăm drumul pe marea cale regală a respectabilității și datoriei, și ne plângem că aceste ocoluri sinuoase sunt atât de complicate și de sumbre. Rămânem năuciți în prezența misterului care este opera noastră și a enigmelor vieții pe care nu dorim să le rezolvăm, apoi îl acuzăm pe marele Sfinx că ne devorează. În realitate, nu există niciun accident în viața noastră, nicio zi proastă sau un necaz a căror cauză să nu o putem descoperi în acțiunile noastre din această viață sau dintr-o alta. Dacă tulburăm legile Armoniei sau, conform expresiei unui scriitor teozof, „legile vieții”, trebuie să ne așteptăm să cădem în haosul pe care l-am creat. Căci, în opinia aceluiași autor:

„Singura concluzie la care putem ajunge este că aceste legi ale vieții se răzbună și, prin urmare, orice înger răzbunător nu este decât simbolul caracteristic al reacției lor.”

Prin urmare, dacă cineva este neputincios în fața acestor legi imuabile, nu noi, autorii propriilor destine suntem aceia, ci mai degrabă Îngerii, păzitorii Armoniei. Karma-Nemesis nu este altceva decât efectul dinamic spiritual al unor cauze produse și al unor forțe declanșate de propriile noastre acte. O lege a dinamicii oculte spune că „o cantitate anume de energie ce este folosită în plan spiritual sau astral produce infinit mai multe efecte decât aceeași cantitate folosită în planul fizic al existenței obiective”.

Această stare de lucruri va dura până în momentul în care intuiția spirituală a omului se va dezvolta pe deplin, iar acest fapt nu se va petrece înainte ca noi să ne debarasăm, în mare parte, de învelișul nostru grosier de materie, înainte să începem să acționăm conform impulsului interior în loc să ascultăm mereu de impulsurile exterioare, ce sunt rezultatul simțurilor fizice și al corpului nostru grosier și egoist. Până în acest moment, singurele remedii la nenorocirile vieții vor fi unitatea și armonia – o Fraternitate IN ACTU și Altruismul care să nu fie doar un cuvânt gol. Eliminarea unei singure cauze nefaste ar duce la eliminarea nu a unuia, ci a

numeroase efecte nefaste, și dacă o Fraternitate sau chiar un anumit număr de Fraternități nu sunt de-ajuns să împiedice națiunile să-și taie gâturile reciproc din când în când, unitatea în gândire și acțiune și cercetările filosofice pe tărâmul misterelor ființei vor împiedica totuși câteva persoane, dintre cele care urmăresc să înțeleagă ce anume a rămas o enigmă pentru ele până atunci, să genereze cauze suplimentare de nefericire într-o lume atât de plină de suferințe și de nenorociri. Cunoașterea Karnei întărește convingerea că dacă „perimarea virtuții și triumful viciului fac omenirea să fie atee”⁷³⁹ acest fapt se petrece doar pentru că omenirea a închis mereu ochii în fața acestui mare adevăr: omul este el însuși propriul salvator și nimicitor. Nu avem de ce acuza Cerul și Zeii, Destinul și Providența pentru aparenta nedreptate ce domnește în sânul omenirii. Mai bine și-ar aminti și ar repeta acest fragment al înțelepciunii elene, care îndeamnă omul să se abțină de la a acuza Ceea ce

„În mod drept, deși misterios, ne călăuzește fără greș,
Pe căile nemarcate de la vinovăție la pedeapsă...”

– care acum sunt căile pe care își continuă mersul înainte marile națiuni europene. Toate națiunile și toate triburile arienilor occidentali, precum și frații lor orientali din A Cincea Rasă au Vârsta lor de Aur și Vârsta lor de Fier, perioada lor de iresponsabilitate comparabilă sau epoca Satya a purității, iar acum mai multe dintre ele au atins Vârsta de Fier, KALI YUGA, o perioadă neagră, plină de orori.

Pe de altă parte, este adevărat că Ciclurile exoterice ale tuturor națiunilor au fost deduse pe bună dreptate din mișcări siderale și, în mod întemeiat, s-a demonstrat că ele erau determinate de acestea. Mișcările siderale sunt implicate în mod inextricabil în destinele națiunilor și ale oamenilor. Totuși, în sensul pur fizic al termenului, Europa nu cunoaște niciun Ciclu în afara Ciclurilor astronomice, și ea își face calculele ca

739 Dryden.

urmă a acestui fapt. Mai mult, nu vrea să audă despre cercuri sau circuite imaginare în cerurile înstelate ce le înconjoară

„Cu mângălirea unor cicluri și epicicluri,

De orbite în orbite, centrice și excentrice”⁷⁴⁰

Totuși, pentru păgâni – despre care Coleridge spune pe bună dreptate: „Timpul, timpul ciclic, constituie viziunea lor abstractă despre Divinitate”, Divinitate ce se manifestă la același nivel cu Karma și doar prin Karma și care era chiar această KARMA-NEMESIS – Ciclurile reprezentau ceva mai mult decât o simplă succesiune de evenimente sau decât o durată periodică mai mult sau mai puțin îndelungată. Într-adevăr, ele erau semnalate în general prin reîntoarceri cu un caracter mai variat și mai intelectual decât cele care se manifestă cu ocazia revenirilor periodice ale anotimpurilor sau ale anumitor constelații. Înțelepciunea modernă se mulțumește cu calcule și profeții astronomice, bazate pe legi matematice infailibile. Înțelepciunea Antică adăuga învelișului astronomic rece elementele dătătoare de viață ale sufletului și spiritului său – ASTROLOGIA. Or, dat fiind că mișcările stelelor susțin și determină în mod real apariția pe Pământ a anumitor evenimente – altele decât cele care afectează cartoful și bolile periodice ale acestei tuberculoase folositoare (afirmație care, deși nu necesită o demonstrație științifică, este pur și simplu luată în răs chiar dacă este pe deplin acceptată) – aceste evenimente se supun în mod necesar unei predeterminări bazate pe simple calcule astronomice. Fideții susținători ai Astrologiei vor înțelege ce dorim să spunem, scepticii vor râde de această credință și își vor bate joc de idee, băgându-și capul în nisip ca struții, ca să nu-și vadă propriul destin⁷⁴¹.

740 *Paradisul Pierdut*, Cartea VIII.

741 Nu toți, totuși, pentru că există oameni de știință ce se trezesc la realitate. Iată ce citim: „Oriunde am întoarce privirile, întâlnim un mister... Natura este pentru noi, în întregime, un mister... Cu toate acestea, există numeroase minți superficiale pentru care nimic nu se produce prin cauze naturale în afara faptelor ce au fost observate cu mult timp în urmă, și care au fost consemnate în cărți, și grupate mai mult sau mai puțin priceput, cu ajutorul teoriilor a căror durată efemeră trebuie să-și fi demonstrat până acum insuficiența.

Aceasta se datorează faptului că mica lor perioadă istorică, așa cum este ea numită, nu le lasă nicio marjă de comparație. Cerul înstelat se află în fața lor și, deși viața lor spirituală nu este încă activă, deși praful atmosferic de origine terestră le astupă vederea și o înlănțuie în limitele sistemelor fizice, ei percep totuși mișcările meteorilor și ale cometelor, și le observă comportamentul. Ei înregistrează reîntoarcerile periodice ale acestor „mesageri strălucitori” și hoinari și profetizează, prin urmare, cutremurele de pământ, ploile de meteori, apariția anumitor stele sau comete etc. Sunt oare aceștia vrăjitori, la urma urmei? Nu, aceștia sunt savanți astronomi.

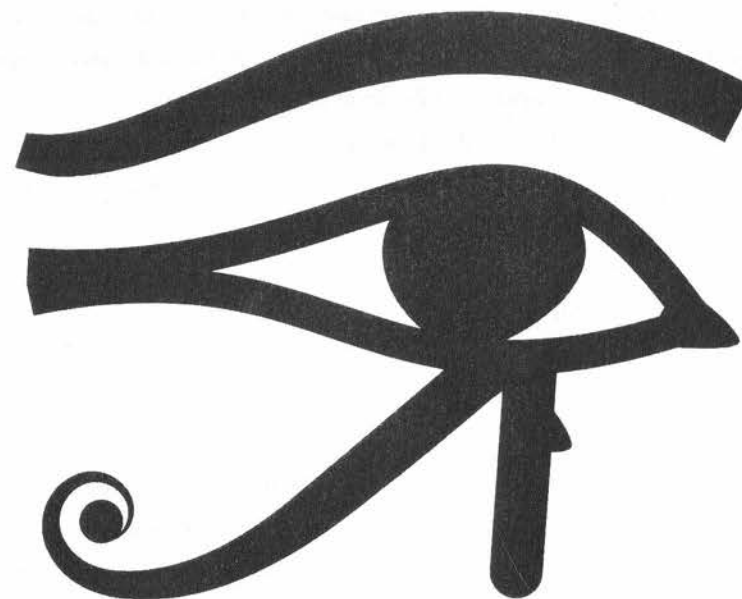
De ce atunci ocultiștii și astrologii, care sunt la fel de savanți ca acești astronomi, nu ar fi demni de crezare când profetesc revenirea unui eveniment ciclic, conform acelorași principii matematice? De ce ar trebui să se râdă atunci când ei afirmă că știu că această revenire trebuie să aibă loc? Cum strămoșii și predecesorii lor au observat revenirea unor evenimente asemănătoare, în timpul unei perioade ce cuprinde sute de mii de ani, conjuncturile acelorași constelații trebuie să producă în mod necesar dacă nu același efect, cel puțin un efect similar. Profeția trebuie luată în răs doar pentru că susține că se bazează pe sute de mii de ani de observații și pe milioanele de ani de existență ale Raselor umane? Știința Modernă nu este ridiculizată la rândul ei de cei care respectă cronologia biblică, pentru cifrele vehiculate de geologie și antropologie, incomparabil mai modeste? Astfel, Karma echilibrează chiar și luarea în derâdere

Nu mă prefac să contest posibilitatea existenței ființelor invizibile, a căror natură este diferită de-a noastră și care pot pune materia în mișcare. Marii filosofi au admis aceasta în toate epocile, ca o consecință a marii Legi a Continuității ce guvernează Universul. Este posibil ca acea viață conștientă, pe care o vedem apărând cumva din neființă (*neant*) și care ajunge în cele din urmă, în mod gradat, la stadiul de om, să se oprească în mod brusc la acest stadiu pentru a reapărea doar în ființa infinită și suverană a Creatorului acestei lumi? Aceasta este puțin probabil.” De aceea... „eu nu mai neg existența spiritelor, așa cum nu o mai neg pe cea a sufletului atunci când urmăresc să explic anumite fapte ce sunt lipsite de ipoteze...” *The Non-Defined Forces*, Historical and Experimental Research, p.3. Acestea de mai sus au fost scrise de A. Rochas, un binecunoscut om de știință francez, a cărui operă a marcat epoca în care a trăit.

reciprocă pe seama sectelor, a societăților savante și a indivizilor. Totuși, precizarea evenimentelor viitoare, cel puțin de acest gen, predicție bazată întotdeauna pe reîntoarceri ciclice, nu implică niciun fenomen psihic. Nu este vorba nici despre previziune, nici despre profeție, nu mai mult decât este semnalarea unei comete sau a unei stele, cu mulți ani înainte de apariția ei. Este vorba de o cunoaștere combinată cu calcule matematice corecte, ce le permite ÎNȚELEPTILOR DIN ORIENT să prezică, spre exemplu, faptul că Anglia este în pragul unei anume catastrofe, că Franța se apropie de un punct anume al ciclului ei evolutiv, că Europa, în general, este amenințată sau se află în ajunul unui cataclism spre care a fost împinsă de propriul ei Ciclu karmic rasial. Părerea pe care o avem despre încrederea ce poate fi acordată acestor informații variază, în mod firesc, în funcție de acceptarea sau respingerea afirmației că ele sunt bazate pe o perioadă fabuloasă de observații istorice. Inițiații din Orient afirmă că au înregistrat dezvoltarea rasei și evenimentele de importanță universală de la începutul Rasei a Patra – ceea ce știu despre evenimentele petrecute în epoca anterioară bazându-se doar pe tradiții. Mai mult decât atât, cei care cred în Clarviziune și în Puterile Oculte nu vor vedea nicio dificultate să dea crezare informațiilor date, cel puțin în linii mari, chiar dacă ele nu se bazează decât pe tradiții, din moment ce această tradiție va fi controlată de clarviziune și de Cunoașterea Ezoterică; dar în cazul ce ne interesează, nu pretendem nicio credință metafizică de acest fel, căci dovada este furnizată – într-un mod ce echivalează cu evidența științifică, pentru toți oculțiștii – de arhivele conservate prin intermediul Zodiacului încă din vremuri imemorale.

Astăzi este amplu demonstrat faptul că horoscoapele și astrologia judiciară însăși nu sunt în întregime bazate pe ficțiuni și, prin urmare, Stelele și Constelațiile au o influență ocultă și misterioasă asupra ființelor

umane și relații misterioase cu ei. Dacă aceasta este realitatea în cazul oamenilor, de ce nu ar fi la fel cu națiunile, rasele și omenirea în general? Acest postulat este bazat pe arhivele zodiacale și vom cerceta în ce măsură Zodiacul este cunoscut de către antici și uitat de moderni.

ZODIACUL ȘI VECHIMEA LUI

„Toți oamenii au tendința să aibă o părere foarte bună despre inteligența lor și să se încăpățâneze în opiniile pe care le proferează”, spune Jordan, care adaugă cu justețe: „și aproape toți oamenii sunt călăuziți de inteligența altora, nu de a lor, și s-ar putea spune pe bună dreptate despre ei că mai degrabă își adoptă opiniile decât le creează.”

Acest fapt este adevărat de două ori în privința opiniilor științifice despre ipotezele propuse – adesea prejudecățile și partizanatul așa-ziselor „autorități” sunt cele

tranșează chestiuni de o importanță vitală pentru istorie. Există mai multe astfel de opinii preconcepate de care se atașează savanții noștri orientaliști, dintre ele câteva fiind mai nedrepte sau mai ilogice decât eroarea lor generală despre vechimea Zodiacului. Datorită pasiunii anumitor orientaliști germani, unii sanscritiști englezi și americani au adoptat opinia profesorului Weber, conform căreia popoarele Indiei nu aveau nicio idee și nicio noțiune despre Zodiac înaintea epocii invaziei macedonene, și conform căreia anticii hinduși o preluaseră de la greci și o aduseseră în țara lor. Mai multe „autorități” ne transmit, de asemenea, că nicio națiune orientală nu a cunoscut Zodiacul înainte ca elenii să le comunice cu amabilitate descoperirea lor vecinilor. Și această afirmație este hazardată, dacă avem în vedere Cartea lui Iov, despre care ei înșiși recunosc că este

cea mai veche din canonul ebraic și cu siguranță anterioară lui Moise, și care vorbește despre crearea „Ursei Mari, a lui Orion, a Pleiadelor (Ash, Kesil și Kimah) și a semnelor Amiezii”⁷⁴², a Scorpionului și Mazaruth – CELE DOUĂSPREZECE SEMNE⁷⁴³; termeni care, dacă au cel mai mic înțeles, indică faptul că zodiacul era cunoscut chiar și de triburile arabe nomade. Cartea lui Iov se spune că este anterioară lui Homer și Hesiod cu cel puțin o mie de ani, iar cei doi poeți greci erau la apogeu cu circa opt secole înaintea erei creștine. Fără a mai pune la socoteală, așa în trecere, faptul că aceia care preferă să-l creadă pe Platon – care afirmă că Homer a trăit mult mai devreme – ar putea indica un anumit număr de semne ale Zodiacului ce sunt menționate în Iliada și Odissea, în poemele orfice și altundeva; dar, dat fiind că, după ipoteza absurdă a unor critici moderni, nu numai Orfeu, dar nici Homer și Hesiod nu au existat, ar fi o pierdere de timp chiar și simpla menționare a acestor autori arhaici. Arabul Iov va fi de-ajuns; cu condiția ca totuși, acest tom de lamentări, alături de poemele celor doi greci, cărora le putem adăuga pe cele ale lui Linus, să nu fie atribuit unui fals patriotic al evreului Aristobul; dar dacă Zodiacul era cunoscut de pe vremea lui Iov, cum l-ar fi putut ignora hindușii, atât de civilizați și de filosofi?

Înfruntând ironiile criticii moderne – puțin tocite de uzul lor greșit – cititorul se poate familiariza cu opinia savantă a lui Bailly pe această temă. Se poate demonstra caracterul greșit al teoriilor bazate pe deducții, dar calculele matematice au o bază mai solidă. Luând drept punct de plecare diverse referințe astronomice din Cartea lui Iov, Bailly a inventat un mijloc foarte ingenios de a demonstra că primii fondatori ai științei Zodiacului aparțineau unui popor primitiv antediluvian. Faptul că el pare dispus să recunoască unii dintre patriarhii biblici în figurile lui Thoth, Seth și Fohi (în China) nu periclitează cu nimic validitatea probelor oferite de el

⁷⁴² Iov, IX, 9.

⁷⁴³ *Ibid.*, XXXVIII, 31, 32.

despre vechimea Zodiacului⁷⁴⁴. Chiar dacă acceptăm, de dragul discuției, cifra lui prudentă de 3.700 de ani î.Hr., ca fiind vârsta exactă a Științei Zodiacale, această dată stabilește în mod incontestabil că nu grecii au inventat Zodiacul, din simplul motiv că ei nu existau ca națiune cu 37 de secole î.Hr. – cel puțin nu ca rasă istorică acceptată de critici. Dl Bailly a calculat așadar în ce epocă și-au manifestat constelațiile influențele atmosferice pe care Iov le numea „blânde influențe ale Pleiadelor”⁷⁴⁵, în ebraică Kimah, ale lui Orion, Kesil și ale ploilor deșertului aflate în legătură cu Scorpionul, constelația a opta; el a constatat că în prezența conformității veșnice a acestor diviziuni ale Zodiacului și ale numelor planetelor enumerate în aceeași ordine, peste tot și mereu, și dată fiind imposibilitatea de a atribui toate acestea hazardului și unor „coincidențe” – „care nu creează niciodată asemenea similitudini” – trebuia să atribuie o vechime foarte mare Zodiacului⁷⁴⁶.

De asemenea, dacă acordăm Bibliei o oarecare autoritate – și există oameni care o consideră astfel, din perspectivă creștină sau cabalistă – constatăm că Zodiacul este limpede menționat în cartea a X-a a Regilor, III, 5. Înainte ca marele preot Hilchia (II, 8) să descopere „cartea legii”, semnele Zodiacului erau cunoscute și adorate. Oamenii arătau față de ele aceeași adorație ca pentru Soare și Lună, deoarece „... regele a poruncit preoților... să ardă tămâie lui Baal, lui Astarte și întregii oștiri a cerului”⁷⁴⁷, adică celor „douăsprezece semne sau constelații”, după cum explică nota marginală din Biblia englezescă, întrucât acești preoți, susțin eu, ascultaseră timp de secole de această poruncă. Doar în anul 624 î.Hr., regele Iosia a pus capăt idolatriei lor.

744 Bailly, *Astronomie Antique*, p. 53 [citat tom IV din *Des Esprits*].

745 *Pleiadele*, după cum știe toată lumea, este un grup de șapte stele situate dincolo de Constelația Taurului, care apare pe cer la începutul primăverii. Ele au o semnificație foarte ocultă în filosofia ezoterică hindusă, fiind corelate cu *sunetul* și cu alte principii mistice ale Naturii.

746 Vedeți *Astronomie Antique*, pp. 63-74.

747 4 Regi, XXIII, 5.

Vechiul Testament este plin de aluzii la cele douăsprezece semne ale Zodiacului și întreaga relatare se bazează pe el – eroi, personaje și evenimente. Astfel, în visul lui Iosif, care a văzut unsprezece „Stele” înclinându-se în fața celei de-a douăsprezecea, care era „Steaua” lui, se face aluzie la Zodiac. Mai mult, romano-catolicii au descoperit în el o profeție a lui Hristos, care ar fi reprezentat de această a douăsprezecea Stea, și a apostolilor săi, prin celelalte unsprezece; absența celei de-a douăsprezecea era astfel considerată a fi o aluzie profetică la trădarea lui Iuda. Cei douăsprezece fii ai lui Iacov reprezintă și ei o aluzie la același Zodiac, după cum remarcă în mod just Villapandus⁷⁴⁸. Sir James Malcolm, în lucrarea *History of Persia*⁷⁴⁹, ne arată cum scrierea Dabistan reflectă toate tradițiile referitoare la Zodiac. Originea acestuia ar data din Epoca de Aur a Iranului, iar el remarcă faptul că una dintre aceste tradiții afirmă că Geniile planetelor sunt reprezentate sub aspectul și trăsăturile pe care le luaseră când se arătasera mai multor sfinți profeți, și au pus astfel bazele ritualurilor întemeiate pe Zodiac.

Pitagora și, după el, Filon Evreul, considerau numărul 12 ca fiind sacru.

„Dodecaedrul este un număr perfect.” Este numărul semnelor Zodiacului, adaugă Filon, pe care Soarele îl vizitează în douăsprezece luni; pentru a cinsti acest număr, Moise și-a împărțit poporul în douăsprezece triburi, a pus să se facă cele douăsprezece pâini (Levitic, XXIV, 5) și a așezat douăsprezece pietre prețioase pe pieptul pontifilor⁷⁵⁰.

Seneca spune că Berosus învăța profeția tuturor evenimentelor și cataclismelor viitoare cu ajutorul Zodiacului, și se constată că epocile fixate de el pentru conflagrația lumii (pralaya) și pentru potop corespund celor indicate într-un vechi papirus egiptean. O asemenea catastrofă se produce

748 *Temple de Jérusalem*, Vol. II, partea a 2-a, cap. XXX.

749 Cap. VII [*Des Esprits*, Tom IV, p. 551].

750 Citat de Mirville, *Des Esprits*, IV, pp. 58-9. *De Profugis*??in engl.

la fiecare înnoire a ciclului Anului Sideral de 25.868 de ani. Numele lunilor, la acadieni, erau derivate din numele semnelor Zodiacyului, iar acadienii îi precedă cu mult pe caldeeni. Proctor demonstrează în lucrarea sa *Myths and Marvels of Astronomy* că astronomii antici atinseseră un nivel de precizie foarte înalt cu 2.400 de ani î.Hr.; hindușii plasează începutul lui Kali Yuga în momentul unei mari conjuncturi periodice a planetelor, ce a avut loc cu 31 de secole î.Hr., dar în ciuda acestui fapt, se pare că grecii din expediția lui Alexandru cel Mare au fost instructorii hindușilor arieni în tainele Astronomiei!

Indiferent că este de origine ariană sau egipteană, Zodiacyul are o vechime extraordinară. Simplicius, în sec. al VI-lea al erei noastre, afirma că auzise mereu cum că egiptenii au păstrat observații și arhive astronomice pe o perioadă de 630.000 de ani. Această declarație pare să-l sperie pe dl. Gerald Massey, care, în lucrarea sa *Natural Genesis*, remarcă cu privire la acest aspect:

„Dacă luăm în considerare acest număr de ani ca reprezentând luni, care, la egipteni, după Euxodus, dădeau numele anilor, vom obține o durată egală cu două cicluri de precesie [51.736 ani]⁷⁵¹.

Diogene Laerțiu data calculele astronomice ale egiptenilor cu 48.863 de ani înainte de Alexandru cel Mare⁷⁵². Martianus Capella coroborează această afirmație, transmițând posterității că egiptenii studiaseră în secret astronomia timp de peste 40.000 de ani, înainte de a-și împărtăși cunoașterea lumii⁷⁵³.

În *Natural Genesis*, s-a recurs la mai multe citate importante pentru a justifica teoriile autorului, dar ele confirmă mai mult Doctrina Secretă. Spre exemplu, este citat un fragment din *Viața lui Sylla*, de Plutarh în care se afirmă:

751 *Natural Genesis*, II, p. 318.

752 *Prooem*, 2.

753 *Astronomy Of The Ancients*, Lewis, p. 264.

„Într-o zi în care cerul era senin și limpede, s-a auzit sunetul trompetei atât de puternic, ascuțit și trist, încât am înspăimântat și totodată a uimit lumea. Înțelepții Toscaniei au spus că acesta prevestea o nouă rasă de oameni și o reînnoire a lumii; ei afirmau că existau opt specii diferite de oameni, ce se deosebeau cu toții prin viața și comportamentele lor, și că cerul îi dăduse fiecăreia o perioadă de timp limitată de durata marelui an [25.868 ani]⁷⁵⁴.

Această descriere amintește foarte mult de cele Șapte Rase de oameni ale noastre și de a opta – „omul-animal” – ce descinde din ultima perioadă a Rasei a Treia precum și de scufundările și distrugerile succesive ale continentelor, în urma cărora această Rasă a dispărut aproape în întregime. Iamblichus precizează:

„Asirienii nu au conservat numai amintirile istorice a 27 de miriade de ani [270.000 de ani], după cum spune Hipparh, ci și ale tuturor apocatastazelor și tuturor perioadelor celor Șapte Regenți ai Lumii.”⁷⁵⁵

Aceste calcule se apropie, pe cât posibil, de cele ale Doctrinei Ezoterice. Într-adevăr, se calculează 1.000.000 de ani pentru Rasa-Rădăcină actuală (a Cincea) și s-au scurs aproape 850.000 de ani de la scufundarea mării insule – ce făcea parte din Continentul Atlantida – Ruta celei de-a Patra Rase, cea a Atlanților, în timp ce Daitya, o mică insulă locuită de o rasă amestecată, nu a fost distrusă decât în urmă cu circa 270.000 de ani, în Perioada Glaciară sau aproximativ (a se vedea volumele III și IV). Cât despre cei Șapte Regenți sau cele șapte mari Dinastii de Regi Divini, ei fac parte din tradițiile tuturor marilor popoare ale Antichității. Peste tot unde este menționat numărul doisprezece, este vorba în mod invariabil despre cele douăsprezece semne zodiacale.

Acest fapt este atât de evident încât scriitorii romano-catolici – în special, ultramontanii din Franța – s-au pus tacit de acord să-i pună pe

754 *Natural Genesis*, II, p. 319.

755 Proclus, *In Timaeus*, I.

cei doisprezece Patriarhi în legătură cu semnele Zodiacului. Acest fapt este realizat într-un mod oarecum profetico-mistic, care, în urechile celor pioși și ignoranți, sună ca un avertisment, o recunoaștere divină tacită a „poporului ales de Dumnezeu”, al cărui deget a trasat în mod intenționat în ceruri, de la începutul Creației, numărul acestor Patriarhi. Spre exemplu, este destul de curios că acești autori, de Mirville printre alții, recunosc toate caracteristicile celor douăsprezece Semne ale Zodiacului în cuvintele pe care Iacov le-a adresat în pragul morții Fiilor săi și în profețiile pe care el le-a făcut despre viitorul rezervat fiecărui trib⁷⁵⁶. Mai mult decât atât, stindardele distinctive ale acestor triburi purtau, se spune, aceleași simboluri și aceleași nume precum Semnele, simbolurile ce erau reproduse pe cele douăsprezece pietre din Urim și Thummim și pe cele douăsprezece aripi ale celor doi Heruvimi. Lăsând în seama acestor mistici grija de a stabili precizia relațiilor ce pretind că există, le vom cita: Omul sau Vărsătorul este în sfera lui Ruben, despre care se spune că este „instabil ca apă” (Vulgata spune: „năvalnic precum apă”); Gemenii sunt în puternica uniune fraternă dintre Simon și Levi; Leul, în sfera lui Iuda, „Puternicul Leu” al tribului său, „puiul Leului”; Peștii sunt în sfera lui Zabulon, care „rămâne în portul mării”; Taurul este în a lui Issachar, deoarece acesta este „un măgar puternic, care se întinde la sol” etc., și, prin urmare, este asociat cu grajdurile; Fecioara-Scorpion este în sfera lui Dan, reprezentarea ei fiind „un șarpe, o viperă ce mușcă pe drum” etc.; Capricornul este în sfera lui Naphtali, care este „o căprioară (sau cerb) pusă în libertate”; Racul este în sfera lui Benjamin, deoarece el este „devorator”; Balanța este în a lui Asher, a cărui „pâine va fi bine crescută”; Săgetătorul este în a lui Iosif, deoarece „arcul lui rămâne puternic”. Pentru a completa cel de-al doisprezecelea semn, Fecioara separată de Scorpion, o avem pe Dinah, singura fiică a lui Iacov. Tradiția ne arată așa-zisele

756 Geneza, XLIX:

triburi arborând cele douăsprezece semne pe stindardele lor. Mai mult decât atât, Biblia este cu adevărat plină de aluzii teo-cosmologice, precum și de simboluri astronomice și de personificări.

Mai rămâne să ne întrebăm și să cercetăm – dacă destinul patriarhilor reali era atât de indisolubil legat de Zodiac – cum se face că după pierderea celor zece triburi, a celor zece semne, din douăsprezece, ele nu au dispărut în mod miraculos și de pe cerul înstelat? Totuși, acest aspect are o importanță secundară. Să ne ocupăm mai degrabă de istoria Zodiacului.

Nu ar fi rău să-i amintim cititorului câteva opinii exprimate de cele mai înalte autorități ale Științei pe seama Zodiacului.

Newton era de părere că inventarea Zodiacului poate fi datată în trecut, în vremea expediției Argonauților, iar Dulaure îi fixa originea în anul 6.500 î.Hr., chiar cu 2.496 de ani înainte de crearea Lumii, după cronologia Bibliei.

Creuzer credea că era foarte ușor de demonstrat că majoritatea Teogoniilor erau intim legate de calendare religioase și își aveau originea primă în Zodiac – dacă nu în Zodiacul pe care-l cunoaștem, cel puțin într-unul similar. El avea certitudinea că Zodiacul, cu conexiunile lui mistice, constituia baza tuturor mitologiilor, într-o formă sau alta, și existase perioade îndelungate sub forma sa antică, înainte să fi fost îmbrăcat în forma astronomică precisă pe care o are acum, în funcție de coordonarea particulară a anumitor evenimente⁷⁵⁷.

Indiferent dacă „geniile planetelor” (Dhyan-Chohanii sferelor supramundane) s-au arătat sau nu „sfinților profeți”, după cum susține scrierea Dabistan, se pare că importante personaje laice și războinici s-ar fi bucurat de aceeași favoare în vremurile de demult, când Magia astrologică și Teofania mergeau mână în mână în Caldeea.

Xenofon, ce nu era o ființă umană oarecare, vorbind despre Cyrus, povestește că în momentul morții sale, le-a mulțumit Zeilor și eroilor

757 Creuzer, III, p. 930.

pentru că l-au învățat deseori despre semnele ce se află pe cer (ἐν οὐρανίοις σημείοις)⁷⁵⁸.

Dacă Știința Zodiacului nu ar avea o vechime și o universalitate extraordinară, cum am putea explica faptul că regăsim Semnele în cele mai vechi Teogonii? Se spune că Laplace a fost cuprins de uluire aflând că zilele lui Mercur (Miercuri), Venus (Vineri), Jupiter (Joi), Saturn (Sâmbătă) și celelalte erau corelate cu zilele săptămânii, în Indii precum și în nordul Europei, în aceeași ordine și sub aceleași nume.

„Încercați dacă puteți, având la dispoziție actualul sistem al civilizațiilor autohtone, atât de la modă în zilele noastre, să explicați cum niște națiuni care nu au nimic în comun privind strămoșii, tradițiile și locul de baștină, ar fi putut inventa un fel de fantasmagorie celestă, un veritabil hățiș de denumiri siderale, fără urmare și obiect, neavând nicio legătură figurativă cu constelațiile pe care le reprezintă și încă și mai puțin, aparent, cu fazele vieții noastre terestre pe care sunt chemate să le descrie” dacă nu ar fi existat la baza întregului sistem o intenție generală și o cauză universală?⁷⁵⁹ Dupuis a afirmat aceeași idee: „Este imposibil să descoperim cea mai mică urmă de asemănare între părțile cerului și figurile pe care astronomii le-au trasat acolo în mod arbitrar; și, pe de altă parte, hazardul este imposibil de conceput⁷⁶⁰.”

În mod sigur, hazardul este imposibil! „Hazardul” nu există în Natură, unde toate lucrurile sunt coordonate matematic și legate între ele formând unități. Coleridge afirmă:

„Cuvântul hazard nu este decât pseudonimul lui Dumnezeu [sau al Naturii], în cazurile speciale în care El nu dorește să semneze deschis cu mâna Sa.”

Înlocuiți cuvântul „Dumnezeu” cu Karma și veți obține o axiomă orientală. De asemenea, „profețiile” siderale ale Zodiacului, cum le

758 *Cyropedia*, VIII, p. 7, citată în *Des Esprits*, IV, p. 55.

759 *Des Esprits*, IV, pp. 59, 60.

760 *Origine de tous les Cultes*, „Zodiaque”, *ibid.*, p. 61.

numesc misticii creștini, nu fac niciodată aluzie la un eveniment particular, oricât de solemn și sacru ar putea fi el pentru o parte a omenirii, ci la legi periodice ale Naturii ce se reproduc neîncetat și care nu sunt înțelese decât de Inițiații Zeilor Siderali înșiși.

Niciun ocultist, niciun astrolog născut în Orient nu va fi vreodată de acord cu misticii creștini sau chiar cu Astronomia mistică a lui Kepler, în ciuda cunoașterii sale profunde și a erudiției sale, deoarece dacă premisele sunt întru totul corecte, deducțiile pe care le face sunt parțiale și deformate de prejudecățile creștine. Acolo unde Kepler descoperă o profeție care face direct aluzie la Salvator, alte popoare văd simbolul unei legi eterne decretate pentru actuala Manvantara. De ce am vedea în Pești o aluzie directă la Hristos – la unul dintre numeroșii reformatori ai lumii, care este un Salvator pentru partizanii săi direcți, dar care nu este decât un Inițiat mare și glorios pentru toți ceilalți – când această constelație strălucește ca simbol al tuturor Mântuitorilor Spirituali, trecuți, prezenți și viitori, care răspândesc lumina și împrăstie întunericul minții? Specialiștii creștini în simbologie au urmărit să demonstreze că acest semn i-ar aparține lui Efraim, fiul lui Iosif, alesul lui Iacov, și că, prin urmare, în momentul intrării Soarelui în semnul Peștilor, „Mesia cel Ales” (Ἰχθὺς) al primilor creștini, trebuia să se nască. Dar dacă Iisus din Nazaret a fost acest Mesia, chiar s-a născut în acest „moment” sau ora nașterii lui a fost astfel fixată datorită unei adaptări operate de unii teologi, care căutau pur și simplu să își pună în acord ideile preconcepute cu realitățile siderale și cu credințele populare? Oricine știe că ora și anul exact al nașterii lui Isus sunt complet necunoscute, și evreii – ai căror strămoși au dat cuvântului Dag dubla semnificație de „Pește” și de „Mesia”, în timpul dezvoltării forțate a limbajului lor rabinic – sunt primii ce resping această pretenție creștină. Ce să mai spunem despre faptul că brahmanii îl pun în legătură pe „Mesia” al lor, pe veșnicul Avatar Vishnu, cu un Pește și cu un Potop, și de faptul că babilonienii l-au transformat pe Dag-On al lor (Omul-Pește și Profetul) într-un Pește și un Mesia?

Printre egiptologi există niște savanți iconoclaști care afirmă:

„Când fariseii au cerut un „semn din cer”, Iisus a spus: „Neam viclean și adulter cere semn și semn nu se va da lui, decât numai semnul lui Iona” (Matei XVI, 4)... Semnul lui Iona este cel al lui Oan sau Omul-Pește din Ninive. Cu siguranță nu a existat niciun alt semn decât al Soarelui ce renaște în Pești. vocea Înțelepciunii Secrete spune că cei care așteaptă semne nu pot obține decât pe acela al întoarcerii Omului-Pește, Ichtyos, Oannes sau Iona – ce nu putea fi făcut carne”.

S-ar părea că Kepler susținea, ca fiind un fapt autentic, că în momentul „încarnării”, toate planetele erau în conjuncție în semnul Peștilor, pe care cabaliștii evrei o numeau „constelația lui Mesia”. Kepler afirma că:

„În această constelație putem găsi steaua Magilor”.

Această afirmație, citată de de Mirville, care a preluat-o de la doctorul Sepp⁷⁶¹, l-a încurajat pe primul să remarce că:

„Tradițiile evreiești, vestind această stea pe care multe națiuni au văzut-o [!]”⁷⁶², adăugau că „ea va absorbi cele 70 de planete care guvernează destinele diferitelor popoare ale globului”⁷⁶³. „Pe baza acestor profeții naturale, spune doctorul Sepp, era scris în stelele firmamentului că Mesia se va naște în anul lunar al lumii 4.320, în timpul memorabilului an în cursul căruia întregul cor al planetelor își va celebra jubileul”⁷⁶⁴.

Într-adevăr, la începutul secolului actual, exista un curent puternic ce reclama o restituire din partea hindușilor, în ceea ce privește pretinsul furt

761 *Vie de Notre-Seigneur Jésus-Christ*, I, p. 9 (citată în *Des Esprits*, IV, 67).

762 Indiferent dacă multe națiuni au văzut această stea sau nu, știm că mormintele celor „trei magi” – ce aveau numele foarte teutone de Kaspar și Melchior, cel al lui Baltazar făcând singur excepție, iar primele două neavând aproape nicio consonanță caldeeană – sunt arătate de preoți în faimoasa catedrală din Köln, unde nu doar se presupune, ci se afirmă că au fost înmormântate trupurile magilor.

763 Această tradiție referitoare la cele șaptezeci de planete ce guvernează destinele națiunilor este bazată pe învățătura cosmogonică ocultă, conform căreia, în afara lanțului nostru septenar de Planete-Lumi, există multe altele în Sistemul Solar.

764 *Des Esprits*, IV, p. 67.

de la evrei, cărora le-ar fi luat „Zeii”, patriarhii și cronologia. Wilford îl recunoștea pe Noe în Prithus și în Satyavrata, pe Enos în Dhruva și chiar pe Assur în Ishvara. După ce au locuit în India timp de atâția ani, câțiva orientaliști cel puțin ar fi trebuit să știe că brahmanii nu erau singurii deținători ai acestor cifre și nici singurii care-și împărțeau Marea Epocă în patru mai mici. Totuși, cei ce scriu în *Asiatic Researches* își permit cele mai extravagante speculații. S.A. Mackey, „filosoful, astronomul și cizmarul” lui Norwich, remarcă cu justețe că:

„Teologii creștini cred că este de datoria lor să atace în lucrările lor lungile perioade ale cronologiei hinduse, și în cazul lor, acest aspect ar putea fi scuzabil, dar când un savant crucifică numele și cifrele anticilor și le maltratează și falsifică pentru a le da o formă ce le conferă o semnificație cu totul diferită de cea pe care autorii antici intenționaseră să le-o dea, și care, astfel mutilată, se potrivește cu apariția vreunei toane ce exista deja în creierul său, pentru a pretinde apoi că este uluit de descoperire, nu poate fi la fel de scuzabil.”⁷⁶⁵

Aceste cuvinte i se adresează celui ce va deveni colonelul Wilford, dar ele s-ar putea adresa la fel de bine mai multor orientaliști moderni. Wilford a fost primul care și-a încununat speculațiile nefericite despre cronologia hindusă și Purane, stabilind un raport între cei 4.320.000.000 de ani și cronologia biblică, limitându-se să micșoreze cifra până la 4.320 de ani – anul lunar presupus a fi cel al Nașterii Domnului. Doctorul Sepp nu a făcut decât să copieze ideea acestui ofițer curajos. Mai mult decât atât, el insistă să le considere drept proprietate evreiască și profeție creștină, și îi acuză pe arieni că s-au folosit de revelația semitică, în vreme ce, de fapt, este exact invers. Pe de altă parte, evreii nu trebuie acuzați că i-au jefuit în mod direct pe hinduși, ale căror cifre foarte probabil Ezra nu le cunoștea. Ei le-au împrumutat în mod evident și de netăgăduit, de la

765 *The Mythological Astronomy of the Ancients demonstrated*; a doua parte sau Cheia Uraniei: pp. 23, 24. Ed. din 1823.

caldeenii, cu Zeii lor. Ei au făcut cei 432.000 de ani ai Dinastiilor Divine ale caldeenilor⁷⁶⁶, cei 4.320 de ani lunari de la crearea Lumii până la era creștină; cât despre zeii babilonieni și egipteni, ei i-au transformat pașnic și modest în patriarhi. Toate națiunile au fost mai mult sau mai puțin vinovate de o asemenea restaurare sau adaptare a unui panteon – odinioară comun tuturor – de Zei și Eroi universali în Zei și Eroi naționali sau tribali. Era o proprietate evreiască, sub noul aspect impus de Pentateuh, și niciun israelit nu a încercat vreodată să o impună unei alte națiuni – cel mai puțin celor europene.

Fără a ne opri să studiem această cronologie prea puțin științifică mai mult decât este necesar, putem totuși face câteva remarci fără îndoială pertinente. Cei 4.320 de ani lunari ai Lumii – în Biblie se utilizează anii solari – nu sunt fanteziști, chiar dacă aplicarea lor este cu totul eronată; ei nu constituie de fapt decât ecoul deformat al doctrinelor ezoterice primitive și ale celor mai recente învățături brahmanice despre Yuga-uri. O zi a lui Brahma echivalează cu 4.320.000.000 de ani, la fel cât o Noapte a lui Brahma sau durată a Pralaya; după care un nou SOARE se ridică

766 Caldeenii, după cum știe orice persoană educată, reclamau pentru dinastiile lor Divine aceleași cifre (432) sau 432.000, pe care hindușii le atribuie Mahayuga, 4.320.000. Din acest motiv, doctorul Sepp din Munchen îi susține pe Kepler și Wilford care îi acuzau pe hinduși că le-au luat de la creștini, și pe caldeenii că le-au luat de la evreii care se spune că îl așteptau pe Mesia lor în cursul anului lunar al lumii 4.320!!! Cum aceste cifre fuseseră stabilite conform autorilor antici de Berosus pornind de la 120 de Saros – fiecare diviziune reprezentând șase Neros a câte 600 de ani fiecare, ceea ce dă un total de 432.000 de ani – ele ar părea incontestabile, remarcă de Mirville (*Des Esprits*, III, p. 24). Astfel, evlaviosul profesor din Munchen încearcă să le explice în *mod corect*. El pretinde că a găsit soluția demonstrând că „un saros era alcătuit, după Pliniu, din 222 de luni sinodice, adică din 18 ani 6/10”, iar cel care le-a calculat s-a raportat în mod firesc la cifrele „indicate de Suidas”, care afirmă că „120 de saros formau 2.222 de ani sacerdotali și ciclici, ce echivalau cu 1.656 de ani solari” (*Vie de Notre-Seigneur Jésus-Christ*. II, p. 417, citat de de Mirville.). Dar Suidas n-a spus nimic de felul acesta și chiar dacă ar fi spus, nu ar fi demonstrat mare lucru sau chiar nimic prin asta. Acești Neros și Saros constituiau un fel de spin în coasta autorilor antici neinițiați, la fel cum cifra 666 a „Marii Fiare” este o țepușă în coasta autorilor moderni, și și-au găsit proprii lor Newtoni nefericiți, întocmai ca cifra din urmă.

triumfal asupra unei noi Manvantara, pentru Lanțul Septenar pe care-l iluminează. Învățătura se răspândise în Palestina și în Europa cu multe secole înaintea erei creștine⁷⁶⁷, și era prezentă în mintea evreilor mozaici care au folosit-o drept bază a micului lor Ciclu, deși nu a fost pe deplin exprimată decât odată cu cronologii creștini ai Bibliei, care au adoptat-o, așa cum au făcut și cu data de 25 decembrie, ziua în care se spune că s-au încarnat toți Zeii solari. Prin urmare, ce este atât de uimitor că nașterea lui Mesia a fost plasată în timpul „anului lunar al lumii 4.320”? „Soarele Dreptății și al Salvării” se ridicase o dată în plus și împrăștiase întunecimile pralayice ale Haosului și Neființei în planul micului nostru Glob obiectiv și lanț. Odată ce obiectul adorației era determinat, era ușor de armonizat evenimentele presupuse ale nașterii, vieții și morții lui cu necesitățile zodiacale și cu tradițiile antice, deși a fost nevoie de o modelare a lor în funcție de circumstanța respectivă.

Astfel, ceea ce a spus Kepler în calitate de mare astronom devine comprehensibil. El recunoștea importanța mare și universală a tuturor acestor conjuncții planetare, „dintre care fiecare” – după cum spune el atât de bine – „constituie un an climatic al Omenirii”⁷⁶⁸. Rara conjuncție a lui Saturn, Jupiter și Marte își revela semnificația și importanța prin efectele majore și sigure pe care le provoca, în Indii și China precum și în Europa, ce erau evidente pentru misticii din aceste teritorii. Cât despre ipoteza că Natura nu-l avea decât pe Hristos în vedere când își forma constelațiile fantastice și fără semnificație (pentru profan), aceasta reprezintă în

767 A se vedea *Isis Dezvăluită*.

768 Este necesar ca cititorul să-și amintească faptul că expresia „an climatic” înseamnă mai mult decât semnificația sa obișnuită, atunci când este folosită de ocultiști și de mistici. Nu este doar o perioadă critică, în timpul căreia ne așteptăm la o mare modificare periodică, în constituția umană sau cosmică, ci ea determină transformări spirituale universale. Europeanii dădeau fiecărui al 63-lea an numele de „marele an climatic” și presupuneau, poate în mod just, că acești ani erau obținuți înmulțind pe 7 la numerele impare 3, 5, 7 și 9, dar 7 este, în Ocultism, adevărata scară a Naturii și tocmai de aceea îl vom înmulți după o metodă cu totul diferită de care este cunoscută până în prezent națiunilor europene.

prezent doar o prezumție. Dacă se pretinde că nu hazardul i-a împins pe fondatorii antici ai Zodiacului, în urmă cu mii de ani, să marcheze emblema Taurului cu litera a, neexistând vreo dovadă mai bună sau mai validă a caracterului profetic al Verbului sau Hristos decât faptul că aleph din Taurus înseamnă „unu” și „întâiul” și că deopotrivă Hristos era alpha sau UNU, putem vedea că această „dovadă” este invalidată în mod straniu în diverse moduri. În primul rând, Zodiacul exista în orice caz înaintea erei creștine; mai mult decât atât, toți Zeii Solari – Osiris, spre exemplu – fusese pus în legătură în mod mistic cu constelația Taurului, și fiecare dintre ei fusese numit „întâiul” de adoratorii lui. În plus, compilatorii epitetelor mistice adăugate numelui Mântuitorului Creștin erau cu toții mai mult sau mai puțin familiarizați cu semnificația semnelor Zodiacului, și este mult mai ușor să presupunem că și-au ajustat pretențiile astfel încât acestea să corespundă semnelor mistice decât să accepte că acestea au strălucit ca o profeție pentru o parte a omenirii, timp de milioane de ani, fără să țină cont de nenumăratele generații anterioare, nici de cele ce urmau să se nască.

Ni se spune:

„Nu pură întâmplare este cea care, în anumite sfere, a pus pe un tron capul acestui taur [Taurus] încercând să respingă un Dragon cu crucea cu toartă (ansata); ar trebui să știm că această constelație a Taurului era numită „marea cetate a lui Dumnezeu și mama revelațiilor” și de asemenea „interpretul glasului divin”, Apis Pacis al lui Hermoutis, în Egipt, care, [după cum doreau Părinții Bisericii să creadă lumea] este renumit pentru profețiile legate de nașterea Mântuitorului⁷⁶⁹.”

Putem răspunde în mai multe moduri acestei pretenții teologice. În primul rând, crucea cu toartă egipteană sau Tau, crucea Jaina sau svastika și crucea creștină au toate aceeași semnificație. În al doilea rând, niciun

769 *Des Esprits*, IV, p. 61.

popor, nicio națiune în afară de creștini nu a dat Dragonului semnificația ce i se dă acum. Șarpele era simbolul ÎNȚELEPCIUNII, iar Taurul, simbolul regenerării fizice sau terestre. Astfel Taurul, respingând Dragonul sau Înțelepciunea divină spirituală cu Tau sau Crucea – care reprezintă, din punct de vedere ezoteric, „baza și eșafodajul oricărei construcții” – ar avea o semnificație în întregime falică și fiziologică, dacă n-ar avea și o altă semnificație necunoscută savanților și specialiștilor în simbologie biblică. În orice caz, ea nu are nicio relație specială cu Verbul Sf. Ioan decât, poate, într-un sens general. Taurul – care, fie spus în treacăt, nu este un miel, ci un taur – era sacru în toate Cosmogoniile, pentru hinduși precum și pentru zoroastrieni, pentru caldeeni precum și pentru egipteni. Toți elevii de liceu știu acest aspect.

Aceasta ne va ajuta poate să le împrăștiăm memoria teozofilor, dacă îi invităm să se raporteze la ceea ce s-a spus despre Fecioară și Dragon și la caracterul universal al nașterilor și renașterilor periodice ale Mântuitorilor Lumii – Zeii Solari – menționată în *Isis Dezvăluită*⁷⁷⁰, cu referire la anumite pasaje din Apocalipsă.

În anul 1853, savantul Erard-Mollien a citit în fața Institutului Franței o lucrare ce urmărea să stabilească vechimea Zodiacului indian, în semnele căruia se descoperea rădăcina și filosofia tuturor sărbătorilor religioase mai importante ale acestei țări; conferențiarul a urmărit să demonstreze că originea acestor ceremonii religioase se pierde în negura vremurilor până cel puțin cu 3.000 de ani î.Hr. Zodiacul Hindușilor, crede el, era cu mult anterior celui al grecilor și diferea mult de el prin anumite detalii. Aici vedem Dargonul într-un Copac, la picioarele căruia Fecioara, Kanya-Durga, una dintre cele mai vechi Zeițe, este așezată pe un Leu ce trage carul solar. El a precizat:

770 Vol. IV, p.192???? de verificat în RO.

„Din acest motiv, Fecioara Durga nu constituie un simplu semn de amintire al unui eveniment astronomic, ci este în mod real cea mai veche divinitate din Olimpul indian. Este evident că în toate cărțile sibiline – sursa de inspirație a lui Virgiliu – este anunțată reîntoarcerea ei ca o epocă de reînnoire spirituală... Dat fiind că numele lunilor sunt chiar și astăzi luate din acest Zodiac indian, de popoarele care vorbesc Malayalim [în Indiile meridionale], de ce aceste popoare l-ar fi abandonat ca să-l preia pe al grecilor? Dimpotrivă, totul dovedește că aceste personaje din Zodiac au fost transmise grecilor de către caldeeni care le aveau de la brahmani⁷⁷¹.”

Toate acestea însă constituie o dovadă mediocră. Să ne amintim totuși de ceea ce au spus și acceptat contemporanii lui Volney, care remarcă faptul că, întrucât Berbecul se afla în gradul al cincisprezecelea, cu 1447 ani î.Hr., rezultă că primul grad din Balanță nu ar fi putut coincide cu echinocșiul de primăvară, mai târziu decât 15.194 de ani î.Hr.; dacă la aceasta adăugăm faptul că cei 1790 de ani care ne despart de nașterea lui Hristos, se pare că de la nașterea Zodiacului⁷⁷² s-ar fi scurs 16.984 de ani.

De asemenea, doctorul Schlegel, în lucrarea sa *Uranografia Chineză*, atribuie Sferei Astronomice chinezești o vechime de 18.000 de ani⁷⁷³.

Totuși, cum părerile citate fără dovezi în sprijinul lor sunt de puțin folos, poate că este de preferat să ne limităm la dovezile științifice. Dl. Bailly, faimosul astronom francez din secolul anterior, membru al Academiei etc., a afirmat că sistemele astronomice ale hindușilor sunt de departe cele mai vechi și că de la ei și-au luat cunoașterea egiptenii, grecii, romanii și chiar evreii. În sprijinul acestei teorii, el spune:

„Astronomii care au existat înainte de 1491 sunt, în primul rând, grecii din Alexandria: Hipparh, care și-a avut apogeul cu 125 de ani înaintea erei noastre și Ptolemeu, cu 260 de ani după Hipparh.

771 A se vedea *Recueil de l'Académie des Inscriptions*, 1853 ; citat în *Des Esprits*, IV, p. 62.

772 *Ruins of Empires*, p. 360.

773 A se vedea pp. 54, 196 și următoarele.

După ei, au venit arabii, care au reînviat studiul astronomiei în secolul al IX-lea, fiind urmași de persani și de tătari, cărora le datorăm tăblițele lui Massireddin din 1269 și pe cele ale lui Ulug-beg, din 1437. Aceasta este succesiunea evenimentelor din Asia, cunoscute înaintea epocii indiene din 1491. Așadar ce este o epocă? Este observarea longitudinii unei stele la un moment dat, a poziționării pe cer unde a fost văzută, observație ce servește drept punct de reper, drept punct de plecare în calcularea pozițiilor – atât trecute, cât și viitoare – a stelei, ce se realizează în urma studierii mișcării aparente a acesteia pe cer. Totuși, o epocă nu poate fi utilă decât dacă mișcarea stelei a fost determinată. Un popor pentru care această știință este nouă și care este obligat să împrumute o astronomie străină, nu are nicio dificultate să fixeze o epocă, întrucât singura observație necesară poate fi făcută în orice clipă. În primul rând, el are nevoie și este obligat să preia elementele ce trebuie determinate cu exactitate și necesită observații continue; mai ales mișcările ce depind de timp și care nu pot fi determinate cu exactitate decât după secole de studiu. Este necesar așadar, ca aceste mișcări să fie preluate de la o națiune ce a realizat acest studiu și care are în spate secole de eforturi. Tragem concluzia că un popor nou nu va împrumuta epocile unui popor vechi fără să preia în același timp «mișcările medii». Pornind de la acest principiu, vom constata că epocile hinduse din 1491 și 3102 nu ar fi putut proveni din cele ale lui Ptolemeu sau Ulug-beg.

Rămâne supoziția ca hindușii, după ce au comparat observațiile din 1491 cu cele făcute anterior de Ulug-beg și Ptolemeu, să fi utilizat intervalele ce separau aceste observații pentru a determina mișcările medii. Data observațiilor lui Ulug-beg era prea recentă ca să fie utilă unei asemenea determinări, în timp ce data celor ale lui Ptolemeu și Hipparh abia dacă este suficient de veche. Totuși, dacă mișcările medii ale hindușilor ar fi fost determinate prin comparații, epocile ar fi conectate între ele. Pornind de la epocile lui Ulug-beg și ale lui Ptolemeu, vom

ajunge la toate epocile hindușilor. De unde rezultă că epocile străine nu au fost cunoscute de hinduși sau le-au fost inutile⁷⁷⁴.

Putem adăuga la aceasta o altă considerație importantă. Când o națiune este obligată să împrumute de la vecini metodele sau mișcările medii pentru tabelele sale astronomice, ea are de fapt o și mai mare nevoie să preia de la aceștia cunoașterea inegalităților mișcărilor corpurilor cerești, a mișcărilor punctelor de apogeu, a nodurilor și a înclinării eclipticii; pe scurt, toate elementele a căror determinare presupune arta de a observa, folosirea anumitor instrumente, cât și o mare iscusință. Toate aceste elemente astronomice, ce prezintă diverse diferențe la grecii din Alexandria, arabi, persani și tătari, nu oferă nicio asemănare cu cele ale hindușilor. Prin urmare, aceștia din urmă nu au preluat nimic de la vecinii lor.

Dacă hindușii nu și-au împrumutat epoca, trebuie să fi avut una reală, personală, bazată pe propriile lor observații; iar aceasta trebuie să fie ori epoca anului 1491 al erei noastre, ori cea a anului 3102 înaintea erei noastre, epocă ce o precede cu 4.592 de ani pe cea din 1491. Avem de ales între aceste două epoci și să decidem care dintre cele două este bazată pe observație, dar înainte de a prezenta argumentele ce pot și trebuie să tranșeze chestiunea, ni se va permite să facem câteva remarci pentru cei care ar fi tentați să creadă că observațiile și calculele moderne le-au permis hindușilor să determine mișcările celeste cu destulă precizie pentru a putea să deruleze timpul înapoi până în urmă cu 4.592 de ani și să fie astfel capabili să descrie fenomenele ce trebuie să se fi produs în acea epocă. Astăzi deținem instrumente extraordinare; de aproximativ două sau trei secole au fost făcute observații exacte ce ne permit să calculăm cu o precizie considerabilă mișcările medii ale planetelor; deținem observațiile caldeenilor, ale lui Hipparch și Ptolemeu, care, dată fiind epoca înaintată

774 Pentru a avea dovadă științifică detaliată a acestei concluzii, a se vedea p. 121 a lucrării Dlui Bailly, unde această chestiune este discutată din punct de vedere tehnic.

din care datează, ne permit să fixăm aceste mișcări cu o certitudine mai mare. Totuși, nu putem încerca să reprezentăm cu o exactitate invariabilă observațiile ce se referă la perioada lungă care s-a scurs de la caldeeni până la noi; cu atât mai puțin am putea încerca să stabilim cu exactitate evenimentele survenite cu 4.592 de ani înaintea epocii noastre. Cassini și Maier au determinat, fiecare în parte, mișcarea seculară a Lunii, și între calculele lor există o diferență de 3 minute și 43 de secunde. Această diferență ar da naștere după 4.600 de ani la o posibilă eroare de circa 3° cu privire la locul ocupat de Lună. Unul dintre aceste calcule este, fără îndoială, mai exact decât celălalt, și observațiile cele mai vechi vor putea decide care dintre cele două este cel mai exact. Totuși, atunci când este vorba despre epoci foarte îndepărtate, din timpul cărora observațiile lipsesc, reiese că incertitudinea cu privire la fenomene persistă. Prin urmare, cum ar fi putut hindușii să-și devanseze calculele din anul 1491 d.Hr. până la anul 3.102 î.Hr., dacă nu ar fi descoperit decât recent studiul astronomiei?

Orientalii nu au fost niciodată ceea ce suntem noi. Oricât de bună ar fi părerea noastră despre cunoașterea lor, studiindu-le astronomia, nu putem presupune absolut deloc că ei au deținut numeroasele instrumente ce înzestrează astăzi observatoarele noastre moderne, și care sunt rezultatul progreselor simultane din diferite ramuri ale științei; și nici nu puteau deține acest geniu al descoperirilor, care pare să fi fost, până în prezent, apanajul Europei, geniu care, substituind locul timpului (insuficiența timpului), a produs progresul rapid al științei și al inteligenței umane. Dacă asiaticii s-au arătat puternici și înțelepți, ei datorează meritul și reușita lor, puterii timpului. Puterea timpului a fost cea care a fondat sau distrus imperiile lor; ea a ridicat construcții impunătoare prin dimensiunile pe care le aveau, și tot ea a produs venerabile ruine, iar în vreme ce toate aceste vicisitudini se succedau, răbdarea a dus la acumularea cunoașterii, iar o experiență îndelungată a condus la înțelepciune. Cu alte cuvinte, vechimea națiunilor din Orient a stat la baza reputației lor științifice.

Dacă hindușii dețineau în anul 1491 o cunoaștere a mișcărilor celeste suficient de precisă încât aceasta să le permită să realizeze calcule cu 4.592 de ani în urmă, rezultă că ei nu putuseră dobândi această cunoaștere decât datorită unor observații foarte vechi. A le recunoaște această știință refuzându-le observațiile ce decurg din ea, ar fi o supoziție imposibilă; ar fi ca și cum la începutul carierei lor ar fi adunat deja toate roadele timpului și ale experienței. Pe de altă parte, dacă epoca anului 3102 ar fi adevărată, aceasta ar însemna că hindușii ar fi ținut pasul cu realitatea, de-a lungul secolelor următoare, până în anul 1491 al erei noastre. Astfel, însuși timpul le-a fost învățător; ei cunoșteau mișcările corpurilor cerești în timpul acestor epoci, deoarece le observaseră, iar lungul sejur al poporului hindus pe pământ este cauza primă a coerenței arhivelor sale și a preciziei calculelor.

Se pare că problema de a ști care dintre cele două epoci, cea din 3102 sau cea din 1491, este cea veritabilă ar trebui să fie rezolvată pornind de la următoarea considerație, și anume, aceea că anticii în general, și hindușii în particular, după cum putem constata din dispunerea tabelelor lor, nu calculau și, prin urmare, nu observau decât eclipsele. Or, nu a avut loc nicio eclipsă de Soare în timpul epocii 1491 și nicio eclipsă de Lună în timpul celor cincisprezece zile care au precedat-o și au urmat-o. Prin urmare, epoca din 1491 nu este bazată pe o observație. Cât privește epoca din 3102, brahmanii din Tiruvallur o plasează în momentul răsăritului Soarelui, pe 18 februarie. În acel moment Soarele se afla în primul punct al Zodiului, după longitudinea sa reală. Celelalte tabele arată că la miezul nopții precedente, Luna ocupa același loc, dar după longitudinea ei medie. Brahmanii ne spun de asemenea că acest prim punct, originea Zodiului lor, era, în anul 3102, la 54 de grade în urma echinocțiului. Rezultă că această origine – primul punct al Zodiului lor – se afla situată în al șaselea grad din zodia Balanței.

Deci atunci s-a produs, aproximativ în această epocă, o conjuncție medie între Lună și Soare, și aceasta este indicată, într-adevăr, în cele mai

bune tabele ale noastre: ale lui La Caille pentru Soare, și ale lui Maier pentru Lună. Nu a avut loc eclipsa de Soare, căci Luna se afla prea departe de nodul ei, dar 14 zile mai târziu, Luna, apropiindu-se de nod, trebuie în mod necesar să fi fost eclipsată. Tabelele lui Maier, folosite fără corecția de accelerație, arată această eclipsă, dar ele o plasează în timpul zilei, într-un moment în care n-ar fi putut fi observată în India. Tabelele lui Cassini o plasează în timpul nopții, ceea ce dovedește că mișcările preconizate de Maier sunt prea rapide pentru secolele îndepărtate, când nu se ține cont de accelerație, iar aceasta dovedește de asemenea că, în ciuda progresului cunoștințelor noastre, putem rămâne încă în incertitudine cu privire la aspectul real al cerului în trecut.

Astfel, noi credem că dintre cele două epoci hinduse, adevărată este cea din 3102 î.Hr., deoarece a fost însoțită de o eclipsă ce ar fi putut fi observată, și care ar fi fost utilă în a o determina. Este o primă probă a exactității longitudinii Soarelui și a Lunii, ce sunt atribuite de către hinduși acestui moment, iar această dovadă ar fi poate de-ajuns, dacă această determinare antică nu ar fi căpătat o importanță din ce în ce mai mare în verificarea mișcărilor acestor corpuri și nu ar trebui, în consecință, să se bazeze pe toate probele de autenticitate posibile.

Remarcăm următoarele:

1. Hindușii par să fi combinat două epoci între ele în timpul anului 3102 î.Hr. Brahmanii din Tiruvallur calculează mai întâi pornind de la primul moment din Kali Yuga, dar au o a doua epocă situată cu 2 zile, 3 ore, 32 de minute și 30 de secunde mai târziu. Aceasta din urmă este adevărata epocă astronomică, pe când prima pare a fi punctul de pornire al unei ere civile. Dar dacă această epocă, Kali Yuga, nu ar fi reală și nu ar fi decât simplul rezultat al unui calcul, de ce ar fi fost astfel împărțită? Epoca lor astronomică calculată ar fi devenit cea a lui Kali Yuga, care ar fi fost plasată la conjuncția dintre Soare și Lună, cum este cazul cu epocile din celelalte trei tabele. Trebuie să fi avut un motiv pentru ca ei

să stabilească o distincție între cele două, iar acesta nu poate fi atribuit decât circumstanțelor și timpului epocii, care nu putea fi, în consecință, rezultatul unui calcul. Asta nu este tot; dacă luăm drept punct de plecare epoca solară determinată de răsăritul Soarelui din 18 februarie 3102, și devansăm cursul evenimentelor cu 2 zile, 3 ore, 32 minute, 30 secunde, ajungem la ora 2h 27 min 30 s din dimineața zilei de 16 februarie, care este momentul în care a început Kali Yuga. Este curios că începutul acestui ciclu nu a fost stabilit într-una dintre cele patru diviziuni ale zilei. Putem presupune că epoca ar trebui să fie miezul nopții și că ora 2h 27 min 30 s reprezintă o corecție meridiană. Indiferent din ce clipă a fost fixat acest moment, este evident că dacă această epocă ar fi fost rezultatul calculului, ar fi fost la fel de ușor să fie mutată până la miezul nopții, astfel încât să corespundă uneia dintre principalele diviziuni ale zilei, în loc să fie plasată la jumătatea momentului determinat de o fracțiune a unei zile.

2. Hindușii afirmă că în primul moment din Kali Yuga, exista o conjuncție a tuturor planetelor, iar tabelul lor indică această conjuncție, în timp ce tabelele noastre menționează că ea chiar a putut să se producă în mod real. Jupiter și Mercur se aflau exact în același grad al eclipticii, pe când Marte era la o distanță de 8°, iar Saturn, de 17°. Rezultă că spre această epocă, sau cincisprezece zile după începerea lui Kali Yuga, pe când Soarele avansa în Zodiac, hindușii au văzut patru planete apărând succesiv din razele Soarelui; mai întâi, Saturn, apoi Marte, Jupiter și Mercur, și aceste planete păreau reunite într-un spațiu destul de restrâns. Deși Venus nu s-a aflat printre aceste planete, setea de tot ce înseamnă miraculos a făcut ca această conjuncție să fie numită o conjuncție generală a tuturor planetelor. Mărturia brahmanilor coincide aici cu cea a tabelelor noastre, și această mărturie, ce este rezultatul unei tradiții, trebuie să se bazeze pe observații reale.

3. Putem remarca faptul că acest fenomen a fost vizibil cu circa 15 zile după epocă, chiar în momentul în care a fost observată eclipsa de Lună ce a servit la fixarea ei. Cele două observații se confirmă reciproc, iar cel care a realizat-o pe una a trebuit să o facă și pe a doua.

4. Avem de asemenea motive să credem că hindușii au determinat în același timp poziționarea nodului Lunii; acesta pare să rezulte din calculele lor. Ei indică longitudinea acestui punct al orbitei lunare în momentul epocii lor, și adaugă la aceasta o constantă de 40 de minute, ce reprezintă mișcarea nodului în 12 zile și 14 ore. Este ca și cum ei ar declara că au realizat această determinare cu treisprezece zile după epoca lor și că, pentru ca aceasta să corespundă, trebuia să adauge 40 de minute, interval de timp în care nodul se deplasase în mișcare retrogradă. Această observație are așadar aceeași dată a eclipsei de Lună, ceea ce ne furnizează trei observații care se confirmă reciproc.

5. Din descrierea pe care dl. C. Gentil o dă zodiacului hindus, rezultă că pozițiile ocupate de stelele numite Ochiul Taurului și Spicul Fecioarei la acel moment marchează începutul lui Kali Yuga.

Or, comparând aceste amplasări cu pozițiile reale, reduse de precesia echinocțiilor pentru momentul în cauză, constatăm că punctul ce marchează originea Zodiacului hindus trebuie să fie situat între al cincilea și al șaselea grad al zodiei Balanței. Brahmanii aveau dreptate să plaseze acest punct în al 6-lea grad al semnului, aceasta cu atât mai mult cu cât mica diferență se poate datora însăși mișcării necunoscute a stelelor. Deci, acest fapt a constituit o altă observație în plus, care le-a permis hindușilor să determine cu suficientă exactitate primul punct din zodiacul lor mobil.

Nu mi se pare posibil să punem la îndoială existența, în antichitate, a observațiilor referitoare la această dată. Persanii spun că patru stele strălucitoare au fost plasate în calitate de gardiene, în cele patru colțuri ale lumii. Or, așa se face că la începutul lui Kali Yuga, cu 3.000 sau 3.100 de ani înaintea erei noastre, Ochiul Taurului și Inima Scorpionului erau plasate exact în punctele echinocțiale, pe când Inima Leului și Peștele Austral erau destul de apropiate de punctele solstițiale. O observație a răsăritului Pleiadelor în timpul serii este atribuită de asemenea anului 3.000 înaintea erei noastre. Această observație și altele de același fel sunt grupate în calendarele lui Ptolemeu, și chiar dacă nu se citează autorii,

aceste observații, care sunt mai vechi decât cele ale caldeenilor, ar putea fi foarte bine opera hindușilor. Ei cunoșteau foarte bine constelația Pleiadelor, și în timp ce noi o numim în mod vulgar Clocitoarea, ei o numesc Pillalu-codi⁷⁷⁵ – Găina cu pui. Acest nume este transmis așadar de la un popor la altul și provine de la cele mai vechi națiuni ale Asiei. Este foarte probabil ca hindușii să fi observat răsăritul Pleiadelor și să se fi folosit de el ca să-și stabilească anii și lunile, căci această constelație mai este numită și Krittika. Într-adevăr, una dintre lunile lor poartă același nume, și această coincidență nu poate fi atribuită decât faptului că această lună era anunțată de răsăritul și apusul constelației respective.

Acest fapt demonstrează într-un mod și mai clar faptul că hindușii observau stelele în același fel ca noi, indicându-le poziția prin longitudinea lor; Augustinus Riccius a menționat faptul că, după unele observații atribuite lui Hermes și realizate cu 1985 de ani înaintea lui Ptolemeu, steaua strălucitoare a Lirei și cea din inima Hidrei se aflau fiecare cu șapte grade în avans față de respectivele lor poziții, așa cum fuseseră determinate de Ptolemeu. Acest calcul pare a fi cu totul extraordinar. Aceste stele înaintează în mod regulat în raport cu echinocțiul, și Ptolemeu ar fi trebuit să observe longitudini mai mari cu 28 de grade decât cele existente cu 1985 de ani înainte de epoca lui. Mai mult, există această specificitate deosebită, și anume, că aceeași eroare sau diferență este constatată în pozițiile celor două stele; așadar, eroarea se datora unei cauze ce afecta ambele stele în aceeași măsură. Pentru a explica această specificitate, arabul Thebith și-a închipuit că stelele ar avea o mișcare oscilatorie care le făcea să înainteze și să se retragă alternativ. S-a demonstrat cu ușurință faptul că această ipoteză era nefondată, însă observațiile atribuite lui Hermes au rămas neexplicate. Găsim totuși explicațiile lor în astronomia hindusă. La data atribuită acestor observații, cu 1985 de ani înaintea lui Ptolemeu, primul

775 [Cuvânt Tamil].

punct din zodiacul hindus era în avans cu 35 de grade față de echinocțiul; rezultă că longitudinile calculate pornind de la acest punct erau cu 35 de grade superioare celor calculate pornind de la echinocțiul. Totuși, după o perioadă de 1985 de ani, dat fiind că stelele înaintaseră cu 28 de grade, n-ar mai fi trebuit să rămână decât o diferență de 7 grade între longitudinile lui Hermes și cele ale lui Ptolemeu, iar diferența trebuia să fie aceeași pentru ambele stele, deoarece era consecința unei diferențe între punctul de plecare al zodiacului hindus și cel al lui Ptolemeu, care începea cu echinocțiul. Această explicație este atât de simplă și de firească încât este foarte probabil să fie adevărată. Nu știm dacă Hermes, a cărui faimă era foarte mare în Antichitate, era hindus, dar constatăm că observațiile ce îi sunt atribuite sunt realizate după procedeul hindus și tragem concluzia că au fost făcute de hinduși care erau capabili să facă toate observațiile pe care le-am enumerat și care sunt notate în tabelele lor.

6. Observația din anul 3102, ce pare să le fi determinat epoca, nu era dificilă. Constatăm că hindușii, după ce determinaseră mișcarea diurnă a Lunii la $13^{\circ} 10' 35''$, au utilizat-o pentru a împărți Zodiacul în 27 de constelații, corelat cu perioada Lunii, care o parcurge în circa 27 de zile.

Folosind această metodă, ei au determinat pozițiile stelelor în acest Zodiac: astfel au descoperit că o anumită stea din Lira se afla la $8h 24'$, Inima Hidrei, la 4 zile și 7 ore ($4z 7h$), longitudini atribuite lui Hermes, dar care sunt calculate după zodiacul hindus. De asemenea, ei au descoperit că Spicul Fecioarei constituie începutul celei de-a cincisprezecea constelații a lor, iar Ochiul Taurului, sfârșitul celei de-a patra: una dintre aceste stele aflându-se la $6z 6h 40'$, iar cealaltă la $1z 23h 20'$ din Zodiacul hindus. Astfel stând lucrurile, eclipsa de Lună, care a avut loc la cincisprezece zile după epoca lui Kali Yuga, s-a produs într-un punct situat între Spicul Fecioarei și steaua θ din aceeași constelație. Aceste stele constituie aproape o constelație distinctă, căci una o începe pe a cincisprezecea, iar cealaltă, pe a șaisprezecea. Prin urmare, nu era dificil să se determine poziția

Lunii măsurându-se distanța ce o separa de una dintre aceste stele; din această poziție, ei au dedus poziția Soarelui, care este opusă Lunii, apoi, cunoscându-le mișcarea medie, au calculat că Luna se afla în primul punct din Zodiac, după longitudinea ei medie, la miezul nopții dinspre 17 spre 18 februarie 3102 î.Hr., și că Soarele ocupa aceeași poziție douăsprezece ore mai târziu după longitudinea sa reală, eveniment ce fixează începutul anului hindus.

7. Hindușii afirmă că cu 20.400 de ani înaintea ciclului Kali Yuga, primul punct din Zodiacul lor coincidea cu echinocțiul de primăvară și că Soarele și Luna se aflau în conjuncție. Această epocă este evident fictivă⁷⁷⁶, dar ne putem întreba ce punct, ce epocă au luat hindușii drept punct de pornire când au stabilit-o. Dacă luăm cifrele hinduse pentru revoluția Soarelui și a Lunii adică 365z 6h 12m și 30s și, respectiv, 27z 7h 43m 13s, avem:

20.400 de revoluții ale Soarelui = 7.451.277z 2h

272.724 de revoluții ale Lunii = 7.451.277z 7h

Acesta este rezultatul pe care-l obținem luând epoca începutului lui Kali Yuga drept punct de plecare, iar afirmația hindușilor că exista o conjuncție în acea epocă se bazează pe tabelele lor, dar dacă, folosind aceleași elemente, luăm drept punct de pornire epoca lui 1491 sau o alta, plasată în anul 1282, epocă despre care vom vorbi mai târziu, va exista mereu o diferență de una sau două zile. Verificând calculele hinduse, este deopotrivă just și firesc să alegem dintre elemente, pe cele care dau aceleași rezultate precum cele obținute de ei și să luăm drept punct de plecare acea epocă a lor ce ne permite să ajungem la epoca fictivă despre care este vorba. Așadar, deoarece pentru a realiza acest calcul au trebuit să pornească de la epoca lor reală, cea care se bazează pe o observație și nu de la una dintre cele care fuseră deduse din prima, chiar prin acest calcul, rezultă că epoca lor reală era aceea a anului 3102 î.Hr.

⁷⁷⁶ Savanții europeni se află în imposibilitatea de a explica de ce această epocă ar fi „fictivă”.

8. Brahmanii din Tiruvallur fixează mișcarea Lunii la 7z 2h 0' 7" în Zodiacul mobil și la 9z 7h 45' 1" față de echinocțiu în timpul unei mari perioade de 1.600.984 de zile sau 4.386 de ani și 94 de zile. Noi credem că această mișcare a fost determinată prin observație și este necesar să spunem în primul rând că această perioadă are o durată ce o face puțin adecvată calculării mișcărilor medii.

În calculele lor astronomice, hindușii folosesc perioade de 248, 3.031 și 12.372 de zile; dar pe lângă faptul că aceste perioade, deși mult prea scurte, nu au inconveniențele celei dintâi, ele cuprind un număr exact de revoluții ale Lunii în raport cu apogeul său. În realitate, acestea sunt mișcări medii. Marea perioadă de 1.600.984 de zile nu reprezintă totalul unui anumit număr de revoluții; nu există niciun motiv pentru care aceasta să fie de 1.600.984 de zile mai degrabă decât de 1.600.985. Se pare că numai prin observație s-a ajuns să se fixeze numărul de zile și să se marcheze începutul și sfârșitul perioadei. Această perioadă se încheie la 21 mai 1282 d.Hr., la ora 5h 14 m 30 s, ora din Benares. În opinia hindușilor, Luna se afla atunci la apogeul ei, iar longitudinea sa era de: 7z 13h 45' 1". Maier indică o longitudine de 7z 13° 53' 48" și apogeul la 7z 14h 6' 54".

Determinarea poziției Lunii de către brahmani nu diferă așadar de a noastră decât cu nouă minute, iar a apogeului, cu douăzeci și două de minute, și este pe deplin evident că doar prin observație au putut ajunge la acest acord cu cele mai bune tabele ale noastre și la această precizie în pozițiile de pe cer. Dacă prin observație s-a fixat finalul acestei perioade, există numeroase motive să credem că ea i-a determinat începutul, dar atunci, această mișcare determinată în mod direct, conform naturii, ar trebui în mod necesar să corespundă cu strictețe mișcărilor reale ale corpurilor cerești.

Or, în realitate, mișcarea hindusă, în timpul acestei lungi perioade de 4.883 de ani, nu diferă decât cu un minut de cea a lui Cassini și,

în plus, concordă cu cea a lui Maier. Astfel, două popoare, hindușii și europenii, aflate la cele două extremități ale lumii și fiind foarte diferite la nivel cultural, au obținut exact aceleași rezultate în privința mișcărilor Lunii, fapt ce ar fi de neconceput dacă calculele lor nu s-ar întemeia pe observație și pe imitarea reciprocă a naturii. Este necesar să atragem atenția că cele patru tabele ale hindușilor sunt toate derivate dintr-o aceeași știință astronomică. Nu se poate nega faptul că tabelele siameze existau în 1687, epocă în care au fost aduse din India de dl. De La Loubère. În această epocă, tabelele lui Cassini și Maier nu existau, ceea ce ne arată că hindușii cunoșteau mișcarea exactă conținută în aceste tabele, înaintea noastră⁷⁷⁷.

777 „Ceea ce urmează este un răspuns adresat savanților care ar putea sugera că astronomia noastră a putut fi transportată în India și comunicată hindușilor de misionari:

Astronomia hindusă are o formă specială, ce se distinge prin originalitate; dacă ea ar fi fost doar o transpunere a astronomiei noastre, ar fi fost nevoie de multă pricepere și cunoaștere pentru a masca furtul; dacă adoptând mișcarea medie a Lunii, ei ar fi adoptat simultan și înclinarea eclipticii, ecuația centrului Soarelui, lungimea anului; aceste elemente diferă complet de ale noastre și sunt de o precizie remarcabilă dacă le raportăm la epoca anului 3.102, dar ele ar fi fost extrem de greșite dacă ar fi fost calculate pentru secolul trecut; În sfârșit, misionarii noștri nu ar fi putut comunica hindușilor, în 1687, tabelele lui Cassini care nu existau încă în acel moment; ei nu ar fi putut cunoaște decât tabelele lui Alphonse. Acum voi prezenta o nomenclatură a acestor mișcări pentru 4383 de ani și 94 de zile (Riccioli, *Almag.* I, p. 255):

	Mișcare medie				Diferența față de hinduși		
	zile	ore	minute	secunde	ore	min	sec
Alphonse	9	7	2	47	- 0	42	14
Copernic	9	6	2	13	- 1	42	48
Tycho	9	7	54	40	+ 0	9	39
Kepler	9	6	57	35	- 0	47	26
Longomontanus	9	7	2	13	- 0	42	48
Bouillaud	9	6	48	8	- 0	58	53
Riccioli	9	7	53	57	+ 0	8	56
Cassini	9	7	44	11	- 0	0	50
Hinduși	9	7	45	1			

Niciuna dintre aceste mișcări medii, cu excepția celei a lui Cassini, nu concordă cu a hindușilor, care nu au împrumutat așadar mișcările medii de la alții, dat fiind că cifrele corespund doar cu ale Cassini, ale cărui tabele nu existau în 1687. Această mișcare medie a Lunii aparține deci hindușilor, care nu au putut-o determina decât prin observație”. *Ibid.*, notă, pp. XXXVI, XXXVII.

Este necesar așadar să admitem că exactitatea acestei mișcări hinduse este rezultatul observației. Ea este exactă de-a lungul întregii perioade de 4.383 de ani, deoarece a fost observată chiar pe cer, iar dacă observația îi stabilește sfârșitul, ea îi fixează și începutul. Aceasta este cea mai lungă perioadă care a fost observată și a cărei amintire este păstrată în analele astronomiei. Își are originea în epoca anului 3102 î.Hr. și constituie o dovadă foarte clară a realității acestei epoci⁷⁷⁸.”

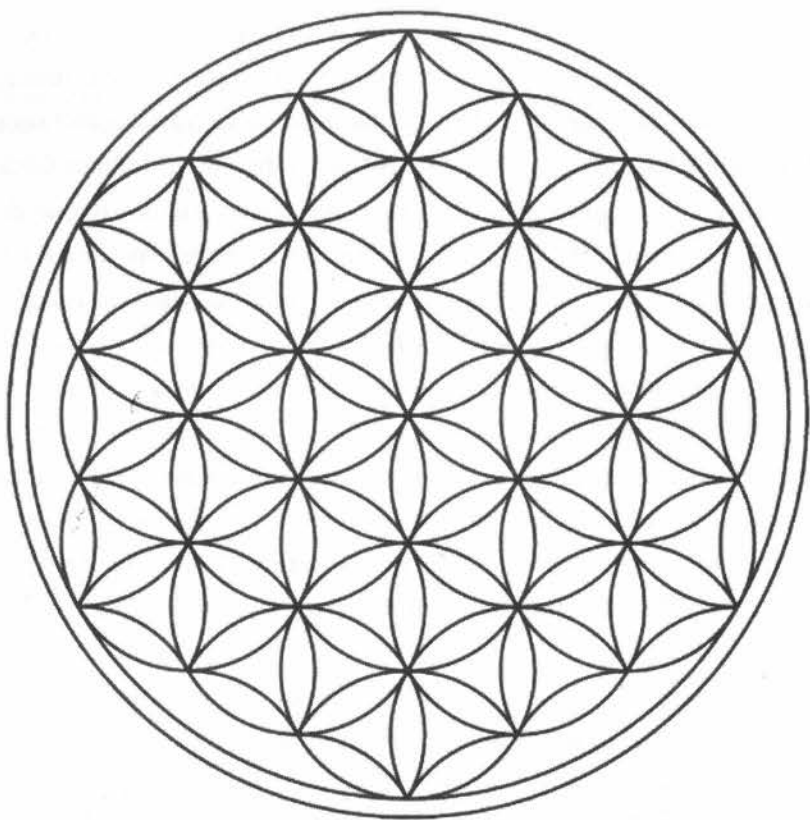
Am citat un fragment atât de lung din Bailly deoarece este unul dintre rarii savanți care a încercat să facă dreptate astronomiei arienilor. De la John Bentley până la Surya-Siddhanta a lui Burgess, niciun astronom nu s-a arătat destul de corect față de cel mai erudit popor al Antichității. Oricât de deformat și prost înțeleasă ar fi simbologia hindusă, niciun ocultist nu poate să nu-i facă dreptate din moment ce cunoaște câte ceva despre științele secrete; și nici nu se va lepăda de interpretarea lor metafizică și mistică a Zodiacului, chiar dacă toată pleiada Societăților Regale de Astronomie își vor flutura armele atacând interpretarea matematică a acestora. Coborârea și ascensiunea Monadei sau a Sufletului nu poate fi separată de semnele Zodiacului, și pare a fi mai firesc, din perspectiva corectitudinii lucrurilor, să credem în existența unei simpatii misterioase între Sufletul metafizic și constelațiile strălucitoare precum și în influența acestora asupra Sufletului, mai degrabă decât în ideea absurdă că făuritorii Cerului și ai Pământului au așezat în Cer tipurile celor doisprezece evrei corupți. Mai mult decât atât, dacă așa cum afirmă autorul lucrării *The Gnostic and their Remains*, scopul tuturor școlilor gnostice și platoniciene ce le-au urmat,

„era acela de a concilia credința antică cu influența teozofiei budiștilor, a cărei esență însăși era aceea de a considera nenumărații Zei

778 BAILLY, *Traité de l'astronomie Indienne et Orientale*, pp. XX și urm.. Ediția din 1787.

ai mitologiei hinduse ca fiind nume date energiilor din Prima Triadă în forma Avatarurilor sale succesive sau în manifestările sale până la om”,

unde am putea căuta mai bine urmele acestor idei teozofice pentru a ajunge până la rădăcina lor dacă nu raportându-ne la antica Înțelepciune hindusă? Repetăm: Ocultismul Arhaic ar rămâne de neînțeles pentru toată lumea dacă am încerca să-l exprimăm altfel decât prin metodele mai familiare ale budismului și hinduismului. Budismul este, în fond, emanația hinduismului, și ambele sunt copii aceleiași mame – copii vechii Înțelepciuni Lemuro-Atlante.

SECȚIUNEA XVII

REZUMAT

Întreaga materie a fost supusă cititorului sub cele două fațete ale ei și doar el poate decide dacă ansamblul este în favoarea noastră sau nu. Dacă în Natură ar exista ceva care să semene cu un vid, el ar putea fi întâlnit, conform unei legi fizice, în creierul neputincioșilor admiratori ai „luminilor” Științei, care-și petrec timpul distrugându-și reciproc învățăturile. Dacă teoria conform căreia „două lumini produc întunericul” și-a găsit aplicația, acest fapt se petrece în cazul în care o jumătate din aceste așa-zise lumini își impun forțele și „modalitățile de mișcare” credinței credincioșilor, iar cealaltă jumătate îi neagă chiar și existența. „Eterul, Materia, energia” – trinitatea ipostatică sacră, cele trei principii ale Dumnezeuului cu adevărat necunoscut al Științei, pe care ei îl numesc: NATURA FIZICĂ.

Teologia este criticată și ridiculizată deoarece crede în uniunea a trei persoane într-o singură Divinitate – un singur Dumnezeu, ca substanță, trei persoane, ca individualitate – și își bat joc de noi deoarece credem în niște doctrine ce nu sunt dovedite și nu pot fi, în Îngeri și Demoni, în Zei și în Spirite. Într-adevăr, ceea ce a favorizat victoria Științei împotriva Teologiei, în marele „conflict dintre Religie și Știință” este tocmai observația că nici identitatea acestei substanțe, nici tripla individualitate proclamată – după ce au fost concepute, inventate și desăvârșite în

profunzimile conștiinței teologice – nu au putut fi stabilite prin niciun procedeu inductiv de raționament științific și cu atât mai puțin prin mărturia simțurilor noastre. Religia trebuie să piară, spun ei, deoarece ea propovăduiește niște mistere. „Misterul este negarea bunului simț”, iar Știința îl respinge. După Tyndall, metafizica este o „ficțiune”, ca și poezia. Savantul „nu acceptă nimic pe baza de încredere”, el respinge orice „nu îi este dovedit”, pe când teologul acceptă „totul cu o credință oarbă”. Teozoful și Ocultistul, care nu acceptă nimic pe bază de încredere, nici măcar știința exactă, Spiritualistul care neagă dogmele, însă crede în Spirite și în influențe invizibile dar puternice, toți sunt tratați cu același dispreț. Prea bine, ceea ce ne rămâne să facem acum este să cercetăm pentru ultima dată dacă Știința exactă nu acționează întocmai ca Teozofia, Spiritualismul și Teologia.

Într-o lucrare a lui S. Laing, considerată o carte model despre Știință, *Modern Science and Modern Thought*, lucrare al cărei autor, conform articolului elogios pe care i-l dedică *Times*, „expune cu forță și impact descoperirile colosale ale Științei și numeroasele victorii pe care le-a câștigat asupra opiniilor învechite de fiecare dată când acestea au îndrăznit să-i sfideze concluziile”, citim următoarele:

„Din ce este alcătuit Universul material? Din Eter, din Materie și Energie”.

Punem întrebarea: „Ce este Eterul?”, iar Lang răspunde în numele Științei:

„Încă nu cunoaștem Eterul prin niciun test care să fie accesibil simțurilor noastre, dar este un fel de substanță matematică a cărei existență suntem obligați să o admitem pentru a putea explica fenomene precum lumina și căldura.”⁷⁷⁹

Și ce este Materia? Cunoașteți mai multe despre ea decât despre acest agent „ipotetic”, Eterul?

„La drept vorbind, este adevărat că cercetările din domeniul chimiei nu ne dau... nicio informație directă despre compoziția materiei vii și... este la fel de adevărat că noi nu știm nimic despre compoziția niciunui corp [material], așa cum se prezintă.”⁷⁸⁰

Și Energia? Sigur puteți defini cea de-a treia persoană a Trinității Universului vostru Material? Putem extrage răspunsul din orice tratat de fizică:

„Energia este doar ceea ce cunoaștem prin efectele pe care le produce.”
Explicați, vă rog, căci acest răspuns este mai degrabă vag.

„În mecanică, există energia reală și energia potențială: lucrul mecanic efectiv realizat și puterea de a-l realiza. Cât privește natura Energiei moleculare sau a Forțelor, diversele fenomene pe care le prezintă

779 Cap. III. „On Matter”, p. 51.

780 *Lecture on Protoplasm*, de Huxley.

corpurile dovedesc că moleculele lor suferă influența a două forțe opuse, dintre care una tinde să le apropie, iar cealaltă să le separe... Prima este numită atracția moleculară, cea de-a doua se datorează lui vis viva sau forței motrice⁷⁸¹...

Tocmai, noi dorim să cunoaștem chiar natura acestei forțe motrice, a acestei vis viva. Ce este ea?

„Nu știm!”, acesta este răspunsul invariabil. „Este o umbră goală a imaginației mele”, spune Prof. Huxley în lucrarea sa *Physical Basis of Life*.

Întregul edificiu al Științei moderne are așadar drept temelie un fel de „abstracție matematică”, o „substanță proteică ce eludează simțurile” (Dubois Reymond) și niște efecte care sunt asemenea unor licăriri iluzorii a ceva ce este în întregime necunoscut și în afara Științei. Atomi ce se mișcă de la sine! Sori, planete și stele ce se mișcă de la sine! Dar la urma urmelor cine sau ce sunt toate acestea dacă sunt înzestrate cu mișcare de la sine? De ce voi fizicienii vă bateți joc de „Archaeus al nostru care se mișcă de la sine”? Știința respinge și disprețuiește Misterul, dar, după cum bine spune Părintele Felix:

„Ea nu poate scăpa. Misterul este fatalitatea Științei.”

Ne alăturăm ideilor exprimate de predicatorul francez pe care l-am citat în *Isis Dezvăluită*. Care dintre voi, Savanților, se întreabă el:

„a fost capabil să pătrundă secretul formării unui trup, al generării unui singur atom? Ce se află oare, nu spun în centrul Soarelui, ci în centrul unui atom? Cine a investigat până la capăt abisul dintr-un fir de nisip? Firul de nisip, domnilor, a fost studiat de știință timp de patru mii de ani, iar aceasta l-a întors pe toate fețele; îl divide și îl subdivide; îl chinuie cu experimentele ei; îl vexează cu întrebările ei, pentru a-i smulge secretul ultim cu privire la constituția sa enigmatică; îl întreabă cu o curiozitate nesățioasă: «Să te divid oare la infinit?» Apoi, suspendată deasupra acestui

abis, știința ezită, se poticnește, se simte năucită, amețeste, și, în disperare de cauză, exclamă: NU ȘTIU!” Iar dacă sunteți într-atât de fatalmente ignoranți cu privire la geneza și natura ascunsă a unui fir de nisip, cum oare ați putea avea vreo intuiție referitoare la crearea unei singure ființe vii? De unde provine viața din ființa vie? Unde începe ea? Ce este principiul vieții?⁷⁸²

Savanții neagă oare toate aceste acuzații? Nicidecum, căci iată o mărturisire a lui Tyndall, ce demonstrează cât de neputincioasă este Știința, chiar în prezența lumii Materiei.

„Primul marș al atomilor, de care depind toate acțiunile ulterioare, bulversează chiar o putere de pătrundere mai mare decât cea a unui microscop... Tocmai din cauza complexității lor excesive și chiar înainte ca observația să aibă dreptul la cuvânt în acest domeniu, intelectul cel mai antrenat, imaginația cea mai subtilă și disciplinată dau înapoi năucite când examinează problema. Amușim pradă unei uluii de care niciun microscop nu ne poate elibera și nu doar că ne îndoim de puterea instrumentului nostru, ci ne mai și întrebăm dacă avem elementele intelectuale ce ne vor permite să ajungem într-o bună zi să înțelegem energiile structurale ultime ale naturii.”

De altfel, de mulți ani ne-am dat seama cât de puțin cunoaștem Universul material, după însăși mărturisirea savanților. Chiar și astăzi există materialişti care ar dori să se debaraseze de Eter – dacă acesta este numele dat de Știință Substanței infinite, numenul pe care budiștii îl numesc Svabhavat – precum și de atomi, aceștia fiind prea periculoși din cauza rezonanțelor filosofice antice și a celor actuale, creștine și teologice. De la primii filosofi, ale căror arhive au fost transmise posterității, până în epoca actuală – care, deși neagă existența unor Ființe Invizibile în Spațiu, nu ar putea împinge nebunia atât de departe încât să nege existența unui

781 *Physics*, de Ganot, p. 68, traducere de Atkinson.

782 A se vedea vol. II, pp. 142-143, citat extras dintr-o serie de conferințe ținute de Părintele Felix la Notre-Dame, pe tema *Mister și Știință*, pp. 338-9.

plenum oarecare – plenitudinea Universului a fost mereu o credință acceptată. Cât despre ceea ce conținea, aflăm de la Hermes Trismegistul, care susține (în traducerea iscusită a doctorului Anna Kingsford):

„În privința Vidului... consider că acesta nu există, că nu a existat niciodată și că nu va exista vreodată, căci toate părțile Universului sunt umplute, după cum Terra este plină și umplută de corpuri ce sunt diferite între ele prin calitate și prin formă, fiecare având un gen, o dimensiune, unul este mare, altul mai mic, unul este solid, altul rarefiat. Cele mari se văd cu ușurință; cele mici sunt greu de perceput sau sunt cu totul invizibile. Nu le cunoaștem existența decât prin senzațiile pe care le încercăm și tocmai de aceea, multe persoane neagă că aceste entități sunt corpuri, considerându-le drept simple spații⁷⁸³. Însă existența unor asemenea spații este imposibilă. Căci dacă ar exista ceva în afara Universului... atunci ar fi un spațiu populat de ființe inteligibile similare cu Divinitatea [Divinitatea Universului]... Mă refer la genii, despre care cred că trăiesc cu noi, și la eroii care locuiesc deasupra noastră, între pământ și atmosfera superioară, acolo unde nu există nici nori, nici furtuni⁷⁸⁴.”

Aceasta este și credința noastră. Numai că, după cum am subliniat deja, niciun inițiat oriental nu ar menționa vreo sferă „deasupra noastră, între pământ și atmosferă”, chiar dacă este vorba despre cele mai înalte, dat fiind că limbajul ocult nu comportă vreo diviziune sau măsură de acest gen, nici deasupra, nici dedesubt, ci un veșnic înăuntrul, în interiorul altor două „lăuntruri”, sau că planurile subiectivității se topesc gradat în

783 Aveți în vedere lucrarea Ciclurilor și întoarcerea lor periodică! Cei care negau că aceste entități (aceste forțe) ar fi corpuri, numindu-le în schimb „spații”, au fost prototipurile publicului „hipnotizat de știință” și ai formatorilor de opinie oficiali care vorbesc despre forțele Naturii ca despre energia imponderabilă a materiei și totodată ca despre diverse moduri de mișcare, dar care totuși consideră electricitatea, spre exemplu, ca fiind *la fel de atomică precum materia* însăși (Helmholtz). Inconsecvența și contradicția domnesc pe tărâmul științei oficiale precum și al științei heterodoxe.

784 *The Virgin of the World d'Hermès-Mercure Trismégiste*; traducerea în engleză de doctor Anna Kingsford și Edouard Maitland, pp. 83, 84.

cel al obiectivității terestre – care, pentru om, este ultimul, planul său. Putem încheia această explicație absolut necesară, prezentând în termenii utilizați de Hermes credința întregii lumi a misticilor, asupra acestui punct particular:

„Există numeroase categorii de Zei, și în toate este o parte inteligibilă. Nu trebuie să presupunem că ei nu încap în câmpul simțurilor noastre; dimpotrivă, îi percepem, chiar mai bine decât cei pe care-i numim vizibili... Există deci Zei superiori tuturor aparențelor; după ei vin Zeii al căror principiu este spiritual; acești Zei fiind sensibili, în acord cu originea lor dublă, ei manifestă toate lucrurile printr-o natură sensibilă, fiecare dintre ei luminându-și lucrările una prin alta⁷⁸⁵. Ființa supremă din Cer sau din tot ceea ce înțelegem prin acest nume, este Zeus, căci prin cer Zeus dă viață [creează, n.b.] tuturor lucrurilor. Ființa supremă a Soarelui este Lumina, căci datorită discului Soarelui noi avem parte de lumină. Cele treizeci și șase de stele fixe au drept Ființă supremă sau Prinț pe acela al cărui nume este Pantomorphos, cel ce posedă toate formele, căci el dă forme divine diverselor tipuri. Cele șapte planete sau sfere rătăcitoare au drept Spirite supreme Norocul și Destinul, care mențin veșnica stabilitate a legilor Naturii în mijlocul unor transformări neîncetate și a unei permanente agitații. Eterul este instrumentul sau mijlocul prin care totul se produce⁷⁸⁶.”

Toate aceste aspecte sunt filosofice și în acord cu spiritul Ezoterismului Oriental, căci toate forțele, precum Lumina, Căldura, Electricitatea etc. sunt numite „Zei” din punct de vedere ezoteric.

Este necesar într-adevăr să fie astfel, întrucât Învățăturile Ezoterice erau aceleași atât în Egipt, cât și în India. De aceea, personificarea lui

785 „Hermes integrează în rândul Zeilor forțele sensibile ale Naturii, elementele și fenomenele Universului”, observă Dr. Anna Kingsford într-o notă marginală ce oferă o explicație foarte corectă. Filosofia orientală precedea la fel.

786 *Ibid*, pp. 64, 65.

Fohat, pentru a sintetiza toate Forțele Naturii care se manifestă, constituie un rezultat legitim. Mai mult decât atât, după cum vom afirma mai târziu, Forțele reale și oculte ale Naturii abia încep să fie cunoscute – și, chiar în acest caz, de către știința heterodoxă și nu de știința ortodoxă⁷⁸⁷, deși existența lor, cel puțin într-un exemplu, este coroborată și certificată de un număr uriaș de persoane instruite și chiar de câțiva savanți oficiali.

De asemenea, afirmația din STANȚA VI – că Fohat pune în mișcare Germenii primordialii ai Lumii sau agregatul Atomilor Cosmici și ai Materiei, „pe unii într-un mod, pe alții, în altul”, în direcția opusă – această afirmație pare destul de ortodoxă și științifică. Căci există, în orice caz, în sprijinul acestei opinii un fapt perfect recunoscut de Știință și anume acesta. Ploile de meteori, regulate în noiembrie și august, fac parte dintr-un sistem ce se mișcă în jurul Soarelui pe o orbită eliptică. Afeliul acestui inel se găsește la 1.732 de milioane de mile dincolo de orbita lui Neptun, planul lui este înclinat pe orbita Terrei într-un unghi de $64^{\circ}3'$, iar direcția roiului de meteori care se mișcă pe această orbită este opusă celei de revoluție a Terrei.

Acest fapt, ce-a fost recunoscut abia în anul 1833, demonstrează că este vorba despre redescoperirea în epoca modernă a ceva ce era cunoscut de foarte mult timp în antichitate. Fohat întoarce cu cele două mâini ale lui și în sens opus „sămânța” și „laptele bătut” sau Materia Cosmică; în termeni mai clari, el învâрте particule într-o stare extrem de rarefiată și nebuloasă.

În afara limitelor Sistemului Solar, alți sori și, în mod special, misteriosul Soare Central – „Lăcașul Divinității Invizibile”, cum l-au numit unii reverenți – sunt cei care determină mișcarea și direcția corpurilor. Această mișcare servește de asemenea la diferențierea Materiei omogene, în jurul și între diferite corpuri, în elemente și subelemente necunoscute

787 A se vedea și Secțiunea IX, FORȚA VIITORULUI.

pe Terra și pe care Știința modernă le consideră ca fiind elemente distincte și individuale, deși nu sunt decât aspecte temporare ce se modifică cu fiecare dintre micile cicluri ale Manvantarei și pe care scrierile ezoterice le numesc „Măști Kalpice”.

În Ocultism, Fohat este cheia ce deschide și rezolvă simbolurile și alegoriile multiforme ale așa-zise mitologii a fiecărei națiuni; care demonstrează minunata filosofie și profunda cunoaștere a misterelor Naturii conținute în religiile egiptenilor și ale caldeenilor, precum și cea a arienilor. Fohat, prezentat în adevărata sa lumină, dovedește în ce măsură popoarele preistorice erau experimentate în științele Naturii, care astăzi sunt numite ramura fizică și chimică a filosofiei Naturii. În India, Fohat reprezintă aspectul științific atât al lui Vishnu, cât și al lui Indra, iar acesta din urmă este mai vechi și mai important în Rig Veda decât succesorul său sectar, pe când în Egipt, Fohat era cunoscut sub numele de Toun provenind din Noot⁷⁸⁸, sau Osiris în calitatea lui de Zeu primordial, creator al Cerului și al ființelor⁷⁸⁹. Într-adevăr, se vorbește despre Toun ca despre Zeul proteic ce dă viață altor Zei și ia el însuși forma care-i place, precum cea de „Stăpân al Vieții ce conferă Zeilor tărie”⁷⁹⁰. El este supraveghetorul Zeilor și cel „care creează spiritele și le dă formă și viață”; este „Vântul de Nord și Spiritul Vestului” și, în sfârșit, este „Soarele ce Apune al Vieții” sau forța electrică vitală ce lasă trupul în seama morții; de aceea, defunctul îl roagă pe Toun să-i dea suflul din nara lui dreaptă (electricitate pozitivă) pentru ca el să poată trăi sub a doua sa formă. Hieroglifa, precum și textul capitolului XLII din Cartea morților dovedesc identitatea dintre Toun și

788 „O, Toun, Toun! născut din marea [femeie] ce se află în sânul apelor [marele Abis sau Spațiu], luminos prin cei doi Lei”, Forța dublă sau puterea celor doi ochi solari, sau forța electropozitivă și forța electronegativă. A se vedea *Cartea Morților*, cap. III.

789 A se vedea *Cartea Morților*, cap. XVII.

790 Cap. LXXIX.

Fohat. Desenul înfățișează un bărbat în picioare ce ține în mâini hieroglifa suflurilor. Textul spune:

„Mă deschid în fața guvernatorului lui An (Heliopolis). Sunt Toum. Traversez apa vărsată de Thot-Hapi, domnul orizontului, și sunt împărțitorul pământului [Fohat separă Spațiul și, împreună cu Fiii săi, Pământul în șapte regiuni]...

Traversez cerurile; sunt cei doi Lei. Sunt Ra, sunt Aam, îl devorez pe moștenitorul meu⁷⁹¹... Alunec pe solul câmpului lui Aanroo⁷⁹², ce mi-a fost dat de stăpânul veșniciei fără margini. Sunt un germen de veșnicie. Sunt Toum, căruia îi este dăruită veșnicia.”

Acestea sunt cuvintele pe care le rostește Fohat în Cartea a XI-a, și titlurile ce i se dau. În Papirusurile Egiptene, întreaga Cosmogonie a DOCTRINEI SECRETE se regăsește, presărată în fraze izolate, chiar în Cartea Morților. Numărului șapte i se oferă o atenție însemnată atât aici, cât și în CARTEA LUI DZYAN. „Marile Ape [Abisul sau Haosul] este adânc de șapte cubiți⁷⁹³”; cuvântul „cubiți” în acest context înseamnă:

791 Este o imagine ce exprimă succesiunea funcțiilor divine, transmutarea unei forme în alta sau corelația forțelor. Aam este forța electropozitivă ce le devorează pe toate celelalte așa cum Saturn își devora odraslele.

792 În împărăția lui Osiris, Aanroo este un câmp împărțit în *paisprezece* secțiuni, „înconjurat cu un gard de fier, în interiorul căruia crește *grâul vieții*, înalt de șapte cubiți”, *Kama Loka* a egiptenilor. Din rândul morților, doar aceia care cunosc numele paznicilor porților celor „șapte săli” vor fi primiți în Amenti pentru tordeauna; adică cei care au trecut prin cele Șapte Rase ale fiecărei Runde – altfel, ei vor rămâne în câmpurile inferioare și acesta reprezintă de asemenea cei șapte Devachan sau Loka succesive. În Amenti, devenim spirite pure întru veșnicie (XXX, 4) pe când în Aanroo, „sufletul spiritului” sau Defunctul este devorat de fiecare dată de Uraeus – Șarpele, Fiul Pământului (din alt punct de vedere, principiile vitale primordiale ale Soarelui), adică Corpul Astral al defunctului sau „Elementarul” se estompează și dispare în „Fiul Pământului”, timpul *limitat*. Sufletul părăsește câmpurile lui Aanroo și se duce pe Pământ sub forma pe care-i place să o ia (A se vedea cap. XCIX din *Cartea Morților*).

793 Străveche unitate de măsură ce era egală aproximativ cu lungimea unui antebraț, adică circa 44 de centimetri, existând totodată și o variantă extinsă, de 52 de centimetri, n.ed.

diviziuni, zone și principii. Aici, „în marea Mamă, se nasc toți Zeii și Cele Șapte Mari Ființe”. Fohat și Toum sunt descriși amândoi, de cei care li se adresează, drept „Marile Ființe ale celor Șapte Forțe Magice” care „înving șarpele Apap” sau Materia.

Niciun student în Științele Oculte nu s-ar cădea totuși să se lase înșelat de expresiile folosite de obicei în traduceriile lucrărilor hermetice, astfel încât ei să creadă că egiptenii sau grecii antici făceau în permanență aluzie în conversațiile lor, asemenea călugărilor, la o Ființă Supremă, Dumnezeu, „Tatăl unic, Creatorul tuturor lucrurilor” etc., după cum constatăm la fiecare pagină a acestor traduceri. Nimic din toate acestea, în mod sigur, iar aceste texte nu sunt textele originale ale egiptenilor, ci niște compilații grecești, cea mai veche dintre ele nefiind mai veche de prima perioadă a neoplatonismului. Nicio carte hermetică scrisă de egipteni – după cum putem constata în Cartea Morților – nu menționează Dumnezeul Unic universal al sistemelor monoteiste; în spiritul filosofului egiptean antic, Cauza Absolută unică a totului nu poate fi numită și articulată, după cum, în concepția lui Spencer, Ea este imposibil de cunoscut. Cât privește spiritul egipteanului, în general, după cum remarcă foarte bine Maspero, de îndată ce el

„a ajuns la noțiunea de Unitate divină, Zeul Unic nu era niciodată „Dumnezeu”, pur și simplu. dl. Lepage-Renouf remarcă pe bună dreptate că termenul Nouter, Nouti, „Dumnezeu” nu încetase vreodată să fie un nume generic și să devină un nume personal”.

Pentru ei, fiecare Zeu era „un Zeu viu și unic”.

„Monoteismul lor era pur geografic. Dacă egipteanul din Memphis proclama Unitatea lui Pthah excluzând-o pe al lui Ammon, egipteanul din Theba proclama unitatea lui Ammon excluzând-o pe a lui Pthah [la fel se petrece în zilele noastre și în India, în cazul Shiva-iților și al Vishnu-iților]. Ra, „Zeul Unic” din Heliopolis, nu este același cu Osiris, „Zeul Unic” din Abydos, și poate fi adorat în același timp de el, fără însă a fi absorbit de el.

Zeul Unic nu este altul decât Zeul lui nome sau al cetății, noutir, nouiti, și nu exclude existența Zeului Unic al orașului sau nome vecin. Într-un cuvânt, atunci când vorbim despre monoteismul egiptean, este necesar să vorbim despre Zeii Unici ai Egiptului și nu despre Zeul Unic.”⁷⁹⁴

Numeroasele lucrări așa-zis hermetice ar trebui să fie supuse probei acestei trăsături distinctive, prin excelență egipteană, care lipsește cu totul din fragmentele grecești cunoscute sub acest nume. Acest aspect dovedește că o mână greacă neoplatoniciană sau poate creștină a participat din plin la confecționarea acestor lucrări. Cu siguranță, filosofia fundamentală a fost păstrată în numeroase locuri, în formă intactă. Dar stilul a fost deformat și șlefuit într-un sens monoteist, la fel, dacă nu chiar mai mult, ca textul ebraic al Genezei în traduceri greacă și latină. Este posibil ca acestea să fie lucrări hermetice, dar nu scrise de unul dintre cei doi Hermes – sau mai degrabă de către Thot-Hermes, Inteligența guvernatoare a Universului⁷⁹⁵, sau de Thot, încarnarea sa pământească, Trismegistul de pe piatra din Rosetta.

Dar totul este îndoială, negare, iconoclast și indiferență brutală în epoca noastră ce numără sute de „isme” și nicio religie. Toți idolii sunt sfărâmați, mai puțin Vițelul de Aur.

Din nefericire, națiunile, la fel ca grupurile și indivizii, nu se pot sustrage destinului lor karmic. Așa-numiții istorici tratează istoria cu tot atât de puține scrupule cu care tratează legende. Pe această temă, Augustin Thierry s-a comportat onorabil, dacă e să dăm crezare biografiei lui. El a deplâns principiile eronate care i-au făcut pe așa-ziii istoriografi să rătăcescă și i-a făcut pe fiecare să creadă că îndrepta tradiția, „această vox populi care, în nouă cazuri din zece, este Vox Dei” și a admis în cele din urmă că istoria adevărată nu se află decât în legendă, căci adaugă el:

„Legenda este tradiția vie și în trei cazuri din patru este mai adevărată decât ceea ce numim Istorie.”⁷⁹⁶

794 Maspero, în *Guide au Musée de Boulaq*, p. 152. Ed. 1883.

795 A se vedea *Cartea Morților*, cap. XCIV.

796 *Revue des Deux-Mondes*, 1865, pp. 157 și 158.

În timp ce materialistii neagă totul în Univers, cu excepția Materiei, arheologii încearcă să diminueze Antichitatea și urmăresc să distrugă orice aserțiune a Înțelepciunii Antice, falsificând cronologia. Orientaliștii și istoricii noștri actuali sunt pentru Istoria antică ceea ce sunt termitii pentru case, în India. Și mai periculoși decât acestea, arheologii moderni – „autoritățile” viitorului, în materie de Istorie Universală – pregătesc istoriei națiunilor dispărute soarta pe care au avut-o anumite clădiri în țările tropicale. După cum a spus Michelet:

“Istoria va cădea și se va fărâmița în atomi în cursul secolului al XX-lea, devorată până la temelii de cei care-i scriu analele.”

În foarte scurt timp, sub eforturile lor unite, ea va împărtăși soarta acelor cetăți abandonate în ruină din cele două Americi, care zac îngropate sub vegetația pădurilor virgine de nestrăbătut. Faptele istorice vor rămâne ascunse privirilor de jungla de nepătruns a ipotezelor moderne, a dezmințirilor și a scepticismului. Din fericire, Istoria reală se repetă, căci ea evoluează în cicluri, ca toate fenomenele și faptele trecute, iar evenimentele ce au fost înecate în mod deliberat în oceanul scepticismului modern vor urca și vor apărea încă o dată la suprafață.

DOCTRINA SECRETĂ

În volumele următoare, afirmația potrivit căreia o lucrare cu pretenții filosofice, care conține totodată expunerea celor mai abstracte probleme, trebuie să înceapă prin a descrie evoluția omenirii începând cu ființele considerate supranaturale – și anume Spiritele – această afirmație va trezi cele mai răuvoitoare critici. Cu toate acestea, cei care cred în DOCTRINA SECRETĂ și o apără vor fi nevoiți să îndure acuzația că sunt nebuni, și chiar mai rău, la fel de filosofic cum a făcut-o autoarea de mulți ani încoace. De fiecare dată când un teozof este acuzat de demență, el ar trebui să răspundă prin următorul citat din Scrisorile Persane ale lui Montesquieu:

„Deschizând cu atâta ușurință ospiciile de alienați așa-zișilor nebuni, oamenii nu caută decât să se asigure reciproc că nu sunt și ei nebuni.”

